

૧૫૮

સામાજીક આવૃત્તિ.

GUJARATIYA JADYA BHASHTA

રાયચંદ્ર-જૈનકાવ્યમાલા.

પ્રાચીન ગુજરાતીજૈનકાવ્યસાહિત્યનો સંગ્રહ.

ગુરુછક ૨ જો.

સંગ્રહ કરી પ્રગટ કરનાર,
મનસુખલાલ રવજીભાઈ મેહતા.

પહેલી આવૃત્તિ.

અમદાવાદ,
'સત્યવિજય' પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં સાક્ષય દ દરીવાસ સાહેબાણી

(સર્વ હક્ક સ્વાધીન)

ક્રમ સં ૧૯૧૩.

સંવત્ ૧૯૭૦.

કિન્નમત રૂપિયો એક.

અર્પણા.

શ્રીયુત કૃષ્ણલાલ મોહનલાલ ઝવેરી,

એમં એં એલુએલુ ખી.

જંજ, સ્મોલ કોઝીસ કાર્ટ,
મુમ્બઈ.

પૂજ્યારાધક ભાઈશ્રી;

આપનો અને મારો પરિચય સહજ કારણવશાત્ થયો હતો, બહુજ થોડા સમયમાં એ પરિચયમાં 'સ્નેહભાવ-વાત્સલ્ય' ભાવ અંતર્ગત રહેલો પરસ્પર અનુભવમાં આવેલા લાગ્યો. એ અનુભવ નૈસર્ગિક જણાયો-કુદરત કળાની કૃતિરૂપ જણાયો. શાસ્ત્રકારોની પરિભાષામાં જોને 'સ્નેહાનુબંધીય સ્નેહ' કહે છે તે સ્નેહ એ હોવાયોગ્ય છે કે કેમ એ મારો રાજનો મન-પ્રત્યે પ્રશ્ન છે.

'જે વિશેષણપૂર્વક હું આજે આપને સંબોધું છું તે વિશેષણ જૂના જૂના વખતથી આપણા પૂર્વજોએ નિશ્ચિન ગાયું છે-ગોખું છે. 'પૂજ્ય-આરાધકતા' એ વિશેષણ આપને યોગ્ય છે એમ મને લાગ્યું. 'વેદવાતા-વરણ' માં ઉજરેલ વ્યક્તિ 'જૈન વાતાવરણ' માં ઉજરેલ વ્યક્તિના પ્રયત્નો પ્રત્યે પ્રભેદ ભાવ શા કારણે ધરાવી શકે એનો ખ્યાલ કરતાં મને એમ ધ્યાનમાં આવ્યું કે જો તેમાં 'પૂજ્ય આરાધકતા'નું શુભ હોય તો તેમ થઈ શકે. જૈન મહંતોની કૃતિઓ યજ્ઞ પૂજ્ય હોય તો તેને આરાધવાયોગ્ય ગણી આરાધવીજ નેહિએ એવો ભાવ આપને વિષે સ્થિર થયેલો દેખી, આપને આજે તે વિશેષણથી સંબોધી પ્રાચીન જૈન મહંતોની કૃતિઓના આ એક સંગ્રહની સાથે આપને પૂજ્યા વિના અર્થાત્ શિષ્ટાચાર સાચવ્યા વિના આપનું નામ જોડું છું. આ સંગ્રહના પ્રથમ ગુચ્છક સાથે આપના અગતં મિત્ર અને ગુજરાતના એક સુંદર પુત્ર સદગત ગોવર્ધનરામભાઈનું નામ એ જોડ્યું હતું. આ ખીજા ગુચ્છક સાથે આપનું નામ જોડું છું. મને તેવી સંકલ્પના ગોઠવવાનું ઠીક લાગ્યું એટલે મેં તેમ કર્યું.

મનસુખલાલ.

પ્રસ્તાવના.

આ પ્રાચીન જૈન કવિઓની કૃતિઓના સંગ્રહના બીજા ગુચ્છકની પ્રસ્તાવના હું કર્માજી લખવાના હું સંયોગમાં છું.

આજથી પાંચ વર્ષપર પ્રાચીન જૈન કવિઓની કૃતિઓને પ્રકાશન આપવાનો વિચાર મેં કર્યો ત્યારે મારા મનને એમ હતું કે, આ દિશામાં હું કંઈક ઠીક રીતે પ્રયત્ન કરી શકીશ; પણ મનુષ્ય ધારે છે કંઈ અને થાય છે કંઈ. અનુભવી પુરૂષોએ ઠીકજી કહ્યું છે કે,

માણુસ જાણે મેં કરૂં, કરતલ બીજા કાલ;

આદર્શ અધવચ રહે, અને હરિ કરે સો હોય.

ગુર્જર જૈન કાવ્યોના પ્રકાશનના મારા આ વિચારને મારી શરીરપ્રકૃતિએ ધીમે ધીમે ધક્કો મારવા માંડ્યો; એટલે સુધી ધક્કો મારવા માંડ્યો કે, મને એક વખત એમ પણ અનુભવરૂપ લાગ્યું હતું કે, આ બીજા ગુચ્છક કદાચ જગત્ આગળ નહીં પણ આવી શકે; તો પણ પ્રભુ કૃપાએ એટલું સાફ થયું કે, શરીરપ્રકૃતિએ કાંઈક અનુકૂળ દિશા ગ્રહણ કરી; અને તેથીજ આ ગુચ્છક જગત્ આગળ આવે છે. આ દિશામાં ભવિષ્યમાં મારાથી પ્રયત્ન થઈ શકશે કે નહીં તેની મને મારી હાલની શરીરપ્રકૃતિ ખબર દે તેમ નથી.

પ્રથમ ગુચ્છકમાં શ્રીમાન્ આનંદધનજીનું ચરિત્ર મેં ભાષાદષ્ટિએ આપ્યું હતું. જે સમાજમાં સારા અંશે રસોત્પાદક થયું હતું એમ મને ખાતરી મળી હતી. એજ શૈલીએ આ બીજા ગુચ્છકમાં મારે શ્રીમાન્ દેવચંદ્રજીનું જીવનચરિત્ર આપવા તીવ્ર-છત્ત હતી. આ ગુચ્છક લગભગ ચાર વર્ષ થયાં છપાઈ પડી રહેલો હતો, છતાં શ્રીમાન્ દેવચંદ્રજી વિસ્તૃત ઐતિહાસિક અને માનસશાસ્ત્રીય જીવનચરિત્ર લખવાની આકાંક્ષાથી આજ સુધી બહાર પાડ્યો નહોતો. ચાર વર્ષ સુધી પ્રબળ આકાંક્ષા રાખવા છતાં મારી શરીરપ્રકૃતિએ શ્રીમાન્ દેવચંદ્રજીનું તેવું ચરિત્ર છેવટ સુધી લખવા યોગ્ય બળ ન આપ્યું શ્રીમાન્ દેવચંદ્રજીનું આવું ચરિત્ર લખાવાને માટે મારી પાસે જે વિચારો એકત્રિત થયા છે તે ઉપરથી મને ભરૂંસો હતો કે, માફ લખેલું ચરિત્ર સમાજને કદાચ કાંઈક નૂતનતા દર્શાવનાર થઈ

પડશે; છતાં જ્યારે નજ લખાયું ત્યારે પછી છેવટે મારે આ ગુચ્છક વિના વિસ્તૃત ચરિત્રે બહાર પાડવો પડે છે.

આમ છતાં, રા. ભાઈ મોહનલાલ દલીપદ દેશાઈ બી. એ. એલ. એલ. બી. એ. શ્રીમાન દેવચંદ્રજીનું જે સંક્ષિપ્ત જીવનચરિત્ર લખ્યું છે તે આમાં દાખલ કર્કું. ભાઈ મોહનલાલે એ મહત્પુરુષના જીવનની જે લઘુરૂપ રેખા દોરી છે તે અવશ્ય ઐતિહાસીક માર્ગદર્શક તો છેજ. ભાઈ મોહનલાલની પેઠે આપણા જૈન સંતાનો આવી લોકોપકારક દિશાઓમાં પ્રયત્નો કરવાં તત્પર થાય એટલું જ હું ઇચ્છું છું.

મારા તરફથી પ્રકટ થયેલ ગુર્જર જૈન કાવ્યોના સંગ્રહરૂપ “રામચંદ્ર જૈન કાવ્યમાલા” ના ગુચ્છક ૧ લાની અંદર ગુજરાતી ભાષાના જન્મ સાથે જૈનિયોનો સર્વથી પ્રથમ સંબંધ છે એવી મારી માનીનતા મેં ચર્ચા હતી. મારી આ માનીનતા રાજકોટ ખાતે મળેલી ત્રીજી ગુર્જર સાહિત્ય પરિષદમાં અને જાહેર વર્તમાનપત્રોમાં ચર્ચાઈ હતી. મારી આ માનીનતા હજી કાયમ છે; એટલુંજ નહીં પણ મારી તે માનીનતા દૃઢ કરાવનારાં કેટલાંક કારણો અને ત્યાર પછી મળ્યાં છે. —જો કે જો ખરું છે મેં જેમ પ્રથમ ગુચ્છકમાં કહ્યું હતું કે “ગુર્જર ભાષાનો જન્મ જૈનિયોથી હોવા યોગ્ય છે,” એમ મારે કહેવું જોઈતું નહોતું. મારે એમ કહેવું જોઈતું હતું કે તેની ખીલવણીમાં જૈનિયોએ સૌથી પ્રથમ અને મુખ્ય ભાગ ભજવ્યો છે.

સદગત ગોવર્ધનરામભાઈ તથા શ્રીમત કેશવલાલભાઈએ જે દૃષ્ટિએ જૈન ગુર્જર સાહિત્ય અવલોક્યું છે તે દૃષ્ટિએ જો અવલોકવામાં આવે તો મારી આ માનીનતા સત્ય જણાયા વિના નહીં રહે એમ હું અત્યાર સુધી માનું છું. મારે મારી આ માનીનતા સંબંધમાં આ પ્રકાશનની સાથેજ વિશેષ ઉદ્દાપોહ કરવાની ઇચ્છા હતી. પરંતુ મારી તે ઇચ્છા અત્યારે તો ઇચ્છા-રૂપેજ રહી છે—અમલ રૂપે બહાર આવી નથી.

આ ગુચ્છકમાં જે પુરુષોના કાવ્યોનો સંગ્રહ દાખલ કર્યો છે તેના સંક્ષિપ્ત જીવન ચરિત્રો તથા કંઈક શબ્દોનો કોષ અને સમજુતી આપવાની મારી ધારણા હતી તે પણ શરીરના કારણથીજ પાર પડી નથી તે માટે દિલગીર છું.

મનમુખલાલ રવજીભાઈ મેહતા.

જૈનકવિતા.

શ્રીમુત મનમુખલાલ રવજીભાઈ મહેતાની જૈનસાહિત્યસેવા સાક્ષર વર્ગને સુવિદિત છે, “ સનાતન જૈન ” ના તત્ત્વો તરીકે સમગ્ર જૈનકોમળને દ્વિતક થઈ પડે એવા લેખો લખી સમગ્ર જૈનકોમળની સેવા જનવચાને વ્યાજ્ઞી રચેલા ખીજા જૈનપત્રોને તેમણે જતાવ્યો છે માગધી ભાષાના અભ્યાસની અને યુનિવર્સિટીમાં જૈનસાહિત્ય દાખલ કરાવાની ચૂંચા પ્રથમ તેમણે ઉપારી હતી. જૈન કાવ્યદોહન પ્રગટ કરવાની પહેલ પણ તેમણે જ કરી છે. શરીર આરોગ્ય તદ્દિ હોવા છતાં તેઓ જૈનસાહિત્યની ખૂબી શકતી સેવા જનવચે જાય છે એ નજરે લેવા મળી જ આવેલા લખવાનું મન થયું છે. તેમના તરફથી પ્રગટ થતા જૈન કાવ્યદોહન માટે જૈનકવિતા વિષેના મારા આગ્રહા વિચારો કે જે વિચારોમાં હજી ફેરફાર થયો નથી તે આ નીચે દર્શાવું છું.

જૈનસાહિત્ય વિશે ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના પ્રમુખ જ્ઞાનપ્રસાદી સાક્ષરમંડનમણિ ગોવર્ધનરામજીએ તેમજ સાક્ષર ચિરંમણિ કેશવલાલ ભાઈ દુવે યોગ્ય વિવેચન કર્યું છે. એવા નિષ્પક્ષપાત ત્રાહિત્ વિદ્વાનોના અભિપ્રાયને લીધે જૈનેતર વિદ્વાનો જૈન સાહિત્યપ્રતિ સદ્ગતુશ્ચિતિ જવાવજા લાગ્યા છે અને એ સાહિત્ય તરફ જરા જરા ડોકીકે કરવા લાગ્યા છે એ માટે જૈનો ઉક્ત અને વિદ્વાનોના આભારી છે.

કવિ દલપતરામે કાવ્યદોહનની પ્રસ્તાવનામાં જુદા જુદા કવિઓના સંપ્રદાયમાં કદક કહ્યું છે. તેમના નામ માત્ર પણ સલામી છે. ત્યારે જૈન કવિઓ સંધી એક અક્ષર પણ લખ્યો નથી કાવ્યદોહનના ૧ જા ભાગમાં જ્યારે ત્રીજા કવિની કવિતાઓ લીધી છે ત્યારે તેમાં માત્ર એક જ જૈન કવિતા દાખલ થવાને લાગ્યશાળી થઈ છે તેજ પ્રમાણે કાવ્યદોહનના ખીજા ભાગોનું સમજી લેવું આપણે એમ માનીએ કે જૈન કવિની કવિતાઓ કે અથવાની કોઈ પણ વિશેષ હસ્તલિખિત પ્રતો તેમના હાથમાં આવી નહિ હોય; પરંતુ તેમ નથી. તેઓજી કાવ્યદોહનના ૫ ૧૫૩ મે જણાવે છે કે “ ખીજા દિવસે કરતાં જૈનના જતિઓએ રમેલા ગુજરાતી ભાષાના

અથો ધણું છે પણ તેમા માગધી લાપાના તેમ જીન તરેહવાર શબ્દો આવે છે માટે અમે ઝાઝી કવિતા તેઓની લીધી નથી, " આ લખાણ એમ બતાવે છે કે જૈન કવિની કવિતા સુમંજવા તે વખતે વિશેષ પ્રયત્ન થયો નથી

જૈન કવિઓ સિવાય જીન કવિઓના કાવ્યોમા અન્ય દષ્ટિએ તરેહવાર શબ્દો હોવા છતાં તે કાવ્યોના સંશોધકોએ એ કાવ્યોને પ્રસિદ્ધિ આપી એનું કારણ એ હોષ શકે કે એ કાવ્યો તેમના ધર્મને લગતા અગર પરિચિત હતા એ સંશોધકોમાંથી કેઈ જૈન નહોતા પણ એ પણ ખનના નેગ છે કે " જૈન " પોતાનો કૃષ્ણધર્મ ન હોવાથી પોતાના રવાલાવિક ધર્મ સરકારને લીધે જ લખી ન સમજી શકાય એના જૈન કાવ્યોની એ સંશોધકોએ કદાચ ઉપેક્ષા પણ કરી હોય

સાહિત્યના ઉપાસકોએ ધ્યાનમા રાખવોનું છે કે પ્રાચીન કાવ્યમાળા અને અન્ય કાવ્યદોહનાદિમાં જૈન સિવાય જીન જે'જે કવિઓના કાવ્યો પ્રગટ થયા છે તેમા શબ્દાદિ પરત્વે સમયોચિત ફેરફાર સંશોધકોએ કર્યો છે, તેવાજ ઉચિત ફેરફાર સંશોધકો ધાગત તો જૈન મિદ્ધાનોને આમ ત્રી તેઓની સહાયતા વડે કરી શકત

કવિશ્વર ક્ષેપતરામ એમ પણ એક ઠેકણી લખે છે કે " ચારમે વરસ ઉપરના અને આ વખતના (સને ૧૮૭૨ ના) ગુજરાતના કવિઓની લાપામા કેઈ વધારે ફેરફાર થયેલો નથી, પરંતુ ૨૫ સાક્ષર નવવરામલાઈ લખે છે કે ' ધણુના ધારવામા એમ છે કે ગુજરાતી લાપા હાલ જેમ બોલાય છે તેમ નરસિંહ મહેતાના વખતથી બોલાતી આવે છે પણ એ દેખીતીજ ભૂલ છે એવા વર્ષ મુધી લાપા વિકાર ન પામે એ જનસ્વભાવ અને સઘળા દેશત્રી લાપાઓના ઇતિહાસથી ઉલટું છે " સંશોધકોએ નરસિંહ મહેતાના કાવ્યો મુધારીને પ્રગટ કર્યા જણાય છે.

રાણકદેવી અને રાજેગાગના બોલાતા દુહાઓમાં મૂળ કરતા કેટલો મધો ફેરફાર થઈ ગયો છે તે નીચેના દુહાઓ થરથી જણાશે જે કે મૂળ દુહા પણ સં ૧૩૪૭ મા રચાયેલા એક અથમાથી લીધા છે તેથી ઈવ સં ૧૧ મા શતકમા બોલાતા ખરેખર દુહા તો તેથી પણ જૂની લાપામા બોનાતા હશે,

રાણા સન્ને વાણિયા, જે સપ્ત વક્રુદ સેદિ;
 કાંડુ વણિજકુ માણિડિ, અમ્મીણા ગદ હેદિ
 તઈ ગકુઆ ગિરનાર, કાંડુ મણિ મત્સર ધરિડિ;
 મારીતાં રાખેંગાર, એછ સિંહર ન દાલિડિ.
 દામ બોલાય છે તે-અમારા ગદ હેદ, કાણે તંબુ તાણિયા;
 સધરો મોટો શેદ, બીજા વર્તાકિ વાણિયા.
 ગોઝારા ગિરનાર, વળામણુ વેરીને કિયો;
 મરતાં રાખેંગાર, ખરેડી ખાગો નવ થયો.

આચાર્યશ્રી શ્રીદેવમયદ્રાચાર્યના અપભ્રંશભાષાના વ્યાકરણમાંથી ઉદાહરણ સહ્યે
 દેલા મઈ તુલુ વારિયા, મા કુર દીદમાણુ;
 નિદ્રાએ ગમિદિ રત્તડી, દડવડ હોદિ વિદ્યાણુ.
 પલણે મુંજ મૃણાલવર્ષ, જુવ્વણુ ગિડિ મણ્ણીર;
 જઈ સક્કર સપખંડ થિય, તોય સમિટી ખૂરિ.

સંશોધકે એ દોહા સમગ્રય તેવી ભાષામાં નીચે મુજબ લખ્યા છે.
 દોહા મેં તને વારિયો, મા કર લાંજું માન;
 નિદ્રાએ રાત્રી જશે, ઉતાવળું થશે વહાણું.
 મુંજ ભણે હે મૃણાલવતિ, જોખન ગયું ઝુરેમાં;
 જહિ સાકર શતખંડ થઈ, તોય ઘણી મીઠી.

અનભ્યાસ, જિન્હાદોષ, સરળતા તરફ વલણુ ઇત્યાદિ કારણોથી
 ભાષા વિકાર પામતી જાય છે અને વિશેષ વિકારે જ્યારે જૂનું લખાણ કે
 કવિતા સમગ્ર શકાય નહિ ત્યારે તેમાં સંશોધકો કે વાચકો દેશ કાળ
 મુજબ યોગ્ય મુધારો કે ફેરફાર કરે એમાં નવાઈ નથી. એવો ફેરફાર
 ઉપર આપેલા દુહાઓમાં આપણે જોયો. તો જો કોઈ વિદ્વાને જૈન કવિતા
 હાયમાં લીધી હોત ને જૈનોને તેનું સંશોધન કરવાને બોલાવ્યા હોત તો
 શું આજે ગુજરાતી સાહિત્યનું એક અંગ જે જુદું પડી ગયું જણાય છે
 તે શું એકદર સાહિત્યમાં ભળી ગયા વગરનું રહેત કે ?

ગુજરાતમાં જ્યારે કાવ્યદોહનાદિ પુસ્તકો રચાયાં ત્યારે જૈન કવિઓએ
 ગુજરાતી ભાષાની બળવેલી સેવા સંબંધે કદાચ અજણપણે ઉપેક્ષા
 દાખવ્યા છતાં આપણે સારી રીતે જોઈ શક્યા છીએ કે ગુજરાતી સાહિત્ય

પરિપક્વની બંને બેઠકોમાં માનવંત પ્રમુખ સાહેબો તરફથી જૈનોની યોગ્ય કદર થઈ છે.

સ્વ. સાક્ષરશ્રી 'ગોવર્દનરામભાઈના ભાણુભાઈ ઉતારો કરિયે.

“ શતક ૧૪ મું-ગુજરાતમાં તેજસિંહના એક અંથ વિનાના સર્વ અંથો માત્ર જૈન સાધુઓના રચેલા છે. એ અંથો પણ મોટા ભાગે ધર્મ-સાહિત્યના અને સંસ્કૃત સાથે પ્રાકૃતમાં પણ છે. એ સાધુઓએ તેમના ગરબોનો આશ્રય પામી આટલો સાહિત્યવૃક્ષ ઉગવા દીધો છે ” ઇત્યાદિ.

“ ગુજરાતી સાહિત્યનું મૂળ પ્રથમ રોપાયુ તે વેળા દિલ્હીના બાદશાહો, ગુજરાતના સુબાઓ અને નાના સરદારોનો વિગ્રહ આ યુગના આરંભગી ૧૩૫૦ સુધી ચાલ્યો અને તેનો ક્ષોભ ઝાલાવાડ, ભુનાગઢ, ગોંડળ વગેરે કાઠિયાવાડના ગામોમાં અને બાકીના ગુજરાતમાં ચાલી રહ્યો હતો. તેવામાં જૈન ગરબોના ચાર પાંચ સાધુઓ ઉક્ત ગુજરાતી સાહિત્યના એકલા આધારભૂત હતા. તે પછીના પચીસેક વર્ષમાં.....પણ બીજા પાંચેક જૈન સાધુઓ એવા આધારભૂત હતા. ”

“ જૈન સાધુઓ જેટલી સાહિત્યધારા ટકાવી શક્યા તેનો કાંઈ અંશ પણ અન્ય વિદ્વાનોમાં કેમ ન દેખાયો ? તેઓ ક્યાં ભરાઈ બેઠા હતા. ”

“ જૈન અધિકારોની ભાષા તેમના અસંગ જીવનના બળે શુદ્ધ અને સરળ રૂપે તેમના સાહિત્યમાં સ્ફૂરે છે, ત્યારે આખા દેશના પ્રાચીન બીલ આદિ અનાય જાતિઓ અને રાજકર્તા મુસલમાન વર્ગ એ ઉભયના સંસર્ગથી બ્રાહ્મણ વાણિયાઓની નવી ભાષા કેવી રીતે જૂઠું ધાવણ ધાવી બંધાઈ એ પણ તેમના આ ભ્રમણના ઇતિહાસથી સમજાશે. એ સાધુઓની અને આ સંસારીઓની ઉભયની ગુજરાતી ભાષા ભુદે ભુદે રૂપે બંધાવા પામી. ”

“ શતક ૧૫ મું (ઉત્તરાર્ધ). પાટણ નગરમાં જૈન સાધુઓ પ્રથમની પેઠે પાછા સંસ્કૃત-પ્રાકૃતમાં સાહિત્યને રચાવા લાગ્યા હતા અને રાજકીય સ્થાન મળી એ પણ તે કાળે તીર્થ નહિ તો તીર્થ જેવુંજ આ સાધુઓએ કરેલું જણાય છે. ”

Imperial Gazetteer of India ની ૧૯૦૭ ની આવૃત્તિમાં Jainism વિષે નીચે પ્રમાણે લખે છે:—

“ જેન ધર્મ સંબંધી સાહિત્ય વિદ્યાળ તેમજ ગદ્ય છે તેની શોધ બહુ થોડી થયેલી છે અને તે પણ થોડુંક થયાં એટલે તે ધર્મ સંબંધી ઇતિહાસ યોજવા પૂર્વે ભાષાંતર અને શોધખોળ રૂપે હજુ ધણું કરવાનું છે. એ સાહિત્ય એકે તો વિદ્યાળ રહ્યું, ખીજું ગદ્ય રહ્યું અને એ અંગે ભ્રમણી શોધખોળો અધુરી એથી એમાં તરતોનું વાસ્તવિક સ્વરૂપ શું છે એ સંબંધી અજાનતા રહે એ સ્વાભાવિક છે તેથી પાશ્ચાત્ય વિદ્વાનોની શુભ લાગણી જેન સાહિત્ય જીતી શક્યું ન હોય તો તેમાં આ અજાનતા કદાચ એક કારણ ગણી શકાય.

ખીજી સાહિત્ય પરિષદના વિચારવંત અને વિદ્વાન પ્રમુખશ્રી કેશવ-લાલ હર્ષદરાય ત્રિવેશી હેમચંદ્રાચાર્ય વગેરે જેન પડિતોના સાહિત્ય વિષે જે યોગ્ય ઇસારા કર્યા છે તે તો હજી તાજા છે. તેથી વિસ્તારભયથી અહીં નહિ ઉતારતાં સર્વ સામાન્ય તેઓનાં થોડાંક શબ્દો આપીશું તે બસ થશે.

“ વાસ્તવિક રીતે ગુજરાતી ભાષાના ત્રણ યુગ છે. ઈસ્વીસનના ૧૭ મા ૨૧ મા શતકથી ૧૪ મા શતક સુધીનો પહેલો યુગ; ૧૫ મા શતકથી ૧૭ મા શતક સુધીનો બીજો અને તે પછીનાં શતકોનો ત્રીજો. પહેલા યુગની ભાષાને અપભ્રંશ કે પ્રાચીન ગુજરાતી નામ આપવું ઘટે છે. બીજા યુગની ગુજરાતી ..ને મધ્યકાલીન ગુજરાતી કહેવી યોગ્ય છે. ત્રીજા યુગની ગુજરાતીને અર્વાચીન ગુજરાતી સંજ્ઞા આપવામાં મતભેદ હોયજ નહિ. પહેલા પાંચ શતકોની ભાષા ગુજરાતી છે તેની પ્રતીતિ સાર કાલ-ક્ષેપનો ઉપાલંભ બહારીને પણ શતકવાર ઉદાહરણ આપવાની જરૂર છે. એ પાંચ શતકના સાહિત્યને ગેરધનસાક્ષ થયો છે. કેમકે મધ્યકાલીન ગુજરાતીનેજ પ્રાચીન કાવ્ય ત્રિમાસિક અને પ્રાચીન કાવ્યમાળાના અભિમત તરી ગુજરાતી ગણવા ના પાડે છે, ત્યાં પ્રાચીન ગુજરાતીનો તો ધડોળ થવો કેવો ? માતૃપિતા મોટાં છોકરાને ઇનકાર કરી નાવારસ ઠેરવે ને ન્હાના બાળકનેજ કણુવ રાખે તેના જેવું આ તો થાય છે. અવમાનિત સાહિત્યની શોધખોળ થતી નથી. અભ્યાસ થતો નથી, ચર્ચા થતી નથી ને ગુજરાતો અગુજરાતીની યોગ્યતા તપાસાયા વગર અવળું વેતરાયાં જાય છે. વગર ઓળખ્યે અથવા બૂધમાં ભુટકાઈ અજાનના અંવારામાં પ્રકાશની રાહ જોયા વગર આપણે આપણા સાહિત્યવડની જમીનમાં ઉડી ઉતરેલી વડવાપઓ વાઢી નાંખવા પ્રવૃત્ત થઈએ છીએ. ”

જેન કવિઓએ પણ ભાગે રાસ, સંજગીય, રતવનો લખ્યા છે. આ શરે સાગ્ર નણસે રાસ તો હાથ આવ્યા છે. એથી વિશેષ જે હજી ભાગ્ય-રમાં પડ્યા હોય ને પ્રસિદ્ધિમાં ન આવ્યા હોય તે તો ભૂદા. આ બધા રાસ વડે કેટલાં કાવ્યદોહનનાં પુસ્તકો ભરાયે તેના વિચાર કરવા યોગ્ય છે. અત્યાર સુધી ગુજરાતી ભાષાં જાણુનારાઓ એમ માનતા હતા કે ગુજરાતી ભાષામાં પ્રથમ કવિતા લખનાર નરસિંહ મહેતા એકલા જ હતા. પરંતુ અને પરિવર્ધના માનવેત પ્રમુખ સાહેબોનાં ભાષણો ઉપરથી સંવનો જાણુવામાં આવ્યું હશે કે નરસિંહ મહેતા પહેલાં પણ અમુક શતક સુધીની ભાષાને ગુજરાતી ભાષાં કહી શકાય છે. અને તે શતકોમાં ખીન કવિઓ તથા લેખકો ઘણાં ગયાં છે.

થોડી મહેનતે સમજી શકાય એવી જેને સાધુની જૂનોમાં જૂની જે કવિતા અત્યારે મળે છે તે મુનિશ્રી વિજયભદ્રની છે. કેદાર વિજય ભદ્ર એ સજિત અથવા પદ્યવિવાચક નામે પણ હોય. વિજયભદ્ર પહેલાંની કેટલાક શતકની ગુજરાતી કવિતાનાં થોડાં ઉદાહરણો શ્રીધુન કેશવલાલ ભાઈ તરફથી આપવામાં આવ્યાં હતાં. સં. ૧૩૨૭ માં રચાયેલા “સમક્ષેત્રી રાસ” કે સં. ૧૩૪૭ માં રચાયેલા “પ્રબંધ ચિંતામણિ” અથવા કે તેજ અરસામાં રચાયેલા રતસિંહસરિનાં “ઉપદેશમાળા” નામે અંધમાંથી કંઈ ઉદાહરણો આપી શકાય. અહીં વિજયભદ્ર મુનિશ્રી જેને રાસોની શરૂઆત ગણી વિશેષ ભાગે રાસો વિષે કંઈક કહેવા ઇચ્છે છું, વિજયભદ્ર કે ઉદયવંત મુનિ નરસિંહ મહેતા પહેલાં આશરે સાતેક વર્ષ ઉપર થયાં હતાં. નરસિંહ મહેતા અત્યારે સં. ૧૫૦૦ માં હતા એમ કવિ નેમદાશકરે કહે છે ત્યારે વિજયભદ્ર મુનિ સં. ૧૪૧૨ માં હતા એમ ગોતમ-રાસ કહે છે.

કવિતાઓના જે જે ગ્રંથો છેલાં પાંચ સાત શતકોમાં જેને કવિ-ઓએ લખ્યા છે તેમાંનાં ધણાખરાને તેમણે “રાસ” નામે આપ્યું છે. “રાસ” શબ્દ પ્રથમ શ્રીમદ્ ભાગવતમાં જોઈ શકાય છે. રાસમાં મૂઠી જૂદી મૂલતિની અને ધમેની વાતો સમજાવવા માટે મંદા પુરોષોનાં ચરિત્રો કથા-રૂપે આપ્યાં છે; પરંતુ પોતાની કવિતાનાં ગ્રંથોનાં રાસ કહેવાનું શું આસિ કારણ હશે તે વિચારવા જેવું છે. હાલનાં પ્રવૃત્તિમાર્ગ વળાંક ધર્મમાં “રાસ”

આવે છે. તેમ ઢાળ પૂરી થતાં કેટલાક રાસમાં દોહરા કે સોરઠી દોહરા આવેલા હોય છે.

મંગળાચરણમાં પ્રથમ દરેક રાસમાં જિનેંદ્રદેવની, પછી સરસ્વતી દેવીની તથા ગુરૂની સ્તુતિ કરી કેનો રાસ લખાય છે ને ધર્મનીતિની કષ્ટ બાબતનો મહિમા બતાવવા લખાય છે તે જણાવ્યું હોય છે. ધણું કરીને દરેક ઢાળમાં છેડે કવિનું નામ આવે છે. રાસ પૂરો થતાં કેટલાક રાસમાં તો તે રાસ કવિએ કઈ સાલમાં કષ્ટ તિથિએ કયે વારે કયા ગામમાં રહી રચ્યો તે તથા કવિના ગુરૂઓનું પેઢીનામું પણ આપવામાં આવ્યું હોય છે.

ગુજરાતમાં મુસલમાની રાજના આરંભનો કાળ તદ્દન અંધાધુંધીનો ને જીલમ ત્રાસનો હતો. એ કાળમાં લોકો સંસ્કૃતાદિ બાપાઓ બહુ કે ઉંચું તત્ત્વજ્ઞાન મેળવવામાં વખત ગાળે એવી કશી જોગવાઈ કે શાંતિ નહોતી. ધર્મ પુસ્તકો લંડારામાં ભરી સંતાડી મૂકવામાં આવ્યાં હતાં. એવા વખતમાં સામાન્ય જીવોના હિતને માટે રાસ રચવામાં આવ્યા હોય એમ જણાય છે. અંધાધુંધીના વખતમાં પણ જૈન સાધુઓ જાત્રા રજા હતા એવું એ રાસો આદિની રચનાથી જણાય છે. એ રાસોમાંના ધણા મોટા ભાગનું વસ્તુ (plot) મૂળ સંસ્કૃત કાવ્યો કે આગમ સૂત્રો કે એ સૂત્રોની ટીકા ઉપરથી લીધેલું એ તો નિઃસંદેહ લાગે છે. અંધાધુંધીના વખતમાં જૈન લોકોએ જોયું કે સામાન્ય જીવો મૂળ માગધી કે સંસ્કૃતનો અભ્યાસ કરી તે ઉપરથી ધર્મબોધ લઈ શકે તેમ નથી. માટે તેઓ સમજે અને સરળતાથી શીઘ્ર બોધ પામે તો સારું. એવી સ્વપર હિતજીવિએ, ધર-ખાર તજી ત્યાગી થયેલા એ સંઘર્ષીઓએ સંસ્કૃત કાવ્યો તથા સૂત્ર ટીકા-માંની-આખ્યાયિકાઓને રાસ રૂપે દેશ બાજામાં ઉતારી.

જૈન ઉપાશ્રયોમાં આજે પણ ચોમાસાના દિવસોમાં તેમજ ઉનાળાના લાંબા દિવસોમાં બપોરે ઘણે સ્થળે સાધુ, આર્યા કે આવકો રાસ લલકારીને વાંચે છે અને શ્રોતાઓ ધ્યાન દઈને સાંભળે છે. સામાન્ય જીવોના લાભ માટે ધર્મનીતિનું શિક્ષણ આપનારા આવા રાસો દેશ બાજામાં રચનાર સાધુ મુનિઓએ છેલ્લાં પાંચ શતકનો સમય જોતાં આવકસમૂહ ઉપર. બહુ ઉપકાર કર્યો છે.

કવિતા જેવી ચીજ સારા રાગથી ને હલકથી ગવાતાં ધણાને પ્રિય

કોઈ પણ સંમાન વિદ્વાને જૈન ગુજરાતી સાહિત્યને અત્યાર સુધી પૂરતો ધનસાક્ષ આપ્યો નહિ તેથી તે બાબત જનસમૂહનું લક્ષ ખેંચાયુંજ નહિ, સર્વને બદલે સવિ, નગરીને બદલે નગરી વગેરે શબ્દપ્રયોગો જોઈ જૈન સાહિત્યનો ગુજરાતી ભાષાના સાહિત્યમાથી બહિષ્કાર કરવો એ કોઈ પણ રીતે ન્યાયી ગણાશે નહિ આજે થોડું લણેલાઓ અથવા તો ગુજરાતી પાંચ ચોપડી લણી ઘેર ને નિશાળે કે કોલેજોમાં બધા વખત ઇંગ્લિશ શીખેલા મોટી ઉપાધિ ધારણ કરનારામાંના કેટલાક, હાલના લેખકોનાં અધર્શ લખાણો સમજી શકતા નથી, તેથી શું આપણે એ લખાણની ભાષાનો ગુજરાતી સાહિત્યમાં બહિષ્કાર કરીશું ? બેસક, આપણે તેને 'સંસ્કૃતમય' ગુજરાતી કહીશું, પણ તે ગુજરાતી નથી અને તેને હાથે પણ અડાકવો નહિ એમ તો કહીશું નહિ. સંસ્કૃતમય ગુજરાતી કરતાં તો જૈન ગુજરાતી ઝટ સમજાય તેવી છે, તો તેનો મારા મત મુજબ સાહિત્યમાથી બહિષ્કાર થઈ શકે નહિ.

પડિત વિવેચન જોન્સન સંસ્કૃતમા શેકસપીયર જેવાં નાટકો હોય એમ, પ્રથમ માની શકેતોજ નહોતો, પણ પ્રયત્નથી જ્યારે તેના જાણવામાં આગ્યુ ત્યારે તે જાણ થઈ ગયો તેમ જોનોની કવિતા તો સમજાય તેવી નથી, તેમાં પ્રેમાનંદ કે દયારામ જેવી ખુબી ક્યાથી હોય' એવી ભ્રમજનક વિચાર પદ્ધતિને જો સાક્ષરોના શિરોભાગમાં સ્થાન નહિ મળે તો તેઓને જૈન સાહિત્યમાથી ધણું જાણવાનું મળશે.

આજથી આશરે સવા છશે વર્ષ ઉપર ૫૪૦ ગાયનો, ઉપદેશમાળા નામે ગ્રંથ છપ્પય જંદને ઢાળે રચાયો છે. તે વખતની ભાષા કેવી હતી ? જૂની ગુજરાતી કેવી હતી તે બતાવવા અને રસોમાંની ભાષા તેવી નથી પણ આજની, ગુજરાતી જાણનારા સહેલાઈથી સમજી શકે કેવી છે (ને ધણા ખરા રસોની તો સાધારણ ગુજરાતી ભાષા) એનું કહેવા માટે એ ગ્રંથનો પહેલો ને છેલ્લો જાપો આ નીચે આપેલ છે.

વિજય નરિંદ જિણિંદ, વીર હથિહિં વય લેવિણ.

ધમ્મદાસ ગણિ નામિ ગામિ નયરિહિં વિહરઈ પુણં.

નિય પુત્તહ રણસીદરાય પડિબોહણુ સારિહિં,

કરઈ એસ ઉવએસ માલ જિણુ વયણુ વિચારિહિં,

સંય પંચ વ્યાસ ગાહારમણ મણિકરંડ મહિપતિ મુણિ.

મહભાવિ મુદ્ધ સિદ્ધંત સમ સવિમુક્તાહુ સાવય ગુણિ. ॥૧૧॥

એશક આવી કવિતા સમજવી મુશ્કેલ પડે એ ખરી વાત, પણ રાસોનો જે સંગ્રહ હાથ લાગ્યો છે તેમાંના ધણા ખદા ૧૬ મા ૧૭ મા ૬-૧૮મા સૈકામાં લખાયેલા હોઈ તે સૈકાની ગુજરાતી ભાષામાં સરળતાથી લખાયા છે.

ઉપલા છાપાનો અર્થ એવો થાય છે 'કે વિજય નામના નરેન્દ્ર વીર-જિનેન્દ્રના હાથથી મત લીધું' (દીક્ષા લીધી). ત્યાર પછી તેમનું નામ ધર્મદાસ ગણિ પડ્યું. તેઓ ગામ, નગર સર્વે ઠેકાણે વિદ્યાર કરવા લાગ્યા પોતાના પુત્ર રણસિંહને 'પ્રતિભોધવા' (સમજાવવા) સાર તેમણે જિનવચન વિચાર મુજબ આ ઉપદેશમાળા રચી. મણિરત્નના કરંડીઆ જેવી ૫૪૦ ગાથા રચી તેનું સર્વે સાધુ તથા શ્રાવક શુદ્ધ સિદ્ધાંત સમ તેને જાણી વિશુદ્ધ ભાવથી શ્રવણ કરો. હવે છેલ્લી ગાથા તપાસિયે.

ધણિ પરિ સિરિ ઉવએસ માલ કહાય,

તવ સંજમ સતોષ વિણ્ય વિજ્ઞાન પહાણ્ય.

સાવય સંભરણ્ય અથ્થ પય છપય છંદિહિ,

રમણસિંહ સૂરીસ સીસ પલણ્ય આણંદિહિ,

અરિહંતઆણ્ય એણ્ય દિણ્ય ઉદય ધમ્મ મલ મથ્થઈ હઉં.

બો ભિવિય ભત્તિ સત્તિહિં સહલ સહય વછછી લીલા લહાઉં,

આનો અર્થ એવો થાય છે, કે આ પ્રમાણે શ્રી ઉપદેશ માળા કથા-નકમાં તપ, સંજમ, વિનય, વિદ્યા પ્રધાનક વાતો આવકો સાંભળે માટે અર્થ પદ છપય છંદમાં રત્નસિંહ સૂરિના શિષ્યે આનંદથી કહ્યું છતાંદિ.

જૂની ગુજરાતીનું મૂળ-સ્વરૂપ બતાવનારો આ ગ્રંથ છે. તેની સાથે તથા આજની ગુજરાતી સાથે વિજયભદ્ર મુનિના ગૌતમ રાસને સરખાવતાં ગૌતમ રાસને, ગુજરાતી ભાષાના પહેલા રાસ તરીકે ગણવો એ વધારે ઠીક થઈ પડશે. ગૌતમ રાસની ભાષા બતાવવા અર્થે થોડીક કડીઓ અહીં લખ્યે:-

તાણુ પુતં સિરિ ઉદ્વજ્જી બૂવવય પસિદ્ધો,

ચઉદ્ધ વિજ્ઞા વિવિદ્ ૩૧ નારિ રસ વિદ્ધો;

વિનય વિવેક વિચારસાર ગુણગણદ મનોહર,
સાત હાથ સુ પ્રમાણ દેહરૂપે રામાખર.

* * * *

દેવે સમવસરણુ તિહાં કીજે, જીણુ દીડે મિથ્યા મતિ ખીજે;
ત્રિભુવન ગુરુ સિધાસણે બેડો, તતખિણુ મોહદિગતે પછડો.
ક્રોધમાન માયા મદપુરા, જાએ નાહો જીભ દીને ચારા;
દેવ દુદુલી આકાશે વાજે, ધર્મે નરેસર આવીઓ ગાજે.
કુસુમ વૃષ્ટિ વિર એ તિહાં દેવા, ચઉસક ધ્રુવજ માગે સેવા;
ચામર છત્ર શિરો પરિ સોહે, રૂપે જીનવર જગ સંમોહે.
ઉપસમ રસ ભરભરિ વરસંતો, યોજનપાણિ વખાણુ કરતા;
જાણિએ વર્ધમાન જીન પાયા સુરનર કિનર આવે રાયા.

* * * *

તવ ચડિઓ ધણુમાણુ ગજે, ઇંદ્રબુધ્ ભૂદેવતો;
હુકારો કરી સંચરિઅ, કનકણુસુ જીનવર દેવતો.
યોજન ભૂમિ સમોસરણુ, પેએ પ્રથમા રંભતો,
દહ દિસે દેએ વિવિધ વધુ, આવતી સુર રંભતો.
મણિમય તોરણુ દંડધજ, કોસીસે નવ ધાટનો;
વયર વિવંછત જંતુ ગણુ, પ્રાતિહારજ અહતો.
સુરનર કિનર અમુરવર, ઈંદ્ર ઇંદ્રાણી રાપતો,
ચિતે ચમકિય ચિંતવે એ, સેવંતા પ્રભુ પાપતો.
સહસકિરણુ સમવીર જીણુ, પેખવે રૂપ વિશાલતો;
એહ અસંભવ સંભવે, સાચો એ ઇંદ્ર જાળતો.
તવ બેલાવે ત્રિજગગુરુ; ઇંદ્રબુધ્ નામેણુતો;
શ્રીમુખે સંશય સામિસવે, દેડે વેદ પચેણુતો.
માન મેદહી મદ દેલી કરી, ભકિતએ નામે શીસતો;
૧૨૨ સર્વાં સુ શ્રુત શીઓએ, જોખમ પહેલો સીસતો.

* * * *

જમ સહકારે કામલ ટહુકે, જમ કુસુમહવને પરિમળ મહોકે,
જમ ચંદન સોગંધ નિધિ;

જામ ગંગાજળ લહેરે લહેરે, જામ કલ્યાણત્વ તેજે ઝળકે,
 તીમ ગોપમ સોભામ નિધિ.
 જામ માનસ સર નિવસે હંસા, જામ સુરવર શિરે કલ્યાણતવંતસા,
 જામ મહુપર રાજીવ વને;
 જામ રચણાધર રચણે વિવસે, જામ અંબર તારાગણ વિકસે,
 તીમ ગોપમ ગુણ કેલિવનિ.
 પુનિમ દિન જામ સસિહર મોહે, સુરતર મદિમા જામ જગમોહે,
 પૂરવ દિસિ જામ સહસકરો;
 પંચાનને જામ ગીરીવર રાજે, નરવર્ધ ધરજામ મયગણ માજે,
 તીમ જાન સાસન મુનિપવરો.
 જામ સુર તરવર સોહે સાખા, જામ ઉત્તમ મુખે મધુરી ભાષા,
 જામ વન કેતુડી મહ મહેએ;
 જામ ભૂમિપાત ભૂમ બળ યમકે, જામ જાણ મદિર ધારે રણકે,
 ગોપમ લખી ગહગહેએ.
 ચિંતામણિ કરે ચંદ્રિયું આજ, સુરતર સારે વંછિત કાજ,
 કામ કુંભ સો વસિ હુવો એ;
 કાપ ગવિ પૂરે મન કામી, એ અષ્ટ મદાસિદ્ધિ આવે ધામી,
 સામી ગોપમ અણસરેએ.

* * * * *
 ચઉદ હસય આરોત્તર વરિસે, ગોપમ ગણધર કેવળ દિવમે,
 કિયો કવિત ઉપગાર કરો;
 આદિહી મંગળ એહ ભણીજે, પરવ મહોત્સવ પહિયો દીજે,
 શિદ્ધિ શુદ્ધિ કલ્યાણ કરો.
 ધન માતા જેણે ઉચરે ધરિયા, ધનપિતા જાણુ કુળે અવતારિયા,
 ધન સહસગુણ જાણે હીખિયા એ;
 વિનયવંત વિદ્યાલંગાર જસુગુણ પુહવી ન લભે પાર,
 વડ જામ શાખા વિસ્તરોએ.

વિક્રમના ૧૫ મા તથા ૧૬ મા સૈકામાં લખાણેલા કેટલાક જૈન
 રાસોની દીપ આ નીચે આપી છે:—

૧	ક્ષેમ પ્રકાશ	સં ૧૪૧૦	આસપાસ	કર્તા જ્યાનૈશ્વરિ.
૨	ભરત બાહુબલિ રાસ	"	"	" ગુણરત્નસરિ.
૩	શીલરાસ	સં ૧૪૧૧	"	" વિજયભદ્ર(ઉદયવંત)
૪	હંસરાજ વચ્છરાજ રાસ	સં ૧૪૧૧	"	" " "
૫	ગૌતમ રાસ	સં ૧૪૧૨	"	" " "
૬	શાંત રાસ	સં ૧૪૬૦	આસપાસ	" મુનિસુંદર.
૭	ભરત બાહુબલિ રાસ	વિં ૧૫	મો સૈફો	" સેતુવર્ધન.
૮	મુદર્શન શેઠ	૧૫૦૧	"	" મુનિસુંદર.
૯	ગુણાવલી	૧૫૧૪	"	" ગજકુશળ.
૧૦	ધર્માચરિત્ર	૧૫૧૪	"	" મતિશેખર.
૧૧	સિદ્ધચક્ર રાસ	૧૫૨૧	"	" જ્ઞાનસાગર.
૧૨	ચિત્રસેનપદ્માવતી	૧૫૨૨	"	" ભક્તિવિજય.
૧૩	શ્રીપાળ રાસ	૧૫૩૧	"	" જ્ઞાનસાગર.
૧૪	સિંહાસન. ખત્રીસી	૧૫૩૬	"	" હીરકુશળ.
૧૫	કુરંગુ	૧૫૩૭	"	" મતિશેખર.
૧૬	મદનરેખા	૧૫૩૭	"	"
૧૭	સાર શ્રીખામણુ	૧૫૪૮	"	" જયસુંદરશિષ્ય.
૧૮	વસ્તુદેવ	૧૫૫૭	"	" હર્ષકુશળ.
૧૯	શ્રીપાળ	૧૫૫૭	"	" લલિતસાગર.
૨૦	ખોહાનો રાસ	૧૫૬૦	આસપાસ	" લાવણ્યસમય.
૨૧	વજ્રસ્વામી	૧૫૬૩	"	" ધર્મદેવગણિ.
૨૨	ઋષિદત્તા	૧૫૬૯	"	" દેવકુલસિંહ.
૨૩	ગૌતમ સ્વામીનો રાસ	૧૫૭૦	આસપાસ	" લાવણ્યસમય.
૨૪	ગૌતમ પૃથ્વી રાસ	"	"	" " "
૨૫	પ્રદેશી રાજ	૧૫૮૦	"	" મહાજયસુંદર.
૨૬	મુગ સાહેલી	૧૫૮૫	"	" " "
૨૭	ચંદરાજ	૧૫૮૬(?)	"	" મોહનવિજય(?)
૨૮	વસ્તુપાળ તેજધાળ	૧૫૮૭	"	" પાર્શ્વચંદ્ર.

સં ૧૬૩૮ ની આમો વદ ૬ ના રાજ રચાયેલા સાલિભદ્રના રાસ-
માંથી થોડી હોટીઓ આ નીચે આપી છે.

સંવત ૧૧૩૮ ના આશી વદ ૬ ના રાજ રચાયેલા શાલિભદ્રના રાસની એક જૂની હસ્ત લિખિત પ્રત મારા હાથમાં આવતાં પહેલી તથા છેલ્લી ઢાળ નમુના તરિકે આપું છું, તેમાં વપરાયેલા જે સપ્તે આ જે સમ-જ્યા જરા મુસ્કેલ પડે તેવો જણાયા તે નીચે પુટનોટમાં સમજાવનારો મેં યથામતિ યત્ન કર્યો છે. લખાણ સઘળું સળંગ લીટીબંધ જૂની ઢબ પ્રમાણેનું હોવા છતાં આજની રીતે લખી મોકલ્યું છે, જે કે તેમ કરતાં છતાં સપ્તેની જોડણીમાં મેં જરાપણ ફેરફાર કર્યો નથી,

આજથી આશરે અઢી હજાર વર્ષપર મગધ દેશમાં રાજગૃહી નગરીમાં શ્રેષ્ઠિક નામનો રાજા રાજ કરતો હતો. તે વખતે તે નગરીમાં અત્યંત સમૃદ્ધિવંત શાલિભદ્ર નામે શેઠ વસતો હતો. તેના આગણ જન્મથી મોડીને ઠેક તે દીક્ષા લઈ સાધુવત પાળી સ્વર્ગે ગયા ત્યાં 'સુધીનું' વર્ણન આ રાસમાં આપવામાં આવ્યું છે.

જે પ્રન મને મળી છે તે ઉતારાની મિતિ સંવત ૧૭૯૨ ના બાદ-રચા વદ ૧૦ ની છે એમ તેના છેલ્લા પૃષ્ઠની છેલ્લી લીટીએ ઉપરથી જણાય છે,

જૂની ગુજરાતી.*

- સાસન નાયક ૧ સમરિય, વર્દમાન જિનચંદ; ૧
 ૨ અલિય વિધન ૩ દૂર ૪ હર, ૫ આપ ૬ પરમાણુદ. ૨
 સહુકો જિનવર સારિખા, ૭ પલિ ૮ તીરથધણી વિશેષ;
 ૯ પરણી ૧૦ તથે ૧૧ ગાધેધ, લોક નીતિ ૧૨ સંપે. ૨
 દાન સીલ તપ ભાવના, ૧૩ શિવપુર ૧૪ મારિય ૧૫ ચાર; ,
 સરિખા છ ૧૬ તઉ પિણુ ધંધાં, દાન ૧૭ તણુ અધિકાર. ૩

* યતિવર્ગ પાસે જૂની ગુજરાતીનાં ઘણાં લખાણો મળી આવે છે. પરંતુ તે તેઓ પ્રગટ કરતા નથી તેમ જીજ્ઞાસે આપતા પણ નથી. જૂનું પરીમાત્રાનું લખાણ એકદમ સરળતાથી વાંચી પણ શકાતું નથી તથાપિ ભાષાશાસ્ત્રીઓને એ લખાણો ઉપયોગી થાય એવા હેતુથી કેટલાંક પાનાં ઉતારી લીધાં છે. મગધ દેશમાં આશરે અઢી હજાર વર્ષપર થઈ ગયેલા જૈન સાધુ શલિભદ્ર પુનિની હકીકત આ કવિતારૂપ લઘુ ગ્રંથ (રાસ)માં છે. ૧ સમરીએ, ૨ દોષ ૩ દૂર ૪ હરે ૫ આપે ૬ પણ ૭ તીર્થનાયક એટલે શાસનનાયક શ્રી મહાવીર જીનેશ્વર. ૮-૯-૧૦ જે પરણે તેને ગાધે ૧૧ સંપેષ-જુઓ. ૧૨ મોક્ષનગર ૧૩ માર્ગ ૧૪ ચાર ૧૫ છે તોપણ ૧૬ તણો.

સાલિભદ્ર સુખ સંપદા, ૧૭ પામઇ દાન ૧૮ પસાય;

૧૯ તાસુ ચરિત ૨૦ વિખાંણતાં, ૨૧ પાતિક દુરિ ૨૨ પસાય. ૪

તાસ ૨૩ પ્રસંગઇ જે ચર્ધ, ૨૪ ધનાની ૨૫ પિણુ વાત;

સારધાન ચર્ધ ૨૬ સાંભલજિ મત ૨૭ કરિજ્યો વ્યાધાત. ૫

દાંલ ૨૮ ચરિતપર્ધની.

મગધદેસ ત્રેણિક બૂપાળ, ૨૯ પોતઇ ન્યાય ૩૦ કરઇ ૩૧ ચરિસાલ;

ભાવભેદ ૩૨ સુધા ૩૩ સરદહર્ષ, જિનવર આણુ અખડિત ૩૪ વહઇ. ૬

૩૫ નિતુ નવલી કરતી ૩૬ ખેલણા, માનીતી રાણી ૩૭ ખેલણા;

દોષ ન લોપઇ જેહની ૩૮ કાર, ૩૯ મંત્રીસર ૪૦ છપ ૪૧ અલયકુમાર. ૭

આ જૂની ગુજરાતીના નમુનાઓ મેં એટલા માટે આપ્યા છે કે, જૈનકવિઓદ્વારા ગુર્જર કાવ્યની ખીલવણી કેવા પ્રકારે થવા પામી હતી.

જો શ્રીયુત મનસુખલાઘની આ ત્રેણીદ્વારાએ ગુર્જર જૈનસાહિત્ય પ્રકટ થતું રહેશે, તો જૈનનો કાવ્યભંડોળ કેટલો મોટો છે તે ગુર્જરસાહિત્ય સૃષ્ટિ જોધને આશ્ચર્ય પામ્યા વિના નહીં રહે. મને સંપૂર્ણ ભર્ત્સો છે કે શ્રીયુત મનસુખલાઘનો આ પ્રયત્ન જૈન અને જૈનેતર સાહિત્ય સૃષ્ટિમાં અવશ્ય સત્કાર પામ્યા વિના નહીં રહે. અમદાવાદ તા. ૨૪-૧૧-૧૯૧૩.

ચોપટલાલ કેવળચંદ શાહ.

૧૭ પામે ૧૮ પ્રસાદ. કૃવા-દાન વડે સુખસંપદા પામે. ૧૯ તેનું ૨૦ વખાંણતાં. આમાં ખા માથે અનુસ્વાર છે તે રહેવા દીધું છે. મળેલી પ્રત મુજબ લખ્યું છે મળેલી પ્રતમાં સળગ લખાણ છે પણ શબ્દો તથા કવિતાનાં ચરણો છૂટાં પાડીને લખવાનું અને યોગ્ય લાગ્યાથી મેં તેમ કર્યું છે. ૨૧ પાપ ૨૨ જ્ય ૨૩ તે પ્રસંગે ૨૪ ધનો એ સાલિભદ્ર શેઠનો, બનેલી થતો હતો. તે બનેએ સંસાર સાથે છોડી જૈન સાધુની દીક્ષા લીધી હતી. ૨૫ પણ ૨૬ સાંભળો ૨૭ કરશો નહિ. ૨૮ ચોપાઈ ૨૯ પોતે ૩૦ કરે ૩૧ સારી રીતે ૩૨ શુદ્ધ-સારાં ૩૩ શ્રદ્ધા રાખે ૩૪ ધારણ કરે ૩૫ નિત્ય ૩૬ રમત ૩૭ ત્રેણિકની માનીતી રાણીનું નામ ચેલણા હતું. ૩૮ આસાર ૩૯ મંત્રીશ્વર ૪૦ છે ૪૧ અલયકુમાર તે ત્રેણિકનો પુત્ર દોષ પ્રધાન પણ હતો.

દેવચંદ્ર.

૧. જન્મ, દીક્ષા આદિ સંબંધી વિગતોનો અભાવ.

ઉક્ત મહાત્મા ક્યાં, ક્યારે જન્મ્યા, માત પિતા કેાણુ હતા તથા દીક્ષા ક્યારે લીધી હતી, સમાધિસ્થ ક્યારે થયા, તે સંબંધી બીજકુલ વિગતો મળતી નથી. તેઓ અધ્યાત્મરસિક અને મહાન્ અદ્ભુત જ્ઞાનશાળી હતા તે વિષે બીજકુલ સદેહ નથી તેની ખાત્રી તેમની વિદ્યમાન કૃતિઓ છે કે જે દરેકનું સૂક્ષ્મ પરિશીલન કરવાથી તુરતજ જણાઈ આવે છે.

૨. ગચ્છ અને ગુરૂપરંપરા.

તેઓ ખરતરગચ્છને વિભૂષિત કરતા હતા તેમની ગુરૂપરંપરા નીચે પ્રમાણે છે.

ક્રોટિક—ખરતરગચ્છ-જિનચંદ્રસુરિ.

પુણ્યપ્રધાનોપાધ્યાય

સુમતિસાગરોપાધ્યાય

સાધુરમ

રાજસાગરવાચક

જ્ઞાનધર્મપાઠક

દીપચંદ્રપાઠક

દેવચંદ્રજી

૩ સમયનિર્ણય.

ક્યારે દીક્ષા લીધી, ક્યારે સમાધિસ્થ થયા વગેરે હકીકત હમણાં જે જે સાધનો ઉપલબ્ધ છે તેપરથી બીજકુલ મળી શકતી નથી જે મળે છે તે પરથી એટલુજ કહી શકાય કે અમુક સમયમાં વિદ્યમાન હતા.

*ખરતરગચ્છના ૧૧ મી પાઠે આવેલા છઠ્ઠા કે ૧૫ મી પાઠે આવેલા સાતમા જિનચંદ્ર તે વપાસવાનું રહેછે.

આગમસારોદ્ધાર નામનો ગ્રંથ તેમણે સં. ૧૭૭૬ ફાગણ શુદ્ધ ૩ ને મંગળવારે પૂરો કર્યો છે એમ તેમણે હિંદુ પ્રચરિત કરીને કહેલ છે. અને શ્રી પ્રેમવિજયજીએ પોતાનો ગુરુ શ્રીઉત્તમવિજય નિર્વાણ સંબધી લખેલા દાળખંધમાં એવું દર્શાવ્યું છે કે.—

૧૧	ભાવનગર આદેશે રહ્યા, ભવિહિત કરે,	મ્હારા ભાવ.
૧૨	તેડાના દેવચંદ્રજીને હવે આદરે,	મ્હારા ભાવ.
૧૩	પાંચે શ્રી દેવચંદ્રજી પાસે ભગવતી,	મ્હારા ભાવ.
	પન્નવણા અનુયોગદ્વાર વગી શુભમતિ,	મ્હારા ભાવ.
	સર્વ આગમની આજ્ઞા દીધી, કરે દેવચંદ્રજી,	મ્હારા ભાવ.
૧૪	જાણી યોગ્ય તથા ગુણ-ગણના ઇંદજી.	મ્હારા ભાવ.

આ પ્રમંગ શ્રી ઉત્તમવિજયજીએ સંવત ૧૭૬૧ ના વૈશાખ શુદ્ધ ૬ તે દિને લીધેલી દીક્ષા પત્રીનો છે, અને તે સંવત ૧૭૬૯ માં છે. શ્રી ઉત્તમવિજયજી ભાવનગર આવી દેવચંદ્રજીને બોલાવે છે, અને તેમની પાસે શ્રી ભગવતી સૂત્ર, પન્નવણા (પ્રજ્ઞાપના) સૂત્ર, અનુયોગદ્વારસૂત્ર પોતે ભણે છે. તે જાણી રહ્યા પછી શ્રી દેવચંદ્રજી ઉત્તમવિજયજીને યોગ્ય અને ગુણથી ભરપૂર જાણી સર્વ આગમની આજ્ઞા આપે છે.

આ ઉપરથી જણાય છે કે શ્રી દેવચંદ્રજી સંવત ૧૭૭૬ થી તે સંવત ૧૭૮૯ સુધી વિદ્યમાન હતા.

તેમની કૃતિઓ.

૧ સંસ્કૃત

નયચક્રસાર—આ ગ્રંથ મહાવાદિસૂત્રિના નયચક્ર કે જેમાં સત્તાશી નયોનું વર્ણન છે. તે સામાન્ય પુરૂષને સમજી શકાય તેમ નથી, તેથી તેમાંથી ઉદ્ધૃત કરીને લખેલ છે. આ ઉદ્ધૃત અથવા સારરૂપે નયના ગ્રંથમાંથી નયનું બહુ સારું સ્વરૂપ સમજી શકાય છે.

૨ જ્ઞાનસારપર જ્ઞાનમ જરી નામની દીક્ષા—૨મી સંવત ૧૭૮૬, કાર્તિક માસ શુદ્ધ ૫ નવાનગર મૂળ ગ્રંથ શ્રીમદ્ યશોવિજયજી કૃત અષ્ટક જૂદા જૂદા વિષયોનું સારજૂત રહસ્ય જતાવનાર છે, તે પર શ્રી દેવચંદ્રજીએ દીક્ષા લખી છે. આ પરથી જણાય છે કે શ્રીમદ્ યશોવિજયજી (તપાગચ) ના ઉપર તેમનો બહુ પ્રેમભાવ હતો, કારણ કે તેજ દીક્ષા-

માં તેમના સંબંધે મહાન વિશેષણો આપેલ છે. આ અપ્રગટ છે તે પ્રગટ થવાની બહુ જરૂર છે.

૨ ગુજરાતી.

આગમસારોદ્ધાર. (આગમસાર)—૨મ્મે સંવત ૧૭૭૬ દાગણુ શુદ્ધ ૩ ભોમવાર અને તે દુર્ગાદાસ માટે મોટા કોટામાં ચોર્મણું રહીને કર્યો. અને શ્રીમદ્ ઉમાસ્વાતિકૃત તત્ત્વાર્થધિગમ સૂત્રના અનુપમ સક્ષિપ્ત સાર-ઉપસંહારરૂપે-સહાયરૂપે છે, અને તેમાં ઉત્તમ રીતે જૈન દર્શનનો સાર સ્પષ્ટતાપૂર્વક સમજી શકાય છે. આ ગ્રંથ ગદ્યરૂપ છે.

મુનિની પંચભાવના.—શ્રુતભાવના, તપભાવના, એકતર્વભાવના, અને સત્ત્વભાવના એ પાંચ મુનિની ભાવના હોય અને દુહારૂપે પદ્યમાં સુરમણીય રીતે રીતે પ્રતિપાદિત કરી છે. આ પણ ઉક્ત ગ્રંથમાં સામેલ છે. આ જોસલમેરમાં વર્ધમાન શેઠના આગ્રહથી બનાવેલ છે. અને બૃહ-ત્કલ્પસૂત્રમાંથી ચોળેલ છે.

અધ્યાત્મગીતા.—આમાં અધ્યાત્મ શું છે, આત્માનું શું છે, આત્માનું શુદ્ધ સ્વરૂપ કંઈ રીતે પ્રાપ્ત કરી શકાય વગેરે ઉત્તમ રીતે વિવેચન કર્યું છે. આ ઉક્ત ગ્રંથમાં અર્થ સાથે જોડેલ છે. આને લીંબડી ગામમાં રચેલ છે.

અષ્ટપ્રવચન માતાની સજ્જાયો.—પાંચ સમિતિ અને ત્રણ ગુપ્તિ મળી આઠને સિદ્ધાંતની માતા કહેલ છે, અને તે દરેક મુનિએ શુદ્ધ રીતે પાલવાની છે, આનું સ્વરૂપ ધણા ધાર્મિક અને રહસ્યમૂલ, વચનોમાં સજ્જાયોમાં સમાવેલું છે, અર્થસહિત રા. મનમુખલાલ હરિલાલ કૃત 'નવપૂર્ણદિ સંમ્રદ'માં પ્રગટ થયેલ છે. આ નવાનગરમાં રચાયેલ છે.

પ્રલંબનાની સજ્જાયો.—આમાં પહેલાં રૂપક આપી વસુદેવ દુંડી નામના અતિ પ્રત્વીન જૈન ગ્રંથને આધારે મુનિની ગુણભાવના લાવી છે. રચના લીંબડીમાં કરી છે. આ પણ ઉક્ત 'નવપૂર્ણદિ' સંમ્રદમાં અર્થ વગરની પ્રકટ થયેલ છે.

વર્તમાન ચોવીસી.—શ્રી ઋષભાદિ વર્તમાન ચોવીસ તીર્થંકરોમાંના દરેક ઉપર એક એક સ્તવન એમ ચોવીસ સ્તવન છે. આનો આગાવબોધ

પોતાનો પુસ્તકભંડાર હતો. એમ કહેવાય છે, તેથી ત્યાં ખોજ કરતાં તેમની કૃતિઓ અને તેમણે સંગ્રહેલ વિરલ પુસ્તકો મળી આવે તેમ છે.

૮ સમકાલીન જૈન વિદ્વાનો.

શ્રી સત્યવિજયે પન્થાસના શિષ્ય પરંપરાના જૈનવિજય, તેના શિષ્ય હિતંભવિજયે ગણી, આ વખતે વિદ્યમાન હતા, એટલું જ નહિ. પણ હિતંભવિજયે શ્રી દેવચંદ્રજી પાસે ભણ્યા હતા. નયવિજય ગણિ (અર્થાત્ કંદપંદુમ ચોપાઈ રચનાર,) પ્રખ્યાત કવિ ચંદ્રાસાનું કર્તા મોહનવિજય, અને રાસોપનધિકર્તા શ્રી ઉદયરત્ન પણ સમકાલીન હતા. આ દરેકની સાથે શ્રી દેવચંદ્રજીને સરખાવતાં તે તદ્દન લિન્નજ પડે છે. કારણ કે જેવી શાંતિની નિભસતા, અને અધ્યાત્મની રસિકતા દેવચંદ્રજીમાં ઝળકાટ મારે છે તેવી અન્યમાં નથી.

૯ ઉપસંહાર.

ઉપરોક્ત જેટલું મળી શક્યું તેટલું લખવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે, તેથી શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજીના આંતરિક હૃદયને ઝીલકુંલ ન્યોય આપી ન શકતાં ખાણથી જેટલું જાણી શકાય તેટલું અજ નાંધ્યું છે. દોષ, સખસન, આદિ સખધે મિત્રામિત્રકુલ લલિતું, તેમાં સુધારે કરનારનો તથા આ ચારિત્રમાં વિશેષ વધારો કરનારનો આ લેખક અંતઃકરણ પૂર્વક આભાર માનશે.

(મિ. સેસ, સ્ટીટ, વીર, સં. ૨૪૩૭) } ગુરુચરણપાસક
શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજીના પંચમી } મોહનલાલ દલીયકેશાધી,
બી. એ. એલ. એલ. બી.

અનુક્રમ.

પૌંડ્ર શ્રી દેવચંદ્રજી	૧-૨૦
ચતુર્વિંશતિ	૨૧-૨૩
શ્રી વીરવિજયજી	૨૪-૨૬
ધર્મભલકુમાર	૨૭-૪૧
ચંદ્રશેખર	૪૨-૪૬

રાયચંદ્રજૈનકાવ્યમાલા.

ગુચ્છક ૨ જો.

પંડિત શ્રી દેવચંદ્રજી.

૫ દિન શ્રી દેવચંદ્રજી ખરતર ગચ્છને વિષે ૧૭૦૦ ના સૈદાની સમગ્રમમા થયા છે,
તેઓશ્રીના ગુરુશ્રીનું નામ દિવચંદ્રજી હતું.

ચતુર્વિંશતિ.

સ્તવના ૧ લી.

(નિદ્રાદી વેરણ દુર્દ રહી.—એ દેશી.)

ઝપલ જિયુંદશું પ્રીતડી, કિમ કીજે હો કહો ચતુર વિચારઃ
પ્રભુજી જાઈ અલગા વરયા, તિહાં કિણે નવિ હો કે વચન ઉચ્ચાર. ઝપલ ૧.
કાગલ પલ પોહોંચે નહિ, નવિ પોહોંચે હો તિહાં કે પરધાન,
જે પોહોંચે તે તુમ સમો, નહિ ભાખે હો કોઈનું વ્યવધાન. ઝપલ ૨.
પ્રીતિ કરે તે સગીયા, જિનવરજી હો તુમે તો વીતરાગ;
પ્રીતડી જેહ અસાગીથી, બેલવતી હો મેકિત્તર માગ. ઝપલ ૩.
પ્રીતિ અનાદિની વિષ ભરી, તે રીતે હો કરવા મુઝ ભાવઃ
કરવી નિર્વિંપ પ્રીતડી, કિણ ભાતે હો કહો બને બનાવ. ઝપલ ૪.
પ્રીતિ અનંતી પરચડી, જે તોડે હો તે જોડે એકઃ
પરમ પુરૂષી સમતા, એકવતા હો દાખી ગુનુ ગેહ. ઝપલ ૫.
પ્રભુજીને અવલંબનાં, નિજ પ્રભુતા હો પ્રગટે ગુણરાશઃ
દેવચંદની મેવના, આપે મુઝ હો અવિચલ મુખનામ. ઝપલ ૬.

સ્તવના ૨ છ.

(રેખા ગતિ દેવની - એ રેખા)

જ્ઞાનાર્થિ ગુણ સપત્ત રે, તુલ્ય અનત અપાર,
 તે આલયતા ઉપની રે, અગ્નિ તેણે પાર ઉતાર,
 અગ્નિત જિન તારજો રે, તારજો દીન દયાળ અગ્નિત ૦ ૧
 જો જો કાળુ જોહના રે, સામગ્રી અયોગ,
 મળતા કાળ નીપજો રે, કર્તા તેણે પ્રયોગ અગ્નિત ૦ ૨
 કાર્ય સિદ્ધિ કર્તા વશુ રે, લલિ કારણ સયોગ,
 નિજ પદ કાગક પ્રભુ મિત્યા રે, દોષ નિમિત્તહ ભોગ અગ્નિત ૦ ૩
 અજકુલ ગત કેસરી વહે રે, નિજપદ સિદ્ધ નિહાળ
 તિમ પ્રભુ ભક્તે ભવિ લહે રે, આતમ રક્તિસલાળ અગ્નિત ૦ ૪
 કાળુ પદ કર્તાપણે રે, કરી આરોપ અભેદ,
 નિજપદ અગ્રી પ્રભુ થયા રે, કરે અનેક ઉભેદ અગ્નિત ૦ ૫
 જોહવા પરમાતમ પ્રભુ રે, પમાનદ અવપ,
 આદવા સતા ગરી રે, અમલ અખડ અનપ અગ્નિત ૦ ૬
 આરોપિત ગુણ ભ્રમ દયો રે, ભાગ્યે અન્યાયાધ,
 અમર્યુ અભિવાધીપણુ રે, કરતા સાધન આધ્ય અગ્નિત ૦ ૭
 આદ્યતા આમિત્વતા રે, વ્યાપક ભોક્તા ભાન,
 કારણતા કાળજતા દશા રે, અન્ય પ્રભુ નિજભાવ અગ્નિત ૦ ૮
 અદા ભાવન અમૃતા રે, મનાર્થિક પશિભામ,
 અદ્ય થયા અતારગી રે, દુનવર દગિભણુ પામ અગ્નિત ૦ ૯
 તિણે નિર્વામક માલજો રે, વૈષ ગોપ આધાર,
 દેવચક્ર સુખસાગર રે, ભાવ ધરમ દાતા અગ્નિત ૦ ૧૦

સ્તવના ૩ છ.

(ધણુગ દોવા - એ રેખા)

શ્રી સલનજિન રાજગુ રે, તાહરે અદ્ય અગ્ર જિનવર પૂજે
 અવગ્રપ્રકાશક દિનમણિ રે, અમતા ગસનો બૂપ જિનવર ૦ ૧
 પૂજે પૂજે રે ભવિક જિન પૂજે, પ્રભુ પૂજ્યા પરમાનંદ જિનવર ૦ એ આકાશી

અગ્નિસંવાદ નિમિત્ત છે, જગત જગુ સુખ કાજ;	જિનનં ૦
હેતુ મલ્ય બહુ માનથી કે, જિન એન્ધા શિવગજ	જિનનં ૦ ✓
ઉપાદાન આતમ મહી કે, પુ'ટાવબન દેવ	જિનનં ૦
ઉપાદાન કાગલુપણે કે, પ્રગટ કરે પ્રભુ એવ	જિનનં ૦ ૨
કાર્ય ગુણ કારણપણે કે, કાગલુ કાર્ય અનપ,	જિનનં ૦
સકલ મિદ્ધતા તાહી કે, માહાકે આનંદપ,	જિનનં ૦ ✓
એન્ધાગ પ્રભુ વદના કે, આગમ રીતે થાય,	જિનનં ૦
કારણ અન્યે કાર્યની કે, મિદ્ધિ પ્રીતિ કલય	જિનનં ૦ ૫
પ્રભુપણે પ્રભુ ઓનખી કે, અમલ નિમલ ગુણુ મેહ	જિનનં ૦
માધ્યદષ્ટિ માધકપણે કે, વદે ધન્ય નર તેહ	જિનનં ૦ ✓
જન્મ કૃતાચ્ચ તેહનો કે, દિવસ સપ્તલ પલુ તાસ,	જિનનં ૦
જગત શગલુ જિન ચગલુને કે, વદે ધર્મિય ઉશમ	જિનનં ૦ ૫
નિજ મતા નિજ ભાનથી કે, ગુણુ અનતતુ કાલુ	જિનનં ૦
દેવચંદ્ર જિન ગજજી કે, શુદ્ધ સિદ્ધ સુખ ખાલુ	જિનનં ૦ ૮

સ્તાવના ૪ થી.

(યજ્ઞચરિત્ર / પદ ૫૭૧ - એ રંગી)

ક્યુ જાણુ ક્યુ બની આવરી, અભિનદન મ્મ ગીતિ દો મિત,	
પુરુશ અનુભવ ત્યાગથી, કરી જન્મ પગીત દો મિત	ક્યુ ૦ ૧
પગમાતમ પગમેશ્વર, પગુમને તે અવિમ દો મિત,	
દ્યૈ દ્યૈ મિને નની, ભાને તે અનન અન્યામ દો મિત	ક્યુ ૦ ✓
ગુદ્ધ અરૂપ મનાતનો, નિર્મલ જે નિમગ દો મિત,	
આતમ નિમિત્તિ પરેલુઓ, ન દે તે પન્થગ દો મિત	ક્યુ ૦ ૩
પણુ જાણુ આગમમને મિનતુ તુમ પ્રભુ આચ દો મિત	
પ્રભુ તો અવપત્તિમથી શુદ્ધ અરૂપનો નાથ દો મિત.	ક્યુ ૦ ✓
પગ પગિણામિન્ના અરે, જે તુઝ પગવ ભેગ દો મિત	
જગ અલ જગની એનો, ન ઘે તુઝને ભાગ દો મિત	ક્યુ ૦ ૫
ગુદ્ધ નિમિત્તિ પ્રભુ મને, દગી અશુદ્ધ પગ દેવ દો મિત	
આ માલ મી ગુણુ વહી અ માધકનો ધ્યેય દો મિત.	ક્યુ ૦ ✓
જિમ જિનનં આવ મને, વધ અધ એ તાન દો મિત	

તિમ તિમ આભાલંબની, અહે સ્વરૂપ નિદાન હો મિત. 'ક્યુ'ં ૭.
 સ્વસ્વરૂપ એકત્વતા, સાધિ પુર્ણાનંદ હો મિત;
 રમે ભોગવે આતમા, અનતથી શુભ જુદ હો મિત. ક્યુ'ં ૮.
 અલિનંદન અવલંબને, પરમાનંદ વિલાસ હો મિત;
 દેવચંદ પ્રભુ સેવના, કરિ અનુભવ અભ્યાસ હો મિત. ક્યુ'ં ૯.

સ્તવના ૫ મી.

(દેશી કડખાની.)

અહો શ્રી સુમતિ જિન શુદ્ધતા તાહરી, સ્વશુભ પર્યાય પરિણામ રામી;
 નિત્યતા એકતા અસ્તિતા દત્તરમુત, ભોગ્ય ભોગી થકા પ્રભુ અકામી. અહો ૧.
 ઉપજે વ્યયલહે તહવિતેહવો રહે, શુભ પ્રમુખ બદ્ધલતા તહવિ પિંડી;
 આભલાવે રહે અપરતા નવિ અહે, લોક પ્રદેશ મિત પણ અખંડિ. અહો ૨.
 કાર્ય કારણપણે પરિણામે તહવિ ધ્રુવ, કાર્ય બેદે કરે પણ અભેદી;
 કર્તા પરિણમે નન્યતા નવિ રમે, સકલવેત્તા થકા પણ અવેદી. અહો ૩.
 શુદ્ધતા શુદ્ધતા દેવ પરમાત્મતા, સદજ નિજ ભાવ ભોગી અયોગી;
 સ્વપર ઉપયોગી તાદાગ્ય સત્તારસી, શક્તિ પ્રયુજતો ન પ્રયોગી. અહો ૪.
 વસ્તુ નિજ પરિણુતે સર્વ પરિણામકા, એટલે કોઈ પ્રભુતા ન પામે;
 કરે જાણે રમે અનુભવે તે પ્રભુ, તત્ત્વ સ્વામિત્વ શુચિ તત્ત્વ ધામે. અહો ૫.
 જીવ નવિ પુગલી નૈવ પુગલ કદા, પુગલાધાર નહીં તાસ રંગી;
 પરતણો ઇંશ નહીં અપર અશ્વર્યતા, વસ્તુ ધર્મે કદા ન પરસંગી. અહો ૬.
 સંપ્રદે નહીં આપે નહીં પરભણી, નવિ કરે આદરે નપર રાખે;
 શુદ્ધ આદાદ નિજ ભાવ ભોગીજિદે, તેહ પરભાવને કેમ આખે. અહો ૭.
 તાહરી શુદ્ધતા ભાસ આશ્ચર્યથી, ઉપજે રૂચિ તેણે તત્ત્વ ધ્રુવ;
 તત્ત્વરંગી થયો દોષથી ઉભયો, દોષ ત્યાગે દલે તત્ત્વ લીહે. અહો ૮.
 શુદ્ધ ભાગે વર્ણ્ય : સંપ્રદે, સ્વામી પ્રતિજ્ઞે સત્તા અસરધે;
 આમ નિષ્પત્તિ : દે, વસ્તુ ઉત્સર્ગ આતમ સમાધિ. અહો ૯.
 ની શુદ્ધ સત્તા : તેહનો : પ્રભુ તુદિ. સાચો;
 સતત્યો : : લ શુચો. અહો ૧૦.

સ્તવના ૬ ઠી.

(હુ તુજ આનન શી સદ્ ગરીયાવાવ — એ દેશી)

શ્રી પદ્મભ જિન ગુણુ નિધિ રે લાવ, જગતારક જગદીશરે વા'હેમ,
જિન ઉપગાર થકી લહે રે લાવ, લવિજન મિદ્ધિ જગીશ રે વા'હેસર તુમ ૧
તુમ દર્શિણુ મુજ વાલુ રે લાવ, દર્શિણુ શુદ્ધ પવિત્ર રે, વા'હેસર,
દર્શન શમ્દ નયે કંઠે રે લાવ, સત્ત્વ એવજૂત રે વા'હેસર તુમ ૨
ખીજે વૃક્ષ અનતતા રે લાવ, પ્રગટે જૂજ્ય યોગ રે, વા'હેસર
તિમ મુજ આતમ અપદા રે લાવ, પ્રગટે પ્રભુ સયોગ રે વા'હેસર તુમ ૩
જગત જ'તુ કાગળ ચી રે લાવ, સાધે ઉદયે લાણુ રે, વા'હેસર,
ચિદાનંદ સુવિદ્યામતા રે લાવ, વાધે જિનવગ જાણુ રે વા'હેસર તુમ ૪
લમ્બિ મિદ્ધિ મત્રાક્ષરે રે લાવ, ઉપજે સાધન અમ રે, વા'હેસર,
અહજ અધ્યાતમ તવતા રે લાવ, પ્રગટે તાલી ગમ રે વા'હેસર તુમ ૫
લોહ ધાતુ કચન દુવે રે લાવ, પાગમ ફરમન પામી રે, વા'હેસર,
પ્રગટે અધ્યાતમ દશા રે લાવ, વ્યકત ગુણી ગુણુ ગ્રામ રે વા'હેસર તુમ ૬
આતમ સિદ્ધિ મગજ લણિ રે લાવ સહજ નિવામ-દેતુ રે, વા'હેસર,
નામાર્થિક જિનગજના રે લાવ, લવભાગ માર્કિ એતુ રે વા'હેસર તુમ ૭
ચલન હૃદય યોગનોરે લાવ, રકત વણુ ગુણુ ગય રે, વા'હેસર
દેન્યદ જદે ગત્યો રે લાવ, આપ અવશ્ય અકાયરે વા'હેસર તુમ ૮

સ્તવના ૭ મી.

(હો મુદરનપ મગ્ધો, જમ મા નલી રે ગી)

શ્રી નુપામ આનદમે, ગુણુ અનતનો દ' હો જિન ૭
નાનાનદે પૃથ્વો, પવિત્ર આગિનાનદ હો જિન ૭ શ્રીનુપામ ૧
અગ્નિણુ નિણુ નાથ હો, દન્ય નિના ધનનત હો, જિન ૭
કર્તા પદ દિગ્વિયા નિના, અત અગ્નેય અનત હો જિન ૭ શ્રીનુપામ ૨
અગમ અગોગર અમગતુ અન્યથ સદ્ધિ અમદ હો જિન ૭
વણુ મધન્ય કન્ધવિણુ, નિજ ભોક્તા ગુણુ વ્યુદ્ધ હો જિન ૭ શ્રીનુપામ ૩
અદાય દાન અગિતાના, લાભ અય ને ભોગ હો, જિન ૭
નીર્પ શક્તિ અપ્રયાગતા, શુદ્ધ અગુણુ ઉપભોગ હો જિન ૭ શ્રીનુપામ ૪

એકાંતિઃ આયતિકો, સદૃજ અદૃત ગ્વાધીન હો, જિનહં •
 નિરૂપચરિત નિર્દ્વંદ્વસુખ, અન્ય અરેતુક પંનહો જિનહં શ્રીમુપાસં ૫
 એક પ્રદેશે તાહરે, અન્યાગ્રાધ સમાય હો, જિનહં
 તસુ પર્યાય અવિભાગતા, સર્વાંકારા ન માય હો જિનહં શ્રીમુપાસં ૬
 એમ અનંત ગુણનો ધણી, ગુણ ગુણનો આનંદ હો જિનહં
 ભાગર મણુ આગ્રવાદ યુત, પ્રભુ તુ પરમાનંદ હો જિનહં શ્રીમુપાસં ૭
 અયાગ્રાધ રચિ ચઈ, સાર્ધ અયાગ્રાધ હો, જિનહં
 દેવચંદ્ર પદ તે લહે, પરમાનંદ સમાધ હો જિનહં શ્રીમુપાસં ૮

સ્તવના ૮ મી.

(શ્રી ત્રેયાસ જિન અત નમી - એ દેશી)

શ્રી ચંદ્રલ જિનપદ મેવા, હેવાએ જે હવિયાહં, શ્રીચંદ્રલ ૧
 આતમ ગુણ અનુભવથી મનિયા, તે ભવ ભવથી દલિયાહં
 ૬૫ મેવ વદન નમનાદિક, અર્ચન વધી ગુણગ્રામોહ, શ્રીચંદ્રલ ૨
 ભાન અભેદ ધરાની ઇદા, પગલાવે નિકામોહ. શ્રીચંદ્રલ ૩
 ભાવ મેવ અપનાદે નૈગમ, પ્રભુ ગુણને સહપેહ, શ્રીચંદ્રલ ૪
 સમ્રાટ મર્યાદા તુષારોપે, મદાભેદ નિકપેહ શ્રીચંદ્રલ ૫
 નયવહારે બહુ માન જ્ઞાન નિજ, ચરણે જિન ગુણ રમણાહં, શ્રીચંદ્રલ ૬
 પ્રભુ ગુણ આલબી પરિણામે, મહુ પદ ધ્યાન રમણાહં શ્રીચંદ્રલ ૭
 જામ્ને ગુહ્ય ધ્યાનારોહણ સમભિરૂપ ગુણ દશમેહં, શ્રીચંદ્રલ ૮
 બીજા ગુહ્ય અનિકપ એકલે, એક (તે અમમેહં શ્રીચંદ્રલ ૯
 ઉભંગે અમર્ષિત ગુણ પ્રગટ્યો, નૈગમ પ્રભુતા અરોહ, શ્રીચંદ્રલ ૧૦
 અમ્રાટ આતમ સત્તા લબી, મુનિપદ ભાવ પ્રસમેહ શ્રીચંદ્રલ ૧૧
 મહુસુત્રે જે ઓણપદ-એ, આતમ શક્તિ પ્રદમેહ, શ્રીચંદ્રલ ૧૨
 યથામ્યાત પદ શામ્દ અરૂપે શુદ્ધ ધર્મ ઉદામહ શ્રીચંદ્રલ ૧૩
 ભાન સંગિ અંગિ શૈરંગે, અતીમ દુગ નય જાણોહ શ્રીચંદ્રલ ૧૪
 આધનતાએ નિજ ગુણ વ્યક્તિ, તેહ મેનના વખાણોહ શ્રીચંદ્રલ ૧૫
 દાન્યુ ભાવ તેહ અપનાદે, કાર્ય રૂપ ઉત્તમેહ, શ્રીચંદ્રલ ૧૬
 આત્મભાવ તે ભાવ દ્રવ્ય પદ, બાહ્ય પ્રગતિ નિસર્ગેહ શ્રીચંદ્રલ ૧૭
 દાન્યુ ભાવ પાળ મેવન, પ્રગટે કારજ ભાવોહ, શ્રીચંદ્રલ ૧૮

કારજ મિદ્ધે શાશ્વતા વ્યય, શુચિ પરિણામિક ભાવોડ. શ્રીચંદ્રભૃ. ૧૦
પદ્મ ગુણી મેવક તન્મયતા, નિશ્ચય ધ્યાને ધ્યાવેશ્વ,
શુદ્ધાત્મ અનુભવ આસ્વાદી, દેવચંદ્ર પદ પાવેશ્વ. શ્રીચંદ્રભૃ. ૧૧

સ્તવના ૯ મી.

(ધારા મહેવા ઉપર મેલ, ઝવેળે વીન્દી હો વાવ —એ દેશી)

દીંદા સુવિધિ જિજ્ઞાસુ, અમાધિરમે ભર્યો હો લાલ,	
ભાસ્વ આમન્વરપ, અનાદિનો વિચર્યો હો લાલ,	અનાદિનો
સકલ વિભાવ ઉપાધિ, થકી મન આસર્યો હો લાલ,	થકી
મત્તા સાધન માર્ગ, ભણી એ સંચર્યો હો લાલ	ભણી
પ્રભ પ્રભુ જાણુગ રીતિ, અસ્વ જગ દેખતા હો લાલ,	સરવ
નિજ સત્તાએ શુદ્ધ, મદુને લેખતા હો લાલ,	મદુને
પર પરિણતિ અદ્રેષ, પશ્ચે ઉવેખતા હો લાલ,	પશ્ચે
ભાગ્યપશ્ચે નિજ શક્તિ, અનંત ગવેખતા હો લાલ.	અનંત
દાનાદિક નિજ ભાવ, હતા જે પદવગા હો લાલ,	હતા
તે નિજ સનમુખ ભાવ, મદીયહી ગુઝ દસા હો લાલ,	મદી
પ્રભુનો અનુભવ યોગ, અવગ તણી રસા હો લાલ	અવગ
ભામે વામે તાસ, જનમ ગુણુ ગુઝ જિજ્ઞા હો લાલ	જનમ
મોહાદિકની ધ્રુમિ, અનાદિની હિતરે હો લાલ,	અનાદિની
અમય અખંડ અવિષ્ઠ, અભાવજ માંભરે હો લાલ,	અભાવજ
તત્ત્વ મમણુ શુચિ ધ્યાન. ભણી જે આદરે હો લાલ,	ભણ
તે અમતારમ ધામ. આમી મુદા વરે હો લાલ	આમી
પ્રભુ હો ત્રિભુવન નાથ, દામ હુ તાહંગે હો લાલ,	દામ
કંલુનિધિ અભિયાપ, અહે મુઝ એ ખગે હો લાલ,	અહે
આમવન્તુ અભાવ, સદા મુઝ સાંભરે હો લાલ,	અઢા
ભામન વ.મન એલ, ચગણુ ધ્યાને ધંગે હો લાલ	ચગણુ
પ્રભુમુદાને યોગ, પ્રભુ પ્રભુતા વખે હો લાલ.	પ્રભુ
અવ તણે સાધર્મ્ય, અમપતિ આલખે હો લાલ.	અમપતિ
આલખતાં બહુ માન, સહિત રચિ પણ વધે હો લાલ,	અહિત
રચિ અનુયાયી વીર્ય, ચગણુ ધારા સર્ધ હો લાલ.	ચગણુ

સ્તવના ૧૧ મી.

(પ્રાણી પ્રાણી જિનતાની —એ દેગી)

શ્રી એવાંમ પ્રભુ તણો, અતિ અદ્ભુત અદ્ભુતનદે,
 ગુણ એકવિધ નિક પરણુઓ, એમ ગુણ અનતનો જદે,
 મુનિચંદ્ર જિણુદ અમદંધિણુદ પરે, નિયદીપતો મુખકદે એઆ-બી ૧
 નિજ જ્ઞાને કરી મેયનો, જાયક જાતા ૫૦ ધરે,
 દેએ નિજ દર્શન કરી, નિજ દસ્ય આમાન્ય જગીશ કે મુનિચંદ્ર ૨
 નિજ ગમે ગમણુ દો, પ્રભુ ચારિત્રે ગમતા ગમ કે, ભાગ અનતને ભોગવો,
 ભોગે તેણે ભોગ્યા ન્યામ કે મુનિચંદ્ર ૩
 દેય દાન નિત દીજતે, અતિ દાતા પ્રભુ અવરંમ કે,
 પાન તુમદે નિજ શકિતના, આદક વ્યાપકમય દેવ કે મુનિચંદ્ર ૪
 પગિણુમિક કાગજ તણો, કર્તા રુણુ રૂપે નાય કે,
 અકિય અલય ગિયતિમથી, નિદયક અનની આશરે મુનિચંદ્ર ૫
 પગિણુમિક અત્તા તણો, આરિભંવ વિવાચ નિવાચ કે,
 અદજ અકર્મિત અપગમથી, નિર્મિતપ ને નિપ્રસાદ કે મુનિચંદ્ર ૬
 પ્રભુ પ્રભુતા અભાગતા, ગાતા હસ્તા ગુણુઆમ કે
 એવક સાધનતા વડે, નિજ અદ પગિણુતિ પાગ કે મુનિચંદ્ર ૭
 પ્રગટ તત્વતા પ્યાનના, નિજ તત્વનો પ્યાતા થાય કે
 તત્વમણુ અનમના, પગણુ તને એક અમાર કે મુનિચંદ્ર ૮
 પ્રભુ દિ મુજ અભરે, પન્માતમ પાર્શ્વનદ કે,
 દેવચંદ્ર જિનગજના નિય રંગે પય અગ્નિ કે મુનિચંદ્ર ૯

સ્તવના ૧૨ મી.

(પદો નિહાનુક મીત જિન તણો —એ દેગી)

જગનાનો દીજે કે અગમા જિનતણી કે, જન્મ પ્રગટ્યો પન્ન-વમાર
 પન્ન પન્ન કે જે દ્યુટે નકી કે, સાધ-કાગજ તર પગના ૧
 દ્યુથી પન્ન કે કાગજ ભાવનુ કે, ભાવ પ્રશન્ને નુદ
 પગમ દ્યુ વચબ ત્રિનુવન ધની કે, વામુદાન અવણુદ પગના ૨
 અનીમય મદિમા કે અતિ ઉપગાતા કે, નિર્મય પ્રમ ગુણ ગમ

પ્રમથિ સુગંધ સુગંધ તું જોતે રે, જિત્ત મગી મહાભાગ, પૂજનાં ૩
 દર્શન નાનાદિક ગુણુ આમના રે, પ્રભુ પ્રજુતા લયલીન,
 ગુદ અવરૂપી કેવે ત-મથી રે, તમ આગ્રાદન પીન પૂજનાં ૪
 ગુદ તવ અ ગગી ચેતના રે, પામે આમગ્રલાવ
 આભાવળી નિજ ગુણુ સાધનો રે મગટે પૂજ્યસ્વભાવ પૂજનાં ૫
 આપ અકર્તા મેવાથી દુવે રે, મેવક પૂજુ સિદ્ધિ
 નિજ ધન ન હીન પણ આગ્રિત લાહે રે, અદાય અદ્યો નિદિ પૂજનાં ૬
 જિનવર પૂજ રે તે નિજ પૂજના રે, મગટે અન્યથ શક્તિ,
 પરમાનંદ વિભાગી અનુભવે રે, દેવચંદ પદ ચક્રિત. પૂજનાં ૭

સ્તવના ૧૩ મી.

(હાસ અરહાસ ગી પં. ૬૦૦ — એ દેગી)

વિમલજિન વિમલતા તાદરી, અવરે ખીજે ન દલાય.
 લધુ નરી જિમ તિમ લાંબીયે, અવરુરમણુ ન તગાય વિમલજિન ૧
 અવલ પુદગી ગિરિ જલ તાં, આદ તોયે એક દશ્ય
 તેહ પણુ ગુજ ગુણુ મણુ ભાળી, ભાષ્યા નદિ અમગ્ય વિમલજિન ૨
 અર્વે પુદગા નમ ધર્મના, તેમ અધર્મ અદેશ.
 તામ ગુણુ ધર્મ પાળ્ય અં, ગુજ ગુણુ એકતાપો લેમ. વિમલજિન ૩
 એમ નિજ ભાવ અનતની, અગ્નિતા કેટલી ગાય
 નાન્નિતા અવર પદ અગ્નિતા, ગુજ અમદાય અમાય વિમલજિન ૪
 તાદમ દુદ્ધ અભાવને, આદરે ધરી બદ્ધ માન
 તેહને તેડીજ નીપજે, એ આદ અદ્ભુત તાન વિમલજિન ૫
 ગુમ પ્રભુ ગુમ તાંકે વિજુ, ગુમ એમો અવર ન કોય.
 ગુમ દિવ્યલુ થયા દું તથોં, શુદ્ધ અવધાન દેાય વિમલજિન ૬
 પ્રભુ તાળી વિમલતા આપખી, જે દેવે ધિરે મન એવ,
 દેવચંદ પદ તે લહે, વિમલ આનંદ અવંમય વિમલજિન ૭

સ્તવના ૧૪ મી.

(મી. રો પ્રમુ તેડી જમનુડ ગુજ એ દેગી)

મુનિ હો પ્રમુ મુનિ અનત જિભુડ તાદરી હો પ્રમુ તાદરી મન નયને વની

સમતા હો પ્રભુ અમતા અનૌ કદ, સહેજે હો પ્રભુ સહેજે અનભવ રમ લગી ૧
 ભનદવ હો પ્રભુ ભવદવ તાપિત શવ, તેહને હો પ્રભુ તેહને અમૃત ધન સમીશ,
 મિથ્યા વિષ હો પ્રભુ મિથ્યા વિપની ખીવ, હરવા હો પ્રભુ હરવા જાગૃતિ મન રમી ૨
 ભાવ હો પ્રભુ ભાન ચિંતામણી એહ, આતમ હો પ્રભુ આતમ સપતિ આપવા ૩
 એહિજ હો પ્રભુ એહિજ શિવસુખ ગેહ, તત્વ હો પ્રભુ તત્વાવળન ચાપવા ૪
 જાગ્યે હો પ્રભુ જાગ્યે આશ્રવ ચાવ, દીઠે હો પ્રભુ દીઠે અવગતા વધે ૫
 જાન હો પ્રભુ જાનચી ગુણમાવ, અધ્યાતમ હો પ્રભુ અધ્યાતમ સાધન સધે ૬
 મીઠી હો પ્રભુ મીઠી સૂરત ગુઝ, દીગી હો પ્રભુ દીગી રચિ બહુ માનથી ૭
 ગુઝ ગુણ હો પ્રભુ ગુઝ ગુણ ભાસન યુક્ત, એવે હો પ્રભુ એવે તમુભવ ભય નથી ૮
 નામે હો પ્રભુ નામે અદ્ભુત રગ, ઈવણા હો પ્રભુ ઈવણા દીઠે ઉદ્ધમેશ, ૯
 ગુણ આત્મા હો પ્રભુ ગુણ આસ્વાદ અભગ, તન્મય હો પ્રભુ તન્મયતાએ જે ધમેશ ૧૦
 ગુણ અનત હો પ્રભુ ગુણ અનતનો વદ, નાથ હો પ્રભુ નાથ અનતને આદરેશ, ૧૧
 દેવચંદ્ર હો પ્રભુ દેવચંદ્રને આનદ, પરમ હો પ્રભુ પરમ મહોદય તે વગેશ ૧૨

સ્તવના ૧૫ મી.

(સકલ સસાર અવતાર એ હું અણુ —એ દેરી)

ધર્મ જગનાથનો ધર્મ સુચિ ગાછયે, આપણો આતમા તેહવો ભાવિયે,
 જાતિ જન્મ એકતા તેહ પયદે નહી, શુદ્ધ ગુણ પગજવા વસ્તુ સત્તામયી ૧
 નિન્ય નિરવયવ ત્રણ એક અક્રિયપણે, સર્વ ગત તેહ સામાન્ય ભાવે ભણે,
 તેહથી ઇતર સાવયવ વિગેપતા, વ્યક્તિમંદે પડે તેહની ભેદતા ૨
 એકતા પિડને નિન્ય અવિનાશતા, અસ્તિ નિજ ઋદ્ધિથી કાર્ય ગત ભેદતા
 ભાવ શ્રુત ગમ્ય અભિવાધ્ય અનતતા, ભન્ય પર્વાયની જે પગવર્તિતા ૩
 ક્ષેત્ર ગુણ ભાવ અનિભાગ અનેકતા, નાશ હિખાદ અનિન્ય પર નાગિતતા,
 ક્ષેત્ર વ્યાપ્યત્વ અભેદ અવ્યકતાતા, વન્તુ તે રૂપથી નિન્ય અભન્યતા ૪
 ધર્મ પ્રાગભાવતા સકલ ગુણ શુદ્ધતા, ભોગ્યતા કર્તા ગમણુ પરિણામતા
 ગુદ્ધ સ્વપ્રદેશતા તત્વ અતન્યતા, વ્યાપ્ય વ્યાપક તથા આલ્લ આહક ગતા ૫
 મગ પરિહારથી સ્વામી નિજ પદ લણુ, ગુદ્ધ આદિમક આનદ પદ સમણુ
 જહવિ પગભાવથી હું ભવોદધિ વસ્યા, પગતણો સગ સમાગતાયે અમ્યા ૬
 તહવિ મત્તા ગુણે જન એનિર્મલો, અન્યસસ્યેય જિમ શિટક નવિ શામનો,
 જે પરાપાધિથી દુષ્ટ પરિણુતિ મહી, ભાવ તાદાન્યમા આહક તે નરી ૭

તિણે પન્માનમ પ્રભુ લકિત ગગી થઈ, ગુહ કાણુ એ તત્ત્વ પગિણુતિમયી,
આત્મમાહક થયે તજે પર પ્રહણુતા, તત્ત્વ ભોગી થયે ટવે પગ ભોગ્યતા. ૮
ગુહ નિ પ્રયાગ નિજભાવ ભોગી યદા, આત્મસેત્રે નહિ અન્ય ગદાણુ તદા,
એક અનન્યાય નિગમગ નિર્દ્વેદતા, શકિત ઉત્સર્ગની હોય સહ વ્યક્તતા. ૯
તેણે મુઝ આત્મા તુઝ યકી નીપજે, માહરી સપદા સકલ મુઝ સપજે,
તિણે મન મદિરે ધર્મ પ્રભુ ધ્યાનમે, પગમ દેસ્યદ નિજ ગિદ્ધિ મુખ પાધ્યે. ૧૦

સ્તવના ૧૬ મી.

(માવા ઝિહા છે રે—એ દેશી)

જગત દિનાકર જગત રૂપાનિધિ, વાહ્યા માગ સમવસગણુમાં બેઠા રે;
અહિમુખ અહિનિહ ધર્મ પ્રકાગે, તે મેં નયણે દીઠા રે. ભવિકં ૧
ભવિકં જન હરખો રે, નિરખી શાંતિગિણુદ. ભવિકં ૧
ઉપશમ અનો કંદ, નહિ ધણુ સરખો રે એ આંકણી
પ્રાતિહાગ્ય અતિશય શોભા વાહ્યા, તે તો કહિય ન જાવે રે,
ધુક બાલકથી ગનિ કરાગનુ, વર્ણન ફેણિપરે થાવે રે. ભવિકં ૨
વાગી ગુણ પાનીશ અનોપમ વાહ્યા, અવિમવાદ સડપે રે,
ભવ દુખ વારણુ શિવ મુખ વાગ્યુ, મુઝા ધર્મ પ્રડપે રે. ભવિકં ૩
દક્ષિણ પશ્ચિમ ઉત્તર દિશિ મુખ વાહ્યા, હવણા જિન ઉપગારી રે,
તમુ આયબન લહિય અનેકા, તિલાં થયા અમકિત ધારી રે. ભવિકં ૮
અટનય કારજરૂપે હવણા વાહ્યા, અગ નય કારણુ ઠાણી રે,
નિમિત્ત સમાન થાપના જિનજી, એ આગમની વાણી રે. ભવિકં ૫
આધક તીન નિક્ષેપા મુખ્ય વાહ્યા, જે વિણુ ભાવ ન લહિએ રે,
ઉપકારી દુગ ભાથે ભાખ્યા, ભાવ વફકનો મડીયે રે. ભવિકં ૬
હવણા અમવસરણે જિનમેતી વાહ્યા, જે અમેસ્તા વાધી રે,
એ આતમના અન્વભાવ ગણુ, વ્યકિત યોગ્યતા આધી રે. ભવિકં ૭
ભયુ થયું મેં પ્રભુ ગણુ ગાયા વાહ્યા, અનનાનો કુળ લીધી રે,
દેવચંદ દરે માદગ મનનો, સકલ મનોરથ સીધી રે. ભવિકં ૮

સ્તવના ૧૭ મી.

(નરમ જિનેસર—એ દેશી.)

ગમવસગણુ બેગી કરી રે, બારહ પગ્યદ માહિ,
વમ્બુ વવડપ પ્રકાગતા રે, કંણા ગગ નાહો રે. રુચુજિનેસર ૧.

નિર્મલ તુમ મુખ વાણી રે, જે અવશે મુણે,
 તેહિજ ગુણ મહિ ખાણી રે, કુયુજિનેમર એ આઠણી
 ગુણ પર્વાય અનતતા રે, વળી સ્વભાવ અગાહ,
 નય ગમ ભંગ નિદેશના રે, હેયાદેય પ્રવાહ રે કુયુજિનેમર ૦ ૨
 કુયુનાથ પ્રભુ દેશના રે, આધન સાધક મિહિ,
 ગૌણ મુખ્યતા વચનમા રે, જ્ઞાન તે સકલ સમૃદ્ધિ રે કુયુજિનેમર ૦ ૩
 વસ્તુ અનંત સ્વભાવછે રે, અનત કથક તસુ નામ
 આહક અવસર બોધથી રે, કહેવે અર્પિત કામો રે કુયુજિનેમર ૦ ૪
 ગેય અનર્પિત ધર્મને રે, સાપેક્ષ શ્રદ્ધામોધ,
 ઉભય મહિત ભાસન હવે રે, પ્રગટે કેવલ બોધ રે કુયુજિનેમર ૦ ૫
 છતિ પરિણતિ ગુણ વિર્તાના રે, ભાસન ભોગ આનંદ,
 સમકાર્ય પ્રભુ તાહરે રે, ગમ્ય ગમણ ગુણ વૃદ્ધો રે કુયુજિનેમર ૦ ૬
 નિજ ભાવે શી અસ્તિતા રે, પરનાસ્તિત્વ સ્વભાન,
 અસ્તિપણે તે નાસ્તિતા રે, સીય તે ઉભય સ્વભાવો રે કુયુજિનેમર ૦ ૭
 અસ્તિભાવ જે આપણો રે, ઝચિ વૈરાગ્ય અમૈત,
 પ્રભુ સન્મુખ વદન કરી રે, માગિશ આતમ હેતો રે કુયુજિનેમર ૦ ૮
 અસ્તિ સ્વભાવ ઝચિ થઈ રે, ધ્યાતો અસ્તિ સ્વભાવ,
 દેવચંદ્ર પદ તે જાહે રે, પરમાનંદ જમાવો રે કુયુજિનેમર ૦ ૯

સ્તવના ૧૮ મી.

(રામચંદ્રકેળાચરે, આપોમોડી ગ્લેસર—એ દેશી)

પ્રણમો શ્રી અરનાથ, શિવપુત્ર માથ ખગેરી
 ત્રિભુવન જન આધાર, ભનનિન્તાગ કુગેરી ૧
 કર્તા કાન્ધુ યોગ, કારજ મિહિ લહેરી
 કાન્ધુ આગ અનપ, કાર્યોથી તેહ અહેરી ૨
 જે કાન્ધુ તે કાર્ય, થાયે પ્રભુ પતંગી
 ઉપાદાન તે હેતુ, માગી ધટ તે વહેરી ૩
 ઉપાદાનથી ભિન્ન જે વિણ કાર્ય ન થાયે,
 ન હવે કાન્ધુ ગપ, કર્તાને નવસાયે ૪
 કાન્ધુ તેહ નિમિત્ત, ચક્રાદિક ધટ ભાવે

કાર્ય તથા મમનાય, કારણ નિયતને દાવે	૫
વગતુ અભેદ સ્વરૂપ, કાર્યપણુ ન અહેરી,	
તે અસાધાગણુ દેતુ, કુભંચામ લહેરી	
જેહનો નવિ વ્યાપાર, લિત્ર નિયત બહુ ભાની,	
ભૂમિકાવ આકાર, ઘટ કાગણુ સઢભાની	૭
એહ અપેક્ષા દેતુ, આગમ માની કહોરી,	
કારણ પદ ઉત્પન્ન, કાર્ય થયે ન લભોરી	૧
કર્તા આતમ દ્રવ્ય, કારજ બિદિ પહોરી,	
નિજ સત્તાગત ધર્મ, તે ઉપાદાન ગણોરી	૯
યોગસમાધિ વિધાન, અસાધાગણુ તેહ વહેરી,	
વિધિ આચરણુ ભક્તિ, જેણે નિજ કાર્ય સધેરી	૧૦
નગતિ પદમ અધવણુ, તેહ અપેક્ષા ભણો,	
નિમિત્તાથીત ઉપાદાન, તેહને યેણે આણો	૧૧
નિમિત્ત દેતુ જિનરાજ, સમતા અમૃત ખાણુ,	
પ્રભુ અવયવન બિદિ, નિયમા એહ વખાણુ	૧૨
પુષ્ટ હેતુ અમનાય, તેહને શુભથી હવિયે,	
રીઝ ભક્તિ બહુ માન, ભોગ ધ્યાનથી મવિયે	૧૩
મોહોટાને ઉત્સગ, બેહાને શી ચિતા,	
તિમ પ્રભુ ચરણુ પમાય, એવઃ થયા નિચિતા	૧૪
અગ્રપ્રભુ પ્રભુતા ગંગ, અતર શક્તિ રિકારી,	
દેવચંદ્રને આનંદ, અક્ષય ભોગ વિલામી	૧૫

સ્તવના ૧૯ મી.

(દેખી કામની કાય — એ દેશી)

મહિન થ જગનાય, ચરણુ યુગ ધ્યાલજે રે	અગણુ૦	
શુદ્ધાતમ પ્રાગુભાવ, પરમ પદ પાછયે રે	પરમ૦	
સાધક કંઠક પદક, કરે ગુણ સાધના રે	કરે૦	
તેહહિજ ગુણ સ્વરૂપ, થાયે નિરાધાધના રે	થાયે૦	૧
કર્તા આતમ દ્રવ્ય, કારજ નિજ સિદ્ધતા રે	કારજ૦	
ઉપાદાન પરિણામ, પ્રયુક્ત તે કાગણુના રે	પ્રયુક્ત૦	

આત્મ સંપદ જ્ઞાન, તેહ અપ્રજ્ઞતા કે	તેહ૦
દાતા પાત્રને દેય, ત્રિભાવ અભેદતા કે	ત્રિભાવ૦ ✓
અપા વિવેચન કરણ, તેહ અપાદાનથી કે	તેહ૦
અકલ પર્યાય આધાર, અબધ આગ્યાનથી કે	અબધ૦
આધક કાગક ભાવ, અનાદિ નિવાગ્યા કે	અનાદિ૦
આધકતા અવયવી, તેહ અમાગ્યા કે	તેહ૦ ૩
શુદ્ધપણે પર્યાય, પ્રવર્તન કાર્યમે કે	પ્રવર્તન૦
કર્તાદિક પશિષ્ણામ, તે આત્મ ધર્મમે કે	તે૦
ચેતન ચેતન ભાવ, કરે અમ વેતમે કે	કે૦
આદિ અનંતો કાવ, રહે નિજ ખેતમે કે	ગે૦ ✓
પગકર્તૃત્વ ભાવ, કરે તાં લગી કરે કે	કે૦
શુદ્ધ કાર્ય કચિ ભાસ, થયે નવિ આડે કે	થપ૦
શુદ્ધાત્મ નિજ કાર્ય, કચિકાગક કિરે કે	કચિ૦
તેહિજ મલ અભાવ, અહે નિજ પદ વરે કે	અહે૦ ૫
કાગણુ કાગજ રૂપ, અછે કાગક દશા કે	અહે૦
વસ્તુ પ્રગટ પર્યાય, એહ મનમે વચ્ચા કે	એહ૦
પણુ શુદ્ધ અરૂપ ધ્યાન, તે ચેતનના અહે કે	તે૦
તવ નિજ આધક ભાવ, અકલ કાગક લહે કે	અકલ૦
માહકે પશુર્નદ, પ્રગટ કગ્યા ભણી કે	પ્રગટ૦
પુષ્ટાવંચન રૂપ, એવ પ્રભુજી તણી કે	એવ૦
દેવચંદ જિનચંદ, ભગતિ મનમે ધરે કે	ભગતિ૦
આગ્યાઆધ અનત. અક્ષય પદ આદ્ય કે	અક્ષય૦ ૭

સ્તવના ૨૦ મી.

(આવગરી એવગરી મુહેની હો શ્રી એવામની કે—એ દેગી)

એવાગરી એવાગરી તોટાજે શ્રી મુનિમુનત આમીની કે, એદથી નિજ પદ ચિદિ.
 કેવલ કેવલ જનાદિક શુણુ ઉચ્ચે કે, લડીયે મદજ સમૃદ્ધિ એવાગરી૦ ૧
 ઉપાજ્ઞાન ઉપાદાન નિજ પશિષ્ણુતિ વસ્તુની કે, પશુ કાગજ નિમિત્ત આધોન
 પુટ આપુટ દુર્વંશ તે ઉપદેશો કે. આહક વિધિ આધીન એવાગરી૦ ✓
 આધ્ય આધ્ય ધર્મ જે માંદા દુવે કે, તે નિમિત્ત અનિ પુટ,

પુષ્ટ પુષ્ટ માંડી તિલ વાસક વાસના રે, નવિ પ્રવેશક દુષ્ટ. આલંગરી ૩.
 દંડ દંડ નિમિત્ત અપુષ્ટ ધગ તણે રે, નવિ ધટલ તણુ માંડી,
 માધક સાધક પ્રવેશકતા અછે રે, તિણે નડી નિવત પ્રવદ આલંગરી. ૪.
 પટકારક પટકારક તે કારણ કાર્યનાં રે, જે કારણ સ્વાધિન,
 તે કર્તા તે કર્તા સપ્તકારક તે વસુ રે, કર્મ તે કારણ પાન આલંગરી ૫.
 કારણ કારણ સકલ્ય કારક દશા રે, છતિ સત્તા સદભાવ,
 અથવા અથવા નુત્ય ધર્મને કંચવે રે, સાધ્યારોપણ દાવ આલંગરી ૬.
 અતિશય અતિશય કારણકારક કરણતા રે, નિમિત્ત અને ઉપાદાન;
 સંપ્રદાન કારણ પદ ભવનથી રે, કારણ વ્યય અપાદાન. આલંગરી ૭.
 ભવન ભવન વ્યયવિહાર કારજ નવિ હુવે રે, જિમ દપદે ન ધટલ;
 શુદ્ધાધાર શુદ્ધાધાર સ્વચ્છુત્તુ કવ્ય છે રે, સત્તાધાર સુતલ આલંગરી ૮.
 આતમ આતમ કર્તા કારજ સિદ્ધતા રે, તણુ સાધન જિનરાજ,
 પ્રભુ દીક પ્રભુ દીક કારજ રૂચિ ઉપજે રે, પ્રમટે આતમ સમાજ. આલંગરી ૯.
 વંદન વંદન સેવન નમન વસિ પૂજના રે, સમરણ સ્તવન વડી ધ્યાન,
 દેવચંદ્ર દેવચંદ્ર કિજે જિન રાજની રે, પ્રમટે પૂર્ણ નિધાન. આલંગરી ૧૦.

સ્તવના ૨૧ મી.

(પીછાકાની પાસ, કાલા દોય રાજની રે.—એ)

મી નમિ જિનવર મેવ. ધનાધન હિનમ્બે

દીપ્ત મિપ્યારોર. ભવિક ચિતથી વા

શુભિ આગરણુ રીતિ તે, અત્ર વર્ધ ન

આતમ પરિણતિ શુદ્ધ. ~~આતમ~~ મહ

વાળે વાવ દુષાય. કાલા

દેવ ધનુ નિક યોગ

નિર્મલ પ્રભુ સ્તવ

તુષ્ટા ગ્રીસ્મ

શુભ લેસ્યાની આ

મેણી સરોવર દ

ચક્રિતિ મારગ

ચેતન સમતા

• સમ્યક્દષ્ટિ મોઝ, તિહા હગ્ગે ઘણુ રે	તિહાં
દેખી અદ્ભુત એ પરમ જિનસ તણ રે	પરમં
મથુ ગુણો ઉપદેશ, તે જ્યધારા વડી રે	તેં
ધમ ગિય ચિત જમિ મહિ નિશ્ય મ્હી રે	માહિં ૮.
ચાતક થમણુ મેમદ, કહે તવ પાળો ૭	કહેં
અનુભવ ગમ આગ્રાદ, અમ્પ દુ ખ પાળો ૭	સકલં
અગુભાચાર નિસારણુ, તણુ અદ્વિતા ૭	તણું
વિરતિ તણા પરિણામ, તે બીજની પૂતા રે	તેં ૫
પચ મહાવત ધાન્ય, તણા કર્પણુ વધ્યા રે	તણાં
સાધ્ય ભાવનિજ થાપી, સાધનતાએ અધ્યા ૭	સાધનતાં
દાષિક દરિશન ગ્યાન, ચરણુ ગુણુ ઉપના રે	ચન્યું
આદિક બહુગુણુ સમ્ય, આતમધા નીપના ૭	આતમં ૬.
મળ દરિમણુ મહામેદ તણે પગેશમે રે	તણેં
પરમાનંદ સુમિશ્ર, થયા મુઝ દેશમે ૭	થયાં
દેવચંદ્ર જિનચંદ્ર, તણે અનુભવ કરે ૭	તણાં
સાદિઅનતો કાગ, આતમ સુખ અનુભવે ૭	આતમં ૭

સ્તવના રર મી

(પદ્યપ્રમ જિન જઈ અવના વધ્યા —એ દેશી)

નેમિ જિજોસર નિજ દારજ હગ્ગ, માંડો સર્વ વિખાવે ૭	
આમશકિત સકલ પ્રગી કરી, આગ્રાવો નિજ ભાવો ૭	નેમિં ૧
ગજુલ નારીરે સારી મતિ ધરી, અવવ મ્યા અગ્નિતા ૭,	
ઉતમ સમેરે ઉતમતા વધ, સર્વ આનંદ અનતો ૭	નેમિં ૨
ધર્મ અધર્મ આકાશ અચેતના, તે વિનતિ અમ્યથા ૭,	
પુરુષ મહવેરે કર્મ દુષકતા, વાધે બાધક બાધો ૭	નેમિં ૩
રાની અગે રે રાજ દશા વધ, થામે નિષે સસાગે ૭,	
નીનનીયી રે ગજુ બેઝુ, લટીએ ભવનો પાગે ૭	નેમિ ૪
અપ્રગતારે દાષિ પ્રસરતતા, મ્હતાં આશ્રમ નામ ૭,	
અવ વાધે રે સાધિ નિર્જન અનમમાન પ્રમયે ૭.	નેમિં ૫

નેમિ પ્રભુ ધ્યાને રે એકવતા, નિજ તત્વે એક તાનો છ;
 શુદ્ધ ધ્યાને રે સાધિ સુસિદ્ધતા, લલિયે મુકિત નિદાનો છ. નેમિં ૬.
 અગમ અરૂપી રે અલખ અગોચર, પરમાતમ પરમીસો છ;
 દેવચંદ્ર જિનવરની મેવના, કરતાં વાધે જગીસો છ. નેમિં ૭.

સ્તવના ૨૩ મી.

(કટખાની—દેશા.)

સદજ શુભ આગરો, ગ્વામી મુખ સાગરો,
 જ્ઞાન વૈરાગ્યરો પ્રભુ સવારો;
 શુદ્ધતા એકતા, તીક્ષ્ણતા ભાવથી,
 મોહ રિપુ છિતિ જંચ પડહ વાણે. સદજ ૧.
 વસ્તુ નિજ ભાવ, અવિભાસ નિક્ષેપતા,
 પરિણતિ વૃત્તિતા કરી અમૈરે;
 ભાવ તાદ્રામ્યતા, શક્તિ ઉદાસથી,
 સંતિત યોગને વું ઉચ્છેદે. સદજ ૨.
 દોષ શુભ વસ્તુની, લંખિય યથાર્થતા,
 લલિ ઉદાસીનતા અખર ભાવે;
 ધ્વંસિ તમજન્યતા, ભાવ કર્તાપણું,
 પરમ પ્રભુ વું, રમ્યો નિજ સ્વભાવે. સદજ ૩.
 શુભ અશુભ ભાવ, અવિભાસ તદ્દપ્રાકૃતા,
 શુભ અશુભ ભાવ, તિહાં પ્રભુ ન કીધા;
 શુદ્ધ પરિણામતા, વીર્ય કર્તા ચર્મ,
 પરમ અઘીયતા, અમૃત પીધા. સદજ ૪.
 શુદ્ધતા પ્રભુ તણી, આત્મભાવે રમે,
 પરમ પરમાત્માતા, તાસ ચામે;
 મિત્ર ભાવે અછે, ત્રિગુણી લિખતા,
 ત્રિગુણ એકવ વુઝ ચરણ આપે. સદજ ૫.
 ઉપશમ રસ ભરી, સર્વ જન સંકરી,
 મુક્તિ જિનરાજની આજ ભેટી;

દાસજો કાર્યનિ'પતિ શ્રદ્ધાન છે,
 તિજો લાન પ્રમણની બીડ મેં
 નયન ખલાયતે, પાર્થ પ્રભુ દર્શને,
 વિકસતે હર્ષ હિસાદ વાધો,
 હેતુ એકવ્રતા, ગમ્ય પશ્ચિમથી,
 સિદ્ધિ આપડ પલો આજ સાધ્યો
 આજ કૃત પુરવ, ધન્ય દાહ મારો થયો,
 આજ નર જનમ મેં સકલ લાગ્યો
 દેવચંદ્ર આમી પ્રેમીરામો વહીયો,
 ભક્તિભર ચિત્ત તુલ શુભ રમાયો.

સદજી ૦

સદજી ૦ ૭

સદજી ૦ ૮

સ્તવના ૨૪ મી.

(૮૮ખાની—દેશી)

તાર હો તાર પ્રભુ, મુઝ મેનક ભણી, જગતમા અટયુ મુજશ લીજો,
 દાસ અનુભુ ભયો, ભણી પોતા તણો, દવાનધી દીન પગ દયા કરીજો તાર ૦ ૧
 ગગનેયે ભયો, મોહ પેરી નયો, લોકની રીતિમા વશુયે સતો,
 કા'નસાધમધ્યો, ગુહ શુભ નવિરયો, ભયો ભનમાહિ હ નિપય માનો તાર ૦ ૨
 આદ્યુ આચરણ, લોક ઉપચારથી, શાસ્ત્ર અભ્યાસ પણુ ગાઈ ગીધો
 ગુહ શ્રદ્ધાન વાને, આત્મ અનય બનિનુ, તેહવો કાર્ય તિજો અ ન મીધો તાર ૦ ૩
 આમી દરિસણુ સમે, નિમિત્તલગી નિર્ભયો, જો ઉપાદાન એ શુચિ નયારો,
 દોર એ વચ્ચુનો, અહનાઉઘમ તણો, આમી મેવા સગી નિન લાશે તાર ૦ ૪
 આમી શુભ આપખી, આમીને જો ભજો દરિસણુ શુદ્ધતા તેલ પામે,
 જાન આગિન તપ, નીર્ધ ઉત્તમથી દર્મ છપી વમે મુખિ ધામ તાર ૦ ૫
 જગતવ મય, મહાની જિનવ મુની, ચિત્ત પ્રભુચણને ગણુ વાન્યા
 તારજો પ્રાપજી, મિરદ નિજ રખના, દાસની મેનના જો જોગો તાર ૦ ૬
 નીનતિ માનજો, શક્તિ એ આપજો લાન આદાદતા શુભ લામે
 આપિ સાધનદશા, સિદ્ધતા અનુભવી, દેવચંદ્ર મિમન પ્રભુતા અનમે તાર ૦ ૭

દેશી.

યોરીમે જિનગુણુ ગાછો, આપમે તનરવયો ૮,
 પગમાનદ પદ પાછો, અગય જાન આપ્યો ૭ યોરીમે ૦ ૧

ચવદસે આવન ભક્ષા, મણુધર ગુણુ ભંદરો છ;	
સમતામયિ સાહુ સાહુણી, સાવય સાવજીસારો છ.	ચોવિમે ૨.
વર્દમાન છનવર તણો, શાસન આતિ સુખકારો છ;	
ચઉવિહ સંધ વિરાજતાં, દસમ કાલ આધારો છ.	ચોવીમે ૩.
જિન સેવનથી જ્ઞાનતા, લહે હિતાહિત બોધો છ;	
અહિત ત્યાગ હિતઆદરે, સંયમ તપનીશોધો છ.	ચોવિમે ૪.
અભિનવ કર્મ અચ્છણુતા, છણુ કર્મ અભાવો છ.	
નિઃકર્મણે અબાધતા, અવેદન અનાકુલ ભાવો છ.	ચોવિમે ૫.
ભાવરોગના વિગમથી, અચ્ચ અક્ષય નિરાગાધો છ;	
પુણુનંદ દશા લહી, વિશ્વસે સિદ્ધ સમાધો છ.	ચોવિમે ૬.
શ્રી જિનચંદ્રની સેવના, પ્રગટે પુણ્ય પ્રધાનો છ;	
ગુમતિ સાગર અતિ ઉલ્લસે, સાધુરંગ પ્રભુધાનો છ.	ચોવિમે ૭.
સુવિહિત ગચ્છ ખરતરવરે, રાજ સાગર ઉવજાણો છ;	
જ્ઞાન ધર્મ પાઠક તણો, શિષ્ય સુજસ સુખદાણો છ.	ચોવિમે ૮.
દીપચંદ્ર પાઠક તણો, શિષ્ય સ્તવે જિનરાજો છ;	
દેવચંદ્ર પદ સેવતાં, પુણુનંદ સમાજો છ.	ચોવિમે ૯.

હીત શ્રી દેવચંદ્રછ કૃત ચતુર્વિંશતિ સમાપ્ત.

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી.

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી આ સૈકાના પ્રારંભની ઘનંતરમાં વિદ્યમાન હતાં. તેઓ ગરબી-
જન્મમાં થયા છે. તેઓના ગુરુશ્રીનું નામ શ્રીમાન્ શુભવિજયગણિ હનું.

ધમ્મિલ કુમાર.

દ્રુતવિલંબિતવૃત્તમ્.

સકલશાસ્ત્રમહોદધિપારંગં, સપરસૈકગુધારસસાગરં;
મુલકરં શુભવિજયનામકં, મનસિ મંત્ર મિમં પ્રજપામ્યહમ્. ૧.
કમલભૂતનયામભિનમ્ય તાં, કવિજનેષ્ટમનોરથદ્રાચનીં,
રસિક પ્રાકૃતવંધ કયામિમાં, વિરચયામિ વ્રતોદયહેતવે. ૨.

૬૫૬૨૧.

શ્રી શંખેસ્વર પાસજી, જે જગમાં વિખ્યાત;
સમરી અમરી પરવરી, મુરી પદાવતિ માત. ૧.
વિજયવતિ વિજયાભિધા, માતથી અધિક રનેહ;
નિત્ય રહે દૃઢયાંતરે, વિધિલત મુજ દેહ. ૨.
નામ પદાશદિદે મુણિ, પૂરણ પ્રગટે પ્રીત;
મુજ પદાવતી નામની, શંકાશક્તિ ચિત્ત. ૩.
તેહ તણા મુપસાયથી, રચના રચનું સાગ;
વમુદેવ હિંડે કલો, મુંદર જે અધિકાર. ૪.
વિરજિલુંદ સમોસરણ, ગુણુશિલંબલ મગાર;
જારે પરખદા આગરો, લાંબે કાળ આગ્યાર. ૫.
સનકિતવંતને મુકિતનો, મારગ દોષ પ્રકાર;
દેશવિગતિ આવક તખો, અર્ન વિરતિ આગ્યાર. ૬.

વેસર વસ્ત્ર નિર્મલ ને વધિકા, સગ્ગજન સુખિયા ઝે ખાસ, સગ્ગજાં
 નગ્ન જિતશત્રુ તે નયનો, ધારણી ગણિ રે તાસ મયજાં જિનં ૮
 નામે સુરેદ્રદત્ત ઐથી વમે, તે નગરે ધનનત, સગ્ગજાં
 નારી મુલદા સતિય શિરોમણિ, પ્રીતમ પ્રીતિ અત્યત સગ્ગજાં જિનં ૧૦
 મુખીયાં દેનદુગુહુની પરે, પાવતા ધનસ સગ્ગજાં
 પાણ્ય એક સુત વિણુ ધન શોભે નદિ, જે બહુ સગ્ગજનદાસ સર્વજાં જિનં ૧૧
 ગરતા વદતા પડતાં ગજસયાં, માયને ખોયે રે બાવ, સગ્ગજાં
 હૃદય મુખે કઠે વગ્યા રહે, જનક જુએ ઉજમાવ સગ્ગજાં જિનં ૧૨.
 ભોજન વેલા ભેષા ગમરતી, જમતા રમતા તે જય સર્વજાં
 જ્યોત્સ્ના નાતિજમણુ જનશસતા, પુણ્ય પનોતી રે માય સગ્ગજાં જિનં ૧૩
 એમ ચિતવતા દોય દર્પતિ, કુળ દેવીને પૂજાય, સગ્ગજાં
 દેવી કહે જિનધર્મ પસાયથી, પુત્રાદિ મખ યાય સગ્ગજાં જિનં ૧૪
 સદ્ગુણ સર્ગે ધર્મને મેનતા, જનમ્યો નહન એક, સર્વજાં
 વિધાવત પુણ્યને હૃદયમાં. જિમર પ્રગટે વિવેક સગ્ગજાં જિનં ૧૫
 ધર્મિભલ નામ હંધુ જ્યોત્સ્ના કરી, ભોજન સાજન સાગ સગ્ગજાં
 જેમ ગિરિક દરમા મુખમ વધે, નિર્ભય ઝશરીખાવ સગ્ગજાં જિનં ૧૬
 પત્ર ધાનશુ ધર્મિભલકુવર તે, તેમ વૃદ્ધિવતો રે નિય, સગ્ગજાં
 માતા મુખ જેતી દુલસવતી, ગાનતી મમળ ગીત સગ્ગજાં જિનં ૧૭
 આં વર્ષનો કુવર હુએ પદા, જનકે મુક્યો નિશાવ, મયજાં
 પુત્ર કલા બહુતે નિપુણ લખ્યો, મુદ્દ ૨૫ રસાવ સગ્ગજાં જિનં ૧૮
 વિદ્યામન વિદ્યાન કુશલ હુએ, સદ્ગુણ વિનએ ઉપદેશ, સગ્ગજાં
 માત પિતા ભૂપતિ મન ગજતો, પામ્યો યૌનન વેગ સગ્ગજાં જિનં ૧૯
 નવતરવાદિ લાવ સદ્ય લખ્યો, જેન મુનિની રે પાસ, સગ્ગજાં
 ભાર નિશુદ્ધે જિન પૂજા કરે, અદ્વાયયુત વાસ સગ્ગજાં જિનં ૨૦
 નાય લયો શ્રી ધર્મિભલ કુવરનો, તેની પેટેલી ઝે લાય, સગ્ગજાં
 શ્રી શુભ વીર ગસિડ ઓતાજન, મુણ્ણને યજ ઉજમાવ સગ્ગજાં જિનં ૨૧

દોહરા.

લક્ષ્મી ગજનત ધરે વમે, ધનવસુ નામે એક.

તેણે નગરે વ્યવહારીયો, ધર્મ ટેક અતિ રેક

અન્ન મ્હે ધારી બે, દોરી બું શ્રુત હાથ	૯
જાનિ નગ્ન આયુઓ તો અવિ મુખિયો સાથ	૭
માંગગમન સાધન વિધિ, સદગુરુ વચન પ્રમાણ	
ઉરગને અપનાથી મિ બદે પચ્ચખ્યાણ	૮
આશનિરાશિ ભાવધિ, તપ ક્ષિયુ ડગલત	
નાદનાદ સિદ્ધાતમા આચ નહિ એનાત	૯
આરણીભાવે તપ કરું, આજિનનુ ખટમાસ	
આ ભવમા ધર્મિભવ કુઆ, પામ્યો સદ્ધિ મિવાચ	૧૦
પ્રેમ પૃથે પખદા, મુણુ ધર્મિન કુમા	
જગત ગુરુ ઠગ્યાનિવિ ઉપદેશે આધિન	૧૧

કાલ ૧ લી. (દેશી સંગીતાનિ)

અવલ દીપસાગર મેખિત સગા સમસ્ત મોનન થાલ અનુપાં	
જાણુદીપ મનોહર દીપગા, મોહોંગે મેર મિચાલ અનુપાં	૧
ગિનનચ પ્રમુત પ્રેમ પીછાએ જે આદણી	
આનીગ જોગન ઉપા સુનિ, મહિપતિ મુખટ મિઆજ સનણાં	
પરી પરી ઉમા નહિ જોનતો, આ બાધનનુ ગળ્ય સનણાં ગિનન	૨
નેરધ ગા નગે ગતો ને, મદભર છાકમે નીચનત સનણાં	
નર મહિધરની મગ્નદથી, પીતરી પણ ના જુઝત, સનણાં ગિનન	૩
આ ગિગિ વિગિગિ મે થમી, મુ નર વસતિ વિખ્યાત સનણાં	
આતે મન યથા સાધા તણા તેમ વસનીના રે સાત સનણાં ગિનન	૪
નાદાગ ગિગિ જલધિ તટ લનજુને, ધનુર ચક્રિત આગર સનણાં	
ન ભગતમા તીન્થ ધરમના, મિચતા અણગાર અનણાં ગિન	૫
પુન દેગ મનોહર તેહમા નામે નયર કુશાર્ત અનણાં	
પરી નગરી હામી ઉચી ગી, વલિય મિશેરે રે વાત સનણાં ગિન	૬
ના લીનપ્ર સિદ્ધા વણુ ધણા, વાઘેશ્વરીના પ્રાસાદ સનણાં	
વાચયમ વનિતા વા વાટિન, મિદ્યા મિજુધના વા સનણાં ગિન	૭
ગદા રિપ્ર વલિ-વેરયા વમે, વાણ વાહ ને વી સનણાં	
ગાગી નંદ મિવેન મિનથી છે વાહિની વેહેતા રે ની સનણાં ગિન	૮

વેસર વગ્ન વિત્ત ને વહિદા, અગ્ન સુખિયાએ ખામ સનણાં
 નગન જિતશત્રુ તે નયગમે, ધારણી ગણિ એ તાસ અવણાં જિનં ૯
 નામે મુરેદ્રક્ષા એછી વમે, તે નગરે ધનવત સનણાં
 નારી મુલદ્રા સનિય શિરામણિ, પ્રીતમ પ્રીતિ અવત સવણાં જિનં ૧૦
 સુખીયા દેનદુગુહની પરે, પાવતા ધનગમ સનણાં
 પણ્ય એકે સુત મિણુ ધર શોભે નહિ, જો બહુ સન્નનનસ મર્નણાં જિનં ૧૧
 ગુતા વહતા પગતા ગ્ગલાર્યા, માયને ખોને રે ખાવ, અવણાં
 હૃદય મુખે ઠે વગ્યા ગરે, જનક જુએ ઉગમાવ સવણાં જિનં ૧૨
 બોજન વેધા બેધા રમની, જમતા ગમતા તે જય સનણાં
 જ્યોત્સ્વ નાતિજમણુ જનરાસતા, પુણ્ય પનોતી રે માય સનણાં જિનં ૧૩
 જ્યેમ ચિતવતા દોય દર્પત, કુળ દેનીને પૂજય, સવણાં
 દેની કહે જિનધર્મ પસાયથી, પુત્રાદિ-મુખ થાય અવણાં જિનં ૧૪
 સદ્ગુરુ મમે ધર્મને મેનતા જનમ્મો નદન એક, સનણાં
 વિદ્યાવત પુરુષને હૃદયમા, જિમવર પ્રગટે વિરેદ સનણાં જિનં ૧૫
 પ્રમિલ નામ હતુ જ્યોત્સ્વ દરી, બોજન સાગન સાગ સનણાં
 જેમ શિરિક દગમા મુખમ વધે, નિર્ભય કેશરીમાય સનણાં જિનં ૧૬
 પગ ધાનશુ ધર્મિભલકુવર તે, તેમ વહિનતો રે નિય સનણાં
 માતા મુખ જોતી દુલસવની, માનની મમગ ગીત સવણાં જિનં ૧૭
 આં વર્ષનો કુવર દુઓ વદા, જનકે મક્યો નિશાન, અવણાં
 પુરુષ જ્યા બહુતે નિપુણ ભખ્યો, સુદર રપ રસાય અવણાં જિનં ૧૮
 નિદામત્ર નિધાન કુશલ દુઓ સદ્ગુરુ વિનયે ઉપદેશ, સવણાં
 માત પિતા ભૂપતિ મન ગજતો, પામ્યો યૌવન વેગ સનણાં જિનં ૧૯
 નવતરવાદિદ ભાવ સન ભખ્યો, જૈન મુનિની રે પામ સનણાં
 બાન મિશુદે જિન પૂજા કરે, શ્રદ્ધાસયુત વાસ સવણાં જિનં ૨૦
 ગમ ભવો શ્રી ધર્મિભલ કુવરનો, તેની પેટેલી રે દાવ સવણાં
 મી શુભ વીગ રસિદ્ આતાજન, મુણ્જે થઈ ઉગમાવ સનણાં જિનં ૨૧

દાહુગા.

લક્ષ્મી ગજત ધરે વમે, ધનવશુ નામે જ્યો
 તેજે નગરે વ્યવહારીયો, ધર્મ ટેક અતિ રેદ

ધનદતા તમ વધ્યા, પુત્રી પાવન અગ, ૦
 નામે યગોમતી ગુણવતી, સુમતી સદેવી પ્રસગ ૭
 નાવણીય ૩૫ અવકરી, ચોશઃ કલા નિધાન,
 તેદિજ ગુરુ પામે ભજે, તત્ત્વજ્ઞાન વિજ્ઞાન ૩
 ધર્મિય કુવન દેખીને, સા પામી આમોહ,
 ભણુપુ ગણુપુ નવિ રચે, વેધકને વિન્હોહ ૪.
 એક દીપકથી જેદમે, સર્વ પ્રગટ નિરિ દોય,
 નેહ છુપાયો નર્દિ છુપે, જિહા દમીપક દોય ૫
 વાત લહી અખીરો દરે, શેઠની આગલ એમ,
 ધર્મિય ગગી વ્રમસુતા, બીજી વગ્વા નેમ. ૬.

કાલ ૨ છ

(પાપગદાનઠ બગીઆમુ ગન કે—એ દેગી)

ધનસુ વાત એ દિવમાં લાવે રે, મુદ્રદ્રવ્ય તેજે ૧૭ જાવે રે,
 વાત મુણારી વચન તે લીધુ રે, ધર્મિય કુવ તિલક સિગ કીધુ ૧
 મેકુ ધા મિનાહ આજ્ઞ થાય રે, એક એકનેધા જમનાભય ૨,
 આજ્ઞ મહોજ્ઞ આજ્ઞ મે-૧૨, એવી સાધે યગનનીવેળા રે ૩
 ચોરી બાધી મુદર હામે રે, વગ્ન્યા પગણા યા પ્રેમે રે,
 બહુ ઝલ્લિ વિઅર્જન કીધા ૨, નિજ ધા મારે પોખી લીધા ૩
 વર આવામે વસીયા પ્રીતે રે, સુખ ભોગવતા મર્ગની રીતે રે,
 ધતા દિનરસમુખ ભર જાતા રે, પુખ્યાર્થ ધર્મિય ધર્મે જતા ૪
 અધ્યાતમ રસ ભણતા માડે રે, પુત્તક હાથથડો નરિ છાડે રે
 આધર્મિગુ એક જાના રે, પામલ પદ્મમણીની ટોલી રે ૫
 નણિજ ક્રિયા જુલો નયના ૨, મોહની જાલ યગોમતી નાગ રે,
 તે કીધા અગો પાતિર રે, આમધ્યાની આ નતધાગ ૬
 નારી વહે વનજલ કોણ રે, કુઅર કહે એકેક યીડા રે,
 આ દરે આગે આજ્ઞાજાણી રે, કુઅર હે નવી એ જિનસાણી ૭
 છે ભેલા ખટસ પાક રે, આજ નરિ ધાર્યા વત શાક ૮,
 વહે આ જાગવની હાગ ૨, લ્યો માળા ને ગણો નવકાર ૮

વેહેપટ્ટી* આવે ધગાર રે, યોવાવે ભાળા અણુગાર રે,
 પૃઠે સખીયો યગોમતી કેમ રે, શ્રીતમ તુજ પાવે છે પ્રેમ રે ૧
 બોલે આ મુજ પીયુ સયોગ રે, પારવતી ને રાકા યોગ રે,
 જ્ય ત્યાહે સા ભોજન ભાવે રે, આઠ તણાકુળ શિવ મગાવે રે ૧૦.
 સામગ્રી સભોગની પ્યાવે રે, તન એક પાદે ભોગ ધગવે રે,
 અગે ત્યાહે જ્ય ગણુગાર રે, તન આપે પગ મેચાર રે ૧૧
 ત્યાહે નિવેપન જમ અઢાવે રે, ગીત ગાન સર ગાન બજાવેરે,
 વાહનવેલા અઢ પ્રયાણ રે મન્દિ માગે વમે સમશાન રે ૧૨
 પરનારી દેખીને રાચે રે, બીવડી પઠે નાગો નાચે રે,
 ધરી અધોગ દૃઢયથી ઉવેખી રે, એ વર ગૌરી અમરતે દેખી રે ૧૩
 યાગ ધણા જન ધર ધૂમાવે રે, નોગરો ગૌરી મા ઢી ગાવે રે,
 પણુ પતિ દેખી મન લગાવે રે, દુષ્ટે પડતી દુખ સમાવે રે ૧૪
 એમ સુણી સખીયો ઢગતી વાત રે, વાત લટે ધર્મિભલની માત રે,
 ગેઠની આગે વાત પ્રનાશી રે, પુત્ર ભનો પણુમેઠમે હાગી રે ૧૫
 આ સસાર તણો આચાર રે, જાતો નહી નીતિવ્યવહાર રે
 પડિત મન્ય ઢહી મોઢ તે ગાવે રે, ધનો ભાર તે ડાણુગાવેરે ૧
 પુત્ર નિતા અટોનિશ દુખધગ્તારે, પુત્ર થયે પણુ નહી નીતિવતારે,
 તે માટે જુગીઆ ટોને રે, નહેતા તે સસારે બાવે રે ૧૭
 ધર્મિભલ દુવનો રાસ ગસાળ રે, ત્યા એ યોવી ખીજી દાગ રે
 એવગી સસારે દુખીઆરે, શ્રી ગુલરી નિર્ગો સુખીઆ રે ૧૮

દોહર.

ગેઠ દહે સુણ સુદરી, તે આવી ની વાત
 પણુ સગાત યસનીતણી, ગુણી જમને ગુણુગાત ૧
 મસ પ્રસગે ત્યા નહી, મદિસાએ યશનાશ
 બુલક્ષય વેચ્યા અગને, હિસા ધર્મ નિનાશ ૨
 મરણુ લહે યોગી યને, અવનાશ પગદાર,
 જુગીયાની મોમતે, ધનવનો અપહાર ૩
 નવમયતી હારીયા, નગ્ય નજ મુખરાસ
 પાડન હાર્યા ત્રાપદી, વગી વચિયા વનગમ ૪

નીચ જુગટીયા જાતની, સગતિ ન થતે ના
જિય પ્રસંગે પામીયે, મુખ સખ મઆ

૫

કાળ ૩ છ.

(ચોરી બચસન નિવારીના—એ દેખી)

- મૃગનયની મન સહચરી, સસારે રે નીચ મગતિ ટાલ કે
ઉચ નીચ મગતિ તણાં, ફલ ઉપરે દદાત નિદાલ કે ૧.
- વાયસ સગી દસને, નૃપ માગી રે કહે બિજલ કાક કે,
હમ કહે હુ દસવો, મુજ પ્રગટયા રે નીચ મગ નિપાલ કે. ઉચ. ૨.
- વધીય મિશેરે સાંભળો, સગનો રે સુદર અધિકાર કે,
એક નગરે એક રાજ્યો, વકાત્વે રે ગત અટવી મઝા કે. ઉચ. ૩
- બીલની પાવા ને પગિસરે, નૃપ ઉભો રે ગીતલ તજગડી રે,
ઉચતર એક પાજરે, શુદ્ધ લણીગો રે રહેતો તે માલી કે ઉચ. ૪
- ઉભો રણમાં એકવો, જૂપણુપુત નૃપ રે પકડ્યો એણી વેલા રે,
ધાઇ આવો સમરા મળી, શુદ્ધ જોતે રેચાઓ લગભી બેલા કે ઉચ. ૫.
- સાંભળી નાહો નગપતિ, લયગિતે રે રણુમાહે તેહ કે,
આશ્રમ તાપસનાં લહી, જઇ પેઠો રે કુલપતિને ગેહ કે ઉચ. ૬
- તિહાં પણુ પોપટ પાજરે, કહે ઉઠો રે તાપસ શિર્ગા કે
આપણે પુણ્યે આવીયો, નૃપ એકવો રે કુલપતિને દાગ કે ઉચ. ૭
- આ અવચર ભક્તિ કરો, દીયો આસન રે પખા જલપાન રે,
મનસુ કરી કરી અવતરે, ગયો અનમરે નાવે નિદાન કે ઉચ. ૮
- સાંભળી સન્મુખ મુનિવગ, આવી તેડી રેલા યા અનુ માન કે,
ભક્તિ કરે જન પ્રલ તણી, તાપસિણી રે ગાવે ગીત માન કે ઉચ. ૯
- એન્ય પુઠે આવી મનસુ, નૃપ પૂછે રે, કુલપતિને એમ રે,
સમરકુલે શુદ્ધ પેળીયો, આ શુદ્ધા રે, વચનાતર કેમ કે ઉચ. ૧૦
- તવ પજર શુદ્ધ જોલ્યાં, રાય મુણીએ રે એક વનતર બેય રે,
કાગજાવ માતે વગે, તસ અગજરે અમ બાધા રોય કે ઉચ. ૧૧.
- માતપિતાસુ જોડુ જણા, અમે રમતા રે તરે સરેજા પાલ કે,
પાગંધી પાપીએ ગાલીયા, એક વેચ્યો રે જઇ બીલનીપાલિ કે ઉચ. ૧૨

राजपत्नी चोरी शीष्णीयो, मुञ्ज दीधो रे कुक्षपतिये आंदी के;
साधुनी संगते शीष्णीयो, विनयादिके रे नीतिशास्त्रे अञ्जाली के. उच्यते १३.

तथा चोक्तं.

माता पीका पिता पीको, सेराती शैव पक्षिणः

अहं मुनिभिरानीतः स च नीतो गवाशनैः ?

गवाशनानां स गिरः शृणोति, अहं च राजन् मुनिपुंगवानां
प्रत्यक्षमेतद् भवतपि दृष्टं, संसर्गजा दोषगुणा भवन्ति. २

पूर्व ढाल.

दुर्जन पशु संगमन होवे, निच देहेतां रे साधुनी पास के;
लिंयादिके अंदन होवे, भलयागर रे सुगंधित वास के. उच्यते १४.

गेढनां वचन सुशुी धर्यां, सुलभा रे हिलभाहिलिं प्याय के;
पुत्र पिताये अगाडीयो, पशु दुनीयां रे जीती नवि नय के. उच्यते १५.

भाये पुत्र लज्जायीयो, लुगटीआने रे टोये धरी जीत के;
आय पीये जेले तिहां, वीसारी रे लघुवानी रीत के. उच्यते १६.

दमन गहन ने जेलपुं, काम कीया रे गति लथायु सिद्ध के,
धंशायु शयन निद्राशने, आयुशीष्णी रे आवे पर सिद्ध के. उच्यते १७.

क्रोध दिन वनहीया करे, तरे लपर रे हिलोक्षा आट के;
जलहीया लुवटे रंभे, वेस्या घर रे वही जीतने नाट के. उच्यते १८.

गम शसिके धम्मिल्ल तस्यो, तिहां त्रीश रे अ सुंदर ढाल के;
श्री शुभवीर कहे सभा, ओता घर रे होन्ते भगवत्मास के. उच्यते १९.

दोहरी.

वसंतसेना वेस्या वसें, तेले नगरे धनवतः
पुत्री वसंततिलकाभिधा, छे तस अट्ठ सुखवत. १.

इपकला रति आगली, लवल्लिभ अड्ड विज्ञानः
नाटक गीतस्वर करी, मेनारंल समान. २.

मुप्य जाहे पूरयु शशी, अधर पर्वावारंग;
भृगनयनी दुलस्तनी, लूयलु लुपित अंग. ३.

એકદિન તસ મંદિર ગયો, ધર્મમલ મિત્રની સાથ; ૦
 વસંતતિલકા લઇ ગઇ, ચિત્રશાસિ અદિ હાથ. ૧.
 ભુગટીઆ ધન હારતા, રમતાં ઘટે જેહ;
 ધનપતિની ગી વારતા, ખાલી ગયા નિજજેહ. ૫.

કાલ ૪ થી.

(ગાંધર વારિ માકા સાદિબા, કંબજમત જન્યો.—એ દેગી.)

અતુર ચિત્રામણુ આતુરે, ચિતરી ચિત્રશાલી;
 અમકે નરચિત ચિંતવી, અતુરાં ચરચાલી. ૧
 વિનયવતી વારાંગના, વચને વિધાંજો;
 વિકસિત વનજ વનાથયે, અડી જ્યુ લપટાજો. વિનયવતી ૦ ૨.
 વિકરયો કુંવર વિદ્યાંયસે, વચે વીજલી ભાલી;
 લલિત લીલાવતી લીલમાં, લાધી લટકાલી. વિનયવતી ૦ ૩.
 લંબી વેણુ વિલોપાને, જુમિ બોરિંગ પેહા;
 લંક કાંટ તટ ફેસરી, વનમાં જઈ જોહા. વિનયવતી ૦ ૪.
 પાણી ચરણુ સુકુમાલતા, જલ કમલ તે દેખી;
 રંભા લધુ કોચી ગઇ, ભુવે મુર અનિમેખી. વિનયવતી ૦ ૫.
 દલમંડળુ ગજગજ છે, સોહો રાગદુવાગ;
 પણા નખસો એક લક્ષણે, નાખે શિર છાર. વિનયવતી ૦ ૬.
 દંત તણા ચૂરો કાઓ, દેયે મોતીનો હાર;
 દમ્તીગતિ હરિ નારિએ, દુઃખભર ધરે છાર. વિનયવતી ૦ ૭.
 ધરી રણુગાર વિનોદની, કરે વાત વિલામી;
 મોહની મંત્ર મિશે ધરી, ધાતે ઈલાં વાસી. વિનયવતી ૦ ૮.
 કુંવર તે દેખી મોહિયો, નવે નિન્ય રાણુગાર;
 પંચવિપય મુખ ભાગમાં, બૃથો ધરઆર. વિનયવતી ૦ ૯.
 વાત સુણી માતા ધણું, મનમાં દરખાણી;
 આહ હજાર દીનાર સા, મોકલે નિત જાણી. વિનયવતી ૦ ૧૦.
 વસંતતિલકા કુંવરશું, લાગી અતિ પ્રીત;
 માંસ નખે જલમાછલી, તમ સરસી પ્રીત. વિનયવતી ૦ ૧૧.

- જાનપાન કીડારસે, બુઝે નાટકશાલ;
ગીત વિનોદ વિલાસમાં, વીત્યો બહુ કાલ. વિનયવતી ૧૨.
- જનની ધર તેડું કરે, પણ કુંવર ન આવે,
દ્રવ્ય ન મોકલે ધરદાસ, પણ તે મંગાવે, વિનયવતી ૧૩.
- નારી કહે નિજ કંચને, ધર ખાલી કીધું;
પુત્રે માય ને આપને, સુખ ધરીય ન દીધું. વિનયવતી ૧૪.
- શેઠ કહે સુણ સુંદરી, હવે કાંઈ વિમાસો;
અગ્રી ચિંતા શી કરો, નાખી અવગો પાસો. વિનયવતી ૧૫.
- હિંચ નીચ દણ્ડાંથી, મેં તુજ સમજાવી;
પણ સમજે નહીં નારીની, ભલિ હંમે આવી. વિનયવતી ૧૬.
- બાળક નારી મૂરખા, યોગી હઃવાલા;
પંડિત સૌ સાથેં મયે, નહીં કૃપણ દયાલા. વિનયવતી ૧૭.
- પુત્રથી સ્વર્ગગતિ નહીં, મૃગતૃષ્ણા છરી;
સાસુ વદ અમ સાથસ્થું, કરો ધર્મ અખડો. વિનયવતી ૧૮.
- એમ ચિંતિ જિનમંદિરે, કરે પૂજા ત્રિકાલ;
સામાયિક સમતા ધરી, ગણતા નવકાર. વિનયવતી ૧૯.
- શેઠ શેઠાણી બહુ ધન, સાત ખેતરેં વાવેં;
વિનયે વફની જામતેં, પરલોક સધાવે. વિનયવતી ૨૦.
- મૃત કારજ તેહનાં કરી, સમતામાં રહેતી;
નારી યશોમતી મહાસતી, પતિવાતો સહેતી. વિનયવતી ૨૧.
- ધર્મિભલ જે જે મંગાવતો, તે તે સા આપે;
ધન ધરવાખરી સહુ ગઈ, વ્યસનીનેં પાપેં. વિનયવતી ૨૨.
- સર્વ આબૂપાલ અંગનાં, વેશ્યા ધર દેતી;
બ્રહ્મ પાછાં મોકલે, તે પાછાં લેતી. વિનયવતી ૨૩.
- ધર હાટ આદેં વેચીને, ધન પોતેં લેતી;
નારી યશોમતી સોચની, પીયર જઈ રહેતી. વિનયવતી ૨૪.
- માએં દુઃખ ભર આંસુએં, બેટી નરગી;
પૂરણ પ્રેમ હૃદય ધરી, આપેં બોલાવી. વિનયવતી ૨૫.

ધર્મરૂઢિ મુનિ પાસથી, લહે નાનવિચાર;
 સરખી સહેલી માથ શું, ધરે ઝીલ આચાર. વિનયવતી ૨૬.
 પતિ નજરે સ્ત્રીયો કરે, ગોલે શણગાર;
 પિતૃધરે ટોટા બયો, ઝાલાલકાર. વિનયવતી ૨૭.
 દેવતમંત્ર એ નારીને, દેવવંદિત સાધ,
 કંટ વિના સેં આ લવે, જગ શેષલા વાધ. વિનયવતી ૨૮.
 અરિ કેસરી નૃપગેહિની, ગણી ચંપકમાલા;
 શાયલમુધારસ ગીચતે, શમી પાવકન્યાલા. વિનયવતી ૨૯.
 ધર્મિભક્તરાસેં ટાલ એ, ચોથી ઉપદેશી;
 પીર કહે વેશ્યા ધરે, હવે વાન બની શી. વિનયવતી ૩૦.

ઢાહુરા.

અમ્મ બૂપણ દેખાને, ચિત ચિતે તેણિવાર;
 ધર્મિભલ ધર નિર્ધન થયું, હવે કાઢું ધરભાર. ૧.
 વસંતતિલકા તેડીને, સમજાવે સાં એમ;
 તુજ સ્વામી નિર્ધન થયો, તેણે હવે છડેા પ્રેમ. ૨.
 ઇશુ ખંડ જે રસ ભરયા, તે ચૂસે નર નાર;
 રસ રહિત અતેં શુકે, તમ પશુ કૂત આહાર. ૩.
 ધનપતિ સાથેં પ્રીતડી, કરવી. કુલવટ રીત;
 નિર્ધન નરને પગિહરી, અવરણુ કીજે પ્રીત. ૪.
 વલણું પુત્રી એમ કહે, માત મુજો એકવાત;
 પ્રીત કરી નવિ ચરિદરે, નારી ઉત્તમ જાત. ૫.
 ખીર નીર જ્યું પ્રીતડી, બધાણી છે માય;
 ત્રિકરણુ યોગેં તે હવે, કેમ કરી છોડી જાય. ૬.
 અવર ધુરપશુ આ લવે, માત મેં કાધો નીમ;
 મુખ દુઃખ સંપદ આપદ, એ નરસાથે સીમ. ૭.
 વસંતમેના સાંભલી, કપટે માન કરાય;
 પુત્રી વિવુદ્ધી એકને, કરવો કાય ઉપાય. ૮.

ઢાળ ૫ મી.

(વાટહોજી વાયેજે વાંસલીરે—એ દેશી.)

- અખાએ અંચવ માંડિયો રે, દેવમાનતિને ઉદેશ
જમવા તેડે કુમારિકા રે, એકઝો આઠ બાલે વેશ. ૧.
- નાટક દેખો દુનીયાં તણું રે, મધુ બિંદુ સમો મુખ લેશ; નાટક ૦
વેશ્યા જાતિને નોહોતરી રે, પીરસે ભોજન પકવાનન;
તથોલ દેઇ વીસજર્જીતી રે, બાલકાને શ્રીફલ પાન. નાટક ૦ ૨.
- તવ પુત્રી સાથે કુમારને રે, પાપ કેળી મદિરા જાત;
સૂતાં થઇ અચેતન બેઠું જણું રે, જ્યારે રહી પાછલી રાત. નાટક ૦ ૩.
- કુંવર ઉપાડી ગાડી ઠંબા રે, વિશ્વાસી દાસી સાથ;
પુર બાહિર દૂર વનાંતરે રે, ભેયિં નાખ્યો ગાંધી હાથ. નાટક ૦ ૪.
- દાસી પાછી ગઈ મંદિરે રે, અખા આગલ કહી વાત;
રાત ગઇ સહુ નિદ્રા ભરે રે, રવિ ઉદય થયો પ્રભાત. નાટક ૦ ૫.
- જાગી વસંતતિલક કહે રે, માતા મુજ સ્વામી ક્યાંહ;
સા કહે નિર્ધન નારી ગયો રે, શી ગડી તરવર છાંહ. નાટક ૦ ૬.
- સાંભલી સા ધરણી દલી રે, લહીં મર્યાં થઇ નિગરા;
અખા દાસી ટોલેં મહીં રે, જોઇ નાકેં શ્રીશ્રીશ્રી. નાટક ૦ ૭.
- શીતલ વાલુ ચંદન જલેં રે, વળી ચેતના રોતી તેહ;
બાલે પતિ પરદેશી થયો રે, હવે રણુ વન સરખું ગેહ. નાટક ૦ ૮.
- આંચવ દીધા કંપેટ કરી રે, મુજ કંતને કાઢણુ હેત;
તો મેં નિયમ લીધા હવે આજથી રે, મળવા મોહન સકેત. નાટક ૦ ૯.
- મેલે બેલે હી ચોલેન હી ચીચે રે, નવિ કરશું સરસ આહાર;
જરણુ વસ્ત્રેં તનું કાંકરુ રે, તણ્યાં સ્નાન અને શણુગાર. નાટક ૦ ૧૦.
- ઘેર વસંતતિલક રહે રે, હવે ધર્મિભલનો અધિકાર;
કર્મે નડ્યો ને ભૂયે પડ્યો રે, વનંખડે પશુ અવતાર. નાટક ૦ ૧૧.
- ઉતરી કેડ તવ ઉડિયા રે, ચિત્રભાનુ ચડ્યો ઘડી ચાર;
કાયા દીઠી કચરે બરી રે, ઉતારી લીધા અલંકાર. નાટક ૦ ૧૨.
- અખાએ મુજ કાઢિયા રે, ચિતે ધિગવેશ્યા વિલાસ;
પરણુ દ્રવ્યે પાચે પડે રે, નવી બેસે નિર્ધન પાસ. નાટક ૦ ૧૩.

વેરણ વાણ અગ્નિનૃપને અગ્નિરે, એ નધરે ડિયુકુ ધ્રેમ;
 તાતે ક્રમ્ય ન તોલીયું રે, તેણું કીધું કલજ એમ. નાટક ૧
 ચિતવતો નિજ ગેહે ગયો રે; નવિ દીક્ષાં માત ને તાત;
 પૂછતાં એક વિષ તે બોલીયો રે, સુધુ સુંદર સેઠની વાત. નાટક ૧
 સેઠનો પુત્ર વેરવા ધરે રે, ખાતાં ધન નીકું જામ;
 માત પિતા સુલ દાહથી રે, પોહોતાં પરલોકે તામ. નાટક ૧
 ધર્મિય નારી જસોમતી રે, ધરમગ્યુ ભરીયાં તાસ;
 રતન કરી સાસરીયા તાલું રે, ગઈ પોહર માયની ધામ. નાટક ૧
 એમ નિસુણી ક્ષીણવજ્રહત રે, લકી મૂર્છા અંતર જાલ;
 એતલે નવચી નીકલ્યો રે, જઈ બોદા સરોવર પાલ. નાટક ૧
 રનાન કરી માત પિતા તણું રે, નિર્મલ શીતલ જલ પીધ;
 કાલ સમા વડપાદ્ય તલે રે, ત્રોતા દાણુ નિદા લીધ. નાટક ૧
 ધર્મિય રાસે એ પાંચમી રે, નીચ સંગતિ ફલની વાસ;
 વારે હો ઉચ સંગતિ રે, પામે સુખ અદિ રસાસ. નાટક ૨

કોહરો.

દાણુ નિદા લકી જાગીયા, પડિયા ચિંતા જાલ;
 દાણુ રોતો દાણુ રોઅતો, ગાધી તરવર ગાલ. ૧
 નિર્ધનને હવિત કિયું, નિર્ધન સુતક સમાન;
 ધર્મિય ચિંતવતો ગયા, જિદાં છે હરણુ ઊલાન; ૨
 વનપાલક સતો તિદા, લેઈ તસ તરવાર;
 વનરવે તે અપહરી, કરતાં સિર સંદાર. ૩
 ચપ ખડ્ગી અગ્નિ કરી, પેદા જઈ એમાંત;
 વનરવે શીતલ કરી, પામ્યો એક અત્યંત. ૪
 દાલ ફટ સુર સેહરો, તર સિર નિખાન જાલ;
 ધૂલ તલાઈ સુર કરે, કરતાં ગોપાજાલ. ૫
 એમ ધણુ મરવા તણુ, ચિંતે અંતર ઉપાવ;
 તવ તે કાપી સુર હો, મા મા સાદશ કરાવ. ૬
 ચિંતે હજી અગલ કિરયા, રેસો દેવ કલેશ;
 વારે છે મુજ દેવતા, કરતાં મરણુ હોદેશ. ૭

એમ ચિતવનો તે ગરો મિત્ર વને સુખ લાગ,
તિહા તરતવ દીપ દેખના, દીહા એડ મુનિગજ
જગમ તીન્ધ જૂતવે, કુતા ભરિ ગોપગા
સાન નિગાએ વગતા, કમવેદ અણુગા

૮

૯

ઢાળ ૬ ક્રી.

(નન મલવા મુ / અદ્વૈત — એ દેશી)

મુનિવાળી ગ્ય માલતી, ચૂમતા અવિ વાડ રે		
દૃઢ અગોડ તડે તને, સુગ નર નાગીના થોડ રે	મુનિવાળી	૧
બે । હેમ ચિદામને, અગદત મુનિનય રે		
ધર્મિય દેખી મિત્રયથી વહે શુના પાય રે	મુનિવાળી	૨
જેઠા યથોચિત થાને, કહે મુનિ ધર્મ ગ્યાવ રે		
ધર્મ કહે નગન લગી, કડી મોહ જગત રે	મુનિવાળી	૩
મોટે મુલ્યા મન કિંઠે, હોડી પથ ગમાર રે		
મોહની મજિ છાકની ગમ દિશા અગાર રે	મુનિવાળી	૪
નગે વાલ્યા નર ચને, છડી ઘર પદેશ રે		
નદી મોવનમાર વ્યુ, જલતા વલન પ્રવેશ રે	મુનિવાળી	૫
રિશભલણુ દુપે પડ, ગિરિ શિરે અપાપાત રે		
એકાદશ શુભાણુથી, પડીરા દેલ વત રે	મુનિવાળી	૬
દિ નગે આધા, નગી નિજપગે દિયાગ રે		
અતિ ગગધેના થયો, રિજયપાય બૂપાન રે	મુનિવાળી	૭
પ્રેમે પૂઠે પના, ગ્રામી તેહ કો વાત રે		
પુરી મત ન પુર બપતિ ગભા ગાળી નુ વત રે	મુનિવાળી	૮
ગેઠ સુતા પમાની, દીપ ગ્ય નિશાન રે		
ગયવાડી જતા થા, લાગુ તેદુ ધ્યાન રે	મુનિવાળી	૯
તેલ્યે માયુ કો નગ પાસે તેહ રે		
નારે નગ કચેરીરે, લાગે તાય મનેહ રે	મુનિવાળી	૧૦
દિન એ પમાની, મણુ નુ વલ ગેરે રે		
રિજયપાન નેરો થયો અતગા વિગે રે	મુનિવાળી	૧૧

તેતા નાચા અતરે, નૃપ આગ્રાથી તામ રે,	મુનિનાણી૦	૧
ત્રિય વણુ કંપવચમી, વેગ્યા પન્મા નામ રે	મુનિનાણી૦	૧૭
ગીખારી વનમા ધરી, મત્રી રેત વન્માય રે,	મુનિનાણી૦	૨૮
નાન મન્મુખ આનનો, વેષ સકન મન્મુખ રે	મુનિનાણી૦	૨૯
તોતે હસ્તી ગિરે ચઢી, તિત્રીયા દન્માય રે,	મુનિનાણી૦	૩૦
પુષ્ટિ અમત આનન્ધી, ચિતે ચિત મન્માય રે	મુનિનાણી૦	૩૧
નર્ગતી વાતો પન્મા, આ જહે અપને તેમ રે,	મુનિનાણી૦	૩૨
મત્રીયે ક્રેમ શીખરી, ચતુર ને જૂને કેમ રે	મુનિનાણી૦	૩૩
નૃપ નિવચતા અબ બે, ભમગે મડુ અસાર રે,	મુનિનાણી૦	૩૪
નાગ વિગગે રેનવી, ચિદ્ધિ વન ભગતાર રે	મુનિનાણી૦	૩૫
મન્મિલ કુવન્ના નસની, છત્રી કાલ ગ્લાય રે,	મુનિનાણી૦	૩૬
શ્રી ગુભરીર ગમિદ જનો, સુલુજેયધીજમાય રે	મુનિનાણી૦	૩૭

દોહરો.

પૃથે માધુ કુમાને, કેમ સાદસિક કગાય,	૧
આણી કુમળે દરી, નડિયા દુર્ગતિ જાપ	૨
કુવર જહે આમી મુલો, કુ દુખનો ભગ	૩
રૂપની છાયા રૂપમે, નનિ પામે સ્તિતાર	૪
આધુ કહે ગુ દુખઅઢે, નેરો નિર્ગતિ કુમાર,	૫
ગોર વેચાયે મોલતા, ગિરો રોયે નરો ભાર	૬
કવર કહે મુજ દુખને, ગુલુ નિહલુ અમથ,	૭
જાળધિ જનમાં રમતા, કોરો આણુ કોને દથ	૮
વિગ્યા પડ કાગજ દગ, વિગ્યા પાને નેલ	૯
વિના ગુલુ કાવો અઢે, પાદુ ખે દુખોયા જોહ	૧૦
આભનદુખ ન પામીયો, પાદુ ખદલુ નધાત	૧૧
દુખ દેખી દુખ નનિ ધરે, તે આગલ ની સાત	૧૨
કોરો મુનિમે દુખ દેખીયુ, કુ દુખ હલુ અમથ	૧૩
દુખ દેખી દુખીયા અમે, ભાખો નિજ પમથ	૧૪

- તાસ ઉચ્ચસરહસ, કુલ અનતસ શિરે રી,
નામ અગદત તાસ, યોગ સાથ ધરે રી ૧૪.
- શુદ્ધિ ઠાકમ શુભ ભોગ, નિઘા મર્વ લખ્યો રી,
દયા ખોલોતો સીધ, પલુ એક દોષ હાથો રી ૧૫.
- ચોરી કરે પુરમાની, બચની સર્વ થયો રી,
ન્યાય ધર્મ શુચિ માર્ગ, દુષ્ટી દૂર ગયો રી ૧૬.
- ગળ દયકિત કીડ, જળનિધિ નદી કારો રી,
દમને કટક કીધ, ચંદ્ર કલક દીરો રી ૧૭.
- અમસભોગે નિભોગ, દુર્ભાગ ઉપે ધરો રી,
નિર્ધન પણિત વિમ્બ, જળનિધિ ખાર ઢોરો રી ૧૮.
- ધનનની દૃષણુ અવમાન, વદમી અચ્છ ધરે રી
‘મર્મ’ મુત ધન રીન, નાગી નીચ વરે રી ૧૯.
- ગજ દ્યોરી મધ્ય, પુર બચહાગી ધણા રી
માવે ભૂપ સમલ, અવગુણુ કુચા તણા રી ૨૦.
- આલગા ચિતે ગય, પુન કુપુન હુચો રી
દાઢિ દાઢે રેહ, સુદર તેથી મુચો રી ૨૧.
- માત પિતા કુલવાજ, નહી મગ્નદ કરી રી
પસને વચો જોહ, તે કુલ કુચ મરી રી ૨૨.
- ધનપતિ મુનને કાજ, દેવને માની બીરે રી
અનિનિત પ્રગટે પુત્ર, મુખન દાહ દીચે રી ૨૩.
- મુત જનની હુચાય, ખોલોટા જામ હુવે રી
રાસુથી અધિમ થાય, તાતનુ નામ ખુવે રી ૨૪.
- મધુ અશન તજે માય, સુતના રોગ લમે રી
કુચન જિતિશન, ચારે મોટા થમે રી ૨૫.
- મૂઠ પ્રાણી ગમાગ, દુઝ કપટ કડી રી
વચી યોદ્ધા અનેક, તમ ધન લેત હડી રી ૨૬.
- ખાચ પાચે નદી પેટ, દેશ વિજે કંઠે રી
નન ધમ કડી જ, મદિ માન દરે રી ૨૭.

- તાસ ઉચ્ચસરહસ, કુલ અતમ શિરે રી
નામ અગદત તાસ, યોગ સાથ ધરે રી ૧૪.
- બુદ્ધિ બિઘમ ગુઝ ભોગ, વિદ્યા મર્વ લખો રી,
ક્યા બોહોતેગ મીધ, પણ એક દોર દાગે રી. ૧૫.
- ચોરી કંઠે પુરમાગી, વસની સર્વ થોગી,
ન્યાય ધર્મ શુચિ માર્ગ, દુષ્ટથી દૂર ગમે રી ૧૬.
- ગલ દનિજિત ડીન જાવિવિ મૂળે કાગે રી
કમલે કટક કીવ, ચદ્ર ક્યાં દીગે રી ૧૭.
- અમસભોગે વિભોગ ફલિગ કપે ધરો રી,
નિર્ન પતિત ત્રિમ, જલનિધિ ખાર કરો રી. ૧૮.
- ધનની કૃપણુ વ્યભાન, લક્ષ્મી મેચ્છ ધરે ગી
વર્મા મુત ધન દીન, નાગી નીચ વગે રી ૧૯.
- ગજ ચોરી મધ્ય, પુર વ્યવહારી વણા ગી,
મોને બપ સમક્ષ, અપરણુ કુચ્ચ તણા ગી ૨૦.
- બાલગા ચિતે નય, પુન કુપુન યોગી
દાંડે દાંડે દેહ, સુદૃઢ તેથી મુચ્ચો રી ૨૧.
- માતા પિતા હવાજ, નહી મજદ કરી ગી
યસને વગે જોહ, તે કુલ કુલ મરી ગી ૨૨.
- ધનપતિ મુતને મજ, રેવને માની નીરે રી
અનિનિત પ્રગટે પુન, મુખવન દાહ દીએ ગી ૨૩.
- મુત જનની હગાય, મોહોટા જામ વે રી
શત્રુથી અવિમ થાય, તાતનુ નામ ખુરે રી ૨૪.
- મંદુર અશન તમે માય, મુતના રોગ લારે રી
કુવચન જરિતનય, ચારે મોટા થરે ગી ૨૫.
- મૂઠ પ્રાણી ગમાર, દૂગ કપા ગી રી
વંચી યોહ અને, તમ વન લેત દગી રી ૨૬.
- માય પીએ નદી પેટ, દેશ ત્રિશે ધરે રી
નાન વચ મકી દુ મદિર માન કરે રી ૨૭.

આગવે ધન ધરપુત્ર, મા મલ મત્ર કુવે રી:	૦
વઃ પરણી મુખ બેઠાં છેડે વાણી રૂવે રી.	૨૮.
પરિજન સેવે પાય; જળ લગેં સુત ન ધરે રી;	
જનમે નંદન જનમ, સજ્જન જન્ય ધરે રી.	૨૯.
નરથી સુખી પશુ જાત. મુખ ભર વનમાં રમે રી:	
નદિ સુત ચિંતા કાંઈ, બાલકવય નિગમે રી.	૩૦.
આકરી દાસ કરંત, વાહને સુત વિચરે રી;	
ટલ હોવે મા બાપ, ચિતે કિમ ન મરે રી.	૩૧.
અશનમાત્ર શુભ જાણુ, આંખે પણુ ન ચરે રી;	
ગંડક મંડક જાત, રૂપણી ચોડી ભરે રી.	૩૨.
બાલક વ્યાલક વૃદ્ધ, પ્રગટે પુત્ર તિરથો રી:	
માત પિતા દુઃખદાય, કાણિક રાય નિરથો રી.	૩૩.
રાજ્ય વિધન પુરધાત, એક દિન હવ દરે રી:	
મણિએ વિશ્વપિત નાગ, કુણુ જન રાખે ધરે રી.	૩૪.
એમ ચિંતી નર રાય. કહે પ્રજાને તદા રી:	
કરશું અમેં જાડાં ગેહ, જેમ મુખ વરતે સદા રી.	૩૫.
ધમ્મિક શસેં રસાલ, સાતમી દાઢ કહી રી;	
વિશ્વમાહેં શુભ વીર, શુભથી ખ્યાતિ લડી રી.	૩૬.

દોહરા.

કાપ કણિયુ રાજા હવે, તેડી કુંવરને ત્યાંડી:	
કહે સુત આદું મુખ લણી, નહીં વુજ ગીતલ છાંડી.	૧.
તું શિજ્ઞાને અયોગ્ય છે, મુજ કુલ દીધ કલંક;	
કમડી ન હોવે પાંસરો, શ્રીક કંટક વંક.	૨.
મં જાણ્યું આ રાજ્યમાં, પુત્રમદીપ અનુદાર;	
સોમણુ તેણે અગ્નિ વિહું, તુંહી છતે અધકાર.	૩.
ચોરાહ દીવા જો બસે, બારે રૂવિ બિગંત;	
અધાર છે તસ ધરે, જસ ધર પુત્ર ન ફૂંત.	૪.
પણુ એ જૂહી વારતા, જસ ધર વણિ પુત્ર;	
માત પિતા ધરમાં રૂએ, વંદ્યુંતસ ધરસુત.	૫.

અન્યાયો વ્યમને ભર્યો, જા કે નજની ફર,
જળ અમે આપું મોટું, આનંદો તામ હજી
૫
૯કમ લહી વિવખો થયો, આગે સહચર પાસ,
ભાઈ સખાએ હવે તુમો, તાતે કીવ નિરાશ ૭
વાત મુણી તે ચિતવે, આનંદ ભૂટ કુમાર.
શકુ કંથી ઉતર્યો, પામે અહિ અપંગ ૮
પ્રાણી પાણી આપણું, રાખી સંકે તો ગમ્ય
રતીભા પાણી ઊતર્યું, ન ચડે ખરચ લાખ ૯
નૃપ અપમાને મોડમા, ન કંડે પ્રદ અવામ
ગકને રેહેવા કુપડાં, પણ નટી એહને કામ ૧૦
અમ સખી અહુ ધર ગયા, નૃપ સુત જનની પામ
માએ પણ ન બોવાવિયો, મએ પ્રણી આનાસ ૧૧

કાળ ૮ મી.

(સીસેહીનો સાથ હો કે ઉપર ચાલ પુગી—એ દશી)

મન સકલપી હો કે નયની નીકલ્યો, રાતની વેવા હો કે કાઈ ન અટકલ્યો
નિપતિ મદિ હો કે જમને ઉતર્યો, દેલી નિમિત્તએ હો કબાજને નોતર્યો ૧
અશન કરીને હો કે ફેલે વાત મિશે, ઉદયઅમારો હો કે કટીએ ફેલિશે,
કહે નૈમિત્તિક હો કે જનનુ પૂનવ દિશિ, કાલીદેશે હો કે નયરી વણારસી ૨
લાખનુ જુપણ હો કે સાલખી તામ દીએ, આયા અગડદત હો કે રપણી પાછલીએ,
ખેડા પાટણ હો કે નયરને ગામ ધણા, વન સગ જોતો હો કે કાણુડ તેહ તણા ૩
એક ગિરિ શિખરે હો કે ચદીઓ કાણુકમે, કેએ દેવલ હો કે વજરા માત વમે,
દીના દેનર હો કે જાપ પ્યાન ધરતા, અપનિકુડે હો કે લોમ હવન કરતા ૪
કુવને ઉગી હો કે દોઅ જુલાર કરે, બોલે તુમચે હો કે આવે કાજ સરે,
દાવ ખર્જ કર હો કે આકૃતિ ક્ષત્રિ ખરે, કુઅરહલે મુજ હો કે અરિખુ કામ ધરે ૫
તે કહે ચરદત હો કે વધા સાધ્ય કા, ડિતમ ના વિણ હો કે નરહે પ્યાન ખરે,
કુવર કહે મુજ હો કે ઉમે ખર્જ ધરે, નટી તુમ પીડા હો કે સાધા ચિત ખરે ૬
સાધનપરે હો કે વજરા મા અતિએ, પ્રગટ થમને હો કે બોલે વચન ધમે,
મુણને સાધક હો કે ખેડ ગામ ધણી, શકુ મોડે હો કે તુમચી લાજ હણી ૭

देय सरोवरों के जननी ओक जप्या, अदरी दटक तो के अग्नि नाति लप्या,
 सुमति दुर्भति तो के दोक विज्यात दया, रातु भगलवे तो के जमुना पार गया ८
 मथुन वनमा हो के जोगी सिद्ध भये, जलु रलु दरीयो तो के लरीयो म न भये.
 आसह जोगी तो के जेहने पाय परी, तम ओक देवो तो के नामे नमोधापुरी १०
 यमनी जहो तो के आवनय दोप कयो, शरने देधी तो के दोके हर धयो,
 तेहनी पामे तो के दुर्भति निय रुखे, लगी लेया तो के शरना छि लुखे १०.
 अग्नि अग्नि तो के जगमा जेही कये, मरणे मरण तो के यगु यगु भये,
 गर्हल लके तो के मरल ताम रमे, भर कुण याटे ऐकि वटयो मुखु लुखे ११.
 देवो शरथी तो के निय छट छेद रमे, शर देवाये तो के आवे ते न गमे,
 वयन विधाती तो के श ने नाय दमे, गल नरतो तो के जग द्विराज भमे १२.
 अभीय शीतल ता तो के न लहे रातु किमे, शर तम हरे तो के राजे ध्यान समे,
 गुण गु सुमति तो के ते र देव रदी, अग्नी कति तो के देवा पास गदी १३.
 तेखे तुज दीधी तो के विद्या दोय भरी, ते रलु लीधी तो के शरने पाय परी,
 मोहनी सिद्ध तो के शरने न न जनी, विद्या अथ तो के रलु पराजयनी १४
 सिद्ध करे वा तो के शरये मोहवियो, जिनये आधी तो के वयने साहवियो,
 मे तुज सिद्ध तो के आधी तेह तल्ली, यित प्रसन्ने तो के न तु गेह लली १५
 पलु दुर्भतिने तो के सिद्ध न होय परी, रये नदीधी तो के लीधी चोरी दरी,
 जोग दही देवी हो के नय अदस्य अथ, मोहन कता तो के नये ओकांत जग १६

॥ यदुक्तं ॥ लोभी मछरी भोगभूषणपरो नीचप्रसंगी सदा,
 छीद्रान्वेषकसद्गुरोरविनयी द्वेषी गुरुणामपि ॥
 वृत्तोऽसत्यप्रजल्पलंपटखलः दुष्ट कर्मागानुगः,
 स्तेपांयंत्रकमंत्रसाधनविधिः सिद्धयतिनो कर्हिचित् । १ ।

पूर्वदाल.

सुमति साधे हो के जल उपधार वीयो, अगुदतने तो के मोहनी म न दियो
 देध रये तो के दरी तस पाय नति, अगुदमे आ यो तो के पुरी अभरावती १७
 ते पुत्र पसिने तो के भुनि उपदेश दये, लिहा जल उलुगी तो के धर्मपियुप पये,
 शतयताये तो के आनम उपशमियो, जेटक चोरी तो के हिंसा नियम लियो १८.

નૃપસૂત ગુરુને દ્રોહ કે કહે દુજ દિહર્યો, નિયમ દીધતાં હો કે પંથ સુખાગ્નિ દ્યો; મુનિ નમી આપ્યા હો કે પામ્યા પ્રેમ વશી, કાશી દેશે હો કે નયરી વણારશી. ૧૮.
ધર્મિભલરાસે હો કે આહમી દાલ દહી, અરખપ્રેમે હો કે વિખ લખે નહી; શ્રી ગુલ વીરની હો કે વણી અમૃતસી, સજ્જન વિનયી હો કે કંચન લેત કગી. ૨૦.

દોહરા.

અગડદત થાકે ગયો, સુર સરિતાને તીર;	
પંથ પિપાસા શ્રમ દહ્યો, પીતાં નિર્મલ નીર.	૧.
પદ દરશન ફરસન જ્યે, ગંગાનીરથ રૂપ;	
મુનિવર કોઈ મુગતિ ગયા, માને સુર નર ભપ.	૨.
એક વારણુ બીજી અગી, નામે નદીયો મેય;	
મધ્ય વશાય વરાણુશી, નગરી ગુણુથી ભેય.	૩.
ભાગ્ય ગદ્ય ભેવાલણી, કુંવરે કાધ પ્રવેશ;	
નાનાવિધ કૌતક જીવે, પ્રતો મુંદર વેશ.	૪.
મઠ એક મોટો દેખીયો, જિહ્વાં ભણે છાત્ર અનેક;	
જ્ઞાનકલા રસ વસ ગયો, તિહાં ધરી વિનય વિવેક.	૫.
ભિપાધ્યાય દલાનિધિ, પવનચંડ છે નામ;	
કર ભેડી બેઠો તિહાં, ધુર કરી તાસ પ્રણામ.	૬.

ઠાળા દે મી.

(કીટા કરી ઘર આવીયો—એ દેશી.)

પાહક પ્રેમ રસે કહે, છાત્રને કરીઅ વિદાય રે;	
કહો કોણુ દેશથી આવીયા, નામ કિશું પુજ ભાય રે.	પાહક૦ ૧.
શે કાનણુ કંઠાં આવીયા, કોણુ પુજ ભિતમ વંશ રે;	
પ્રેમે તેહ પ્રકાશાં, જેમ હીસે અમ હંસ રે.	પાહક૦ ૨.
મૂલ ચક્રી વિવરી કલો, કુંવરે નિજ અવદાત રે;	
ગુણી પાહક વણુ કહે, વસ રુણો એક વાત રે.	પાહક૦ ૩.
માત પિતા તજવે કરી, રહુ ન કાધુ કાજ રે;	
નાત સગજન પુર લોકમાં, નાવી કેશી પુજ લાજ રે.	પાહક૦ ૪.
કમ નખ કાંતિ પીતર તણી, જાણી તીર્ય સમાણી રે;	
જિતમ નર પૂજન કરે, પદિત શાસ્ત્રે વાળી રે.	પાહક૦ ૫.

કહુકિંગિ શુઃ માતની, આગલ દિન દર વાળે રે,	પાંદકં ૬.
કહદંતા બેપજ પડે, નીલન વેઘ વખાળે રે	પાંદકં ૭.
શુઃ તાડતાં દિન દરે, નિન્માગથી વાગે રે,	પાંદકં ૮.
મણિકાગક દમતા મણિ ઝનનું તેજ વધારે રે	પાંદકં ૯.
પતિત નિમિત્તે દોષને, પણ નિમિત્તે પુનને તારે રે,	પાંદકં ૧૦.
જેમ ન વિનારે પાતને, મનિક ભત પડારે રે	પાંદકં ૧૧.
જગત શુભે ગાંધ લાગે, શુ કં પગપાતાને રે,	પાંદકં ૧૨.
નિજ અનજમય પડિદરે, વનજકુસુમગિત માને રે.	પાંદકં ૧૩.
માત પિતા શુઃ કુલવરે, હોય જગત બહુ માને રે,	પાંદકં ૧૪.
કંચન ગિરિ વયમાં ઝાં, તુલસી કનક અમાનો રે.	પાંદકં ૧૫.
હાગાપુરં વ્યવહારિયો, મુંદર નામિં સાગ રે	પાંદકં ૧૬.
માત પિતા ગદપય નમી, પૃથ્વ કન આદાર રે	પાંદકં ૧૭.
મૃત વિનયો તમ દોષ છે, બદુલ કરે વ્યાપાર રે.	પાંદકં ૧૮.
દાનદ્યા તમ ચિત વગી, દ્રવ્યતપ્તો નહીં પાર રે.	પાંદકં ૧૯.
લાગે ભોલ વધે ધણો, હુધણથી જેમ આગ્ય રે,	પાંદકં ૨૦.
તૃણાદ સમાવના, જલમમ જ્ઞાન વૃગ્ય રે.	પાંદકં ૨૧.
શુકિલ જ્ઞાન ન અપજે, તેણે અતિ ભોલ જમાવે રે,	પાંદકં ૨૨.
માય બહુલ વોહોગી કરી, મુંદર જાન ચડાવે રે.	પાંદકં ૨૩.
માત પિતા મૃત દોષશુ, વાત એકાંત બનારી રે,	પાંદકં ૨૪.
સાધુ આથે વાહાણે ચડ્યા, ધર પગિકરને ભવારી રે.	પાંદકં ૨૫.
જલધિરથે જતાં થકાં, લાગે પવન પ્રચલ રે;	પાંદકં ૨૬.
પ્રભુ પ્રભુ કરતાં પ્રવય થયો, વાહાણ થયુ શતખંડ રે.	પાંદકં ૨૭.
માત પિતા વધુ મૃત જાને, દુઝ્યાં દેવ જિપરોહ રે;	પાંદકં ૨૮.
મુંદર શેઠ કલક અદી, આગ્યો જલનિધિ કોહ રે.	પાંદકં ૨૯.
ભમતો અનુક્રમે આવીયો, હાણપુર નિજગેહ રે;	પાંદકં ૩૦.
મૃતકારજ અદુનાં કરી, પળ્યો નરી સ્ત્રી નેહ રે.	પાંદકં ૩૧.
પુત્ર વધુ મૃત સંતની, પૂર્વતણી પરે થાતી રે;	પાંદકં ૩૨.
પણ એક માત પિતા ગયાં, ભન લગે બચતી છાતી રે.	પાંદકં ૩૩.

એમ રુચી પા ક પાય નમી, કુવ હેતુ મજને	
આજ તુમે પ્રતિગાધીઓ મિદ્ધાર્ત ત મજ	પા ૬૦ ૧૦
તાન મ શિશુ ગિરધરી, મુજ મન ગાન્ય કનાનુ કે	
ભાડી મળી પિતૃપદાર્થને, તુમ આણ્યા દેહ/વન્યુ કે	પા ૬૦ ૧૧
ધર્મિન કુવના મમની, એ દેવી નવમી દાય કે	
ગિદ્ધા શીંગબતીની, મિનપી રુબો ઠીંગભાય કે	પા.૬૦ ૨૨

દોહડા.

કુવ વચન રૂપી રીડ્યો, પનન્યઃ ઉચ્ચાય	
દિવન મને મયો તેડી ઠરી સુપસાય	૧
મનાન અમન વમનાદિ, દન્તો તમ મનોદાન	
દે પિતૃ ધ સમ મુજ ધ, વિરમો ત્રિપ દિવધા	૨
કુવ તિહા નેતો થો, દેરી શુ વચન પ્રમાણ	
આનંદ નિત્ય વિનયથી, માત પિતા અમ વન્યુ	૩
શાએને મજદના તણો, પામી મુચુ પમાય,	
પા લની શુદ્ધ ઠપવને, એકદિન નમ્યા વનય	૪
કુમુમ મુગવ પવન લદી, રહી મિથ દટિ શિશાન	
બાળાની બાળે કરી વેધ તામી નમા	૫
એણે સમ કુમુમ દો પ.યો. પં. લાઓ ઘાત	
અથુ લદાથી આમરી ચિતે શ્વો ઉતપાન	
પું દીડી અપજા, સમ નવંયાવન નાર	
શાંતિવમતનનુ વન મુગી, આડી ચિતે મુમા	૭
તન મા નિર્દયદય તસ વેધનકૃતચિત લ	
જુધનુમુ ત શં દરી, બેદત નયન દટાક્ષ	૮
મા દે સદ્યુ વોચને તથુ લને ન ધ કુલ	
મજ માર્ગો પીડિયો, ઉચિત ન મૂલકને માર	૯
તુ મેપુ દ્ય સુતાભિના, પછે કુવર સનિમા	
અદનદની મદનાતુમ, બોને વચન નસાય	૧૦

કાલ ૧૦:મી.

(રતમલની દેશી.)

ચિત્તદરુ તું મુજ મૃદુલસમાન, મનસાખેં હું તુજ વરી;	ચિત્તદરુ	
મેહેલથી દર્શન દીઠ, નેહદોરે રે ખેંચી હતરી.	ચિત્તદરુ	૧.
આવી હું કંત હજાર પિછેં પ્રેમ ધરી પૃછીયું;	ચિત્તદરુ	
વાલકાની આગળ વાત, કહેતાં સવિદુષ્ઠ ગણસિયું.	ચિત્તદરુ	૨.
પ્રીત પટંતર દોય, ન રહે ઇશુ તણી પહેં;	ચિત્તદરુ	
મૂલ થકી અધિકાર, વિવરી કહું પિયુ આગલેં.	ચિત્તદરુ	૩.
અધુદત મુજ તાત, શેઠ ધુરધર દહાં વસે;	ચિત્તદરુ	
સન્મુખ જો પ્રાસાદ, દેવ વિમાનનેં પણ દસે;	ચિત્તદરુ	૪.
લક્ષ્મીવતી મુજ માત, લક્ષ્મી ધરે પાએ પડી;	ચિત્તદરુ	
મદનમંજરી મુજ નામ, ધાતેં રૂપવતી ધડી.	ચિત્તદરુ	૫.
પિતૃવચ્છલ શરૂ ભોગ, ચતુરકલા ચોરાઠ લણી;	ચિત્તદરુ	
ધંદાં એક ગેરનો બાલ, કાલબ્યાલસમદગણી.	ચિત્તદરુ	૬.
વિવાહ સાગળ સાથ, કાથ કુવંચેં મેલીયા;	ચિત્તદરુ	
કરમેં વિડંબી મુજ, કુષ્ટરોગ પશુ હેલિઓ.	ચિત્તદરુ	૭.
નારક સુકરંપ, વેહેલ વસે લહી નાલીયું;	ચિત્તદરુ	
ચોરીએ વિણ ચિત સાખ, હાથ બાધ્યાનેં હર્ષયું બાલીયું.	ચિત્તદરુ	૮.
વાસ ભુવન કર ભેડ, ઉભો મૂખ આલગ કરે;	ચિત્તદરુ	
બીદિનો ગયો પિતુ ગેહ, હું રે મર્ધ માતા ધરેં.	ચિત્તદરુ	૯.
લક્ષ્મી કૃપણનેં હાથ, મંદમતિ પુરભારતી;	ચિત્તદરુ	
ચતુર નારી પતિ મૂર્ખ, એથી મરણગતિ મુખવતી.	ચિત્તદરુ	૧૦.
તેણેં વસતાં પિતુ ગેહ, વીન્યા દિન કેતા સમા;	ચિત્તદરુ	
તુમ દરશનેં હું આજ, ચમકી ચકારી ચંદ્રમા.	ચિત્તદરુ	૧૧.
આ લવ તું ભરતાર, ચતુર ચરણ ચિત હિરણ્યો;	ચિત્તદરુ	
તું મારે હર્ષગનો હાર, દીઠો તિહાંથી દિલ વચો.	ચિત્તદરુ	૧૨.
તુજ શુભવંત સસનેહ, કોટો ભાગો રે કાચાકેરનો;	ચિત્તદરુ	
કામ ભુજંગ ડોલ, નેહી કો બિતારણ ઝેરનો.	ચિત્તદરુ	૧૩.

આની ૯ શબ્દો આજ, વાદિભવિણ નહિ જાગુની	ચિત્તહૃદય	
ગ લગી દુઃખ અલગી ન થાયે આરણી	ચિત્તહૃદય	૧૪
કપડી લકડી મિન, અવસાને વિહિતો દયો	ચિત્તહૃદય	
દોષાદન પણ ચદ્ર શિર્શાગ વલ્લભલતા થયો	ચિત્તહૃદય	૧૫
મહાદેવ ન જુએ દોષ, આશ્રિતને નવિ પગિદ્યો	ચિત્તહૃદય	
આદિ નજરમાઝ ઓળખીને મે આદ્યો	ચિત્તહૃદય	૧૬
શબ્દાગત દરે દર, નહીં ઓળખનાં જાતમા	ચિત્તહૃદય	
પ્રાર્થના દર્શો ભગ તો મનુષ્ય આજ ગતમા	ચિત્તહૃદય	૧૭
કામપુગા નેહ, નયને મુજ કામણુ કયા	ચિત્તહૃદય	
પવન ન છોડ્યો જાય, ચિત્ત સાંધીએ સાંધ્યો	ચિત્તહૃદય	૧૮
મનુષ્ય ૮ વન નાથ હાથ, સાથ ન છોડુ પ્રભ તણો	ચિત્તહૃદય	
મોહો મર મુણી વાત, દેખી રૂપ અતિ ધણો	ચિત્તહૃદય	૧૯
માલના બાળ્યા બાણુ પ્રાણુ અમાણીને એમ દરે	ચિત્તહૃદય	
૮ વનુ પદેશ, કવેશ જણુ તુ દિહા ને	ચિત્તહૃદય	૨૦
જાનુ અમે નિજ દેશ, તે દિન તુજ તેડ દર,	ચિત્તહૃદય	
પગાડી પદ તુજ, સાચુ વચન એ માહડ	ચિત્તહૃદય	૨૧
વાહમ મુણી રે વચન, માલતી કુસુમે વધાવતી	ચિત્તહૃદય	
નિસિત નયનનદન, કનુક છાતી નમાસતી	ચિત્તહૃદય	૨૨
હાથમા લઈ જોડાય, મુદિત થઈ ગઈ નિજ ધરે	ચિત્તહૃદય	
અમર મોરો ગુરુગેહ, નજર મેલાવા નિય દરે	ચિત્તહૃદય	૨૩
ધર્મનગરે ટાલ એ, દશમી અમીઝ વેલી	ચિત્તહૃદય	
આની છીપ ગાનીની, વીંવચન અ મેલી	ચિત્તહૃદય	૨૪

દોહડા.

એક દિન વનમીડ કડી, અશ્વારુદ મુખા
 નયરીમા જળ આનીયો, તન દેશણ કા
 ડોલાદલ દીઠ જા, પુજન લરીયા શો,
 મેડી માલ તજર ચરે, નગનાગીના થોડ
 જનસમર્દનથી પડે ૨૪ પથે લયગ્રાત

પિહિતદ્વાર ય હાટમાં, પેઠ વણિક મહાન	૩.
ગુહ્યત્રણાં ભાવાં ધર્યો, ખર્ચ મુશવ ઝગ્ગે,	૪
પગભાગે મુખ પેગ્ગે, કુન્તા દોડા દોડ	૫
ચાલે જોતો તે ગયો, વિભવ ચિત્તદુભા,	
જોયે ધનન ગોખડે, પૂરે તામ વિચાર	

દાળ ૧૧ મી.

(નેહ પ્રતિજ્ઞા વાત, નગમ્મા ધગ્ગે હો લાવ ન૦—જે રેની)

તેહ કહે નર મુદ્દ, માંભયો વાતને હો લાલકે,	માંભયો
જેરે વમો પુગમાં ન, લહો ગતપાતને હો લાવ	વહો
શુવનપાવ ભૂપાવ, ઈહાં છે ગચ્ચો હો લાવ,	ઈહાં
જમ મહિમા મઘી માંદી, અદુલ યવ ગાલ્યો હો લાવ	અદુલ
દલમડણુ ગિરુ ખડણુ, ગજ શણુ ધામ છે હો લાલકે,	ગજ
હુન્તી ગટામે પટાવત, અપક નામ છે હો લાલકે.	અપક
તે મજ ભરીઓ ધરીઓ, ન જય માદાવતે હો લાવ.	ન
આવાન થલ ઉમેલી, કચ્છી ભટ ધાવને હો લાવ	કચ્છી
પાડતો ધા હાટ, ઈહાં દલકાચો હો લાવ,	ઈહાં
નાચો લેધ શવ, તુગને મારશે હો લાવ	તુગને
જ્યમ કહેતાં તેણી વાગ, મુહટ ભાલાં ધર્યા હો લાવ,	મુહટ
પાસત નાસત નામત, ચાકગ દાકગ હો લાલકે	ચાકગ
ગર્જિત ઉર્જિત ગુદ, પ્રચડ ઉવાવતો હો લાવ,	પ્રચડ
ગતિવિરોધ પ્રાભજન, ધૂળ ઉચ્ચાવતો હો લાલકે	ધૂળ
પ્ર.ટટ અભોદમોદર, કાવો વાચ્છો હો લાલકે,	કાવો
અગ્નિ ધમ્મુ જેમ તામ, ગ્તાક્ષે બીપણો હો લાવ	ગ્તાક્ષે
સાતે શ્રાત સવત, જ્યાશ્રય દારણે હો લાવ,	જ્યાશ્રય
જમમ ગિરિ નિઝણુ, જતાં આચ્છે હો લાવ	જતાં
પાજ્ય પગ વિવગતી, ખવતી ચખવા હો લાવ.	ખવતી
શુભાગ કહે વોક, ફિરતા વેગવા હો લાવ	ફિરતા
જોડ્યો દેખા કુમાર, કરી કાંઈ બરે હો લાવ.	કરી

આપ્યા હતાં કુમાર, પુગથી ઉતરે હો નાવ પુગથીં
 પેરજ રજી ૨ વજ્ર, રી આદમો ચને હો લાન રીં
 પાથરી પથે વજ્ર કુમર વેગો વને હો લાવ કુમરં
 નર જણી ગજ મેધ હણે દુસ પે હો લાન હવેં
 તન લલુ રેગે કુમાર, તે વન્યો પાઠવે હો લાન તેં
 પુરુ વન્યા લેસા રી ભમરી ફરે હો લાવ રીં
 નન હ પો પગેલી જન પ હા રે હો લાવજે જનં ૭
 મલન મજરી રુણા નાન તે ચિત્તગો ને હો લાન તેં
 થાપો હટી કુમાર ચના તવ ઉપરે હો લાલ ચદનાં
 સુટિ રૂરે હપો રી તન નિર્મદ થયા હો લાવજે તનં
 ઠિતરી મોહની ભમરી કુમર આગન ગયા હો લાન કુમરં ૮
 તન મોહો ગિજ, કુમર પાન પડો હો લાન કુમરં
 ચોકે હે નર ગન ભન આની ચપો હો લાન ભનેં
 નગારી થઈ નિર્ભય દુલે નાનતા હો લાવ દુનેં
 પનન ચડ ઉવજ્જનય નિનો ન આવતા હો લાન વિનોખનં ૯
 ગે. ગુતા સુણી વાત, હેચે રી ધણુ હો લાવ દેરં
 પુજન હપ મિરો, દે અખીને વવામણ હો લાન સખાનેં
 ગણુગારી ગજ આનાન થભ આપો હો લાન થભં
 દેખી અચભો પો ખવક ભેવા મચો હો લાન ખન વ ૧૦
 પુણ્ય પડા દળર નૃપે તે વિના હો લાવ નૃપં
 પાં આથ કુમાર તિત ને આનીઓ હો લાન તિહાં
 ગત પ્રણામ નરસાર, માને પોનાનીઓ હો લાન માનેં
 ગાડ આલિગન રેઈ પામે બેગારીયો હો લાન પાસેં ૧૧
 રાય હે વસ જગન, ગુણે ઠગી તાહ હો લાન ગુણેં
 ઉજ્જનન જ્ય ની પેરા નિણુ વનસગર હો લાન નિણું
 પણુ ગુણુવા હુમ વસે, અમ ઇજા વળી હો લાવજે અમં
 પ્રેમે તેહ પ્રસરો ઉત્પત્તિ આપની હો લાવજે ઉત્પત્તિં ૧
 કુમર ગુગી લજ વાણો માન પલે રલો હો લાવજે માનં
 પા કે તામ દતાત સ ન મા હો લાવ ચ નં

ગય મુજો કહે વચ, કિશુ આ તે કચુ હો લાવ,	કિશુ ૦	
ચુર રાય અમો વચે, ગણીયુ આંતર હો લાવકે	ગણીયુ ૦	૧૮
નવિ જણુચુ તે કાઇ, એણે નગરે ગહી હો લાવ.	એણે ૦	
આ નગરીનુ રાજ્ય, સકલ તાહડ સહી હો લાવ	અકલ ૦	
ગય કિયો શિરપાવ, કુવર પાહકે ભણે હો લાવ,	કુવર ૦	
અગ્રાદિક વર વાહન, અગર જુવણે હો લાવકે	અગર ૦	૧૯
માકવીઓ બહુ માનશુ, પાહકેને ઘરે હો લાવકે,	પાહકેને ૦	
કુવર ભૂગલ વિશાલ, તિહાં લીલા કહે હો લાવ	તિહાં ૦	
ધામભરામે દાલ, અગીઆરમી મન રવી હો લાલ,	અગીઆરમી ૦	
શ્રી શુભ વીગની આકરી, પાહકેને પ્રલી હો લાવકે	પાહકેને ૦	૧૫

દાહર.

એક દિન ગજસભા વચે, પ્રાભુત અભુત હાથ,	
આવો નમી કહે ગયને, માહાજન પુરજન સાથ	૧.
દેવપુરી સમી આ પુરી, પૂર્વે હતી મહાગજ,	
તુલ્યપ્રામ સમ સપ્રતિ, થઇ ન રહી કાર્ક લાજ	૨
કાર્ક ચોર અદૃશ્ય, લૂટે નગરી અર્વના,	
ધનધાને નિર્ધન થયા, ન સ્થો કાઇનો ગર્વ	૩
તુમ સગિયા આમી છતે, પુજનને શી ભીત,	
તિમિગેદ્ય તનહી છતે, વાત વડી વિપરીત	૪.
ગય મુજી કાપ્યો તિશે, યોવાવે કોટવાવ,	
તન્કર લૂટે વોકેને, તુ ન કો અપાવ	૫
તે કહે રવામી સાભયો, વિધામત્ર ભગેલ	
અદૃશ્ય ચોર ચોરી કો, કનો નન નવા ખેલ	૬.
ગત દિવસ ભેતો યડ, પશુ નવિ જાચો જનય	
ભૂપ કહે સપ્ત સચિને, કચે કાર્ક ઉપાય	૭.

ટાળ આરમી.

(નુજો અગમતિ પુન્યનીગે—એ દેશી)

મની મેનાપતિ ભૂપતિ કે, પુગલિતને કોટવાવ રે,	
પાયે પાટી તિહા મવી કે, ચિતે થઇ ઉજમાવ કે	નૃજો ૦ ૧

- જૂઓ 'અદળ મતિ ચોરની' (એ આદણી) ૧
પત્ર તિહા પગેસર રે, વૈકિક વાત વિચાર રે,
ભપ પન્ન દારે રહે રે, મત્રી ઉતાર દા' રે, જૂઓ ૨
પુગેહિત દાહિણુ દિરો રે, પચ્છિમે મેના ભપાળ રે
સુભટ મહિત આટોનિશિ ગહે રે, ડરતો ગહે કોટવાળ રે, જૂઓ ૩
ધન્યજીત થાનકે સડુ ગ્યા રે, તમ્હો કરીઅ વિચાર રે,
ધોળી ધરનામો વસી રે, અગ ધરી શણગાર રે, જૂઓ ૪
નયરી માહે નીકળ્યો રે, જનમુખ મુણીઅ મિચાર રે,
ગમતા દીહો જૂન્ટે રે, જહાવય કોટનાળ રે, જૂઓ ૫
રમવા જેઠો તે વચે રે, આલપણ પણ કીધ રે,
આરણક કર મુદિદા રે, નામાકિત જીત લીધ રે, જૂઓ ૬
ઢી તવાગ પુરે ભમે રે, વેગ્યા રજક ક્યાવ રે
કર્તવ માળી પ્રભપતિ રે, મઠ મેલી ધગલાળ રે, જૂઓ ૭
ત્રમ પતિ ચોગ સખાખ્યા રે, જણી બાખો નિન્દ રે,
ગય સુભટ ધર લૂટશે રે, કાદો માલ ઝટપટ રે, જૂઓ ૮
દેખી કતની મુદિકા રે, દીધા મકળ ધરમાલ રે,
નિધામળે ચોર લેઇ ગયો રે, ખાવા ન મૂક્યો થાળ રે, જૂઓ ૯
લેહેણુ એક પતાવીને રે, ગયો મેનાપતિ પાસ રે,
એકતિ કહે સાહિયા રે, મુણુને એક અરજ દાસ રે, જૂઓ ૧૦
વાણુ નય વનમાં વસે રે, જોગી એક અરધૂત રે,
બાર વરમે મેવા ફળી રે, મત્ર લિયો અદ્ભુત રે, જૂઓ ૧૧
પણુ સાધનનિધિ દોહિલી રે, અમો વણુકથી ન થાય રે,
એક રાત નિર્ભય જપે રે, દેવ દોષ વર ભય રે, જૂઓ ૧૨.
મિશ્ર સકળ નજરે દુવે રે, ચોગ તણી શી વાત રે,
હમ્તિ રાત ભુજળગ દુવે રે, થાશે જગત વિખ્યાત રે, જૂઓ ૧૩.
જોગી અદરશપણે રહે રે, જહાજી તાસ સમીપ રે,
પત્ર રતન પદ પૂજને રે, ધૂપવટા જીત દીપ રે, જૂઓ ૧૪.
ગીખની મંત્ર સધાવણુ રે, દેજો મુજએ ક ગામ રે,
મેનાપતિ મુણી ચિંતરે રે, ગણુ જગત એક નામ રે, જૂઓ ૧૫.

અશ્વારૂઢ સેનાપતિ રે, પોહોતા તે વનમાંદિ રે;	નૃસ્યો ૧૦
પંચ રતન ઠવી જૂતજે રે, સાચવતા ત્રિધિ ત્યાંદિ રે.	નૃસ્યો ૧૧.
જપણુ વસ્ત્ર પુરગ તણ રે, પડે કરતા જાપ રે;	નૃસ્યો ૧૨.
રત્નાદિક ચોર લેછ ગયો રે, આથમતે રૂવિ તાપ રે.	નૃસ્યો ૧૩.
વેશ આહેરણુનો કરી રે, શિર ધરી મુગ ચંદ્રાસ રે;	નૃસ્યો ૧૪.
ગમજમ કરની નીસરી રે, મંત્રીશ્વરની પાસ રે.	નૃસ્યો ૧૫.
મહી સ્થો ગોરસ રાજવી રે, કાકિલ સ્થર મુળી જોડ રે;	નૃસ્યો ૧૬.
નંજુમાં તેડી કરી રે, વાત કરે રંગરોળ રે.	નૃસ્યો ૧૭.
નયન-દલાસિં વેધની રે, દેતી ગોરસ તાસ રે;	નૃસ્યો ૧૮.
સાહેબ પ્રેમે આરોગીએ રે, બેડી છું તુમ પાસ રે.	નૃસ્યો ૧૯.
વિશ્વામી વિપથી નરા રે, મંત્રી પીએ ચંદ્રાસ્ય રે;	નૃસ્યો ૨૦.
મદિરા મુશ્મિજા જૂતજે રે, પડિયો થઇય નિરાશરે.	નૃસ્યો ૨૧.
દાઢી મુંછ અરધા કરી રે, દેડે જડયા પમ દોપ રે;	નૃસ્યો ૨૨.
મુખ ગપર ઠવી ખાસકું રે, મિલકત સધળી જોય રે.	નૃસ્યો ૨૩.
ધનમુપણુ ભરજો ભરી રે, નિકળી કરની સાર રે;	નૃસ્યો ૨૪.
ધાખી ધર ધડી દોય વસી રે, રજક વેશ સિયે ચોર રે.	નૃસ્યો ૨૫.
ખર ઊપર લાઠી ધરી રે, ચાલ્યો તે મધ્ય રાત રે;	નૃસ્યો ૨૬.
પૂરવ દારે જૂપતિ રે, પૂછે કોણુ કિહાં જાત રે.	નૃસ્યો ૨૭.
તુમ પટરાણી પદમણી રે, ચોર કહે તસ ચીર રે;	નૃસ્યો ૨૮.
ધોવા કાગળુ નીસરે રે, નીતરયો નિરમળ નીર રે.	નૃસ્યો ૨૯.
ભાનુ હિંદય ભમરા ભયે રે, ગણી હુકમ અધરાત રે;	નૃસ્યો ૩૦.
સેવા કંણુ સરકારની રે, હું છું રજકની જાત રે.	નૃસ્યો ૩૧.
જૂપ કહે તાકર ભયે રે, કેમ જઈશ પુરબાહાર રે;	નૃસ્યો ૩૨.
તે કહે હું નવિ ભય ધરે રે, નીખી તુજ તરવાર રે.	નૃસ્યો ૩૩.
નૃપ કહે ચોર નજર પડે રે, તો કરજો ડિંડીર રે;	નૃસ્યો ૩૪.
તહત કહીને તે ગયો રે, પોહોતો સરોવર તીર રે.	નૃસ્યો ૩૫.
ઘટ એક ચૂને લેપિયો રે, મૂક્યો તરતો નીર રે;	નૃસ્યો ૩૬.
તુરગ ચઢી નૃપ આવિયો રે, વળગતાં ડિંડીર રે.	નૃસ્યો ૩૭.
પ્રગત કહે તુમ ભયથપી રે, નીરમાં નાહો જાય રે;	

જન્મ મુગ્ધ દેહ તત્કરે, યોદ્ધા હૃદયે ધાય	જૂઓ ૩૦
નૃપ રૂપ ચોગ મુગ્ધ ચરી, આયો નય મગ્ધ રે,	
હાલ દેહ ભટને કરે, ચોગને લાલો માગ રે	જૂઓ ૩૧
કની ૪૬ મુગ્ધો નની, કનીને મો વિચગમ રે,	
જાળાદ હલો નૃપ મો, અનુષ્ઠાન જામરે	જૂઓ ૩૨.
હૃદયે હલો ઘટ ભાગિરો રે, જાળી ચોગ ચરિત રે	
દગાજે નૃપ એવો, આયો ગકની ગીત રે	જૂઓ ૩૩
જક્ષ સતો દેનાવરે રે, દગાગ લી બધ રે,	
ચોર અદશ્ય રૂપ જ્વને રે કુસુમાલય મુગ્ધ રે	જૂઓ ૩૪
ગણપતિમંદિર જપ કરે રે, પુરોહિત ચોગને દેત રે,	
ચોગ પ્રમન્ન થઈ કરે, વૃદ્ધ ધ્યાનમત રે	જૂઓ ૩૫.
તત્કર મહી તુજને દિયુ રે, ચાલ અમારી માથ રે,	
તામ પુરોહિત ધર્મમુગ્ધો રે, વગરો ગણપતિ હાથ રે	જૂઓ ૩૬.
મનમો કની વાદરો રે, પીપળા જ્વની ઝાગ રે,	
બાધુ કાખમે ગીપણ રે, એક હાથે જપમાળ રે	જૂઓ ૩૭.
યજ્ઞોપવિત અર્ચા શિરે રે, શાંતિ કરે જો જપ રે	
મે દિન કુડગ બોગવો રે, પટે પુરોહિત -પ રે	જૂઓ ૩૮.
પત્ર લખી તગ ચોડિયો રે, નિજ હામે મો તેહ રે,	
ગય પ્રભાને ઓગળ્યા રે, લજ્જાણા ગયા મેહ રે	જૂઓ ૩૯.
હામ હામ કૈલુક જુઓ રે, યોગ દમત દગર રે	
રાજસભાએ નૃપ જુઓ રે, કૃતિદ આની ચાગ રે	જૂઓ ૪૦.
વાતી પત્ર તત્કરે રે, ખેદ મોગસવ રૂપ રે,	
મગદયા પુરોહિત દોદિને રે, નિજ ધગત સદ લપ રે	જૂઓ ૪૧
ધર્મિલકુવના સમની રે, એ કદી બારી દાગ રે,	
શ્રીગુભાગ કુવત્તવો રે, હરે રહિ ઉત્પ નિદાગ રે,	જૂઓ ૪૨

દોહરા.

પચમ દિન નપ સસદિ, મની મુખ જાન સર્,

મેહ તત્કર ચરિએ, ચિતાગુ ગત ગર્

રાય કહે મંત્રી મુણે, કરવો ડાણ ઉપાય;	૦
અગાદત્ત તવ જોલિયો, અણખી લપતિ પાય.	૨.
ચોર ગ્રહણ હેતેં તુમેં, ઉચિત નહિ નિરધાર;	
કમળ ઉખેડણુ ઈંદ્રિયજ, નખ ઉદનને કુદાર.	૩.
તેણે તરકરને ઝાલવા, આપો મુજ આદેશ;	
સાત દિને નિગ્રહ કરેં, નહીં તો અગ્નિપ્રવેશ.	૪.
અવનીપતિ વગણું કહે, તેં વારણુ વશ દીધ;	
તેણે તરકર નિગ્રહ લાણી, મેં તુજ આણા દીધ.	૫.
પવનચંડણું કુમર તે, મુક્તિ ગયો ગુરગેહ;	
ગુર આણા લકી નીકળ્યો, ખર્જ સખાઈ તેહ.	૬.

ઢાળ ૧૩ મી.

(એણે અવસર તિહાં હું બનું રે, આગ્યું ટાણું—એ દેસી.)

રાજકુંવર જોતો ધરે રે, કંદોઈ વેશ્યા ગેહ રે,	અતુરનર,	
કામદેવ દેહરેં ગયો હો લાલ; પુછ નખી ધૂપ દીપશું રે,		
ધ્યાનદિશા નિશિ તેહ રે, અતુરનર, પ્રગટ થઈ તે જોલિયો	હો લાલ.	૧.
ચોરની વાત દિશી કહું રે, સ્તિપ્રીતિ રાણુગાર રે,	અતુરનર,	
ચોર વસી નિશિ લેઈ ગયો હો લાલ; હું વચમાં આયો પડ્યો રે,		
નાગી કરી દોય નાર રે, અતુરનર, માર ખાધા મેં જોલતાં	હો લાલ.	૨.
કુંવર મુણી એમ ઉઠિયો રે, ચિતે લૂંટ્યા દેવ રે,	અતુરનર,	
બીજે દિન માહાકાળીનેં હો લાલ; મંદિર જઈ જપતો નિશિ રે,		
પ્રગટ થઈ તતખેવ રે, અતુરનર, કહે મુણુ તું ચોરની કથા	હો લાલ.	૩.
એક દિન મુજ ધર કાણુ વસી રે, રાકુન કરેવા કાજ રે,	અતુરનર,	
પગ દોય ઝાંઝર લેઈ ગયો હો લાલ; કુંવર કહે તુમ દેવની રે,		
ચોરે લીધી લાજ રે, અતુરનર, આશા દિસી ચોર દેવની	હો લાલ.	૪.
એમ પટ દિન પુરમાં ગયા રે, લોક જનાવે વાત રે,	અતુરનર,	
ચિતે ચોર ન કર ચડ્યો હો લાલ; શું મુખનું દેખાડિયેં રે,		
સાતમે દિન પરભાત રે, અતુરનર, નગરી બાહેર નીકળ્યો	હો લાલ.	૫.
ચિત વીખીનેં તે ગયો રે, એક સમસાન મઝાર રે,	અતુરનર,	

પગેની સતા તિહા રે, ઉઘી દાંચે દામ રે, ચતુરંગ
 પેના પરી તમ મનદા રે લાવ, અગ્રેસરી થઈ નીકળો રે,
 પુગ બાહરે વિશામ રે, ચતુરંગ, પિનુનામન ચૂતવને હો લાવ ૧
 વડતરે હે વિશામતા રે, સતા લાગઁ ધાર રે, ચતુરંગ
 ચોગ વપનિદા રે હો લાલ સુનો મન તવ ચિતન રે
 ચાનુ વેધ અપાર રે ચતુરંગ, સમિત પ્રપચ મતિ ધારી હો લાવ ૧
 ચિહને વિશ્વાસી હાડ રે, વસ્ત્ર પાથરી મિત્રય રે, ચતુરંગ,
 ગુમ ખડા અદી ઉઠ્યો હો લાવ જઈ પાઠ વડ મટાર રે,
 ચોગ ખડા વડ ધાય રે, ચતુરંગ પગેની સતા હાયા હો લાવ ૧
 વડ પથારી દિવા દરી રે, દીર્ઘ ગની જાત્ર રે, ચતુરંગ,
 આમગ પાળગ જોતતા હો લાવ કહે કુવર રે ચોરટા રે,
 ખેચી ખડાને તામર, ચતુરંગ, વિશ્વામધાની પાતળી હો લાવ ૧
 મગપતિ આગે મગ યથા રે, મુજ આગે દિવા જાય રે, ચતુરંગ
 છનિ ની નાન વિના હો લાવ કુવર ખર્જી મનથી દિયે રે,
 ઝપા સપા ધાય રે, ચતુરંગ, તસ ઉ જુગાને છોતો હો લાવ ૧
 આલસિક ધૈર્યમતિ ગુણે રે, હ રીતને અલસી રે, ચતુરંગ
 ચોગ હો ગુણી ગુણ મહ હો લાલ શન્ય દશલગાર રે, ચતુરંગ
 ચનુખ ડે વટકા રે ચતુરંગ, મિતારે પડ્યો રે, હો લાવ ૧
 તમ કોટગમા મોટા રે, શિવન લામ્ય દાર રે ચતુરંગ
 ગનુવન મુજ તે તળે હો લાવ, મમતિ ભગિની કરી રે
 લવુ પાન ન માગ રે, ચતુરંગ, રાજ દીધી ધન માનસ હો લાવ ૧
 મરે તે પગલો રે, હ સહિત હિતાર રે, ચતુરંગ
 આ મુજ ખર્જી દેખાનજે હો લાવ વીરમતિ નામે કરી રે,
 જઈ ઉગાવતે દાર રે, ચતુરંગ, એમ ગુણી તે મૂત જવ લિસે હો લાવ ૧
 મગ યથોદિત જઈ કરી ર, પાતાગ કીવ પ્રેશ રે ચતુરંગ
 દેખી ધા ચિત ચમકિયા હો લાલ નયનાનન મેમુદી રે,
 નિમતિ ન વેશ રે ચતુરંગ, દેખી વીતક મે લાઈનુ હો લાવ ૧
 આપી નિશાની ખજૂની રે, તન સા હર્ષિત યાય રે, ચતુરંગ,
 વાસનુન પીયુ વીસમો હો લાવ, વિનાદ સામગ્રી કા રે

તનનગે પ'યકે લાય રે, અતુનર એમ કહી મેડી ઉપર ચઢી હો લાય ૧૫
 ગિતે કુવર નરિ વીસમે ૧, ત્રા કા મેના ૧, અતુનર
 સર્પ નિપુ ને વાણીયા હો લાય, હથીઆગ ૧ ને વાદરા રે, હો લાય ૧૬
 પદાન મગર રે અતુનર, તેણે પ'યક ખુણે છુપેા અતુનર
 કાગસચે મખી શિના રે, ચૂણુ કૃત પ'યક રે, અતુનર
 સા કહે દેવી ગિતરી હો લાય, મુજ બાધવ હાનીને દિહા રે, હો લાય ૧૭
 ઉવનો નવંશ ૨૬ રે, અતુનર, ડેરો કહી કુવરે તત્ત હો લાય ૧૮
 મનિ બાણે નિદરો રે, નિદર્યા કમળની જાન રે, અતુનર
 નૃપમુત મુખડજ દેખસા હો લાય, ગિતા તિમિર દૂર મયુ રે, હો લાય ૧૯
 નિ પ્રગટરો પરભાત ૧, અતુનર, ઉચ્ચાયગ ઠાપર ચઢેા અતુનર
 વીગમતિ આગળ કરી રે, તગર ધર પિનાય રે, હો લાય ૨૦
 કુવર પુગીમાં આનિસે હો લાય ભોડ હમે મધ નારીને રે, અતુનર
 ચોર મિગે લેધ જાય રે, અતુનર, મુણુતો જાન નૃપને નમે હો લાય ૨૧
 ગોખી ચોસરોદરી રે, લખ દીરે બુ માન રે અતુનર
 ગળ્યા રાય ધરયુ કહે હો લાય, શક્તિ ભક્તિ મતિ ધીનતા રે, હો લાય ૨૨
 વિનય અહો ગુણવાન રે, અતુનર, મુજ પુગીજન મુખિયા ક્રિયા હો લાય ૨૩
 જ જોતુ ચોરુ હણુ રે, તે તે આધુ તામ રે, અતુનર
 નીગમતિ ગધ પા'યમા હો લાય, કુવરે તિલક વધારીને રે, હો લાય ૨૪
 તેડી જોશી ખાસ રે, અતુનર લખ નિસ નિવારિયો હો લાય ૨૫
 વનાડ બુ આચ્છવે રે, દીધુ કન્યાદાન રે, અતુનર
 ગોગી અતુરચી ચોકમા હો લાય કમળમેના નિજ અગન રે
 ગલા ખનિનાન રે, અતુનર કુવરને પરણારી નૃપે હો લાય ૨૬
 હાની હજાર અવકર્ષા રે, ઘોડા દશ હજાર ૧, અતુનર
 ગહિ જાનધયા નાયજે હો લાય દેગ દિયો લખ ગામલુ રે, હો લાય ૨૭
 ચૈવ ગતન અવકાર ૩, અતુનર ગચ્છાદન દારી ઘણી હો લાય ૨૮
 પ્રામા સુદર એક દીરો રે, ગે સુખભર નૃપમાન રે, અતુનર
 દાન દુખીને ઉદરે હો લાય ઉપાધ્યાયને તાત બ્યુ ૧, હો લાય ૨૯
 દાન અને બુ માન રે, અતુનર, ગેસુતાને સભારતો હો લાય ૩૦
 નિશ્ચય પદ મુનિ અનુસરે રે, પળ પામે વ્યવહાર રે, અતુનર

કમળમેનાથું મુખ વરે હો લાલ; ધમ્મિલસામેં તેરમી રે, '
 ડાળ પ્રથમ ખંડ સાર રે, ચતુરંગ, શ્રીશુભવીર કુંવર મુખી હો લાલ. ૩૫.

ચોપાદ.

ખંડે ખંડે મંકુરતા ધણી, જેમ રસ મેઝડી સાંઠે લણી;
 શ્રી શુભવીર વચન રસ લતા, ધમ્મિલસ રમે ચખો પુખ્યવળા. ૧.

કૃતિશ્રીમત્તપોગચ્છીય સવિજ્ઞશિરોમણિ પ્રહિતશિરોરત્ન પદિતશ્રી
 શુભવિજયગણિશિષ્યપદિત શ્રી વીરવિજયગણિવિરચિતે
 શ્રીધમ્મિલસચરિતે પ્રાકૃત પ્રખંધે પ્રથમખંડ: સમાપ્ત:

દ્વિતિય ખંડ પ્રારંભ.

દોહરા.

- | | |
|---|-----|
| શુભચુર ચરણકમળ નમી, કલિશું આગળ વાત; | |
| ધમ્મિલ આમેં મુનિવરેં. ભાખ્યા નિજ અવદાત. | ૧. |
| પ્રથમ ખંડ અખંડ રસ, પ્રણું હુઓ મુપ્રમાણ; | |
| ખીલે ખંડ કહું હવે, મુણલે વિકસિત જાણ. | ૨. |
| ધાર્મિક પદિત કોણી, વેગળી નરનાર; | |
| ઈગી કથા આગળ કહું, તસ ચિત રંજનહાર. | ૩. |
| એક દિન રમવા નિકળ્યો, અગડદત અવિવેક; | |
| પગ પગ દેખણુ કારણેં, મળિયા ભોક અનેક. | ૪. |
| મુખ સોઠે પ્રણુ શશી, અર્ધઅંદ્ર સમ ભાળ; | |
| તપનોપમ તેજેં કરી, અધર અરણુ પરવાળ. | ૫. |
| મદનમંજરી દેખની, કામદેવ અવતાર; | |
| કમળસેનાથેં વશ કિયો, ચિતે મુજ લરવાર. | ૬. |
| વેખ લખી ચતુરાઈડું, લલિત વચન નિજ હાથ; | |
| ગપર મુઠા દેઈને, મોઢલની સખી સાથ. | ૭. |
| માવતી જલ રોખીમાં, અદાત લેખ સંમેત; | |
| જઈ કુંવરને, વધાવતી ધરી હેત. | ૮. |
| તસ હાથમું | |
| ઉમેર્યાં | ૯. |
| ખાખી મુનિનીત; | |
| ધરતો પ્રીત. | ૧૦. |

હાળ ચેહેલી

(તોળોથી નથ કેરીયોરે હા—એ દેગા)

નદનુના નમી નાથને દો ગજ, નથલો લગિના નીઠ મેરે વાલદા	મેરે	૧
અગજ હો અવનીપતિ દો ગજ, બીજયા લખતા ચીઠ મેરે	મેરે	૨
પગાણી પા પાની દો ગજ, પિયુદે ડરી પગિહાર જે, મેરે	મેરે	૩
અપી રનનડ વ્યતગ દો ગજ, હત ઓવ હગના મેરે	મેરે	૪
નાત ની તે વેગળી દો ગજ, કિણુ રિશિ વાયો સમીઠ, મેરે	મેરે	૫
પગ રિજા જગ ઓણુ પિરે દો ગજ, પામી ગગા નીઠ મેરે	મેરે	૬
સૂર નિખાત પ્રગ રિશે દો ગજ, પન્થિમ ગરિ ૩ ય, મેરે	મેરે	૭
મહિલા દો મન આગવે દો ગજ, નિમલિ જગતનો નથ મેરે	મેરે	૮
નાતી માલતિ મોની નથો દો ગજ, લમરો વન લટકાય મેરે	મેરે	૯
જાત અમેની પ્રલની દો ગજ, સુગંધ લેતો જાન મેરે	મેરે	૧૦
પ્રેમ ભરી પ્રગ પ્રિના દો ગજ, અમરી તિહા આનત મેરે	મેરે	૧૧
દેખી ના મગી રેતની દો ગજ, તમ ગ્યાએ જટત મેરે	મેરે	૧૨
રેખી હસ પ્રિયોશિરો દો ગજ, પડે રિમ લોટાય મેરે	મેરે	૧૩
ભમર હો મિહિહો દો ગજ, તપુ ગ્યાએ ગાય મેરે	મેરે	૧૪
મ ગ્યા હમગ ની ગ્યે દો ગજ, રેત લાગો પ્રેમ મેરે	મેરે	૧૫
વેન ગતિ વેધક લહે દો ગજ, અગ્ય જાગે પ્રેમ મેરે	મેરે	૧૬
દમ હો વેધકી દો ગજ, પછુ પુજને એમ મેરે	મેરે	૧૭
દાગુ પુજ સપિ અગ છે દો ગજ, પડે પીણુ પ્રેમ મેરે	મેરે	૧૮
ભમર હો મુજ પ્રેમનો દો ગજ, ના લાગો છે અગ મેરે	મેરે	૧૯
નાગ હવ ! ચોપડી દો ગજ, પીણુ રીમિ ગગ મેરે	મેરે	૨૦
ન લમના ચોપમ ધગ દો ગજ, તો દિવ ધગલે વાત મેરે	મેરે	૨૧
ગુજગ પ્રેમ કાત્રીને દો ગજ, લાગો કમલિણી ધાત મેરે	મેરે	૨૨
પાપ વનમાગે ગ્યે દો ગજ, નિગમે તિહા એ નાગ મેરે	મેરે	૨૩
નિમિ-ગી પિજા ધગી દો ગજ, દેખાડે ધગી પ્યાગ મેરે	મેરે	૨૪
ચોપટ જાત પિજા પડગો દો ગજ, પુમચો એ પણુ ગાટ, મેરે	મેરે	૨૫
નેહ મિત્રિ નુ પ્રિયા દો ગજ, રેલી જોની વાટ મેરે	મેરે	૨૬
નાથકા હા હો દો ગજ, તવ ગમે નજા મિનાથ, મેરે	મેરે	૨૭

ઉત્તમ વચ્ચને ધા ગ્હી હો રાજ, નામનો ઝળી જાણ	મેં૦	૧૪
૧૮ મિનીયણુ થાપિયો હો રાજ ગમ વચ્ચન ઝોણુ	મેં૦	
વાચી રાગી મિચારીને હો નજ, ઉત્તર દેજા ગેણુ	મેં૦	૧૫
દાય પ્રિયા પતિનત નિયા હો નજ વ્યલિચાગી લણુ નાગ	મેં૦	
અપમાની મદા પ્રિયા હો ગજ ચાગ નિય લગ્નાગ	મેં૦	૧
બેટ પ્રિયાગ્રને ને હો ગજ, એ વન ભમિ નજાગ	મેં૦	
અરુની બગી ચો હો નજ પામ ના અન્તાગ	મેં૦	૨૧
આ નુપી પતિ નેટ ભરી હો રાજ, ભગી ઢગી દીએ ચાગ	મેં૦	
અરુની ચાગ ચરી હો ગજ સજા નિયો ભગ્તાગ	મેં૦	૧૮
ઉત્તિ ધુત્તિ છે વેષમા હો નજ, પતિ જાણે લાગ	મેં૦	
નારી દેખાડે ધ્યાનને હો નજ, મગ્ધ તોનતગ	મેં૦	૧૧
નજા, થા હો નજા હો રાજ, પણ મુજ વા પ્રિયામ	મેં૦	
હય થા ને ખમો હો રાજ, માણુ ડાતક તામ	મેં૦	૨૦
નુખલગ મોજા સાદિયા હો નજ વેરેનો ઉત્તર દેહ	મેં૦	
કુચ અપીને પ્રગ્તો હો ગજ, આ લખનારી ગર્હ	મેં૦	૨૨
જદા હો વૃષ આલગો હો ગજ, મેંચુતા અતી જોહ	મેં૦	
ભનારને સિંચી છુમે હો ગજ વચ્ચનઅમૃતનમ નેહ	મેં૦	૨૦
મન્નમજનિ એ લખ્યો હો ગજ, નેહ ભરી દિન ગત	મેં૦	
નતી મા નૃપરજને હો રાજ, ચોગ્નો દીવા રાત	મેં૦	૨૩
ગજનનુતા પદણી અટી હો રાજ આલણી હર્ષિત ચિત	મેં૦	
મજ પ્રિયાએ મોહની હો રાજ, છુમને વનાવના નિમિત્ત	મેં૦	૨૪
એમ નેતી કુવ ગમે હો નજ, મોતીનો ને હાગ	મેં૦	
ત્રિતા નીત સાલગો હો ગજ, બગતી વિગોગી નાગ	મેં૦	૨૫
દાદા પીના મે ઢોળીયુ હો ગજ કાપ્યો કામો દેખ	મેં૦	
મે વચ્ચન ઝરી ધીનની હો નજ, તાગે લખિના લેખ	મેં૦	૨૬
કુવ હો મ આવડી હો રાજ, રાકા ચિતમા આય	મેં૦	
ચાટે નિ તેડી જગુ હો નજ મિયા વચ્ચન ન થાય	મેં૦	૨૭
વસ્ત્ર જાણુ તામન દેહ હો રાજ દારી મુદિત ક્રોધ	મેં૦	
ગન જડી નિજ મુદિકા હો નજ, પનાણી ને દીધ	મેં૦	૨૮

પ્રાણ પ્રિયા તુજે આમિની હો ગજ રમે અગુની તાસ મેઠે	
વિસગ્ગ સા એમ કી હો રાજ, લેખ ધરે નિય પાસ મેઠે	૨૮
બીજે ખડે પ્રેમની હો નજ, લાળ પ્રથમ કી છેદ, મેઠે	
વીરવ્યની સસાગમા હો ગજ, ધર્મે પણ તમ ટેક મેઠે	૩૦

દોહરા.

સખી પ્રિયજી તિલે સમે, બેન રાજકુમાર	
જીન્ડીને એમ કહે, આવી નમી પ્રતિહાર	૧
સ્વામી શખપુરો થમી કુબીચિત ન દોય,	
આની ખડા તુમ દેખના, એ તમ હુમજ હોય	૨
દેવ હુમને તેડિયા આ પા જમ હજાર,	
તામ કુમારે આગળયા, દેખી આણુદપ	૩
મુવેગ નાણુવેગ એ પિતૃ વધણ તસ નામ	
હરિત હુમને દેખીને, ક્રતા હોય પ્રણામ	૪
હી કુમરે આલિગિયા, મેઆવાં નિજ પાસ	
ગેટે માત પિતા તણા, પટે કુશાગ વિવાસ	૫

ઠાપા ૨ જી.

(સાહેવાની દેશી)

સાહેલાહે કુવરને મકુરે બોલ મુવેગ કહ નગુ તા હો લાલ,	
સાહેલાહે માત પિતા તુમ ગેય, વગે છે કુશાળી સદા હો લાલ	૧
સાહેલાહે તુમ નિહા નગ દાહ દેહ દલ દિન નિર્ગમે હો લાલ	
સાહેલાહે નયન કદન ધન નીર, તાપ હૃદયનો નવિ શમે હો લાલ	૨
સાહેલાહે પુત્રવિયોગ નિહાળ, નળ દગા ધરે થણી હો લાલ	
સાહેલાહે ગગનાસી વોન હમે તસ વચણા મુણી હો લાલ	૩
સાહેલાહે ગજવશી ચોનો ધાત, રાજમુતા વરી સાલળી હો લાલ	
સાહેલાહે અમને મોડ્યા આહી, આજ નાત તે અનિમળી હો લાલ	૪
સાહેલાહે મુવેગ મુખ મુણી વાત, નૃપમુત નયણે જસસિંગ હો લાલ	
સાહેલાહે ગાયે દુખિત દેહ પ્રવેદ મેદુરિયા મિગ હો લાલ	૫
સાહેલાહે વિગ ધિગ મુજ અનતાગ, અવિનીત હુમનેથી સરે હો લાલ	

- સાહેલાહે હું યેશ શત્રુ સમાન, માત પિતા મુતથી ધરે હો લાલ. ૬.
- સાહેલાહે આવળને કરકું, વાતી જેહ બ્રજેશ્વરી હો લાલ; ૭.
- સાહેલાહે પીઝકારક તાસ, હોવે કંટક ખેરના હો લાલ. ૭.
- સાહેલાહે કૃપાપતિ ઃચસમાન, વિષધ સરિખો હું યેશ હો લાલ; ૮.
- સાહેલાહે ચંદન સરિખા પુત્ર, ધમે મુગધે કલ ન્યો હો લાલ. ૮.
- સાહેલાહે માતને ક્ષેરાનું હેત, જનમથી વાત સકળ યદ હો લાલ; ૯.
- સાહેલાહે ધાનેં કપું શું કામ, પુત્રાભિધાન મુધામથી હો લાલ. ૯.
- સાહેલાહે જનમથી વસતાં ગેહ, માત પિતા શોકે લપ્યાં હો લાલ; ૧૦.
- સાહેલાહે દેશાંતર રથો નોટી, દુરાતમાએં દુખી કર્યાં હો લાલ. ૧૦.
- સાહેલાહે એક અચખો કેમ, અવિનીત હું સુખ શ્રી વર્યાં હો લાલ; ૧૧.
- સાહેલાહે નદી કેવુક મા બાપ, સમરે મુજ તેણે મુખી કર્યાં હો લાલ. ૧૧.
- સાહેલાહે માછલી સમરણ જાન, મીન મુગલ જન હવતાં હો લાલ; ૧૨.
- સાહેલાહે ભુજંગી આલિંગિત બાળ, ફર્મી તથા અવગ્રોક્તાં હો લાલ. ૧૨.
- સાહેલાહે કહે મુચેમ કુમાર, ખેદ કરે નહિ અતિ ધણો હો લાલ; ૧૩.
- સાહેલાહે દુઃખ દાયક નદી પુત્ર, જનકને દુઃખ અવશ્ય તણો હો લાલ. ૧૩.
- સાહેલાહે પિંડથી અધિકા દામ, દામ થઈ વાદાલી ત્રિયા હો લાલ; ૧૪.
- સાહેલાહે તેદથી અધિકા પુત્ર, પૂઠ અધિક ધરમ ક્રિયા હો લાલ. ૧૪.
- સાહેલાહે તાનેં દિયો પરદેશ, જોવા વુજ પુણ્ય તારણેં હો લાલ; ૧૫.
- સાહેલાહે લાગ્ય ઉદય મુવિનીત, શુભેશ્વરી લડી બારણે હો લાલ. ૧૫.
- સાહેલાહે પ્રગટ્યો નૃપનેં પ્રમોદ, હૃદયાનંદન નંદનેં હો લાલ; ૧૬.
- સાહેલાહે ન લહે કાણુ આણુંદ, પામી મુગધિ ચંદનેં હો લાલ. ૧૬.
- સાહેલાહે વંજ મલિન તળે લોક, રજઃધરે તડકે તપે હો લાલ; ૧૭.
- સાહેલાહે ઉત્તળ નિર્મળ તેહ, દેવસેવાવસરેં ખપે હો લાલ. ૧૭.
- સાહેલાહે વુમ દર્શન શીત વાત, તાત હૃદયન્તર પારણું હો લાલ; ૧૮.
- સાહેલાહે દેખી વુમ મુખચંદ, નયન સુધારસ પારણું હો લાલ. ૧૮.
- સાહેલાહે મળવા બહુ ઉતકંદ, સહિયત શંખપુરી તણી હો લાલ; ૧૯.
- સાહેલાહે શણુ વરસાં મો થાય, વિનતિ શી કહીએં ઘણી હો લાલ. ૧૯.
- સાહેલાહે પિતૃ મિલન ઉચ્છરેમ, એમ નિસુણીનેં કુંવર ધરે હો લાલ; ૨૦.
- સાહેલાહે દેશ ગામ લખ તાસ, નામાં લેખાં તસ કરે હો લાલ. ૨૦.

સાહેલાહે બુઝા, અગિરી કાધ, એક પટાત બપરે હા લાલ	
સાહેલાહે તેગની ઉવજાવ, નિનને નમી કહે એણીપરે હો લાલ	૨૧
સાહેલાહે શી આજ્ઞા ચુગાય, તાતે મુજ તેગનિમે હા લાલ	
સાહેલાહે ટાળણુ પિતૃવિરોધ કહે ગુરુ હુઝમજ આપિરા હો લાલ	૨૨
સાહેલાહે કામ અરથ દોષ નર્ગ, સાધ્યા પણ ન મુદાવિને હો લાલ	
સાહેલાહે ધર્મ વર્ગ જયાર, તેણે તે આધી સવાનિમે હો લાલ	૨૩
સાહેલાહે ગુરુ વચને જિનચૈત્ય, આં દિસ પૂજા એ હો લાલ	
સાહેલાહે ચો-જન નાટકશાળ, શુણિજન જોના મુ મચે હો લાલ	૨૪
સાહેલાહે સાહમીવચ્છવ નિજગેહ, પટ ગસ પાક બાજન ધરી હો લાલ	
સાહેલાહે શ્રીમત ગુણી નરનાર, પેટેગમણી વચ્ચે કરી હો લાલ	૨૫
સાહેલાહે મદનમજરીને દીધ, કચુચો કમખી મોહામણો હો લાલ	
સાહેલાહે દેતા દિલબર કાધ, મુદત દિન જરા તણો હો લાલ	
સાહેલાહે ખીજે ખડે એહ, ખીજી હાગ મોહામણી હો લાલ	
સાહેલાહે વાગવચન નસ દેત, ખામ સખીને વવામણી હો લાલ	૨૭

દોહરા.

પનનચપ્રિયા મતી, મનવતી તમ નામ	
કવર રે ગુરને જઈ, મોલ કરીઅ પ્રણામ	૧
માત તમે સુનસા સમા, દિને આશીષ સનેહ	
તાતણુ તેડુ આવિયુ, જઈશુ હવે નિજગેહ	૨
સા કહે વસ નિજોગના, મે એ દુખ ન મહાય	
ત્રિવિધ વીર મુલ્યા સતી, તેણેએ દુખ સહાય	૩
કવર કહે નર ઉતમે, સાસરીએ ન મહાય	
માત પિતા સજ્જન પ્રમુખ, ઈશુ વાને લજ્યાય	૪
ગુણી કહે કુશળા ગેા, હો મુજ ચિત મજા	
કવર દીએ દશ ગામ તસ, વીએ આતીપ અપાર	૫

ઢાળ ૩ જી.

(ચિત્રોડા નાનની દેશી)

ગતિ લલિત રિવામે રે, અવની પતિપાસે રે
કવર પ્રકામે આની એખી પરે રે

આ યુ તાતનુ આણુ રે, વળા દે અટાણુ રે, °
 મુજ મન ઝિજાણુ માત મિતણુભણી ર ૧
 અમને વોળાગે, હવે વાગ ન લાગો રે
 શખપુરી જાવો પથ દેરે ધણો રે,
 મન ચિતે ગળા રે નિય મેડી દીનાળા ર,
 કુવર દિન ઝાઝા ગથા પાણુ ઘડી અમા રે ૨
 પુત્રી જે જાગ રે, તે અતે પગલ રે,
 એહથી ગી વડાઈ ધનમની તણી રે,
 બદામનુ નાણુ રે, રેસ પ્રશનુ ખાણુ રે,
 દામાફટ લાણુ લાગી ધનમદ કરે રે ૩.
 તમગનુ ગાણુ રે, ઝાળીનુ દુઝાણુ રે,
 પગડનુ ધગણુ પેરેરી મુખ ગણે ર,
 નિપડીનુ ટાણુ રે, અણોરીનુ ધરાણુ રે,
 બોરફટ અથાણુ ભોજનમા નવી રે ૪.
 વાદળની છાયા રે, કપડીની માયા રે,
 તૃપ્તિજાળા ધાયા જળા નદિ પામતા રે,
 પરદેશીની પ્રીતી રે, બળી ભમિએ ખેતી રે,
 પગેણે ધગવરતી ફેતી માનીરે રે ૫
 એમ ચિતી નાય રે, અતે જિરજાય રે,
 પુત્રીની માયશુ વાત સવે ઢરી રે,
 ઉઠે કુવર રજાઈ રે, નૃપ કંઠ સળાઈ રે,
 રથ ઘોડા નવાઈ આસન બેસણા રે ૬.
 દિવે ભયણુ વાસ રે, ધણા દિસી ગાસ રે,
 દેહ કુવરને પાસ રી એમ નીનવે રે,
 પુત્રી ઉજ્જગે રે, ઉઝરી ઉગે રે,
 શણુવતને સગે તુમ ખોળે. ઠંડી રે ૭
 રેશી ન નિસારી રે, નરી પગણો નારી રે,
 પણુ એ દિવ ધારી કદિય ન દુહવો રે,
 મુખી કુવર સજેના રે, થઈ ભોજનવેળા રે,

અવિ શાગ્ન બેજા ગ્તનની તેડી રે. ૮
 ગ્ર આગ્ન માડે રે, ગુત લખે જમાડે રે,
 નુગધ વચાડે ધૂપ હિખેવનાં રે,
 રાણગાગ મુદારી રે, માથે તિલક વધારા રે,
 કંડે વન્ડ વેળાની વેડેલા આપજે રે. ૧૧
 મગો જઈ માતાગુ રે, ગેરેજે સાતાગુ રે,
 કાઈ દિન બેલાગુ મુજ સભાગજે રે,
 હિપગાગ વખાણી રે, મુખ મધુગી વાળી રે,
 ધન ધોગેગુ આણી દીએ ઉપાગયને રે. ૧૦.
 હવે કુવર અધાવે રે, નૃપ પુત્રી વેળાવે રે,
 અગજનને મેગાવે ગુલ ગડને કરી રે,
 ગેર બાહેર આન્યા રે, મિયણા સહ વાન્યા રે,
 કુવરે બોલાવ્યા સહુને દિલ ધરી રે. ૧૧.
 નૈન્ય સુભટ મિવાની રે, ગયગણી આરા રે,
 હમજમેના બોવાની દિલશિક્ષા દિયે રે,
 પતિઆણાએ ગેરેજે રે, વજન નિવેહેજે રે,
 આસુ સમગની મેવા કંજે ભયી પરે રે. ૧૨.
 ગણે માની તે ગણી રે, બેહેન સગખી જાણી રે,
 નલુદી દેગણીનાં મન ચાચવો રે,
 ગુરુ નિનય કરે જો રે, અમતામાં ગેરેજે રે,
 દાનગુણે દીપાવજે અમ કુળ નશને રે. ૧૩.
 એમ કી નિજ બેટી રે, દહ્યા ભા બેટી રે,
 અછ હટી વાપાં નિજ ધા આસુ ભયાં રે,
 રથ બેગી નારી રે, સખી/દ તિહાગી રે,
 કરી મેના આગી પથે સિરે તદા રે. ૧૪
 કુવર ચિતાએ રે, ગવિ પશ્ચિમ જાએ રે,
 અધકાગ તે થાયે અવસા પામીને રે,
 કુવર એકાળી રે, ગ્યા સુભટ ને શાપી રે,
 પુર બાહેર મહી ગ્ય પડના ક્ષતિ. ૧૫

તિમિર દળખડતો સહસ કિરણો કરી, તામ ઉદયો રવિ જગ પ્રકાશે;
 પ્વાંતશમ કૃષ્ણતણું સ્વકીય કાકા વંદત, લયલહી રાખર જ્યું કાક નારી. જનગતી૦૧૪.
 રણુ નિહાળતો સૈન્ય નવિ ભાળતો, નદ્યગત કષ્ટમૃત સુખટ કેઈ;
 યવતા જે રલા તેહ પાસેં અલા, મરણગત દાષથું દાહ દેઈ. જનગતી૦૧૫.
 સરજો સ્નાન મુખદંતધાવન કરી, તરતજે દેખતી કૃતવિશામે;
 ખડ ખીજ તણી દાળ ચોથી ભણી, વીર કહે ધર્મથી સ્ત્રીખ્ય પામે. જનગતી૦૧૬.

ઢાહરા.

- | | |
|--|----|
| બાણુ તૂળીર પુઠેં ધરી, કાર્મુક હાથ ધરંત; | |
| એક રથેં કરી નારીશું, અસ્પ મુલટશું અલંત. | ૧. |
| અરધેં પથેં આવીયા, પુરૂપ મળ્યા તવ દોય; | |
| કુંવર પૃછે પંથનો, વ્યતિકર ભાળે સોય. | ૨. |
| મ્હોટો વહેતો માર્ગ એ, રાખપુરી શિર જાય; | |
| ખીજે પંથએ દુકંટા, છે પશુ વિપમ કહાય. | ૩. |
| ધન લટેં પ્રાણી હણી, દુષ્ટગતિ પરિણામ; | |
| ચોર ફરે બહુ રૂપશું, દુર્યોધન તમ નામ. | ૪. |
| વળી વનહસ્તી એક પ્રે, કાળસમો વિકરાળ; | |
| મત મુગેંડ રણેં ફરે, દીએ ઉજગતી કાળ. | ૫. |
| રણુ અરધું કાપ્યું તમેં, આગેં અર્ધપ્રયાણ; | |
| પંથ યથારચિએં અસો, તુમને કાલ કસ્યાણ. | ૬. |

ઢાળ ૫ મી.

(ધવલશેઠ લેહ ભેટણું.—એ દેશી.)

- | | |
|---|---------|
| વયણુ વધાવી કુંવર અસો, દીએ તસ પાંચ દિનાર રે; | |
| રથ આગળ કરી જાવતાં, પચી મળ્યા નર બાર રે. | વયણુ ૧. |
| અસ્પશ્રુત મુનિ મંડળી, ગીતારથ અનુસરતા રે; | |
| તેમ તે નર કુંવર લહી, મુંદર આયજ કરતા રે. | વયણુ ૨. |
| પંથ જતાં તે રણુ વચેં, જોગી મળિયો કપાળી રે; | |
| ભરમધટા દેહેં ધરી, જટાબૂટ શિરવાળ રે. | વયણુ ૩. |
| માળ કપાળ તણી ગજે, લીધા કુંડક માથે રે; | |
| ધંટ બળવત આવીયો, પાણી કમળળ હાથે રે. | વયણુ ૪. |

- કર દક્ષિણ સન્મુખ કરી, બોલે દેઈ આશીષ રે; વયણુ ૫.
- જીવે કૌટિલ્ય રસ લગે, વાત સુણો સાથે રે. વયણુ ૫.
- ગોકુળ ગામે હું વસું, દેખી સંસાર કુંડો રે; વયણુ ૬.
- કાપલિક શરૂ અન્નિધ, ભેગ તે લીધો રૂડો રે. વયણુ ૬.
- ગાફ દિનથી તીરથ કડું, દેવ નમન મંકેતે રે; વયણુ ૭.
- શંખપુરી બાલુ માહરે, વચ્છીરથ નતિ હેતે રે. વયણુ ૭.
- તુમ સાથે અમે આવશું, પણ મુજ પામે ભાર રે; વયણુ ૮.
- દેવપૂજન અરથે દિયા, ધર્મીએ રાત દિનાર રે. વયણુ ૮.
- નૌલી તુમ રથમાં હવે, તો નિર્ભય થઈ આશું રે; વયણુ ૯.
- દુર્યોધન ભયથી ડરું, તેણે તુમ હાથે આશું રે. વયણુ ૯.
- કુંવરને આપી એમ કહી, પથે કરે ગીત ગાન રે; વયણુ ૧૦.
- નૃસંકળા જન રંજતો, મુખચેષ્ટા કરી તાન રે. વયણુ ૧૦.
- મિહુવેશ નૃપમુત ગણે, અવિધામનું ઠામ રે; વયણુ ૧૧.
- ધાડા શીઘ્ર ચલાવનાં, આશું ગોકુળ ગામ રે. વયણુ ૧૧.
- ફર વનાંતર ગિતપાં, બાણી બોજન વેળા રે; વયણુ ૧૨.
- નૃપનંદનને એમ કહે, ભેગી જટિલ તેણી વેળા રે. વયણુ ૧૨.
- આજ પડણા અમ ધરે, બોજન મહુને કરાવું રે; વયણુ ૧૩.
- ગોકુળ ગામ એ માહરું, દહી ફધ અશન તે લાવું રે. વયણુ ૧૩.
- ગયું ચોમાસું ઇંદાં કપું, તેણે આહેર મુજ રાગી રે; વયણુ ૧૪.
- ગોરસ બહુળાં આણશે, એ મુજ શુભમનિ ભાગી રે. વયણુ ૧૪.
- હું જઈ આશું તિહાં લગે, બાલું નહિ માહરાજ રે; વયણુ ૧૫.
- જન્મ સંકળ માહારો થશે, બાલું વધારી લાજ રે. વયણુ ૧૫.
- એમ કહી તિહાંજઈલાવીયા, ગોરસ મંકુર બનાય રે; વયણુ ૧૬.
- કહે કુંવરને આરોગીએ, ઉલમ સંકળ કરાવ રે. વયણુ ૧૬.
- ઋષિબોજન કહે નંદી, વળી મતક રમ ભત રે; વયણુ ૧૭.
- તેણે ગોરસ બોજન તાળી, નવિ કરશે એ વાત રે. વયણુ ૧૭.
- કુંવર વચન સુણી સાથને, દહી ફધ તેહ જમાડે રે; વયણુ ૧૮.
- વારે કુંવર નવને ગુરૂ, કુશિવપરે નવિ છોડે રે. વયણુ ૧૮.
- તળાગ દેઈ ને દરે, જમશું અમે દવે પુતા રે; વયણુ ૧૯.
- વિષમિખિત બોજન કરી, ને તરતજે જઈ સ્થાય રે. વયણુ ૧૯.

મહનમંજરી વચનેં કરી, બોજન કુંવર ક્ષણે રે;	
રોપ લયોં જોગી તિહાં, ખેચી ખર્જને ધાવે રે.	વયણુ ૨૦.
ચંદ્રમુખી લક્ષ્મી જિસી, નારી લેઈ કેણી દોર રે;	
બાઈશ કિહાં રે સંકટા, હું દુયોધન ચોર રે.	વયણુ ૨૧.
વિષ દેઈ પંચી હાયા, આલ્યો છે તુજ વારો રે;	
ખર્જ બજેં ચૂરણ કરી, દેડોં જમ વૃષ ચારો રે.	વયણુ ૨૨.
કુંવર સુણી વિરિમત અસિ, કુક્ષીધાત દીએ વહેલો રે;	
હાહા કરી પડ્યો ભૂતજેં, જે વહેલો તે પહેલો રે.	વયણુ ૨૩.
દીનપણેં તરસ્યો જુએ, કુંવર મુખ જળ પ્લાવે રે;	
સુલસાસુત તવ તેહને, પાણી દયાએ પાવે રે.	વયણુ ૨૪.
સ્વરથ થયો શીતળ જળેં, કુંવર કાંધ સમીરેં રે;	
બીજે ખડે પાંચમી, હાળ દહી શુભ વીરેં રે.	વયણુ ૨૫.

કોહુરા.

કુંવર કૃપાળુ ગણેં કરી, કર્તો ચોર વિચાર;	
કંજણાયર એ ગણુનિધિ, ધિગ ધિગ મુજ અવતાર.	૧.
મેં અતિથિ કરી મારિયા, પંથીજન વિશ્વાસ;	
બાળ વૃદ્ધ ધર્મા હણી, બાંધી પાપની રાશ.	૨.
એ ગણુવંત સુપાત્રનેં, આપી ધન ધરબાર;	
પતન જળદાયક તણે, વાળું પ્રતિ ઉપગાર.	૩.
ગણુદ્રંજિત તરકર કહે, સાંભળ રાજકુમાર;	
હું મરખ પણ તુજ ગણેં, રીઝ્યો ચિત મઝાર.	૪.
અશ્વત હું તેં અતિઓ, તુજ બળ ધીરજ ધન્ય;	
હું તુઝ્યો તુજનેં કહું, છેલું સત્ય વચન.	૫.
સન્મુખ ગિરિ મધ્યેં જતાં, વામં દિશેં નદી દોય;	
તિહાં મંદિર છે જક્ષનું, પણ નર વસ્તી નકોય.	૬.
ઐવ થકી રાખી દિશેં, સશ્વત સિલ્લા એક;	
વામ દિશેં દૂરેં કરી, બૃમિધર છે છેક.	૭.
જપમુદરી મુજ વલ્લભા, રૂપેં રંભ સમાન;	
મેં તુજને આપી મુઝા, નારી મઝા નિધાન.	૮.

મુજ મરજો પગળીન, કરજો સધણું હાથ;
એમ કહેનાં તે મરણ લલો, દિયે અગનિ મહિનાથ. ૯.

હાળ ૬ ક્રી.

(નદી ચમુનાકે વીર, હટે દોષ પગીયાં—એ દેશી.)

રથ બેસી ગિરિ મનઝ ગયો નદી ભીતરી, કુંવર શિક્ષા કરી દૂર બોલાવે સુંદરી;
કિંચિ રૂપરે' ગુણી શબ્દ પુરત ચિંતા હારે, આવી કહે સા આદરે' આગ્રો અમ ધરે'. ૧.
રથ હવી સિંધરે' હંપતી બૃધર સંચરે, તવ કહે ચોરપ્રિયા કેમ આવિયા અમ ધરે';
પાત સકળ કુંવરે તિહાં મળ ચક્રા કરી, દેખી ખર્જ સા સાચપણે માની સહી. ૨.
કુંવર મકરેવજપુત્ર સ્વરૂપે સા ચળી, જયસુંદરી પણ થંબી ચિત્રામણ પૂતળી;
નૃપનંદન પણ મોહિનીદેખી મોહી રહ્યો, દિલ વસી રંભા ઉર્વશી એમ નિરમય થયો. ૩.
નાગકની પાતાળથી ચોરે' અપહરી, નાગદેવ હણે' નામ ઠંચુ' જયસુંદરી;
નયણે' નયણ મિલાવી રહ્યો વાદી પેરે', તવ સા ઉદયશું નેહ ધરી એમ ઉચરે. ૪.
ગુજ મુખ દેખી હું શુદ્ધિ શુદ્ધિ બુદ્ધી ગઈ, પ્રેમકટારી લાગી તેણે' ધાપલ ધર્મ;
ચાયલ ચોરને' શીતળ જગ પાયો ખરો, પ્રેમ સુધારસ સિંચતો તે મુજ ઉદરો. ૫.
ગુમ સધળી નારીની દાસી થઈ રહું, તેહનાં કદુક વચન પણ ગુમ હુકમે' સહું;
રથણ પડ્યું વિશામાં પણ લઈ સમારણું, બાગ વચન પણ હિતનું ચિત્તમાં ધારણું. ૬.
અંકળ પાસથી ઉત્તમ વિદ્યા શીખવી, નારીરતન પણ ભેલું દુઃકુળ સંભવી;
સવચ્છુસુતા હરિ કેશવે' ધર લખખો કરી, કાળી ગૌરી પવતળ રહે' વરી. ૭.
દનકે કોડ ધન ગુમને' સાંપી સેવશું, આ ભવમાં વહાલેશર માણું દેવશું;
રાગ વિરુધ્ધો કુંવર એ સાચું સદેહ, મદનમંજરી ચિત્ત અમટી કુંવરને એમ કહે. ૮.
ચુલુ પ્રીતમ નિર્લજ પડ્યો તું પાલ્યમાં, હરણ પેરે પડી હું રે વળી તુજ આશમાં;
આ રાજપુત પવિત્ર પુરપતત કિહાં રહ્યું, નીચ મારગ અનુસરતાં નિમજે કુળ ગયું. ૯.
કુળવટ ઉત્તમવંશ ને કાત્રીપાત્રું ટાળું, મુજ સાથે કરકોસ વચન બોલ્યું બચ્યું;
કાક અમેધ્ય પેરે' ચોરદાસએ રંજિયો, બ્રહ્મ સકળ ચુલુજત ભાતમાંથી ગયો. ૧૦.
વલ્લિસ્તુતા પણ હું ગુમથી રહી ઘણી, સતીવયણે' ધર રાખી માત્ર આપણી;
કેતા વરસ કુમારીસખી ધરમાં રહી, પીહિત વરી હું ગુમ ઉત્તમ બાતિ લરી. ૧૧.
છંદી સાહેલી સાથ નાથ સાથે સન્ધ્યાં, ગુમ વચને' બધાણી પીહરીયાં તન્ધ્યાં;
માત પિતા સાસરીયાંને કુળખંડણુ ધરી, શિયળ તજી ગુમ સન્ધ્યન અંજે નીકળી. ૧૨.

એ સવિ કાધુ પ્રીતમ તાહરે કાણે; મતિ વિણુદી ધર પેડી રહી હું બારણે;
 વિણુ દેખે હા દેવ ધરી જલધિ સહી, ગિતરવાનો આરો તે એકે રહ્યો નહી.૧૩.
 એણે સંગે રહી ખેલો પ્રીતમજી બૂધરે, સુવસા સામુ ચાલે જશુ અમે સાસરે;
 કહિશ્યું અમે જો મોકલશે તુમ ખોળવા, કૃપ્યુપરે ગયા તુમ સુત પાતાળ સાધવા.૧૪.
 કાંતાવચન ગંગોદક કલ્સોલે કરી, નીચરાગ મલ ધાર્ધ ચિત્ત સુમતિ વરી,
 અગ્રગદત નીકળિયો ચોર સપદ તજી, મદનમંજરી શું રથ બેસી ચલિયો સજી.૧૫.
 નારીચરિત્ર ગહન તેમ ગહનવને વસે, ભિલજંદ જિહાં ત્રાસે નાસે દરો દિશે;
 દેખી કુંવર મન ચિંતે એ ઉત્પાત સ્યો, તવ દીઠા મદ બરીયો હસ્તી કૃતાંતશે.૧૬.
 વસ કરી રાજકુંવર તિહાં આગળ ચસે, કાંચુલધાત નિપાત પટહૂત બૂતળે;
 સન્મુખ ચોવ્યો વાઘ વદન જિશુ ગજ્જરા, ધાવત કોષ ભર્યો રહી ઉચી દેસરા.૧૭.
 મદનમંજરી ભયખાંત થઈ તે દેખતાં, ધીરજ દેવે તાસ વાઘ હણવા જતાં;
 વામ કરાંબર વીંટી હરિવદને ધરી, દક્ષિણુ ભુજ ખરો કટિ છેદી દિધા કરી.૧૮.
 રથ બેસી વનખંડ વચે વળી બાવતો, અતિ ઉત્કટ પ્રણી મહિધર સાહામો આવતો;
 રક્ત નયન કાળકાંતિ ધમાલુ કુતકાર એ, જમદંડ તુલ્ય પ્રચંડ દિસે વિક્રાળ એ.૧૯.
 દેખી ભયે પતિકેઠે વળગી મંજરી, ભય મ ધરો કહે કુંવર હેઠા ગિતરી;
 ચંભા મંત્રે ગારડી પરે અકીને દમી, બેસી રથ પથ ચાલ્યાં રણુ સધળું વમી.૨૦.
 કૃષ્ણપુરીને દેશ રામે વિશાખીયા, ભવઅટવી આળંગી નરભવ પામીયા;
 બીજે ખડે ઢાળ એ છટી ઉચ્ચરી, કમળસેના શુભ વીર કુમારને સાંભરી.૨૧.

દોહરો.

૧. એણે અવસર તિહાં સંનયના, રેડા તંબૂ દર;
 દેખી સંશય ઝાલતા, આપ્યા સુભટ હજાર.
૨. અગ્રગદતને આળખી, કરતા તેહ પ્રમાણુ;
 કમળસેના રાણી પ્રતે, દેત વધામણી તામ.
૩. રાણી મંત્રી પ્રમુખ સવિ, આવી પ્રણમે પાય;
 બોલાવે તસ પ્રેમશું, કુંવર કરી સુપસાય.
૪. શિખરમાહે સહુ આવિયાં, વૃષમુત કરી વિશ્રામ;
 પૂર્વે વૃત્તાંતે પૂછીયો, કહે સેનાપતિ તામ.

ઢાળ 'સાતમી.

(જીરેજીની દેશી.)

- જીરે મારે સ્વામી સુણો તે વાત, લિલરણે રણુમાં ચઢ; જીરે૦
લિદાવશ ભટ લોક, ધાડ પડી નિદા ગઈ. જીરે૦ ૧.
- રયણી ધણી અધકાર, ગાફલ રણુ ભટ મંડળી જીરે૦
કુંવર ગયા રય લેઈ, વાત કોઈકે મુખ સાંભળી. જીરે૦ ૨.
- સુભટ ધણા તવ નહ, નિજ નિજ મિલકત કર ધરી; જીરે૦
રાણીપટ આવાસ, લિલ ભટે હાથાં કરી. જીરે૦ ૩.
- અમે સુભટ લેઈ તામ, લોહકોટ પ્રતો દિયો; જીરે૦
અમે દેખાડ્યા હાથ, તવ લિલે મારગ દિયો. જીરે૦ ૪.
- સુભટ સજી ચિહ્ન કોર, રાણી રય બેસારીને; જીરે૦
નિકળીયા નિશિમધ્ય, નાહા સુભટ મિલાવીને. જીરે૦ ૫.
- હલકારા ઠામ ઠામ, મેહલી નાય ગવેપિયા; જીરે૦
રણુ કાપી એણે ઠામ, વાટ જોવતાં ચોખાયા. જીરે૦ ૬.
- સકળ ફળી અમ આશ, તુમ દરસને મુખ પાવીયા; જીરે૦
કુંવર હુકમ કરી તામ, સૈન્ય સજી કરી ચાલીયા. જીરે૦ ૭.
- પામ્યા આખડ પ્રયાણુ, રાખપુરીને પરિસરે; જીરે૦
દેઈ પટ આવાસ, જિતારા સરવે કરે. જીરે૦ ૮.
- આગળ જઈ અસવાર, રાયને દિયે વધામણી; જીરે૦
હરખ્યો સહુ પરિવાર; માત પિતા લલટ ધણી. જીરે૦ ૯.
- સન્મુખ જાવે સર્વ, હર્ષ કલોત્ર ધરા નરા; જીરે૦
પુનમ ઉદયો ચંદ, સાગરની પરે નાગરા. જીરે૦ ૧૦.
- હરખ્યાં મુળભર નેત્ર, આવે સન્મુખ ભૂપતિ; જીરે૦
લોટત ભૂમિ કુમાર, તાતયરણુ કર્તો નતિ. જીરે૦ ૧૧.
- દાયે ઉદાવી કુમાર, હદયે ભર મંદી મન્યા; જીરે૦
તોરણુ ઘર ઘર હાટ. ખાંધી આજીવ બહુ કર્યા. જીરે૦ ૧૨.
- ઉઝી કરી વૈભવંત, યુલપગર શેરી ભર્યા; જીરે૦
હસ્તીખંધ કુમાર, ગેશી પુરમાં અંચર્યા. જીરે૦ ૧૩.

- પુસ્તક ગાવે ગીત, બેડી રથમાં દોય વહુ; શ્રેં ૦
 મેડી માગ ચડી નાર, વધાવની અક્ષત બહુ; શ્રેં ૦ ૧૪.
 વાળે બહુ વાળિંગ, બંદી બિરદાવળી બાણે; શ્રેં ૦
 પગ પગ કરતે સલામ, નગરગોઠ આદર ધણે; શ્રેં ૦ ૧૫.
 એમ મોહોરે મંડાણ, રાજકુવારે કીતરે; શ્રેં ૦
 રાજકચેરી મધ્ય, તાતચરણ વંદન કરે; શ્રેં ૦ ૧૬.
 રાય કહે ગઈ રાત, આજ પ્રજાત ઉદય થયો; શ્રેં ૦
 પુણ્યકિલ્લ શુભકેણી, જો ને પડેશે ગયો; શ્રેં ૦ ૧૭.
 કુંવર કહે માહારાજ, ઘુમ દર્શન મુરતિ પ્રણયે; શ્રેં ૦
 વૃદ્ધા અમીયે મેહ, નાઠો અશુભ ગુલ દિન વળ્યો; શ્રેં ૦ ૧૮.
 પામી નૃપ આદેશ, જઈ માતા ચરણ નમે; શ્રેં ૦
 માય દિયે આશીષ, ચિરંજીવો આણુંદમે; શ્રેં ૦ ૧૯.
 નયનાનંદકું નંદ, મળવે શીતળતા થઈ; શ્રેં ૦
 જનની શોક સંતાપ, વસવિયોગ બધા ગઈ; શ્રેં ૦ ૨૦.
 મુતને દેહ સનેહ, પ્રસે મુલસા નિજ કરે; શ્રેં ૦
 દરખે નયન જળરેલ, નવરાવી પોતે કરે; શ્રેં ૦ ૨૧.
 મુરવ સમ વા દોય, સાનુને પાયે પડે; શ્રેં ૦
 સામુ દિગ્ધિ આગીપ, હોજો પનોની મુતવડે; શ્રેં ૦ ૨૨.
 મંત્રી પ્રમુખ પુરગોઠ, જે જે નમવા આવતા; શ્રેં ૦
 આંધવપરે નૃપાંદ, એમ ધરીને યોલાવતા; શ્રેં ૦ ૨૩.
 મોજન જનની હાથ, કરીને નિજમદિરે જતા; શ્રેં ૦
 મુતમુખે મુત વર્તાન, મુણી નૃપ કિરમય પામતા; શ્રેં ૦ ૨૪.
 એક દિન કુંવરને બૂપ, જોઈ લગન મદ બળવતા; શ્રેં ૦
 જીવરાજ પદવી રૂપ, ત્રીજી વહુ પરણાવતા; શ્રેં ૦ ૨૫.
 બીજો ખડે દાગ, ખેંદવિચ્છેદન સાતમી; શ્રેં ૦
 મન તન મેળની વાત, વીર કહે શુભીને ગંભી; શ્રેં ૦ ૨૬.

દાહરા.

મદનમંજરી મોટે પદે, કમળસેના લધુ કાષઃ
 અગાદન બળપુષ્પને, જોડ્યું વચન તે સિદ્ધ. ૧.

વ્યુષ્ટ પ્રિયા તે પ્રિયતમા, લક્ષ્મી ધૃતિ મતિભેદ;
 જીવિત વિશ્વામી પણે, ધરતો ગાઢ સનેહ. ૨.
 તાતરિખામણ સમરતી, સતિપતિ ભક્તિકાર;
 દેવસમા મળે કંતને, કમળસેના લધુ નાર. ૩.
 મોક્ય સદોદરી સમ મળે, ન ધરે મન્યર ધ્યાન;
 યરજન વાતસન્યતા ધરે સેવકને સન્માન. ૪.
 ન મળે નદિ વાસો વસે, રોકિણીશુ સ્તિભાવ;
 પણ કુમુદિની રામીદશને, વિકસિત જાતિરંચાવ.

ઢાળ ૮ મી.

(વનમાં વિમાની વાલ્હે વાંસળા—એ રંગા.)

નૃપનંદનચંદન સમગ્રણે, પણ પદરાણી સંધાત;
 રાગવિદ્યુષ્ઠા નિત્ય રહે, જેમ જીવન પવની સાથ.
 મંદનમંજરી મુખમોહી રંગે, ચિત્રાવેશી ચતુરને હાથ;
 મોહ અમક જ્યુ ચિત્ત હજ્યુ, ફર પલક ન પ્રેયમી નાથ. મંદનમંજરી ૦ ૨.
 ખીરે શુભ દીધા નીરને, પય અગ્નિ ધરતો જોય;
 નિજતનુ જીવિત જ્વાળ તે, કંપાવે અગ્નિ પય મોય. મંદનમંજરી ૦ ૩.
 ધ્યુ દાઢનું પછું નવી વગે; વગે પાણીથી પાછું ફર;
 દોય પ્રીતિભર ખેલતાં, બીજી બહી ગયાં શુધધુદ. મંદનમંજરી ૦ ૪.
 પણ તાનની આણા શિર વડે, દોય રાન્યમનાપ તપંત;
 મંદુ માધવ મુરલિ કંઠે, દિશિ દક્ષિણ વાયુ વહંત. મંદનમંજરી ૦ ૫.
 જોણે અવસર ગવિ દક્ષિણ જતે, ભૂમિસ્ત્રીયાતપીડા દેખ;
 અનંગ આકાશથી ઊતરે, વરતાવે આણુ વિશેષ. મંદનમંજરી ૦ ૬.
 મંદુમત્ત ભમરીયા રમુજો, કંકાગ્ય મંગગમીત;
 નકતુ વસંત રાય આવિયો, વેધક જન વિક્રમ્યાં ચિત્ત. મંદનમંજરી ૦ ૭.
 ચતુર્ગં જોજન વય ઝગમગે, ખાતેસજે તેમ નકતુપય;
 રંગી અવનીતગ ઝમી, વનરાજી દિસવપત કાય. મંદનમંજરી ૦ ૮.
 નાઈ કેતકી માલની ભોળીયા, ભમરા વન કુવે કરંત;
 શુક શુકા મેનાં વનતર, કરી માળા જુગલ રમંત. મંદનમંજરી ૦ ૯.

દંસ દંસી જુગલ જળ ઝીલતાં, કરે ક્રીડા સરોવર પાળ;	મદનમંજરી ૧૦.
મદનર કોયલ દદકતી, મુખમંજરી આંખા ડાળ.	
પ્રણસ આંખા નારંગિયો, રાયણ દાહાડિમ સદકાર;	મદનમંજરી ૧૧.
રોહતુત સીતાપ્રજા જાંણુડી, નમી કેળિ તરફળ ભાર.	
ધેરજહર વિરહિણી નારીનો, મલયાનિલ સુરભિ વાય;	મદનમંજરી ૧૨.
મદ ઉપગતવે જુવાનને, વત્યો આચ્છવ મંદુરાય.	
નાગરજનશું નૃપ પરિવર્ષાં, જાય રમવાને ઉદ્યાન;	મદનમંજરી ૧૩.
પવનપ્રેરિત તરપક્ષવા, માતું નૃપને કરત આન્દાન.	
તવ અગાદત અંદન રસેં, તવું લેખિત રોપિત માળ;	મદનમંજરી ૧૪.
માલતીફૂલે જાંધીયો, ધન્નિલ સમારી વાળ.	
રાણુગાર સજી નિજ હાથશું, મુખ આગળ નાટકશાળ;	મદનમંજરી ૧૫.
ગેસાડી રમણી રથેં, ગયો વનખેલણ ઉજમાળ.	
એમ નગરલોક સદુ વન ગયા, ન રહ્યો મુખીયો ધર કોઈ;	મદનમંજરી ૧૬.
પણ ન ગઈ સુલસા સતી, વદુ કમળસેના મુખ જોઈ.	
દીપરને દેરાણીયો ધર રહી, ભોળાઈની ભક્તિ નિમિત્ત;	મદનમંજરી ૧૭.
પૂછે દેરાણી જોહાણીને, આ વાત કશી વિપરીત.	
તુમેં જુવનપાળ નૃપનદિની, વારો વાસો નહી એકસત;	મદનમંજરી ૧૮.
રાગવિલુહા જેઠં છ, એ મદનમંજરી કાણુ જાત.	
સા કહે એ પ્રીતમ મન વસી, નકશી રાલી સોવન પ્રીત;	મદનમંજરી ૧૯.
સુજયી અધિક એ ચણુવતી, કુળઉત્તમ જાતિ વિનીત.	
ખાસ દારી કુમરની તેણેં સમે, ભોગસામગ્રી લેઈ જાત;	મદનમંજરી ૨૦.
કમળસેના તેડી કહે, મુજ પીયુને કહેો રહવાત.	
એક નગરેં રજક ધર સસભો, વહે નિજ પતિને નિશિવાણુ;	મદનમંજરી ૨૧.
અવનીપતિનેં કહેો એક દિનેં, મુજ ઉપર કરે પરિવાણુ,	
નિશિયર જાયે નૃપ તે સુણી, તેડી રજકનેં પૂછે સાચ;	મદનમંજરી ૨૨.
તે કહે ખર બંતર છજ્યો, નિય વદત વિરૂપી વાય.	
નૃપનિશિ ખર ધર લાવી જળેં, નવરાવી હવિ રાણુગાર;	મદનમંજરી ૨૩.
જેરી નૃપ સેના સજી, અશ્વપાટ દીએ પુર ખાર.	
લોકેં તુરગ વખાણ્યો પણ નવી, મુજ જાતિપ્રશંસી લેત;	મદનમંજરી ૨૪.
ચિંતી ખર નિહાં ભૂંડીયો, થયો રાજા જગત કુજેત.	

વળી વાયસી અધ્ધશિખર રહી, તિહાં કોટિયે પ્રતધરસોકં;
 પીક લહી પૂજનપા ધર, દરે વચન સુણી સંદુ શોક. મદનમંજરી ૦ ૨૫.
 બળિયા પણુ છળિયા રસમાં, રમે બાગમાં પ્રગટે એમ;
 શીખ એ દસવા તીરશી, જસ દટિયંગનો પ્રેમ. મદનમંજરી ૦ ૨૬.
 સુણી દાસીએ કુંવરને સવિ કથુ, પણ વાંસ નળીમાં કુંક;
 એાખધે ન સમે જોદને, ખેટ કામણુ ફેરી ચૂંક. મદનમંજરી ૦ ૨૭.
 કેઈ ગાવે ગીત વસંતનાં, નારીકંઠ પુલની માળ;
 મહિરપાન ફેરી નાચતા, કેઈ હાથ મહી કંસતાળ. મદનમંજરી ૦ ૨૮.
 નર નારી ફેરી ધર દેગનાં, રમે સોગાંબાહ સાર;
 તરંગિય કુમુમને વીણતી, જિયહસ્તે રપદિત તાર. મદનમંજરી ૦ ૨૯.
 પ્રિયા બેડી લીએજો નિજપતિ, દેહ ભુગલ જગે દરસેલ;
 કેઈ હાથ પ્રિયાકંઠે ણી, લાલ ગુલાલસે રંગ રાળ. મદનમંજરી ૦ ૩૦.
 તિહાં કુંવર કુમુમવન ખેલતો, તરે બાંધી હિ ચોગા ખાટ;
 મદનમંજરી અઢે ધરી, ભુવે નવ રસ નવ નવ નાટ. મદનમંજરી ૦ ૩૧.
 જઈ સરોવર જગફીડા ફરે, જેમ કમળાશુ મોઝારિ;
 સંધ્યાસમે સદુ ધર ગયાં, નૃપ સાથે નગર નર નારિ. મદનમંજરી ૦ ૩૨.
 તવ મદનમંજરી કહે કથને, આજ રમવા સરિખી રાત;
 પરિકર સદુ ધર મોહતો, આપણુ દોય જશું પરલાલ. મદનમંજરી ૦ ૩૩.
 રલો કુંવર વિસહું ખરિદરા, વનિતાશુ વનમાં તેહ;
 સવિતા સમરી વણબા, ગયો પતિમદિશે નિજગેહ. મદનમંજરી ૦ ૩૪.
 ધર્મિમંલકુમારના રાસમાં, ખંડ બીજો આદમી ઢાગ;
 વીર કહે વૈગિયા. સુણો આગળ વત રસાળ. મદનમંજરી ૦ ૩૫.

દોહરા. મોઝરી.

નિર્ભય રાજકુમાર, નથ તરે હેઠે ચાપીયો;
 સંધ્યા સમય વિચાર, વનિતાશુ વનમાં વસ્યો. ૧.
 ચૂડી જલક ખલકાર, પ્રીતમ ગળે ધરી બાંહડી,
 પત્ર ઝાંઝ ઝમકાર, લાળ તિલક દીપે ધણું. ૨.
 દસ્તાં વન મોઝાર, મુખ તબોલ ધરી ફેરી;
 બાણુ ભુગલ અવતાગ, પવન સુગંધી ફરસતાં. ૩.

તવ કુંવર વનમાં જઈએ, અઘણીમાંથી ગાળી કીધે એ;	
જાળે હાથ હુતાશને એ, કાઠની ભારી લીધે એ.	ગમે'ં ૨૮.
આવતો અતિ વેગશું એ, દીઠા ચેત્યે ઉઘાત એ;	
દીપક અગ્નિ દેખતાં એ, ગીધ ભુજાવી જ્યોત એ.	ગમે'ં ૨૯
આવી અગ્નિ પામે હવે એ, પછે જ્યોતિ વિચાર એ,	
આ કહે તુમને આનતાં એ, ઝગક્યો અગ્નિ લગાર એ.	ગમે'ં ૩૦.
આભા જગજી ભીતમાં એ, પડી તે તુમે'ં દીઠ એ,	
અવર કાંણુ નવિ જાણિયું એ, વાદ્યમ મુરલુગમિત્ર એ.	ગમે'ં ૩૧.
આત્મ કંઈ પ્રિયા હાથમાં એ, આપી નિજ તરવાર એ,	
કાંઈ મુખે અગ્નિ ધમે એ; ગીતવ્યથા પઠિદાર એ.	ગમે'ં ૩૨.
તેણે અમે કોઈ જાણી કંઈ એ, અડગ પડી ફર જાય એ,	
મેઘચક્રી જેમ વીજળી એ, ઝંપકતી રાજદ મુલુખ એ.	ગમે'ં ૩૩.
વિજ્ઞાન લડી ઉડી દહે એ, એ પડી અગ્નિ તુમ હાથ એ,	
આ કહે ગીત કર કોઈને એ, કોશાયકી પ્રાણનાથ એ.	ગમે'ં ૩૪.
નીકળી પડી વમુધાતમે એ, જાવંતાં ન જાય એ;	
ગીતવતા તનુ ધ્રુજતે એ, હરે હાથ હરાય એ.	ગમે'ં ૩૫.
કુંવર અડગ યાને કહે એ, હરે હુતાશને ગીત એ;	
અતિ અતુલ રમ રીઝમાં એ, ગયણી સકળ વ્યતીત એ.	ગમે'ં ૩૬.
બીજો ખંડ એ ગમવો એ, તેહની નવમી દાગ એ,	
ધી-દહે શ્રીતા તણાં એ, વિધન હવે વિસગળ એ.	ગમે'ં ૩૭

કોહર.

વિવધા વિધ ભયે સર્વરી, જાગરણે વડીલનય,	
ગેપ ઘડી રહી એક તવ, નયણે નિંદ લગાય.	૧.
સતી નિદ્રાભર પ્રિયા, પતિ અંક ધરી શીશ,	
નૃપસુત આમ અધર ભુજે, ગરણુ ભુજા નખ વીસા.	૨.
દમળ કુમુદ વન ચિકમને, હિરણ્ય કિરણુદળર;	
નગચક્રી નૃપ પાંચો, આગ્યો ભંટ પગિવાર.	૩.
ગજકુંવર તે દેખીને, માદનીમુખ દ્રગ દેત.	
હૃદયન મધુરે દળી, જાગવનો ધરી હેત	

(તથાહિ.)

પ્રોજગ્નુભને પરિમલઃ કમત્રાવલીનાં, રાજ્યાવતે ક્ષિતિરહોપરિ તામચૂડઃ;
શૃંગં પવિત્રંયતિ મેરુગિરિર્વિવરવા, નૃત્યીયતાં મુનયને રજની જગામ. ૫.
એતે વજ્રંતિહરિણા મૃણ્મલકણ્ણાર્યં, ચૂર્ણીન્નિધાતુમથયાંતિ હિ પક્ષિણોપિ;
માર્ગસ્તથાપિ મુવદઃ ક્લિષ્ણીતલેશા, દુત્યીયતાં મુનયને રજની જગામ. ૬

હોહરા.

જાગી મુખશુદ્ધિ કરી, રથ જેડી તેણી વાગ;
કુંવર મુલટમું પરિવર્યો, આગ્યો નયર મગાર. ૭.
તાત નમી માતાચરણુ, પ્રણમે જામ કુમાર;
તવ માતા જોએ વચન, શિક્ષાગર્વિત સાર. ૮.
એક આંખે જે દેખતા, એક જુગ કરતા કાજ;
એક પગે નર ચાલતાં, પામે જગમાં લાજ. ૯.
કુંવર મુણી મંદિર જઈ, કમળસેનાની પાસ;
આવી મનાવી બહુપરે, અંતરપ્રેમ વિલાસ. ૧૦.
ચારો વામો દિવસનો, વેહેચણુ કરતો ત્યાંહિં;
મુખવિકસે જોડુ નારીશું, ન્યાય ધર્મ કિસાદિં. ૧૧.
લઘુ બાંધવ આગળ કહે, સધળી વનની વાત;
ત્રણે વર્ષને સાધતો, ભક્તિ માત ને તાત. ૧૨.
વર્ષ દિવસ સમ વડી ગયાં, એક દિનસલા મગાર;
કર જોડી જીવરાજને, એમ લાખે પ્રતિહાર. ૧૩.

કાળ ૧૦ મી.

(હુતો મોહી છં તમારા રૂપને રે લો—એ દેશી.)

હિતરાપંથના વાણીયા રે લો, જાતેં ઝાંઘાર જાણીયા રે લો;
પાણિગ્રયહેતે. આવીયા રે લો, અમરતન બહુ લાવીયા રે લો. ૧.
ખારણે બિલા તે ધણી રે લો, વછે સાહેબ મળના ભણી રે લો;
કુંવર જાગ્યે પ્રવેશીયારે લો, પ્રણમી મુખાસન ખેસીયા રે લો. ૨.
તે કહે અમ ધરે મેંહુરા રે લો, મધે પુરગ બહુ મુંદરા રે લો;
એક પુરગ-લક્ષણુ લયો રે લો, જવન પવનમેં સંચર્યો રે લો. ૩.

- સાહેબને જોવા જિયેયો રે લો, લાખ ફાજો મેં શોભે તિયેયો રે લો;
 સાંભળી કુંવર તિહાં ગયો રે લો, દેખી તુસ્ત વિસ્મય થયો રે લો. ૪.
- રોમ સનેહા પાતળા રે લો, વાંકી સમુધર કંધાર રે લો.
 પૂઠે પૃથુ વદારથૂળતા રે લો, કાન લધુ પીઠ પોહોળતા રે લો. ૫.
- ગગન લંધન જંઘા બળે રે લો, ચરણુજો નલ ઉચ્છળે રે લો;
 નિર્માસ મુખ લક્ષણ ઘણું રે લો, દેખી તે અશ્વત્થન તણું રે લો. ૬.
- તુંગ તનુ તુસારહે રે લો, અસ્વાર દુર્દર સમૂહો રે લો;
 નગર બાહર પાટી દાયે રે લો, ચૈન્યમુભટ ચિત્ત શંકાયે રે લો. ૭.
- વળગાએ કર વળગાડીયો રે લો, પંખીપરે હય જોડીયો રે લો;
 જેમ જેમ જોયે લગામને રે લો, તેમ તેમ વેગે વહે ધણે રે લો. ૮.
- પંચમી ધારા તે વહે રે લો, રાખ્યો પવનપરે નવિ રહે રે લો;
 નજરે કુંવર નવિ અટકેલ્યા રે લો, ચાક્યા સુભટ પાછા વળ્યા રે લો. ૯.
- નિર્જન વન રણુમાં પડ્યો રે લો, વડતર ડાળ ઉપર ચડ્યો રે લો;
 ચાપી ચરણુ રહ્યો તેટલે રે લો, અશ્વ ચિત્ર જેમ ના ચળે રે લો. ૧૦.
- વક્ર શિક્ષિત એ ના વળ્યો રે લો, દુષ્ટ ચેલો શરને મળ્યો રે લો;
 વળગા મલી ધણું તાણીયો રે લો, વિપરિત અશ્વ ન જાણીયો રે લો. ૧૧.
- દોય પિંડ ફુંખીયા કર્યા રે લો, ચિંતી અગડત જીતયાં રે લો;
 અશ્વમરણે ચિંતા થઈ રે લો, મધ્યાન્હ વેળા વહી મર્ધ રે લો. ૧૨.
- અદૈતરૂપ વને ચરે રે લો, વનપ્રજા સર જોતો શરે રે લો;
 અંદનવન સુરભિ ધણે રે લો, પંચપદિત્રમ પ્રાણે રે લો. ૧૩.
- તાપ વિપત્તિહર સુંદરી રે લો, સહકાર પિંજરી મંજરી રે લો;
 ઘેડી કાપલ દક્ષ કરે રે લો, આલ્યો કુંવર એમ ઉચરે રે લો. ૧૪.
- આલ્યો અગડત તે વને રે લો, દેખે રક્તિક પીડિકા કને રે લો;
 પદ્મરાગ મણિએ ધડ્યા રે લો, વિનિષ રતન વચમાં જડ્યા રે લો. ૧૫.
- ઘંટ છે બહુળ અવાજનો રે લો, મંદિર શ્રી જિનરાજનો રે લો;
 વાયુધનિત પવન પેખણું રે લો, દિગ્વધૂ માતું કરે લંછણું રે લો. ૧૬.
- વાતી પુખ્તરણીએ નાદીને રે લો, કનક કમળ કર સાડીને રે લો;
 પ્રાસાદ સુંદર દેખીને રે લો, આણુંદહર પ્રવેશીને રે લો. ૧૭.
- આદિ દેવ નાતિ આચરી રે લો, પૂજે કમલ ત્રિધિએ કરી રે લો;
 નયનકીપજુગથી ચલે રે લો, હર્ષાશ્રુણુ સુકતાજો રે લો. ૧૮.

ધ્વસ્ત ત્રિજિન જિન સંસ્તવે રે લો, જોહ સ્તવ્યા સુરદાનવે રે લો;
 નાથજી લોકાત્રે રહ્યા રે લો, ભક્તિતથા મેં હૃદયે મલ્યા રે લો. ૧૯.
 શક્તિ અનંતી સાંભળી રે લો, ભક્તિતથા શક્તિ વેગળી રે લો;
 શક્તિ ખાયક ગોપમાન છે રે લો, ભક્તિ પશે ભગવાન છે રે લો. ૨૦.
 ભાવના ભક્તિએ સાંકળ્યો રે લો, પ્રાસાદથી તે નિકળ્યો રે લો;
 આમળ પાછળ જોવતો રે લો, દોઢો અરોહ તરે સોહતો રે લો. ૨૧.
 માનું વનમાં નોતર્યા રે લો, વિદ્યા આરણ્ય મુનિ જાતયાં રે લો;
 મુનિગણ મંડળ મારગી રે લો, આર ગાન જ્યોતિ ઝળી રે લો. ૨૨.
 તીરથ જંગમ સુરતરે રે લો, શાંત સુધારસ સાગરે રે લો;
 સાહસગતિ સર નામ છે રે લો, નામ તિરથો પરિણામ છે રે લો. ૨૩.
 સંસારદુઃખ ફવ જાળમાં રે લો, છાયા શીતળ સંસારમાં રે લો;
 પુત્ર કલત્ર મુનિવસારે લો, દુઃખમાં વિસામા એ ખસ રે લો. ૨૪.
 રત્ન રોહણગિરિ જાણીને રે લો, મેઘધ્વનિ સુષ્ટિ વાણીને રે લો;
 દેખી કુંવર આણુંદ્યા રે લો, આવી સૂરીશ્વર વંદીયા રે લો. ૨૫.
 જોડાં તિહાં વિનયે કરી રે લો, બખ તરફ છંડી પરી રે લો;
 ધર્મહિતપરિધતિ સાંભરી રે લો, સંસારશેરી વિસરી રે લો. ૨૬.
 ખંડ ખીજે દરામી બણી રે લો, દાળ મુક્તિ મેળા તણી રે લો;
 પૂરણ ખંડ દહાં થયો રે લો, જંગલમે મંગલ બયો રે લો. ૨૭.
 ચોખાધ.

ખડે ખડે મધુરતા ધણી, ધમ્મલકુંવર ચરિત્રે બણી;
 કહે મુનિ વીતક ધમ્મલ સુણો, શ્રી શુભવીર વચન રસ ધણો. ૨૮.

इति श्री तपोगच्छाधिराजभट्टारक श्री विजयासिंहसूरीश्वर-
 शिष्य संविज्ञ पंडित श्री सत्यविजयगणेशिष्य पंडित कर्पूरविजय
 गाणीशिष्य पंडित क्षमाविजयगणेशिष्य पंडित यशोविजयगणि-
 शिष्य पंडित शिरोरत्न श्री शुभविजयगणीशिष्य पंडित श्री वीर-
 विजयगणिविरचिते श्री धम्मिलकुमार चरित्रे प्राकृतप्रबंधे.

द्वितीः यखंडः समाप्तः

તૃતીય ખંડ પ્રારંભ.

દોહર.

- જય જય તુ જગદીશ્વરી, જંગદંબા જગભાષ; ૧.
 જિનવરમુખકંજવાસિની, વિદુષી માત કહાય. ૨.
 તુ ત્રીપદી ત્રિપુરા તથા, તુ ત્રિપ્રમય દેવી; ૩.
 શક્તિ સ્વરૂપે ખેલતી, નવનવ રૂપ ધરેવી. ૪.
 જે ત્રિભુવનમાં નિહુ પદે, તે સર્વિ તુમ આકાર; ૫.
 નિત્ય અનિત્ય અને વળી, નિલાનિલ વિચાર. ૬.
 આદિ શક્તિ તુ અભિનવી, ત્રિકાળે ધિર ભાવ; ૭.
 સરસ્વતી પ્રભુમી નમી, સુખ શુર પ્રભાવ પ્રભાવ. ૮.
 ઇષ્ટદેવ પદાવળી, કાર્ય સકળ સહચાર; ૯.
 તાસ નમી હવે વર્ણવું, ત્રીજો ખંડ ઉદાર. ૧૦.
 વક્તા વાત વિવેકની, લહે પરીક્ષાવંત; ૧૧.
 જાણુ ઝવેરી આગળે, માણુક મૂલ મિલંત. ૧૨.
 ગામના નટને મૂર્ખનો, જોગ મળ્યો નહીં સોઝ; ૧૩.
 આહું અવળું જોવતાં, બેઠાં રણનાં રોઝ. ૧૪.
 રોઝ તણું મન રીઝતી, ન શકે પડિત લોક, ૧૫.
 વિપ્રકથા વનિતા સુણી, સેરબનો ધરે શોક. ૧૬.
 અંધારે નાટકકળા, બેહેરા આગળ ગીત; ૧૭.
 મરખ આગે રસકથા, ત્રણે સરખી રીત. ૧૮.
 દુસુમ સુગંધી ઘેંશમાં, ખાયક કુટંગી જેમ; ૧૯.
 શાસ્ત્ર રસિક કવિની કળા, યાય નિર્યેકે તેમ. ૨૦.
 મૃત સેરબ શુક ચાળણી, કંઈ હંસ શશી સાર; ૨૧.
 જળપુર અદિવટ છિદ્ર પશુ, મશાક શિલા મંજાર. ૨૨.
 મહા ચતુર્દશા મળે, તિહાં શશી હંસ સમાણ; ૨૩.
 ઝોતા વિકસિત ચિત્તશું, સુણજે શાસ્ત્ર પ્રમાણ. ૨૪.

અર્થાત્ત બેડો તિહાં, શર સન્મુખ સુવિનીત;
શર પશુ અવસર દેશના, દેતા સમય અધીત. ૧૩.

કાળ. ૧ લી.

(ઈંદર આંખા આંખથી રે-એ દેશી.)

ચેતન ચતુરી ચેતના રે, પામી આ સંસાર;
દશ દૃષ્ટાંતે દોહિયો રે, માનવનો અવતાર;
ચતુર નર ચેતો ચિત્ત મઝાર, ધર્મ પરમ આધાર. ચતુર ૧.
ધર્મવિના પશુ આણીયા રે, પાપે પેટ ભરત;
ઝોરવ તે નરકે પડે રે, પાપે દુઃખ અનંત. ૨.
ચુચર વચન ઉપદેશી રે, જે ધરશે વ્રતરંગ;
તત્ત્વ અટવી ઓળધીને રે, લહે શિવવદ્મુખ સંગ. ૩.
એણે અવસર તિહાં નૃપસુતેરે, દીઠા પાંચ જુવાન;
ન્યેહા વૈરાગે ભર્મા રે, ધર્મ સુણે વ્રત ધ્યાન. ૪.
કુંવર પૂછે સાધુને રે, રત્ન જાડત અગકાગ;
જિનમંદિર અટવી વચે રે, કોણ કરાવજીહાર. ૫.
પંચઆણુને જીતીને રે, પંચ મહાવ્રત હેત;
પંચ પુરુષોત્તમ વચે રે, કીધા કેમ સકેત. ૬.
વગગપકારણ કેમ બન્યું રે, તે કહીએ મહારાજ;
સૂરિ કહે સુંદર સુણો રે, રથનપુર પુરરાજ. ૭.
તે વિદ્યાધરે એ કીધો રે, વિદ્યાધર અવતાર;
નામે જિનમંદિર વડું રે, ઝાખજ દેવ દરબાર. ૮.
પાંચ પુરુષુ દહે સુણો રે, વૈરાગ્યકારણ જેદ;
ભામ નામે પશ્ચીર્વાત રે, વધ્યાટવી રહે તેદ. ૯.
એ પાંચે તસ બાંધવા રે, પંચાનનમગ જાસ;
એકદિન તિહાં નિશિસે ચશુરે, કોઈ નૃપસુતેલીથેવાસ. ૧૦.
મદનમંજરી ત્રિપાશુ તેણે રે, કીધા દરનિવાસ;
ધાડ પડી પત્રીરાની રે, એન્ય શુભટ લહે ત્રાસ. ૧૧.
કમળસેના રાણી ગહી રે, નાના સુખદ સતિ તામ;

પંડીશ બીમશું રથ ચટ્ટી રે, કુંવર કરે સંભ્રામ.	અં. ૧૨.
શંકાણો નૃપશૂ તિહાં રે, જીયો બીમ ન બળ;	
ચિંતી પ્રિયા થઇ સારથીરે, નયન કટાક્ષેં અદ્વાય.	અં. ૧૩.
તવ કુંવર હણી બીમનેરે, રથ બેસી કરી બળ;	
બીમ સહોદર પંચ એ રે, આમાંતરથી આપ.	અં. ૧૪.
શૃતકારજ કરી બીમનાં રે, કરી પ્રતિજ્ઞા એમ;	
બાંધવ વૈર લીધા વિના રે, જીવિતનું છે નેમ.	અં. ૧૫.
એ પાંચ જમતા ચક્ર રે, વીત્યો કેટલો કાળ;	
શત્રુ મરણ વિશુ નવિ શમીરે, ચિત્ત હુતારાનઝાળ.	અં. ૧૬.
અમરે પૂર્વા ચક્ર રે, કરતાં ઈડ ધ્યાન;	
દેવકુળેં આવી રહ્યા રે, શંખ પુરી ઉઘાન.	અં. ૧૭.
રાજકુંવર તે નયરીનો રે, પક્ષીપતિ હણનાર;	
મદનમંજરીશું નિશિ રહ્યોરે, તેહજ વનમોઝાર.	અં. ૧૮.
સર્પ ડસ્યો પ્રિયા નેહશું રે, વહ્નિ પ્રવેશ કરંત;	
વિદ્યાધર વિષ અપહરી રે, જીવિતદાન દીપંત.	અં. ૧૯.
દેવકુળેં જઈ નિશિ વર્ષારે, વન છંડી નરનાર;	
પ્રિયા મુવારી પ્રેમશું રે, હૃદય દરસ કરધાર.	અં. ૨૦.
ત્રીજે ખડેં એ કહી રે, મુંદર પહેલી ઢાળ;	
વીર કહે આતા મુણો રે, જાની વચન ઉજમાળ.	અં. ૨૧.

દોહરો.

વનતરે શીતળ પવનથી, મત્રજળેં નિશિ શેઠ;	
અંબપદ્મ પ્રિયમોવતી, અંગ શિયલ અર્ત રેઠ.	૧.
તે ટાડ્યેં કરી દ્રુજતી, દેખી રાજકુમાર;	
કાઠ આમે લેવા ગયો, એકલી મેલી નાર.	૨.
શાયાસન ભોજન વસુ, રાજ્ય રમણી ધર આપ;	
ચૂનાં મૂક્યાં સાત એ, અન્ય અધિષ્ઠિત થાપ.	૩.
એકલી નારી ન મૂકીએ, જો પણ સતીય કદાપ;	
બાંધવ બાપને દેખીને, ચપળા રિત ડોલાપ.	૪.

દાણુલર રાજ વેગજો, કાને' પિયુ ન લગાય;	
નિશ્ચિત પકિત દિનાંતરે, વિદ્યા વિસરી જાય.	૫.
દેસજે રહી નારીનો, નવ કાજે' વિશ્વાસ;	
મધે રૂધિર તનનાં દીયાં, તો પણુ ન યદ તાસ.	૬.
લાલી કેહેતી બાપડી, અવળા ખ્યાલ મ ખેલ;	
નિહાંથી લાગ્યો લાકડી, તિહાંની તિહાં જઇ મેલ.	૭.

ઢાળ ૨ ૨.

(પાપરથાનકે યોધુ' વરછએ—એ દેશી.)

પંચ પુરૂષ છગ પામીને, દેવકુળે' રહ્યા જેહ;	
નાજકુંવર આજ મારવો, ચિંતવતા એમ તેહ.	૧.
ધિગૂધિગૂ રમણીના રમને, રાગે મોલો સંસાર;	
નરખમણી રમણી ભલી, માને મૂઢ ગમાર.	ધિગૂધિગૂ ૨.
લધુ બંધવ દારસનિધિ, ઉભો લેઇ તરવાર;	
નૃપસુત બળનો જે કાષ્ઠમે, એહવી રૂઢવી છે નાર.	ધિ૦ ૩.
ચારે બાંધવ ચિંતવી, ધરીયો ડાબલા માંહી;	
કહાડી દીપક બારણે, જોતાં રૂપ ઉચ્છાદી.	ધિ૦ ૪.
કુંવર પથારી વિલોકતાં, તવ શીત કપેલી નાર;	
સધુ તરકર નજરે' પડ્યો, યોદી તે તેણીવાર.	ધિ૦ ૫.
નારી રાગ નદી પૂર જ્યું, રહેલું વાદળો છાય;	
મેઘ ત્રિયા દાણુ વિજયી, ભૂનર દરસતી જાય.	ધિ૦ ૬.
તરકર લવણિમ જલધિએ, ડબ્યું તન મન ડાજ;	
જોડી વળગી તે છાતીએ, મેહેલી કુળપતિ લાજ.	ધિ૦ ૭.
મદનમંજરી કહે ચોરને, ઘુહીજ મુજ ભરવાર;	
નાજકુંવરજી રે વિલસતાં, એજે' મયો અવતાર.	ધિ૦ ૮.
મ કરીશ ભંગ તું આર્યના, થઇ રહું ધર તણી નાર;	
વિવધા નદીપૂરમાં પડી, પિયુડા પાર ઉતાર.	ધિ૦ ૯.
મરતું જી ઘુજ ઉપરે, જો નવિ અગીકરેશ;	
ચોર વિચારીને' એમ કહે, સાંભળ વાત વિશેષ.	ધિ૦ ૧૦.

- તુમ પતિશું એક વૈર છે, ખીણું તુજ અપહાર; ધિ ૧૧.
 પણ સરગેં નવિ પામીયે, સ્નહમી હુંદી નાર.
 પણ તુજ કંથનેં શવતાં, કેમ તુમ સાથ લેવાય, ધિ ૧૨.
 સા કહે ભય નવિ રખશે, કરશુ તાસ ઉપાય.
 રાજકુંવર આજ રાતમાં, મારું હું નિજ દાય; ધિ ૧૩.
 દોષ વૈર કરી વેગળા, ચાલીયું તુમ સાથ.
 કરતાં વાત અમિ મહી; આવતો પતિ જનમ; ધિ ૧૪.
 દેખી મુંદરી શાનથી, દીપક શુભવિશે તામ.
 ઉઘાત કારણ પૂછતો, આવી કુંવર તે તાસ; ધિ ૧૫.
 સા કહે તુમ કર જળકિયો, પાવક તાસ પ્રકાશ.
 મરગ સ્વભાવેં તે માનને, સાચું નેહવિશુદ્ધ; ધિ ૧૬.
 જનમે અમિ નીચો પડી, ખર્જ પ્રિયા કર દીધ.
 મરગ કિયારણ ચઠે સજ્યા, રક્ષી અધારી ઘેર;

ચિંતી ભાઈ ભેગો થઈ, જોવે મોહની રીત;
કુંવર કહે અસિ કેમ પડી. સા કહે સાંભળો મિત. ધિ૦ ૨૫.
શીતે ધૂજતે કરચકી, ખર્જૂ ગ્રહી પડી તેણ;
સાસુ માની હાડી કરી, ધાંધી અસિ કરી મેણ. ધિ૦ ૨૬.
દેડે ભેટી બેસારતાં, ધૂજતી વળગતી જાય;
અગ્નિ લેવા ગયા વેગળા, તુમ વિરહો ન ખમાય. ધિ૦ ૨૭.
વાહલેસર વિના એક ધડી દૂરે મેં ન રહાય;
માંસ નખે જળ માચ્છલી, પ્રીતમ પ્રિત લગાય. ધિ૦ ૨૮.
પ્રાણ અધિક તુમે વાલહા, માહારે તો મન એક;
ખીન્ને નજરે ન દેખાએ, એ મુજ મોહોટી છે ટેક. ધિ૦ ૨૯.
ચોર હમે વિકસે પતિ, કરતો તાપનો શેક;
પ્રેમદા પાસમાં જે પડયા, ન રહે તાસ વિવેક. ધિ૦ ૩૦.

સવેયા.

કામિનીકી ખાત માને, તાકે મુખ ધૂર જ્યું.
કપટ નિપટ બોલે, હાટ્ટા ન ગઠિ બોલે;
મનસે ઉઠાય કહે, ખાત સવિ કડ જ્યું.
જેસા હે પતંગ રંગ, તેસા હે કામિની સંગ,
વિસરત ન લગે વાર, જેસા નદી પૂર જ્યું.
કહે કવિ ભદ્રસેન, તપથી સુકાય એન;
કામિનીકી ખાત માને, તાકે મુખ ધૂર જ્યું. ૧-
એકકું ધારકે ઔરકું ધાવત, એક કિયે પતિ ઔર કરેગી.
જાનું મિલે તાસું જુજ કહે, મેતો તેરી કુંતેરે પાય પરેગી.
ભદ્રસેન કહે એમ કામિની, કેતે કાએ નર કેને કરેગી;
રે મુદ મન જિયાર કરો સ્ત્રીયા, સંગમે વાત સત્રી ગિયરેગી. ૨-
જિયાં ચરિત્ર એક લખ, બેટી બે લખ જોડે.
દીહે બીહે દોરડે, રમણી વિપ હર કણ મોડે;
હંદર દેખી ઉધકે, વેદ જઈ પાધ વિગરે;
શયાએ ચઢતાં લશ્ચડે, ચડે કુંજર સરાડે;

સૂઝી નદી ડગી મરે, આપ અરથેં સાયર તરે; .
કવિ ગંગ કહે રે ઠાકરો, જિયાં ચારિત્ર એતાં કરે. ૪.

પર્વ ઢાળ.

જેમ પાંચે તે ચિંતવે, માર્યો મહિલાએં એહ;
ન ધરે મૃતકનેં મારણું, ચાલો આપણેં જેહ. ધિં ૩૧.
વઢેલીશું રે વાતડી, કરતાં વીતી તે રાત;
દોષ ગયા પુર મંદિરેં, જજ્ય અગટ્યો પરભાત. ધિં ૩૨.
પાંચે ખાંધવ નિકળ્યા, કરતા નારી વિચાર;
શોક સરોવર પાળ એ, દુસ્તિ વને ધન નાર. ધિં ૩૩.
પેટિ વિકટ કપટ તણી, દુઃખ દલિદ્રની ખાણ;
તમ મન ધન જેણેં સોંપીયાં, કરતી તેહની હાણ. ધિં ૩૪.
છહ પરલોક ઉવેખીનેં, છડી નિજ કુળલાજ;
તણ સમ પ્રાણ ગણ્યાં જેણેં, તિહાં એ કરતી અકાજ. ધિં ૩૫.
રાણી રાયની નવિ ઘણ, અમ ધર બીલડી નાર;
વિણુ ખૂટેં એક દિન હણે, ધિક આપનો ધર ખાર. ધિં ૩૬.
આ સંસારેં રે સુખ કરી, રહેવાનો નહીં લાગ,
ધિગૂ ધિગૂ વિપયા રે જીવનેં, એમ પામ્યા વૈરાગ. ધિં ૩૭.
ચિત્ત ઉદાસીનતા બજી, છડી નિજ ધરખાર,
મમુના ઝીલીનેં આબ્યા, મથુરા નયરી મોઝાર. ધિં ૩૮.
ત્રીજે ખડેં એ રસભરી, ખીજી ઢાળ વિરોધ;
શ્રી શુભવીરની વાણીએં, બીના લિલ્લ નરેશ. ધિં ૩૯.

દોહરા.

મથુરામાંડી તે મિનં, દીઠા અતિ ઉત્પાત;
મદભરીયો હગ્તી દરે, કરે ધર વૃક્ષ વિધત. ૧.
નૃપ સુભટેં તે ઝાલીયો, ખાંધીયો જમ દરખાર;
લોક ખલ્લક વાતેં મળ્યા, ચહુટામાં તેણિ વાર. ૨.
પાંચે ખાંધવ પણ તિહાં, બેઠા આવી ઉચ્છાહી;
તવ એક નારી જળ ભરી, આવી ચહુટામાંડી. ૩.

- જળ જોડું ભાંગી પડ્યું, રોતી મોકળે કંડ;
જન પૂછે તવ એમ કહે, મુજ ધર સાસુ હિલક. ૪.
ધરમાં નાવિ પેસણ દીપે, હું જામણ ધર જામ;
લોક સુણી તસ આપતા, બીજું જોડું તામ. ૫.
દધિ ભાજન મસ્તક ધરી, એક મદિયારી પાંહી,
જન બીડેં કરી કુટીયું, તવ હરખી મન માંદો. ૬.
હસતી હસતી નવિ રહે, પૂછે રાજકુમાર;
દહિ દૂધ ભાજન ફેટતે, કેમ નહીં શોક લગાર. ૭.
વળતું સા કહે ધૂલમાં, રોળ્યો આ અવતાર;
શી શી હું સોચણ કરેં, સાંભળ રાજકુમાર. ૮.
નૃપનંદન કહે તુમતણી, વાત કહો વિસ્તાર;
આબીરણ કહે પચ જથ્થુ, સુણતાં નિજ અધિકાર. ૯.

સવેયો.

નૃપ માર ચલી અપને પતિયે, પતિ સાપ ડર્યો ભુજદિ પરચુ;
વન ચોર મહી હિનેં જોય દિધ, સુખ ભોગ લહી ગણિકા ધરથું,
મૃતસંગતિ હોત ચલી જાણેકું, નદી પરવાહ ગઇ તારયું;
અમ ગૂજર હોત મહારાજ, કુમારકે, છાસિકા સોચ કહા કરથું. ૧૦.

દાળ ગ્રીજી.

- (કેસર પરચો હો કે, કાંઠ કમુ જો માદારા લાલ-એ દેશી)
શિવપુર નગરે હો કે શોભા સારી, માદારા લાલ.
માધવ નામે હો કે દિજ આચારી; માદારા લાલ.
કામલતાબિધ હો કે તેદને નારી, માદારા.
રંમારપે હો કે અપઝર હાર, માદારા. ૧.
પ્રીતિ વિશાળી હો કે છે ધરચારી, માદારા.
જેહુને લાગી હો કે એમ કટારી; માદારા.
તસ લધુ જાળક હોરે દૂધ આદારી, માદારા.
એક દિન ધરમાં હો કે જાળ બેસારી. માદારા. ૨.
ફૂપક ફરે હો કે નિર્મળ વારી, માદારા.
લરવા આવી હો કે સ હ પાણીદારી; માદારા.

જળ ભરી બાજન હો સિરપર ધારી,	માહારાં	
બેડ ઉપર હો કે ઝગડે ઝારી.	માહારાં	૩.
રમઝમ કરતી હો કે વેષ સમારી,	માહારાં	
ચલીયર ટોળેં હો કે પંચ વિહારી;	માહારાં	
નિજ પતિવાતેં હો કે કરે વિસ્તારી,	માહારાં	
આઠે થાનક હો કે વિકથા કારી.	માહારાં	૪.
ગરમે રમતી હો કે જમણ પીયારી,	માહારાં	
નદીએ ધાતી હો કે વચ ઉતારી;	માહારાં	
કથા સુચતાં હો કે ઝેલ જુહારી,	માહારાં	
બાહર બૂમિએં હો કે વાત ન કારી.	માહારાં	૫.
પાપડ વણતાં હો કે પથ ઘટહારી,	માહારાં	
પાછી વળતી હો કે સુન સંભારી;	માહારાં	
લટકે ચલતી હો કે હાથ પસારી,	માહારાં	
એણેં સમેં બાઘાં હો કે ફળ ઝગકારી.	માહારાં	૬.
લશકર લોધેં હો કે લંડી નારી,	માહારાં	
કામલતાનેં હો કે રંભા ધારી;	માહારાં	
સુભટેં ઝાલી હો કે રથ બેસારી,	માહારાં	
કંપિલ પુરીયેં હો કે ગઈ અસ્વારી.	માહારાં	૭.
આપી સુભટેં હો કે રાયેં સકારી,	માહારાં	
કરી પટરાણી હો કે સુખમાં ભારી;	માહારાં	
વિવય વિદુબ્ધી હો કે યદ્ય બલિયારી,	માહારાં	
રંભભર રમતી હો કે પુત્ર વિસારી.	માહારાં	૮.
પૂરવ ધરમાં હો કે બાળ વિસામ્યો,	માહારાં	
આદ વરસની હો કે તે વય પામ્યો;	માહારાં	
ગુર ઉઘમથી કો કે નિઘા લીધી,	માહારાં	
વિસ્તરી લખામી હો કે લોક પ્રસિદ્ધિ.	માહારાં	૯.
કામલતાની હો કે ખજર તે આવી,	માહારાં	
કેશવ પુત્રને હો કે ગેહ બેળાવી.	માહારાં	

માંધવ વાડવ હો કે વેગેં સધાળ્યો,	માહારાં	
કંપિલ નગરેં હો કે તે પથ્યુ. આળ્યો.	માહારાં	૧૦.
પૂછે સહુનેં હો કે વાત વિશેષેં,	માહારાં	
ઐક દિન ગાળેં હો કે બેડી દેખેં;	માહારાં	
કામલતાથેં હો કે તે પથ્યુ દીઠો,	માહારાં	
બહુ કાળાંતરેં હો કે લાગે મીઠો.	માહારાં	૧૧.
વૈષ કરીનેં હો કે તેડી તપાસ્યા,	માહારાં	
વાત કરીને હો કે દીધી આશા:	માહારાં	
કાળી દેવીનેં હો કે દેહરેં આવીશ,	માહારાં	
છાના રહેજો હો કે બહુ ધન લાવીશ.	માહારાં	૧૨.
વિપ્ર વિસજીં હો કે નેહ ઉતરીયા,	માહારાં	
નૃપ સુરપથેં હો કે ડાબડો ભરિયો:	માહારાં	
કરીય સગાઇ હો કે રાડ તે પાડી,	માહારાં	
ઉદરેં આવે હો કે ચૂક તે ઘાડી.	માહારાં	૧૩.
રાય તેડાવે હો કે વૈષ તે દક્ષા,	માહારાં	
પથ્યુ કુશિષ્યનેં હો કે ગુરની શિક્ષા;	માહારાં	
રાણી બેલે હો કે કારથ્યુ જાપ્યું,	માહારાં	
દુમ પીડાએ હો કે મેં એમ માન્યું.	માહારાં	૧૪.
રાયનેં શાતા હો કે હોરો જ્યારેં,	માહારાં	
કાળી દેવી હો કે સદસ દીનારેં;	માહારાં	
બલિઆકુળથું હો કે મિહું જથ્યુ જાને,	માહારાં	
કરથું પૂજા હો કે આવી રતેં.	માહારાં	૧૫.
વાત તે ભૂલી હો કે તેણેં દુઃખ કરથું,	માહારાં	
રાય કહે તવ હો કે આજ તે કરથું;	માહારાં	
ભૂપતિ કેહેતાં હો કે ચુક બસિ જઇ,	માહારાં	
સુખમાં રાત્રિ હો કે ચાર ઘડી ગઇ.	માહારાં	૧૬.
કાળીચેયેં હો કે બેહુ જથ્યુ આવી,	માહારાં	
અર્જ મહીનેં હો કે ભૂપ નમાવી:...	માહારાં	

રાણી ખડ્ગે હો કે ધાય લગાવે,	માહારાં	
રાયને મારી હો કે કંથ જગાવે.	માહારાં	૧૭.
શિરપે ડંચે હો કે માધવ મૂએ,	માહારાં	
કર્મવિટંબણ હો કે નારીની જાએ;	માહારાં	
આદ્યાણી ચિતે હો કે દોષ વિખૂટી,	માહારાં	
નાડી વનમાં હો કે ચોરે લંડી.	માહારાં	૧૮.
વળી બિવરાવી હો કે ખર્જૂ જોંચી,	માહારાં	
બળદેવગામે હો કે જીને વેચી;	માહારાં	
ધન દેઇ વેચ્યા હો કે નિજ ધર લાવે,	માહારાં	
ભોગી નરથું હો કે ભોગ મેલાવે.	માહારાં	૧૯.
કાળ ધણેશ હો કે તસ ધર ગમિયો,	માહારાં	
તાત ગવેપણ હો કે કેસવ ભમિયો;	માહારાં	
ફરતાં આંબો હો કે બળદેવ ગામે,	માહારાં	
તેલિજ વેચ્યા હો કે ધર વિસામે.	માહારાં	૨૦.
ચૌવન વયમાં હો કે ધન સંભેગે,	માહારાં	
કામલતાશું હો કે વિલસે ભોગે;	માહારાં	
એક દિન પૂછે હો કે પ્રેમ વિશેષે,	માહારાં	
જાટકેમ જાહે હો કે દેશ વિદેશે.	માહારાં	૨૧.
ક્રિયા ગામના હો કે છો રેવાસી,	માહારાં	
તવ તેણું મૂળથી હો કે વાત પ્રકાશી;	માહારાં	
વાત સુણીને હો કે મનમાં મૂંઝી,	માહારાં	
સુત સંભેગે હો કે હાડે કૂંજ.	માહારાં	૨૨.
પાપ અધોરે હો કે દુર્ગતિ મૂળી,	માહારાં	
દેડ અગનિમાં હો કે કાપા પુટી;	માહારાં	
કહે નિજ સુતને હો કે ઘેર સધવો,	માહારાં	
નહીં આ જાવમાં હો કે તાત મિલાવો.	માહારાં	૨૩.
ધંધણ ખડકી હો કે યમુનાં તીરે,	માહારાં	
અયમાં પેડી હો કે નાહી નરિ;	માહારાં	

તો પણ વીતક હો કે કર્મ અગરે,	મદારાં	
ચિતા તણાણી હો કે યમુના પૂરે.	મદારાં	૨૪.
કાળે વગગી હો કે પવને ઠેલી,	મદારાં	
ટકારવનમાં હો કે જઈને ગેદલી;	મદારાં	
ગોધણ ચારે હો કે તિલાં ભર્યાડી,	મદારાં	
એક આવીરે હો કે લીધી ઉપાડી.	મદારાં	૨૫.
નિજ ધર લાવી હો કે રૂમાં ભારી,	મદારાં	
સજ યજ તવ હો કે કરી નિજ નારી,	મદારાં	
નં તે નારી હો કે મયુરાં આવી,	મદારાં	
ગોગસ ભાજન હો કે ભડે વધાવી	મદારાં	૨૬.
પતિ મુત રાગ હો કે સડું સુખ ખોયુ,	મદારાં	
કેદને ભેડે હો કે કેદને રોડે.	મદારાં	
દેવે કાધી હો કે સડની વેરણ,	મદારાં	
દિગ્ગુણ લગ્નની હો કે કુછ આદેરણ	મદારાં	૨૭.
તપવે લોચન હો કે કર્મ વિરોચન,	મદારાં	
તક વેરાતે હો કે શી કરે ગોચન.	મદારાં	
એમ કની આવી હો કે પથ વિગેરે,	મદારાં	
મયુગ વનમાં હો કે મુનિવર દેખે.	મદારાં	૨૮
ગુરપદ મણી હો કે પમેં બેળી,	મદારાં	
વાણી સુણતાં હો કે લાગી મીંગી,	મદારાં	
દીક્ષા લેઈ હો કે પાપ વિધાની,	મદારાં	
કેવળ પામી હો કે મુક્તિ ભાની.	મદારાં	૨૯
પાંચે બાધવ તે કે નજરે દેખી,	મદારાં	
નારી ઉપર હો કે ચિત્ત ઉવેખી.	મદારાં	
સાધની સાથે હો કે પથ મિથયા,	મદારાં	
કંચનપુરમાં હો કે સુખમર આચા.	મદારાં	૩૦.
ત્રીજે ખડે હો કે ત્રીજે ઘડે.	મદારાં	
ધર્મિભલકુમારે હો કે સજ સજા.	મદારાં	

મુસો વેરાગી હો કે તત્ત્વ વિધારી, માહારાં
શ્રી શુભવરિ' હો કે વાણી પ્રકારી. માહારાં ૨૧.

દોહરા.

કંચનપુર ચડુટે' ગયા, પાંચે પુરપ પવિત્ર;
તત્ત્વ તિહાં કુલટા નારીતું, દીકું કુટ ચરિત્ર. ૧.
શિર મુડી ધરી રાસમેં, કાદે તૃપ પુરનાર;
એક નરને' શિરપાપ દેધ, કરે ધરો, સંકાર. ૨.
પૂછે પાંચે બાંધવા, કાઠકને' તેણી વાર;
તે નર કહે' કાતક જિરથો, નારી તણો અધિકાર. ૩.

ઢાળા ૪ થી.

(જોઈ જોઈ'ને જોગતણી દશા, અલ્લખેલાછ-એ દેશી.)

આનગરમેં સાગરદત્તધસે, મુણ પરદેહી, એક બંધદારી રહેવસે; મુણ
તસ શ્રીદત્ત નામેં મુત જયો, મું એક દિન શ્રીપુર નગરેં ગયો. મું ૧.
સોમદત્ત શેઠ છે તિહાં કને, મું જયશ્રી પુત્ર છે તેહને; મું
શ્રીદત્ત પરપયો તે અભિનવી, મું પરણીને' પીયરીએ ડવી. મું ૨.
જરી કિરીયાણાં પ્રવદણ ચડયો, મું પાછળ યોવન વનિતાનડયો; મું
નવલા નરથું મન મેલતી, મું સરખી સખી સાથેં ખેલતી. મું ૩.
નર દેખી બાળ હસાવતી, મું હસતી હાંકું દેખાવતી; મું
સખીયો બાળક કુલરાવતી, મું નરનજરેં બીડાં ચાવતી. મું ૪.
વળી ગરબા ધર ધર ગાવતી, મું પગ દાયેં મેંદી લગાવતી; મું
મેલે ખેલે જાને જતી, મું નર નજરેં આગસ મેલતી. મું ૫.
ધર ગણતી નર વેધાણીએ, મું કુલટા લક્ષણ એ જાણીએ; મું
કદરૂપી સ્ત્રી જોવન સમે, મું ચાળા ચેકટ કરતી લમે. મું ૬.
તો રૂપવતી કેમ રહે ધડી, મું પાકકાળેં લંચાણી મીઠડી; મું
એક દિન મંદિર મેડી ચડી, મું જોતાં એક નર નજરેં પડી. મું ૭.
સખિ માલતીતસ ધર મોકલી, મું સંકેત કરી ચિત્ત સાંકળી; મું
અંજોગ બન્યો મળણુ ધરે, મું પ્રતિદિન તસ ધર એમ સંચરે. મું ૮.

- પરતટથી શ્રીદત્ત આવીયો, સુન્નિજ ધર લખમી બહુ લાવીયો; સુ ૧
- સસરા ધર સ્ત્રી તેડણુ ગયો, સુન્નિ પતિ દેખી જ્યારે સિર દુઃખ થયો. સુ ૯.
- કહે સખીને હવે કિડાં જાણુ, સુન્નિ તાપન ગયે ચિત્ત ડરયુ; સુ ૧૦
- કપટે મધુરે વચને હસી, સુન્નિ શયન પતિ પાસે વસી. સુ ૧૦.
- શ્રીદત્તવચન અમૃત ધડો, સુન્નિ સા ચિતે વળગે આંખડો; સુ ૧૧
- ગુર પ્રેમ વચન શિક્ષા કહે, સુન્નિ કુશિષ્ય વિરચન ધા લહે. સુ ૧૧.
- અણુગોલી પતિ નિદ્રા ધરી, સુન્નિ તર ઉડી ચાલી જ્યારે સિરી; સુ ૧૨
- સખી ધર જાવા મારગ ચડી, સુન્નિ એક ચોર તણી નજરે પડી. સુ ૧૨.
- તે ચાલ્યો પૂઠે સજ થઇ, સુન્નિ સા ચહુટામાં પરવે ગઈ; સુ ૧૩
- જે નરથુ તિહાં મેળો દેવો, સુન્નિ ધણી વાર થઈ તે ધર જતો. સુ ૧૩.
- એક રાજપુરુષ કોઇ સ્ત્રી દેખ્યો, સુન્નિ તિહાં તે નિન તેણે મેળો કર્યો; સુ ૧૪
- કોટવાળ હણે તસ તીરથી, સુન્નિ ચોર ભાંતે ગયો તે જીરથી. સુ ૧૪.
- દેખી પણ સા કામાવૃત્તી, સુન્નિ કરે આલિંગન ઉપર પરી; સુ ૧૫
- ગળે વળગી મુખચુબન કરે, સુન્નિ છુએ ચોર એ કુલટા શું કરે. સુ ૧૫.
- તિહાં તરે ઉપર એક બગીચે, સુન્નિ ચિતે એકને વળગી પડે; સુ ૧૬
- કુલટાની હોંશ પુરી કરે, સુન્નિ ચિંતી મુદામાં સંચર્યુ. સુ ૧૬.
- કરે ભોગ પ્રિયા અનુકૂળથી, સુન્નિ નાક કરડી ખાકું મૂળથી; સુ ૧૭
- ચિતે છુએ આ શુ થયું, સુન્નિ તે મૃતકથું ભત બિડી ગયું. સુ ૧૭.
- શિરે ચૂતી સખી ધર ગઈ, સુન્નિ સખીને જ્યારે જોઈ થઈ; સુ ૧૮
- ધર આવી પતિથું સાવતી, સુન્નિ ઉડી પોકારી રેવતી. સુ ૧૮.
- તરકર જોઈ પાછો વળ્યો, સુન્નિ સવિ લોક તિહાં મેળો મળ્યો; સુ ૧૯
- ત્રિગ પાપી દેણે શિખાવિયો, સુન્નિ જઈ રાજકુચારે જ્યારે વિયો. સુ ૧૯.
- શ્રીદત્ત કલંક દિયો આતિ, સુન્નિ અમ બેટી જગમાં મહા સતી; સુ ૨૦
- નૃપને મન વાત ખરી વશી, સુન્નિ શ્રીદત્તને ખાંધો તિહાં કથી. સુ ૨૦.
- તપ ચોર તિહાં પાસે રડી, સુન્નિ જોઈ દીડી તેહની કહી; સુ ૨૧
- સાચે સવિ જાક નસાવિયો, સુન્નિ સરપાવ શ્રીદત્તને નૃપે દિયો. સુ ૨૧.
- ગર્દભે બેસારા કુચતી, સુન્નિ ધર ધર ફેરવતો ભાતિ; સુ ૨૨
- જે રમણી સજે રામયા, સુન્નિ ધન આપી તે જગ નાચયા. સુ ૨૨.

એમ સાંભળીને પાંચે જણા, સુઠ સંસાર યદી ઉભાગ્યા ધણા; ' સુઠ
 તે કંચનપુરથી નીકળ્યા, સુઠ જઈ સાથ મનોહરમાં બાજ્યા. સુઠ ૨૩.
 ત્રીજે ખડે ચોથો કહી, સુઠ એ ઢાંગ ગુણી ચિત્તમાં મહી; સુઠ
 મુલવીર કહે તે નિર્મળા, સુઠ વનિતાધો વસિયા વેગળા. સુઠ ૨૪

દોહરો.

- પાંચ સહોદર પંથમાં, કરતાં એમ વિચાર;
 છટો બાંધવ ધર રચો, તસ નવી મળતું સાર. ૧.
- જઈશુ તો ઝાં રાક્ષસી, એક દિન કરશે ધાત;
 તેણે ગિરિવર ઉપર ચઢી, કરશું અંપાપાત. ૨.
- એમ નિશ્ચય કરી ચાલતા, પાંચે અશનને હેત;
 મારગ ગામે જઈ જમી, મુખગર નિદા લેત. ૩.
- સાથ સકળ કેષ દિશ ગયો, મારગ બુધ્યા તેહ;
 પાંચે જણ રણ ઉતરી, આવી ખેડા એહ. ૪.
- અંપાપાત કુમરણીથી, વાર્યા દેષ ઉપદેશ;
 સંજમ લેવા સજ થયા, છંડી સર્ કરેશ. ૫.
- એમ દેહેતાં એક આવીયો, બીજા ધરી ધનુ બાણ;
 તવ પાંચે ઉડી મળ્યા, છટો બાંધવ જણ. ૬.
- પૂછતાં તે એમ કહે, બાપ ગવેપણ કાજ;
 નિકળિયો પંચે નિમિત્તક, વચને મળ્યો તુમ આજ. ૭.
- ચાલો જઈએ ધર બણી, જોવે છે સદુ વાટ;
 તે કહે કમલ ન આવીએ, દેખી આ ભવ નાટ. ૮.
- નાટક સું દીકું તમે, પંચ કહે લડી લાજ,
 મળ યદી સુણી પામીયો, ચિત્તમાં તે વેરાજ. ૯.
- યદ બાંધવ યદ કાયના, ભાવે યયા રખવાળ;
 પ્રત મંજાએ ખેસીયા, મુજવા ધર્મ રસાળ. ૧૦.
- ગુર કહે પૂછ્યું તે કશું. બિલ્લ વેરાગતું ગુજ,
 કુંવર કહે ગુરને તદા, એહ કથાનક મુજ. ૧૧.

ઠાળ પ ગી.

(મનહું અંદર રહું માર જીએ દેશી.)

કુંવર કહે સુણેા સ્વામી, મેં હવે તુમ શિક્ષા પામીરે;

મનહું મોહીરહું તારજી.

અનૂત સાદસ માયા, લોભ સુખ નિર્દય જાળા રે. મં ૧.

એ દુષ્ટાચારી નારી, મેં પ્રાણથી અધિકી ધારીરે; મં

હા હા એટલો કાળ, મુંઝાણો મોહની જાળ રે. મં ૨.

વાત્યે રતનમયી નારી, તજી કુસટાને ગણી સ્વારી રે; મં

કિંપાક તરવળ ઠાપા, છંદી સુસ્તરતી ડાપા રે. મં ૩.

પરનારી શું કિય અકાજ, હરી ધર્મ પીતરકુળ ઘાજરે; મં

દીપું ભિક્ષેં જ્વિત દાન, નિઃશરણ બહુ સમાન રે. મં ૪.

વાધ સર્પથી પાપી નારી, મેં સતીયથી અધિકી ધારી રે; મં

મુજ જ્વિત તે હરનારી, જેમ જોગી દુઘ્યા ધરનારી રે. મં ૫.

તવ પત્નીશ કહે સુણેા રાજા, કહે અમને જોગી અવાળ રે; મં

કહે કુંવર નિસુણેા જાઈ, તુમેં જો અમ ધર્મ સમાધી રે. મં ૬.

એક ધનગિરિ નામેં જોગી, જોગી પણ તનમન ભોગારે; મં

જોગી ધઈ જોગ વિખેરી, એક બાલિકા બાળ ઉછેરી રે. મં ૭

ચંદ્રાવતી પુર વનમાંડી, ભોંયરામાં રાખી કિસાહી રે; મં

બીખ વૃત્તિએં વસે આરામ, બિહાં કોઈ ન જાણે ઠામ રે. મં ૮.

જોવનવયમાં જળ આવી, રીઝવતો કિન્નર વળવી રે; મં

તે રમતો ભોગ વિલાસેં, અણુનિશ્વાસેં રહે પાસેં રે. મં ૯.

તસ નામ રૂપાવલી યાપે, જે જોઈએં તે આણી આપે રે; મં

બીખ માગે તસ રી બીખ, પણ માગવું એટલું દુઃખ રે. મં ૧૦.

બીખ માગતાં જાવ બીલો, તે જાણે મેં જળ જીરો રે; મં

ધરે બીકુના યજુ જાર, તસ દીએં જળ સરસ અહારે. મં ૧૧.

શાર્દૂલ.

उच्चैरध्ययनं चिरंतनकथाः स्त्रीभिः सहालापनम् ।

तासामर्भकलालनं पातिरतिस्तपैव मिथ्या स्तुतिः ॥

સંદેશથ કરાવલોકનમયો પાંડિત્યલેશઃ ક્વચિત્ । •
 દોરાગારુહિમંત્રવાદાવિધયો ભિસોર્ણુણા દ્વાદશ ॥ ૧ ॥

પૂર્વ ઠાળ.

સ્પાવલીશું	લય લાગી,	મિહાન્ન જમાડે	માગી રે;	મ૦
ભિલા	સમે	ધર ધર વાની,	અમ ધર સની અમ ધર સર્તરિ.	મ૦ ૧૨.
એમ	ધર ધર નિલ	જલપને,	એક વણિક મુખી મન ચિતે રે;	મ૦
કોઇ	નારી મગી	છે રાગી,	એ જોગીને તિદાં લય લાગી રે.	મ૦ ૧૩.
વૈદ	વણિક ને	વાપસ ચેરયા,	એ ચારની નરી શુભસેરયા રે;	મ૦
ધડો	ધાને વણિક	જમ ધ્યાની,	પર્યંતઃ ગવેશજી ગાની રે.	મ૦ ૧૪.
જગમાં	સવિ વણિક	તે બંડા,	તથા વણિક છે તેદમાં રડા રે;	મ૦
વિષ્ણુ	જન્મે	મદભાવમે,	મયો બીજે મરણ નિરાસી રે.	મ૦ ૧૫.
ત્રીજે	ચિત્તામજે	ભાગ્યો,	જામ વણીકે દામ નિદાત્યો રે;	મ૦
બીજે	દિન શિલા	વેળા,	અંતે રોજી કરવા મેળા રે.	મ૦ ૧૬.
જોગીને	ગનો દોડા,	તવ વણિક	જુલિ ધર પેડા રે;	મ૦
જામ	બેઠો સ્પાવલી	પામે,	દીપ્તિ આદર સા દેવાસી રે.	મ૦ ૧૭.
સા દેખી	નરવર રૂપે,	મન ચિતે	પડી દુઃકરૂપે રે;	મ૦
ધન્ય	દુઃ જો	એ અંગે મિલાયે,	સો જોગી ભરમ લગાવે રે.	મ૦ ૧૮.
જામ	આદર્ય	જામ તે કીડું,	આવી નરને આશિર્વાદદિ રે;	મ૦
નર	નારી રામ	પ્રત્યંગે,	રંગમેળ જન્મે દુહરંગે રે.	મ૦ ૧૯.
જોગી	તેણી વેળા	આવી,	મદા સનીય કદી બેસાવી રે;	મ૦
મુખી	કોઈએ	નરને કુપાવે,	પછે જોગીને ધર લાયે રે.	મ૦ ૨૦.
દીપ્તિ	જોગી મુખડા	મીઠી,	સા રીસ ગદાવી ઉડી રે;	મ૦
કંટે	નદિ ગામ	જામ દુમ રાગી,	તો આવડો વાદ દિદાં લાગીરે.	મ૦ ૨૧.
કંટે	જોગી ન વેડો	વૃત્ત,	મેં તો એકજ દુખને દીધે;	મ૦
સા	જાપે જો	છો રાગી,	તો મન મલ લગી રે.	મ૦ ૨૨.
પટ	બાંધી નવન	ગીત ગાયે,	વંદ્યો રે;	મ૦
કો	કો	કો જોગી,	બાગી રે.	મ૦
કો	કો	કો જોગી,	બાગી રે.	મ૦

અમ ઘેર અની કદી ગાને, ખવ વણિક તે ભાવ જણાવે રે. મં ૨૪.
 ચોળી ઉવાચ — અમ ઘર સની, બાવા અમ ઘર સતી.
 વણિક ઉવાચ — તુમ નર સતી તે અમ ઘર હતી.
 જોગી ઉવાચ — અમો વસુ રને વને, તિહાં તુમે કિહા.
 વણિક ઉવાચ — આખે પાટા ને કિનર વાજે, ત્યારે અમે તિહા. ૨૫.
 જોગી મુણો નારીને ત્રાએ, તજ કચુક અહીપરે નામે રે, મં
 દુઓ રાખી હતી પાતાગે, તિહા પશુ વડી વય બાજે રે મં ૨૬.
 સસાર દવે દઝગયા, મળી સફર શીતળ છાયા રે, મં
 રાત્રિ અધકારે ભારો, પટ બાધવ મિત્રે ઉગાયોરે મં ૨૭.
 મોહને અધારે મારો, ગુર જાનીએ વચને વારો રે, મં
 નૃપ નદ કડી રહો જામ, પટ બાધવ બાવે તામ રે મં ૨૮.
 ખડ ત્રીજે પચમી ઢાગે, થયા નત ધરવા ઉજમાગે રે, મં
 ગુમધી વચન રસ લાગે, સુખ મગતા વાર ન બાગે રે મં ૨૯.

દોહરા.

ભિત કહે નૃપ સુત મુણે, આપણુ અટની મજાર,
 મગભયદર સંગ ભાધને, મળિયા પ્રભુ અણુગાર. ૧.
 તુમ અમ ધર્મ સહોદરા, ધર્મ સખાધ મિત્ર,
 ગુર આણા મસ્તક ધરી, કોએ જન્મ પવિત્ર ૨
 સુમ સપી સાને જણા, પૂકે ગુરને ત્યાગી,
 વિપવરાગ આ ભવ નડે, નડે પરભવ માહી ૩.

દાળ ૬ કી.

(રાજ તજ રહો ગીસ રતન મદિરે માત્રાશ વાવ ને દેશી)

એટ મુનિ કરે ધન્ય, તુમે સતે જણા પ્યારનાવ
 એક વયણે આતગોધ, લહો ન ન્દી મથુા. ૧૫૦
 શત ઉપદેસે પણ ગગીને યથા જલો, ૧૫૦
 નક્ષ રવિચંદ્રે નવિ, દેખે આધગો ૧૫૦ ૧
 ગર્ભવામ ગદનાસ, જરા મગણા કરે. ૧૫૦
 પ ભવ સૌખ્ય કિહાથી, અમૃત ઉખરે ૧૫૦

જેમ ચક્રો ચક્રી તણ, બિંદુએ આવીયાં,	૨૫૧૦
તું પી તું પી ક્રેદતાં, બેડું મરણે ગયાં.	૨૫૧૦ ૨.
નર નારીના રાગ તે, નાગર માંડના,	૨૫૧૦
વાધ ચિતર મંઝારને, મેલી જમાડના;	૨૫૧૦
વિપયી પ્રાણીઆ ભવમાં, દુઃખમાં પડે,	૨૫૧૦
વિપય; રાગ નરભવ હરી, પરભવમાં નરે.	૨૫૧૦ ૩.
તન ધન જોખન આયુ, સમય જતાં વહી,	૨૫૧૦
આખંડલકા દંડ અખંડ રહે નહીં;	૨૫૧૦
તિલકપુરે કનકશ્વજ, રાણી યશોમતી,	૨૫૧૦
દો મુત ઉપર પુત્રી, મુનંદા રૂપે રતિ.	૨૫૧૦ ૪.
લઘુ વયે ધર ઉપર ચઢી, દેખે એક ધરે,	૨૫૧૦
દોપ દેઈ ગુણવંતીને પતિ તાડન કરે;	૨૫૧૦
નિર્દય નર લહી માને, કહે સખી મોકલી,	૨૫૧૦
કરવો નથી વિવાહ, રહીશ હું એકલી.	૨૫૧૦ ૫.
વજ્રભસુખ ન ગણે લઘુ, વય જાળા સહી,	૨૫૧૦
અનુભવ રાન વિના જેમ, ધ્યાન કરે નહીં;	૨૫૧૦
જોખન વન ફળિયો તવ, અધર કુસુમ હરયાં,	૨૫૧૦
રતિએ રીસાળ્યા કામ, દેવ અંગે વરયા.	૨૫૧૦ ૬.
જહરતણી ગુરતા, કુચ કુંભે વસી જઈ,	૨૫૧૦
ચરણતણી અંમલતા, ચક્રુ વચે ગઈ;	૨૫૧૦
અભિનવ જોખનવેળા, મેળા ખેલતી,	૨૫૧૦
એક દિન મંદિર ઉપર, જઈ પ્રવેશી હતી.	૨૫૧૦ ૭.
ઈન્દ્રવરૂં ધનવંત, સમીપે તિહાં વસે,	૨૫૧૦
ખેલે વસંત ત્રિયાશુ, અગાસે સુરત રસે;	૨૫૧૦
દેખી મુનંદા વિપય, રૂચિ કહે માયને,	૨૫૧૦
મુગ વિવાહ કરો, જણવી નરરાયને.	૨૫૧૦ ૮.
એક દિન ધરસન્મુખ, તજોલી દુકાનમે,	૨૫૧૦
શેઠ વસુદત રૂપસેન, લીંગા સાનમે;	૨૫૧૦

દાસી નયણે નેહ, સખી દાસે દિયો,	૧૫૧૦	
રસોક અર્ધ સખી પત્ર, તે રૂપસેને લીધો.	૧૫૧૦	૯.
વાંચીને મન હરખી, અરય તેણે પૂરિયો,	૧૫૧૦	
પાછો પત્ર સખી એ, મુનંદાને દીધો;	૧૫૧૦	
વાંચી હરખી સા, તન મન વિકસાવતી,	૧૫૧૦	
પત્ર પ્રિતામકર હરસિત, હૃદયે દાખતી.	૧૫૧૦	૧૦.

દ્વયોર્લિખિતઃ શ્લોકઃ ।

નિરર્થકં જન્મ ગતં નલિન્યાઃ ।

યયા ન દૃષ્ટંતુહિનાંશુર્વિવમ્ ॥

ઉત્પત્તિરિદોરપિ નિષ્ફલૈવ ।

દૃષ્ટા વિનિદ્રા નલિની ન યેન ॥૧॥

પૂર્વ દાણ

દાસી મુખે કહે નિત્ય, ધર્મા તુમ આવતુ,	૧૫૧૦	
તુમ મુખ દીઠા વિના નરિ, ભોજન લાવતુ;	૧૫૧૦	
સાંભળીને રૂપસેન, મધો જળ મંદિરે,	૧૫૧૦	
દિન પાંચ આછે ક્રેમુદી, હરે હરે.	૧૫૧૦	૧૧.
અવસર પામી મુનંદા, તાસ જણાવતી,	૧૫૧૦	
જે દિન વન આચ્છવ, નરનારી જાવતી;	૧૫૧૦	
તે રાત્રે ઘર પાછળ, પીયુ પધારજો,	૧૫૧૦	
ખાંધશું દોર નિસરણી, તેણે ચઢી આવજો.	૧૫૧૦	૧૨.
અતુર વિચિત્રજી અવસર, ચિત ન ચૂકશે,	૧૫૧૦	
રંભા સખી મહિલા મળી, તે નવિ મકરો;	૧૫૧૦	
અહોનિશિ વાલ્દમ પ્યાન, ધરે રહી વેગળી,	૧૫૧૦	
માહારા ટેમતી વાત, તે જાણે ટેવળી.	૧૫૧૦	૧૩.

શાર્દૂલ ।

રાત્રિશ્ચાંદ્રમંત્રી ન ચાસ્તિતિમિરં ગંતું ન મે યુજ્યતે ।

છિદ્રાન્વેષણતત્પરઃ પ્રિયસત્ત્વે પ્રાપ્તે લોકોઽશ્વિલઃ ॥

નોવાચ્યંસત્ત્વ ચિત્તહારિણિ જને ગંતવ્યમેવાયુના ।

યુક્તાયુક્તવિચારણા યદિમવત્સ્નેહાય દત્તં જલમ્ ॥૧૧॥

પૂર્વ હાળ.

દારીમુખે	સુણી	તે,	હરખે	સંકેતીયા,	૨૫૦				
વરસ	સમા	દિન	પાંચ,	વિયોગે	વીતિયા:	૨૫૦			
ઠામુદીને	દિન	રાણી,	સુતા	તેડું	કરે,	૨૫૦			
સા	કહે	શિર	કુખે	છે,	તેણે	રહીયું	ધરે.	૨૫૦	૧૪.
દોય	સખીયું	સુનંદા,	રહી	નિજ	મંદિરે,	૨૫૦			
દોર	નીસરણી	ગોખ,	તળે	રાત્રે	ધરે;	૨૫૦			
એણે	અવસર	એક	જુગ-ડીયો	ધન	હારીને,	૨૫૦			
ચોરી	કરવા	કરતો,	ધનપતિ	ધારીને;	૨૫૦	૧૫.			
દોર	દેખી	મન	ઠોગુક,	ધારી	તે	ચટે,	૨૫૦		
આણુગોલી	સખી	લેઇ,	ગઈ	તસ	ઐરડે;	૨૫૦			
હરખી	સુનંદા	સ્નાન,	તતુ	રાણુગારતી,	૨૫૦				
ચંદનલેપ	કુસુમ,	આલપણ	ધારતી.	૨૫૦	૧૬.				
તેણે	સમે	રાણીયે	દાસી,	જેવા	ગોઠલી,	૨૫૦			
દીપક	જુગી	તેણું,	સખી	વાતે	ભળી;	૨૫૦			
કહે	સખીયો	હવણાં,	વેદન	સઘળી	ટળી,	૨૫૦			
સુતાં	સુનંદા	સુખભર,	દીણ	નિદા	મળી.	૨૫૦	૧૭.		
દાસી	સુણી	તે	વાત,	કહી	જઇ	રાણીને,	૨૫૦		
આવી	સુનંદા	ઐરડે,	ધુંધટ	તાણીને;	૨૫૦				
શય્યામે	ફલ	પુજ,	બિચાયાં	મોકળા,	૨૫૦				
બોલે	સુનંદા	નાથ,	વરવા	કેમ	વેગળા.	૨૫૦	૧૮.		
તાણી	લિએ	શય્યાયે,	નિપમચાકુળ	ચઈ,	૨૫૦				
સુખ	ભોગવતાં	વિયોગ,	વેળા	કરે	ગઈ;	૨૫૦			
સુરતશ્રમે	નિદાભર,	મૃદી	ઉડિયો,	૨૫૦					

• સુકાદ્વળનો દાર, જુગડિયો લેઈ ગયો.	૧૫૧૦	૧૯.
દોર નિશ્ચરણી સખીયો, ધરમાં લાવતી,	૧૫૧૦	
જાગી સુનંદા સખીયોને જોમ જલપતી;	૧૫૧૦	
વડમથુ નવિ વાત, વિચાર થયો કિસ્સો,	૧૫૧૦	
રાણીની દારી ભયે કરો, વેહલો નીકસ્યો.	૧૫૧૦	૨૦.
પૂરણુ ભાગ્યે મેળો, બન્ધો પણુ કણુ રહ્યો,	૧૫૧૦	
અંધારે અંધારે, કરીને તે ગયો;	૧૫૧૦	
મુઝ ચિત્ત ચોરી મયો ફરી, મળણુ કઠિણુ ધણો,	૧૫૧૦	
દુર્ભાગ દાસિએ ખેલ, બગડ્યો અમ તણો.	૧૫૧૦	૨૧.
દવે સુણજો રૂપસેન, બન્ધો જે પ્રીતમાં,	૧૫૧૦	
ગત ઘડી ગઈ ચાર, ચિવટ થઈ ચિતમાં;	૧૫૧૦	
કંચન વરણો ચરણો, મુધરિયા તમે,	૧૫૧૦	
કસખી નાડે નંગ, જડયાં તે ઝમ ઝમે.	૧૫૧૦	૨૨.
કમુઓ કસખી દોરનો, હીરા હસી રહ્યા,	૧૫૧૦	
મેલા મિઠાઈ લેપ, સુગંધી સંઘડ્યા;	૧૫૧૦	
ચીર પટોળી ભાત, તે રાતે રૂચે ધણી,	૧૫૧૦	
નેહાર ને કટિમેખલ, વાળી દામણી.	૧૫૧૦	૨૩.
હારાદિ અલંકાર, લિપા બહુ મક્કના,	૧૫૧૦	
કુંડળ ધર્મિભલ દાથ, ગજેરા ફૂલના;	૧૫૧૦	
એ સધળું લેઈ ઉવટ, મારગ સંચરે,	૧૫૧૦	
સુનંદા મળવાના, મનોરથ બહુ કરે.	૧૫૧૦	૨૪.
પથે પડી ધર લીત, તે ચંપાઈ મુઝો,	૧૫૧૦	
સંસારમાહે રાગ, વિટંબણુ એ જુઝો;	૧૫૧૦	
નરણુ થયો ન ગયો રાગ, રમણીરૂપનો,	૧૫૧૦	
સુનંદા ઉદરે મલે, જઈને ઉપન્ધો.	૧૫૧૦	
કપોતિકા કહે કંતને, મરણુ એણે સ		
હેઠ આહેડી બાણુ, ઉપર શકરો ભ		
નાગ ડસ્યો બિલ્લને, શકરો બાણું મુઝો		
દેવગતિ વિપરીત, ચાર ચિંતન જુઝો.		

છિદ્રાન્વેષણતત્પરઃ પ્રિયસસ્ત્રે પ્રાયેણ લોકોઽશિલઃ ॥

નોવાચ્યંસસિ ચિત્તહારિણિ જને ગંતવ્યમેવાધુના ।

યુક્તાયુક્તવિચારણા યદિભવત્સ્નેહાય દત્તં જલમ્ ॥૧૧॥

પૂર્વ ઢાળ.

દારીમુખેં સુણી તે,	હરખેં સંકતીયા,	૨૫૦
વરસ સમા દિન પાંચ,	વિયોગેં વીતિયા:	૨૫૦
કૌમુદીને દિન રાણી,	મુતા તેડું કરે,	૨૫૦
આ કહે શિર દુઃખે છે,	તેણેં રહીનું ધરેં.	૨૫૦ ૧૪.
દોય સખીશું સુનંદા,	રહી નિજ મંદિરેં,	૨૫૦
દોર નીસરણી ગોખ,	તમે રાત્રેં ધરેં;	૨૫૦
એણે અવસર એક લુગ-ફીચો	ધન હારીને,	૨૫૦
ઝોરી કરવા કરતો,	ધનપતિ ધારીને;	૨૫૦ ૧૫.
દોર દેખી મન કૌતુક,	ધારી તે ચરે,	૨૫૦
અણુબોલી સખી લેછ,	મઠ તસ ઝોરડે;	૨૫૦
હરખી સુનંદા સ્નાન,	તવુ શય્યાગારતી,	૨૫૦
ચંદનલેપ કુસુમ,	આલપણુ ધારતી.	૨૫૦ ૧૬.
તેણે સમે રાણીયેં દાસી,	જેવા મોકલી,	૨૫૦
દીપક ધુળી તેણું,	સખી વાતેં લખી;	૨૫૦
કહે સખીયો હવણું,	વેદન સચળી ટળી,	૨૫૦
સુતાં સુનંદા સુખભર,	દીપ્ત નિદ્રા મળી.	૨૫૦ ૧૭.
દારી સુણી તે વાત,	કહી જમ રાણીનેં,	૨૫૦
આવી સુનંદા ઝોરડે,	ધુંધટ તાણીને:	૨૫૦
રાચ્યામેં ફલ પુંજ,	બિચાર્યાં મોકળા,	૨૫૦
બોલે સુનંદા નાથ,	વરયા કેમ વેગળા.	૨૫૦ ૧૮.
તાણી લિએ રાચ્યાયેં,	ત્રિપચાકુળ ચંદ,	૨૫૦
સુખ ભોગવતાં વિયોગ,	વેળા ફરેં ગઠ;	૨૫૦
સુરતપ્રમેં નિદ્રાભર,	મકી ઉડિયો,	૨૫૦

• મુક્તાશ્વનો હાર, જુગડિયો લેઈ ગયો.	૧૫૦	૧૯.
દોર નિસરણી સખીયો, ઘરમાં લાવતો,	૧૫૦	
નળી સુનંદા સખીયોને એમ જલપતી;	૧૫૦	
વડઅશુ નવિ વાત, વિચાર થયો કિસ્સો,	૧૫૦	
રાણીની દાસી ભયે કરો, વેદલો નીકસ્યો.	૧૫૦	૨૦.
પૂરણુ બાળે મેળો, બન્યો પશુ ક્ષણ રલો,	૧૫૦	
અધારે અવારં, કરીને તે ગયો;	૧૫૦	
મુઝ ચિત ચોરી ગયો ફરી, મળણુ કઠિણ ધણો,	૧૫૦	
દુર્ભાગ દાસિયે એલ, બગડ્યો અમ તણો.	૧૫૦	૨૧.
હવે સુણજો રૂપમેન, બન્યો જે પ્રીતમાં,	૧૫૦	
રાત ધડી ગઈ ચાર, ચિવટ ચઈ ચિતમાં;	૧૫૦	
કંચન વરણો ચરણો, ધુપરિયો તમે,	૧૫૦	
કસખી નાડે નંગ, જડયાં તે ઝમ ઝમે.	૧૫૦	૨૨.
કંચુઓ કસખી દોરનો, હીરા હસી રણા,	૧૫૦	
મેલા મિઠાઈ લેપ, મુગધી સંમળા;	૧૫૦	
ચીર પટાળી ભાત, તે રાતે રૂચે લણી,	૧૫૦	
નેજર ને કટિમેખલ, વાળી દામણી.	૧૫૦	૨૩.
હારાદિ અલંકાર, લિયા બહુ મલના,	૧૫૦	
કુંડળ ધમ્મિલ દાથ, ગજેરા ફૂલના.	૧૫૦	
એ સુધણું લેઈ ઉવટ, મારગ સંચરે,	૧૫૦	
સુનંદા મળવાના, મનોરથ બહુ કરે.	૧૫૦	૨૪.
પથે પડી ધર ભીત, તે અંધાઈ મુઝ્યા,	૧૫૦	
સંસારમાહે રાગ, વિટંબણુ એ જુઓ;	૧૫૦	
નરણુ થયો ન ગયો રાગ, રમણીરૂપનો,	૧૫૦	
સુનંદા ઉદરે ગળે, જાંઘને ઉપન્યો.	૧૫૦	
કપોતિકા કહે કંતને, મરણું એણે સં		
હૃદ આહોડી બાણુ, ઉપર શકરો ભા		
નાગ ડસ્યો બિન્દલને, શકરો બાણું મુઝ્યા		
દેવગતિ વિપરીત, ચાર ચિંતન જુઓ.		

રાત્રિ જશે પરભાતે, રતિ જળ લગશે,	૧૫૧૦
જપથું કુસુમવન પુષ્ટિ, યશે પંકજરસે;	૧૫૧૦
દમ્બકેશે અલિ રાતે, રલ્યા દિલથું લખે,	૧૫૧૦
વનગજ શર જલ્પીને, કમળસાથે બખે.	૧૫૧૦ ૨૭.
મનના મનોરથ સધગા, તે મનમાં રલ્યા,	૧૫૧૦
દલિરાગવશ પડિયા, તે દુઃખિયા કલ્યા;	૧૫૧૦
પરમભણિરસ રાવણુ, દશ મસ્તક ગયાં,	૧૫૧૦
મીતા સતી તત પાળી, અચ્યુત પતિ થયા.	૧૫૧૦ ૨૮.
વિપવિનોદથી જેહ, રલ્યા ફરે સદા,	૧૫૧૦
આ ભવ પરભવ તેહ, લહે સુખ સંપદા;	૧૫૧૦
ત્રીજે ખડે ઢાળ એ, છટી મન ધરે,	૧૫૧૦
શ્રી શુભતીર વચનરસ, આરવાદન કરે.	૧૫૧૦ ૨૯.

દોહરા.

ખીજે દિવસે ગવેપવા, વસુદતના સુત આર;	૧.
ભોત પડી ઉપગતતાં, મળીયા લોક દખર.	૨.
મૃતક તિહાં રપસેનવું, નિકળ્યું વસ્તુ સહીત;	૩.
વાત સુનંદા સાંભળી, ચિતે બન્યું વિપરીત.	૪.
શોક ભરી સખીને કહે, આશી બની ગઈ વત;	૫.
અંધારે નવિઃ ઓળખ્યો, મળિયો દોષ કુળત.	૬.
વસ્તુ નિહાળત જાણીયો, ધૂર્ત હરી ગયો હાર;	૭.
પથ રપસેન મરણ સુણી, રદન કરે તેણી વાર.	૮.
તસ રોકે દિન કાલતાં, ગર્ભ વધિયોદોય માસ;	૯.
દેખી રાય તણે બયે, સખીયો પામી ત્રાસ.	૧૦.
આપધે ગર્ભ જ પાડિયો, સા ચઈ સન્નિગત દેહ;	૧૧.
રાયે રથપુર રાયને, દીધી સુનંદા તેહ.	૧૨.

ઢાળ ૭ મી.

(ચાપાઈની દેશી.)

પરણી નૃપ રથપુર લેઈ ગયો, રપસેન તિહાં પત્તગ થયો;

ત્રીજો, ભવ નરભવ દારિયો, સુનદા નજરે ધારીયો ૧
 ફણુ વિસ્તારી રાગે નડ્યો, ધાધ સુનદા કડે પડ્યો,
 હા હા કરતા નૃપ આવીયો, લેઈ ખર્ચ પૂઠે ધાવીયો. ૨.
 માયો અહિ એથે ભવ ગયો, તે વનમાહે વાયસ યયો,
 એક દિન દપતી વનમા ગયા રાગરગ રસ રીતે રહ્યા ૩
 વાયસ તે તર ઉપર ચડ્યો, સુનદાને રાગે નડ્યો,
 કથુંકટુંક શરે તે બણે, તામ નરેશ્વર ખરો હણે ૪.
 હસ યયો તે ભવ પાત્રમે, હસતણા ટોળામા રમે,
 રાજ રાણી સર જળ જુવે, હસ સુનદા દેખી રૂએ. ૫.
 ઉડી બેડુ પાખે આશ્વર્યો, નૃપસુભટે ખર્ગે કરી હપ્પો,
 તેહ જ વન છત્રે ભવ ભયો, દરણી ઉદરે દરણો થયો. ૬
 દેખી રાણી રાગે ય્યો, ઝુરે ઉભો આસુ ભયો,
 આહેડી નૃપ બાણે હણી, લિયો શિકાર તે ભક્ષણુ બણી ૭.
 માસ પચાવી તે મૃગતણુ, ખાતા રાણી વખાણે ધાત્રુ,
 અવધિનાણી મુનિ દોષ જતા, તે દેખી મૃગતક ધૃણુતા ૮.
 પૂછે રાણી મુનિને તિસે, રવામી મૃગતક ધુણે ડિમે,
 માધું કહે કારણુ છે ઇહા, આવી સુણો અમો વચીરે જિહા ૯.
 તિહા ગયા નૃપ રાણી મળી, મુનિ મુખ્યવાત સકગ સાભળી,
 રાગી નરનુ મસજ બખો, ગાનનિના ટુમે નવિ જોગખો ૧૦.
 રાણી કહે રૂપમેન કુમાર, આગળ શો થાશે અવનાર,
 તવ જોયા ગાની અણુગાર, સાતમે ભવ દાથી અવતાર ૧૧
 દુજ ઉપદેમે રામતા વરી, સમકિલ પાળી મત આદરી,
 સદસારે સ્વરવાગીજ થશે, નરભવ પામી મુગતે જશે. ૧૨.
 એમ કહી મુનિ ઉપદેશજ દીયો, સાભળિ દપતી દીક્ષા લિયો,
 રાજ-સપિ ગુર સાથે ગયા, સયમ પાળી સુખિયા થયા. ૧૩
 ગુરણી પામે સુનદા બણે, અરિ મિત તણુ મણિ સરખા મણે
 (નરે આતાપના તાપે જઈ, અવધિયાની સુનદા ચઈ ૧૪.
 રૂપમેન હસ્તી જિહા ફરે, સુનદા તિહા વસતી કરે,

આવી વનમેં સમોસયાં, સું ઉપગારી ગુણવંત.	શું	૯.
વનપાળક મુખ સાંભળી, સું કુંવરે કહાવી વાત;	શું	
રાય રાણી દરખ્યાં સહુ, સું બહુ ઉછરજેં જાત.	શું	૧૦.
હિંડી કુંવર નમી તાતને, સું સકળ કહ્યું વિરતંત;	શું	
ભક્તિયે દેધ પ્રદક્ષિણા, સું મુનિવર ચરણ નમંત.	શું	૧૧.
જ્યેષ્ઠ સહોદર સમ ગણી, સું વિદ્યાધરને ત્યાંહી;	શું	
બૂપચરણ ભેટી કરી, સું બોલે વચન ઉત્સાદિ.	શું	૧૨.
સુજ નગરી પાવન કરો, સું દેખે લોક અચંભ;	શું	
મરધર દેશી લોકને, સું સુરતર ફૂલ સુરંભ.	શું	૧૩.
નપર સવિ શણગારીયું, સું રતનચૂડ ધરિ નેહ.	શું	
ગજ બેસારી મહોત્સવેં, સું પધરાવ્યા નિજ ગેહ.	શું	૧૪.
આગત રવાગત બહુ કરે, સું ભોજન વિવિધ પ્રકાર;	શું	
ભક્તિભરે ધર તેડીને, સું પડિલાબ્યા અણુગાર.	શું	૧૫.
બીજે દિન સમહોત્સવેં, સું તેડ્યા ધર મુનિરાય;	શું	
પંચ સહસ્ર સોવન પગેં, સું પૂજી નમે નરરાય.	શું	૧૬.
અગડદત કુમર હવે, સું કમળસેના ધર જાય;	શું	
માન તજી ભજી નારીનેં, સું શીતળ વયણેં ઠરાય.	શું	૧૭.
ગુજ સરિખી જે સુંદરી, સું છંડી વિજ્ય અપરાધ;	શું	
મદનમંજરી કુલટા સમી, સું મેં માની કરી સાધ.	શું	૧૮.
રેતિ ધનંજય સમ ગણી, સું સોવન રેતિ સમાન;	શું	
અનુભવી વાત સકળ કહી, સું હું અવિવેક નિધાન.	શું	૧૯.
મેં અજ્ઞાનપણે કરી, સું ન લશ્યું નારીચરિત્ર;	શું	
નયણેં રૂચે મનમેં દસે, સું વાત કરે તે ચિચિત્ર.	શું	૨૦.
મનય જજેં ખગ અંજરેં, સું જાણે ન શુધપદ ઠામ;	શું	
સમજાને સમજાવતી, સું જૂઠું અખગા નામ.	શું	૨૧.
મુનિવર મુખ માલમ પડી, સું એ વિનિનતા વાત;	શું	
મોહ તિમિર રજની ગઈ, સું જ્ઞાન ઉદય પ્રભાત.	શું	૨૨.
સંયમ લેશું શર કરે, સું રેહેજો સુખશર ગેહ;	શું	

સા કહે અમે પણુ સંઘમી, સું બિહાં છાયા તિહાં દેહ.	ગું	૨૩.
સમસર્પી કુંવર ગયો, સું મદનમંજરી આવાસ;	ગું	
કહે ભવદવ તાપે તપ્યા, સું વત ધરણુ ગુર પાસ.	ગું	૨૪.
કળ્યો સાસુ સેવના, સું એમ કદી ઉઠ્યો કુમાર;	ગું	
માત તાતને જઈ કહે, સું લેણુ સંજમ ભાર.	ગું	૨૫.
પદ બાંધવ એ અમતણા, સું જીવિતના દાતાર;	ગું	
બધાણા વચને અમો, સું સાથે સવિ અણુગાર.	ગું	૨૬.
ગ્યોયી ગુર સહ લાવીયા, સું દણુ ન રહું સંસાર;	ગું	
નિશ્ચય દેખી નરપતિ, સું કરે સન્નિધિ સાર.	ગું	૨૭.
બાંધવ વર્ગને પૂછીને, સું કરતો દીન ઉદાર;	ગું	
શિબિકાથે બેસતાં, સું પટ બાંધવણુ કુમાર.	ગું	૨૮.
કમળસેના શણુગારતી, સું સસરો સાસુ નિજ હાથ;	ગું	
શિબિકાથે પધરાવતાં, જાણે શાસનચરિ સાથ.	ગું	૨૯.
રતનચૂડ નૃપ બેહુ મળી, સું કરતા મહોત્સવ સાર;	ગું	
જેમ જમાલી નિકળ્યો, સું આવેજિહાં અણુગાર.	ગું	૩૦.
આબુલણુ તણુ અડજણાં, સું લીધે મહાવત આગ.	ગું	
જીદિ કુસમવન સુર કરે, સું ગુરવાસક્ષેપ ઉદાર.	ગું	૩૧.
વંદી સહ પાછા વળે, સું મુનિ સવિ કરત વિહાર;	ગું	
કમળસેના સન્નિધિ રહી, સું આંસુ પડતે ધાર.	ગું	૩૨.
સાસુ કહે બેટા મુણે, સું છું દેહે સુકુમાર;	ગું	
ફલનો ભાર ન શિર ધરે, સું કેમ વહો મેરભાર.	ગું	૩૩.
પણુ છું ત્રિહુ પખ ઉજળી, સું ચોથો ગુરકુળનાસ;	ગું	
દુહર નહીં છુજ મુનિપણુ, સું પણ મુજ કાધ નિરાશ.	ગું	૩૪.
છું નિરનેહી થઈ ચલી, સું મુજ તરછોડી હાથ;	ગું	
જાઈશ ધર કેમ એકલી, સું ભોજન કરે દેણી સાથ.	ગું	૩૫.
નિરાગી થઈ નીકળ્યા, સું પણ વરસે એક વાર;	ગું	
મુજ મલસા સાસુ હતી, સું સંભારજે ધરી પ્યાર.	ગું	૩૬.
આ વનમાં નથી આવણુ, સું શત્રુ સમ વન એહ;	ગું	
જેતી ને રોતી વળી, સું સખીગણુ ગઈ ગેહ.	ગું	૩૭.

ધનસિરીકું વિશ્વાસ, કથા બહુજાનદસે; ૧૦
 એજે અવમર ડંડિરે નામે, તલાર ઉદાં બસે. મેં ૧૦ મું ૧૦ તં
 ધનસિરી મહીયર આયદે, ગોંખમે આવતી; ગોં ૧૦
 લેત વિનયંધર તબોલ, દિવા મુખ આવતી. મેં ૬૦ મું ૬૦ ૧૦
 મુખરમ બગી પિયકારીયાં, ડાસત ખાવતે; ૬૦
 ડંડિરે રિરે છટકાવ, લગાત લગવતે. મેં ૬૦ મું ૬૦
 હંચે બદન નિધા કર, દેખત સુંદરી; ૬૦
 લગા પ્રેમમેં અંતર ધાય, ખડા રથા દો ધરી. મેં ૫૦ મું ૫૦ ૧૦
 ડંડિરે કહે મુષુ મુંદરી, પિયુ વિષુ ક્યું રહે; ૫૦
 તેરો જોખન હો વન ફલ, વિજોગે ક્યું દહે. મેં ૬૦ મું ૬૦
 મુખ તબોલમેં પ્રેમ રસે, હમ બીજીએ; ૬૦
 તેરે લોચનકે લટકે રે, હમુ દિલ રિઝીએ. મેં ૬૦ મું ૬૦ ૧૧
 હમ હમમેં રંગે, રમો એક ઘેરિયાં; ૨૦
 હમ હુકમી મંગત હોત, કરત કોણુ હેરિયાં. મેં ૬૦ મું ૬૦
 જોને જોલાયા માપ, વિષુસે ક્યું ડરે; ૬૦
 જોજો ખાયા વચ્છનાગ ધંતુરે કયા મરે. મેં ૬૦ મું ૬૦ ૧૨
 રાંકસે પ્રીત ખનાધ, સો બાગા રાતમેં; ૬૦
 મેરા જાત લગા તેરી માથ, રહેંગી નીરાતમેં. મેં ૨૦ મું ૨૦
 આવલ ફલ હજાર, ચંપેટી એક કલી; ૨૦
 મરખ નરમેં જાગારા, ચતુરકી એક ધડી. મેં ૨૦ મું ૨૦ ૧૩
 જોલી મની મુન હો, શેદરકા કાટવાલીયા; ૨૦
 કિમત વદે વગડે, જ્યું દોર ગોવાળીયા. મેં ૨૦ મું ૨૦
 પીયુજ ચંચે પરદેશમેં, દીલસે ન વેગલી; ૬૦
 તેરી અમ્માકું જા કર પુછ, પતિ જિન એકલી. મેં ૫૦ મું ૫૦ ૧૪
 વિરહે દહી તોરી માવકું, અકેં ખેલાવણાં; ૨૦
 જોજો ખાલમેં જોદ રમાયા, જા કારણુ ધાવણા. મેં ૭૦ મું ૭૦
 કેસરી કંતકે આગે, સમે દરણાં વલી; ૨૦
 તેરે સરીખે શુધામ, મેરે ધર કરતા નોકરી. મેં ૨૦ મું ૨૦ ૧૫

જોય વટે જુદુ જોલે, મરેગી છોકરી; મં
 કહે સા સતી આગલ જાગલ, જુવને કેમરી. મેં જું મું જું
 પું નિમુણી કોટવાલ, ગયો ધર ચિંતવે; મં
 કરી નેદ સરીકો શીવ, બુકાવું હું હવે. મેં મું મું મું ૧૬
 જોદ જોલાલ વિનયધરકું દોસ્તી કીયો; દો
 એક દિન જોલાલર પાંડું, પરિ સનમાનીયો. મેં ૫૦ મું ૫૦
 ધનમિત્રી માય હમેરા, મિલાવા તુમ કરો; મિં
 કહે મો કનકું મગઝાકું, માનેગી તો મરે. મેં માં મું માં ૧૭
 આપ વિનયધર ખાત, મતીકું સુણાવીયાં; સં
 જોલી મા એસી ખાત કરેગા તો, ખાયગા માલીયાં. મેં ખાં મું ખાં
 લાંચ પરાઇ ખાવલ, ધિયુ તુંહી જાવરા; ધિં
 મેરા કંત વિના સારી આવમ, મરે મહોદરા. મેં મં મું સં ૧૮
 સુનીય વિનયધર જોયે, હમું તકસિર પરી; હં
 પૂછે દિન દુજે તત્તાર, હુમ ક્યા પાંશરી. મેં હું મું હું
 વિનય વટે મવિ ધીરે, જનેગી વાસ્તા; જં
 ધર આપ ખાન ચલાઇ, રોલો ધરી માનતા. મં ૨૦ મું ૨૦ ૧૯
 દેખી લહી ચિતભાવ, કહે મા દેડમે; કં
 તુમે મલોયા દુર્ગત, ડંડીર માથે ક્યું રમે. મેં ડં મું ડં
 તીજે દિન ટેવ યાદી, રીત વિનયધરા; રીં
 કહે મા મોય ડંડીર, દામ દીયેગા કેતરા. મેં દાં મું દાં ૨૦
 લાખ લેઇ ઉમે લાઓ, અસોકવને નિશિ; અં
 નવ હરખો વિનય ડંડીરકું, જાય કરે ખુશી. મેં જાં મું જાં
 આથે તત્તાર અગોઠ, વાડીમે એકલે; વાં
 તવ ધનમિત્રી મજ્યા માજ, ઉઠાં એક મોકલે. મેં જિં મું જિં ૨૧
 ગુમ શિપાઇ છપાઇ, ખટમ મા મઇ વને; ખં
 મદિરા દેત કાધ અચેત, સુખદ ખટ્ટે હચે. મેં મું મું મું
 જોલે સતી નીચ મગી, વિનયશિર મંદાર; વિં
 સોપીકંપતજોલે અગા દેર, કામ મેં નહીં કરે. મેં કાં મું કાં ૨૨
 ગતીકે હુકમ વિનયે જાળ, નાંખીયો દેપમે; નાં

બનણી નારી સતીકી જાત, ભરાણી રૂપમેં. મેં ૭૦ મું ૭૦
 એક દિન પૂછે વિનયધર, કાઢા તુમ સાસરા; ૬૦
 મુનીએ સખી બાત સુણાઇ, હુઆ નેહેં ભરા. મેં ૬૦ મું ૬૦ ૨૩.
 વિનય વહે તુમ પિયુસેં, મેલાવા મેં કરેં; મેં
 સતી જોલે દેકેં મિરપાવ, બધારંગી આબર. મેં ૭૦ મું ૭૦
 તવ મંલરૂપ ધરી જાઇ, માત પિતા મલે; મેં
 સાસુ સરસે વધાઇ સાથકે, આણ મોકલે. મેં ૭૦ મું ૭૦ ૨૪-
 યજ્ઞી સદિત સંથવાદ, ઉજ્જેણી આવીયા; ૭૦
 બહે એન્હવસેં ફેર દોલું, ઉઠાં પસાવિયાં. મેં ૭૦ મું ૭૦
 દેવતી વાસ જુવન સુખ, વિજસેં નેદથુ; વિં
 વિનયધરકે શિરપાવ, તે માગે તેદથુ. મેં ૭૦ મું ૭૦ ૨૫.
 સઃ કહે તુમ ક્યું માગો, વિનયકું પિત્રણીએ; વિં
 મમુદદત કહે સોય, અમો એક જાણીયે. મેં ૭૦ મું ૭૦
 મેન્હવની મિયા ખીત, બની કીર નીરસેં; ૭૦
 ખંડ ત્રીજે દશમી ઢાળ, બની મુજવીરસેં. મેં ૭૦ મું ૭૦ ૨૬-

દોહરા.

- મુર્યે વસા સરખી નડી, કહે ધર્મિય કુમાર:
મંસારે સતીયો ધણી, તમ ધણી કુસદા નાર. ૧.
- વારણ વાણ લોદગડ, કાટ ઉપડ નર નાર:
વત્રે નવમ બદુ અંતરે, મરખાં નડી મંમાર. ૨.
- મુન-ધન્ધા નવિ ઉપશમી, નવિ પાગે નિવંદ;
અધવચ મુખથી નીકળ્યો, તે દીવ ભરિયો એદ. ૩.
- તર છાયા બેમલુ દીવે, પત્ર દીવે રૂળ ભસ;
ગુમ છાયા શીતળ લહી, વંધુ મુખ પ્રત્યક્ષ. ૪.
- કંપતરની જાચના, છટી જુમલિક લોક:
અવર તરવર પામીને, કેમ જાચે તે દોક. ૫.
- તેજે રચમી ગુમને ક્યું, કરીએ મુન ઉપમાર:
નદી નાગાં ધન જગ ભરે, પુજ ભરણ કિમિધાર. ૬.

ઢાળ ૧૨ મી.

(નવમી નિર્ગન્ધે ભાવના, ચિત્ત ચેતો રે-એ દેશી).

- મુનિવર વળતું એમ કહે, ચિત્ત ચેતો રે;
 ન્દુષ્ટ ધર્મિભલ કુમાર, ચતુર ચિત્ત ચેતો રે.
 'દ્રુપદેશ આશ્રવ હારનો, ચિં નદિ મુનિનો આચાર. ૨૦ ૧.
 પશુ આશ્રવ મંવર હુવે, ચિં આચારંગ વખાણ; ૨૦
 તેજોં તુઝ પાંડિત મિદિએ, ચિં કંટું સિદ્ધાંત પ્રમાણ. ૨૦ ૨.
 કર્મ વિધન ઉચ્છેદવા, ચિં ભાંખ્યા તપ સવિધાન; ૨૦
 ભાવ નિરાશયે નિર્ગન્ધ, ચિં તપ આબિલ વર્ધમાન. ૨૦ ૩.
 રપણેં જડિત રત્નાવલી, ચિં કનકાવલીનેં હામ; ૨૦
 રત્નાવલી કનકાવલી, ચિં અદલ બદલ દોષ નાન. ૨૦ ૪.
 દત્તરતાં દોષ પામથી, ચિં એક દોષ ત્રણ અંક; ૨૦
 નવદાહા વચ્ચે શન્ય છે, ચિં શેષ ધરે ત્રણ ટંક. ૨૦ ૫.
 એકાદિકા શેષ મરમા, ચિં કુમકુમીના હવે હાં; ૨૦
 પાંતરીશ દોઢેં કુમખુ, ચિં ૫૨ રેખાયત આહ. ૨૦ ૬.
 ચોત્રીશ ત્રિગડા ચાપીએ, ચિં ગન્ય વચ્ચેં કરી એક; ૨૦
 અથવા દુતિ ચડે પશુ ખટે, ચિં પંચ ચડે તિગડું વિવેક. ૨૦ ૭.
 વાલક દો ચડે ખટ અડે, ચિં ખટ ચડે દો એક માર; ૨૦
 ગુરુગમ ચાપનથી ધણા, ચિં કુમકુમીના અધિકાર. ૨૦ ૮.
 પારણાં અઠવાલી તપ સવી, ચિં માસ મત્તર દિન ખાર; ૨૦
 ચાર વાર રત્નાવલી, ચિં તો હોયે ચોસરો હાર. ૨૦ ૯.
 કોહા નવ નવ પશુતિસે, ચિં ત્રિક હામેં દોષ દોષ; ૨૦
 એ નિધિયેં કનકાવલી, ચિં એકેં એકાવલી હોય. ૨૦ ૧૦.
 લધુ ગુરુ પદ સયોગના, ચિં સિદ્ધ નિકળિયા દોષ; ૨૦
 શકિતધરા તપ એ કરે, ચિં મુક્તાવલી દોષ મોય. ૨૦ ૧૧.
 શકિત નથી તુઝ એવડી, ચિં પશુ તુઝ યોગ્યતા જ્ઞેય; ૨૦
 મંત્ર વિદ્યા તપગ્યા વિના, ચિં લક્ષ્મી ન પામે દોષ. ૨૦ ૧૨.
 તેણે તુમ આરાધન કરે, ચિં પરમેષી મહામંત્ર; ૨૦

- મહિમા ધણો સુતમાં કલો, ચિં એ સર્વો મંત્ર ન વંત્ર. ૨૦ ૧૩.
 અષ્ટકમળ દળ પાંખડી, ચિં કાર્ત્તિકવેં અસિદંત; ૨૦
 મિદ્ધાદિક અડ ચિહ્ન દિશે, ચિં વિદેશે ચૂલા થાપંત. ૨૦ ૧૪.
 એણી વિધેં હૃદય કમળ ઢવી, ચિં જાપ વપો નવ લક્ષ; ૨૦
 ત્રિદા પોડશ અક્ષરી, ચિં દેવ હોવે પ્રલક્ષ. ૨૦ ૧૫.
 પ્રથમ અલિદાન દેવને, ચિં દેહ વપે શુભત્રામ; ૨૦
 સ્પરિ કરી સાગર કંમરી, ચિં ભૂત ભુજંગ લય નારા. ૨૦ ૧૬.
 ચણુ મુનિવેશેં અમોઘ છે, ચિં તપ આંખિલ ઉપવાસ; ૨૦
 સુરદર્શન દિન વીજળી, ચિં ગાજનિસિ ન નિરાશ. ૨૦ ૧૭.
 દ્રવ્યવેશ મુનિનો ધરી, ચિં ઉપગરણાં અતુરપ; ૨૦
 સ્વકળ ક્રિયા શુદ્ધે કરે, ચિં જેમ કરતા મુનિ ભૂપ. ૨૦ ૧૮.
 સામુદાયી ગોચરી, ચિં વિગય લેજી ઉપવાસ; ૨૦
 પ્રથમ પછે નિર્લપતા, ચિં કરે આંખિલ પદ માસ. ૨૦ ૧૯.
 વંછિત ફળ તસ સંપન્ને, ચિં રમણી નકલિ વિલાસ; ૨૦
 આ ભવમાં મુખ ભોગવે, ચિં પરભવ પુણ્ય પ્રકાશ. ૨૦ ૨૦.
 ત્રીજે ખંડે મુનિવેરે, ચિં કહી અગીયારમી ઢાંજ; ૨૦
 ત્રીર કહે ગુરવયણી, ચિં પામીયે મંગળ માળ. ૨૦ ૨૧.

દોહરો.

- ધર્મિલ ગુરવયણાં સુણી, હરખોઃ હૃદય મજારઃ
 માતપિતા બધવયટા, અધિદે ગુરુ ઉપગાર. ૧.
 ગુરુ દીવો ગુરુ દેવતા, ગુરુથી લહીએ નાણુઃ
 આ ભવ મુખ સંપદ દીવે, પરભવ દોડ કપાણુ. ૨.
 કર જોડી ગુરુને કહે, મુજ આપો મુનિવેરાઃ
 આચાર્ય સુધી ક્રિયા, સજ્જો પુમ આદેશ. ૩.
 તવ ગુરુ મુનિવેરાજ દિવે, મંત્ર તથા આશીપઃ
 કરી ઉપવાસ ગુરુમુખે, મંત્ર જપે અહોનિશ. ૪.

ઢાળ ૧૨ મી.

(હારે હું તો જ જ ભરવાને અહીં તો જ મુનાતીર જો-એ દેશી).

- હારે હવે ધર્મિભલ મુનિજી, ત્રેશ ધરી કરી તામ જો,
ઉપગરણાં દશ આર મુનિકેતાં ધરે રે લો; ૧.
- હારે ૫૬ આવસ્યક પડિલેહણુ શુભ પરિણામ જો,
૧) નિધિયે મંત્ર જાપતા પોડશ અક્ષરે રે લો. ૧.
- હારે મન શુદ્ધિ, નિકરણુ, ચોગે તપ જાપ પોપ જો,
પ્રત્યાહારને ધારણુ, ધ્યેય દિશા વરી રે લો;
હારે તજી, આધાકર્માદિક વળિ દેતા દોષ જો,
૨) જામુદાણી કરતા કરતા ગોચરી રે લો. ૨.
- હારે ૫૬૫૬ વ્રત કરિ નિર્લેપક લિયે આહાર જો,
ઉપવાસાંતર આંખિત કરતા નિલ પ્રતે રે લો.
હારે તજી, ધુમ્મદોષ તપ સધગો અડવિહાર જો,
એમ કરતાં ૫૬ માસ ગયા તપ વાધને રે લો. ૩.
- હારે તપ, અસ્ત્રો, શોષિત માંમ રૂધિર નિજ કાપ જો,
યુધ્ધે પોષિત હિતકર સૂર પામે ગયો રે લો.
હારે તિહાં માધુવેશ તજી મુજુમી સુરપાય જો,
સુરઆશીયે આલ્યો વન દરેલી ચયો રે લો. ૪.
- હારે પરિભ્રમણ કરતાં જાતલું મંદીર દીઠ જો,
તપ શ્રમ તાપ સમાવા, તાપન આશમ્યોરે લો.
હારે રમણી સુખ હેતે જૂન ધરે મપવિઠ જો,
૫) સુતો ભારતિદાએ, ચિંતાયે વખો રે લો. ૫.
- હારે તપ સ્વપને બોલે દેવ ચઇ પરમજ જો,
સુચરુનંચન સુપસાયે રહે સુખમાં મદા રે લો;
હારે સુશુ ધર્મિભલ પરણીશું સુખમાંથી મગન જો,
જાતોશ કન્યા જેયર જૂપ તણી મુદા રે લો. ૬.
- હારે એમ આમીય સમાણી વાણી સુશ્રિય કુમાર જો,
જાગ્યા રે મુહ માગ્યા મુઝ પાસા દગ્યા રે લો;
હારે ચિતિ સર, દુઃખ વૃદ્ધા, આંખિજાધાર જો,
૭) જાગા રે દિન, માગા શુભ દહાડા વ. પા રે લો. ૭.

- હારે ગતરોક કેક રવિઉદયે તેમ હરખત ને,
ચિંતે તપ મદિમા ચિંતામણિથી સરે રે લો;
હારે વળિ શાસ્ત્રે નવધા સુપ નનિયુધ લાખત ને,
અનુભવી માંભળી દીઠી લહે સ્વપનાંતરે રે લો. ૮.
- હારે ત્રણ પગધ વંઠે દેખે સદેજ મલાવ ને,
આરતિધ્યાને પડિયો ચિંતા સંભવે રે લો;
હારે ધળિ પાપને ઉદયે ધર્મતણો પરલાવ ને,
દેવ દિયે સ્વપનાં એ તિમ માત્રાં દુવે રે લો. ૯.
- હારે એમ સ્વપનવિચારે રાતિ ગઈ એક નામ ને,
એણે અવમરે તેણે હારે ગય આબો મલ્કી રે લો;
હારે રથ નેડ્યા ઉજ્જલ ઘોડા ધરીય લગામ ને,
હાંકંતી એક નારી તિહાં કણે ઉતારે રે લો. ૧૦.
- હારે રહિ હારે પૂઠે ટાણુ છે ધમ્મિલ આંદિ ને,
કુંવર કહે હું ધમ્મિલ આ યેઠા ધહાં રે લો;
હારે ધીમે સા બોલી ને હો ધમ્મિલ માંદિ ને,
તો વ્રમ નારી બોલાવે રથ બેઠી તિહાં રે લો. ૧૧.
- હારે તવ ધમ્મિલ ચિંતે મંકેતિક સંભેગ ને,
સુઝ નામે બોલાવે કાઈક સુંદરી રે લો;
હારે વનચંતર દેવી અથવા ખેટવી નેગ ને,
પામી આવી વિપેયાકુળ વિલાધરી રે લો. ૧૨.
- હારે તેણે માનપણ કરી નવું સુઝ નિરધાર ને,
લુંહંકાર કરતાં વાત ખરી જડે રે લો;
હારે જેમ યુની પગલાં બગલાં આખ્યવિહાર ને,
બાવતાં શુક સારીકા પંડર પડે રે લો. ૧૩.
- હારે એમ ચિંતી ચેપ થકી નિકળીયો તેહ ને,
તનયુષ દાંકી રથજી નેડા જઈ રે લો.
હારે રથ બેઠી
હરજી મા પણ

- દારે તે કન્યા વચને રથ દાંકંત કુનાર જો,
અંખાપુરીને મારગ ચોંધે મંચરે રે લો;
દારે મારગ અલતાં જો જો પૂછે બેઠુ નારી જો,
પડિકતર નવિ દેવે તે હું હું કરે રે લો. ૧૫.
દારે વાણવિઆમણુ લલિ જળમ્ભન વિશાળ જો,
ગાત્રી ગમાવણુ યાજ સમાવણુ ઉતરે રે લો;
દારે કાંઈ ત્રીજો ખડે જોડી બારમી દાળ જો,
શ્રી શુભચીર કુમાર વિનોદ હૃદય ધરે રે લો. ૧૬.

દોહરો.

- રૂપકુંવરી નિજ ધાવણું, ઉતરીયાં જળમ્ભ;
સુંદર ભૂમિ વિદોહિને, લે તરતજ વિઆમ. ૧.
જળ પાવણુ દોષ અમને, જાવે જમ કુમાર;
કુંવરી દેખી લોકને, અનગ્રી ચિત્ત મજર. ૨.
નવિ જાણે એ તપચગ્રી, દુર્ભજ સ્વામ સ્વરૂપ;
પરદુઃખ ન લહે તરકરાં, વંધ્યા બળકે ભૂષ. ૩.
પંથ પવનચીતે ઠરી, અર્ચિત પ્રજાજ્યો જમ;
સરોજો દેખી કરી, કહે નિજ ધાવને તામ. ૪.

દાળ ૧૩ મી.

(૬૫૨ હોવે અતિ જીજ્ઞો રે—એ રેશી.)

- કુંવરી કહે કોણુ કારિમો રે, મા એ મદ મમાર;
ડાંચે અધાર ફેટીયું રે, લૂંટી હું લાર બાબર રે. ૧.
માડી બડી રે બાજા નર એક, દીઠે દાંડે દેહ રે; માડી બા.
નબલાશું રથો નેહ રે, માડી૦ એ આંકણી૦
જૂએ દાંતો દેહડી રે, પ્રગટ નસાની જળ,
સુખ જળે ક્ષેણિયો રે, સ્વામતણુ વિકરાળ રે. મા૦ ૨.
વસ્ત્ર મલિન તન મળ લયો રે, દીપ્ત દારિદ્ર રૂપ;
મુક પડે હું હું કરે રે, દેખી પડે કોણુ કૂષ રે. મા૦ ૩.
મંદેતિક નર કિહાં રથો રે, કામદેવ અવતાર;

- મનવલ્લભ હૃદયે ધર્મો રે; જોમ મુક્તાક્ષણ દ્વાર રે. માં ૪.
- કિહાં સોવન પિત્તલ કિહારે, કિહાં મણિ ખડિત કાચ; માં ૫.
- રવિ ખજુઓ શશી રાહુઓ રે, કિહાં જૂઠું કિહાં સાચરે. માં ૬.
- તે નર ગ્રોણે આણીયો રે, જોલી ન જણે વાચ; માં ૭.
- રથમાં રાક્ષસ મમ મળ્યો રે, જૂત ખેત પિશાચ રે. માં ૮.
- પીયરીયાં પાછળ તંબ્યાં રે, ખીજો મળિયો મંતાપ; માં ૯.
- એકલાં રથમાં પ્રગટિયાં રે, પૂરવ જવનાં પાપ રે. માં ૧૦.
- વસ્ત્રે શસ્ત્રે રૂપ સન્ન્યો રે, યોદ્ધારથ નર જાણ; માં ૧૧.
- રત્ને જ્યોતિષો ડાખ્યો રે, કરવા ધરમ ડાણ રે. માં ૧૨.
- નીતિધર્મ રસ કેલિતાં રે, પુસ્તક રાખ્યાં સાચ; માં ૧૩.
- ગાડીવાન હાલી જાયો રે, જાલી ન જણે હાથ રે. માં ૧૪.
- અગ્રસ્થ ચિત્ત મિલાવડે રે, રંગજર રમે એક રાત; માં ૧૫.
- કડાય સનેહી ન વીસરે રે, જો દોષ માથે જાત રે. માં ૧૬.
- મરખ સાથે જોડી રે, પળ પળ કલેશ વિધાત; માં ૧૭.
- તેથી મરણ રૂઠું કહ્યું રે, કરી ગિરિજા પાપાત રે. માં ૧૮.
- દુરમન પણ દાનો જાણે રે, વિષ ચોર કરે સાર; માં ૧૯.
- વાંદરે રાયને મારિયો રે, મા મરખ દિતકાર રે. માં ૨૦.
- નગરે દોડી નવિ ગમે રે, એ મરખ મંજેગ; માં ૨૧.
- તો ધરવાસ વિલાસના રે, દૂરે રહ્યા સંભોગ રે. માં ૨૨.
- ગેહ જણી પાછી વણું રે, નહીં કોઈનું મુઠ કાળ; માં ૨૩.
- અલ્પચર્ય ધરણું સદા રે, લોકમાં વધશે લાભ રે. માં ૨૪.
- ધાવ કહે વત્સ આંખજો રે, મ ધરો મનમાં, ખેદ; માં ૨૫.
- સાનીતું દીકું હોશે રે, તિહાં નહીં કિશો વિભેદ રે; બેટી ૧.
- મ મ કર બાલક શુદ્ધિ, છે તુઝ પુણ્ય વિશુદ્ધ રે. બેટી ૨ માં ૨૬.
- નૃપકન્યા વરી બિચને રે, તેજ આનંદ બૃષાળ; માં ૨૭.
- કુટી વયો મયણા સતી રે, નીકળિયો શ્રીપાળ રે. બેટી ૩ માં ૨૮.
- મકેતિક નર નાજિયો રે, જૂઠું તણે જાડાર; માં ૨૯.
- કુંવારી કન્યાતણા રે, જોલ્યા રાત જરતાર રે. બેટી ૪ માં ૩૦.

તુમિ નહીં ખારે જાએ રે, તેમ જુઠાની વાત;	
જુઠસમે નહીં પાપિયો રે, એક દિન કરે વિધાત રે.	બે૦ ૧૮.
વિદ્યામંત્ર ફેળે નહીં રે, ફડકપટનું ધામ,	
જુઠથી સુર રહે વેગળા રે, અણુવિધામનું ઠામ રે.	બે૦ ૧૯.
રથો ધરવાસજ તેહનું રે, બોલે જમ નહીં બંધ,	
આળ શણગાર સતી તણા રે, નિષ્ફળ લહી પતિ અધ રે.	બે૦ ૨૦.
ફડું થયું જે નાવિયો રે, દેવે મેલ્યો અન્ય,	
મોનું કરો માણુમ વચે રે, જાણીયેં ધન્ય અધન્ય રે.	બે૦ ૨૧.
રૂપ દેખી રચી રહે રે, ન કરે પરીક્ષા સાર,	
જાપ જામારો ઝરતાં રે, જુઝ મળે ભરતાર રે.	બે૦ ૨૨.
આચારેં કુળ જાણીયેં રે, મજમ રોહ જણાય	
બોજનવાત વધુ કહે રે, વાતથી મર્વ કળાય રે.	બે૦ ૨૩.
ગેહ લણી જાતાં યકાં રે, હોસો હાંમી હાણુ.	
માત પિતાદિ પરાબલે રે, જીવિત કુ ખતી ખાણુ રે.	બે૦ ૨૪.
બોલાવે માલમ પડે રે, જુઝો બોલે રથા બોલ:	
દેશ કળા કુળ જાણીને રે, આપણુ કર્યું તોલ રે.	બે૦ ૨૫.
ત્રીજે ખડેં એ કહી રે, તેરમી લાળ ગ્માળ;	
મી શુભવીર કુંવર તણો રે, પુણ્ય ઉદય ઉજમાળ રે.	બે૦ ૨૬.

દોહરા.

ધાવ વચન સુણિ શીખનાં, ખેદ ભરી અકળાય;	
મન ચિતે મંકટ પડી, વાલ નદીનેં ન્યાય.	૧.
તર અંતર કુમરેં મુણી, વાત ઉભાપની લાંદિ;	
ચિંતે ચિત જોડે પારખ્યુ, દેવવચનનું આંદિ.	૨.
મખી માથેં બોલાવની, તમ કુમરી તેણી વાર,	
પૂછે તુમ નાણુ દેશ કુળ, કેમ અમ સાય વિહાર.	૩.
કોણુ દેશેં જાવા તણો, છે તુમચો બેદાર.	
શામજગા શી રી ભણ્યા, કહે એ વાત અગેય.	૪.

દાળ ૧૪ મી.

(રાજ પરચયો. ફરે પડયો તેરો પીસાગો—એ દેશો.)

કુંવર કપટસેં બોલીયો રે, મેરા કામરે દેશ;	
ફરને ફરે અમ અકિસે, કરી નવ નવ વેશ;	
કરણી ફરીરી કયા દિલગિરી.	અ આંકણી ૧-
દાલી મેં હરિપુર મહેરકારે, નહીં માય ને બાપ;	
જોરે જુલમ મેનેં ના કીયા, બડા હુવે મંતાપ.	કરણી ૨.
સગેં સુણીગજેં ઘર કયા કરે રે, હમ જુલમી લોક;	
ખાનાં પીનાં કરેં દાથસેં, ફેર દેવે બી લોક.	ક૦ ૩.
સ્નાન મામ ખટ અંતરેં રે, વરસેં દોષ વાર;	
કપડે બી યા રીત ધાવણાં, નહિં ધુરમત લગાર.	ક૦ ૪.
બૂન સેતાનકે દેવસેં રે, હમ રેહતે રાત;	
દિનમેં દિવાના હો રહે, કહું કયા જુનિયાત.	ક૦ ૫.
આર કલા ન પિછાનિયેં રે, મતિ વિકલ ગમાર;	
મોર કલા વનમેં ધરે, એક દેખીયેં માર.	ક૦ ૬.
શાએ પટે બકવા કરે રે, જોસા લવરી ખોગ;	
જોવાલ હમ કમેં કયા કરે, નિલ ચારંત દોર.	ક૦ ૭.
જનમેંસી દોર કેતે બેચાકિ રે, સિએ પેસે હગર;	
ઓ બી જૂગટ ખેલમેં મથે, નહીં ખાથે લગાર.	ક૦ ૮.
ખાવનનેં ફેર યુએ ના દીયાં રે, પશુ આરણુ ધામ;	
કાઈ રખે નહીં નોકરી, નહિં કવડી બી પામ.	ક૦ ૯.
ખ્યાલ તમાસા દેખતે રે, રહે ફિરને હી મામ;	
હમ ઠંકાણાં નહીં કિરયાં, મેરા કામેલ નામ.	ક૦ ૧૦.
નંગમ નંગલ જોગટે રે, જોસેં ખાખી હી લોક;	
કરતે મોજ મસ્તાઈમેં, નહીં કિંગીકા રોક.	ક૦ ૧૧.
તુમ સમ આરત જે મજે રે, હસેં કરતેં બી દાથ;	
જેચી વિદેશેં કરેં દોહડા, રમું વેરયાકી માથ.	ક૦ ૧૨.
રોડી પકાનાં હાથેં પડે રે, અગ હું મિલી નાર;	
ખાનાં પીનાં મુજે જો દીયે, રખું મુજે ધર બાર.	ક૦ ૧૩.
બંડી બાવટા લાયજે રે, પીસો નિલ તીન શેર;	

- રોજ મુલેગી જન તીનકી, મત જાનોએ ફેર. ૩૦ ૧૪.
- કુંવરી દહે દાધા પરી રે, તેરા બોલ હે લથ્થુ;
વેરા ફટારી તેરી જલ મધ, ઘુન હોતા હે લથ્થુ;
જલ રે મધ મધ તેરી નિંદગી. એ આંકણી ૦. ૧૫.
- લાલ લાલ જેસી તોરી અંખીયાં રે, જેસી જલતી મશાલ;
મે' હું બડી કુલબેટીયાં, હું હી હાલી દમાલ. જલ રે મધ ૦ ૧૬.
- જૂનદેવલ વસતો ફેરે રે, હું હી આપે' હી જૂત;
જુલમી ડુવા તો હમ કયા કરે, મુણ રંકકે પૂત. જલરે ૦ ૧૭.
- શાએકલા વિકલા નહીં રે, ઢોર ચારે સો ઢોર;
ગોવાલ હમ ધર બોહોત હે, નહીં હમ મમ ચોર. જલ ૦ ૧૮.
- મરખાજ કચેરીયે' રે, જુએ હસ્તીવદન;
દોડું પુઝી મુખ ના મલે, મુણી સવાળી અઘન. જલ ૦ ૧૯.
- પરી લાંચ દૂરે' ગયે' રે, હમ લોકમે' હાંસ;
હું બી બડે એસે મરખે, વિણ વિઘા વિલામ. જલ ૦ ૨૦.
- તેરી નિંદગાની મધ ધૂલમે' રે, બડા બમની હરામ;
મંગ તજે ફેર મજાનાં, રહે પાસે' ન દામ. જલ ૦ ૨૧.
- જોગીપરે' ફેરે જાંભે' રે, તેરે કાસીકા શોક;
ચિંતા ચતુર ઘટમે' વસે, નહીં મરખ લોક. જલ ૦ ૨૨.
- ઓરત બેચી બિદેશમે' રે, નહીં ખત્રીકી જાત;
બહુત ઉંદર બિલ દેખીયે, હોત અદિ બિલ ધાત. જલ ૦ ૨૩.
- સંક મુજે હું કયા કરે રે, બડી મતી હું નાર;
સાંસુતા મેરા હાતકી, નહીં દેખી તરવાર. જલ ૦ ૨૪.
- બંડી બાવટા હું લખે રે, તોરી પાસિંગી માય;
ખાનાં પીનાં દેઉં નોકરી, જામ સેવેગા પાય. જલ ૦ ૨૫.
- લુચે હરિકી કેમરા રે, લગે ખર્જને ન ધાય;
જલથુ બિચે' કોઠ ના જલે, મણિ ફણીકા મહાય. જલ ૦ ૨૬.
- તાલપુટે' કોઇ ના મરે રે, યજુ સતીઆંદે સાપ;
જીવે ન મંત્ર વિદ્યાધરા, એસી મેરી બી છાપ. જલ ૦ ૨૭.

ખંડ ત્રીજો મંવાદની રે, કહી ચોદમી દાળ;
વીર કહે મની ના ગ્રીહે, લહે લક્ષ્મી વિરાળ.

૧૧૦ ૨૮.

દોહરા.

- કુંવર સુણી ચિત્ત ચિંતવે, ડબ્બ મહિત મળિ નાર;
પણ ચિત્ત લીજો એહતું, મરણ દુષ્ટિ મંમાર. ૧.
- જાળગિરિ ભેદે અનુક્રમે, કપટે રાત્ર દણ્ડાપ;
કારજ મિત્રે વિનયથી, અનુક્રમે મલજી ચાપ. ૨.
- વચન વિવાદ ન કીજીયે, ચલીયે તમ મન રીત;
અનુક્રમે વશ કીજીયે, ન હોય પરાણે પ્રીત. ૩.
- વધણું મધુરતા રાખવી, કટુક વચન કરી દુઃ;
જમ મન ગમતું બોલીયે, તો હોય તેહ હનુઃ. ૪.
- શુભા કર કહોટડી, એ તણે વશ હુંત;
મનજન આણે મલપતા, દુર્જન કાલુ કરંત. ૫.
- દુષ્ટ શીતળ વર્ષાનણ, ઝગરો કરતા દેવ;
જનન આવી એક ધરે, પ્રજા કરે તતખેવ. ૬.
- કટુક વચન વહનાં સુણી, દીયે શિક્ષા સુર તામ;
માસુ વખાણી તિમ તણ, લહે સુર સુણી ઉદ્ધામ. ૭.
- વજ્રાજ્ઞપણ માસુને, દીયે દેવો ધરી પ્રેમ;
હરખ્યા સુર સ્વર્ગે ગયા, અમે પણ કમળું તેમ. ૮.
- ધાવ કહે બેડી મુણો, પથે કરી ધિર ચિત્ત;
એ નર માર્યે ચાલવું, આપણુ કાર્યનિમિત્ત. ૯.
- રણ કિતરી ચંપા જાળ, કરશું મરજો તોલ;
તુજ ઇચ્છાયે સંપ્રતિ, કહુઆં વચન ન બોલ. ૧૦.
- એમ સુણી માનપણે રથે, બેઠાં બુદ્ધ મુખજ;
કુંવર હુકમ કુંવરી તણે, જોતરીયાં કેકણ. ૧૧.

દાળ ૧૫ મી.

(સુંદર પાપસ્થાનક તલે ગોળમું—એ દેશી.)

સુંદર કુંવરે રથ હલકારીયો, બનાં પંથ વિચાલ હો;

- સુંદર એક વનમાં જઈ, કિતબો, દેખી સચેવર પાળ હો;
 સુંદર તપ મહિમા મન મદદે. એ આંકળી ૧.
- સુંદર ભોળન વેળા ત્યાંમાં થઈ, રમવતી ધાવ નીપાય હો;
 સુંદર રનાન ભોળન કરી મહુ જાણું, રૂથ બેસી કરી નાચ હો.
- સુંદર તપ મહિમા મન મદદે. ૨.
- સુંદર નિભિય નદીયો નીહાળતાં, ગિરિવર વન આરામ હો;
 સુંદર પાછલે પોહોરે પામિયો, ચરમા નામે ગામ હો. સુંદર ૩.
- સુંદર કુંવર કહે દોય નારીને, રહેજો તુમે વનમાંથી હો;
 સુંદર હામ કિતારાનું કરી, વગે આવીશ આંહી હો. સું ૪.
- સુંદર એમ કહી રથ સાથે ઠવી, ગાનમાં ચાલિયો કુમાર હો;
 સુંદર ગામનો સ્વામી દેખીયો, પરવરિયો પરિવાર હો. સું ૫.
- સુંદર અથ ત્રહી ડભા સહુ, કુમરે દીઠા, તામ હો;
 સુંદર ગામ ધણીને પૂછતો, કુંવર કરીય મલામ હો. સું ૬.
- સુંદર દરદ કિશુ છે કામોદને, સ્થો પ્રતિકારન કામ હો;
 સુંદર તે કહે ક્ષેત્રકર્ત્ર ગયા, તિહાં લોહકંટક વિદ્ધ હો. સું ૭.
- સુંદર નદી કોઈ ધંધાં પ્રતિકારીયો, શાલ્ય છે પેટ મગાર હો;
 સુંદર જો જાણો તો, મજા કરો, માનશું તુમ ઉપગાર હો. સું ૮.
- સુંદર ક્ષેત્રની માટી અણુવતો, જોઈ કુંવર તેણી વાર હો;
 સુંદર તન લેયો ધડી દો પછે, સુજો અણુલ ચાર હો. સું ૯.
- સુંદર ફેરવો અમક સકળ તનુ, તે પશુ કરીયો લાંબી હો;
 સુંદર કાઠી પ્રદેશને કાઢીયો, શાલ્ય દીયો કરમાંથી હો. સું ૧૦.
- સુંદર ધણુ સંરોહિણી ચોપડી, સજા કાવો પ્રવેશ હો;
 સુંદર પ્રામેશ તડો પૂછતો, બાઈ જાણું કિયે દેશ હો. સું ૧૧.
- સુંદર ધર્મલ કહે પૂર્વદિશે, પશુ છે માણસ ચાર હો;
 સુંદર પ્રામેશ સુણી આગ્રહ કરી, તેડી લાગ્યા તેણી વાર હો. સું ૧૨.
- સુંદર વરવમતીયે ઉતારીયાં, રથ લોડા પશુ પામ હો;
 સુંદર સેવાશક્તિ જહુ સાચવે, રાત્રિ વરયા સુખવામ હો. સું ૧૩.
- સુંદર વાંછત નર અણુ પામવે, ઉગમરો ભર ખેદ દેડ

સુંદર સતી કુંવરી નિદ્રા ભરે, પૂછે કુંવર તમ બેદ હો. સું ૦ ૧૪.
 સુંદર ધાવ કહે માગધપુરે, અરિ દમણ ભૂપાળ હો;
 સુંદર વિમળા નામે તમ સુતા, રૂપકળા બંડાર હો. સું ૦ ૧૫.
 સુંદર ધાર્ત્રી હું કમળાબિંધા, મુગ માથે જલ નેહ હો;
 સુંદર નિર્દય નર દેખી કરી, યજ્ઞ નરદેવિણી તેહ હો. સું ૦ ૧૬.
 સુંદર જેમ તેમ નર દેખી લવે, પામી જ્ઞેનન વેશ હો;
 સુંદર રાજમારગ કરી મેહેલમાં, રાખે પુત્રી નરેશ હો. સું ૦ ૧૭.
 સુંદર અન્ય દિને પુર વાસિયો, સમુદ્રદત્ત સંથવાત હો;
 સુંદર તસ સુત ધમ્મિત્ત નામ છે, મુણકળા રૂપ અથાહ હો. સું ૦ ૧૮.
 સુંદર પથે જતો તે દેખીને, અંગે વ્યાપ્તો કામ હો;
 સુંદર રક્ત થઈ સખીયો પ્રયે, પૂછી વેહને ધામ હો. સું ૦ ૧૯.
 સુંદર મોકલી સખી તસ જ્યેમ કહે, પરણો સ્વામિની મુઝ હો;
 સુંદર ધમ્મિત્ત કહે હું વણીયો, ન ઘટે વાત એ મુઝ હો. સું ૦ ૨૦.
 સુંદર કેમ પરણું દુષનંદિની, કહે સખી પરણો એકાંત હો;
 સુંદર પરદેશે જઈ બેઠું રહો, નહિ તો કરે તતુષાત હો. સું ૦ ૨૧.
 સુંદર વળણું દયાથે તે કહે, જો છે વિમળા પ્રેમ હો;
 સુંદર જૂનધરે અમો આવશું, સંકેત કીધો એમં હો. સું ૦ ૨૨.
 સુંદર મખીવચણે વિમળા તિહાં, પૂછે મુજને વાત હો;
 સુંદર મેં ધાર્યો નર નવિ ગમે, એહ કિસ્મો ઉત્પાત હો. સું ૦ ૨૩.
 સુંદર તસ મન ગમવું મેં કહ્યું, બુગતે જોડ એ દોષ હો;
 સુંદર રમ જોગી નિશિ આવીયાં, જૂનધરે અમે દોષ હો. સું ૦ ૨૪.
 સુંદર તેહ મોભાગી ન આવીયો, દેવ સંભોગે લાંદિ હો;
 સુંદર મેં બે.ભાગ્યો જોડીયો, તેણે નામે છું માંદી હો. સું ૦ ૨૫.
 સુંદર તેણે રાગે છુજ દેખીને, કદરૂપ પામી ગામ હો;
 સુંદર મુગ વચણે આવી ખંદાં, સતી નાખી નિસાસ હો. સું ૦ ૨૬.
 સુંદર કમળા વચન કુમરે સુણી, નિજ પીતક કહે તાસ હો;
 સુંદર કુંવર કહે કર જોડીને, મુગ એહડું ધરવાસ હો. સું ૦ ૨૭.
 સુંદર મુગ વશ કરવી છુમ ઘટે, જાણું ન છુમ ઉપગાર હો;

સુંદર સુખ જર સતાં બેઠું જણાં, કરી નિજ કોલ કરાર હો. સું ૦૨૮.
 સુંદર ત્રીજી ખંડ પૂરણ થયો, પગરમી તસ લાળ હો;
 સુંદર વીર કહે શ્રોતા ધરે, હોતો મંગલ માળ હો. સું ૦૨૯.
 ચોપાઈ.

ખંડ ખંડ જેમ મધુખંડ, મીઠી ધમ્મિલ દિંડ અખંડ;
 શ્રી શુભવિજય સુગુરૂ લલો, પ્રણમ ઉદય દેવે આગળ કલો. ૪૦.

इत्याचार्य श्री विजयसिंहसूरिसंतानीपण्डित श्री यशोविजय
 गणेशिष्य पंडित श्री शुभविजयगणेशिष्य पंडित श्री वीरविजय
 गणेशिष्य पंडित श्री धम्मिल कुमरचरित्रे प्राकृतप्रबंधे प्रथम राज्यक-
 न्यामिलनाभिधानस्तुतीयखंडः समाप्तः.

ચતુર્થ ખંડ પ્રારંભ.

કોહરો.

- પરમ પુરુષ પરમાત્મા, મણુમી પાસગિયુંદ;
 ઇષ્ટદેવ પદાવતી, નામે નિત્ય આયુંદ. ૧.
- ત્રીજી ખંડ અખંડ રમ, પૂર્ણ થયો સુપ્રમાણ;
 ચોથો ખંડ કહું દેવે, સુશુભે શ્રોતા જાણ. ૨.
- જાણ સભા પામી કરી, કવિજન કરતા કેસ;
 તે આગે ધન શું કરે, જે પાથર મગ સેલ. ૩.
- અત સુખે સમગ્રવિધે, પશુ અર્ધ જલોક મમાર;
 જાણ પશુ નવિ રીઝવે, જોહને છે સુખ ચાર. ૪.
- તન વિકસે મન ઉજસે, રીઝ જુઝ એકતાન;
 દશ સભા પામી કવિ, વરસે અંતર જાન. ૫.
- શુભકિત શ્રવણે રૂચિ, મર્મ ચપલતા હીન;
 પ્રશન્નજી જનુશ્રુત સુધિ, કૃતજ્ઞુ દાન અદીન. ૬.

અનસસત્યકત કથાંતરી નિંદ રહિત જસ 'નેશુ;
 અંતર પ્રીતિ ધરે સદા, નહીં નંધા જસ વેશુ. ૭.
 ચોદે સુશુ ઓતા ધરી, સાંભળજો ધરી હેત;
 ધનજનધારા ફળ દીપે, પણ નિહાં જોડવું ખેત. ૮.
 કવિ ભટ્ટવાણી બાણી એ, બૂવે નહીં નિશાન;
 રસિયા બણુને રીઝવું, તેણે મુણુજો ચિર કાન. ૯.

ઢાળ ૧ લી.

(શુરને જાસડીએ, તથા, નહીં ચારે નરવળ જેનું, ના રે મા નહીં ચારે-એ દેશી.)

પરભાને સહુ જાગીયાં તવ, મા કહે બેટી બોલાવ્ય રે;
 નહીં બોલું એહથું કહે સા, તું મુઝ બહુ મમજાય. ૧.
 નારે મા નહીં બોલું, નહીં બોલું, રે એહની સાથ, નારે મા,
 એ નિર્ણય નમજો નાથ નાં નરિ જહું નિર્ધન દાય. નાં એ આંકણી.
 કમળા કહે સુત શેઠના, તપ મહિમા દેવ હજાર રે;
 નિશિએ વાત સવી સુણી, કહે વિમળા તજિએ દર. નાં ૨.
 બોજન કરી રથ જોડીને, બેસારી બેહુ જણી માંડી રે;
 ગામ ધણીને મળી કરી, ધમ્મિલ નિકળિયો ત્યાંદિ. નાં ૩.
 ગામ ધણી સહુ સાજને, ઉપચારે પ્રીતિ બરાવ રે;
 વોળાવી પાછો વળ્યો, વચ્ચાદિક દેધ સિરપાવ. નાં ૪.
 પંથ ચલતાં અનુકમે, ભવજન નિધિ સમ ભયકાર રે;
 ચોર ચરડ ટક ભય નિહાં, એહવી પામી કંતાર. નાં ૫.
 શુરહત્ત મંત્ર હૃદયે જાપે, વોડશ અક્ષર મહા ભામ રે;
 રણમાં પંથ વચે પડ્યો, એક દોડા રૂણિધર નામ. નાં ૬.
 ત્રિપથર ધૂંકાડે કરી, બહુ ઉડે ગગને એહ રે;
 મેધધટા કાગળ નિસી, કાંઈ દીપે કાળી દેહ. નાં ૭.
 શુંભવરાગ રત્નનયનાં, ડક ડક શુંભ વાય રે;
 જીભ-લુગલ લલકારતો, રથ દેખી માહાગો ધાય. નાં ૮.
 તે દેખી માતા સુતા થઇ, ચિત્તમાંડી ભય પ્રાંત રે;
 રાજુપરે પુરે અહીં, નાખે ધમ્મિલ એકાંત. નાં ૯.

નર મુગ મંસ રૂધિર લપાં, જીભાવણ મેદાન રે;		
વિગળી નયુ નયણાં ઝમે, તનુ પીલે ચિત્રક પાન.	નાં	૧૦.
કેમર વરણી કેમરા, ઝગકંતી અગ્નિની ઝાળ રે;		
કુંડળિયાએ લાંચુએ, કિંચળતો દેવે કાળ.	નાં	૧૧.
વદન કાડ ગિરિ કંદર, ધુધુઆટા ભીષણુ ભય રે;		
નિમળા વળગી ધાંધને, હરિ દેખી પામી ત્રાસ.	નાં	૧૨.
ધર્મિભ રથથી ઉતરી, કહે મ ધરો લય તિલ માત રે;		
નું નરનિંદની આગળે, એ મિંદ પશુ કોણ માત.	નાં	૧૩.
પંચપરમેષ્ટિ પ્રજાવથી, થયો અપ્રાપ્ત સનરપ રે;		
નાંઠા નિંદ વનાંતરે, જેમ તરકર દેખી બૂપ.	નાં	૧૪.
વનહસ્તી પર્વત જીસો, રણમાં દિદિ વિકરાળ રે;		
નૃદિન મમ શુભ શુભાય સપ્દે, મહાર દંત વિરાળ.	નાં	૧૫.
કુંવર કહે કમળા લુઓ, ગજ બેલાવું ધડી દોષ રે;		
રથ ઉતરી અનુષ ગયો, વિમળા ચિત્ત રંજન સોય.	નાં	૧૬.
વજ્ર બિઝાઈ હકારીયો, પૂંછે વળગીને લભાય રે;		
કૂદીયે થાક્યો કરી, ચર્ચ ગળીયો ભુનિ પડાય.	નાં	૧૭.
દંતોશળ પગ દેધને, અઢી દીયે કપર ધન ધાય રે;		
આરડતો ગજ ઉડીને, ગિરિ વનમાં ભાગ્યો ભય.	નાં	૧૮.
બેહુ નારી વિસ્મય લવી, રથ હાંપી કુંવર તે ભય રે;		
અરણ્ય મહિપ મોહોટો લયકારી, અથ કપર તે ધાય.	નાં	૧૯.
રથ લેઇ જાતાંતરે, વર્ષ કુંવર કરે મિંદ નાદ રે;		
મહિપ જીવ લેઇ નાસિયો, જેમ મુનિ જ્ઞાને પરમા.	નાં	૨૦.
પાછલી રાત્રે આલતાં, અર્જુન સેનાપતિ દીઠ રે;		
લલ્લ જંદ લેઇ લુંટવા, આગ્યો કિકિઆટે ધીં.	નાં	૨૧.
ધીરજ દેઇ બેહુ નારીને, રથમાંથી લેઇ હથીયાર રે;		
પ્રમેષ્ટિ સમરણ કરી, રણ ચડિયો તોહ કુમાર.	નાં	૨૨.
રેકિત કવક એક ભિવતું, હણી કાંડું કુમરે હાપ રે,		
ચૂક કરત ભાગ્યા મને, તવ ઉઠ્યો અર્જુન નથ.	નાં	૨૩.

ગર્જતા બેઠું ઝુઝતા, છગે શક્તિ ફલે દણ્યો તાસ રે;	નાં	૨૪-
ભાગ્યા બિહા આનાથથી, જેમ પવને દડડું ધાત.	નાં	૨૪-
આવી રથ બેસી ચલે, તવ કમળા કહે સુચ વચ્ચ રે;		
સંક નથી રાગ યશે, જેમ જલધિ રોહિત મચ્છ.	નાં	૨૫-
દાહીને ગોવાલની જે, કહિ વાતો તે જૂડ રે;		
એશ્વિમુત દાત્રી છસે, પ્રત્યક્ષ કળાએ દીઠ.	નાં	૨૬.
તવ વગડું વિમળા વટે, તું બોલી પામી લાગ રે;		
હરીશ ત્રિવલ્લ એ વાતડી, હું હંસ લીધે ઊ કાગ.	નાં	૨૭.
એમ કરતાં પથે જતાં, મધ વિદ્યરૂપ એ રાત રે;		
સરેવર કોઈ ઉતર્યાં, રવિ ઉદય થયો પરભાત.	નાં	૨૮-
મુખ તન શુદ્ધિ સદુ કરે, મંજોદક સ્થમ લહી નીર રે;		
ચોથે ખંડે પેહેલી એમ, ઢાળ કહે શુભવીર.	નાં	૨૯-

દાહડા.

એ અવચર તિહાં સાંભળ્યા, વાગિજ બહુલા નાદ;		
શંખ પડક બેરિ ઝલરી, સરજાઈના સાદ.	૧.	
કલકલ શબ્દ સુભટ ધણા, પગ લધુ યુર શોખિત;		
મૃત તરકર બળ જણીને, થઈ રમણી બયબીત.	૨-	
કુંવર કહે નવિ બય ધરો, મુગ બેઠાં લવણેશ;		
એમ કહેતાં તિહાં આવિયો, એક પુરુષ શુભ વેશ.	૩-	
પરિકર થોડે પરિવરો, વિનય કુશળ તસ નામ;		
કર જોડીને વીનવે, કુંવરને કરી પ્રજ્ઞામ.	૪-	

ઢાળ ૨ છ.

(રાગ ખંભાવતી.)

(હવે શીખાળ કુમાર, વિધિપૂર્વક મનગળ કરેછ-એ દેશી.)		
વિનયકુશળ કહે એમ, અચરિજ વાત તમે કરી છ;		
રાને એકણુ પિંડ, રાજરસેના દુરે હરી છ.	૧.	
અર્જુન તરકર નાય, અમ નૃપશુ રાનુપણુ છ;		
તે તુમે દણીયો જાણુ, અમ રાગ હરખો ધણુ છ.	૨.	

- અમનપાલ છે આંહી, અંજનગિરિ તેજે દશે જી;
અર્જુનસેન બૂપાળ, પદ્મીપતિ મોહોટો વસે જી. ૩.
- તુમને મળવા હેત, આવે છે ભટ મંકુજે જી;
ખમર કરેવા તુમ, મુજ મોકલ્યા આગ્રે જી. ૪.
- એણે અવસર નૃપ ત્યાંહી, આગ્યા સેન્યે પરવરી જી;
વિનયે પ્રણમે પાય, કુંવર રથથી ઉતરી જી. ૫.
- આસિંગન કરી દોય, મળિયા બહુલ દર્પ ભરે જી;
પદ્મીપતિ કહે વત્સ, ભક્તે પધાર્યા અમ ધરે જી. ૬.
- ચોર સેનાપતિ દુષ્ટ, અર્જુનનો ઇલાં ભય ધણો જી;
જાતાં મદેશી પંથ, ધન દરે પરદેશી તણો જી. ૭.
- પંથ તણ અન્ય માર્ગ, સધળા લોક તે મંચરે જી;
તિહાં પશુ સ્ત્રી સાથ, તેહ તણા ઈવત હરે જી. ૮.
- નિર્ભય સુવદને પંથ, કરતાં યશ પમયો ધણો જી;
અચરિત કીધી વાત, એકસે તે અર્જુન હણ્યો જી. ૯.
- મુજ વેરી દણનાર, સાંભળી તુડો તુજ પરી જી;
તુજ દર્શન અભિલાષ, આવીયો હું હર્ષ કરી જી. ૧૦.
- તુજ માહમિક નહિ પાર, પુરુષ હિમ મોહોટો ધણો જી;
કુંવર કહે સુદેવ, મહિમા એ નહીં મુજ તણો જી. ૧૧.
- રાય કહે વમ આજ, પાઉં ધારો મુજ મંદિરે જી;
જેવા હિમા લોક, એમ કહી અથ રતન ધરે જી. ૧૨.
- તુરગ ચડી નૃપ માથ, બહુ અમવારે પરિવર્ષા જી;
કમળસેના રથમાંહી, વાજિત્ર નાદ અલંકાર્યા જી. ૧૩.
- બેડી પાલખી માહે, વિમળા જાણે અસ્રસા જી;
આમર ડાળે દોય, દાગી બીજ મહચરા જી. ૧૪.
- એમ મોહોટે મંડાણ, તિહું જાણુ પધાર્યા ધરે જી;
ગીત ગાન બહુ ગાન, ખાન પાન ભક્તિ કરે જી. ૧૫.
- કમળસેના કહે વત્સ, ભાગ્યશાળી નર એ મળ્યો જી;
એ તું સમજે કાંઈ, માતું જન્મ સયલ ફણો જી. ૧૬.

- વિમળસેના કહે માય, વારંવાર મુઝ બોળવે છે; ૧૩
 જેમ ધનશેઠને ધૂર્ત, જુઠું કથા કહી રીઝવે છે.
 દગ્ગોણીએ ધનશેઠ, નવ્ય કથા ગ્રિય તિહાં વસે છે; ૧૮-
 આપે સોનેયો એક, સુલિય અપૂર્વ કથા રસે છે.
 એક દિન ધૂરત વાત, ભાંખે ચડુટે હું ગયો છે; ૧૯-
 દશ મણુવું વિંતાક, પાચવતો નર દેખાવો છે. ૧૯-
 જોવા ગયો સુણી શેઠ, ધૂર્તને ધર બેસારીને છે;
 ખુલે દૂપોદક શીશ, કહે હમ મદના નારીને છે. ૨૦-
 રંભા સમી એક નાર, સાથે તુમ પિયુ બેસતા છે;
 દેઘ મુજ તળોળ, ધર સાંપી ચડુટે જતા છે. ૨૧-
 હમમુખની સુણી વાત, બેડું ફોડી ભૂતજે છે;
 મદના ચડુટા માંહી, શેઠને જાલ વળગી ગયે છે. ૨૨-
 છાંડી કચરો ધુળ, બોલે મા ઘૂઝ કિહાં મઠ છે;
 કરતા વળગા ઝુંમ, દંપતી બહુ રાંડી યથ છે. ૨૩-
 અડધો માતંગ ત્યાંહી, અભગણાં નદીએ ગયાં છે;
 શેઠ તણી લધુ બેહેન, આવી ઘેર હમ પૂજીયા છે. ૨૪-
 પુત્ર મુખ્યા કહે ધૂર્ત, દંપતી મમશાને વળ્યાં છે;
 સા સુણી રોતી જાન, બીને વસ્ત્રે બેડુ મળ્યાં છે. ૨૫-
 નચુદી રોતી દેખી, બોળાઈ પશુ રોધ પડી છે;
 શેઠ મેહેલી પોક, સજ્જાન વર્ગ આગ્યાં ચડી છે. ૨૬-
 રોધ ફરી ગેહ, બેઠા બિઠાણાં પાથરી છે;
 કહે હમ દીઆ દીનાર, કેરો કથા મેં આચરી છે. ૨૭-
 લોક સુણી કહે હારય, શેઠ મૂરખ ઉઠ્યો દસી છે;
 ધૂર્તને દેઘ દીનાર, જાલ ધરમાં બેઠા ખુશી છે. ૨૮-
 હું નહીં તેહની નાર, ઘૂઝ વયણે રીઝું ખરી છે;
 એ બિમુઝ્યું પ્રીતિ, મેં મનથી દૂરે કરી છે. ૨૯-
 કમળા કહે હું મૂર્ખ, જેમ નવ તપશી વિદેસિયા છે;
 એક પુર નદીએ નાડી, ગણતી કરવા બેસીઆ છે. ૩૦-

અણુતાં હોવે આઠ, પિંડવિના જૂલે સહુ જી;	
જાણી મરણ મથો એક, ભેળા મળી રેતા બહુ જી.	૩૧.
દેખે નગરે સર્વ, તોહે મૂર્ખ સમઝે નહીં જી;	
તું અણુસમજી તેમ, દક્ષપણું માનો મહી જી.	૩૨.
વિમળા કહે મા તુઝ, લાંચ મળી દીસે ખરી જી;	
કમળા સાંભળી એમ, બેટી મૌનપણું કરી જી.	૩૩.
ચાથે ખડે એહ, બીજી ઢાળ સોહાવતી જી;	
શ્રી શુભવીર કુમાર, પુણ્ય ઉદય ખમરી રતી જી.	૩૪.

દોહરા.

સુખભર દિન દેતા રહ્યા, ભૂખની ભક્તિ વિશેષ;	
કુંવર કહે આપો રજા, જાણું અમ પરદેશ.	૧.
અન્નિતસેન કહે કુંવરને, તુમ વિરહો ન ખમાય;	
પણ વેદશિક્ષા પ્રીતડી, અતે છે દુઃખદાય.	૨.
પરદેશીશું પ્રીતડી, મેં કરી તું ન કરેશ;	
જાશે પુરીય કુદાવતો, ઉભી દાય ધસેશ.	૩.
સજ્જનનશું જે પ્રીતડી, છાતી તે ન રહાય;	
પરિમલ કરતૂરી તણો, મહીનાંહે મહકાય.	૪.
સજ્જન સજ્જન એકજથે, એક સજ્જન ચિત્ત આર;	
માનત હે તમ જીવકું, એક ચિત્ત દોઉ ઠોર.	૫.
સજ્જન તો છોડી ચલે, પણ ગુણ મજી જાય;	
અંતર ધૂઆ નીકળે, બાહેર ઝાળ ન થાય.	૬.
ભૂનજ સિંબાદિક ધણા, પણ અંદર કિદાં દેાય;	
પાપાણે પૃથિવી ભરી, પણ મણિ કિદાંએક હોય.	૭.
પ્રતિદિન કિરટા રવ કરે, પણ ચિત્તે પિક મીઠ;	
ખલ મંકુલ આ જગતમાં, વિરલા સજ્જન દીઠ.	૮.
પંચશરે જાતાં ચક્રાં, કેમ કરી રાખું ગેહ;	
તેણે મુઝને મંભારજ્યો, રાખી અવિહડ નેહ.	૯.
એમ કહી વચ્ચાબૂણે, જહુલ કરી સાકાર;	

બેડુ નારી રથથું સજી, નિકળીયા તેણિ વાર. ૧૦.
 રાજા વોળાવી વજ્યા, કુંવર ચલતા તામ;
 હામ હામ રેલતા યકા, પોહોતા ચંપા ગામ. ૧૧-

ઢાળ ૩ જી.

(મારી અંબાના વડ દેહ, લય્યાં સરોવર લેહેયો લે છે રે-એ દેશી).

અંપા નગરી ઉપકંઠ, વહે ગંગા નદી વેગળી રે;
 શિવશંકર મોહોદું નામ, જાણી છાતી રાગેં હળી રે;
 અપશ્રાંત ભવાની ભીત, પ્રીતેં જટામાંહે સાંકળી રે;
 હર મંગ જટામેં મંગ, રંગ અનંગ રમથું મળી રે;
 અંપા અંપક વન એય, નંદનહારી મેર વસે રે. અંબાંકણી. ૧.
 પથુ ભંડશી આલ પ્રચંડ, ઉડંડ રેહેતો તોફાનમેં રે;
 નિલ ભરમ લગાવે દેહ, ગેહ કરે સમશાનમેં રે;
 રંગભોગમેં હોત વિભોગ, શોક ભરે દિન કાઠતી રે;
 જામા નિખળે ભરતાર પેટ બળે પિંડ પાઠની રે. અં. ૨.
 એક બિલ્લી પૂંઠે ધાય, નિર્ધન રૂઝ વળગ્યો જાં રે;
 તે દેખી ગંગા નાર, શોક ભરે વિલખી યજ રે;
 સુરસદ પદ્મદહમાંહે, ઝંપા કરી ફરી અવતરી રે;
 ધરી દેવ નદી નિજ નામ, કામેં દિમાચલ ઉતરી રે. અં. ૩.
 કરી સિંધુ મખીને શાન, બદ્ધલ માહેલોયે પરિવરી રે;
 જલધિવર વરવા હેત, અંપા મારગ સંચરી રે;
 નિજ જોખન મદ ઉન્માદ, જળકલ્પોલેં કરી ખેલતી રે;
 જંમજુગલ કરે જળગેલિ, પોપટ મેના જળ ઝિલતી રે. અં. ૪.
 પરદેશી ધણું નર નાર, તીર્થ લહી જળ ન્દાવતાં રે;
 મળી મેળે મહીવર સાથ, પ્રેમભરેં યજુ માવતાં રે;
 પાસેં અંપક વન એક, શક્ષ અનેક અંદન તણાં રે;
 શળ દાડિમ દ્રાખ રમાળ, લિંબ કદંબ ફણસાં ધણું રે. અં. ૫.
 જાંણુ રાયણ અંજર નારંગી ને સીતાફળી રે;
 રામ જામ તિલક દોંતાલ, સાલ રસાળ લિંધું વળી રે;

બહુ ચંપક વૃક્ષ અશોક, શીતળ જોડની છાંયડી રે;
 મધુશં પર નિર્મળ નીર, દૂધ સરોવર વાવડી રે. ચં ૬.
 મહાકાર તરેને ડાળ, કોપલ બેળી ટટકા કરે રે;
 કમળા વિમળા ને કુમાર, હર્ષ ભરે તિહાં ઉતરે રે;
 મુખ શુદ્ધ કરી લેખ વાર, ચાર ઘડી દિન આવતો રે;
 જિનરાગતું મદિર ત્યાંહી, દેખી ધર્મિભલ જાવતો રે. ચં ૭.
 વિમળા પણ આવી માહે, જિનમુખ દેખી આશ્ચર્યથી રે;
 માત્રવિયાં દશ તિમ તેજુ, વિમળમતિ વિમળા મતી રે;
 વદી ઉભા કર જોડ, બોલે પ્રશુની આગળ સ્ત્રી રે;
 ભવ અટવીનાં મહારાજ, કર્મકર્દ્યન મેં મહી રે. ચં ૮.
 હામ હામ કુદે વને મંગ, મારગ બની તૃણા સજી રે;
 નવિ મગીયો આ મંમાર, દુમ મરીયો રે શ્રી નાયજી રે;
 આજ પુણ્ય ઉદયને જોગ, મરધર દેજો આંમે કુળો રે;
 યર્ષ મેહેર નજર દુમ આજ, મેં વિધામે ચિત્ત માંડળો રે. ચં ૯.
 કરી મેવકનાં દુખ દૂર, વંછિત મેળા મેળાવજો રે;
 દુમ ચરણ રાજ્ય મુજ નાય, માય મેળાવો ભવોભવ દજો રે;
 જિન વંદી ઉતારી ખાર, કુંવર કહે કમળા ભણી રે;
 જઈ આવું ચંપા માહે, હામ ઉતારાને કારણે રે. ચં ૧૦.
 કહે કમળા દેશ વિદેશ, ધર્મે ભરી રે ચંપાપુરી રે;
 તું હાયા રમે વચ ત્યાંહી, જેમ રથશું હતી મુંદરી રે;
 કહે કુંવર કહે તે વાત, કમળા કહે મુણે દિલ ધરી રે;
 ચંપકપુર દક્ષિણ દેશ, નંદા મુનંદા કોટશરી રે. ચં ૧૧.
 શોક પુત્રી રૂપાળી નામ, નામ કુટુંબિકશું હતી રે,
 રથ બેળી લેખ ધન લાખ, કરી મંકેત ને નીકળી રે;
 આવી ચંપાવન ઉપકંઠ, ચંદ્રા નદીતટે ઉતરી રે;
 મિંદે દર્શી પ્રજે તામ, ધૂર્તકળા ચિત્તમાં ધરી રે. ચં ૧૨.
 મુણિ કન્યા મુખે પિતુનામ, કહે સિંદહુ ભલે આવિયો રે;
 મુઝ માતુલ મુત્ત તુઝ માત, વાત સજી ઘેર લાવીયો રે;

ધરમાળે ઉતારો દીધ, તાણું દિયે નિશિ દાદરે રે; અં ૧૩.
 ભુજો ધૂતો ઠપા નર નાર, તેમ ઘુજને કાષ્ટ આચરે રે;
 કમળાને ખોલે કુમાર, વાત અધરી તમે સાંભળી રે;
 રાત્રે રૂપાળી નારી, ચિતે ઠંગે ઠગી સાંકળી રે;
 નિશિ પાછલીથે ધરધુંડ, બારીયડી બેઠુ ઉતર્યા રે;
 લેઈ સિંહતણા મણિહાર, રથથું મારગ મંચર્યા રે; અં ૧૪.
 સિંહ જાગ્યો જિતે પરભાત, હાર હથે તવ જાણીયા રે;
 પૂઠું ધાયો ધરી હથિયાર, અથ ચડી તંગ તાણીયા રે;
 વાયુવેગ ઘુરંગ ચક્રંત, બારીશ કાશે જાતે મળે રે;
 રૂપાળીએ દરથી દીડ, વેગે ચલાવ્યો રથ વડતળે રે. અં ૧૫.
 ગળે હાર ચઢી વડ ડાળ, બુદ્ધિ ઉપાધ ઉપર ચડી રે;
 ભાગે રથ લેઈ ભીમ, રૂપાળી વચને ચડી રે;
 મિંદ દેખી ઘુરમ વડ હેઠ, હવિ અમિ ભુજે ઉપર જાતે રે;
 રૂપાળી ઉતરી અન્ય ડાળ, અથ ચઢી ખડું લેઈ ગઈ રે. અં ૧૬.
 ટ્રેગટ કરાવે વેઠ, વાછ વેસ્યા ન વાણીયા રે;
 તે વારે તેહને હેઠ, જ્યારે જે અધિકારીયા રે;
 દેખી ઉતરીયા મિંદ, રોતો ધૂત ધરે મથો રે;
 રૂપાળી મળી રથ સાથ, ભીમ પ્રિયાશુ સુખીયો થયો રે. અં ૧૭.
 વટે ધમ્મિલ એહવા ધૂત, જે મુજને બહુલા મળે રે;
 પથ પરમેષી સુપનાય, મદ્યુર દાયે કાષ્ટ નહુ છળે રે;
 ચોથે ખડે એ દાળ, ત્રીજી હુઈ સોદામણી રે;
 શુભવીર કુમારની વાત, મુણી કમળા દરખી ધણી રે. અં ૧૮.

દોહરા.

કુંવરને કહે કમળા હસી, ઘુજ અતિ બુદ્ધિ પ્રકાશ;
 કામ કરીને ઉતાવળા, આવો ઇલાં અમ પામ. ૧.
 બ્રૂપ ભુજંગમ વાણીયા, ઠગ ઠકર સોનાર;
 વિશ્વાસે રેહવું નહીં, મંકડ બહુઅ બીલાડ. ૨.
 વેસ્યા દિવ્ય કોટવાળ ભટ્ટ, નાપિત ને દૂતકાર;

शस्त्री 'मगे न झण्डिये', आठमो भूषण गमार.	३.
मोक्षपुं लाडुं परदन्त्यो, सुंदर लेजे मेहेल,	
जम विमल भुषसन्न दुवे, रहे वणी धाडा वेहेल.	४.
कमलसेना उपदेशी, उठे धम्मिल जम;	
शब्द शकुन होवे ललां, सिजे पछित काम.	५.

उक्तं च ॥ अष्टौ पादा बुधे स्युर्नन धरणिमुते सप्त जीवे पदानि ॥

ज्ञेयान्ये कादशार्के शशिशनि भृगुजे सार्द्धचत्वारि पादाः ॥

तस्मिन् काले मुहूर्तः सकल बुधजनः सर्वकार्यार्थसिद्धिः ॥

नास्मिन् पंचांगशुद्धिर्न च खचरवलं भाषितगर्गमुख्यैः ६

दाण ४ थी.

(स्वामी भीमवर विनति—जे देगी.)

अतुर यित्तादक अंद्रमा, आसियो धम्मिल कुमार रे;	
अंपानी पामे अंद्रावती, नदी जण अंयण सार रे.	अतुर० १.
ताम परवाड जण जर्छ पडे, पासो गता जे उलठं रे;	
रमजम करती लघु आसिका, धाय भगे भायनें कंड रे.	अ० २.
दोय धडी लांछि नछतट रही, देभतो जणकमल ताम रे;	
करत कंडा कणाकुशण ते, नलिनीदध छेद यित्राम रे.	अ० ३.
शुभक्तशेवध परिवेष्टीने, णीडां तयोस परें डीध रे;	
गंगा प्रवाहमां जर्छ पडे, अंद्रा नछजण मदमिद रे.	अ० ४.
पत्र यित्राम जेम अडु करी, मेहेलतो जम कुमार रे;	
नरजुगल ताम अंद्रातटे, आवी देजे तेसि वार रे.	अ० ५.
पूछता दोय ते कुंवरने, पत्रछेदक कालु दक्ष रे;	
कुंवर कहे मे करी मेस्तीयां, पूछतुं कहो देजे लक्ष रे.	अ० ६.
ते कहे अतुरशिरोमसि, मांलया वात शुशुधाम रे;	
कपिल जगण अंपा तयो, पुन रविशेखर नाम रे.	अ० ७.
मित्र वर्गे करी परवयो, सुरनदी जेलतो आन रे;	
निविध कजपत्र यित्रामया, देणी विरिमत जुवराज रे.	अ० ८.

શુશ્રુપરીક્ષક નૃપનંદને, જોવા કારણ અમ દોષ રે; ૨૦ ૯.
 ત્રેપિયા તેણે ઇદાં આપિયા, દરખિયા તુમ મુખ જોય રે.
 તુમને જોયાવે જીવરાજ તે, ચાલિએ ધરિય ઉલાસ રે; ૨૦ ૧૦.
 ચતુરશુ ચતુર મેજો મજે, તો ક્રમે ઉભાવની આસ રે.

યદુક્ત ॥ ગંગાધ્રયાત્ સતત રૂપવર્તીપસંગાત્ ।

શીતાંશુના ચ શિવશૈત્યનિષીદતોસિ ॥

તાપત્રયાગ્નિપરિષીદિત માનસે મે ।

સંગત્ય તિદ્વઃસિ તદોભયકાર્યસિદ્ધિઃ ॥

મંત્રી નૃપ વૈદ્ય દાનેમરી, ધાર્મિક ગણક કવિરાજ રે; ૨૦ ૧૧.
 પંડિત સંધન નવ મિત્રથી, સાધિયે વહિત કાજ રે.
 એમ સુણી તેહનું આવિયો, ધર્મિલ નૃપસુત પામ રે; ૨૦ ૧૨.
 કરત પ્રધામ નૃપનંદને, બહુત આદર દિયો તાસ રે.
 ચતુર ચંપાપુરી કિદાં યજી, આવીયા પૂછે ધરી નેહ રે; ૨૦ ૧૩.
 દુઃસગપાટણથી કુંવર કહે, દેશ દેખણ શુશ્રુગેહ રે.
 કહે જીવરાજ ધરમાણુમાં, તુમ તણા કિદાં વિધામ રે; ૨૦ ૧૪.
 ધર્મિલ જોસે નદીને તટે, ચેલ ચંપક વન કામ રે.
 એમ સુણી નૃપસુત દરખિયો, હસ્તિખંડ ચઢી તામ રે; ૨૦ ૧૫.
 ધર્મિલ પાસેં જોમારીને, આવીયા તેહ વનકામ રે.
 મિત્ર એક નગરમાં મોકલી, સુંદર મંદિરમાળ રે; ૨૦ ૧૬.
 ધર્મિલ વસતીને કારણે, કરત જીવરાજ ઉત્તમાળ રે; ૨૦ ૧૭.
 કરીય બહુમાન વિમળા પ્રમુખ, રથ સજ્જાવ્યા પુરમાંદિ રે; ૨૦ ૧૮.
 મહેલમેં સર્વ ઉતારીયા, દાસ દાસી દિયાં ત્યાંદિ રે.
 આમન અશન વસનાદિકે, પૂરી ધરી અંતર નેહ રે; ૨૦ ૧૯.
 વળી ભલામણ કરી મિત્રને, જૂપમુત ગયો નિજ ગેહ રે.
 બીજે દિન કમળા કહે કુંવરને, નષ્ટતટે ગયે પરભાત રે; ૨૦ ૨૦.
 ગાતરિય ચઢી તમે આવીયા, તેણે સમે થઇ સુણો વાત રે.
 વિમળસેના કહે મુઝ પ્રતે, એ કાણુ ગજ ચઢી આય રે;

મેં કશું 'ધમ્મિલ' તેડવા, આવે વૃક્ષને જોમ રાધ રે.	૨૦ ૨૦.
ભાગ્યનો ઉદય લાજમાં થયો, જુઓ નિજ ચિત્ત વિચાર રે;	
વૃક્ષપર રાગ બહુયો ધરે, જોમ જગ પરિણીત નાર રે.	૨૦ ૨૧.
મા કહે વાત એ મત કરો, માહરી આગળ માધ રે;	
કાગરપ દુમક મુઝ દાસ છે, તેણે કરી માન પોસાધ રે.	૨૦ ૨૨.
વૃક્ષ ઠંડરાઈ દેખી કરી, રીઝી નહીં એ લવલેશ રે;	
બહુલકર્મને નવિ શુશ્ક દીધે, મદ્યુરનો ઉપદેશ રે.	૨૦ ૨૩.
ધમ્મિલ સુણી મન ચિંતવે, દેવવચન મળી નાર રે;	
તે પણ મુઝ વશ નવિ થઈ, કીજીયે કવણ પ્રકાર રે.	૨૦ ૨૪.
મન ધરી જાપ પરમેષીનો, કરત નિશિ વચિય એકાંત રે;	
દિવસે ભોજન કરી મિત્રશું, નૃપસુત માથે કીડંત રે.	૨૦ ૨૫.
સ્નાનતૈલાદિક મર્દને, મરસ મનોવર્ષિત આદાર રે;	
તેણે કરી રૂપકાંતિ વધી, હુઓ કામદેવ અવતાર રે.	૨૦ ૨૬.
દિવમ બેઠેંતાળી વહી ગયા, સ્વપ્નામાં દેવ કહે એમ રે;	
વિમળમેના વૃક્ષ વશ હોરો, જગતાં પ્રગટીયો પ્રેમ રે.	૨૦ ૨૭.
ખડ ચોથે સુખ રસભરી, ઢાળ ચોથી કહિ સાર રે;	
વીર કહે ધર્મથી પામીએ, જગતમાં જય જયકાર રે.	૨૦ ૨૮.

દોહરા.

એક દિન રાજકુંવર મળી, ગોષ્ઠિકશું કરે વાત;	
વિમળા ધમ્મિલની નથી, નારી અવરશું જાત.	૧.
જાણ ચાલ નવિ દેખાયે, નહીં એહને વશ નાર;	
કાલ્યેં ભેળા વન જઈ, લીજેં એહને પાર.	૨.
મમ મ'પી મહુને કહે, જળાકીડાને હેત;	
જમણું રમણું વાડીએ, આવજો નારી મમેત.	૩.
ધમ્મિલ કમળાને કહે, ગઈ ચ'પામાં લાજ,	
ગોષ્ઠિલ હમશે વન જળે, દેખતાં જુવરાજ.	૪.
સુણી કમળા વિમળા પ્રલે, જ'પે વું ઉપરાંદ;	
અતિ તાપયું ત્રી જગે, માંધતાં પડશે ગાંઠ.	૫.

મુંદર રૂપે ન રાચીયે, આચીયે ગુણીને મંગ;
પંડિત પ્રતિ નિરવહે, મરખ રંગ પતંગ.

૬.

દાળ પ ગી.

(મધુભિંદુ સમેા સંસાર, મુંઝાણા માદદના— એ દેશી.)

મુશુ વિમળ વિમળમતિ, મતિ તાદારી કિહાં મદ;
અમઝાવી ન સમજે કાંઈ, રોઝ પરે થઈ;
પીયરમે તજી રાગધાની, જવાની જાગતે;
દેધ જગ્યા ઉછેરી જોણ, રથાં દિલ દાઝતે.
ગીખ દેવી અતુરને માર, ન દેવી નરખાં;
મુગ્ધહીનિમુગ્ધી કપી છીધ, નહીં ગુણ પારખાં.
તિહાં પણ અપજામનો તાગ, રહ્યો નવીં પાછજે;
મુખ લેવા નીકળીયાં વિદેશ, રહ્યો કયેશ આમજે;
ખલવાટ શિરે રવિતાપ, તપતો નર ધણો;
આવી જોઠો શીતળ તર છાંદ, કોઠરજે દપણો.
દાન માન આપધ અપમાન, મુરતીકું છુપાડીએ;
આયુ ધન મંત્ર ધરતું છિદ્ર, કહિં ન દેખાડીએ;
દેવ રહે દીએ દુઃખ પોઠ, તે સહેવી સોદલી;
અણમમલુ હડીતી નાર, શીખવવી હોદલી.
વારંવાર ઘણું શું કહીએ, કળા ચોસઃ બણી;
પણ દીર્ઘ નજર નહીં કાંઈ, થઈ વૃપનંદિની;
મતિ થોડી ઉધેરી છોરી, અંદારી માંલજો;
ધન્મિલતું વચન પ્રમાણુ, કરો તજી આમજો.
ન મજે નર એહવો વર, સંમારેં જોવતાં;
તજી એ વર અવર કરેશ, જશે દિન રોવતાં;
રંગરમિયા જાહેર રંગ, ચણોડી સમ ધણુ;
નર ઉત્તમ ચૂના સમાન, જીએ રંગ નહીં મણા.
નરદક્ષ કળા વિજ્ઞાન, રતી ગુણેં અટકળ્યો;
જગ જાગ્ય ઉદયથી એહ, મુરસાનિધ્ય મળ્યો;

૧.

૨૬.

ગીખ૦ ૨.

શી૦ ૭.

શી૦ ૪.

શી૦ ૫.

- કાંઈ .૧૨૧૨૬ં ચત્ર, સુભણે માંધીએ; શી૦ ૬.
 વળી પાણી પેહેલી પાળ, પનોતી બાંધીએ.
 નિઃરનેહી દુર્જન સાથે, નેહ નિવારીએ;
 સુસનેહી મનન સાથ, પ્રીતિ વધારીએ;
 જગ નારી નરને પાપ, પડતી દેખીએ;
 પુન વિરખા સહે એ બોલ, તમ ન ઉવેખીએ. શી૦ ૭.
 રતી કાક કરંકકે સંગ કે, હંસા મરવરે;
 જીવ જળચર જળશું પ્રીત, પંખી તરવરે;
 પડિતને પડિત ખેલકે, મરખે મરખાં;
 તેહને તેહનાશું પ્રેમ, જે જેહ મારખાં. શી૦ ૮
 રી આહના કલ્પતરની, જે મેર રલા;
 મણિ માણક નાવે કાજ, સાચર મંઝલાં;
 રાય રાણાની રી આહ, જે સ્વાચ પૂરીયા;
 રૂડા રાયણને મદકાર, જે ઉપગારીયા. શી૦ ૯
 કેમ ધર્મિભલને ભસ્તારપણે નવિ માનતી;
 જાન ધર્મીવડે જગનીર, યાગે શ્રીપતિ;
 તેથી અધિક હોએ જે આહ તો, વન કીડારસે;
 પરભાતે તૃપ્તસત માથ, નર બોહોળા જશે. શી૦ ૧૦.
 પુમે પણુ તિહાં જઈને રૂપ, નિહાજો નર તણાં;
 ઇચ્છાએ વરો વર અન્ય, કુંઆરીને વર ધણા;
 મનમાન્યા નરશું ગોહ, કરો સરજી નિહાં;
 અમે જઈશું અમારે દેશ, તમે રહેજો તિહાં. શી૦ ૧૧.
 જેહને ધરનારી કુનારી, કુલક્ષણ બેટીયાં;
 નર નિર્ધન પુત્ર કુપુત્ર, કુમગે મેટીયાં;
 એ મર્વને સુતાં છોડી, ન રહિએ હંકડે;
 દૂર જઈ વસિએ દશ ડોશ, લવતે ફંકડે. શી૦ ૧૨
 રૂપજેવન વણિકપુત્ર દેખી, પુ રીઝી ધણી;
 પણુ ન કરી પરીક્ષા કાંઈ, ગુણુ અગુણુ તણી;

આ ધર્મિય રાગી રૂપ, ધીરજ સુર સારિસી;
દેવરન દિગ્ધે કંઠહાર, ઉઠાવે વાપસી. શી૦ ૧૩.

આવગને યુધ વિચારે, પડી ચંપા કળી;
તિમ ચનુસા ફેરી ગોઠ, મરખશું મળી;
લાલ પંડિતની વર મરખ, દિલ નદુ જાણિયા;
કંઈ રંગ ભક્ષા જૂપાલ, તુઠા નદી વાણિયા. શી૦ ૧૪.

જો પેદેલી પરણીશ તો વું, હોએ પદ્મારિકા;
દેવ વપણું વરસે એક, રાજકુમારિકા;
એકથી અધિકો ગુણવંત, પુરુષ જનમાં નદી;
આપજંદાપણું તજી વરસ, એકને વરો સદી. શી૦ ૧૫.

આપ છદે વિશુધ નર પણ, વિશુસંત દેખાઈ;
તુઝ સરિખી સુકોમળ નાર, સી ગતિ લેખીએ;
વસુદતા નારી ઇચ્છાવિદારી દુઃખ વરી;
વળિ રાજુદમન નર રાય, આપ મતિ કરી. શી૦ ૧૬.

મુઝ શીખ સુધારસ પીને, મગજ હો સદા;
મુખને વિલસી એકની, સાથ કરી મુદા;
ખંડ ચોથે પંચમી ઢાળ એ, ધર્મિય રાગની;
શુભવીર વિવેકની વાત, પૂરણ આરાની. શી૦ ૧૭.

દોહરા.

વિમળસેના વિનયે વદે, આ તુઝ વચન પ્રમાણ;
વું દિલકર મુઝ જનમની, તુઝ સાથે મુઝ પ્રાણ. ૧.

મુઝ મેહલી તુઝને જલુ, જોલણું ન ધટે તુઝ;
હું ન રહું ખિણ વેગળી, જાણે વું હૃદયનું મુઝ. ૨.

જે જે વચન તમે કહ્યાં, તે સર્વિ સાચાં માય;
ઓપધ પેદ કડુક દિયે, રોગીને સુખ યાય. ૩.

પણ મુઝને કહો તે કથા, દોણ વસુદતા નાર;
આપ મને કેમ દુઃખ લણું, કહે કમળા અધિકાર. ૪.

કાળ ૬ ક્રી.

(રામ બણે હરી 'હઠીએ' અથવા, બીજી અસરણુ ભાવના—એ દેશી.)

ઉન્નજેણી નગરી વસે, ગાથાપતિ શિરદાર રે;
 નામે વસુભિન્ન સુંદર, ધનસિરીનો ભરતાર રે;
 ધનવસુ તાસ કુમાર રે, જેડી વસુદત્તા સાર રે;
 દેખી રંભાવતાર રે, નામની કન્યા ઉદાર રે;
 નાડી પેડી પાતાળ રે, હૃદય ન આગ્યો નિકાસ રે.
 આપમતી અવજો અસે, ન વજો વાળ્યો લગાર રે;
 અવજો રાહુનો ચાર રે, મુકી માથાનો ભાર રે;
 ચંદ્રને કરે અપકાર રે, તેણે તનુ કૃષ્ણ અપાર રે.
 કોસંખી નગરી યકી, ધનદેવ સારથવાહ રે;
 વેપારે તિહાં આવીયો, લાગ્યો પ્રેમ અથાહ રે;
 વસુદત્તાનો વિવાહ રે, તેણે કીધો ઉત્સાહ રે;
 લેઈ નિજ ધર જાહ રે, માતૃપિતા વધુ આહ રે.
 સુખસંભોગ વિદ્યાસમાં, કેતો કાળ ગમાય રે;
 સુરસમ નંદન દો થયા, ત્રીજો ગર્ભ ગરાય રે;
 નવમો માસ સહાય રે, પિયુ પરદેશ મુદાય રે;
 વસુદત્તા વિક્રમાય રે, માતૃ પિતા ચિત્ત લાય રે;
 મળવાનું મન થાય રે.
 તેણે સ્વમે પુરવન ઉતર્યો, સાથ ઉન્નજેણીયે જાય રે;
 વસુદત્તા સુણી સજ ચર્ષ, માસ સસરો રોકાય રે;
 કહો પુત્રી કિહાં જાય રે, એકલી પથે બીહાય રે;
 દુઝ પતિ જગ ધર આય રે, તવ ચિત્ત કરજો સોહાય રે.
 સસરાને વળતું કહે, મુજ પતિ શું કરનાર રે;
 આપ મતે ચલી એકલી, ન ગણી શીખ લગાર રે;
 દો સુત સાથે વિહાર રે, સાથ ગયો કોશ ચાર રે;
 બુલી પંથ ગમાર રે, ચાલી પંથ ઉત્તર રે.
 તે દિન ધનદેવ આવીયો, પૂછે માયને વાત રે;

૧.

આપ ૨.

આ ૩.

આ ૪.

આ ૫.

આ ૬.

મર્વ કહે વાંડ નવિ રહી, રાખી પશુ પરભાત રે; આં ૭.
 પીટે હરીશી કુન્નત રે, ખીયરીયાં લણી ભાત રે;
 સાથ ગયો લેછ રાત રે, જાણીયે બેળી ન ચાત રે. આં ૮.
 માંભળી ધનદેવ આલીયો, તસ પગલે અનુસાર રે;
 અરધી રાત્રે તે જઈ મળ્યો, દેખી અટવી મોઝાર રે;
 રોતા આલે કુમાર રે, વાળી ન વળી 'તે નાર રે;
 સુંદર વૃક્ષ નિહાળ રે, રાત વર્યાં તેણી વાર રે. આં ૯.
 વસુદત્તા પેટ વેદના, વ્યાપી ખમીય ન જાય રે;
 લિંબાદિકે તરપણવે, ભારી પશુ ન સમાય રે;
 પુત્રજન્મ તિહાં થાય રે, રાત્રિ તિમિર ભરાય રે;
 દો સુત નિંદ ઘેરાય રે, ન લહે જળ તણું ઠાય રે;
 તેણે નવિ રૌચ્ય કરાય રે. આં ૧૦.
 શ્વિર ગંધ મૃગમંસ જ્યુ, પાખી વાધ આવંત રે;
 લેછ ગયો ધનદેવને, સા તસ દુઃખે રોવંત રે;
 લહી મૂર્ખાં વિલપંત રે, તમ હૃદય ભય ભાંત રે;
 તેણે થણુ દ્વંધ બલંત રે, જન્મે બાલ મરંત રે;
 ઉભય વિજેગે જલંત રે. આં ૧૧.
 રોતી પ્રભાતે દો સુત મહી, રણમાં આલી તે જાય રે;
 વૃષ્ટિ અકાળે તિહાં થઈ, નદીએ નીર ભરાય રે;
 દેખી વિહલ થાય રે, એક સુત ઉતરી આય રે;
 તે પશુ તીરે ઠવાય રે, ખીજે લેવાને જાય રે;
 લેછ જળ ઉતરાય રે. આં ૧૨.
 વિચમાં શીતા તલ ખસી પડી, હાથ વછુટો તે બાળ રે;
 જળ વેગે દોય વહી ગયાં, પાગ્યો નંદન કાળ રે;
 જળ પડી માત નિહાળ રે, કોઠે જે ઠલ્યો બાળ રે;
 મહે નદીય વિચાળ રે, પડીયો દેષ તે કાળ રે;
 મરણુ લલો તતકાળ રે. આં ૧૩.
 જળ વેહેતો તર એક લહી, વળગી શ્વિત આરા રે;

દો ધડીએ તટ કતરી, બેડી થયે નિરાશ રે;
 ડડી ગઈ વનવાસ રે, આઘી તરકરે તાસ રે;
 સિંહચંદ્રપાલ છે પાસ રે, લેધ ગયા ભર આમ રે. આ૦ ૧૩.
 કાલદંડ સેનાપતિ, બેટ કરી સજી વેશ રે;
 પટ્ટરાણી કરી થાપતો, દેખી રૂપ વિશેષ રે;
 બીજી રાણી અરોધ રે, મુખ નવિ જોવે નરેશ રે;
 કરતી તેહ કલેશ રે, ચિંતે છિદ્ર લહેશ રે;
 તો મવિ કાજ કરેશ રે. આ૦ ૧૪.
 વરમાંતર એક સુત થયો, વસુદત્તા મમ રૂપ રે;
 તવ નૃપને કહે રાણીયો, તુમે પડીયા રૂપ રૂપ રે;
 તેણે અમે કહીએ શું બૂપ રે, દેખો પુત્ર મરૂપ રે;
 ભોગવે પર નર ગૂપ રે, નરસમ હોએ સુતરૂપ રે;
 પૂત્રે પ્રિય કરી ધૂપ રે. આ૦ ૧૫.
 કાકાડી ખર્જી ધરી આગળે, સુત આતિમ પરખાય રે;
 નિજ સુત મુખ રયામ ઉજળું, ખાળ તેજ ન ખમાય રે;
 નયન અધર કર પાય રે, તપનોદય જ્યું અગત્ય રે;
 નિજ તનુ દેખે વિચ્છાપરે, કોપ્યો દુષ્ટ તે રાય રે;
 પુત્ર હુણ્યો દેખે કાય રે. આ૦ ૧૬.
 વસુદત્તા શિર મૂડીને, મારી નેત્ર પ્રહાર રે;
 બિલ્લ સુભટને આપી કહે, બાંધી તરૂ પુર બાર રે;
 દેખે લોક હજાર રે, તેણે જઈ બાંધી તે નાર રે;
 પથે તરૂંજી શાળ રે, પામે કવણાધાર રે;
 પાંપને ઉદય વિચાર રે. આ૦ ૧૭.
 અશરણુ દીણ અનાથ સા, તરૂંથી ભુખી કંગાલ રે;
 એહવે ભાગ્ય ઉદયચક્રી, આતી કતરીયો વિશાલ રે;
 માગ મરેતર પાળ રે, જાય ઉગ્રજેણીયે દાલ રે;
 જોતા તૃણ કંઠ દાર રે, આ તરૂં બાંધી નિદાળ રે;
 છોડી લાગ્યા દયાળ રે. આ૦ ૧૮.

સારથવાદને સોંપતાં, સ્વસ્થ થઈ તેણી વાર રે;
પુછી વાત ધીરજ દીએ, કહે નવિ બીહે લગાર રે;
દુઝ બાંધવ ધરબાર રે, તેહવું મુઝ ધર ધાર રે;
રહે મુણી વસુદત્તા નાર રે, સારથવાદ કરે સાર રે. આ. ૧૯.

નામે સુમતા માધવી, બહુચેલી પરિવાર રે,
હવિત સ્વામીને વાંઘવા, માયમેં કરત વિદાર રે;
થઈ તમ સંગતિ માર રે, મુણી નવતત્ત્વ વિચાર રે,
લહી સંસાર અમાર રે, સાર્યેશ આણુ આધાર રે;
લીધા સંજમ ભાર રે. આ. ૨૦.

શુભી સાથે ઉજળેણીએ, મળીયાં મા તાત બાપ રે;
વીતક વીત્યા તે સવિ કલાં, મધણું મમકિત પાપ રે;
દુશ્મને ભવેગ થાય રે, તપ કરી નિર્ભાય રે;
અંતે સર્વે સધાય રે, શ્રી જિન ધર્મ પસાય રે. આ. ૨૧.

એથે ખંડે રે એ કહી, છટી ઢળકતી ઢાળ રે;
શ્રી શુભવીરની વાણીએ, અમૃતની પરનાળ રે;
ધરજે શીખ રસાળ રે, આપમતિપણું ઢાળ રે;
છંડી કર્મજનનળ રે, લહો શિવસુખ ઉજમાળ રે. આ. ૨૨.

દોહરા.

વાત મુણી વિમળા કહે, વાત બણી ધણી સાર;
વળી નૃપ અરિદમણ તણે, કહે બીજે અધિકાર. ૧.
તવ જપે કમળા ધર્યું, મુજ કેહેવાની હેવ;
શું નિરર્થકતા બોલવું, દુજ મુણુવાની ટેવ. ૨.
રવિઉદયે વન કેલીએ, જે ધર્મિભલ સહ બપ;
તો એ વાત મુણુવીએ, કાજ મકળ સિદ્ધ થાય. ૩.
વસુદેવ હીડેએ કલાં, સુંદર દો દષ્ટાંત;
સમનુતે સમગ્રાવવાં, એ છે મંત્ર મહંત. ૪.
વળવું તવ વિમળા વદે, કરશું મર્વ પ્રકાર;
તવ કમળા અરિદમણનો, કહે હવે અધિકાર. ૫.

ઠાળ ૭ મી.

(ત્વચો ન્વચો અચરિજ અતિ ભદ્રું—એ દેશી).

આપ છ'દે' છઞીલા છલ વરે, તો સંક તણી શી વાત હો;

ત્રંબાવતી નગરીનો ધણી, અરિદમન નામ વિખ્યાત હો;

આપમતી અવળો ચલે.

૧.

તસ રાણી સ્ત્રી પ્રીતિમતી, પ્રીયા સાથે પ્રેમ અપાદ હો;

મદ પરશુકિલિય તમ મિત છે, ધણુવધ નામા મધ્યવાદ હો. આપ ૨.

એક બાગક ધનપતિને ધરે, મૃત માત પિતાદિક તામ હો;

ખાદ દુકશ કંડનશાલમાં, વયે નામ કચું ક્રોધામ હો. આ ૩.

મજી ઝાઝ જવનદીપ વાણીજે, ધણુવધ મધ્યવાદનો પુત હો;

ધનવસુ નામા જસધિ ચડ્યો, ક્રોધાસ સખા મંજુત હો. આ ૪.

જઈ જવનદીપ તદ નાંગર્યાં; દિન થોડે સુંદર વાય હો;

ભરી વસ્તુ તંબૂ તાણીયા, કય વિકય બહુમ થાય હો. આ ૫.

રથકાર કલાનિધિ તે પુરે, ભણે છાત્ર ધણા તમ પામ હો;

કઠ કર્મવિનય કરી શીખતો, તમ પામ જઈ ક્રોધામ હો. આ ૬.

શીખી મર્ચ કળા કઠ કર્મની, કળ સંચે ચલે આકારા હો;

શરમેદેર નજર મતિ ઉઘમે, નહિ ફૂં કળાવિધિ તામ હો. આ ૭.

શેઠ સાથે શર આણા લહી, ત્રંબાવતી પાછા આવ્ય હો;

ક્રોધામ રથો ધર લેછને, ચિતે આજીવિકા કૃપાય હો. આ ૮.

નૃપ જાણુપણું કરવા બણી, કરે કાષ્ઠપોત તે દોષ હો;

રાય શાલ સુકાવે અગારાચે, લેઈ જાય ન જાણે કોય હો. આ ૯.

ખગાં ખેત્ર તણા ધન મંદરે, કરે જુબારવ રખવાળ હો;

રાય પૂછે મંત્રીને એ કિસ્મું, કહે મંત્રી સુણો બૂપાળ હો. આ ૧૦.

ક્રોધામ કળાયત્રે દરે, તવ તેડી કહે દરો યંત હો;

તેજે નાવ કયું કળ સંચનું, દોષ જેમી મજન ભગંત હો. આ ૧૧.

દિન કેતે રાણી વીનવે, નૃપને મુજ છડ્યા નાથ હો;

પૂછે ક્રોધાસને રાય તે, આજ રાણી આવશે માથ હો. આ ૧૨.

કહે તે ન સમાયે જાહજમાં, દોષ નર વિજુ ત્રીજે ઝાય હો;

- આપછંદે હઠે કહે દંપતી, વાત જૂરી કરે યું હોય હો. આં ૧૩-
- એમ કહિ દંપતી નાવેં ચડયાં, તવ જોલે તિહાં કોકાસ હો;
- આગળ પરતાવો પામશો, એટલી છે કળા મુઝ પાસ હો. આં ૧૪-
- હિત શિખ ન માની રાયે તે, આલ્યા ગગનેં કળામંચાર હો;
- કોશ સહસ ગયે અતિ ભારથી, કીલિકાં ભંગ હુટા તાર હો. આં ૧૫-
- નાવ પડિયું સરોવરમાં જઈ, તથુ જથુ નિકળિયા ખાર હો;
- પથાતાપે કરી સંતપ્તો, તિહાં અરિદમન નૃપ નાર હો. આં ૧૬-
- કોકાસ ભણે તવ જૂપને, દોષ જેસો એ તરજાય હો;
- ઉપગરથુ યંત્ર સજવા તથાં, લેઈ આવું હું એણેં ઠાય હો. આં ૧૭-
- પાસેં તો સલીપુર સેહેરમાં, ગયો જેસારી કોકાસ હો;
- સનધારની શાલેં માગતો, ઉપગરથુ લધુ ગુરખાસ હો. આં ૧૮-
- કહે ને રથ રાયનો સગજ કરેં, તેણે હવથાં નવિ દેશય હો;
- કોકાસ કહે હું મગજ કરેં, કહિ સગજ કરી ચક્ર ચડાય હો. આં ૧૯-
- કળા દેખી સુતારેં ઓળખ્યો, ત્રંબાવતીનો કોકાસ હો;
- કહે જેસો સુંદર ધર જઈ, અધિકરથુ લઈ આવું ખાસ હો. આં ૨૦-
- જેસારી ગયો દરખારમેં, કાકગંધ નરેશર પાસ હો;
- તસ વયણેં તેડાવી આદરેં, પૂછંતાં જથુવે કોકાસ હો. આં ૨૧-
- રાય રાણી તેડાવી તે નૃપેં, નૃપમંધિખાણેં કીધ હો;
- રાણી અતિ ઉરમાં ધરી, કહે કોકાસનેં ગુથુ લીધ હો. આં ૨૨-
- અમ સુતનેં સીખાવો તુમ કળા, નિજુરહસ્ય શિખાવેં તેહ હો;
- ઘોડા દોષ યંત્રેં સગજ કરી, સુતનેં જથુવે ધરિ નેહ હો. આં ૨૩-
- કોકાસ સૂતો નિદ્રા ભરેં, નૃપનંદન ઉડી દોષ હો;
- ચદી અમ્હેં ગગન આલ્યા તિસેં, કોકાસ પૂછે કિહાં સોય હો. આં ૨૪-
- સુત અવર કહે દોષ ઉડીયા, કોકાસ કહે ચયું શય હો;
- મરણે દો આંધર દુષ્ણ લથુ, નરિ જથુ મજુડું મૂજ હો. આં ૨૫-
- સૂણી નૃપ રોહા દિયો કુમરનેં, વધ કરવાને કોકાસ હો;
- એક કુંવર વચનથી સાંભળી, કોકાસેં રચિયો પાશ હો. આં ૨૬-
- ચક્રયંત્ર ઉપર રળી કરી, જેસાડ્યા કુંઅર વચગાલ હો;

કહે રાખનાઈ કરે હું યદ્ય, તવ ઠોકળ્યો ખીલી વિચાલ હો. આ૦ ૨૭.
 કહી રાખ પૂર્યો સુણી કુંવર તે, ખીલી ઠોકી વચમે જામ હો;
 તવ ગગને સવે રહ્યા પ્રતે, બેઠાણા મરણ લહે તામ હો. આ૦ ૨૮.
 સુભટે કોકાસને મારિયો, રાધે જાણી સવિ તે વાત હો;
 હા હા કરતો ધરણી દબ્યો, 'કોકજ' મુઝો આપકાત હો. આ૦ ૨૯.
 કારામારે અરિદમણ તે, આપ છદે મરણ લહે તામ હો;
 કમળા કહે યેટી માંભજો, હિતશીખ ન માની જામ હો. આ૦ ૩૦.
 ખંડ ચોથે આપ મતિ તજી, સુજતાં એ માતમી દાળ હો.
 શુભવીર કહે એતા ધરે, નિત્ય હોજી મંગળમાળ હો. આ૦ ૩૧.

હોહરા.

એમ કમળા વચણાં સુણી, હરખી વિમળા નાર;
 ધર્મિભને વરના જાણી, આપે યદ્ય હુતિયાગ. ૧.
 ધર્મિભને કમળા કહે, સર્જન યદ્ય તુજ આશા;
 વિમળા વરશે પ્રેમથી, નિવેહેજ્યો ધર વાસ. ૨.
 સુણી ધર્મિભ હરખ્યો ધણ, મિતવતો ધરિ નેહ;
 ગુરદર્શિત વ્રતમંત્રનો, મહિમા અનુલ અગ્રહેહ. ૩.
 સામગ્રી સવિ પ્રેમવી, તેહિ જ રમણીમાંહી;
 ગાંધર્વે કરી પરણીયાં, બેહુ જાણી ધરિ ઉગ્રહાદિ. ૪.
 રમણી વીની સુખ ભરે, રવિઉદયે પગભાત;
 કમળા વિમળા કુંવરશું, જિનધર વંદન જાત. ૫.
 પ્રભુમાખે કમળા મહી, વિમળા દક્ષિણ દાય;
 દેહ કુંવર દાહિણ કરે, કહે ધરી એ તુમ માય. ૬.
 જીવતાં મુઝ પુત્રીને, નવિ દેશો દાણ છેહ;
 જો પણ પરણો નવ નવી, તો પણ ધરજો નેહ. ૭.
 અગ્રહારી એહ છે, શિવશિર કુટિલા ગંગ;
 પણ નિવેહેવું નાયને, રાખે મોહોટા રંગ. ૮.
 મસરો ખારો જાણનિધિ, જાંધવ ચંદ્રકાંક;
 ચપળા, કમળા કેશવે, લગ્ન કરી ધરિ અંક. ૯.

પ્રયુનજરે' ટ્રેયસી તણો, ઓઢિ કર કુંવર સનેહ;
 સાસુ વયણાં શિર ધરી, આવંતા નિજ ગેહ. ૧૦.
 કમળા વિમળાને મજા, શોળ લલા શણગાર;
 માત સુતા રથ બેસિને, પોહોતાં પનહમઝાર. ૧૧.

ઢાળ ૮ મી.

(સુતારીતા બેઠા હુ'ને' વિનવુ'દે લો, મારે જરબે માડવડી લાવ જો, રમતાં અ'ગુ-
 ઢડી વિસરી રે લો-એ દેશો.)

રથ બેસીને' રાણીયો નીકળી રે લો, જીવરાજનો ધરી રાણગારજો;
 મેવા મીઠાઈ ફળ શિર થાળશુ' રે લો, દાસ દાસી તણે પરિવારજો. ૧.
 રસ કીડા રસે' રસિયા ધણા રે લો, તેણે' વસિયા વિપ્પમ સંસારજો;
 જો કસિયા કસોટી જાની ગિરા રે લો, તે વસિયા મુક્તિ દરજારજો. રસ ૨.
 મિત્ર વર્ગ તણી રમણી ધણી રે લો, વનદેલિએ' બેળી થાય જો;
 જાણુ' ખેચરી બંતરી ઉતરી રે લો, રમે જૂયરીરૂપ બનાય જો. ૨૦ ૩.
 પછે' ધમ્મિલ ગોષ્ઠિક સાથશુ' રે લો, બાબ્યા બાગે' તિહાં જીવરાજજો;
 હામ હામ તરતજ સંઠવી રે લો, હય હાથી સુભટ રથ સાજજો. ૨૦ ૪.
 રમ્યા મંડપ શીતળ છાયમાં રે લો, જળ છાંટી જૂતળ શુચિ કાપ જો;
 પંચવર્ણી બિછાણાં પાયર્યાં રે લો, ચંદ્રચા ગગન તળ દીપ જો. ૨૦ ૫.
 રસરંગ ભરે' મહુ ઉતર્યા રે લો, આવી બેઠાં તે મંડપ હેઠ જો;
 ગીત ગાન તાન રસરીઝમાં રે લો, કરે ધમ્મિલશુ' સહુ ગોઠ જો. ૨૦ ૬.
 એણે' અવસર બોળન મંડપે' રે લો; બની રસવતી બાલે સુઆરજો;
 તવ બેઠા આમન ધરી મંડપે' રે લો, નિજ ગેહ વિભવ અનુસારજો. ૨૦ ૭.
 ચૂઆ ચંદન ધૂપ ઘટા ચલે રે લો, જીવરાજ ધમ્મિલ દોષ પાસ જો;
 મથિરત કનકલાગન દિયે રે લો, જળ કળશ કુસુમ ધરી વાસ જો. ૨૦ ૮.
 રાણી સાથે' વિમળસેના રાણી રે લો, દોષ પીરસંતાં ધરી પ્રેમજો;
 પ્રિયા મિત્ર તણી પંખા કરે રે લો, કમળસેના હુકમ ભરસીમજો. ૨૦ ૯.
 કરી બોળન તણેજ બીડિયો રે લો, ખાધે બેઠા તે મંડપે' જાય જો;
 પોતપોતાના પિયુને આસને રે લો, બેસી નારિયે જમણુ જમાયજો. ૨૦ ૧૦.
 એડી વિમળા ધમ્મિલને' આસને' રે લો, જીવરાજ પ્રિયા પણુ તેમજો;

મન ગમતે જામતે રમતે થકે રે લો, સહુ ધરતી પરપરે પ્રેમ જો. ૨૦ ૧૧.
 મુખ તળોળ મંડપ જાવતી રે લો, ઘડી ચાર કરી વિશરામ જો;
 સવિ દંપતી દિલ ભર દીપતાં રે લો, જળકીડ કરે સર ઠામ જો. ૨૦ ૧૨.
 તિહાં ધર્મિલ વિમળા-એલતાં રે લો, જેમ રેવા કરેલુનાથ જો;
 જેઠ દંપતી સહુ રાંધા કરે રે લો, કળાવંત વિચિક્ષણ સાથ જો. ૨૦ ૧૩.
 કરી ધર્મ ધર્મિલ નર ઉપનો રે લો, જેણે યાગી એ વિમળા નાર જો;
 શ્રમ મહજ ધયો ધાતા તણો રે લો, કરી જોડ જુગતિ કિરતાર જો. ૨૦ ૧૪.
 હર ગૌરી રાચી મધવા નિતી રે લો, નિશિ ચંદ્ર રતિપતિ કામ જો;
 હરિ કમળા દળી મળી રેવતી રે લો, જેસી જોડ સીતા ને રામ જો. ૨૦ ૧૫.
 મરોવરથી નીકળીયાં તે મવિ રે લો, માંડવામેં હિડોળા ખાટ જો;
 જાંબ બેઠાં જુગલ જુવતી સહી રે લો, જૂએ રસભર વેશવા નાટ જો. ૨૦ ૧૬.
 એક નજર ધર્મિલ વિમળા ભણી રે લો, બીજી નજરે તે નાટકસાળજો;
 પછુ જોતાં તુમિ નવિ દો લહે રે લો, મુનિ દોષ ગુણે બહુ કાળ જો. ૨૦ ૧૭.
 કરી રાંધા ને કંખા વેગળી રે લો, હોય મમકેતિ ઉત્તવ વાસ જો;
 તેમ ગોળિલ દિલમશાંકા ટળી રે લો, દેખી ધર્મિલ વિમળા પામ જો. ૨૦ ૧૮.
 હવે નાટક પૂર્ણતા થયે રે લો, કરે વિમળા તે લાખ પસાય જો;
 જગદાતાના હોય વધામણાં રે લો, પાત લોક ધર્મિલ ગુણુ ગાય જો. ૨૦ ૧૯.
 મજી અમવારી સવિ નગરી ભણી રે લો, ચઢવાહસ્તી ધર્મિલ નૃપનંદ જો;
 રવિ રાતો થયો ગયો વાણી રે લો, ધર આગ્યા સહુ આણુંદ જો. ૨૦ ૨૦.
 ખંડ ચોથે ચતુર મેળા તણી રે લો; કહી આઠમી દાળ રમાળ જો;
 શુભવીર કુવર વિમળા મળી રે લો, રમે સુંદર ભોગ વિશાળ જો. ૨૦ ૨૧.

દોહરા:

મુખ ભોગવતાં સ્વર્ગનાં, વિમળા ધર્મિલ સંગ;	
રતિ મુખ નૃપ તે લહી ધણાં, ચિકરયાં અંગ ઉપાંગ.	૧.
પ્રેમ ભરેં પ્રોતમ પ્રિયા, રવણી હણ્યભર જાય;	
દેવ દુર્ગદુર્ગની પરેં, મુખેમાં કાળ ગમાય.	૨.
એક દિન રતિમુખ મંધિએ, દિસાણી પિયુ માય;	
ન દિએ બોલ મનાવતાં, તરજેડે વળો હાય.	૩.

તવ હમતાં ધમ્મિલ કહે, ન ધટે છુઝને 'ઝેહ;
 કત કટુક વયણા કહે, 'જેલે પ્રમદ નેહ' ૪
 રમણી સાથે રૂપણ, ન કરે નિપુણા નાર,
 નમણી ખમણી બહુ ગુણી, સુખ દેવે બરતાર. ૫
 વમતતિલકા એક જગનારી ગુણબહાર,
 કદીપ ન દીપી રૂપણે, મુઝ રહે ધરે પ્યાર. ૬
 વયણુ અપૂરવ સાંભળી, લાગ્યું બળતાં બાણ,
 સર્વ મહે પણ નારણો, ન મહે શોક્ય વખાણ ૭
 અધર ડમંતી કોધલર, કેશથી કુસુમ છાણ;
 નાખે દૂરે મેખલા, મુઝ નેઝર દાર. ૮
 રકત અશોક કમળ દળે, છુપ ચરણ સુકમાલ,
 પાપતલે ધમ્મિલ હણી, વચન વહે ધરખાલ. ૯
 વસંતતિલકા દિલ વસી, જાણો વસી તમ ગેહ;
 કહે વિમળા તે વલ્લભા, સાચો જાસ સનેહ ૧૦
 નારી વચન ધરખા તણાં, સાંભળી હસત વદન,
 કુવર ધરથી નીકળ્યો, રવિ ઉદયે પ્રગળ ૧૧.

ઢાળ ૬ મી.

(અનિહારે વાલ્લહાજ વાચે છે વાસળી રે—એ દેશી)

અનિહારે સ્વારથ માઠો જામારમાં રે, સવિ સ્વારથિયો મંસાર,
 અતા વલ્લભ બાળને રે, જોવન વલ્લભ નર નર સ્વારથ ૧.
 અનિહારે ધમ્મિલ ચાલ્યો ખેદે બર્ષો રે, પોહોતો જીવરાજને ગેહ,
 ભોજન વેળા ભેળા જમી રે, ચિત્ત ચિતે વિમળા નેહ. સ્વા ૨.
 અનિહારે ચિત્ત વિશ્રામે વનમે ગયો રે, તિહાં દીઠા મુનિ અભિરામ,
 ભવ અટવીમાં કરમે તપ્યા રે, તે ગ્રાણીને વિશરામ. સ્વા ૩
 અનિહારે શ્રુતમાજર સરી વદીને રે, એઠો ધમ્મિલ કુમાર,
 તવ દીઠા તિહાં દીપતા રે, નવ દીક્ષિત દો અણુમાર. સ્વા ૪.
 અનિહારે ધમ્મિલ પૂછે શે કારણે રે, જોવન વય દિક્ષા જોગ,
 અધરયાણી કહે સાંભળો રે, એણે ભોગને જાણ્યો રોગ. સ્વા ૫

- અનિહારે નૃપરંકુશસ્થામાં વસે રે, એક નેત્રમ મદન છે નામ; રવા૦ ૬.
ચંડા પ્રચંડા તસ નારીયો રે, જિત્યું નામ તિથો પરિણામ.
અનિહારે જોગી જોગણી સેવતાં રે, લહી વિદ્યા ને બહુ મંત; રવા૦ ૭.
કલેશ કરે દો કોઈ ભરી રે, તેણે દુખીયો તે અલંત.
અનિહારે પરદેશાંતર કારાધરે રે, વળી રૂડો નરકાવાસ; રવા૦ ૮.
પણ દોષ નારીના નાહલો રે, નવિ પામે સુખ ઘરવાસ.
અનિહારે ઝંઘડા ઝટાથી ઉભગા રે, પુર પામ દો નદીય કિનાર; રવા૦ ૯.
ગામે દો ધરે રાખીને રે, એકાંતર ચિત્તસે વાર. રવા૦ ૧૦.
અનિહારે એક દિન કોઈક કારણે રે, દિન દોષ પ્રચંડા ધામ; રવા૦ ૧૧.
વાસો વસીને ત્રીજો દિન રે, ચંડા ધર જાવે જામ.
અનિહારે ચંડા ચોખા છડતી થઈ રે, દેખી કોઈ થઈ સ્વામ; રવા૦ ૧૨.
મુશલ મંત્રીને નાંખતી રે, નાઠો મદન તે પાછો તામ. રવા૦ ૧૩.
અનિહારે મુશલ નાગ રૂપે ધર્યું રે, બપોળીત નદી ઉતરાય; રવા૦ ૧૪.
પેટો પ્રચંડા ધર બાપડો રે, તિહાં પૂરું પૂનગ આવ. રવા૦ ૧૫.
અનિહારે વસ્ત્રે બાલને છેતરી રે, શેઠ આવ્યો પ્રચંડા પાસ; રવા૦ ૧૬.
સા તનુ સ્નાન પીડી ધરે રે, તિહાં શેઠ બણે બરસાસ. રવા૦ ૧૭.
અનિહારે વાત કરતાં અહિ પેખીયો રે, તવ સા તનુમેલ ઉતાર; રવા૦ ૧૮.
નાખી વત્તિ કરી મંત્રણ રે, થયા નકુલ કુણીને વિદાર. રવા૦ ૧૯.
અનિહારે મદન તે સ્વસ્થ થઈ તસ ધરે રે, રલો રાત્રિ ઉઠાં પડભાત; રવા૦ ૨૦.
ચિંતે દોષ કુલક્ષણ નારીયો રે, એક દિન રેહેતાં હોય ધાત. રવા૦ ૨૧.
અનિહારે એક ભયે એક રાખાયે રે, પણ દેવગતિ જો દોષ; રવા૦ ૨૨.
કોપી તો રાજ્ય મરણ તણું રે, નવિ રાખણુદારો કોય. રવા૦ ૨૩.
અનિહારે નહિ ધણી મુજ મંદિરે રે, પણ રાક્ષસી દો પરવેશ; રવા૦ ૨૪.
છંડી જલ્યું મુજને ઘટે રે, આ ભવ રહીયું પરદેશ. રવા૦ ૨૫.
અનિહારે ચિંતવી મદન ચલ્યો દેશાંતરે રે, ધનસાર સાર સહ લીધ; રવા૦ ૨૬.
દિન કેતે પુરસંકાશને રે, વનમાં ઉતારો કીધ. રવા૦ ૨૭.
અનિહારે તે પુરવાગી આવ્યો તિહાં રે, શેઠ ભાનુદત ઉચ્ચરગ; રવા૦ ૨૮.
પૂછે મદન બલે તમે આવીયા રે, છે એમ કુશળ લુગ અંગ. રવા૦ ૨૯.

- અનિહારે મુઝ મંદિર પાવન કરો રે, તમ ચિતિ મદન મનમાંદી; રવાં ૨૦.
- નામ શું જાણે એ માહર રે, ગયો વિરિમત તસ ધર જ્યાંદી. રવાં ૨૦.
- અનિહારે સ્નાન નેં ભોજન કાધાં પછી રે, કહે શેઠ મદન મુલો કાજ; રવાં ૨૧.
- વિદુક્તતા મુઝ અંગજ રે, તમે પરણી વધારો લાજ. રવાં ૨૧.
- અનિહારે શી ઝોળખાણું કન્યાદિયો રે, કહે મયણુ લીધો મુઝ નામ; રવાં ૨૨.
- ચંદ્ર સુત ઉપર ધમ્મતાં રે, જાણું શેઠ હુમ શુભ ધામ. રવાં ૨૨.
- અનિહારે વરચિંતાયે મુઝને કહે રે, આવી કુળદેવી રાત; રવાં ૨૩.
- મદન અશોક તરે તજે રે, જેસરો આવી પ્રભાત. રવાં ૨૩.
- અનિહારે તેડી સુતા પરણાવજો રે, જાણું તેણે નામ કુળ જાત; રવાં ૨૪.
- કહી પરણાવી શુભ વામરે રે, વાસ ભુવને વસે સુખશાત. રવાં ૨૪.
- અનિહારે પૂરવ દુઃખ વિસારીને રે, ધરે વિદુક્તતાશું પ્રેમ; રવાં ૨૫.
- પદમ સુઆવડ ઉમરી રે, રાતી સંગ ન છોડે જેમ. રવાં ૨૫.
- અનિહારે વર્ષાકાળે ધન ગાજતે રે, વરસતે મૃશલધાર; રવાં ૨૬.
- ધર ધર પેસી જુએ વીજળીરે, રોતીયો વીરહિણી નાર. રવાં ૨૬.
- અનિહારે વિદુક્તતાશું શમ્યાગતે રે, નિશિ દીપ અરીસા જ્યોત; રવાં ૨૭.
- નારિ વિજેગી ખાસે રહે રે, તસ બાળક બૂજે રાત. રવાં ૨૭.
- અનિહારે નાથ ગયો શું દેશાવરે રે, નાચ્યો આબ્યો વર્ષાકાળ; રવાં ૨૮.
- નયણું નેવ ધરમાં ઝરે રે, ધનનીકું રોયે બાળ. રવાં ૨૮.
- અનિહારે રોતી વિજેગી વયણું સુણી રે, દુઃખ વ્યાપે મદનને ચેત; રવાં ૨૯.
- ચંડા પ્રચંડા ધણું સાંભરી રે, આંસુએ જરાણું નેત. રવાં ૨૯.
- અનિહારે વિદુક્તતા નિર્બંધથી રે, પૂજતાં જોલે તેહ; રવાં ૩૦.
- શું કરતી હશે બાપડી રે, મુઝ વિષુ દોષ એકલી જોહ. રવાં ૩૦.
- અનિહારે જે શું રજા મુઝને દીધે રે, તો જમ આપું એક વાર; રવાં ૩૧.
- માંભળી સા ચિત ચિંતવે રે, મુઝથી અધિકી દોષ નાર. રવાં ૩૧.
- અનિહારે પ્રેમ લગ્યો તિહાં એહનો રે, મુઝ સાથે જાલ સ્નેહ; રવાં ૩૨.
- વર્ષા વીણે જાળ્યો છુમે રે, મનમેળે જોલી તેહ. રવાં ૩૨.
- અનિહારે વર્ષાકાળ વીતી ગયો રે, જવા મદન ગયો હુશિયાર; રવાં ૩૩.
- વિદુક્તતા કહે નાચજી રે, કેમ રહિયું અમે સંસાર. રવાં ૩૩.

અનિહારે મદન વદે અમે આવશ્યું રે, દિન થોડે નહીં વૃજ હોડ;
 કુલ અનેકે ભમરો ભમે-રે, પશુ બેસે માલતિ છોડ. સ્વા૦ ૩૪.
 અનિહારે સા કહે વેહેલા પિયુઆવજો રે, કહી મંત્રી કરબો દોષ;
 લેઈ ગયો એક ગામડે રે, જળા હમ વિસામો કાધ. સ્વા૦ ૩૫.
 અનિહારે ભોજન વેળા સંભારતો રે, દેઈ આવે અતિથિ આંહી;
 દેઈ દાન ભોજન કરે રે, એમ પ્યાયે મદન મન માંહી. સ્વા૦ ૩૬.
 અનિહારે તપસી તાપસ દેખીને રે, ભકિતભર દોષ કરંભ;
 સરોવર તીરે તાપસ જઈ રે, જળ આવે સ્વાદ અચંભ. સ્વા૦ ૩૭.
 અનિહારે મદન સરોવર નાહીને રે, બેઠો ખાવાને જામ;
 કવલ લીચ એક હાથમાં રે, તિહાં છીંક્યો હાથી નામ. સ્વા૦ ૩૮.
 અનિહારે છંડી ભોજન ઉડીયો રે, તંત્ર તપસી થયો અજરપ;
 ઉપગરણું પડ્યાં ભૂતજો રે, મન ચિતે મદન ધરી ચૂપ. સ્વા૦ ૩૯.
 અનિહારે જોઈ એ કિહાં જાય છે રે, થયો છાગતી પૂઠે મદન;
 ચાલ્યો ગયો વિદુષતા ધરે રે, શેઠ જોવે રહીય પ્રચ્છન. સ્વા૦ ૪૦.
 અનિહારે દેઈ કપાટ ને કુટીયો રે, કહે તે વૃજ માતા દોષ;
 સંભારીને મુઝને તણ રે, કાણુ શરણુ ઇહાં વૃજ હોય. સ્વા૦ ૪૧.
 અનિહારે લોટે મળીને મેળાવીયો રે, સખી વયજો મંત્રી નીર;
 છાટે તાપસ થઈ કહે રે, કરંભથી છાગ શરીર. સ્વા૦ ૪૨.
 અનિહારે મદન તે નાંડો દેખી કરી રે, રાત્રે દશ જોજન જાય;
 પોહોતો હસંતીપુર પરિસરે રે, જોઈ જિન ધર આણુંદ થાય. સ્વા૦ ૪૩.
 અનિહારે એથે ખડે પૂરણુ થઈ રે, ઢાળ નવમી ચડતે રંગ;
 વીર કહે ધન્ય તે નરા રે, જોજો મેલ્યો મહિલા સંગ. સ્વા૦ ૪૪.

દોહરા.

જઈ મદને જિન વંદીયા, શ્રી મર દેવભંદ;
 ભવદવ તાપ શમ્યો તિહાં, દેખી પ્રભુ મુખ ચંદ. ૧.
 નઈગમ એક એજો અવસરે, ધનદ સમો ધનવંત;
 તે જિન મદિર આવીયો, વંદન નમન કરંત. ૨.
 રંગ મંડપમે આવીયો, બેસે કરીય પ્રણામ;

પૂછે 'શુ' દુઃખ મદનને, દેખી વદન વિગમ.	૩.
મદન શેઠ મુખ આંમળી, મળયટ્ટા સવિ વાત;	
તે કહે મુજ દુઃખ આગળે, તુમ દુઃખ તે દોણ માત.	૪.
મદન વદે મુઝને કહો, કેમ તુમ દુઃખ અપાર;	
અગતન વળી તે કહે, નિજ વીરો અધિકાર.	૫.

ઢાળ ૧૦ મી.

(કામલુગારો એ કંકટો રે-એ દેશો.)

કામલુગારી એ કામની રે, કામલુની કરનાર;	કામલુ	૧.
સરજકંતા સ્વારથ મયો રે, વિપ દેની ભરતાર.		
રાજા અંદને કંકટો રે, વીરમની ધરનાર;	કામ	૨.
સુવણી ચઢી સુત નારવા રે, કરતી વાંતુ કરનાર.	કામ	૩.
દુઃખની વાત ન કીજ્યે રે, પણ સાધર્મિક પામ;	કામ	૪.
કહેતાં હાંસી ન પામીએ રે, વળી હોવે દુઃખ નારા.	કામ	૫.
શેઠ હમંતીપુરમાં વસે રે, ધનપતિ ધનદ મમોય;	કામ	૬.
લક્ષ્મીવતી તેહની પ્રિયા રે, નંદન છે તસ દોય.	કામ	૭.
ધનસાર ને ધનદેવ છે રે, પરપવા દોય કુમાર;	કામ	૮.
માત પિતા મરણે મયાં રે, કસેશ કરે દોય નાર.	કામ	૯.
ધન વેહેમીને જૂદા થયા રે, પણ લધુ બંધવ નાર;	કામ	૧૦.
કંક કલંકી નેહો તણ રે, ન દીયે સુખ ભરતાર.	કામ	૧૧.
બાંધવ મોહોટો પરણાવનો રે, ધનદેવને લધુ નાર;	કામ	૧૨.
તે પણ મંગને તેહવી રે, નહીં તસ સુખ લગાર.	કામ	૧૩.
નારી અરિત જુએ એકદા રે, શીત જ્વર મારયગેહ;	કામ	૧૪.
મતો રાત્રે દોય નારીયે રે, હાંક્યો વચ્ચે તેહ.	કામ	૧૫.
સગળ થઇ દોય નીકળી રે, ચઢી ધર વન સહકાર;	કામ	૧૬.
મંત્ર વિધાયે સ્મરણ કરે રે, હિંદી તદા ભરતાર.	કામ	૧૭.
ચૂચ તર મૂળે વચ્ચે કરી રે, નિજ તનુ બાંધીયું જામ;	કામ	૧૮.
મુગને ચઢી તર હિત્યો રે, રથજીવી વન ઠામ.	કામ	૧૯.
ધનદેવ ગુપ્ત પૂઠે વસો રે, રત્નપુરે ચઢી નાર;	કામ	૨૦.

શ્રીપુંજશેઠ ધર કન્યાકા રે, શ્રીમતી બાંધવ ચાર.	૬૧૦	૧૧.
વસુદત્ત અધીસુત પરણીતો રે, તે નવ આગ્રહ થાય;		
વરવોડો જીએ બેહુ જણી રે, ધનદેવ ચોરીયે ઠામ.	૬૧૦	૧૨.
તોરણ આપી વર ઉતર્યો રે, પશુ કોઈ દેવચૈલ;		
ખર્જૂં તોરણ હુટી પડ્યું રે, મરણ ગયો વર તેણ.	૬૧૦	૧૩.
વસુદત્ત રોતો નિજ ધર ગયો રે, શ્રીપુંજ ચિંતા ન માય;		
કુળદેવી વચને કરી રે, ધનદેવ તિલક ધરાય.	૬૧૦	૧૪.
વર વદ્દ બેહુ શણુગારીને રે, ચોરીએ ફેરા ફરાય;		
નાટકશાસ્ત્ર મમહોઁછવે રે, મંગળ ધવળ ગવાય.	૬૧૦	૧૫.
ડબી જોવે દો નારીયો રે, છોટી કહે સુણ બેણ,		
એ વર આપણ વર સમો રે, દીમે છે મુઝ નેણ.	૬૧૦	૧૬.
મોહોટી કહે જગ એ મમા રે, જે નર તે તુઝ કંત;		
તુલ્ય રૂપે નર નારીયો રે, મંમારે બહુ હુંત.	૬૧૦	૧૭.
તે શીત જવરે પીડિયો રે, ટેણી રીને આંવે આંહી;		
વાત કરંતી વેગે વળી રે, જીએ કેતુક પુરમાંહી.	૬૧૦	૧૮.
ધનદેવ વાસજીવન જઈ રે, ચિત અપળ અતિરેખ;		
શ્રીમતી ચીરે કેમર રમે રે, લખીયો શલોક તે એક.	૬૧૦	૧૯.

તથાહિ ॥ કહસંતીકરત્નપુરં । કનભોમંડલયુતશ્રુતઃ ॥

ધનપતિમૃતધનદેવો । માત્રિવશાત્સુસ્વીકૃતે ભૂત ॥૧॥

નિકળીયો મમહું કરી રે, આગ્યો જિહાં સહકાર;		
તામ ચઢી દોય નારીયો રે, ધનદેવ પૂર્વ પ્રકાર.	૬૧૦	૨૦.
ચૂતતઃ ગગને અથો રે, જઈ મૂક્યો મૂળ ઠામ;		
ધનદેવ આપી સૂતો ધરે રે, તે પણ આપી ધામ.	૬૧૦	૨૧.
મતી દોય નિદ્રા ભરે રે, જાગી વેઆતે માય;		
ચિંતા ડગ્ગરે લિધતાં રે, કંકણ દોરા હાય.	૬૧૦	૨૨.
ટેખી નાહાની કહે બેહુનડી રે, મુઝ નવ માન્યું વચન;		
તુમ પતિ રાત્રે તિહાં પરણીયો રે, કંકણ હાય પ્રચ્છન.	૬૧૦	૨૩.
જોપ જોઈ કહે તાહરે રે, વયણ જો અનત ત્યાંહી;		

તો જલધિમાં નાંખી પરા રે, દોષ રહત મુખમાંદિ.	કાં	૨૪.
મ ધરીશ ખીક એ રાંકની રે, એમ કહી બાંધે પાય;	કાં	૨૫.
દોરો મંત્રી નિજ હાથથાં રે, ધનદેવ પૌપટ થાય.	કાં	૨૬.
પંજર ધાલી તાણું દીધું રે, જળ છમકારે શાક;	કાં	૨૬.
ખડું લેઇ શુકને કહે રે, તુઝને હણી કરે પાક.	કાં	૨૬.
એમ વયણું સુણી ધૂનતો રે, રોતાં નિગમે કાળ;	કાં	૨૭.
હવે શ્રીપુજ ગવેપતો રે, ન જડી જમાઇ બાળ.	કાં	૨૭.
શ્રીમતી આંસુ ચીરે હુડે રે, વાંચી અક્ષર તામ;	કાં	૨૮.
ચિંતા તજી કહે તાતને રે, ગયો હસંતી ગામ.	કાં	૨૮.
વાંચી રક્ષાકને શેઠને રે, બાંચો ચિત્તકેશ;	કાં	૨૯.
સાગરદત્ત વાણિજ તદા રે, જાપ હસંતી નિવેશ.	કાં	૨૯.
હાર દેઇ એક રતનનો રે, વાત સુણાવી તાસ;	કાં	૩૦.
જાઇ જમાઇને આપીને રે, તેડી લાવો અમ પાસ.	કાં	૩૦.
શેઠ સાગરદત્ત નાવે ચઢ્યો રે, ગયો હસંતી ગામ;	કાં	૩૧.
હાર દિયો દોષ નારીને રે, શેઠ દીઠા ન તામ.	કાં	૩૧.
પૂછે થકે બેઠું નારી કહે રે, શેઠ ગયા પરદેશ;	કાં	૩૨.
બારોબાર તિહાં આવશે રે, ધરશે ન ચિત્ત કૈશ.	કાં	૩૨.
પણ અમને એમ કહી ગયા રે, રત્નપુરીથી કોપ;	કાં	૩૩.
આવે તો શુક આપજો રે, શ્રીમતી ખેલન જોય.	કાં	૩૩.
સાંભળી પંજર લેઇ ચલે રે, દેવે શ્રીમતી હાથ;	કાં	૩૪.
વાત સુણી શુક હુલસાવતી રે, જાણે મળીયો નાથ.	કાં	૩૪.
એક દિન દોરો દેખી કરી રે, બંધન છોડે તામ;	કાં	૩૫.
વિરમય પામ્યા સાજન સહુ રે, ધનદેવ પ્રમદ્યો જામ.	કાં	૩૫.
મસરો રાખે અન્ય મંદિરે રે, દંપતી સુખ વિલસંત;	કાં	૩૬.
દિન કેતે તાત મરણુ ગયો રે, શ્રીમતી તામ પદંત.	કાં	૩૬.
ગમરા નામે ઝોળખાવતાં રે, તુમ શુણવંતને લે'ક;	કાં	૩૭.
અમ સસરા ધર જાઇ રહું રે, તો મુઝ થાય અશોક.	કાં	૩૭.
કહે ધનદેવ સુણજો પ્રિયા રે, બાળના છમકાં;		

હજીય લગે નવિ વિમરે રે, સા કહે કેમ છમકાર.	કાં	૩૮.
કંતમુખે સવિ સાંભળી રે, હસીય કહે મા નાર;		
પૂર્વપ્રિયા મુજ આગળે રે, રાંક તણો અવતાર.	કાં	૩૯.
શ્રીમતી આમહે આહાજે ચઢી રે, ઉતરીયા નિજ ગામ;		
સન્મુખ સજ્જન આછવે રે, આવી વસ્યા નિજ ધામ.	કાં	૪૦.
દોય જણી મન ચિંતવે રે, વિસરિયા છમકાર;		
વળી આબો રસ આખવા રે, નવલ વદ્ધભરતાર.	કાં	૪૧.
આસન મંત્રો બેસારીને રે, પગ ધાવે લધુ નાર;		
જ્યેષ્ઠ મંત્રી જળ છાંટતી રે, આંગણે ફરતે બાર.	કાં	૪૨.
તે જળપૂર નાસા લગે રે, જળ ડૂબ્યા ધનદેવ;		
શ્રીમતી તામ મંત્રે કરી રે, શાપી લીએ તતખેવ.	કાં	૪૩.
શ્રીમતી પાયે પડી બેઠુ જણી રે, શેઠ જીવે યર્થ થીર;		
ચોથે ખડે દશમી બસી રે, ઢાળ કહે યુગવીર.	કાં	૪૪.

કોહરો.

તે દેખી વિસ્મય લહી, એકાં ચિંતે ચિત;	૧.
બયરથુમાંથી ઉઠ્યો, તો વળી આગળ બીત.	
દેવદશાથી શ્રીમતી, જો કોપી કોષ વાર;	૨.
ત્રિહું નારી વિષુ ત્રિભુવને, નહીં કોષ રાખજીહાર.	
નવિ રહેયું મુઝને ધટે, એક દિન જીવિત હાથ;	૩.
બયસ્થાનેક તે વરજતું, બોલે ચતુર મુગજી.	
અમ ચિંતી પુર બારણે, નાઠો તે તતખેવ;	૪.
જિન વંદી તુમને મળી, આ બેઠો ધનદેવ.	
મુનિ કહે એણે અવસર અમે, તેણે વન વમિયા રાત;	૫.
બયવૈરાગે પૂરિયા, આવી નમી કહે વાત.	
અમ ઉપદેશ સુણી કરી, બેઠુ જણે દિક્ષા લીધ;	૬.
વિચરતાં ધંધાં આવીયા, દૂરે બય સવિ કીધ.	
તે નિસુણી ધર્મિત કહે, દિયો દિક્ષા મુજ આજ;	૭.
ભોગ કરમ ફળ તુઠ ધણું, નહીં જત કહે મુનિરાજ.	
તવ મુનિ વંદી ઉઠીયો, જળ થયો પશ્ચિમ જામ;	૮.
પુરમાં રાજપથે ગયો, તિહાં દીકું મુરધામ.	

- તો જલધિમાં નાંખી પરાં રે, દોષ રહત સુખમાંદિ. કાં ૨૪-
- મ ધરીશ બીક એ રાંકની રે. એમ કહી બાધિ પાય; કાં ૨૫.
- દોરો મંત્રી નિજ હાથશું રે, ધનદેવ પોપટ થાય. કાં ૨૫.
- પંજર ધાલી તાળું દીધું રે, જળ છમકારે શાક; કાં ૨૬
- ખર્જ લેઇ શુકને કહે રે, પુત્રને હણી કરે પાક. કાં ૨૬
- એમ વયથું સુણી ધૂજતો રે, રોતાં નિમમે કાળ; કાં ૨૭-
- હવે શ્રીપુંજ ગવેપતો રે, ન જડી જમાઇ ભાળ. કાં ૨૭-
- શ્રીમતી આંસુ ચીરે છુટે રે, વાંચી અક્ષર તામ; કાં ૨૮.
- ચિંતા તજી કહે તાતને રે, ગયો હસંતી ગામ. કાં ૨૮.
- વાંચી રસોક્તે શેઠને રે, ભાંચો ચિત્તકેશ; કાં ૨૯-
- સાગરદત વાણિજ તદા રે, જાપ હમંતી નિવેશ. કાં ૨૯-
- હાર દેઇ એક રાત્રો રે, વાત સુણાવી તાસ; કાં ૩૦.
- જાઇ જમાઇને આપીને રે, તેડી લાવો અમ પાસ. કાં ૩૦.
- શેઠ સાગરદત નાવે ચડ્યો રે, ગયો હસંતી ગામ; કાં ૩૧.
- હાર દિયો દોષ નારીને રે, શેઠ દીઠ ન તામ. કાં ૩૧.
- ચૂકે થકે બેઠું નારી કહે રે, શેઠ ગયા પરદેશ; કાં ૩૨.
- બારોબાર તિહાં આવશે રે, ધરશે ન ચિત કહેશ. કાં ૩૨.
- પણ અમને એમ કહી ગયા રે, રત્નપુરીથી કોય; કાં ૩૩.
- આવે તો શુક આપજો રે, શ્રીમતી બેલન જોય. કાં ૩૩.
- સાંભળી પંજર લેઇ ચડે રે, દેવે શ્રીમતી હાથ; કાં ૩૪.
- વાત સુણી શુક હુલસાવતી રે, જાણે મળીયો નાથ. કાં ૩૪.
- એક દિન દોરો દેખી કરી રે, બંધન છોડે તામ; કાં ૩૫.
- વિરમય પામ્યા સાજન સહ રે, ધનદેવ પ્રગટ્યો જામ. કાં ૩૫.
- મસરો રાખે અન્ન મંદિરે રે, દંપતી સુખ વિલસંત; કાં ૩૬.
- દિન દેતે તાત મરણુ ગયો રે, શ્રીમતી તામ વદંત. કાં ૩૬.
- મમતા નામે ઓળખાવતાં રે, પુત્ર સુશુવંતને લેક; કાં ૩૭.
- અમ સસરા ધર જાઇ રહું રે, તો મુઝ થાય અશોક. કાં ૩૭.
- હવે ધનદેવ સુશુજો પ્રિયા રે, ભાળના છમકાન;

હજીય લગે નવિ વિમરે રે, સા કહે કેમ છમકાર.	૩૧૦	૩૮.
કંતમુખે સવિ સાંભળી રે, હસીય કહે આ નાર;		
પૂર્વપ્રિયા મુજ આગળે રે, રાંક તણો અવતાર.	૩૧૦	૩૯.
શ્રીમતી આમ્રહેં આહાજેં ચઢી રે, ઉતરીયા નિજ ગામ;		
સન્મુખ મનજન આછવેં રે, આવી વસ્યા નિજ ધામ.	૩૧૦	૪૦.
દોય જણી મન ચિંતવે રે, વિસરિયા છમકાર;		
વળી આઝો રસ આખવા રે, નવલ વદભરતાર.	૩૧૦	૪૧.
આસન મંત્રો બેસારીને રે, પગ ધાવે લધુ નાર;		
જ્યેષ્ઠ મંત્રી જળ છાંટતી રે, આંખણે ફરતે ખાર.	૩૧૦	૪૨.
તે જળપૂર નાસા લગેં રે, જળ રૂપ્યા ધનદેવ;		
શ્રીમતી તામ મંત્રે કરી રે, શોધી લીધ તતખેવ.	૩૧૦	૪૩.
શ્રીમતી પાયેં પડી બેઠુ જણી રે, શેઠ જીવે ઘઈ ધીર;		
ચોથે ખડેં દશમી બહી રે, ઢાળ કહે મુખવીર.	૩૧૦	૪૪.

દાહરો.

તે દેખી વિશ્વય લહી, એકી ચિતે ચિત્ત;		૧.
ભયરણમાંથી ઉગ્યો, તો વળી આગળ બીત.		
દેવદશાથી શ્રીમતી, જો કોપી કોષ વાર;		
ત્રિહું નારી વિષુ ત્રિભુવને, નહીં કોષ રાખણુદાર.		૨.
નવિ રહેવું મુજનેં ઘટે, એક દિન જીવિત હાથ;		
ભયરયાનેક તે વરજતું, બોલે અતુર મુજજી.		૩.
એમ ચિંતી પુર બારણે, નાહો તે તતખેવ;		
જિન વંદી વ્રમનેં મળી, આ બેઠો ધનદેવ.		૪.
મુનિ કહે એણે અવસર અમે, તેણે વન વમિયા રાત;		
ભયવેરાગેં પૂરિયા, આવી નમી કહે વાત.		૫.
અમ ઉપદેશ મુણી કરી, બેઠુ જણેં દિક્ષા લીધ;		
વિચરંતાં દહાં આવિયા, દૂરે ભય સવિ કીધ.		૬.
તે નિમુણી ધમ્મિલ કહે, દિયો દિક્ષા મુજ આજ;		
ભોગ કરમ ફળ વ્રજ ધણું, નહીં પ્રત કહે મુનિરાજ.		૭.
તવ મુનિ વંદી ઉડીયો, જળ ચણે પશ્ચિમ જામ;		
પુરમાં રાજપથે ગયો, તિહાં દીડું મુરધામ.		૮.

ઢાળ ૧૧ મી.

(કાઈ લો પવત ધૂંધલો રે લો—એ દેશી.)

સાગમારગ પાસેં ભલો રે લો, દીઠે નાગવિહાર રે;	ચતુર નર૦
ધૂપધટા ગગનેં ચલી રે લો, દીપકમાળ હળાર રે.	ચતુર નર૦ ૧.
પુણ્ય કરો જગ પ્રાણિયા રે લો, કારણ પંચમાં મિદ્ધ રે;	ચ૦
મન ગમતા મેળા મળે રે લો, ધમ્મિલ જોમ કૃણ લીધ રે.	ચ૦ પુણ્ય૦ ૨.
વિરિમત નયનેં વિયોક્તિને રે લો, પિદ્ધિત અર્ધ કપાટ રે;	ચ૦
દાર ઉઘાડી મંદિરેં રે લો, પેઠા તણ્ય ઉઘાટ રે.	ચ૦ પુ૦ ૩.
નાગદેવ જોઠા નમી રે લો, કરતો બહુલ વિચાર રે;	ચ૦
તેણે મમે પૂજપો ગ્રહી રે લો, સુંદર સખી પરિવાર રે.	ચ૦ પુ૦ ૪.
જોવન વય જસ જાગી રે લો, લાગતો અંગેં કામ રે;	ચ૦
દોષ પ્રિયાથી ઉભગ્યો રે લો, વમિયો લહી વર હામ રે.	ચ૦ પુ૦ ૫.
રૂપેં જયંતા તાવિખી રે લો, આવી કુમારી એક રે;	ચ૦
ધાત ચરણ કર મુખ જળેં રે લો, પેડી ચેલ વિવેક રે.	ચ૦ પુ૦ ૬.
નાગદેવ પૂજ કરી રે લો, કહે ચાચે નાય પ્રમત્ત રે;	ચ૦
નાગ ભણે વત્ત ટુંક હજો રે લો, વંછિત વર કપપુત્ર રે.	ચ૦ પુ૦ ૭.
આંભળી ઉડી મમંભમેં રે લો, દીઠો તામ કુમાર રે;	ચ૦
રૂપેં રંગાણી ચેતના રે લો, કામદેવ અવતાર રે.	ચ૦ પુ૦ ૮.
તેણેં પથ દીડી દિલભરેં રે લો, નવજોખન વનશાળ રે;	ચ૦
જોતન ટુંગ પયોધરા રે લો, અધર અરણ્ય પરવાળ રે.	ચ૦ પુ૦ ૯.
નીલ કમળદળ લોચના રે લો, શશિ મુખ મુરલિ વામ રે;	ચ૦
જામ કળા ચોત્રાલ લહી રે લો, વિયતિ ત્રિધુ અખ્યાસ રે.	ચ૦ પુ૦ ૧૦.
ફલ ખરે મુખ જોલતાં રે લો, પૂછની કુંવરનેં તેહ રે;	ચ૦
કુશામપુરથી આવિયા રે લો, ધમ્મિલ કહે તુમ નેહ રે.	ચ૦ પુ૦ ૧૧.
સાંભળી સા વિરમય લહી રે લો, અધામુખ જોતી જાય રે;	ચ૦
લગવાણી વામ પગતણે રે લો, અંગૂઠે ભૂમિ ખણાય રે.	ચ૦ પુ૦ ૧૨.
ધમ્મિલ કહે સુણ સુંદરી રે લો, ટુંકોણ કિમ ધંહાં આય રે;	ચ૦
મંદુર વયણ નેહેં લરી રે લો, ચોપ નિપુણ ઉચ્ચરામ રે.	ચ૦ પુ૦ ૧૩.
સાર્યેશ નાગવસ ધંહાં રે લો, નાગસેનાનો કંત રે;	ચ૦

નાગદેવ ભક્તિ થયો રે સો, નાગદત્ત મુત મંત રે. ચં પુ ૧૪.
 પશુ ઇચ્છા તે કપરે રે સો, નંદની ચંદની રાત રે; ચં
 ઇન્દ્રમહોચ્છવ પૂર્ણિમા રે સો, વંછે જોમ મહુ જાત રે. ચં પુ ૧૫.
 નાગદેવ સેવાયકી રે સો, પુત્રી હુધ યુધધામ રે; ચં
 યાપે હર્ષ મહોચ્છવે રે સો, નાગદત્તા મુઝ નામ રે. ચં પુ ૧૬.
 જોગન વય જનકાદિકે રે સો, વરની ચિંતા યાપ રે; ચં
 માયી સોવનમુદ્રિકા રે સો, કાચ તિહાં ન જડાય રે. ચં પુ ૧૭.
 યુધ લક્ષ્ય જોયા પિના રે સો, બુચ્છ મજે ભરતાર રે; ચં
 જાએ જામારો ઝુરતાં રે સો, અગળાનો અવતાર રે. ચં પુ ૧૮.
 તેણે કારણ સેવા કરે રે સો, નાગદેવની નિત રે; ચં
 કર જોડી કરે વિનતિ રે સો, ઇચ્છા વર ધરી ચિત રે. ચં પુ ૧૯.
 વંછા આજ પૂરણ કરી રે સો, દેવે યથંય હજાર રે; ચં
 મુઝ ભાગે તુમે આવિયા રે સો, દીઠા યુધ ભરપૂર રે. ચં પુ ૨૦.
 સુખ ભર જોયા છદાં કને રે સો, એમ કહી ચાલી તેહ રે; ચં
 પૂર્ણ મનોરથ વારતા રે સો, માયને કહે જઈ ગેહ રે. ચં પુ ૨૧.
 મનજન વર્ગ મવિ હરખિયો રે સો, નાગદેવ ધર જાત રે; ચં
 ધર તેડી મમહોચ્છવે રે સો, લીધું લગન તે રાત રે. ચં પુ ૨૨.
 ચોરીએ પ્રેમ ફેરવી રે સો, દીધું કન્યાદાન રે; ચં
 વામ ભુવન મુખમે વસે રે સો, શેઠ માન અમાન રે. ચં પુ ૨૩.
 ચોથે ખડે પૂરણ થઈ રે સો, એ અગીયારમી ઠાળ રે; ચં
 શ્રી શુભવીર કુંવર છદાં રે સો, ભોમવે ભોગ વિશાળ રે. ચં પુ ૨૪.

દોહરા.

એણે અવસર તે નગરનો, નામ કપિલ બૂધાળ;

તસ કુમરી કપિલા મતી, જોવન રૂપ રમાળ. ૧.

નાગદત્તાનું દેહને, વરતે છે મખિલાવ;

ધમ્મિલ પરીયો સાંભળી, કરતી ચિત યનાવ. ૨.

મખીયે વધે વર, માહરે વરવો એ નિરધાર;

મહિયર પ્રેમ મદા રહે, ભારંડ પંખી મમાર. ૩.

એમ ચિંતી કહે રાવને, મુઝ ઇચ્છાવર હેત;

મંડપ રચિએ સ્વયંવરા, રાજકુંવર સંકેત. ૪.
 એમ નિસુણી તતક્ષણ ક્રિયા, મંડપ સોવન થંભ;
 થંભ થંભ મણિ પૂતળી, કરતી નાટારંભ. ૫.
 મંચક અતિ મંચક તણી, બાંધી એણી વિશાળ;
 જેમ બેસી બહુલા જુએ, નર રસ નાટકશાળ. ૬.

ઢાળ ૧૨ મી.

(ભરતને પાટું ભૂષિત રે, સિદ્ધિ વર્યા એણે ઢાય, સલ્લા—એ દેશી.)

દૂત ઢવી નૃપ તેડિયા રે, આબ્યા ક્ષત્રિ કુમાર; સન્નુણા,
 ઉતરીઆ અંધાવને રે, સૈન્ય સુભટ વિસ્તાર. સં ૧-
 પુણ્ય ઉદય માણી લહે રે, વહિત સકળ સમૃદ્ધિ; સં
 પુણ્ય વિદ્યુષ્ટા જૂતા રે, દેખી પરની ઝલ્લિ. સં પુણ્ય ૨.
 મંત્રી શેઠ સાર્યવાહના રે, મળીયા પુત્ર અનેક; સં
 અશન વસન નૃપ તૃણજળે રે, સાચવે સકળ વિવેક. સં પું ૩.
 નયરે પડહ વળવતા રે, હન્ય શેઠ સાર્યેશ; સં
 નંદન સાથ સ્વયંવરે રે, આવજો ધરી શુભ વેશ. સં પું ૪.
 મંડપે મળીયા તે સવે રે, બેઠા બેસણુ ઢાય; સં
 નંદનવનમે દેવતા રે, મળીયા મોજ મરાય. સં પું ૫.
 ધમ્મિલ પણુ આવી તિહાં રે, રાજકુંવરની પાસ; સં
 માન લહી જીવરાજુ રે, બેઠા મન ઉદાસ. સં પું ૬-
 રાય કપિલની આગળે રે, ગાયન આવે ગીત; સં
 વર વધૂને નાટકે રે, રાગ રંગ રસ રીત. સં પું ૭.
 એણે અવસર નૃપનંદની રે, અંદન સહિ પરિવાર; સં
 બેસી સુખાસન પાલખી રે, શોળ ધરી રાજુગાર. મં પું ૮.
 ઉતરી અબિથી બિજળી રે, વિજળી ન્યું અગઢાર; સં
 વરમાળા કરમાં ધરી રે, પંખા સખી કર ધાર. સં પું ૯.
 સ્વમકાળે કુમરી મુખે રે, નયણે જુએ નર દક્ષ; સં
 ધનુર્વેદ બાણાવળી રે, સાંધે જેમ દગલક્ષ. સં પું ૧૦.
 પણુ કુમરી ચિત વેધાયું રે, નાગદતા ભરતાર; સં
 વસ્તુ જગત મધુરી ધણી રે, પણુ ચિત રચિએ પ્યાર. સં પું ૧૧.

નયન કટાક્ષેં બેહુ જણાં રે, વેધાણાં તેણે ઢાય; સં
 વેધકતા લહે વેધકી રે, ધાયલ જાણે ધાય. સં પુ. ૧૨.
 હવે પ્રતિહારી વણુવે રે, માંભળ રાજકુમાર; સં
 પૂરવ દેશનો રાજિયો રે, નયરી વાણારસિ માર. મં પુ. ૧૩.
 નામે મૃગધ્વજ એહ ॥ રે, મૈન્ય મદ્ધિ બેહુ ગેહ; મં
 પરણી પ્રિયા છે પાંચશે રે, સુંદર લક્ષણ દેહ. સં. પુ. ૧૪.
 કુમરી કહે કાંતા ધણી રે, નહીં સુખીયો ચલી અમ; સં
 વંગ કલિંગ તણો ધણી રે, જસ ધર મદ્ધિ સમમ. સં પુ. ૧૫.
 જયસિંહ નૃપ નેપાળનો રે, કસ્તૂરી જમ દેશ; સં
 એમ મંત્રીમર શેઠને રે, વરણવિયા સવિશેષ. સં પુ. ૧૬.
 તે મયિ હેળવિયા તેણે રે, વય રૂપ દેશના દોષ; સં
 વણુવતાં દિલ હીમણું રે, હેળવતા મન રોષ. સં પુ. ૧૭.
 વળી પ્રતિહારી બોલતી રે, એ નર ગુણ ભંડાર; સં
 ભાગ્ય કળા રૂપે વડો રે, મુઝ મખીનો ભરતાર. સં પુ. ૧૮.
 મન ગમણું ઘેરે કહ્યું રે, જાણી હવે વરમાળ; મં
 વ્યંતર દેવી દેવતા રે, રદિ કુસુમ કુન્દમાળ. સં પુ. ૧૯.
 તે દેખી નૃપ કોપિયા રે, ઉઠયા ખર્જ ધરી હાય; સં
 એક શંગ ખડ્ગી પેરે રે, થંભે દેવ સહુ સાય. સં પુ. ૨૦.
 કપિલરાય વચને કરી રે, છોડે ધર્મિભલ ત્યાંહિ; સં
 મંગળ વાળાં વાળતાં રે, મળજન વર્ગ કુન્દાહી. સં પુ. ૨૧.
 ધર તેડી સમહોચ્છવે રે, પરણાવે ધરી હેત; મં
 હય ગય રથ ભટ જપણાં રે, ગામ ધણા વર દેત. સં પુ. ૨૨.
 ચોથે ખડે એણી પેરે રે, બોલી બારમી ઢાળ; સં
 શ્રી ગુલવીર કુંવર તણું રે, પસર્યું પુણ્ય વિશાળ. મં પુ. ૨૩.

દોહરા.

નાગદતાને નિજ ધરે, તેડે નૃપ મસનેહ;
 ધર્મિભલ હર્ષ જામણુ જામે, નરપતિ મમરા ગેહ. ૧.
 નવ પદણીત બેહુ નારીયું, વિલગે પ્રેમ અપાર;
 પણુ વિમળા રામે જડી, વિમરની ન લગાર. ૨.

- સાતમી એ અઘદત ગયો, કુરંભતિ કુરંભતીકાર;
છટીયે કુરંભતી રાગશું, અઘદત વચન ઉચ્ચાર. ૩.
પૂર્વ પ્રિયા કનકાવતી, વસુદેવને પરશુલય;
નર દુર્ગંધને અવગણી, ધનદ છદાં ઉતરાય. ૪.
ખાવીશ કોડાકોડી ને, પંચાશી લખ કોડ;
કોડી સહસ્ર ધગસતરી, અગમ્ય અગવિસ કોડ. ૫.
સગ વન લખ ચઉદશ મહસ, દોસય અસીઈ નાર;
એક ભવે પટરાણીયો, હોયે હરી અવતાર. ૬.
એક રીસાવે તેહમાં, શક મનાવા જાય;
તેહ મનાયે મુખ ગણે, દુર્જય રાગ કહાય. ૭.
વિમળા પશુ રાગે નડી, પડી વિરહાનળ કુંડ;
કંત વિછોલી નારીને, જગતમે દુખ ભરંડ. ૮.

ઠાળ ૧૩ મી.

- (ગજરામાશ્વ વાલ્યા વાકરી રે, અમને શી શી લક્ષામણુ દેરા-એ દેરા.).
અતુર અથો ચિંતા ભરે રે, રહી વિમળા કમળા પાસ;
મહિમામતિ પગપાનીએ રે, જે ચોમ્મહ કળા નિવામ રે,
જે ચોસહ કળા નિવામ. ૧.
પ્રથમ વિચારણા ના કરે રે, કરે સહસા કર્મ કઠોર;
ખતિ સુત સહસા મારીને રે, પછે રોતી કરતી બકોર રે. પછે રોતી. ૨.
જાય દિવસ વીતી ગયા રે, પશુ નાથ ન આવ્યો જસ;
વિમળસેના કહે માયને રે, માડી મેં કર્યું વીરડું કામ રે. માડી. ૩.
જસભર રમણને રીસવ્યો રે, ગયો કોણુ જણે કોણુ ઠામ;
માય કહે ધણી માનિતી રે, કરે ઉઝડ બારે ગામ રે. કરે. ૪.
હાંધાંજલપ તાહરે રે, સહે સામર એ ગંભીર;
વાયુવેલ વધે વારિધિ રે, પશુ પાછાં વળે હી નીર રે. પશુ. ૫.
તેમ ગુજ પિયુ ધર આવશે રે, મત કર તું કલેશ લગાર;
એમ દિન કેતા વઢી ગયા રે, પશુ નાવ્યો ધર્મિભલ ધરનાર રે. પશુ. ૬.
એદ ભરે દિન કાઢતી રે, સતી વિમળસેના મધ જેહ;
સરસુ આહારને છંડતી રે, તેણે ચોપા નિજ દેહ રે. તેણે. ૭.
નવિ વિકસે વન વેલડી રે, જળ સિન્ધ્યા વિના મુકાય;

ધારાધર વિના જેમ ધરા રે, તપતી વળી વિશ્વ તપાય રે.	તપતી૦ ૮.
તેમ નિજ સેવક પરિજ્ઞા રે, નિજ સ્વામિનીનું દુઃખ દેખ;	
અર્થ આશીયાળા ચાકરી રે, કરે તન મન વચન વિશેષ રે.	કરે૦ ૯.
માત પિતા સુત બાંધવા રે, હોષ માસુ મસરો નથુંદ;	
પથુ પ્રમદા પ્રીતમ વિના રે, નવિ અંતર ચિત આશુંદ રે.	નવિ૦ ૧૦.
દંત વિના દંતી જિરથો રે, જેવી અંદ વિદૂષ્ટી શત;	
શસ્ત્ર વિના ગર સંકડો રે, જળ વિષુ મરોવર નવિ ભાતરે.	જળ૦ ૧૧.
જીવ વિના કાયા કરી રે, સુત વિષુ સુકુલી ધનવંત;	
મુખશોભા અક્તુ વિના રે, મુનિ દિજ વિષુ વિદ્યાવંત રે.	મુનિ૦ ૧૨.
નર વિષુ નારી એકલી રે, તેમ શોભે નહીં જગ કાય;	
કંત વિછોદી કામની રે, ચિંતાનળ બળતી જ્ઞેય રે.	ચિંતા૦ ૧૩.
અંદ્ર કિરણ અમૃત ઝરે રે, પથુ વિરહિણી તપન પ્રમાણ;	
મંદ શીતળ વાયુ વહે રે, તે તો લાગે વજ્ર મમાન રે.	તે તો૦ ૧૪.
ફૂલશાપ્યા કંદક સમી રે, ફૂલમાળા બાલ નિષેપ;	
રાત્રિ કલ્પ શતશી ગમે રે, અમિકથુ અદન લેપ રે.	અગ્નિ૦ ૧૫.
ભારભૂત કાયા વહે રે, જેમ રાયેં જાલી વેઠ;	
દુઃખ અનેક પ્રકારનાં રે, પથુ વિરહિણી નારી હેઠ રે.	પથુ૦ ૧૬.
વિમળમેના ધર્મ દુર્બળી રે, નિજ વાલ્દમ ડેરે વિભેગ;	
વેદ ન જાણે નાડીમાં રે, થયો મોહ મદા ક્ષય રોગ રે.	થયો૦ ૧૭.
તેણે મમે વરવોડે અડ્યો રે, પગ માંડયા આચ્છવ થાય,	
હોય વદ હોય બાજૂયેં રે, પગે દિડતો ધર્મિય જાપ રે.	પગે૦ ૧૮.
બહુ ઠકુરાઈએ પરવંચો રે, ગીત ગાન નેં નૃત્ય વિલાસ,	
લાખ લોક જેવા મળ્યા રે, આબ્યા વિમળસેના ધર પામ રે.	આબ્યા૦ ૧૯.
રાય જેટી દોણુ પરણીયો રે, જેવા વિમળા સેવક આપ;	
ધર્મિભલ દેખી હરખીયા રે, કહે ઠકરાણીને જાપ રે.	કહે૦ ૨૦.
સ્વામિન્દી અમ સ્વામી થયો રે, તૃપ્તજાતા આ જાપ,	
માંભળી વિમળા તતક્ષણે રે, ધનશ રોપ કારાય રે.	ધનશ૦ ૨૧.
આતાયેં સમજાવી ચકી રે, કરી સ્નાન ધરી શણગાર,	
સોવન કળશ તે જળ ભરી રે, લેછ પૂજપો નિકળી બારે રે.	લેછ૦ ૨૨.

કુંતીલ ચલે રથ આગળે રે, પૂઠે ફીક પગ માંડા થાય;
 વિમળા દીપે પ્રદક્ષિણા રે, કુસુમેઁ કરી કંત વધાય રે. કુસુમેઁ ૨૩.
 પૂજાપો પગ આગળે રે, ધરી કમળા કહે સુલુ વચ્ચ;
 સ્ત્રી મતીને પતિ દેવ છે રે, તેણે પૂજા કરે એ અચ્ચ રે. તેણે ૨૪.
 તવ કુંવરે વિમળા તણે રે, હરખેઁ ઝડી જમણો દાય;
 કહે લુભ એણા અમ કૃણી રે, સુલુ દોષ વધતી નાય રે. સુલુ ૨૫.
 નાગદત્તા કપિયા તદા રે, વિમળાને પડતી પાય;
 કુંવર કુંતીલ રથમાં હવે રે, નિજ હાથે દેત વડાય રે. નિજ ૨૬.
 પગ હિંડણુ કરી શહેરમાં રે, પછે પોહોતા રાયને ગેહ;
 વિમળા રથ થકી ઉતરી રે, જઈ પ્રણમે ભૂપને તેહ રે. જઈ ૨૭.
 મા દેખી નૃપ હરખાણે રે, કરી બેટી દીરે શિરપાવ;
 આર ગામ લખ આરનાં રે, કપિવાયી અધિક બનાવ રે. કપિલાયી ૨૮.
 વિમળા સુખામન બેસીને રે, ગઈ નિજ ઘર કમળાની પસ;
 વામ ભુવન શશુગારતી રે, અતિ પામી ચિત્ત ઉદ્ધામ રે. અતિ ૨૯.
 કુંવર વિમળે શૂપતિ રે, દિન દોષ પછે નિજ ગેહ;
 પોંખી લીધે વિમળા ધરે રે, તિહુ જણને ધરી સનેહ રે. તિહુ ૩૦.
 લમળા માથે પ્રેમશુ રે, સુખ વિલસે સ્વર્ગ મમાન;
 કોઈ દિન જળકીડા કરે રે, વળી સુખમાં રમે ઉદ્ધાન રે. વળી ૩૧.
 દાગ કહી એ તેરમી રે, રમી ઉદય જીકે શુશ્રુવત;
 ખડ અનુરૂપ પૂરણુ હુઆ રે, શુભતીર કહે સુણો મંત રે. શુભ ૩૨.

ચોપાઈ.

ખડે ખડે મધુરતા ધણી, ધમ્મિલ રામ અરિત્રે લણી;
 એ વાળીથી લધુતા લઈ, સુધા મધુરતા સ્વર્ગે ગઈ. સુધા ૩૩.

इति श्रीमत्तपोगच्छाधिराजमट्टारक श्री विजयसिंह सूरेश्वर
 संतानीयसंविज्ञपक्षी पंडित श्री क्षमाविजयगणिशिष्य पंडित श्री यशो-
 विजयगणिशिष्य पंडित श्री शुभविजयगणिशिष्य पंडित श्री वीर-
 विजयगणिविरचिते श्री धम्मिल्लचरित्रे प्रारुतमबंधे उभयस्त्रीपाणी-
 ग्रहणकृते पुण्योदयवर्धनोनामअनुर्यखंडः

પંચમ ખંડ પ્રારંભ.

દોહરા.

- ચોથો ખંડ અખંડ રસ, પૂર્ણ દુઝો સુખાણ;
પંચમ ખંડ કહું હવે, સુણજો રસિક સુખણ. ૧.
- આગે આગે રમ ધણો, કયા સુણતાં યાય;
ધર્મિલ અરિત ઉતાર કયા, હવે વિસ્તાર કહાય. ૨.
- એક દિન રાજ કચેરીયે, ધર્મિલ બેઠો જામ;
ઢોધક વૈરી નૃપતિએ, અથ બેટ કરી તામ. ૩.
- તેજ ઝગતો જમ તનુ, સુંદર ઉજળાં વાન;
કર્ણ ઉદર કટિ લધુવરા, પમ નળી વગ્ગ મમાન. ૪.
- રોમ અપ્પ લધુ દેહરી, પામાં પીઠ મુઘાટ;
રાત દિવસ ઉમો રહે, સાર્થ ચરણ જોમ નાટ. ૫.
- કેમરવરણી કેમરા, પવનવેગ જિતમન;
ક્ષણ લક્ષિત અંગ છે, શોભિત અથ રતન. ૬.
- શિર વધગી વલગા ધરી, આમર ચાર પ્રધાન;
ધર્મલ નૃપ જાણે ચડ્યો, પુરમ દમન વિધાન. ૭.

દાળી ૧ લી.

(કુંવર મહારો નજરે દેખતા જીએ દેશી).

- અતુર કુંવર પુરંગે ચડ્યો જી, સાથે ધણા અસ્વાર રે;
નીકળીઆ નગરી થકી જી, બાહેર જેમ વિચાર રે. અતુર ૧.
- વક પુરંગ વેગે વહ્યો જી, ન રહ્યો હાથ લગાર રે;
સેન્ય સુભટ રહ્યા વેગળા જી, અછ કંત પચમ ધાર રે. અતુર ૨.
- વિખમ મમી પણ બૂમિકા જી, આલંબી ક્ષણ વાર રે;
એવી લગામને ચાકીયો જી, પોહોતો અટવી મઝાર રે. અતુર ૩.
- કનકતાલુકા નદીતટે જી, ધર્મિલે છંડી લગામ રે;
ચાર પગે તિહાં ચિર થઈ જી, ઉમો પુરંગ તેણી વાર રે. અતુર ૪.
- અથ તરતજે મૂકીયો જી, છોડી તેજ તે ડાણ રે.

વભ ને શભ ગ્રહી કરી જી, પરમેશી સુદગાથુ રે. ચતુર ૫.
 નથ ઉપકંઠ દાહિયુ દીશે જી, દેખતો કૈતક રંગ રે;
 વૃક્ષ ધટા વન વેલડી જી, બેઢે ન કિરણ પતંગ રે. ચતુર ૬.
 એક તરંગણે જૂથતી જી, લંબી વર તરવાર રે;
 દેમ મઠ રને જડી જી, મણિધર મેનાકાર રે. ચતુર ૭.
 ખેચર ખર્જી વિસારીને જી, નિજ ઘેર ચલીયો હોય રે;
 ચિંતી કુંવર વન જોવતો જી, દીઠા નહીં નર કાપ રે. ચતુર ૮.
 આવી ખર્જી લેઈ દેખતો જી, ચર્કિ ખર્જી અતુહાર રે;
 મેન રહિત કરી અગમમે જી, ઉજ્જસ તલ તેલ ધાર રે. ચતુર ૯.
 અલસિ કુસુમ સમ જસ પ્રમા જી, વિજળી જ્યુ દર પેખ રે;
 દેખી અચભો પામીયો જી, લહિ અસિરલ વિશેષ રે. ચતુર ૧૦.
 જોવા પરીક્ષા તિહાં ગયો જી, બદ્ધ કુટિલ વંશ યુગ રે;
 શુભ વિદ્યાણાં પરસ્પરે જી, સાડી વંશ ધણ મૂળ રે. ચતુર ૧૧.
 વૈશાખ ઠાણુ કુંવર રહી જી, તે છેલો સમકાળ રે;
 વિરમય પામી ખર્જી જી, દીકું રશિર તલ ધાર રે. ચતુર ૧૨.
 વંશજળ કરી જોવતો જી, ધૂપકુંડ ધુમપુર રે;
 નર કર જપમાળા રહી જી, કુંડળ સિર ખડકું દર રે. ચતુર ૧૩.
 રશિર ગરુડ દેખીને જી, પચાતાપ કરંત રે;
 વિષુ અપરાધી મેં હણ્યો જી, માધક વિલા મંત રે. ચતુર ૧૪.
 નિંદન નિજ કરતો ગયો જી, નંદન વન સમશાળ રે;
 શીતળ જળ વાગ્યે ખડી જી, કુંભર વળગી તરંગળ રે. ચતુર ૧૫.
 દેખી કુંવર મન ચિંતવે જી, સુંદર વન રખવાળ રે;
 કિજર દેવી બંતરી જી, અવર ન નરની બાળ રે. ચતુર ૧૬.
 અથવા જોવા ઉતરી જી, વિલાધરી સુકુમાલ રે;
 કાંતિવદન વિધુ સારસી જી, અધર અરણુ પરવાલ રે. ચતુર ૧૭.
 કિંવા કનકવાલુકા નદી જી, જળદેવી અધિષ્ઠાય રે;
 વાવડી નાહીને નીકળી જી, કનકસમી જસ કાપ રે. ચતુર ૧૮.
 ચિંતવતો ધીરજ ધરી જી, આવીયો તેહની પાસ રે;

દેખી કુંવરી મુખ મોહી રહી જી, અંતર પ્રેમવિશાસ રે. ચતુર ૧૯.
ચિતે કુમરી ચિત્ત ચોરીને જી, પર નર સતી મન બંડ રે;
રાગકુંવર ભૂસો પડ્યો જી, આબ્યો એણે વન ખંડ રે. ચતુર ૨૦.
ન ઘટે મુઝ મુખ પૂછવું જી, પૂછ્યાનો ઉત્તર દેશ રે;
ગુણિ નન પૂછ્યે બોલતાં જી, નહીં સતી દુર્ખણ લેશ રે. ચતુર ૨૧.
મૌનપણું ધરી સા રહી જી, ભૂતળ નયણ ઠરાય રે;
તવ કુંવર મુખ ઓચરે જી, મધુર વયણ સુખદાય રે. ચતુર ૨૨.
ધર્મિભલ કુંવરના રામનો જી, પંચમ ખંડ રમાળ રે;
શ્રી શુભચરી શી કહી જી, તેહની પેહેલી ઢાળ રે. ચતુર ૨૩.

દોહરા.

ધર્મિભલ કહે સુણ સુંદરી, છું ઉત્તમ કોણુ જાત,
કિહાં રહેવું સુકળાનિધિ, કોણુ છુમ માત ને તાત. ૧.
જેં કારણુ આ નષ્ટતટે, વન તરકુંબ નિવેસ,
નિર્ભય વિચરે એકલી, જોતન બાળે વેશ. ૨.
મેં છુઝને વનદેવતા, જાણી આબ્યો પાસ;
પગ ભૂમિ જળસોચને, મધુઅ જાતિ વિધામ. ૩.
તવ વળતું કુંમરી કહે, સુણ ઉત્તમ ગુણવંત;
મુજ થકી માંડી કહું, સપ્તજો મુઝ વિરતંત. ૪.

ઢાળ ૨ જી.

(સાહીબા મોતિયો હમારો-એ દેશી).

બોલે મીઠા બોલી એણી નયણી, વૈતાડ્યે છે દક્ષિણ એણી;
શંખપુરી નૃપપુરી માનંદો, તાપ શીતળતાએ રવિ ચંદો;
સાહીબા સુણ નાતરસાળો, મંદિરે મળિયો ચટકાળો, સાહેલીની ટોળી. એ આંકણી. ૧.
જાણી જાણી કામપતાકા, કામદેવ મંદિરની પતાકા;
કામોત્તમ તદમગ નરો, કામોત્તમ સદા પરિણયો. આહિબા. ૨.
નામે વિદુન્મતી વિદુલતા છે, દોષ સુતા ગુણ ગુણની લતા છે;
વયણ વંદતાં પુલ ખરંતાં, લોચન જોહનાં અમીય અરંતાં. આહિબા. ૩.
નિકટ કનક ગિરિશિખર વિહાર, આબ્યા ધર્મવોણુ અણુગાર;

વિદ્યાચારણ અતિશય જ્ઞાની, જાણે જન્મતની વાત છે છાની. સાદિઆ૦ ૪.
 વિદ્યાધર સદુ વંદન જાવે, કામપતાકા પણ તિહાં આવે;
 દેહ પ્રદક્ષિણા વંદી બેસે, તવ મુનિ ધર્મચયન ઉપદેશે. માદિઆ૦ ૫.
 સુણી દેશન પૂછે તૃપ નાર, કોણુ અમ પુત્રી તણો વરનાર;
 જ્ઞાની કહે તુઝ સુત દણુનાર, તેય પુત્રી તણો જરનાર. માદિઆ૦ ૬.
 એક દરખ જરી નિજ ધર આવી, રાણીએ રાયને વાત જણાવી;
 જનકઆણીએ કામોન્મતે, વિદ્યાસાધન કરે નિમિત્તે. માદિઆ૦ ૭.
 પૂજાપો ધન ન્યાયાપણુકે, ત્રાકરણુ જોગે વચ્ચે વિશુદ્ધે,
 રથાનક શુદ્ધ એ માત સુહાવે, તો વિદ્યામાધક ફળ પાવે. સાદિઆ૦ ૮.
 ભગિની મહિત આવી સુખકારે, કનકવાણુકા નદીય કિનારે;
 મેદુલ કરી દોષ બહેનને રાખે, ગામ દેશ ફરે સી અભિલાષે. સાદિઆ૦ ૯.
 ઇન્દ્રપ્રસ્થ માર્યેસન અન્યા, રાય પ્રધાન તણી વર કન્યા;
 રૂપે મની લક્ષણવતી જણી, અપહરીયાણી સોજ સમાણી માદિઆ૦ ૧૦.
 મંદિર બેહેનની પાસે રાખે, વિધાસી મહુને એમ ભાષે;
 વિદ્યા સિદ્ધ કરી જઈ ગેહે, જોળને સાથે પરણિય નેહે. માદિઆ૦ ૧૧.
 એટ જઈ વંશજગ અલાધે, વર ખટ મામની વિદ્યા માધે;
 તણય પીઢરીયાં મખી મગોયાં, અતે તજત તે વેદજ્ઞ વળીયાં. સાદિઆ૦ ૧૨.
 એમ ધારી ધર દુખ વિસારી, શોજે મખી એટક પ્રિય ધારી;
 જોવન વય વર વરના રંગે, રમીરે ઘ નણુદીને સંગે. સાદિઆ૦ ૧૩.
 ગુરુ નણુદી કહે એક દિન આમ, સોજ જણીના કહો મુજ નામ;
 તવ મેં એણી પેરે નામ પ્રકાશ્યાં, જાતિ કળા કુળ લક્ષણ વાસાં. માદિઆ૦ ૧૪.
 પ્રથમ શ્રી ચંદ્રાચાર્યની બેટી, કળા સુવક્ષણે લક્ષ્મી બેટી;
 બીજી શ્રી મેનારાજ કુલાઈ, કુશળગીત મધર્વ કળાએ. સાદિઆ૦ ૧૫.
 જેના નામ પણ રવ ધારી, નિજયસેના મુદ્ધે જ્યોત્સનારી,
 શ્રી મોખાદેવ મેવા પ્યારી, એ તિન મંત્રી સુના દુખહારી. માદિઆ૦ ૧૬.
 શ્રીદેવી મામુદ્રિક વાળી, સુમંગલા ખટ દર્શન ભાળી;
 જોમનિત્રા કથા નટવી નાણુ, મીત્રવની કાળ જ્ઞાનની જાણુ. માદિઆ૦ ૧૭.
 ચિત્રકળાયે જોમભતી સારી, પત્ર ઉલ્લ દક્ષા મધારી;

અષ્ટાંગ જોગ નિમિત્ત જયસેના, શેઠ સુતા સાતે ગુણ લીના. સાહિબાં૦૧૮-
 વિદ્યા મંત્ર વિધાન સુનંદા, સોમદત્તા સુકળા વિવિચંદા;
 સાર્થેશજી દોય શ્રીમતી પેટી, જ્યોતિષ વૈદ રાયની બેટી. સાહિબાં૦૧૯-
 મિત્રસેના શશી નૃપકુળ સુધિ, શોભામી હું ઉત્પાતિપ્રી ભુદિ,
 સુરમંદીર રહીએ સુખ ભરશે, વિદ્યા સાધી અમેને વરશે. સાહિબાં૦૨૦-
 સાંભળી ખેટ સહોદરી બોલી, પ્રભુ આગળ હવે વાત મેં બોલી,
 પ્રભુ પતિમળીયો અમનેન મળીયો, જ્ઞાની ગુરુમુખ જે સાંભળીયો. સાહિબાં૦૨૧-
 ઉદ્ભિન્ન નવજન્મેવન અમ વેળા, જન્ય નિષ્કુળ ન થયા પીયુ મેળા;
 બાંધવ વિદ્યા મિદ્ધિ વરીજે, તો અમે કંતની જોળ કરીજે. સાહિબાં૦૨૨-
 મોકલી મુઝને અખર જ લેવા, પ્રભુ ઉભી વાત કરેવા,
 સાંભળી ધર્મિલ ચિંતે મનમાં, તેહી જ નર મેં માર્યે વનમાં. સાહિબાં૦૨૩-
 ધરી ધીરજ નિજ ચિત્તવિમાસી, તે આગળ સ્વિ વાત પ્રકાશી,
 મિત્રસેના સુણીદુ.ખ ધરે મોહોડું, ચિત્ત ચિતે મુનિવચન ન ખેડું. સાહિબાં૦૨૪-
 ધર્મિલ રામે પુણ્ય અખડે, બીજી ઢાળ એ પાંચમે અડે;
 શ્રી શુભવીર વચન રસ ભરીયાં, ઓતા લોકે હધડે ધરીયાં. સાહિબાં૦૨૫-

દોહરા.

- | | |
|--|----|
| દોય ધડી આંસુ ભરી, પામી ખેદ લગાર,
મિત્રસેના કહે કર્મગતિ, ભોગવવી નિરધાર. | ૧. |
| તવ ધર્મિલ કહે સુદરી, મ કરો મનમાં ખેદ;
જ્ઞાનીતું દોકું કુએ, નહીં તિહાં કીસ્થો વિમેદ. | ૨. |
| મા કહે આર્ય પુત્ર પ્રમે, રહેજે ધદાં ખીણ મંત;
ખેટ સહોદરીને જઈ, સંભળાવું વિરતંત. | ૩. |
| જો પ્રભુ ભપર રાગિણી, હોશે તો ધજરકા,
મંદિર ઉર્ધ હલાવશું, સ્વેત ધળ એ વિરકા. | ૪. |
| રકતે રહેજો થીર થઈ, સ્વેતે જાજો દુર;
એમ કહી ચાલી વેગશું, વિલુ-મતીને હજૂર. | ૫. |
| તસ મંડેતે દો ધડી, તરંગતચિત્ત કુમાર;
ઉપશમ ગુણાણે ઝડી, થોવ ઠરે અણગાર. | ૬. |

તામ પતાકા બિજળી, હાલતી દેખી કુંભાર;	
નળી વિરકતા તે થઇ, નાહો નદીય કિનાર.	૭.
અટવી મધ્યે ચાલતાં, તરતજ જોગી ચાર;	
ઝગેા કરતા દેખીને, પૂછે તાસ કુંભાર.	૮.
જોગી થઇ જંગલ રહે, સહો શીત વર્ષાતાપ;	
બાક્ષાએ બોજન કરે, તેહમાં શો સંતાપ.	૯.
કહે જોગી મુશ્ય બોગિયા, બન્ને પધાર્યા આંહી;	
અતિથિ કરી તુમ પૂજશું, રચણી રહે ઉચ્છાંદિ.	૧૦.
વાત મુણી અમ મુખ તણી, ભાગે અમચો ક્ષેશ;	
મુખીયા થઇશું તુમ થકી, તુમને લાભ વિશેષ.	૧૧.
અમ નિમુણી કુંવર તિહાં, ગિરિદરી વસિયા રાત;	
દક્ષિણતા મુશ્ય દેખીને, યોગી કરતા વાત.	૧૨.

ઢાળ ૩ છ.

(રાગ ખંગાલ. દીસકે જે ચેલે કિસકે જે પૂત-એ દેશી.)

જોગી કહે સુનો રાગકુંભાર, ગનને મુખ દુઃખીયા સંસાર;	
ચિતે ચેત લો, રૂડી જાનકા ખાત.	ચિતે૦
તન ધન ધરપર રાગ અથાહ, લાખમે અંશે ધર્મ ન આહ.	ચિતે૦ ૧.
ઇતના રંગ જો ધર્મકા હોત, ઝગમગ દીપક જાન ઉઘોત;	ચિતે૦
જાન વિના મિથ્યા અધાર, : મારગ બૂધા મૂઢ ગમાર.	ચિતે૦ ૨.
કંત હમેશ મેરિ હે નાર, ફૂડી માયા હે સંસાર;	ચિતે૦
કંત ચલેંગા યમ દરગાર, રોતી રહેંગી એકલી નાર.	ચિતે૦ ૩.
ધુઆં ધટામે ડારત હાથ, દમરા એક દિ નાવેંગા સાથ;	ચિતે૦
સ્વારથ સંગી એ પરિવાર, કનક સંગાઇ એર ન પ્યાર.	ચિતે૦ ૪.
મેહેલ સેહેલ કરે દંપતી પૂત, હોત દિવાને વલગે ભૂત;	ચિતે૦
તૃષ્ણા નહજળ પૂરણ આથ, નાથ ચલેંગા ખાલી હાથ.	ચિતે૦ ૫.
સંસાર દેખ વિટંબન ભૂત, હમ ગુર જોગી હુઓ અગધૂત;	ચિતે૦
જંગલ રહેતે અલક ધ્યાન, ગુરસેવામે રહે એક તાન.	ચિતે૦ ૬.
ગુર તસ દેખ વરણ ચાર, આપ સધાએ સરગ મગાર;	ચિતે૦
કંથા તિગ શત દેવે દિનાર, પાવડી એ ચલે કોશ હજાર.	ચિતે૦ ૭.

- પાત્ર અમૃત ને ડંડ જ એક, દુશમન ટોળે રહેવે ટેક; ચિતે ૦
 પાવડિ પેહેરી ફિરતે ગામ, હમ ઘર છોડી તીરથ ઠામ. ચિતે ૦ ૮.
 ફિરતે મલીએ જૈન નીઅંચ, તેને ખતાયા જૈનકા પંચ; ચિતે ૦
 મિથ્યાત શક્ય નિકાલા દૂર, તરવ સુધા લંહે આણુંદપૂર. ચિતે ૦ ૯.
 મિથ્યાત વેપકા કયા જગ ભાર, મોક્ષ મચે દશપંચ પ્રકાર; ચિતે ૦
 મું ભણી રમે ગુરુકા વેશ, જોગ્યકું દેવે જિન ઉપદેશ. ચિતે ૦ ૧૦.
 હમ આરે શિષ્યકું ગુરુ રાય, ઉદ્ધરિયા જિન પંચ ખતાય; ચિતે ૦
 પંચતિરથ હમું જાના કાધ, ગુરુકે પમાએ હે મવિ સિદ્ધ. ચિતે ૦ ૧૧.
 પણુ ગુરુ સાહેબ મર્ગ સધાય, પિછે રહે હમ ગુરુગુણ ગાય; ચિતે ૦
 વેહેચણુ કર ગુરુ દીધી નાહી, આર ચીજ રહી ગુરુ ધરમાંહિ. ચિતે ૦ ૧૨.
 અગડામેં હમકી નહીં શોભ, જાણત પણુ નહિ લોભકા શોભ; ચિતે ૦
 જોગી જંગમ સેવનદાર, મિથ્યાતિ આવે નર નાર. ચિતે ૦ ૧૩.
 અપ્રતિ પેટમેં પારકા માસ, અહિ લોકકા કયા બિશ્વાસ; ચિતે ૦
 ગુમકું હમોએ દીનો ભર્મ, ગુમચો કોણુ ગુરુ દેવ નેં ધર્મ. ચિતે ૦ ૧૪.
 ધર્મિભલ કહે હું જૈન સવાય, આર દેવ ગુરુ લાગું ન પાય; ચિતે ૦
 જોગી કહે સાધર્મીક ભાષ, મળી એ હમ ઘર હોત વધાઈ. ચિતે ૦ ૧૫.
 આર સંપ કરી આરે ચીજ, દેષ ભણેં હમ જીવિત બીજ; ચિતે ૦
 કુંવર વહેં કરી ચીટો આર, લટકંતી બાંધી તર ડાળ. ચિતે ૦ ૧૬.
 દરથી આવી લિયો એક એક, કલેશ મટાવી ધરજ્યો વિવેક; ચિતે ૦
 જોગી આરે કીધું એમ, ભાગ લેધ બહુ ધરતા પ્રેમ. ચિતે ૦ ૧૭.
 કુંવરને દીધી આપધી આર, રોગદરણુ રાજ વશીકાર; ચિતે ૦
 શત હસ્તીબળ શસ્ત્ર પ્રહાર, અંગ ન લાગેં કોઈ પ્રકાર. ચિતે ૦ ૧૮.
 જોગી કહે સુષુ ધર્મકે મિત્ર, તોસેં લગા હમકેરા ચિત્ત; ચિતે ૦
 ગુમ જાવે હમ હાવેગા શોક, જોગી ગૃહીકા મિલનાં ફોક. ચિતે ૦ ૧૯.
 ગુમહી કાધા હમ ઉપકાર, કલેશ હરી દિયો ઉપશમ સાર; ચિતે ૦
 કોઈ દિન હમ પર બહુવે પ્યાર, ધરિ યાદ કરના ગુમ એક વાર. ચિતે ૦ ૨૦.
 માત કરંતાં રમણી જાય, ઉદ્ધવની વેળા કુંવર સધાય; ચિતે ૦
 અટવી એલધીને જાય, શબ્દ શુકન તવ રડા ચાય. ચિતે ૦ ૨૧.

સંખાહનામે કર્ણટ ગામે, દેખે દુરથી લહેં વિશરામ; ચિતેં
 સરોવર પેખી ઉભો તીર, સજ્જનચિત જ્યુ નિર્મલ નીર. ચિતેં ૨૨
 પાંચમે ખડે ત્રીજી ઢાળ, બાખી પૂરણ સગ બંગાળ; ચિતેં
 વીર પુણ્યોદય પગ એ મહંત, ખેત્ર વિપાકી ખેત્ર ફલંત. ચિતેં ૨૩.

દોહરો.

શીતળ જળ પાને કરી, વિક્રમિત ચિત વિશેષ;
 સુંદર શુકન નિહાળીને, કીધો ગામ પ્રવેશ. ૧.
 ન્યાયવંત કર્ણટ તણો, નામે સુદત નરેશ;
 બાંધવ અપાધીપ તણો, પશુ જેદુને છે કનેશ. ૨.
 તે નગરી જોતાં યકાં, દીકું માળી જેહ;
 ધમ્મિલ તસ ઘર ઉતર્યો, માળણુ ધસ્તી નેહ. ૩.
 દીધી સોવન સાકળી, માળણુ હર્ષ ધરંત;
 અહોનિશ ઉભી દાસી જ્યુ, કુંવરની બક્તિ કરંત. ૪.
 દાને ભૂત વશી હોવે, દાને કીર્તિ ઉકીટ;
 માર્દલ મુખલેપે કરી, જડ પશુ બોલે મીઠ. ૫.

ઢાળ ૪ થી.

(વિમળજ્વિન વિમળના તાહરી છ—એ દેશી.)

ધમ્મિલ રેહેતા માલણુ ધરે છ, ધરત પરમેશ્વરનું પ્યાન;
 પંખો વીરણુતણો શુંધીયો છ, મંત્ર સુકળાએ વિતાન. ૧
 શુશુનિધિ ઉત્તમ પદ વરે છ—એ આંકણી.
 તે વચે રોગહર આપધી છ, શુપ્ત ધરી ચિત્રિત માર;
 માળણુ હાથ દેહ એમ કહે છ, વેચણુ જાઓ જાનર. શુશું ૨
 મૂલ કરજ્યો સવા લાખનું છ, પૂછે શુશુ તુમ જળ કોય;
 મુઝ ધરે આજ્યો પરદેશીયો છ, કહો શુશુ જાણુ છે સોય. શુશું ૩.
 માળણુ લેછ ચહુટે મણુ છ, સાંભળી લોક કરે વાત;
 દેવરંગી કાંઈ આવીયો છ, માળણુ ધર નરજાત. શુશું ૪.
 તીર્યપરે લોક કરે જાતરા છ, દેખી તમ તેજ જળકાર;
 મૃદતાં લોક પાછા વળે છ, કુંવર નહીં વચન ઉચ્ચાર. શુશું ૫.
 તેણે મગે પુરોહિત નંદની છ, તમ શુળ રોગ સવિશેષ,

- વૈદ્યનાદિ * નિષ્ક્રમ યયા જી, બહુવક્રમાને ઉપદેશ ગુણ ૬
- વાત પખા તણી સાભળી જી, મોકસે તેડવા તાસ ગુણ ૭
- કવચ કહે કૃપ નવિ આવશે જી, આવે તરશે કૃપ પામ ગુણ ૭
- પુરોહિતે પુત્રિ રથમા ની જી, જાય માળણુ તણે ગેહ ગુણ ૮
- પખો જી જી જી જી જી જી, તતક્ષણ મળ ચક્ર દેહ ગુણ ૮
- લાખ શરપાવ પુરોહિત કરે જી, નવિ ધરે કુંવર તે દાથ ગુણ ૮
- નૃપ ગુર પુત્રી રાણુગારીને જી, મોકસે જનકની માથ ગુણ ૮
- તેણે જીમે રાય સુદતની જી, વસુમતી રાણીની જાન, ગુણ ૧૦
- નામે પદાવતી કન્યા જી, કળા વિજ્ઞાન વિખ્યાત ગુણ ૧૦
- કર્મે બહુ રોગે પીડિત તણુ જી, બહુ વિધ છીધ ઉપચાર ગુણ ૧૧
- દેશી પરદેશી વેદે મળી જી, નવિ ચો ગુણુ તે લગાર ગુણ ૧૧
- તેહ ચિતાએ નૃપ પીડિયો જી, રાણી મન દુખ અપાર, ગુણ ૧૨
- વાત સવિ કુંવરની માભળી જી કૃત દિજ પુત્રી ઉપચાર ગુણ ૧૨
- રાય પરધાનને તેડવા જી, મોકસે માલણુ ગેહ ગુણ ૧૩
- જેમી સુખામન પાલખી જી, આવી નૃપને મળો તેહ ગુણ ૧૩
- આદર દેહ બહુ માનગુ જી રાય જેમારીયો પામ ગુણ ૧૪
- ભાષા અમ ભાષે તુમે આવીયા જી, મરધરે સુરતર વામ ગુણ ૧૪
- અમ કહિ કુંભરી દેખાડતા જી, રોગે વિરધ ચક્ર દેહ ગુણ ૧૫
- મનગર કરવી ન રે પડી જી, સંગળન લક્ષણુ એહ ગુણ ૧૫
- વર કહે ચિતા ફરે ગણ જી, શ્રી જિન ધર્મ સુપસામ, ગુણ ૧૬
- પુરોહિત તેડી મુદ્રત લિગો જી, તિયિ કરણુ શુદ્ધ મેલાય ગુણ ૧૬
- તે દીને બહુલ આડબરે જી, વૃષ ધત દીપની માગ, ગુણ ૧૭
- મડળ મધ્ય પખો ધરી જી, હવન કરતો કરમાગ ગુણ ૧૭
- જનપ પરમેષી મનમે જી જી, તીર્થ જી વીજણુ પાય ગુણ ૧૮
- શિર ઠવી પખો ન્હવરાવતા જી, રોગ પોકારતા જાય ગુણ ૧૮
- અબર વાણી વ્યતર કરે જી, સુણજો ધરી કાન ગુંજવત ગુણ ૧૯
- સાતમે ભવ મુનિ હેનિયા જી, તેણે અમે કુંભરી વગગત ગુણ ૧૯
- ધર્મિભ કુંવર પુણ્યશાળીએ જી, છોડાવ્યા તર્જ વીઆ / ગુણ ૨૦
- કનક ધડી પૂતળી આત્સી જી, કુંવરી ર્ધ જો ધરી લાજ ગુણ ૨૦

રાત્રવર્ગી પુરજન મહુ છ, અચરિત દેખી દરખાંધ;
 કરીય વિવાદ બહુ ઓઝવેં છ, કુંવરને પુત્રી દીએ રાય. શુશ્રુ ૨૧.
 પંચ વિપય સુખ લીલમાં છ, રહત નૃપદત્ત આવાસ;
 એક દિને રાય વાર્તા કરે છ, એસી જામાતને પામ. શુશ્રુ ૨૨.
 પાંચમે ખડે પૂરણ થઈ છ, યોધી ચિત્તરંજની ઢાળ;
 વીર કહે ધર્મથી સુખ હુએ છ, દુઃખ થાયે વિસરાલ. શુશ્રુ ૨૩.

દોહરા.

રાય કહે ચંપાપતિ, જદ મહોદર મુજગ;
 પણ બેઠુને વરતે સદા, માહો માંહી મુજગ. ૧.
 કરતું અનુચિત કર્મનું, પ્રમદા જન વિશ્વાસ;
 મજન વિરોધ સખળ રિપુ, કલિયક હોય વિનાશ. ૨.
 જાણુક શિવરાત્રિ રક્ષું, કાપિ ન નાડી તાર;
 બાંધવથી બેઠું થયું, ખંધ પડીય કુઠાર. ૩.
 મિત્ર જગત ધણા મળે, પણું નહીં બાંધવ જોડ;
 બાંધવ બાંધિ સમા ગણે, સાધે વંછિત કોડ. ૪.
 તેણે જગ એકલો કો નહીં, જે મુજ બાંધવ સાથ;
 મેલ કરાવે તો મદિ, થાડું જગત સનાય. ૫.
 કુંવર કહે કરશું અમે, કામ તુમારં એક;
 જેન બેઠુ બંધવને હુવે, સાચો અવિદડ નેહ. ૬.
 નૃપ નિમુણી બીડું દીએ, કુંવર વિસમ્યો તામ;
 ગામ ગામ વાસો વસી, પોહોતો ચંપા કામ. ૭.
 દરવાજે આવ્યા કુંવર, માથે સુમટ વિતાન;
 નયર ત્રણહલ દેખીને, પૂછત કહે દરવાન. ૮.

ઢાળ પ મી.

(પોતી તો આઈયારા દેરામાં, મારછ, ખરણી દે પાછી વાળ હો,
 નણદીરા ભમર યાચું જોણું નહીં, માગછ—એ દેશી).

દરવાન જોલે સાંભળો, સાહેબજીં ભયે પધાર્યાં આજ હો,

- અનમેલા જીએ સહુ વાટડી, માહેમજીં ખગવદને રત્નખેરવી, માહેમજીં
લાખ લોક વધી લાજ હો અલમેલાં ૧.
- મ્પિનરાય કરી મદ ચઢ્યો, માહેમજીં ભાગી આનાનોયલ હો, અલમેલાં
ઢાટ ને ધર પાડે હેવમા, માહેમજીં આવત વેગ અચલ હો અલમેલાં ૨.
- નવિ વરા થાએ પ્રેયથી, માહેમજીં કરત એલાહલ લોક દો, અલમેલાં
નુકશાન બહુ નગરે કરે, માહેમજીં રાય મચિવ ધરે રોક હો અલમેલાં ૩.
- જાપ આદિય તુમે જાલમ્યો, માહેમજીં કહિને ગયો દરવાન હો, અલમેલાં
વિમળસેનાને વધામણિ, માહેમજીં દેત વચન બહુમાન હો અલમેલાં ૪.
- દેમતુ કઠણ દુર્બેશુ, માહેમજીં દેઇ વિમજ તાસ હો, અલમેલાં
શાન્દ શુક્ત મહી આવીયા, માહેમજીં ધર્મિલ ચઢ્યા પાસ હો અનમેલાં ૫.
- મ્બયકુમર એક તેણે મમે, માહેમજીં મેળની કન્યા આઠ હો અલમેલાં
જ્ઞવણ મહોત્તર કારણે માહેમજીં જાય તિહા બહુ નાં હો અલમેલાં ૬.
- ધર્મિલ દેખી પૂજો, માહેમજીં તવ એક જો નો ત્યાહિ હો, અલમેલાં
આરિદત સયવાહનો, માહેમજીં પુત્ર માગરત આટી દો અલમેલાં ૭.
- પિતરે મનોરથે મેળની, માહેમજીં સુદર કન્યા આં હો, અલમેલાં
તે પણ મોહોટા રોકની, માહેમજીં સાભગો નામનો પાઠ હો અલમેલાં ૮.
- દેવની આદે ધનમિરી, માહેમજીં કુમુદ નદ નામ હો અલમેલાં
પદમિરી ને કમળમિરી, માહેમજીં ચંદ્રસિરી શુશુધામ હો અલમેલાં ૯.
- વિમળા વસંતતી આઠમી, માહેમજીં બેરી રથ વર માથ દો અલમેલાં
કન્યા રત્ન લક્ષણ ભરી, માહેમજીં આવી રાકને હાથ હો અલમેલાં ૧૦.
- ચંદ્રકનકા વેત્યો, માહેમજીં દુર્લભ રૂપે નિહાવ હો, અનમેલાં
પતી રાગે વિજેગડા માહેમજીં કટક કમળની નાળ હો અલમેલાં ૧૧.
- જળનિધિ જળ આરા ક્રિયા, માહેમજીં પડિત નિર્ધન ક્રીધ હો અનમેલાં
ધનપતિ કૃપણતા ચડુમુખે, માહેમજીં રતનને દુષણ દીધ હો અલમેલાં ૧૨.
- વાત કરતા આવીયો, માહેમજીં હરિન જિઓ જનરાય હો, અલમેલાં
એલાહલ થયો કારિઓ, માહેમજીં મૈત્રિક મૌડી ન્યાય હો અલમેલાં ૧૩.
- વગીક તે નાઠા વેગળા, માહેમજીં નાઠો સુલટનો સાથ હો અલમેલાં
સાગર તરછોડી નાગીયો, માહેમજીં વગીચીવરકની હાથ હો અલમેલાં ૧૪.

ચક્રય નિરાશા છવિતે, માહેબજીં હરણીપરેં ભાવલીત હો. અવમેનાં
 દહદિશિ જેતી રેવતી, સાહેબજીં મુન્તી મુન્તી ચિત્ત હો. અવમેલાં ૧૫-
 મુંદ ઉછાળતો આવીઓ, સાહેબજીં દસ્તી તેહેની પાસ હો. અવમેલાં
 કુવર દયાણુ જઈ કહે, માહેબજીં મ ધરો મદિયા ત્રામ હો. અવમેલાં ૧૬-
 રથ બેસારી આંમે, સાહેબજીં લેઈ ગયો ઉપકં દો. અવમેલાં
 તસ જનકાદિક રેવતા, સાહેબજીં વગગાડી તસ કં દો. અવમેલાં ૧૭-
 પાછો વળીયો વેગયુ, માહેબજીં ગજશતબળ જડી લીધ હો. અવમેનાં
 બાવી ભુજ ગજમયુએ, સાહેબજીં કુવરે હોકારો કીવ હો. અવમેલાં ૧૮-
 સાહામે સામ ન ધાવતો, માહેબજીં આવનો રાપ રમેયુ હો. અવમેલાં
 કુંવર અહીં દતોશણા, સાહેબજીં શિર ચડ્યો પ્રમગ લહેણુ હો. અવમેલાં ૧૯-
 શુભાગમ કરે અહીં, સાહેબજીં જેમી ખંધ પ્રદેશ દો. અવમેલાં
 ગજશિક્ષા કુશળે કરી, માહેબજીં ભમરી દિગ્ધે અવિગેપ હો. અવમેલાં ૨૦-
 નિર્મલ દસ્તિ યદિ રહ્યો, માહેબજીં જો રહી વૃણે શીમ હો. અવમેનાં
 રત્નજુલમે ધરિ અકુશે, સાહેબજીં હથિરો પાડે ચીશ હો. અવમેલાં ૨૧-
 મદાવત ચદિયો શિરપરે, માહેબજીં કુવર ઉતરીયો હેં હો. અવમેલાં
 અંતરેં ગજરજ લોહતે, માહેબજીં આવાને બાધ્યો હેં હો. અવમેનાં ૨૨-
 નિરખે અછેં નાગરા, માહેબજીં વિરમય પામ્યો રાપ હો. અવમેનાં
 તેડે કુવર વૃષ મદિરે, માહેબજીં સાસુને હરખ ન માપ હો. અવમેલાં ૨૩-
 ધર ધર હરખ વધામણા, સાહેબજીં કુવરતણા શુણુ નાપ હો. અવમેલાં
 વાત કુશળ મ ખેપથી, સાહેબજીં કરીય વિમર્ગે રાપ હો. અવમેલાં ૨૪-
 મલપતો કેશરી મિદ બુધ, માહેબજીં નિજ ધર હર્ષભરેણુ હો. અવમેલાં
 આંખા મેવક પય નમે, સાહેબજીં કમળા ઢિતારે લણુ હો. અવમેલાં ૨૫-
 વિમગરેના મળી પ્રેમયુ, માહેબજીં કંચુક તમ શરીર હો. અવમેલાં
 પાંચમે ખડે પાચમી, સાહેબજીં દાગ કહે સુખવીર દો. અવમેલાં ૨૬-

દાહરો.

માગરદત્ત તે કંચકા, પરણેવા ઉત્તમાગ
 તેકું કરતા તે કહે, વાનર ચૂક્યો કાગ ૧
 જુકપરે નાસિ ગયો, મોપી અમ ન મગય,

- દ્રુત્રી જમી ધરજનકને, ધર્મિભ કુંવર પમાય. ૨.
 વર કન્યા કરી દીગલાં, રંગિયાં ગેહ મજાર;
 રમત બની તે નગરમાં, ફેગટ બાળ વિચાર. ૩.
 અમે નર ઉત્તમ બાલિકા, પુ' પશુ જ'શુક ભત;
 ચિત્રક પી'છી રંગતી, શ'ખ ન દરશે ભાત. ૪.
 ગજભયને સુંદર ગણું, રાંકથી છટાં જોશુ;
 શુળીનું શુચિએ ગયું, જનમની ભીંત ખિણેશુ. ૫.
 આશા અમચી પરિહરી, રહો નિજ ગેહ મોઝાર;
 ભય ક'પન ઐ.પદ કરી, પછે નિકળજો આર. ૬.

સવૈયો.

- દુનરીકા દુનર અગળ હે' પ્યારે, લોહ કારણુ ધન મહસ દિયા;
 તવ છોટિનિકી રામમેર બનાઈ, શુનિ જન જાને દેર કિયા;
 ઉમકા ઐધાંન દુરસ કરને'કું, અદિરનકા દો દુક કિયા;
 તવ ચુ'પ લગી કહે દિશકર દેએ, વેંહ પાની મુલતાન ગયા. ૭.

હોહરા.

- માગરદત મુણી કોપીયો, ચિતે ચિત મજાર;
 જ્નેક' બળીયો જગતમાં, કોણ પરણે મુઝ નાર. ૮.
 તામ જનક સાથે' થયો, તેહને' કલેસ અપાર;
 પશુ કન્યા માને નહીં, ચડિયાં રાગદુઆર. ૯.

કાળા ફૂંદી.

(તમે વસુદેવ દેવનીના બયા જી, લાલજી લાલકડા—એ દેશી.)

- બાલિકાને' બોલાવી રાયે જી, ચતુરા કેમ ચૂકે;
 કહે આઠકની મમુદાયે' જી, અવમર નવિ મકે;
 સુણો તાતજી દીનદયાળ જી, ચતુરાં દેવવેંકે' ચક્ર લોકપાળ જી. અવમર ૧.
 નવિ કરતાં નર રખવાળ જી, ચતુરાં તેજે રૂપ પંચમ લોકપાળ જી; અવમર ૨.
 મરૂધરમાં એક મહાર જી, ચતુરાં પુગપંથી જન ઉપગાર જી. અવમર ૩.
 ફળદાયક રડાં ભાણું જી, ચતુરાં ઓર નિર્મલુ દુ ન વખાણું જી; અવમર ૪.
 સ્તરગિરિશિર સુરતર હાવે જી, ચતુરાં કંગાજયા કામ ન આપે જી. અવમર ૫.

નર દુર્બળ નાય વિહિના જી, ચતુરાં બાળ જુદ તપસ્વી દીના જી; અવમરં
 અન્યાય પરાભવ પામે જી, ચતુરાં તે જીવે નૃપ વિરામમે જી. અવસરં ૪-
 અમે નાગર સાગર ભીતે જી, ચતુરાં તુમ શરણ લિયો એકચિત્તે જી; અવમરં
 અમને જમરાયને દેધ જી, ચતુરાં નાંહા જીવિત લેધ જી. અવસરં ૫-
 દવ લાજે નારી રિમાવે જી, ચતુરાં પંખી પશુ દૂર ન જાવે જી; અવમરં
 પાણીશું કણક ન ખાંખી જી, ચતુરાં ચર જોયો દાણો ચાંખી જી. અવમરં ૬-
 ના કહેતા નિલેજ નાંહા જી, ચતુરાં સીયાળ જ્યુ બોટનાં પેંદા જી, અવમરં
 તજી શરવીર ભરતાર જી, ચતુરાં એ રાંકને નહિ વરનાર જી. અવમરં ૭-
 ભરજોકે રોતો ભાગ્યો જી, ચતુરાં એકનો અંગ દૂર નહીં લાગ્યો જી; અવસરં
 અમે આઠ મતી અણિઆખી જી ચતુરાં માત તાત નેં રાની માખી જી. અવમરં ૮-
 ચોરીમાં મંગળ ત્રીજી જી, ચતુરાં મૃતપતિ મતી પરણે પીજી જી; અવમરં
 એમ કન્યાને શું લાંકું જી, ચતુરાં શો અનલ કરે એ રાંકું જી. અવમરં ૯-
 જુઓ કૃષ્ણે કરિ અપહાર જી, ચતુરાં રૂકમણિ મતિમાં શિરદાર જી; અવમરં
 શિશુપાલશું વિવાહ મેલ્યો જી, ચતુરાં નારાયણે રણમાં રોળ્યો જી. અવમરં ૧૦-
 ભારે કુંવરું વિવાહ ટાણું જી, ચતુરાં કન્યા મેલી નચાણું જી; અવમરં
 જુઓ પરણી ગયો નિજ ધામ જી, ચતુરાં જીવુરતિનો સુતશામ જી. અવમરં ૧૧-
 જાદવ મોહિં મધુ એમ જી, ચતુરાં તો પીજી કુળ શો નેન જી; અવમરં
 અમે તો એકધું નવિ કરીએ જી, ચતુરાં મનુષ્યજીએ વર વરીએ જી. અવમરં ૧૨-
 રહિ રાજુલ ધર ઠકરાણી જી, ચતુરાં તે તો ત્રિભોવન નાયની રાણી જી; અવમરં
 વળિ નવભવ ભેગી ગવાણી જી, ચતુરાં એની જોડે કાન ઠરાણી જી. અવસરં ૧૩-
 જોણે જીવિત અમને દીધા જી, ચતુરાં અમે મનમાં નિશ્ચય કાધા જી; અવમરં
 બહુ ધર્મિભલો ઉપગાર જી, ચતુરાં આ ભવમાં એ ભરતાર જી. અવસરં ૧૪-
 રાંકશું રમણું રંગ રોળી જી, ચતુરાં જીવિત લગે દેડે હોળી જી; અવમરં
 વીરા શાળવિનેં ધર દીધી જી, ચતુરાં તેણે અંતે દિક્ષા લીધી જી. અવમરં ૧૫-
 જો ધારી ન ચાય વાત જી, ચતુરાં તો કરજું મહુ આપવાત જી; અવસરં
 એ સાગર આગર ખારો જી, ચતુરાં અમ તાતજી પાર ઉતારો જી. અવસરં ૧૬-
 એમ બોલી રહી કુમારી જી, ચતુરાં સાગરદત્ત બોલ્યો ધારી જી; અવમરં
 કુંજ આવી શ્રિઅણિરાય જી, ચતુરાં મુઝ નારી પર લધ વનય જી. અવસરં ૧૭-

સુણી જોયા કપીલ નરેશ જી, ચતુરાં નદિ સાગરતુજ મતી લેશ જી; અવમરં
જળ્યે છે તાંહરી બોલી જી, ચતુરાં તુજ મિત્ર મર્જની ટોળી જી. અવમરં ૧૮.
નદિ તું નીતિશાસ્ત્ર ભણેલો જી, ચતુરાં કરે ગદ્ગદ મધ જોમ ઘેલો જી; અવમરં
નીતિશાસ્ત્ર વિના બવહાર જી, ચતુરાં નવિ જાણે ગતિ અંમાર જી. અવમરં ૧૯.
જે માત પિતા ધન ખાવે જી, ચતુરાં જઈ અડટે વાત બનાવે જી; અવમરં
નદિ વિદ્યા વિનય વિચાર જી, ચતુરાં તે નરનો પશુ અવતાર જી. અવમરં ૨૦.
મહામાયલ ભિક્ષુ નિદાળે જી, ચતુરાં અંદન ધન કરી બાળે જી; અવમરં
કન્યા કદળી સુકુમાળ જી, ચતુરાં મરખ મંગલ દવ જાળ જી. અવમરં ૨૧.
કન્યાદાને અધિકાર જી, ચતુરાં તમ માત પિતા દુમિયાર જી, અવમરં
તે કરતાં અમ ધગ આવી જી, ચતુરાં અમે પુત્રીપણે કરી ભાવી જી. અવમરં ૨૨.
માગ જોયો લખ કરણો જી, ચતુરાં એના બાપ રાય મહુ પરણો જી, અવમરં
કદી નાંહો થઈ ભયભીત જી, ચતુરાં યથો નગરે નર્મ વિદિત જી. અવમરં ૨૩.
તોરણ બાંધી દરબાર જી, ચતુરાં ધર તેડી રાયે કુમાર જી; અવમરં
કરી જસવ મહોત્સવ ઠાંઠ જી, ચતુરાં પરણાવી કન્યા આંઠ જી. અવમરં ૨૪.
તમ જનકાદિક તેણી વાર જી, ચતુરાં દીએ કુમારને નદિ અપાર જી, અવમરં
ભરતાંમાં મર્યે ભરાય જી, ચતુરાં જળધિમાં નદીયો મમાય જી. અવમરં ૨૫.
વરકન્યાને વોળાવે જી, ચતુરાં ધર્મિભ વિમળા ધર આવે જી; અવમરં
સુખ વિલસે સર્વ મમાણા જી, ચતુરાં નિત નિત ધર ઉત્સવ દાણા જી. અવમરં ૨૬.
ખંડ પાંચમે છટ્ટી દાળ જી; ચતુરાં શુભવીર વચન સુરસાળ જી, અવમરં
જો આહો લક્ષ્મી કમાણી જી, ચતુરાં કરે પ્રુષ્ઠ જગતના પ્રાણી જી. અવમરં ૨૭.

દોહરો

- | | |
|---|----|
| અચ્છરણ પુનરાગમન, પંથે પ્રગટી વાત; | |
| નૃપ રવિશેખર મિત્રને, બાળે મવિ અવદાત. | ૧. |
| અંપા મંબાદણ પત્ની, વળી જીવરાજને મિત્ર; | |
| દેશ નગર નર નારીયો, ગાવે કુંવરનાં ગીત. | ૨. |
| અંપાપતિ મમઝાવીને, સંબાદપતિયું મેલ; | |
| કુંવર કરાવે ખીર નીર, પારે રસ બાંધવ કેળ. | ૩. |
| પદ્માવતિને મોકલે, મંબાદણનો રાય; | |

મહિમદિત સા આવીને, પ્રભુમે વિમળા પાપ.	૪.
અપાપતિ બહુ માનથી, સુખજર રહેતાં તેહ;	
દિન દિન અધિદ્રો વરે, વિમળા સાથે નેહ.	૫.
એક દિન અપા પરિમરે, વિજયસેન સરિરાય;	
અમવમયાં મુનિદંદશું, વનપતિ દેત વધાય.	૬.
કપિલરાય યુવરાજશું, વંદન નમન કરંત;	
ધમ્મિલ વિન્યાદિક સદિત, આવી ગુરને નમંત.	૭.
કહે મુનિ તેહને દેશના, પર્વાદિક ઉદ્દેશ;	
પચ્ચપ્પાણ્ય માણ્યઅલવે, પામે ફળ અવિશેષ.	૮.
તત પચ્ચપ્પાણ્યે સુખ લભું, જેમ ધમ્મિલ કુમાર;	
રત્નશેખર વળી રાજવી, ધંદ પરલવ સુખ સાર.	૯.
પૂછે કપિલ તે દ્રાણુ હુઆ, મુનિ કહે ધમ્મિલ એહ;	
રત્નશેખર વંચિત રૂપ્યાં, કદિએ વિવરી તેહ.	૧૦.

કાળ ૭ મી.

(સાંભળજ્યો હવે કર્મવિપાક મુનિ કહે રે—એ દેશી).

પુણ્યતણા થાનક મદિવેગે મુનિ કહે રે,	
પુણ્યખંધ શુભ પરિણામે સુણો મંત રે;	
શીજે, અંગે અશનાદિક નવ વિધ કલ્યાં રે,	
બહુશ્રુત ચરણે તપ કાષી ફલવંત રે.	પુણ્ય ૧.
ખટ અઠાઇ ત્યાગ મચિત્તનો કીછએ રે,	
ગુર પધરાવી ધર કરો ભક્તિ મહંત રે;	
પચ્ચ પર્વ્યા આગાધિક પોનહ તત ધરો રે,	
ભાંખે ગણધર મહાનિસીધ સિદ્ધાંત રે.	પુણ્ય ૨.
ખંડણ પીણણ પીણણ ચીવર ધાવણે રે,	
મસ્તક ગુંથણ સ્નાન અબંજનો ત્યાગ રે;	
કરતાં દાન દિયંતાં જિન પૂજ થકા રે,	
વૈમાનિક આયુ આંધિ મહાભાગ રે.	પુણ્ય ૩.
ભરને રતનપુરી નગરીનો રાજ્યો રે,	

- રતનશેખર નામેં ધરખી ગુણવંત રે;
તસ લોચન ત્રીજીં ચઠ જીદિ તણે નિધિ રે,
નામે સુમતિ મંત્રિમાહેં મહંત રે. પુણ્ય ૪.
- માસ વસતેં નૃપ મંત્રી સહ વન ગયા રે,
ઘેઠા તરતળ દેખી શીતળ છાય રે;
કિન્નર મિથુન સ્નેહસે વાતો કરે રે,
તર ઉપર માંભળતો રમભર રાય રે. પુણ્ય ૫.
- રતનવતી કન્યા શયિ રંભા રૂપ હરે રે,
નજરેં દીડી મીડી અમિય મમાણુ રે;
જેવન વેળા નરના મેળા નવિ રચે રે,
રતનશેખર દેખંતો વરે મા જાણુ રે. પુણ્ય ૬.
- અદસપણે સુણિ વાણી નૃપ ચિત ચિંતવે રે,
કુણ મુજ નામેં સરખી નારી જોહ રે;
જનમ સદ્ગત તો માનું જો મુજ જી મળે રે,
નહિ તો ભારવૃન શી ધરવી દેહ રે. પુણ્ય ૭.
- ચિંતાથેં ધર જીધને નિદ્રાસન તથ રે,
રાજેં જડિયો પડિયો તડી ખાટ રે;
મંત્રી નિખંધે પૂછંતા તેણે સવિ કલે રે,
મંત્રી કહે વિણુ દીઠે કેમ હોય ધાટ રે. પુણ્ય ૮.
- રાય કહે મરવું સહી રતનવતી વિના રે,
ચિંતે મંત્રી દુર્જય કામવિકાર રે;
મમરણે મરણુ વિપવથી વિપ ખાધે મરે રે,
તેણે ઇંદા કરવો કાળ વિલંબ વિચાર રે. પુણ્ય ૯.
- સાત માસમાં શુદ્ધ કરી અમેં લાવશું રે,
ચિંતા તથ કરે રાજ્ય તમે મહારાય રે;
મંત્રી વચણુ સુણી હરખો નૃપ તમ મોકલે રે,
મંત્રી આઘ્યા શુભ શુક્રને નગિ પાય રે. પુણ્ય ૧૦.
- ચઠ દિસિ જોતાં શુકન હુઆ દક્ષિણ દિશે રે,

તે દિશિ ચલિયા મંત્રી ગણી નવકાર રે:
ગામ દેશ વન ગિરી સરીતાને ઓલંધતાં રે,
પામ્યું એક વન નંદનવન અનુદાર રે. પુણ્ય ૧૧.

ગિરી કુલામ સમાન રતનમય ભૂતળા રે,
સોવનથંભા ભીતિ રતન શિખરેણુ રે:
દેખે ગ્રંથપવન ચલ દુર્ગ બોલાવતો રે,
કરની કળ ભર તરવર સંદર એણુ રે. પુણ્ય ૧૨.

સ્નાન નદીગળ કળ ઉગળ કુંસમાંગલી રે,
વિધિય વિવેક જિન ઘર મંત્રી ભત રે;
મણિમય મુરતિ મુનિમુવતગિન પૂજને રે,
નિકળીયો ભાવસ્તવ કરી પ્રણીપાત રે. પુણ્ય ૧૩.

દિવ્ય રૂપ તવ કન્યા એક જિન પૂજવા રે,
આવી પુળપો લેખ ધરી રાણુગાર રે;
અંદ્રવહની દેખી મંત્રી ચિત ચિંતવે રે,
એજે વન ખેચરી અમરી વા કુણુ નાર રે. પુણ્ય ૧૪..

જાઈ જિન પૂજ મધુર રવરે સ્તવના કરી રે,
બાહેર પૂજે કોણુ છું કેણે નિમિત્ત રે;
ભીષણુ વને એકાકી ચેલ કેણે કર્યું રે,
સા કહે આવન પતિ સુરપુત્રી વહિત રે. પુણ્ય ૧૫..

તે જક્ષે કિયો ચૈત્ય પુળખે મુઝ ઠવી રે,
રતનદેવ સુર નામ ગયો નિજ ઠામ રે;
મંત્રી કહે કોઈ મારમ તિહાં જાવા તણો રે,
હોયે તો મુઝ મળવાનું છે કામ રે. પુણ્ય ૧૬..

સા કહે ચૈત્યાગ્રે ધૂપાનળ કુંડમાં રે,
અંપાવે પાવે નર જક્ષ દુવાર રે;
ગાહસિક કાને કુંડળ રથણનાં ઝમગે રે,
કાપર નયણે કાજળ મારે નાર રે. પુણ્ય ૧૭..

મંત્રી સુણી સેવકને નિજ પુર પાઠવી રે,

- શરણુ ફરી જિનજક્ષ અગ્નિ ઝંપાપાત રે;
રતનદેવ પ્રણમિ પાસે ઉભો જઈ રે,
જક્ષ પ્રભાવે ન થયો દેહે ધાત રે. પુણ્ય ૧૮.
- રપણુદેવ નિજ દેવીશુ જોહા તિહાં રે,
તત્તક્ષણુ કન્યા પણુ આવી તે પાસ રે;
રતન જ્યોતિ દેખી મંત્રી મૈન જ ધરે રે,
તવ તે દેવ કહે તજ્ય મંત્રિ ઉદાસ રે. પુણ્ય ૧૯.
- વાટ જોવંતાં તુમે આવ્યા ચિંતા ટળી રે,
આ અમ પુત્રી પરણી વધારો લાજ રે;
મંત્રી બણે તમ દેવને સુત સંતતિ કીસિ રે,
જક્ષ કહે મુઝ ચરિત સુણો મહારાજ રે. પુણ્ય ૨૦.
- તિલકપુરે ધનશૈઠ વસે વ્યવહારિયો રે,
શ્રીમતિ નારી પ્યારી સતિય વિશેષ રે;
જ્ઞાન અમૃત સુરિ આની જઈ વંદી વને રે,
જોહા તવ મુનિ દેવે સુત ઉપદેશ રે. પુણ્ય ૨૧.
- નરભવ પાત્રી જૈન ધર્મ ચિંતામણિ રે,
સરખો જાણી પ્રાણી સેવો નિત્ય રે;
નિત્યે ન કરી શકો તો પંચ પરવ બજો રે,
જેથી જાણે નરય તિરિની બીત રે. પુણ્ય ૨૨.
- બંધ શુભાયુ પ્રાપ્તે બાંધે એ તિથિ રે,
બાંધે નિરયાવલિ સુતે બમવંત રે;
લોકિક શાસ્ત્રે ચક્રદશ અષ્ટમિ પૂર્ણિમા રે,
દર્શારવિત્રકાંતિ પર્વ મહંત રે. પુણ્ય ૨૩.
- માંમ સુરા તૈલ સ્ત્રી પર્વે બોગવે રે,
તે નર નરકે કાળ ધણો રોળાય રે;
તેણે જ દસતી તવે સામાયિક પોસહે રે,
ધ્યાન ધરંતાં આવકે સરગે જાય રે. પુણ્ય ૨૪.
- ગુરુમુખ પંચ પરવી તત ઉચરી ધર મયા રે,

- એક દિન અણ્ણી પોસદ કરી કાડિસમ રે:
 દંડ પ્રશંસા અણ્ણમદ્દિ સુર આવીયો રે,
 અનુકુળ પ્રતિકુળ કાષા નિશિ ઉવસમ રે. પુ.૫૦ ૨૫.
- મેરેરે નિશ્ચય દેખી આણ્ણદિયો રે,
 સુર કહે ધડે પ્રશંસા તેહવા દીઠ રે;
 ગગનગામિની વિદ્યા દેહ કહી ગયો રે,
 બીજો સંજ્ઞતાં વિદ્યા જાશે નં રે. પુ.૫૦ ૨૬.
- વિદ્યા બળથી તીર્ય ધણે જિન વંદતાં રે,
 એક દિન શ્રીમતિ પૂછત કહી સપી વાત રે;
 વારી પણ સખી આગળ કંત કથાંતરે રે,
 વાત કહિ સીકર છે તુચ્છ અલંત રે. પુ.૫૦ ૨૭.
- ગગન ભમંતાં પડીયા શેઠ સરોવરે રે,
 આઠે માસે અષ્ટમિ દિન ધર જાત રે;
 નિવિઃસનેહે શ્રીમતિ સેવા જડુ કરે રે,
 બોજન તાંબૂલ વિમારી તિથિ વાત રે. પુ.૫૦ ૨૮.
- નિશિ મંભોગ સનેહે શેઠ આચર્યો રે,
 તે નિશિ ગર્ભ ઉપજ્યો ક્રોધક જાંત રે;
 વિદ્યા વાત પ્રિયાને પૂછી મા કહે રે,
 મેં મળી આગળ વાત કહી એકંત રે. પુ.૫૦ ૨૯.
- અનુકંમે પુત્રી જન્મી વરમ થઈ આઠની રે,
 એક દિન દેવળીને પૂછે ગની આપ રે;
 દેવળી કહે જાજાણી દેખી બેટુ થશે રે,
 શેઠ કહે વિશ્વની એ શી છાપ રે. પુ.૫૦ ૩૦.
- કહે જાની વ્રતભંગે આયુ બાંધીયું રે,
 અતાટવી વન સ્વામી ચારો દેવ રે;
 સ્વણસિદ્ધર નિવ મંત્રી તે વન આવશે રે,
 તુમ પુત્રો સદ્ગતી ભરતાર જ દેવ રે. પુ.૫૦ ૩૧.
- એમ સુણી ધરવર્ત આયુક્ષ્યે ધડાં ઉપનાં રે,

ચેન્ય • કરાવી પુત્રી રાખી ત્યાંહિ રે;
 રાત્રી વચન સહિત ઘુમયું મળવું થયું રે,
 કન્યા પરણો અંગ ધરી ઊત્સાહ રે.
 પાંચમે ખડે દાળ કહિ એ સાતમી રે,
 એહમાં ગાયો તત મહિમા મનોહાર રે;
 શ્રી શુભવીર સજ્જણ તતને વિરાધરયો રે,
 આરાધકતાએ સદ્ગતિ અવતાર રે.

પુરુષ ૩૨.

પુરુષ ૩૩.

દોહરો.

યક્ષ વચન મંત્રી સુણી, કહે સાતી કહી વાત;
 પશુ નૃપ કામે નિકળ્યો, તે હુએ વિશ્વાસ ધાત.
 જક્ષ કહે પરણો પ્રથમ, પછે કરેજ્યો કામ;
 સાહાપ્ય કરશું ઘુમ તણી, મન રાજો આરામ.
 તવ મંત્રો પરણ્યા તિહાં, કૃત સુરમહિમ અગ્રેહ;
 જક્ષ કહે ઘુમ સ્વામીનું, કાર્ય કિયું કહો તેહ.
 વાત સકળ સચિવે કહિ, સુણી કહે અવધિ બલેણ;
 સમસય જોપણુ જક્ષધિમાં, સિંહલદ્વીપ વરેણ.
 જયપુર જયસિંહ જૂપતિ, જૂપતિ માહે સિંહ;
 રતનવતી ખેટી સતી, તરવ્યંતર કહિ જેહ.
 એમ સુણી મંત્રી ચિંતવે, અહો બહી કામ કદામ;
 દૂર દેશ બાણે કરી, વનિતા વિધો રાય.
 રૂપ પરાવર્તન તણી, કહે મંત્રી દિયો વિજય;
 વિજયપુરે મુઝને ઠવો, રવસુરપણું સમરિજ.
 તે પુર ઠવી વિદ્યા દિયે, વળી કામે સમરેહ;
 અવસરે લક્ષ્મીને તેજ્યો, કહિને ગયો સુર ગેહ.

૧.

૨.

૩.

૪.

૫.

૬.

૭.

૮.

દાળ ૮ મી.

(સહીયર પાણી સંચર્યાં રે, જમુનાને તીરે, હાંહાં રે જમુનાને તીરે—એ દેશી.)

વનતરુક્ષીલા જોવતાં રે, મન અચરિજ પાવે, હાંહાં રે મન
 મંત્રી વિદ્યાએ કરી રે, એક રૂપે બનાવે; હાંહાં રે એક

- હુંમ દંડમંડિત કરે રે, બનિ જોગણી રૂડી, હાંહાં રે બની૦. ૧.
- મસ્તક વિણા વાંકડી રે, એક હાથેં ચૂડી. હાંહાં રે એક૦
- જળ છંટકાવ કરત ચલે રે, પૂજ્યત કહે સોધ; હાંહાં રે૦
- જૂઠા નરપગ બગિકા રે, શુચિ કરત ચલેધ; હાંહાં રે૦
- જડી બુરી ઝોળી ભરી રે, ચઢી ભગુચ્છે વેશે; હાંહાં રે૦
- જપ માળા જપતી થકા રે, ગઈ કુમરી નિવેશે. હાંહાં રે૦ ૨.
- રતનવતી પાથે પડી રે, પૂછે કુશળાધ; હાંહાં રે૦
- સા કહે યોગ લિયા પછે રે, છે કુશળ સદાધ; હાંહાં રે૦
- કુંવરિ કહે તુમેં કિહાં રહેા રે, હમુ રમતે રામ; હાંહાં રે૦
- પંખિપરે ફરતા કરે રે, નહિ ગામ ને ઠામ. હાંહાં રે૦ ૩.
- નિરસંગી જોગણુ લહી રે, કુંવરી ધર રાખે; હાંહાં રે૦
- બોજન મન ગમતાં દીઁચે રે, નવિ અંતર રાખે; હાંહાં રે૦
- કન્યા કહે જોવન સમે રે, દેમ જોગ સંધાધ; હાંહાં રે૦
- મા કહે અન વીતક મુજો રે, ચોતન રંગાધ. હાંહાં રે૦ ૪.
- ગજપુર મુર નૃપકન્યકા રે, હું સુમતિ નામેં; હાંહાં રે૦
- ભાઈ પિતર માણેં કીયો રે, વિવાહ ચક્ર ગામેં; હાંહાં રે૦
- લગન દીનેં ચહિ તે મળી રે, મુખડે મુજંતા; હાંહાં રે૦
- હું કાળેં બળી કલેશથી રે, તવ તે કિવસંતા. હાંહાં રે૦ ૫.
- એક વર મુઝ બેગો બળ્યો રે, અતિનેહેં નડંચો; હાંહાં રે૦
- બીજો દેશાંતર ગયો રે, મોહબજે પડીયો; હાંહાં રે૦
- હાડકુસુમ એક લેધ ગયો રે, ગંગા વહેવરાવે; હાંહાં રે૦
- ચોથો તિહાં અશનાદિકે રે, પિંડ મેહલી આવે. હાંહાં રે૦ ૬.
- દેશાંતરી એક ગામમાં રે, રંધણી ધર પેહા; હાંહાં રે૦
- જોશન કુશવી તે કને રે, જમવાને બેહા; હાંહાં રે૦
- તસ બાળક લધુ રાવતો રે, નવિ રહેવે વાચો; હાંહાં રે૦
- ચંધણી રૂડી તેહને રે, ચુહલામાં બાળ્યો. હાંહાં રે૦ ૭.
- દેખી અશન હંવિ તિહાં રે, તે ઉંચા લાગ્યો; હાંહાં રે૦
- તવ સા કહે બાળક વિના રે, આ ભવ છે નાગો; હાંહાં રે૦

- શ્રીમદ્ધી અધિકા પુત્ર છે, પછી શીખ દેવાઈ; હાંદાં રે૦
 ૧૮૧ તમે સુખમાં કરો, રે, પછે પુત્ર દેખાઈ. હાંદાં રે૦ ૮.
- શીખ અગ્નિ કરી ઉડીયો રે, આ ધરથી લાવે; હાંદાં રે૦
 અમૃત દૂધો છાંડીને રે, હો બાળક દેખાવે; હાંદાં રે૦
 હમતો રમતો બાળકો રે, લીધો માવે ઉછરે; હાંદાં રે૦
 અચરિત લઢી રાતિ રહી રે, રંગે રંગે. હાંદાં રે૦ ૯.
- અમૃતરસ દૂધો મહિ રે, પાવે; હાંદાં રે૦
 કન્યા જનકાદિક સવિ રે, સમસાત બોલાવે; હાંદાં રે૦
 રક્ષાએ રસ સિંચતા રે, વરકન્યા ઉડે; હાંદાં રે૦
 જીવંતી તે દેખીને રે, ચક્ર લાગ્યા પૂડે. હાંદાં રે૦ ૧૦.
- પૂર્વપરે વડતાં યજ્ઞ રે, પંચાતિ મળીયા; હાંદાં રે૦
 સહિ ચારેની ભેદને રે, પછે ન્યાયે ભળીયા; હાંદાં રે૦
 જીવાડી તે જનક યથો રે, સહ જન્મા ભાઈ; હાંદાં રે૦
 અરિય ગંગાએ ધર્મ રે, તે પુત્ર કદાઈ. હાંદાં રે૦ ૧૧.
- પિંડ દેહ રક્ષા કરી રે, તે પતિ આણુદે; હાંદાં રે૦
 ન્યાય સુણી તિગ ધર ગયા રે, પરણી કુરુચદે; હાંદાં રે૦
 નિજ દેશે રાજા યથો રે, મુખતિ પટરાણી; હાંદાં રે૦
 માતંગી મઠિ સ્વરે રિ, ગીત ગાતી જાણી. હાંદાં રે૦
- દેખી મુજ પતિ મોહિયો રે, વર કંઠ નિહાળી; હાંદાં રે૦
 જન્મહાંણુ નિર્ભગ નહીં રે, વળી વરણે કાળી; હાંદાં રે૦
 વારાંકા તન ધરી રે, કહે લોક હનુરી; હાંદાં રે૦
 સુરભિ ગંધાધિક શણે રે, લીએ નર કસ્તુરી. હાંદાં રે૦
- નિસિ માતંગી ભોગવી રે, નૃપ નીચ તે જાણી; હાંદાં રે૦
 વૈરાગે જોગણુ યજ્ઞ રે, મુખતિ પટરાણી; હાંદાં રે૦
 તે હું જોગણુ જાતરા રે, કરી છંદાં આવી; હાંદાં રે૦
 હું કેમ યજ્ઞ નરદેવિણી રે, સુખી કર મંભગાવી. હાંદાં રે૦
 હમિય ભણે કન્યા ઇશ્યુ રે, નહિ હું નર દેવી; હાંદાં રે૦
 ખેચર કુચર નર ધણા રે, મુજ આકન લેસી; હાંદાં રે૦

માતે મામ મૂઝ્ય થયા, મામત્રી કુંજ કરેહ;
 રતનવતી પણ ના મળી, તેણે તુજ નિહીલ નીચાન
 એમ નિશ્ચય કરી નિકળ્યો, ગળ શ્રીફળ હાથ;
 વાણું દોઢનું નવિ કરે, દિલા, પુરજન સાથ મહીયલ
 જોગણ દેખી તે તતક્ષણે, વેગે મનમુખ નીચ;
 માત્રી પ્રમુખ કહે ગયને, : આય. મહીયલ
 ધીંગલ દેતાં તે જોગણી, રતનવતી રાત્રી પાસ;
 આશિષ દેજ, દેખી રહી, પ્રણમે ભૂપ ઉદાસ. મહીયલ
 મત્રી કહે સુણો જોગણી, કહીએ એક નિમિત્ત;
 ગળ હુમને નિવાજશે, બાંખો ચિર કરી ચિત. મહીયલ
 અમ સ્વામી મહા મંત્રી, અવધિ કરી સાત મામ;
 રતનવતીને ગવેયવા, આલ્યા ચિત ઉદાસ. મહીયલ
 પૂર્ણાવધિ પણ નાવિયા, ક્યારે આવશે તેહ;
 એણે મમે શૂન્ય જોડીયા, નાવે અગિત બળ્યો જોહ. મહીયલ
 પણ તમે નિમિત્તજણ છો, બાંખો રતનવતી વાત;
 મા કહે તુમે સુપરિકરે, બંધ કહીએ એકાંત. મહીયલ
 તણુ તાણુનિ જોડીયા, કહે જોગણ સુણુ રાય;
 તુજ માત્રી વનદેવીએ, પાવક કુડે જળાય. મહીયલ
 જોગણી માતશે માધિકા, મિંદલદીપે ઠરાય;
 રતનવતી નહિની, રતનવતી કહેવાય. મહીયલ
 હરણો હરણી પુરવ બવે, વનમે સુનિ રામચંદ;
 પામે પત ધરી પાળતાં, પ્રીતિ રોહિણી ચંદ. મહીયલ
 મરણ કરી તિહાં અવતરી, લલિયો વન રમ કંદ;
 જાતિમરણ પામીયું, દેખી પૂનમ ચંદ. મહીયલ
 નિયમ લિયો જર જોવને, પુરવ જર અસ્તાર;
 મગજે તો વરવો સહિ, નહિ તો મહાનત ધાર. મહીયલ
 પાંખળી અર્ચિત તપ લહે, જાતિમરણ નાણ;
 રાતો રાય તે એમ કહે, ધિગધિગ ધાતા અજાત.

શ્રીમાન્ ચીરવિજય

- મંત્રી પણ પરવોડ;
 -કાપિઆપ્તને જાનકરે, તે વિષુ જીવિત દેક. મહીપલ ૧૬.
 નેગણુ કહે મુણુ માહિયા, મેગણુ મુમતિ પ્રધાન;
 -નય કહે માય માંજગો, દીધું જીવિત દાન. મહીપલ ૧૭.
 નેગણુ જઈ વન મંત્રીનું, વિદ્યાએ કરી રૂપ;
 -આવત મંત્રી તે દેખીને, આલિંગન દિધે બૂપ. મહીપલ ૧૮.
 મંત્રી પ્રણમીને આપતો, રત્નવતી દીધો હાર;
 -સેવ વ્યતિકર મહુ કયો, રીઝો રાય અપાર. મહીપલ ૧૯.
 ગળય ભગામણુ દેધને, માનિધ દેવતી થાય;
 -ચોરા પગિકર લેધને, બૂપ નિજયપુર જાય. મહીપલ ૨૦.
 કામદેવ તણું મંદિરે, કરતા જૂવટ દેલ;
 -રાતર્વાત સખી પરવરી, આવી મોદન વેલ. મહીપલ ૨૧.
 કંબા કનકની હાથમાં, યોસી દાસી તે વાર;
 -નીકજાને નર બાદળે, આવી રાજકુમાર. મહીપલ ૨૨.
 મંત્રી કહે દૂર દેશથી, શેનશેખર મહા રાય;
 -આવી રમતા તે જૂવટે, રી મુખ ન દેખાય. મહીપલ ૨૩.
 રાજકુમારીને જઈ કયો, નહીં અમે પેંમણુ દેશ;
 -યુગપાશું પાછાં વગો, નહીં તો યાગે કનેશ. મહીપલ ૨૪.
 તે સખી મંત્રીને એમ કહે, કોણુ આહેવો છે રાજન;
 કાંતિરૂપ છે જેવું, નેક તામ વદન. મહીપલ ૨૫.
 વારી મંત્રીએ નવિ રહી, પેહીં યાય મોગર;
 દેખી રાયને ચિંતવે, કામદેવ અવતાર. મહીપલ ૨૬.
 દામી કુમરીને જઈ કહે, દિધું અચરિત એહ;
 ગુમ ભાગ્યે કરી બૂપતિ, છે મકરધ્વજ દેહ. મહીપલ ૨૭.
 દુતકલા રમે મંત્રીશું, પણ નવિ પેમણુ દેશ;
 -મુણી કુમરી મગસણુ કરે, નેગણુનો ઉપદેશ. મહીપલ ૨૮.
 વામ નયન તવ ; કરકીયું, મંગળ શબ્દ દિદાર;
 -કુમરી દુકમે હલાં કરી, પેહાં યાય મગાર. મહીપલ ૨૯.

આવી નારીયો નારીયો, રૂંતી ખુંબ કરેહ;
 ઢાંકો અંગ પછેડીએ, જોમ નવિ નૃપ નિરંખહ. મહીપલ ૩૦.
 કુમરી ચક્રોરી જ્યુ આહતી, કહે મંત્રીને આણુંદ;
 કેમ ઢાંકો અમ આવતે, તુમ સ્વામી મુખચંદ. મહીપલ ૩૧.
 ફડ કપટ ધર કામિની, મુખ નવિ જોવે એ નય;
 મંત્રી જાણે પરભવ પ્રિયા, મગશે તવ મુખ યાય. મહીપલ ૩૨.
 પૂછે કુમરી પુરવ ભવે, ગો બનીયો અધિકાર;
 નૃપ પૂછી જાણે મંત્રવી, નપરી અયોધ્યાને બાર. મહીપલ ૩૩.
 હરણો હરણી નેહે બર્ષા, રહે વન તથ્ય કલેશ;
 રામચંદ મુનિ બઝવે, કંદહર દેષ ઉપદેશ. મહીપલ ૩૪.
 હરણુ હરણીએ તે મુણી, પૂર્વે લીએ ઉપવાસ;
 રતનશંખર હું રાજા થયો, હરણી ગઈ દેણુ વાસ. મહીપલ ૩૫.
 શશિ મંડળ હરણો લહી, દાંદા પરભવ એહ;
 ભવ પક્ષે પથુ નવિ ખસે, નરને પરભવ નેહ. મહીપલ ૩૬.
 મુણી કુમરી ચિત્ત વિકમતી, છોડી લાજ વિચાર;
 વજ્ર દૂર કરી એમ કહે, હું હરણી તુમ નાગ. મહીપલ ૩૭.
 મમધર્મે ગતિ મમ ધર્મ, વળી સરખાં દોય નામ;
 જાઈ સરણુ શશિ મંડળે, નેહ નિવિઃ મમ ઠાન. મહીપલ ૩૮.
 નેહે બર્ષા ધડી દો તિહાં, નયણે નયણ મિલાય;
 બહુ વરસાંતર મા ગયાં, નયણે નીર ભરાય. મહીપલ ૩૯.
 દારી એક જાઈ રાયને, જેત વધામણી એમ;
 પરભવને વર પામીને, લાગ્યો કુમરીને પ્રેમ. મહીપલ ૪૦.
 મુણી નૃપ જયચિંદ આવીયો, કાનદેવ દરગાર;
 બહુ માને ધર લાવીયો, રતનસેખર પરિવાર. મહીપલ ૪૧.
 વરલોડા મમહોઝવે, દીધું કન્યાનું દાન;
 હવ હાથી રથ બહુ દીધા, કરી વજ્રે મનમાન. મહીપલ ૪૨.
 વર કન્યાને વોગાવિયાં, આલ્યાં એક મુકાન;
 સર માનિધ્ય ધડી એકમાં, જૂતાટવિ વિશરામ. મહીપલ ૪૩.

જદેદિવ પણ લક્ષ્મીને, શણગાર દિવ્ય વેશ;
લાવી મંત્રાને મોંપતાં, વ્યંતર દાસ વિશેષ. મહીપત્ર ૦ ૪૪.
વ્યંતર વ્યંતરી મળી - કરે, ખટરમ બોલન પાક;
દત્તતાં ગાયને પગિકા, દીએ રમલાર સુરી શાક. મહીપત્ર ૦ ૪૫.
તબોલ દેખ વિમર્શતા, એક દિન કરી વિશરામ;
મુનિસુવત જિન પૂજના, કરતા જિન ગુણ્યામ. મહીપત્ર ૦ ૪૬.
પ્રીએ દિન કહે મંત્રીને, અમં પુત્રી ગુણુ ગેહ;
ગર્ગ થકી તુમ કર ઠવી, ઠીણુ નવિ દેખો વેગેદ. મહીપત્ર ૦ ૪૭.
મુણુ બેટી અમે આપણું, રનેદ જડયા તુજ પાસ;
મર્ગે આજ સંવાવણું, મના થમય નિરાશ. મહીપત્ર ૦ ૪૮.
માય ભણી વળગી ગળે, રોની લક્ષ્મી તે હામ;
મા કહે વચ્ચ સંભારજે, કામ પડે મુજ નામ. મહીપત્ર ૦ ૪૯.
રતનપુરી વન પરિમરે, ઠવી મંત્રી મહિરાય;
દેવ અદરથ થઈ ગયા, પેળો પુણ્ય પ્રમાણ. મહીપત્ર ૦ ૫૦.
રાય કહે મુણો મંત્રવી, તેં મતિ પુણ્ય બદેણુ;
રતન ઠવીયું મુજ મંદિરે, લક્ષ્મી ઠવી ધર જેણુ. મહીપત્ર ૦ ૫૧.
નવમી કાગ એ રસભરી, પુરી પાંચમે ખંડ;
વીર કહે ભવિ માણીયા, કરળ્યો પુણ્ય અખંડ. મહીપત્ર ૦ ૫૨.

કોલકા.

લોક બહુલ જોયા મળ્યો, રતનવતીને ત્યાંદિ;
કોપાંતરી વર વસતુને, કાણુ નવિ લુએ દુગાદિ. ૧.
પરભવનો મેળો મળ્યો, તે પણ લુગતી જોડ;
ધર્મ પ્રભાવે પર્વદિને, મુણી તપ કરે જન કોડ. ૨.
નગર પ્રવેશ મહોત્સવે, પોહોતા નિજ નિજ ગેહ;
ગર્ગ તણુ કુંજ બોમવે, પરવે પોસદ લેહ. ૩.
એક દિન બેઠા ગોખમે, તપ પડરાણી સાથ;
શીરભુગલ આવી તિહાં; બેઠાં બેઠુ જય હાથ. ૪.
રાત્રી પુછે તે તેહને, કેમ આત્યાં કિતાં વામ;

કાર કહે આ વનમાં વસું, આવ્યા ધર્મી પામ. ૫.
 એમ કહેતાં મર્ચિત થઇ, બધ પડ્યાં નર નાર;
 નૃપ રાણી વિલખાં થઇ, દેતાં તમ નવકાર. ૬.
 મગ્ધ મયાં તવ ભૂપતિ, કરે અગ્નિ મંરકાર;
 સંશય ભરીયાં તે નિશિ, સૂતાં એધ મગ્ધાર. ૭.

હાલ ૧૦ મી.

(માના ઠરોઠા વાટ જુએ છે, માખણ સાફર ગાંધ દે, હરિને પર ગાવો-એ દેશી)
 જાની મુનિ વનમાં સમોસરીયા, રૂઝ તવ મગ્ધ અધુગાર રે;
 જાની જગતનો દીવો,
 રવિ ઉદયે તે વાત મુણીને, આવે નૃપતિ પટનાર રે. જાની ૦ ૧.
 દેધ પ્રદક્ષિણા વંદીને બેસી, જિનવાણી મુજે એક ચિત્ત રે; જાની ૦
 કાર જુગલ મંશય પૂછતાં, એક સુભટ આવ્યો ભયભીત રે. જાની ૦ ૨.
 એક હાથે એક ખર્જ મહી છે, લેઈ માર્થે રૂપાળી નાર રે; જાની ૦
 કહે મુજ રાગ તું મન ધારી, શરણાગત રાખણદાર રે. જાની ૦ ૩.
 ખેટ અરિ એક ગગને ઉભો, હું આવું દહાવી તામ રે, જાની ૦
 તિહાં લગે એ મુઝ નારી સતીને, રાખજો રાગ તુમ પાસ રે. જાની ૦ ૪.
 ગય તુમે. પરનારી સહોદર, તેણે ગોંપું છું વર નાર રે; જાની ૦
 ગય કહે નિર્ભય અરિ માધા, ચિંતા કરવી ન લગાર રે. જાની ૦ ૫.
 એમ મુણી સુભટ ગયો આકાશે, લગ વાર થઇ ધડી ચાર રે; જાની ૦
 નૃણ છેડ એક હાથ તે પડિયો, જુએ જાનુમતિ તે નાર રે. જાની ૦ ૬.
 મુઝ પતિ હાથ એ ગાતી બોલે, નૃપ ભાષે કિશ અહિ નાથ રે; જાની ૦
 આ કહે મુઝ નયનાંગન રેખાઓ, લાગી સાચ નિશાન રે. જાની ૦ ૭.
 બીજી સુખએ હિંચુલ રેખા, તે પશુ પડિયો તેણિ વાર રે; જાની ૦
 નરતક ધડ ગગનેથી પડિયું, કરે દેખા તે હાહાકાર રે. જાની ૦ ૮.
 કીચ વિલાપ મહા રોવરાવી, કહે મરતું મહાં નિધોર રે; જાની ૦
 નાગએ રાખી પશુ ન રહી, બળી કંતશું અગ્ની મગ્ધાર રે. જાની ૦ ૯.
 ગય રાણી ચિંતાતુર બેઠાં, નમે આવી સુભટ તતકાલ રે; જાની ૦
 કહે શત્રુ જીતી કરી. આવિયો, મુઝ નારી દીવો બૃપાળ રે. જાની ૦ ૧૦.

મકળ મરૂં કહું તસ રાથે, તવ તે કહે માન્યું ન જાય રે; રાની૦
 જન્ય રસાતળ ભૂતળ મંત્રિતિ, પ્રતધરે ચઢ બોલો રાય રે. રાની૦ ૧૧.
 ઉવિત નિધ્ન નારી વિના એ, કરું અગ્નિ પ્રવેશ જ છેક રે; રાની૦
 પોમદ પર્વ તથાં કૂળ આપે, તો જાઓ રહે મુઝ ટેક રે. રાની૦ ૧૨.
 જપ કહે એ વાત ન યાથે, પથ વાત મુણે સુવિવેક રે; રાની૦
 આ મધળું મે રાજ્ય દીયું તુઝ, વળી કન્યા દિયું રાત એક રે. રાની૦ ૧૩.
 ગુનહ કરો બકગિસ હમારો, સુભટે નવી માન્યું કાંઈ રે; રાની૦
 ચય કરી કાળે તે-પથ જળિયો, દેખી દૂખ ધરતો રાય રે. રાની૦ ૧૪.
 ગુર પાસે જાઈને જામ બેઠા, કહે પડમાવર્ધ ધરણિંદ રે; રાની૦
 ચિરંજીવે હે પુત્ર હમારા, પ્રતધર તું પરમાનંદ રે. રાની૦ ૧૫.
 તપ પૂછે કાણુ દેવએ, મોહોટાં, બણે મુનિ તુઝ પેઉ મા બાપ રે; રાની૦
 એણી નયરિએ પૂરંદર રાજ, પ્રિયા સુંદરી છે મતિ છાપ રે. રાની૦ ૧૬.
 મદગુર પાસે દંપતિ સમકિત, સાથે ઉચ્ચરીયાં પ્રત બાર રે; રાની૦
 પુત્ર નહીં તેણે પુરોહિત બાંખે, મિથ્યા સુતનો આચાર રે. રાની૦ ૧૭.
 અટમી કૃષ્ણ અમાસની રાતે, લહિ ચત્રોદય ખટ માસ રે. રાની૦
 તલકટ કૃષ્ણ બખે એક બાળને, એક શ્યાએ નિંદ વિવાસ રે. રાની૦ ૧૮.
 તો નિયમા સુત મંત્રિતિ પામે, એમ માંબળી કરતા તેહ રે; રાની૦
 મામ ગયા ખટ પુત્ર ન પ્રગટ્યો, એક દિન મુનિ આવ્યા ગેહ રે. રાની૦ ૧૯.
 દંપતી પૂછતાં મુનિ બોલે, થયે પુત્ર અનોપમ એક રે. રાની૦
 પથુ મિથ્યાત ગલી નવ લેશો, ધરજી જિન ધર્મની ટેક રે. રાની૦ ૨૦.
 જૈન ધર્મ એવે સુત પ્રગટ્યો, તે તુમચો તાત કહાય રે. રાની૦
 આવોયા વિષુ દંપતિ મરણે, બોકડો ને બોકડી યાય રે. રાની૦ ૨૧.
 જ્ઞાન શુકર હંસ વખબ ને હરણો, બાહુજોનિ જુગલપણે જાય રે; રાની૦
 દ્યાર જુગલ નંદનવન રમતાં, લેછ ખેટ તે પંજર હાય રે. રાની૦ ૨૨.
 મુનિ વયણે તે ખેટ સુચોચન, શુક જુગલ હંવે વન એક રે; રાની૦
 કરતાં છલાં જિન મદિર દેખી, જાતિ સમરણે જાગ્યો વિવેક રે. રાની૦ ૨૩.
 તુમ કર બેસી મરણની વેળા, સુણી સદહતાં નવકાર રે; રાની૦
 તપ ધરણે પ્રિયા પદમાવતી, પામી ઉત્તમ અવતાર રે. રાની૦ ૨૪.

નુઝ ધર્મા. જોવા કારણ, રચિયો એ મવિ ફંદ રે; જાની૦
 કહે ધરજોંદ્ર મુજો વચ્છ સમજુ, 'માયુ' બાએ મુર્ખિંદ રે. જાની૦ ૨૫.
 નૃપમદિર કરી રાનની જુટી, ધરજોંદ્ર ગયા નિજ ઠામ રે; જાની૦
 પ્રારે વત્ત ઉચ્ચરી નૃપ રાણી, મુનિ વદી ગયાં નિજ ધામ રે. જાની૦ ૨૬.
 દીન દુખી ઉદાર કરંતાં, મંત્રીશુ' નૃપ ગંભીર રે; જાની૦
 દશમી દાળ એ પાંચમે ખડે, પૂર્ણ કહે શુભવીર રે. જાની૦ ૨૭.

દાહરો.

મંત્રીશ્વર મમકિત લહી, પાંગંતાં વતં બાર;
 ભકિત કરે નવંનવ પરે, તેડી ધર અંધુગાર. ૧.
 લક્ષ્મીવતીની માનિધે, મામય જિંબ અનેક;
 જાત્રા કરતા તીર્થની, ધરતા ધર્મની ટેક. ૨.
 નીરતિ ચાર વત પાળિને, પૂર્ણ કરી નિજ આંધ;
 દેવ મહર્દિક પાંચમે, મરજે સુખકાર જાય. ૩.
 મોક ધરે બહુ જપતિ, દેને દિવમે તેહ;
 તમ સુત સેહસમતી ક્યો, મંત્રિપદે ગુણમેહ. ૪.

દાળ ૧૧ મી.

(વીરજિજ્ઞેષ જગત ઉપગારી—એ દેશી)

એકે દિન પોમહ કરીને બેઠાં, રાનશીખર ધર 'મોહિ' જી;
 મામંત મર્વ પટાવત બેઠા, પોમહ લેષ ઉચ્છાદિ જી;
 ધન્ય નરા જે દલ વત પાગે. એ આંકણી. ૧.
 એણે અવગર અરિ સૈન્ય મળીને, લૂંટંતા પુર ગાંમ જી;
 જીબ પડી વળી નગને બાહેર, હુજો દોલાદેવ તામ જી. ધન્ય૦ ૨.
 મામંતાદિક પોમહ છંડી, પોહતા લેષ દયિયાર જી;
 રાયને મર્વ કહે હડી રાજા, હય ગય અરિ અપહાર જી. ધન્ય૦ ૩.
 પશુ રાજા નવિ ધ્યાનથી ચળિયો, તવ અરિ સૈન્ય પલાય જી;
 પારણા વેળા મામંત બેળા, સજળી વાત સુશાય જી. ધન્ય૦ ૪.
 એકે દિન અરિ જીતણે નૃપ ચવીયો, રાનવતી રહી ગેહ જી;
 પોમહ અંદારતો લેષ બેળી, નિશિ કાકિસગ્ગ ધરેહ જી. ધન્ય૦ ૫.

એમ કહિ રતનવતીને તેડી, બેડુને નમી સુરસાય છે,
 વૃષ્ટિ વચ્ચે રતન વર ફૂલની, કરી નિજ મર્ગ મધાય છે. ધન્ય ૨૦.
 રતનગેખર એમ ધર્મ આરાધી, ઈર્દ સામાનિક ચાય છે,
 ખારમે મુરલોકે સુખ વિવમે, લહિ ઉદ્ધૃત્ આય છે. ધન્ય ૨૧.
 દેવી મહર્દિક રતનવતી ચમ, ત્રિવિષ્ટપ ધશાન છે,
 તિહાં પણ દંપતી બેળાં વિવમે, તે સુખનુ નહીં માન છે. ધન્ય ૨૨.
 અનુક્રમે ત્રણ જાણ એણે ભરતે, પામી કેવળ નાથ છે,
 બળ્ય છેવ પ્રતિબોધો લેશે, અક્ષય સુખ નિર્વાણ છે. ધન્ય ૨૩
 એણિ પરે વ્રત પચ્ચખ્યાણ આરાધી, માધી વહિત કામ છે,
 વિરતિ ધરી ગુરુભક્તિ કરતાં, તાવીખ શિવ વિશરામ છે. ધન્ય ૨૪.
 એમ મુનિમુખ પદ્મદ્વય પસરી, સુર મસ્તિના તરંગ છે;
 શૌચ મહા તરપક્ષવ વિકર્યાં, શીતળ નિર્મળ અગ છે. ધન્ય ૨૫
 ધમ્મિલ કુવડ ને વિમળા કમળા, મમકિતશું વ્રત બાર છે,
 ઉચ્ચરીને સદુ નિજ ધર આવે, મુનિવર કરત વિહાર છે. ધન્ય ૨૬.
 પૂરણ પચમ ખડ એ રામે, એ અગીવારમી ઢાળ છે,
 શ્રી શુભવીર વચન રમ પીગે, તસ ધર મગળ માળ છે. ધન્ય ૨૭

ચોપાઇ.

ખંડ અખડ પૂરણ રમ યો, ચાર વેદ ઉપનિષદ ધરો,

શ્રી શુભવીર વચન રસ ઝરો, પચમ ખંડ એ પૂરણ ભરો. ૨૮.

इति श्री तपोगच्छीय संविज्ञ पंडित श्री शुभविजयगणीशिष्य
 पंडित श्री वीरविजयगणिभिर्विरचिते श्री धम्मिलचरित्रे माकृतम-
 बंधे पंचमखंडः परिसमाप्तः॥

ષષ્ઠ ખંડ પ્રારંભ.

દોહરા.

નયન જુગવ કળજલ કલા, બાલસ્થળ કારમીર,	
મુખ તમેવે વાસિયુ, વીણા રવ ગભીર.	૧.
પ્રયુક્તિતટ દાટકમયિ, કાંચી કાંતી સફાર;	
મરમતી બાન્તિ પ્રજ્ઞમીએ, ઉર મુક્તાશ્ન દાર	૨.
પૂરજી પચમ ખડ એ, નાથે ચક્રિ નરેશ,	
પણ છૂંદા માધ્યા વિના, ચક્ર ન સાલ પ્રવેશ	૩
તેણે હવે છકો વર્ણુડું, મુણુજે ઓતલ લોક,	
દલા મલા વિકસિત દુએ, જેમ પ્રહસમયે ટોક.	૪
એક દિન મહિર માળીએ, ચિહ્ન દિશિ પવન અગાશ,	
તિહાં બેઠા ધર્મિભક્ત કુમર, મુખભર નિજ આવાન.	૫.
એણે અવસર આકાશથી, ઉતરી કન્યા એક	
જાણે એમકતિ વીજળી, ન કરે નરની ટેક.	૬
તે વિઘાધર કન્યાકા, તેજ રૂપ અતિરેક,	
આવી સન્મુખ કુવંને, ઉભી કહે સુવિવેક.	૭.

ઢાળ ૧ લી.

(જેવ ખીવા ન દના દુવર છેવ જો-એ ફેસી)

છેલ છખીવા સુંદર મુજી એક વાત જો,	
કનકવાલુકા નહિ જગમાં વિખ્યાત જો,	
તેદને કાને ગુન જાણુ કેમ થયું જો.	૧
ડુવર કહે મુજી છેલ છખીવી નાર જો,	
એક દિન કીધો અશ્વે સુઝ અપહાર જો.	
તેણીને વેળા રે વળા કરણે ગયા જો.	૨.
ભાવે ગયા તો દીકું વન ગંભીર જો,	
મુક્તાશ્ન સમ નિર્મળ પીધાં નીર જો.	

- પણ વનમાં વિઘાસાધકને કેમ હણ્યો જો. ૩.
- માધક હણીયો પૂછે છે શેં દાજ જો,
પરની વાત કરતાં નાવે લાજ જો;
પર ધરની વાતોએ જીવે નંદણી જો. ૪.
- નહિ હમ નંદકિ નહિ નંદકિ મા બાપ જો,
અમ કુળમાંહે નંદકાની નહિ છાપ જો,
ચટકો કેમ લાગ્યો રે માયું પૂજતાં જો. ૫.
- માયું પૂછે તો શું સગપણ લાગે જો,
મરમની વાતે મોટા ઉતાર માગે જો;
નહિતો વિણ કામે પૂછેતું નવી ધરે જો. ૬.
- વિણ કામે નવિ જાણું રાઈને ધર જો,
સેહજે મરમની વાતે મગટે ઝેર જો;
સગપણ વિણ નવી ગોસી રાણીએ એવડું જો. ૭.
- સગપણ શું લાગે છે જોયો અમને જો,
એવડું જો દુખ લાગે દિલમાં તમને જો;
અંતરનો ધા લાગ્યો માલમ એ પડે જો. ૮.
- માધક એ મુઝ રૂદ મહોદર થાય જો,
નિરખતી હણીયો રેઘ ધાય જો;
એ વાતે કાતીની લાજ વધે નહીં જો. ૯.
- માયું કહ્યું પણ ફરતાં નહિય કનાર જો,
તર લટકતી લીધી એક તરવાર જો,
વંશ જાળ દાર્પતાં સાધકને હણ્યો જો. ૧૦.
- મહાન ધાત ન કરવો રાજ પ્રહાર જો,
લહિ તરવાર ન કીધો કાંઈ વિચાર જો;
ખરૂંતન તણને નર ન રહે વેગજો જો. ૧૧.
- બૂલ પડી અમને એ મધળી વાતે જો,
જિવ તણી પરે કામ કર્યું અમિ ધાતે જો;
પશ્ચાતાપ થયો તે જાણે ડેવળી જો. ૧૨.

- કેવળી તો જાણે છે સર્વ વિચાર જો,
પશુ બાંધવ નાવે પાછો નિરંધાર જો;
વાત સુણી જોડુ જોડેની સ્નાન કરી રજાં જો. ૧૩.
વિષુ અપરાધી હણતાં હું થયો રાંક જો,
પશુ એ વાતે નથી અમારો વાંક જો;
ગુનહો કરો બકમિમ વેરાગુ દાળવું જો. ૧૪.
વેર નથી ગુમ સાથે કાંપ કલેશ જો,
અમ દિલમાંહે વસીયો ગુર ઉપદેશ જો;
બાંધવથી પ્રીતમ અધિકો હોયે નારીને જો. ૧૫.
પ્રીતમ કોણુ ગુમારે કન્યા વેશ જો,
સુણીયો સદ્ગુર પાસે શો ઉપદેશ જો;
ગુમે જોડુ જોડેની નામ કામ અમને કહો જો. ૧૬.
મુઝ બાંધવ વિઘાધર ટ્રેશ રાણો જો,
મિત્ર સેનાને વચને તમે સહુ જાણો જો.
કામ અશુભગુણ કરિને કપટે પૂઝવું જો. ૧૭.
કપટ ધણાં તો નારી મહિ પેઠાં જો,
વળી ટોષ દિન ગુમને નજરે નવિ દોષાં જો;
નારી અગોચર દેખી કેમ વિશ્વવાસીએ જો. ૧૮.
વિશ્વાસી નિષ્કપટી છે જગ નાર જો,
નારી વિના નર હાલીનો અવતાર જો,
બીકણુ ભડકણુ નર તે અણુવિમવાસીયા જો. ૧૯.
ભડકણુ બીકણુ અમને વાંચવા કેમ જો,
નવનવિ વાત વદતાં વિધટે પ્રેમ જો,
માયાં બોલાં માણુમને પરતીજીએ જો. ૨૦.
જુદા બોલવાનો અમને છે નેમ જો,
મિત્રસેનાથું વચને દાખી પ્રેમ જો.
પુરુષી ભડકીને નાહા કેમ ગયા જો. ૨૧.
મિત્રસેના ગુપ્ત અમને કરી સુકેત જો,

નાહા અમે દેખી વિપરીત વહેઃ જો:
 નારીશું ઝગડો નર ઉત્તમ નવી કડે જો. ૨૨.
 પ્રેમ બન્યો તિહાં ઝગડાનું શું હેત જો,
 મિત્રસેનાએ કીધા શો નિર્જીત જો;
 માય કહો તો આગળ વાત પ્રકારીએ જો. ૨૩.
 ખેટસુંઝા આશકને રાતી દેત જો,
 હસવિ મહુ રહેજો નહીં તો ધન્યવેત જો,
 ઝગડાસ ધન્ય દેખીને દેશાવર થયા જો. ૨૪.
 મિત્રસેના મુખ સાંભળી બાંધવ વાન જો,
 અમે બેઠુ બેઠુને નવિ ચિંત્યો ઉપગ્રાત જો:
 જાનીને ધયજો રે ચિત્ત ઉપશામીયું જો. ૨૫.
 અમે ભર્યું જો નહીં અમલુમ મેલાપ જો,
 બાંધવ ધાતે બેઠુને થયો સંતાપ જો.
 મિત્રસેનાએ ડગડામ ધન્ય હસ્યો મદી જો. ૨૬.
 ભાષ મુઝ્યા પશુ વંચિત મેળો મેલી જો,
 મંપે દરખી ગાળ નંણીની ટોળી જો,
 હર્ષમદં મિત્રાએ ધન્યપતિ હાલ્યો જો. ૨૭.
 એક એક ક્યને માચી વાત રમાળ જો,
 જાં ખડે ભાખી પેહેલી ગાળ જો.
 શ્રી શુભનીર વામડો મેળો મહુ મળ્યો જો. ૨૮.

દાહરા.

વિદ્યુતતાને દંવર કહે, અમે વિદેને જાન.
 પછે અંદાર નળી તમ, કેમ ભણી તે વાત. ૧.
 મણુ પાણી જોર છે, ચણુ ન ચિંત્યો જાન.
 પૂર્વ દિશિ વછા કરે, પશ્ચિમ દિશિએ મધાય. ૨.
 મુજ મેલાપા મંપજો, કાળે કાળે જોય.
 તે પશુ વસ્તુ મભાવથી, નિયતપણું જો દોય. ૩.
 ઘન પશુ કરેવો મહી, પશુ એક પુણ્ય મદાય.
 રૂ દેશાવર મજાનાં, વંચિત મેળાં થાય. ૪.

દાળ-૨. જી.

(હું બખડાની દેશી.)

- વિદ્યુત્તા કહે પીતી વાતો, સાંભળો આર્ય કુમાર; મોહન રાય મેદર કરો, મેદર કરો મનમોહન ધરો, લુચ્ચે વાટ તે નારી આંદાર; મોહન એ આંકળી.
- વિદ્યુન્મતિ આદે સવિ સહીયરો, બેડી હુડી હુડીયાર; મોહન ૧.
- મિત્રસેનાએ વાત કરિ તવ, અમે બેહુ કાંધ વિચાર; મોહન ૨.
- જાની વચન સાચું થયું સહીયરો, કંતે સફળ અવતાર; મોહન ૩.
- એકમના યજ્ઞ મિત્રસેનાને, અમે મોકલી પ્રભુ આણે; મોહન ૪.
- હર્ષ દિવાની યજ્ઞ તે મંદિર, સ્વેત પતાકા તાણે; મોહન ૫.
- ધડિય વિદ્યુન્મતિ ગદ્ય નદી તીરે, વન તરે હામે જોતી; મોહન ૬.
- પણ નવિ દીઠા મીઠા મોહન, મંદિર આવી રેતી; મોહન ૭.
- પુછ્યા પછે તેણે વાત પ્રકાશી, બૂધ પડી મુઝ મોહાડી; મોહન ૮.
- મંદિર વાત તદા સુણી બાદ્યા, હાથે જગાડી બૂડી; મોહન ૯.
- મુઝ ભગિની હુકમે પ્રભુ જોવા, હું ચલી દેશ વિદેશ; મોહન ૧૦.
- ભગિયો એક નિમિત્તીયો મારગ, તેણે કહી વાત વિરોધ; મોહન ૧૧.
- જોગી ગળી મારગમાં ચારે, પ્રભુ પતિ થું ધરે પ્યાર; મોહન ૧૨.
- હું પણ ગઈ તેણે વન જિહાં જોગી, દીઠાં નહીં ભરતાર; મોહન ૧૩.
- મેં જાણ્યું જો જોગી મંગે, જોગી હુઆ અખંધત; મોહન ૧૪.
- હું પુર ગામ ગીરિવન અગ્રથ, વળથું જાણે જૂન; મોહન ૧૫.
- ગગન અક્ષત ગિરિશિખર નિહાળત, સિંદ્ર મળ્યો નર એક; મોહન ૧૬.
- જોગાદાગ મમાંધિ વેળાં, પુછ્યે જાણ્યો વિવેક; મોહન ૧૭.
- તે કહે કર્મટરાયની બેડી, પરણી રમે તે સાથ; મોહન ૧૮.
- તે પુર જતાં પંથ વિચારે, જાની મળ્યા મુનિ નાથ; મોહન ૧૯.
- મેં પુછ્યું તમ ચરણ નમીને, જાની કહે મુણ વાત; મોહન ૨૦.
- ધર્મિસલ હુંવર જઈ અંધાએ, ટાળ્યો મન હિતપાત; મોહન ૨૧.
- આહ કુમારી ભયથી કુમારી, આપે વરી રચો ત્યાંધિ; મોહન ૨૨.
- જાની વચન મુણી ગગન અક્ષતી, હું પણ આવી આંધી; મોહન ૨૩.

આજ મનેરથ સધળા ફળીયા, મળિયા પ્રાણ આધાર;	મોહન૦
મુહ માગ્યા આજ મેલ તે વસ્યાં, તરસ્યાં અમૃત ધાર.	મોહન૦ ૧૩.
મુખીયા આમળ દુખની વાતો, કરવી તે સવિ ફેલ;	મોહન૦
પરદુઃખ વાતે દુઃખ ધરે જે, વિરલા સજ્જન લોક.	મોહન૦ ૧૪.
ચકવા ચકવી પ્રેમ વિભેજે, ન કરે નિશિષ્યે નિંદ;	મોહન૦
જગ નર નારી પ્રેમ નિહુદાં, નિર્ગમે રાત્રી આણુંદ.	મોહન૦ ૧૫.
સોળ સખી સાથે મુઝ ભગિની, દુઃખ ધરતી હશે મેહ;	મોહન૦
ગુન આણ્યા લલિ દેશં વધામણિ, હાપિત ચાશે તેહ.	મોહન૦ ૧૬.
કુંવર કહે તમે તેડી લાવો, સધળી આ વન માંહી;	મોહન૦
વિદ્યુક્ષતા તતક્ષણ તિહાં પોહોતી, દેતી વધાઈ ઉર્ધાહિ.	મોહન૦ ૧૭.
તે સંકુને કહી વાત તે સધળી, તે મુણી કરત સગમ;	મોહન૦
માતપિતાદિક ખેટ સુતાનાં, આઘ્યાં પરિજન ધાધ.	મોહન૦ ૧૮.
મુંદર રતન વિગાન રચિનેં, અંપાપુરી ઉઘાન;	મોહન૦
કનકમયી એક મેહેલ બનાવી, ઉતરીયાં એક તાન.	મોહન૦ ૧૯.
રાગ રહીયત દર્શન આવે, જાણી સુર સાક્ષાત;	મોહન૦
દેવ નહ જાળ જ્ઞાનેં આઘ્યા, કરવા પાતિક ધાત.	મોહન૦ ૨૦.
ધમ્મિલ કુંવર ચઢી વરધોડે, ચોરી જાંધી વિશાળ;	મોહન૦
ઉતરીયા મલિ મગજન સાખેં, પરણી કન્યા અદાર.	મોહન૦ ૨૧.
એચરે કન્યા મરે વોળાવી, વરને કરે સ્તકાર;	મોહન૦
કનક રતન આદે ખનુ દેઈ, રાત્રિ વસ્યા પુર આદાર.	મોહન૦ ૨૨.
રતિ ઉદયે વૈતાલ્ય સધાગ્યા, આઘ્યા કુંવર નિજ મેહ;	મોહન૦
રમણી તીસે રમેં રમ બેળી, ધરતી પરપર નેહ.	મોહન૦ ૨૩.
ભાગ્યદિશા બરપૂર વહે જસ, નહિ તસ ધરમાં કલેશ;	મોહન૦
જસ ધર પુણ્ય દિશા પરવારે, તમ ધર કલેશ પ્રવેશ.	મોહન૦ ૨૪.
રમભર રમણી રહે આણુંદે, બાળક ધન્યા પૂર;	મોહન૦
લલુ ગુર વિનય વહે તમ ધરમાં, લક્ષ્મી વસે બરપૂર.	મોહન૦ ૨૫.
એક એકથી ધર નજરે ચોરે; વ્યભિચારી નર નાર;	મોહન૦
તે દેખી લક્ષ્મી લજનાણી, જન્ય રૂપી પર આર.	મોહન૦ ૨૬.

રાત દિવસ નર રાપ ભરાણો, રમણી ઉપર જોહ;	મોહન૦
તસ મુખ સુખ લક્ષ્મી નવિ જોવે, સોવે મલી દેહ.	મોહન૦ ૨૭.
વિકસિત નયન વદન હરખંતી, દેખી પતિ ઉગ્ગાળા;	મોહન૦
લગ્ન પ્રિયા ધર બેળાં મળીને, રમતી કરતી ચાળા.	મોહન૦ ૨૮.
ધમ્મિલ મંદિર સ્ત્રી મવિ રમતી, એક એકને દેખ તાળી;	મોહન૦
તીસ અર્કર્મ ભૂમિને નિહાળી, લલના હરી લટકાળી.	મોહન૦ ૨૯.
છટે ખડે પુણ્ય અખડે, ધમ્મિલ રાસ રસાળે;	મોહન૦
શ્રી શુભવીરે વિવેકની વાતો, બોલી બીજી ઢાળે.	મોહન૦ ૩૦.

દોહરા.

ઉગ્ગાલ સુખ'વિલસે તિહાં, શ્રી ધમ્મિલ કુમાર;	
લોક કહે એ કુમરના, પુણ્યતણો નહિ પાર.	૧.
પુણ્ય પરશુતિ હોય ભલી, પુણ્ય શદ્ધિ સમૃદ્ધિ;	
મનવંછિત મેળા મળે, પુણ્ય કુલ નવ નિદિ.	૨.
પુણ્યની શદ્ધિ કારણે, દિન દુ.ખી ઉદાર;	
દાન સુપાત્રે આપતા, એવ મહોત્સવ સાર.	૩.

ઢાળ ૩ જી.

(મોર નાલા જ હો, હું રે મધ મહી વેચવા રે લો-એ દેશી)

અન્ય દિવસ રસ .રીઝમાં રે લો, (વિદ્યુન્મતિ) રતિ ખેલ; મેરે માલક હો,	
વિમળસેના પ્રતે એમ કહે રે લો, અગર હો મોહન વેલ, મેરે માલક હો,	
મેળા . મળ્યો. રે મળ્યુતશું રે લો. એ આંકણી.	૧.
એક અણુગણું તમે કર્મું રે લો, પીયુ પગપૂજન ધાર; મેરે	
નારી સતીને પતિ દેવતા રે લો, સ્વામીથી સર્વ શણગાર. મેરે	મેળા ૦ ૨.
તેણું તુમે ઉચિત કર્યું બપું રે લો, ન કરે જે મરીમની નાર; મેરે	
તેહ પતિને રાશે દિવો રે લો, નિજ પગ પાદ પ્રહાર. મેરે	મેળા ૦ ૩.
વિમળા કહે હસી હે હલે, રે લો, એ શું મેં કીધ અકાળ; મેરે	
પર નારી શોક્ય કરી વર્ણવે રે લો, નાવી પતિ યથ લાજ. મેરે	મેળા ૦ ૪.
વિદ્યુન્મતિ વળું કહે રે લો, નરને હલ્ય પતી જોહ; મેરે	

- નામે વખાણે શુભે કરી રે લો, નારીશું જન્મ મનેદ. મેરેં મેજાં ૫.
- પથુ તુમેં વેગેં પિયુ તાડીયા રે લો, રાય કરી પરચંડ; મેરેં
- તે તુમ પગનો અમેં મળી રે લો, કરીએ કહે શો દંડ. મેરેં મેજાં ૬.
- વિમળા હમી કહે તેહને રે લો, સુશુભ્યો સવે દુશીયાત; મેરેં
- જે મેં પ્રીતમને પગે કરી રે લો, કીધા ન હોત પ્રદાર. મેરેં મેજાં ૭.
- તો તુમેં સપળી કુમારિકા રે લો, પરચુત કયો બસતાર; મેરેં
- ચરણ અમારા પસાયથી રે લો, મુઝ પતિ તુમ પ્રિય સાર. મેરેં મેજાં ૮.
- નેજે કારણ તુમે સદુ મળી રે લો, લેછું કુસુમધન સાર; મેરેં
- પૂજે ચરણ મુઝ ચંદને રે લો, બાવેં લેછું ઉપગાર. મેરેં મેજાં ૯.
- માંબળી સર્વ ખુશી યમ રે લો, મૌનપણે રહી જામ; મેરેં
- દાસ્ય વિનાદની ગોઠડી રે લો, વાતે પૂચ્ય યમ તામ. મેરેં મેજાં ૧૦.
- વિદુન્મતિ પિયુને કહે રે લો, કહે મુઝને પ્રિયકાર; મેરેં
- કાણુ છે વસંતતિલકા ધસી રે લો, નામે ચતુર વર નાર. મેરેં મેજાં ૧૧.
- કુંવર બણે બય પાખીએ રે લો, કધને ચટે વળી રીસ; મેરેં
- એકથી બીહિના આવીયા રે લો, હવે વળી મળી ત્રીસ. મેરેં મેજાં ૧૨.
- વિમળા હમિ કહે સાહિબ્યા રે લો, દીસી બીરક વિશેષ; મેરેં
- નિર્ભય હો તુમને સદા રે લો, બોહરો નહિ લવ લેરા. મેરેં મેજાં ૧૩.
- સ્વસ્થ યમને કહે કયા રે લો, હર્ષકાથી કાટો બાર; મેરેં
- વાદાસેમરીને ન રાખીએ રે લો, બહુ દિન કાસગાર. મેરેં મેજાં ૧૪.
- કુંવર કહે પ્રિયા માંબજો રે લો, નયરી કુશામદ છેક; મેરેં
- નિતશત્રુ તેહનો રાજ્યો રે લો, તેહની વેશ્યા એક. મેરેં મેજાં ૧૫.
- નામે વસંતસેના અછે રે લો, તામ સુતા શુભવાન; મેરેં
- નામેં વસંતતિલકા બઘી રે લો, રૂપ કળા નિધાન. મેરેં મેજાં ૧૬.
- મુઝને અતી પ્રિય તેહની રે લો, હું છું અતિ પ્રિય તાસ; મેરેં
- કામ ભોગ રતિની કળા રે લો, જણે વિશેષ વિલાસ. મેરેં મેજાં ૧૭.
- વિદુન્મતિ કહે વાહમા રે લો, હોવે દુકમ જે હજૂર; મેરેં
- તો હું તિહાં જમ જેધને રે લો, આણું તે આણુંદ પૂર. મેરેં મેજાં ૧૮.
- વેગે આવો જમ સાંઝળી રે લો, ચાલી મગન તતકાજ; મેરેં

અંડ છોં, શ્રીજી કહી રે લો, શ્રી શુભવીરં દાળ. મેરે મેળાં ૧૯.

દોહર.

- વિપત ઝગતિ વીજળી, વિઘ્ન-ભતિ મિત સામ;
કુસમપુરે જઈ જોવતાં, દીકું મંદિર તામ. ૧.
- વેશ જીવાન પુરૂષ તણો, ગણિકા યોગ્ય કરંત;
દ્રવ્ય મહિત ધરમાં ગઈ, અદૃશ્ય રૂપ મહંત. ૨.
- દોડી વમનતિલકા પતિ વિરહે કૃત કૃશ કાય;
તજી શણગાર જીરણ અતિ, ચીવર મવિન ધરાય. ૩.
- બાંધી વેણી શ્યાવતિ, ધર્મિભલને એક શ્યાન;
નરદેવી નારી પરે, ન જીએ તેહ જીવાન. ૪.
- તવ નરવેશ તજી કરી, યઈ નિજ રૂપે લાંઘી;
કહે વ્રજ પામેં મોકલી, ધર્મિભલ કુવરે આંહી. ૫.
- હું છું દાસી તેહની, ખમર કરેવા વ્રજ,
પ્રેમે પાઠવી તેણે વ્રમે, કે શું કહો છો મુજ. ૬.
- એમ સુણી મહસા ઉડીને, ગાઠ આશિંગન દેત;
રોમ રોમ દર્શાવત થઈ, સાદર સ્નેહ વહેત. ૭.

દાળ ૪ થી.

(સાબરમતિએ આવ્યાં છે ભરપૂર જો, ચારે ને કાંઠે માતા રમી વજ્યા—એ દેગી.)

- આમન દાળી વિઘ્ન-ભતિને બેસારી રે,
પૂજે રે પ્રાણુવંશ માહરો કિહાં વમે;
સુઝનેં વિછોલી પિયુ પરદેશ નિવેશે રે,
બોજન કેમ બાવે રે તે કરતા હશે,
મદેશે પામી રે દિલ દુઃખ ઉધમે. ૧.
- મહિલા નનમેળા રે મનના મન રમેં,
દુપની છાયા રે કૃપેં ઉપમમે. એ આંકણી.
- વિઘ્ન-ભતિ કહે દુખની વેળા વીની રે,
વાલ્મિકિ વિશરામી રે ચપાએ વમે;
ચોડા દિનમાં કરજી વ્રમ પીયુ મેળા રે,

પશુ આવી વેળા રે કેમ તુમ થઈ દસે;
 વાતો મલ પ્રકારો રે તો ચિત્ત દ્રઢસે.
 વસંતતિલકા જોલે નગરે વડેરો રે,
 સુરેંદ્રદત્ત દ્રાટિધ્વજ વ્યવહારીયા;
 માત સુભદ્રા જાઓ પ્રાણ પિયારો રે,
 મુઝ ધર ઘટ માંડી રે ધગ્મિલ ધારીયા;
 મોહેં મુઝ મારી રે ચિત્ત ધન હારીયા.
 માત પિતા તમ જળ સુરલોક મધાબ્યાં રે,
 નાબ્યાં રે ધનનાં જરણ્યાં તે પછે;
 તવ મુઝ માતા કહે એકાંતે તેડી રે,
 છોડી કંત કારો રે એ નિરધન અછે;
 પંખી પશુ તજે રે તરે સુક્યા પછે.
 સુકાં નષ સર છડે હંમ ને ચકવા રે,
 રાજ્યથી ઉતરીયો રાજા સેવકેં;
 નિર્ગંધ કુસુમેં જમરો પશુ નવિ જસે રે,
 હરણ્યાં પશુ ન જાજે વન દાયે થકે;
 આપણુ જાત જાણ્યેં નર ધન આવકેં.
 તવ મેં કહ્યું ધન ગ્રેહ ગમેં એણે દીધું રે,
 વારધિ વન્દિ વેશ્યા સંતોષી નહીં;
 પશુ ધનવંતે મૂરખ શું હું નવિ રાચું રે,
 સાચું ચિત્ત લાગ્યું રે મુઝ અહશું સહી;
 લક્ષણુ શુશુ દેખી રે પ્રીત લાગી રહી.
 મધર વિયે રત પીંછ કહે સુણુ કેટા રે,
 ચિરં તન વગગાં અગગાં મત કરે;
 જો છંડીશ તો કૃષ્ણ મુગટ સિર ચદશું રે,
 પશુ તું કળા કરીને રે વનમાં નહીં ફરે;
 જગજગતતા તુને રે જાડો ઉચરે.
 તેમ માતા એ મુઝ તનનો શણુગાર રે,

મહિલા૦ ૨..

મહિલા૦ ૩.

મહિલા૦ ૪..

મહિલા૦ ૫..

મહિલા૦ ૬..

મહિલા૦ ૭..

- છવંતાં ન છોડું રે હું એહને કદા;
માંભળી મૌન રહી પણ છિદ્ર ગવેજે રે,
એક દિન સ્નાન કરી અળતો માગ્યો મુદા;
છરણ ને નીરસ મા દેતી તદા. મહિલા ૦ ૮.
- હું બોલી અળતો નીરસ કેમ દીધા રે,
મા કહે એ ધર્મિભ ભરિજો સેખીએ;
હજુ ખંડ નીરમ પીધ્યા મોકલીયા રે,
પૂછંતાં કહે રે પતિશું પરખીએ;
હું બોલી એ સમ જગતે ન દેખીએ. મહિલા ૦ ૯.
- હજીએ તલવટના તલ મંગાવ્યા રે,
તલપુળી તલ વિણ માએ મોકલી:
પૂછંતાં કહે ધનતલ વિણ પતિ પૂળી રે,
હું બોલી પૂળી તો બાળજી વળી;
ધર્મિભની મતિ રે ક્રમે આગલી. મહિલા ૦ ૧૦.
- માય કહે દેવવ ધર લીપણ કરશે રે,
મેં કહ્યું રે કૃતમ્મ તુહિ વાયમ પગે;
મા પૂછંતાં મેં કહિ લૌકિક શાસ્ત્રે રે,
વરસી બાર દુકાળે રે ધિક્ષ બેમા મળે;
વાત તે વિચારે રે જગ ભુજે મરે. મહિલા ૦ ૧૧.
- આપણને કાણ પિંડ દિએ એણી વેળા રે,
એહું પણ મીહું રે નર માગી જમે;
ધર ને ધરાંણાં બાળક નારી વેચે રે,
સીએ રે પેટવેઠ દિન નીગમે;
ધર છોડી લગણુ રે પરદેમે લમે. મહિલા ૦ ૧૨.
- વિમ્બ વણિક પણ અસુર તણે ધર દાસો રે,
કાંમો ઝેર ખાઇ રે નર નારી મરે;
તિરી નર મંમ લખંતાં જળ નવિ પાવે રે,
જવે રે નેદી વિચ્છેલી દુખ શરે;

- ઠાટિધન મૂછાળા રે દીનપણું ધરે. મહિલા ૧૩..
 આપણ કાકા કેણી પરે પેટ તે ભરણું રે,
 તવ વૃદ્ધ કાગળોલ્યો રે દુઃખ ધરશે નહીં;
 જલધિતટે કાંપજળ દ્વિઠ ભાંગેળ રે,
 તેહની રે પાત્રે સવિ જર્મણું મહી;
 અશનાદિક દેશે રે જલધિ મરત્ય વહી. મહિલા ૧૪.
- મૈકુલી કુલ જલધિતટ પોહોતા એમે રે,
 પ્રેમે કાંપજળ બોલાવતા;
 બાહુ સન્માને નિત્ય જલધિ મરત્ય દેવે રે,
 પીવારે મીઠાં જળ દેખાવતાં;
 બાર દુકાળી કાકા સુખમાં કાદતા. મહિલા ૧૫.
- થયો સુમાળ મુદિત જન મુદીર અરંતાં રે,
 મોકલી દોય દ્વિઠા રે ખજર કઠાવતાં;
 ભાણેજને કહે અમને લોક તેડવે રે,
 ભાવે રે બોજન ભક્તિ કરાવતાં;
 પૂર્વજને પોપણ શ્રાધ કરાવતાં. મહિલા ૧૬..
- કહે ભાણેજ સારસ જલધિ વાયસ રે,
 કહે માતુલસે દુઃખે જલુ પડે;
 કાક કહે નિલ હડી ઘુમ પગ માંમું રે,
 ખાધાને માદ રે નીચ નજર અડે;
 અમને કહે ધાલ્યા રે એહવા સાંકડે. મહિલા ૧૭.
- કટુક વચન એમ બોલી પાછલી રાતે રે,
 બલીબુમ પિંડ ભાગી રે નિજ દેશે ગયા;
 ઘું પણ માતા તેહવી ગુણ દણનારી રે,
 દુઃતો ગુણ પ્યારી રે જેથી સુખી થયા;
 સાંભળી માય કપટે ગઈ આણી દયા. મહિલા ૧૮..
- અતિ રાગે રંગાણી મુઝને વ્યણી રે,
 માતાએ મોહોટો આગળ માંડીયા;

જાત વર્ષ સંતોષી મદિરા પોખી રે,
 મુઝ પીયુને રણ વગડામાં છોડીયો;
 છંડી હેમ સિદ્ધિ લીધી કોડીયો. મહિલા૦ ૧૯.
 તજી તખોલ ને સરમ આહાર નિવારી રે,
 વેણી ખંધ છરણ શુભંગ મૃતિ લાતિ;
 તાપસિણી ન્યુ કાયાચોક કરંતિ રે,
 હું ધરમાંહે રેલી પીયર જશોમતિ;
 ખેમ કુશળ પૂછતાં મેં કહી છતી. મહિલા૦ ૨૦.
 પણ માહારો મંદેશો જઈને કેહેજો રે,
 ધરણીને પરણી છંડી વેગળી;
 તેમ વળી નવનવી પરણી હશે કાંઈ નારી રે,
 તેહને રખે વીસારી રે મુકતાં વળી;
 જો જાએ લાખા રે માખા ન હું ચક્ષી. મહિલા૦ ૨૧.
 ધર ને ધરાણું વેચી માલ ખવારી રે,
 પીયર દેહ ધારી રે અન માગી જમે;
 સખી સહેલી પીતરીયા બોળઈ રે,
 તેહનાં રે મેહેણાં પરણી નિત્ય ખમે;
 પ્રીતમને સાબાશી પરદેશે રમે. મહિલા૦ ૨૨.
 એમ વયણું સુણી ખેચરી કહે રહો છાનાં રે,
 જઈશું અમે રેહેજો તુમે દુઃખ પરિહરી;
 એમ કહિ ગગન ચલી શુભવીરની પાસે રે,
 ચોથી ઢાળ છૂટે ખડે રસઝરી;
 અતુરા ચિત ચૂપે ગમ ચપાપુરી. મહિલા૦ ૨૩.

દોહરા.

વિદુ-મતિ વેગે જઈ, ધમ્મિલ કુંવરને પામ;
 મૂળ ચૂલ મોડી કરી, સધળી વાત પ્રકાશ. ૧-
 તે સુણતાં દુઃખ ઉલ્લાસુ, નયણે નીર જરાય;
 પણ વિમળાના ભયચક્ર, વચને નવિ ઉચ્ચરય. ૨

- વિદ્યુન્મતિ કહે નાથજી, મ કરે શોચ લગાર; ૩.
 કુશાગ્રપુરે જાવા તણો, જો હોયે દિલમે પ્યાર.
 નો જોસો નિર્ભયપણે, કુંવર કહે છે પ્યાર;
 પણ ઇચ્છા હોયે સર્વની, તો જાણું જયકાર. ૪.
 એમ નિસુણી ખેચર સુતા, મેળવી સધળી નાર;
 નિજ નયરે જાવા તણો, કીધો એક વિચાર. ૫.
 કુંવર જઈ નૃપને કહે, જાણું અમે નિજ દેશ;
 સાચ કહે કેમ રાખીએ, પરજાગત સવિશેષ. ૬.

ઢાળ ૫ મી.

(ત્રીજો જાવ વરધાનક તપ કરી—એ દેશી.)

- કુંવર સંજ્ઞા કરી પુર પાદર, દેહેરા તંબૂ દેવ;
 હય ગય રથ પાયક દલ સાથે, વસ્તુ અવર વર લેવે રે; ૧.
 પ્રાણી પુણ્ય તણી મતિ દેખો, પુણ્ય જગતમાં વિશેષો રે. આણી
 એ આંકણી. ૧.
 કપિસશ્વ જોડી વોળાવે, મળણું સંજ્ઞાન સંકુ લાવે;
 દાસી દાસ દીએ જાહુ સાથે, હય ગય સુખદ ચલાવે રે. આણી ૨.
 રવિશેખર જીવરાજ, મિલાપે, દીએ ધન કંચન કોડી;
 નવ એટી સસરા ધન દેઈ, વળીયા નમી કર જોડી રે. આણી ૩.
 ખેટસુતાએ વિદ્યાબળે, સ્ત્રીયો, રત્ન વિમાન વિશાળ;
 મર્વ પરિકર વાહન, સુધાં, જોઈ યદ ઉત્તમાળ રે. આણી ૪.
 દેવ વિમાન ઝરખે, જોડી, વિમળાદિક સવિ નારી;
 વન ગિરિ સર નદી, આમ વિલોખી, વાત કરે જાહુ પ્યારી રે. આણી ૫.
 ક્ષણમે કુશાગ્રપુરી વન ખંડે, ઉતર્યા હર્ષ વિશેષ;
 વિપતચરી વિદ્યાધર લોકને, દુર કિસ્યો પરદેશ રે. આણી ૬.
 દેરા તંબૂ દીયા વનમાંહી, સનવિમાન આંકણે;
 નગર લોક મળી કાલુક જોતા, પામ્યા ચિત્ત ઉદ્ધાસે રે. આણી ૭.
 સુરેન્દ્રદત્ત તણો સુત ધર્મિણ, જાહુ વરશે ધર આવ્યા;
 સંજ્ઞાતા વિદ્યાધર કુમરી, પરણી જાહુ સદ્ધિ લાવ્યા રે. આણી ૮.

એમ નિરુણી અરિદમણ તે સળ, મન્મુખ આવી તમિ;
 પુર શણગારી નિજ ઘર તેડી, આપ્તુ' રહેવા ધામ રે. પ્રાણી ૯.
 સનવિમાનની રચના દેખી, રાય હર્ષ બહુ પાવે;
 ધર્મિભલ મંદિર દુકમે' તતક્ષણ, નૌતમ રાય કરાવે રે. પ્રાણી ૧૦.
 વેરયા વસતસેના ધર જાવે, તે પણ મન્મુખ આવે;
 નિજ બેટીને' વાત જણાવે, કુંવરને' બેળા મિલાવે રે. પ્રાણી ૧૧.
 મેધમયૂરી અંદ્યકેરી, તેણી પરે' હર્ષ ભરાણી;
 સ્નાન કરી શણગાર ધરીને', અગોઅંગે' દ્શણી રે. પ્રાણી ૧૨.
 વમંતતિલકા પુત્રી મમી મણે', રાત્રુદમણ બ્રૂપાળ;
 તેણે' નિજ રાજ્યનો ભાગતે ત્રીજે, કુવરને' દીધે' ઉન્નમાળ રે. પ્રાણી ૧૩.
 પ્રથમ મતી પરણી જે જશોમતિ, ધનવશુ શેઠની બેટી;
 બેહુ કુલ ઉલ્લસતા દેખાવી, જૈન ધર્મ શુણ પેટી રે. પ્રાણી ૧૪.
 તેહને તેડવા કારણ પોતે', માન વધારણ મારે';
 જાહ કહે સર્વ અયાં પણ છુમવડે', છદ્દાં કને' નામ અમારે' રે. પ્રાણી ૧૫.
 સમરા માસુએ' આદર દેઈ, નિજ પુત્રીને વોળાવે;
 બેસી સુખામને' નિજ ઘર આવે, વિમળા ભક્તિ કરાવે રે. પ્રાણી ૧૬.
 ત્રીજે' હીમે' રાજ્યની લીલા, નૃપ અભિષેક કરાવે;
 જોગીદત વિદ્યાએ' આપ્યા, દેશ અવર વરા થાવે રે. પ્રાણી ૧૭.
 પ્રથમ જશોમતિ કરી પટરાણી, બીજી વિમળા રાણી;
 વિદ્યુન્મતિ ને વિદ્યુલતા દોય, અડ અભિષેક કરાણી રે. પ્રાણી ૧૮.
 વિમળમેનાના માત પિતાદિક, આવી તિહાં સર્વ મળિયાં;
 બેટી બેટી દીધે બહુ મંપદ, કુંવર ગળએ વળીયાં રે. પ્રાણી ૧૯.
 આ ભવઅર્થે દ્રાણ્યા ખટમાગી, આંગિલ તપ ફળ વાધ્યા;
 સુગરમણી પામી, વહિત સુખ મવિ સાધ્યા રે. પ્રાણી ૨૦.
 છડે' ખડે' પાંચમી ઢાળે', કુંવર વરયા નિજ ધામ;
 શ્રી શુભવીર રમિક લોકોત્તરા, ઘર પામે વિશરામ રે. પ્રાણી ૨૧.

દોહરા.

એક દિન ધર્મિભલ રાધને, વમંતતિલકા એમ;
 કહે ગત નિશિ વેષાંતરે, રતિસુખ વિવરયા કેમ.

૧.

- પથ મેં તુમને ઝાળખ્યા, રતિ સંભોગને કાળ; •
 સાંભળી ધમ્મિકને મને, પ્રગટી અંતર ઝાળ. ૨.
- ચિંતી કહે નારી પ્રતે, તુમને વિરમય હેત;
 હું આવ્યો વેશાંતરે, બીજો નહીં સકેત. ૩.
- એમ કહી ચિંતે મુઝ સરપ, કરે કાઠ ધૂરત ફંદ;
 મુઝ નારી અભિલાખીઓ, વિલાધર મતિ મંદ. ૪.
- પથ એ દુષ્ટને મારવા, કરવો કાઠ ઉપાય;
 ચિંતિ ધર કરતો ભુવિ, સિંદૂર પૂજવ રાય. ૫.
- ધમ્મિક કર કરવાળથું, પૂરું જમણુ કરંત;
 દેખી તસ પદ પદતી, તે અનુસારે ચલંત. ૬.
- ધર પેસંતાં ધમ્મિકે, દીધો ખર્જ પ્રદાર;
 દાય ભાગ કરી નાંખીયો, ગરતાં રૂપ મઝાર. ૭.
- ભુવિ જળ શૌચ કરી ગયો, વિદ્યુ-મતિને પામ;
 પુરુષ બધા શક્તિ મને, નિશિદિન રહેત ઉદાસ. ૮.
- એક દિન મદિર ઉપવને, વૃક્ષ અશોકને પાસ;
 પુરુષ શિલા પટ ઉપરે, બેઠો કરત વિખાસ. ૯.
- પથાતાપ દવાનળે, તાપિત હૃદય કુમાર;
 ચિંતે કરણું નવિ ધરે, હું શ્રાવક પ્રતધાર. ૧૦.

કાળ ફ ક્રી.

(એક સમે જંદાવને સાંભળીયા છ-એ દેશી.)

- તેહ સમે નવ જોવના, અતિ રંગીલી;
 કુચ ફળ ભર નમી તન ડાળ, અપચરર પે રે અતિ રંગીલી;
 કીમે ધીમે ચરણુ હવે, અતિ અમકંતી ચતુરા ચાલ. અપચર૦ ૧.
- રકત વરણુ સાડી ધરી, અતિ મણિતલક કપાલે હેજ;
 ચરણે ઝગત પીત કિંકણી, અતિ કંચુક મણિ હીરા તેજ. અપચર૦ ૨.
- લોચન કમળલતા ઝમે, અતિ ઓપિધિપતિ રમેર વદન;
 બિંબાધર રદ બિજલા, અતિ દર્શનથી દેવ પ્રસન્ન. અપચર૦ ૩.
- ચોવમહર્ષી જૂપણે, અતિ ભૂવન રાગિત તળેલ; અપચર૦

આવી ઉભી 'કુંવર છબી, અતિં જોતાં રંગ લાગ્યો ચોળ.	અપ્રમદરં ૪.
વિનય કરી એમ જોલતી, મન મોહન છ;	
મુઝ વાત સુણો ગુણધામ, મનહું મોહું રે મનમોહન છ;	મનહુંં ૫.
વેતાદ્યે દક્ષિણ દિશે, મનં છ નગર અશોક તે નામ.	મનહુંં ૫.
વિદ્યાધર નરરાજ્યો, મનં તે નામે છે મહસેન;	મનહુંં ૬.
અંદ્રપ્રભા રાણી સતી, મનં બેહુ સુખીયાં પ્રેમ રસેણ.	મનહુંં ૬.
મેઘરથાભિષ તેહને, મનં છે પુત્ર ધણો અવિનીત;	મનહુંં ૭.
મેઘમાળા નામે સુતા, મનં હુંં નૃપની કુળવટ રીત.	મનહુંં ૭.
અન્ય દિને માતા પિતા, મનં કરે બેઠાં અંતર વાત;	મનહુંં ૮.
પુત્ર કુલક્ષણ ઉડીયો, મનં કરે કોપ્યો એક દિન ધાત.	મનહુંં ૮.
છે પરદારા લંપટી, મનં નાવે એહનો વિશ્વાસ;	મનહુંં ૯.
અતિ જે રાજા થશે, મનં તો કરશે સર્વ વિનાશ.	મનહુંં ૯.
ધૂમ અસિંધી ઉડીયો, મનં વાદળ ધન પદવી પાપ;	મનહુંં ૧૦.
જ્વલન જનકને નાસવે, મનં ગાજતો જળે વરસાપ.	મનહુંં ૧૦.
તેમ દુર્જન બળ દેવથી, મનં લહે લક્ષ્મી રાજ્ય વિરોધ;	મનહુંં ૧૧.
પ્રાયે પિતા બાંધવ પ્રતે, મનં કરે તર્જન ધાત કલેશ.	મનહુંં ૧૧.
રહીયત પથુ રાજ નહીં, મનં હુંં નહીં દીધું એહને રાજ્ય;	મનહુંં ૧૨.
કોષક નરરતિ આગળો, મનં ભોગવશે આ સામ્રાજ્ય.	મનહુંં ૧૨.
રાણી કહે સુણો નાથ છ, મનં કરે ધારી કાંઈ ઉપાય;	મનહુંં ૧૩.
અદિ ડશી અંશુલી છેદિએ, મનં રહે જીવિત તો સુખ થાય.	મનહુંં ૧૩.
કહે નૃપ રાણી સાંભળો, મનં સુત દીઠે દાઝે દેહ;	મનહુંં ૧૪.
વિદ્યાપન્નતી પૂછીએ, મનં સો ઉત્તર આપે તેહ.	મનહુંં ૧૪.
રાયે વિદ્યા પ્રગટ કરી, મનં પૂછતાં જોલ્લી એમ;	મનહુંં ૧૫.
સુત સાતે બસતી થયો, મનં શો એ ઉપર વુઝ પ્રેમ.	મનહુંં ૧૫.
પુત્રી જે મેઘમાલિકા, મનં થાશે તસ જે ભરતાર;	મનહુંં ૧૬.
મેઘરથને જનને ધરે, મનં તે મોક્ષવશે નિરધાર.	મનહુંં ૧૬.
વુઝ પદે અન્ય રાજા થશે, મનં તેહથી વધશે વુઝ લાજ;	મનહુંં ૧૭.
સુત ન દીએ સુખ જીવતાં, મનં તે પુત્ર નહીં અહિરાજ.	મનહુંં ૧૭.

એમ કહી દેવી અદશ થઇ, મનં કહી રાયે રાણીને વાત;	મનકું ૦
મુઝ માતા સુણી દુઃખ ધરે, મનં ગણુ રાજ્ય ને પુત્રવિધાત.	મનકું ૦ ૧૮.
મુઝ ઉપર રાગે કરી, મનં વન ગિરિ પુર રમણિક હાય;	મનકું ૦
તિહાં જાઇએ નિશિદિને, મનં પણ મુઝને નિત્ય કહી જાય.	મનકું ૦ ૧૯.
મુઝથી રહે નહીં વેગળો, મનં એકથી હું પણ ધડી એક;	મનકું ૦
ભાઈ જોહેનને એકલો, મનં વરતે તે રાગ વિવેક.	મનકું ૦ ૨૦.
આજ થકી ત્રીજે દને, મનં નીકળિયો પૂછી એમ;	મનકું ૦
કુશાગ્રપુરે અમે જાણ્યું, મનં તિહાં એક જાણ્યું પ્રેમ.	મનકું ૦ ૨૧.
હજિય લગે ધર નાવીયો, મનં હું આવી નેહ ભરાય;	મનકું ૦
તવ મેં છતાં એમ માંભણ્યું, મનં તૃપ ધમ્મિલે ખૂંચે હણાય.	મનકું ૦ ૨૨.
રોપભરી આ વન ફરે, મનં તુમ દર્શન દીધું આજ;	મનકું ૦
રોપ ગયો રાગી થઈ, મનં કબી સ-મુખ ધરી લાજ.	મનકું ૦ ૨૩.
અશરણુ શરણુ હવે તુમે, મનં સુરિ વચને આશ્વો હાથ;	મનકું ૦
એમ કહીને ચરણે નખી, મનં મન જમતો પામી નાય.	મનકું ૦ ૨૪.
ગાંધર્વ વિવાહે પરણીયા, મનં ધર લાવે કુંવર ભક્ષી ભાત;	મનકું ૦
બત્રીશ પ્રેમદા પ્રેમશું, મનં સુખ વિલમતા દિન રાત.	મનકું ૦ ૨૫.
છેલું ખડું એ થઈ, મનં સંપૂર્ણ છટી ઢાળ;	મનકું ૦
શ્રી શુભવીર વચન સુણી, મનં કરો તત પચ્ચખ્યાણુ વિશાળ.	મનકું ૦ ૨૬.

દોહરા.

સુખ ભોગવતાં સ્વર્ગનાં, વીલો ક્રેટલો કાળ;	
વિમંજસેનાયે જનમિયો, ભૂમેવધિ સમ જાળ.	૧
જન્મોત્સવ બહુલો કિયો, દશ દિન નાટકશાળ;	
દાન અતુલ દેતા વળી, ધર ધર તોરણુ માળ.	૨.
મગન વર્ગ સંતોષીને, દિન દાદશ જળ હુંત;	
પદનાભ પ્રેમે કરી, તેહનું નામ દિયંત.	૩.
આઠ વરસને જળ પુર્યો, દેખા પુરુષ નિશાળ;	
માત પિતા હરખે કરી, તવ હવિયો નિશાળ.	૪.
ઉઘમ ગુર મેહેરે ભણ્યો, સુકળા શાસ્ત્ર અનેક;	
જેવન વય પરણાવીયો, પ્રગટ્યો જામ વિવેક.	૫.

- પુત્રે મિત્ર કાંતાદિકા, વિનયવંત પરિવાર;
સુખમાં કાળ ગમે સદા, સુચર મહિમ દિલ ધાર. ૬.
ધર્મિભલ નૃપ બત્રીશ પ્રિયા, એક દિન કરત વિચાર;
વિનયવચનામૃત પીજીએ, જે આવે અણુગાર. ૭.

ઠાળ ૭ મી.

(શીતળજિન સહનનંદી-એ દેશી).

- વાચંયમ વિનય વિલાસી, સહનનંદ સુખના આશી;
અનુપમ આગમ અબ્યાસી, મુનિ સધળા ગુરુકુળવાસી.
સગૃણા સંત એ શીખ ધરીએ, ગુરુભક્તિ સદા અનુસરીએ. મનુષ્યાં ૧.
એ આંકણી. ૧-
સુંદર પરિકર પરિવરિયા, પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન ગુણ દરીયા;
અવધિ મન પર્જવ ધરીયા, વેળાર ગિરિ સમોસરીયા. સનુષ્યાં ૨.
નામે' ધર્મશ્રિ સરિશયા, કુશામપુરી વન ઠાયા;
વનપાળ વધામણી દેતા, જિતશત્રુ ધર્મિભલ હરખંતા. સનુષ્યાં ૩-
મંગલની ભેરી વગવે, મહુ લોકને એમ સુણાવે;
પુણે' મેળા મળ્યા અણુગાર, આવજો સહુ સજી રાણુગાર. સનુષ્યાં ૪.
નગરે' તોરણ બધાવે, મારમ સધળા સમરાવે;
પગ પગ છંટકાવ કરાવે, ફૂલપૂંજ સુમધી બિછાવે. સનુષ્યાં ૫.
વળી ધૂપધટા મહકંતી, પંચવર્ણી ધમ્મ અગકંતી,
સજે સાહામયું સહુ બેળા, જાણે 'નાવે ફરી આ વેળા. મનુષ્યાં ૬.
અષ્ટ મંગળ જળ ભરી ઝરી, હય ગય રથ ભટ રાણુગારી,
રથ બત્રીશ બેડી નારી, તેમ રાય પ્રિયા રય ધારી. મનુષ્યાં ૭-
વાડવ કાત્રી ભટ જોડા, ઇન્દ્ર કૌટલિક મળોડા;
ઈશ્વર ધનવંત મમૂદા, શેઠ મેનાપતિ મથવાદા. મનુષ્યાં ૮.
પટ્ટહસ્ટી ચડ્યા દોય રાજ, વીણા ભુગગ તર અવાગ;
ચામર ધમ્મ છત્ર ને તાલા, દેઈ ચાલે મિંદામનવાળા. મનુષ્યાં ૯-
અસિ કુંત ધનુષ રાવળા, ખધે લેઈ ચલે લઘુ બાલા.

- ઇગસ્ય અઠ જોગી જટાળા, કેઇ બોલે મંગલમાળા. સંવૃણાં ૧૦.
 ઇંધાદિક નરની ટોળી, ભરી ઝાલે ગલાલની ઝોળી;
 વેસ્થા વર નાટક ચાતે, ચડનાણી તણા ચુલુ માતે. સંવૃણાં ૧૧.
 જોમ સૂત ઉવાઈ કઢાવે, તેમ જિનપરે મુનિને થાવે;
 ચુલુવંત સુરિ ઉવઝાયા, બહુશ્રત ગીતારથ રાયા. સંવૃણાં ૧૨.
 ત્રણેને માદામધ્યાં થાવે, શિર કમળી દુશાલા ધરાવે;
 નહીં બહુશ્રુતને કોઇ તોલે, એમ રત્નશેખર સુરિ બોલે. સંવૃણાં ૧૩.
 ગીતારથ મુરિ સમાન, અંગ ત્રીજો લહે બહુ માન;
 ગીતારથ વૃષભ કઢાવે, પરમતવાદીને હઠાવે. સંવૃણાં ૧૪.
 બહુશ્રુત તણું શાય વહંતા, બહુમલાં વખે ધરંતા;
 મલિનાં શુભલ પરિહાર, કહે અવચનસાર ઉદાર. સંવૃણાં ૧૫.
 કહે કોઇ તપસ્વી કેરું, સાદામૈયું કરવું ભરેરું;
 તે મિથ્યા મન નવિકલ્પા, સિદ્ધાંતે નથી કાંઈ જલ્પા. સંવૃણાં ૧૬.
 તપસી અઝાની ટોળે, વળગા મૂર્ખને બોલે;
 ચરકુળવાસે એ સાચા, એમ ધર્મદાસ ગણિ વાચા. સંવૃણાં ૧૭.
 ગીતારથ મિથ્યા ચાર, નવિ ભાંખ્યો ત્રીજો વિદાર;
 તે કરતાં ગીતાર્થ આણે, આવક કરતા સહુ ટાણે. સંવૃણાં ૧૮.
 સદામૈ ધુસંજ સંચરીયા, વૈભારગિરિ ઉતરિકા;
 ખંડ છઠ્ઠે સાતમી ઢાળે, શુભવીર વિવેકી નિદાળે. સંવૃણાં ૧૯.

દોહરા.

- બૂપતિ ધમ્મિલ ગિતરી, દસથી કરત પ્રણામ;
 અભિગમ સધળા સાચવી, કર ધરી શ્રીફળ દામ. ૧.
 દેઇ ત્રણ પ્રદક્ષિણા, બેટ ધરી બહુમૂલ;
 દર જોડી સ્તવના કરી, બેઠાં ચિત્ત અનુકૂળ. ૨.
 બેડી સધળી પરબદા, ચરસન્મુખ સુવિનીત;
 રાણી બત્રીશ પણ તિહાં, દરબે ઉલ્લસિત ચિત્ત. ૩.
 સણવા વહે ધર્મ તે, વૃષ ધમ્મિલ કુમાર;
 ચર પણ તેહને દેશના, દીપ્તે પુષ્કર જળધાર. ૪.

ઢાળ ૮ મી.

(હસ્તિનાગ પુર વર ભક્ત—એ દેશી.)

- ચેતન ચતુરી ચેતના, તમે ચેતો ચિત્ત મજાર રે;
 મોહની મદિરા છાકમાં, નહિ લોહિત્તર સુખસાર રે. ૧.
- નહિ લોહિત્તર સુખ માર, કરો રૂચિ તત્ત્વની, ગુણવંત રે;
 ગુણવંત પ્રસંત ભદંત, સમય વેદી કહે, અરિહંત રે. એ આંકણી.
- ગિરિસરિ દુપલના ન્યાયથી, કાકતાલીને દર્શાવ રે;
 નરભવ દુર્લભ પામીયો, નાવ ભુલું રતનદીપ જાંત રે. નાવ૦ કરો૦ ૨.
- દેશ અનારજ જગ ધણી, નિહાં ધર્મઅક્ષર નહીં દોષ રે;
 નણ્ય અથો એજે ગયો, સ્યો નરભવ પામ્યો સોય રે. સ્યો૦ કરો૦ ૩.
- આરજ દેશે જનમ દુઝ્યો, પણ્ય આજે અનારજ હોય રે;
 ભાપા આચાર વણિજ ક્રિયા, કુળ જાત વેશ ગામ જોય રે. કુળ૦ કરો૦ ૪.
- કાંઈક પુણ્ય બજે કરી, લહે ઉત્તમ કુલ દુર્લભ રે;
 અધ્યાય રોજે મલો, કુળ પામે પણ્ય શો અચંભ રે. કુળ૦ કરો૦ ૫.
- પૂરણ પુણ્યે પામીએ, કુળ આયુ નિરામય દેહ રે;
 પાંચે ઇન્દ્રિય પરવડાં વળી, આજીવિકા સુખ જોલ રે. વળી૦ કરો૦ ૬.
- તે પણ્ય પામ્યે દલહો, બદુશ્વત ગુરનો સંજોગ રે;
 ગામ નગર પુર જોવતાં, નહિ સધજો મુનિનો જોગ રે. નહિ૦ કરો૦ ૭.
- ભાગ્ય ઉદયમાં ગુર મળ્યા, ચક્રિઅગે એ ધુર અંચ રે;
 માંભજણું ગિદાંતનું, તે દુર્લભ ગુરને મંગ રે. તે૦ કરો૦ ૮.
- આલસ મોહ પ્રમાદને, તજી ધર્મ મુલ્યે એક ચિત્ત રે;
 શ્રદ્ધા ભામન રમણતા, ધરે મુમકિત લક્ષણ નિલ રે. ધરે૦ કરો૦ ૯.
- મમગવેગાદિક ગુણે, વસીયો રસીયો શ્રુત ધર્મ રે;
 તત્ત્વરૂચિ યજ્ઞ સાંભળે, દોષ ભેદે ધર્મના મર્મ રે. દોષ૦ કરો૦ ૧૦.
- મર્મ દેશચરિત યજ્ઞ, તિહાં મર્મ વિરલ અલુગાર રે;
 ચરણ કરણ ગુણ ઉત્તરે, મળ ભેદે મહાવત ધાર રે. મળ૦ કરો૦ ૧૧.
- નૂ જગ જલણ અનિલ તર, એ યાવર પંચ પ્રકાર રે;
 દુર્તિ ચક્રે પલ્લિદિ મળી, તસ ભેદ કલ્યા એ ચાર રે. વસ૦ કરો૦ ૧૨.

નવવિધ જીવની કાવની, તજે . દિંગા મન વચ કાવ રે;
 કૃત કારિત અનુમોદના, એમ બેદ એકાદી ચાવ રે. એમં કરોં ૧૩.
 કાલત્રિકે તસ વર્જતા, અરિહંતાદિક કરી માખ રે;
 બીજું મૃપાવાદ છંડતા, ભવઅમણાદિક ભવ દાખ્ય રે. ભવં કરોં ૧૪.
 મત્ય અસત્ય ને મિત્રતા, એ દશવિધ તિગુણ ત્રીશ રે;
 બાર બેદ વ્યવહારના, મળી મર્વ એ બેંતાળીશ રે. મળોં કરોં ૧૫.
 દ્રવ્યથી ખટ દ્રવ્ય આસરી, વળી ખેત્રથી લોગાલોગ રે;
 દિન રાત્રિ કહિ કાળથી, ભાવથી રાગ રોપ સંજ્ઞેમ રે. ભાવથીં કરોં ૧૬.
 સ્વામી જીવ ગુરુ જિનયડી, અદત્ત ચતુર્વિધ હોય રે;
 દ્રવ્યાદિકથી ચોગુણ, સોળ બેદ એણી પરેં જોય રે. સોળં કરોં ૧૭.
 કાળત્રિકેં મન વચ તાલું, એકસો ચુઆળીશ બેદ રે;
 અમલ વર્ગેં મુનિવરા, જે ટાળે ભવમય ખેદ રે. જેં કરોં ૧૮.
 દેહ ઔદારિક વૈકિએં, નવ વાડે બેદ અદાર રે;
 દ્રવ્યાદિકથી ચોગુણ, ચિત્ત ધરતા તે અણુગાર રે. ચિત્તં કરોં ૧૯.
 નવવિધ પરિઅહ છંડતા, પગ મંડતાં જ્યણા ધરંત રે;
 કાળ બહુ છટેં શુભેં, સાતમેં થોવ કાળ વસંત રે. સાતમેં કરોં ૨૦.
 સર્પ જલજી ગિરિસાગર, બ્યોમ તરંગજી અલિ મૃગસૂર રે;
 પદ્મ પવન ધરણી સમા, મુનિ ભાંખે અનુજ્ઞેમ દાર રે. મુનિં કરોં ૨૧.
 દેશ વિરતિધર થૂલથી, હિંસાનાં કરે પચ્ચખખાણુ રે;
 પાંચ મોટકાં જૂઠનાં, પચ્ચખખે થૂલથી વ્રત જાણુ રે. પચ્ચં કરોં ૨૨.
 ત્રીજે અદત્તાદાનનું, ચોથે પરદારા નીમ રે;
 ઇચ્છા પ્રમાણે થૂળથી, પરિઅહ નવવિધની સીમ રે. પરિઅહં કરોં ૨૩.
 દિશિ પરિમાણે ગમન કરે, ભોગ ઉવભોગ નિયમ વિચાર રે;
 કર્મોદાન પત્ર તજે, અનર્થ દંડ પરિહાર રે. અનર્થં કરોં ૨૪.
 નવમે મામાયિક નિયમ કરે, દશમે વ્રત સંખેપ ચાવ રે;
 મંત્ર બજેં જેમ વીંછીનું, કાંઈ એર તે ડકે જામ રે. કાંઈં કરોં ૨૫.
 ભંગા અસીતી ઓળખી, પોમહ કરતા શુભ ચિત્ત રે;
 બારમે મુનિ ધર તેડીને, પડિલાલી જમે ગૃહી નિય રે. પડિલાં કરોં ૨૬.

પચ પચ સધળે પ્રતે, જાણી તજવા અતિચાર રે,
 રથ બેઠી મારગ કટે, તેમ એ પ્રત મુક્તિ વિચાર રે તેમં કંગેાં ૨૭
 એકવીશ દ્રવ્ય ગુણ ઉત્તરા, વળિ પશુતીસમ ગુણ સાર રે,
 જ્ઞાનથી સત્તર જે ધરે, તે પામે ભવનો પાર રે તેં કંગેાં ૨૮
 દાન શીયલ તપ જાવના, તિહા દાન ગૃહીને વિશેષ રે,
 તે પશુ ભાવે ફળ દીએ, અમૃતાનુદાન અશેષ રે અમૃતાં કંગેાં ૨૯
 દાન દીપતા સાધુને, વરભક્તિ વિશેષે નાર રે,
 પાત્ર કોડી મોવન તણી, સુરવૃષ્ટિ કરે તસ દાર રે મુરં કંગેાં ૩૦
 નિશ્રા પ્રાતિવેશ્મિકી, દેખી તેડે મુનિ ગેહ રે,
 ખીર ખાક પડિનાજતી, ક્ષણ ક્ષણ જુએ જિસુ તેહ રે ક્ષણં કંગેાં ૩૧
 પૂજતા મુનિને કહે, જે દીપી વાત અશેષ રે,
 આહાર સરસ વ્રમને દિયુ, કેમ વૃષ્ટિ નહી ભવલેસ રે કેમં કંગેાં ૩૨
 તે કહે આ સરખા મુનિ, વ્રમ સરખી દાતા નાર રે,
 વૃષ્ટિ ન થાએ દુષ્ટ તણી, વિષ્ણુભક્તિ હૃદયમા ધાર રે વિષ્ણું કંગેાં ૩૩
 જ્ઞાને દીપતા બાકળા, લહુ કેવળ ચદનમાળ રે,
 જિનગુરુ વિનયને તપ ક્રિયા, ફળ વીર્મ ઉદ્ધાસ વિશાળ રે ફળં કંગેાં ૩૪.
 કયો અત કોડકોડી સાગરે, જળ ગરીબેદ કરત રે,
 જ્ઞાન ક્રિયા તવ ફળ દીએ, પ્રજિધાન દિશા નિકસત રે પ્રજિં કંગેાં ૩૫
 તસ કારણ શ્રુતજ્ઞાન છે, તે તો બહુશ્રુત ગ્રંથ આપત રે,
 વિનયે ગ્રંથસેવા કરે, વિનયીને ગુણસપત્ત રે વિનયીં કંગેાં ૩૬
 નાહી ધોષ નિર્મળ ચઇ, જેમ દેખે આરીએ રૂપ રે,
 જ્ઞાન શોભ ગુરુ દર્શને, પ્રગટે નિજ આતમ રૂપ રે પ્રગટેં કંગેાં ૩૭
 જ્ઞાનદશા ગુરુથી હુવે, જ્ઞાનથી ગિયતિ કર્મની નાશ રે,
 કેરળી પશુ અતે લહે, જ્ઞાનઉપયોગે શિવ વાસ રે જ્ઞાનં કંગેાં ૩૮
 રવિ સસિ મણિ દીપક સમો, જ્ઞાન તે વિષ્ણુ રિયા અધ રે,
 ઉપવિહારી તપ તપે, તે જાણો જૂઠો ધધ રે તેં કંગેાં ૩૯
 પ્રભુનર દીક્ષિત છે ધણા પશુ જ્ઞાની ગણ્યો પરિવાર રે,
 સુન પયના જેણે રચ્યા, તે ગણતી ચઉદ હજાર રે તેં કંગેાં ૪૦
 જગનાટ જ્ઞાની જુએ, જેણે ચાખ્યો સિન આપવાદ રે,

જ્ઞાન લેહેરમાં જે રમે, શિવરમણી કરે તસ માદ રે. સિવં કરો ૧૧.
 જુદે ખડે આઠમી, દાળ પૂર્ણ થઈ એ ખાસ રે;
 શુભવીર વચન મુણી, લહો જ્યક્ષમળ ધર વાસ રે. લહો કરો ૧૨.

દોહરા.

એણી પરે દેઈ દેશના, જનમ રજા મુનિરાય;
 તવ ધર્મિજ્ઞ તે વીનવે, વિનયે પ્રણુમી પાપ. ૧.
 ભગવન કહો કાણુ કર્મથી, માતાપિતાદિ વિજ્ઞેય;
 બાળપણે મુઝ કેમ થયો, વળી પામ્યા મુખ ભોગ. ૨.
 હામ હામ ઝાઢિ મળી, રાત્ર્ય થયું શ્રીકાર;
 ખેચર જૂચર કન્યકા, એમ મુખ દુઃખ પ્રકાર. ૩.

દાળ ૯ મી.

(જે દેશન. મુણી રહ લાગશે—એ દેશી.)

જે સુરિ કહે સાંભળ રાજવી, જે પૂર્વ ભવતણી વાન;
 જે આ ભવથી ત્રીજે ભવે, જે અનુભવિયાં અવદાન. ૧.
 જે અજ્ઞાની પશુ આતમા, જે ન લહે પુણ્ય ને પાપ;
 જે જ્ઞાતાવર્ત ભવોદધિ, જે દુખ્યો લહે સંતાપ. ૨.
 સુરિ કહે સાંભળ રાજવી. એ આંકણી.
 જે જંમુદીપ ભરતે પુરા, જે ભરખ્ય રોહેર મઝાર;
 જે ચતુદ્ધમન રાગ તિહાં, જે ધારણીનો ભરતાર. ૩.
 જે તિહાં મહાધન ગાથાપતિ, જે નારી મુનંદા તાસ;
 જે મુનંદ નામેં મુત થયો, જે ધર મિથ્યાત નિવાસ. ૪.
 જે આઠ વરસનો જન્મ દુખ્યો, જે મૂક્યો ભણુવા તેહ;
 જે નિજ કુળ ઉચિત કળા ભણ્યો, જે ભદ્રક સરણ સનેહ. ૫.
 જે દાગાંતરે પડણાગતે, જે આંઆ પ્રાચીન મિત્ર;
 જે તસ પડણાગત કારણે, જે ભોજન કરત વિચિત્ર. ૬.
 જે સેઠ મુંદંદને એમ કહે, જે જઈ સૌનિકને જોડ;
 જે લાવો પડણા કારણે, જે સુંદર મંસ સનેહ. ૭.
 જે અનિયમિ સદિત મુત નિકળ્યો, જે સાથે લીધા દામ;
 જે મંસ ન મળિયું તસ ઘરે, જે ન મધ્યુ પીજે દામ. ૮.

હજે વર્ષો સુનદે નરિ ગ્લો, હજે ગયા માહીને ધામ,
 હજે પાય મીન લીલા જવતા, હજે આપી પરજ્યા દામ હજે ૦ ૯
 હજે નદીય કિનારે આવતા, હજે મત્સ્ય સુનદને દેખ,
 હજે દેહ ગાય કરી આવશુ, હજે ઘર જાત્રે એ લેખ હજે ૦ ૧૦
 હજે અનિયિ કહી ગાયે ગયો, હજે તડકડતા તે દેખ,
 હજે કુવરે જળે વેહેરસીયા, હજે કંજા સુનદ નિગેષ હજે ૦ ૧૧
 હજે પૂરે પચી અનિયિ મલ્યો, હજે તે કહે જળ મેરેવાત,
 હજે ખેદલયો ધર આવીને, હજે ગોને કરી સરિ વાત હજે ૦ ૧૨
 હજે ગેહ પૂજતા સુન કહે, હજે રૂપ પામ્યા જળ મધ્ય,
 હજે રોધે ભયોં શ્રેયી કહે, હજે તેણે હામે તુઝ વધ્ય હજે ૦ ૧૩
 હજે વાયોં સજને પશુ નરિ ગ્લો, હજે મિથ્યાત્વી વિકરાગ,
 હજે કડ કપાગે આ હણ્યો, હજે મરણ લલો તતમાગ હજે ૦ ૧૪
 હજે મધ્યમ ભાગે તે મરી, હજે ત્રિપતવવગિગિ માહી,
 હજે રિસમ કહા પધિનો, હજે મદર રાગ ત્યાહી હજે ૦ ૧૫
 હજે તમ વનમાના વગલા, હજે દપની પ્રીતિ અતીત,
 હજે નામે સરલ તસ સુત થયો, હજે તેહ સુનદનો જવ હજે ૦ ૧૬
 હજે જોનન વેળા જાગતો, હજે મરણ ગયો તસ તાત,
 હજે પત્રિપતિ પદ ચાપીયો, હજે મળી તસકર સઘાત હજે ૦ ૧૭
 હજે એક દિન રાત્ર ધરી ગયો, હજે પાચથદી નદી ફર,
 હજે મારગવી બના નરા, હજે ફરાતનુ તેજ પ્રચૂર હજે ૦ ૧૮
 હજે નિહા તિહા ફરત તિરાયુધા, હજે દેખી ગયો તમ પાસ,
 હજે સગન કુવર સરમે નમે, હજે ધર્મલાભ દિગે તાસ હજે ૦ ૧૯
 હજે સન્ન કહે તમે ગણુ હો, હજે ગેહેવુ જણુ દીગે દેશ,
 હજે તે તે અમે અણુગાર છુ, હજે યાનક ધર્મ નિરોષ હજે ૦ ૨૦
 હજે જાણુ મોરહતીરથે, હજે જૂના પજ્યા અમે આજ,
 હજે મત્સ્ય પ્રહે એણે મારગે, હજે જાગે સુખે મહારાજ હજે ૦ ૨૧
 હજે પશુ મટા ધર્મ તણો નિધિ, હજે મુનિ કહે સુખીગે કુમાર,
 હજે ધર્મ તે પગને ન દુખ દુગે, હજે એમ હી મન નિહાર હજે ૦ ૨૨
 હજે પત્રિપતિ પાચે ગયો, હજે એક દિન ગામને ધાત,

હરે વાડ સહિત તે નિકળ્યો, હરે ગામ વને રહ્યા રાત. હરે ૦ ૨૩.
 હરે તિહાં મુનિ વચન તે સાંભર્યું, હરે પરદુઃખે ન રહે ધર્મ;
 હરે લૂંટી માલ તરકરે ભણે, હરે મુઝ શિર દુઃખે પાપ કર્મ. હરે ૦ ૨૪.
 હરે તેણે ગામ ધાત તે નડીં કરું, હરે ન રહું ચોરને લાર;
 હરે ચિંતિ ચોર ધાટી તણ, હરે જાંડી નિજ દહિયાર. હરે ૦ ૨૫.
 હરે મુનિવાસિત નગરે ગયો, હરે લોભ મત્સર પરિવાર;
 હરે જીવ ઉપર કરૂણા ધરે, હરે કરે આતમ ઉદાર. હરે ૦ ૨૬.
 હરે ભદ્રકલાવે તે મરી, હરે પું ધર્મિલ અવતાર;
 હરે જીવદા ધર્મે કરી, હરે પામ્યો ઝાઝિ ઉદાર. હરે ૦ ૨૭.
 હરે પિતૃવિરોધ અસનચક્રી, હરે ગુરૂવચને તપ કીધ;
 હરે મંત્રી રમણી નૃપ સંપદા, હરે તપથી આદ્ય મહાસિદ્ધ. હરે ૦ ૨૮.
 હરે એમ મુણી ધર્મિલ પાળીયો, હરે જાતિરમરણ નાણ;
 હરે કર જોડી જોભો ચણ, હરે કહે સવિ વાત પ્રમાણ. હરે ૦ ૨૯.
 હરે જાંડે ખડે એ કહી, હરે નવમી ગુદર દાળ;
 હરે શ્રીશુભવીર મુનીસરે, હરે દિયો ઉપદેશ રસાળ. હરે ૦ ૩૦.

કોહર.

સાંભળી એમ ધર્મિલ કહે, સુખ દુખ કર્મ વિચાર;
 અહો અહો ભવનાટકે, નાચ્યો જીવે સંસાર. ૧.
 ભવદાવાનળ જાળમાં, દાધો વાર અનંત;
 તિહાં પુમે શીતળ જાંબડી, મળીયા મુઝ ભગવંત. ૨.
 ભવજળધિમાં ઝહાઝ સમ, દીધો સંજમ મહારાજ;
 મદહુ આસેવન શીખથી, સિઝે વંછિત કાજ. ૩.
 રાત્રીભારે સુતને કવી, જશેમતિ વિમળા સાથ;
 ધર્મિલ સંજમત્રી વરે, ધર્મરૂચિ ગુરૂ દાથ. ૪.

ઢાળ ૧૦ મી.

(રહીયો રે આવાસ દુવાર—એ દેશી.)

વંદીને વળીયો સવિ પરિવાર, તિહુ જણુ ગુરૂની સાથે વિચરતાં જ;
 ગુરૂતનાધિક વિનય વિશેષ, રહેત સમાધિ તત્ત્વ વિચારતાં જ. ૧.

- રક્ષક પટવદ્રને પટકાય, પાંચ ધંદિયો વિપવથી નિગ્રહે જી; ૨.
લોભને નિગ્રહે નામ નિગ્રથ, કરણવિશુદ્ધિ ખતિ ગુણે રહે જી.
સંજમ જોગે રંગિત ચિત્ત, ભાવ વિશુદ્ધે પડિલેહણ કરે જી;
અકુશળ મન વચ કાયનો રોધ, પરિસહ ઉવસગથી ચિત્ત નવિ કરે જી. ૩.
ચરણ કરણ દોષ સિતરી સાર, શાસ્ત્ર અભ્યાસ કરે ઉચ્ચ ભરે જી;
નવકંઠી કરે ઉચ્ચ વિહાર, દોષ ઘેંતાલીરા આહારના પરિહારે જી. ૪.
વેપણુ ગુરૂ વેપાવચ્ચ હેત, ધરીયા . સમિધ વળી પ્રાણુને ધારણે જી;
સંજમ કિરિયા જ્ઞાન નિમિત્ત, આહાર કરે છે મુનિ ખટ કારણે જી. ૫.
રોગપીડિત ઉપસર્ગને કાળ, બ્રહ્મપાલન મદનોદય ગાળણે જી;
જીવદયા અણુસણુ તપ હેત, આહાર ત્યજે છે મુનિ ખટ કારણે જી. ૬.
પ્રવચન માતા આઠ કહાય, પંચસમિચ્છે મળી તણુ શુભિ ધારતા જી;
દુઃખા મિચ્છાદિક દશ ચક્રવાલ, સામાચારી આચારી પાળતા જી. ૭.
અનાચિરાણુ બાવન પરિહાર, દશવૈકલિક સૂત્રે જે કહ્યાં જી;
સત્તર અસંજમ કિરિયા પણુ વીરા, વીશ અસમાની કાણુ દૂરે રહ્યાં જી. ૮.
સંત પ્રસંત તથા ઉપશાંત, સર્વ સંતાપે વર્જીત મુનિવરા જી;
અસમ અનાશ્રવ ને જિજ્ઞાસ, નેહનો લેપવિષ્ણેરણુ સુંદરા જી. ૯.
શંખની પેરે નિરંજન નાથ, જીવ પરે અપ્રતિહત ગતિ વરે જી;
નિરાલંબનતા જેમ આકાશ, અપ્રતિજહ વિહારી પવનપરે જી. ૧૦.
શારદજળ પરે ઉદય છે શુદ્ધ, પંકજ દળ પરે નિરૂપમ લેપતા જી;
કર્મ પરે ગુપ્તેન્દ્રિય સાધ, ખડ્ગ વિપાણુ પરે એક જાતતા જી. ૧૧.
પાખી પરે પરિકર નિર્મુક્ત, ભારંડ પક્ષી પરે અપ્રમત્તાતમે જી;
ગજપરે કર્મ અરિ પ્રતિ શર, વૃષભની પરે જાત પરાક્રમે જી. ૧૨.
સિંહ જ્યુ પરિસહ જાતુ અભીત, મેરૂપરે ઉપસર્ગે નિત્રિ ચલે જી;
સાગર પરે ગંભીર સ્વભાવ, અંદ્રપરે જગવલ્લ શીતલે જી. ૧૩.
જ્ઞાનતપે કરી રવિસમ તેજ, જાત્ય કનક જ્યુ દીપે ગતમલે જી;
વસુમતિ પરે સવિ ફરસ સહંત, તેજ હુનારાન ધ્યાન ન તે ઝળહળે જી. ૧૪.
નહિ પ્રતિબંધ મુનિને રે ક્યાંહી, દ્રવ્યાદિ ભેદે તે ચઉવિહ કલો જી;
દ્રવ્ય સચિતાચિત્ત મિથ્ર ભાવ, જોત્રથી ગામ નગર અટવી રહો જી. ૧૫.
કાળથી સમાપાદિક દીહકાળ, ભાવથી પાપસ્થાન અદાર છે જી;

સમ તૃણ મણિકંચન ને પાપાણુ, સુખ દુઃખ દહ પરલોક ન પ્યાર છે ૭. ૧૬.
 ભવ્યકમળ પદ્મિણીહણુ સુર, કર્મચક્ર નિર્ધાતન ઉડીયા ૮ ૭;
 એણી પરે સંજમ વ્રત ચિરકાળ, પાળતાં નિહું જણુ શિવ ઉત્કંઠીયા ૭. ૧૭.
 એક માસ કેરું અણુસણુ કીધ, ધર્મ સુધ્યાને આપુ પૂરણુ કરી ૭;
 અન્યુત સ્વર્ગે ધર્મિભક્ત જાય, ઇંદ્રસામાનિક સુરસંપદ વરી ૭. ૧૮.
 જશોભતિ વિમળા તિહાં સુર ચાપ, બાવીસ સાગર આપુ પુરણુ કરી ૭;
 મહાવિદેહે રાજવી કુળ પુણ્ય સંભેગે તિહું જણુ અવનરી ૭. ૧૯.
 ભોગવી સુખ સંસાર વિલાસ, ચારિત્ર લેછ તપ કરશે મુદા ૭;
 દેવળ પામી કરશે વિહાર, અવિચળ સુખ વરશે શિવ સંપદા ૭. ૨૦.
 છઠું ખડે દશમી એ દાળ, ચરણ કરણ શુણુ રસિક કદનોતસી ૭;
 શ્રીશુભવીર વિવેકીને ચિત્ત, ખટરસ ભોજન સીર તળોતસી ૭. ૨૧.

દોહરો.

એ ધર્મિભક્ત નૃપની કથા, પૂરણુ થઇ સુપ્રમાણુ; ૧.
 સાંભળી ઉર્લસિત ભાવશું, કરજ્યો વ્રત પન્થપ્રખાણુ.
 એમ નિમુણી પ્રભુદેશના, ઉઠ એણીક રાય;
 ત્રિસક્કાનંદન વંદીને, હરખે નિજ ધર જાય. ૨.
 કૃમતતિભિરને ટાળતા, વર્દમાન જિન ભાણુ;
 ભવિક કમળ વિકસાવતા, વિચરે મહિપત્ર ઢાણુ. ૩.

કથાશી.

(તૂઠો તૂઠો રે—એ દેસી.)

ગાયો ગાયો રે મહાવીર જિનેશ્વર ગાયો;
 લોકલોક પ્રકાશક સાહિબ, જગનો તાત કહાયો;
 રાજ્યગૃહીપુર શુણસિસ ચૈત્યે, ધર્મિભક્તચરિત્ર સુણાયો રે.
 મહાવીર જિનેશ્વર ગાયો. એ આંકણી. ૧.
 અનભિક્ષાપ્ય અભિક્ષાપ્ય અનંતા, ભાગ અનંત ઉચ્ચરાયો;
 સાંભળી સોહમસ્વામી ગણધર, તે શવિ સૂત્રે રચાયો રે. મહાવીર ૨.
 સૂત્રપરંપર ચાલ્યું આણ્યું, પંચાંગી સમુદાયો;
 આચારજ વાચક વર પંડિત, શાસ્ત્ર ધણું વિરચાયો રે. મહાવીર ૩.

પણ દ્વાદશ પરથી દુર્ભિક્ષિ, વસતિ ગામ ગમાયો;
 તેમ મુનિ પાઠ પદન રમ્ભતે ધારણ, બહુ ગદ્ય અલ્પ કરાયો રે. મહાવીર૦ ૪.
 જેમ જેણે સાંભળ્યું તેમ તેણે રચિયું, રાંકિત સાત્ર લદાયો;
 ભવભવ બીરને સર્વ પ્રમાણિક, બહુ શ્રુત વપણે કરાયો રે. મહાવીર૦ ૫.
 પૂરવધર અવધિ મન કેવળી, કળીજીગમાં તસ હાણી;
 શાસ્ત્ર ધણું રાંકિત મતિ થોડી, બહુશ્રુત વચન પ્રમાણી રે. મહાવીર૦ ૬.
 વસુદેવહિંદી રચી અતિ મોહોટી, તિહાં એ ચરિત કહાયો;
 પૂરવ સુરિવર પંડિત બીજે, ધર્મિભલ ચરિત રચાયો રે. મહાવીર૦ ૭.
 પણ એક વાત મજે નહીં જોતાં, બિન્ન બિન્ન રચનાયો;
 પ્રાકૃત ગદ્ય પદ્ય સવિ જોઈ, સુંદર રાસ બનાયો રે. મહાવીર૦ ૮.
 બહુશ્રુત સુવિદિત નમણે જોશે, તવ શ્રમ સફળો થાયો;
 મથે ન કુશળ મુશળ મતિ બોલે, માણેક મૂલ ન પાયો રે. મહાવીર૦ ૯.
 જેમ કપિ શુંબ પુંબ કરીને, અગ્નિજ્યુ રીત મટાયો;
 પણ નર દક્ષ કપિકુળ સંગે, શીતાતે નવિ બયો રે. મહાવીર૦ ૧૦.
 પંડિત રચના બાણી સહેલે, અગાન ગર્વ ભરાયો;
 કંચુકી કારણે નદે કુશાંગી, બાણે ન ગર્વ ભરાયો રે. મહાવીર૦ ૧૧.
 પંડિત આગે ઓતા રાગે, સુશુભે શાસ્ત્ર સવાયો;
 વિસ્તરશે વટશાખા પુષ્પની, પથંગ રીતગ જાયો રે. મહાવીર૦ ૧૨.

પ્રશસ્તિ:

તપગચ્છ કાનન કલ્પતરૂપમ, વિગ્ધ દેવ સુરિયા જી;
 નામ દશોદિશ જેહતું આણું, ગુણી જન વૃદ્ધે ગવામા જી;
 વિગ્ધસિંહ સૂરી તસ પટધર, કુમનિ મતગજસિંહો જી;
 તાસ શિષ્ય સુરપદવિ લાવક, લક્ષ્મણસિંહ દેહો જી. ૧.
 સંધ ચતુર્વિધ દેશવિદેશી, મળિયા તિહાં સક્રતે જી;
 વિવિધ મહોત્સવ કરતા દેખી, નિજ સુરિપદને હેતે જી;
 પ્રાયે શિયિત્રપણું બહુ દેખી, ચિત્ત વેરાગે વાસી જી;
 સુરિવર આગે વિનય વિરાગે, મનની વાત પ્રકાશી જી. ૨.
 સૂરી પદવિ નવિ લેવી સ્વામી, કરશું દિરિયા ઉદ્ધાર જી;
 કહે સૂરી આ ગાદિ છે તુમ સિર, તુમ વચ સહુ અણુગાર જી;

- એમ કહી સ્વર્ગ સધાયા સુરિવર, સંધને વાત સુણાવી જી;
 સત્યવિજય પંન્યાસની આણા, મુનિગણમાં વરતાવી જી. ૩.
- સંધની સાથે તેણે નિજ હાથે, વિજયપ્રભુસુરિ યાપી જી;
 ગચ્છનિદ્રાએ ઉઘાડી વિહારી, સવેગતા ગુણ વ્યાપી જી;
 રંગિત ચેત્ર લહી જગ વદે, ચેત્ય ધન્યો લક્ષી જી;
 સુરિ પાઠક રહે સન્મુખ ઉભા, વાચક જસ તસ પક્ષી જી. ૪.
- મુનિ સંવેગી ગૃહી નિર્વેદી, ત્રીજો સવેગ પાખી જી;
 શિવ મારગ એ ત્રણે કહીએ, ઇહાં સિદ્ધાંત છે સાખી જી;
 આજ્ઞા મુદ્ગતી સૂરી જેમ વદે, આર્ય મહાગિરિ દેખી જી;
 દો તિન પાટ રહી મરજદા, પણ કલિજુગતા વિશેખી જી. ૫.
- ગૃધ્રિકજલાસી જનતાપાસી, નૃપ મંત્રી પણ ભળીયા જી;
 સત્યવિજય ગુરુ શિષ્ય બહુશ્રુત, કપૂરવિજય મતિ બળીયા જી;
 તાસ શિષ્ય શ્રીખિમાવિજય બુધ, વિદ્યા શક્તિ વિશાળી જી;
 જસ પસાયે જગતમેં આવો, કપૂરચંદ બહુશાળી જી. ૬.
- તાસ શિષ્ય શ્રીમુજસવિજય બુધ, તાસ શિષ્ય ગુણવંતા જી;
 શ્રી શુભવિજય વિજય જસ નામે, જે મહામોહ મહંતા જી;
 પંડિત વીરવિજય તસ શિષ્યે, રચના રચી સુરસાળ જી;
 ધર્મિભક્ત ચરિત ઇતરનત વીખ્યા, મેહેલી કરી પૂજમાળ જી. ૭.
- વિજયદેવેન્દ્ર સૂરીસર રાજ્યે, કવી ભવીકંદ પ્રસિદ્ધિ જી;
 રાજનગરમાં રહીય ચોમાણું, રાસની રચના કીધી જી;
 સંવત(૧૮૯૬)અઢારશેં જન્નું વરસેં, આવણ ઉજળી તીજે જી;
 આ ભવમાં પચ્ચખ્યાણ તણું કુળ, વરણવી બધું મન રીજે જી. ૮.
- તણ હજાર ને પટથાત ઉપર, રસોકની સખ્યા ધારો જી;
 દક્ષ પરીક્ષક નર જો સુણશે, તો ત્રમ સકળ અમારો જી;
 જે ભાવેં એ ભણશે ગણશે, ત્રણ ધરી સાંભળશે જી;
 શ્રદ્ધાભાસન તત્ત્વરમણ રસ, સિચન પ્રત પ્રજશે જી. ૯.
- દેહ નિરામય રોહી સુખાત્રય, અસન સુધામય કરશે જી;
 મંદરીએ પગ પગ ઝળકંતી, ચપળા કમળા કરશે જી;
 પુત્ર પવિત્ર કલત્ર વિચિત્રા, નેત્રાનદે વિચરશે જી;

- વાજી રાજી વિરાજિત બહુર, સિંહુર ચઢી સંચરશે જી. ૧૦.
 રતન ખેલેલમેં સેહેલ કરશે, સજ્જન મુલત પરિવરશે જી;
 જિનચુરૂ ગીત જ્ઞાન જૂત શાળા, મંગલિક માળા વરશે જી;
 ભવ તરશે હરશે સર્વ પાતક, સ્નાતક પદ અનુસરશે જી;
 સુખભર શિવ સુંદરી વરમાળા વિમળા કઠે વરશે જી. ૧૧.

इति श्रीमत्तपागच्छीय संविज्ञ सुज्ञ पंडित श्री १०८ पंडित
 श्रीशुभविजय गणेशिष्य पंडित श्रीवीरविजय गणिभिर्विरचिते
 श्रीधम्मीलनूपचरित्रे प्राकृतप्रबंधे षष्ठः खंडः समाप्तस्तत्स-
 माप्तौ च धम्पिलकुमार रासोयमपि परिपूर्णः

શ્રી અંદ્રશેખરનો રાસ.

કૃતવિલખિત વૃત્ત.

- ચતુર ચિત્ત સરોજ વિકાસકમ્, જનિ જરા મરણોદ્ભવ નાશકમ્ ;
 અખિલ વિશ્વ વિસોકન ભાસ્કરમ્, જ્યકરં પ્રજામામિ જિનેશ્વરમ્. ૧.
 પરમ મંત્રમિમં રમરણે નયત, શુન મહોદધિ પારગતોરમ્બહમ્ ;
 પ્રતિદિનં પ્રજામામિ જ્યાવહમ્, શુચિતરં શુભવૈજ્ય નામકમ્. ૨.
 જ્યતિ મે જનની વિજ્યાલિધા, હૃદય પદ્મસુપ્તશનિ સસ્થિના;
 ગહન શાસ્ત્રપથં વિશ્વદં મયા, અદિતિસંધિન વાન્વિશ્વવત્. ૩.
 વિધિસુતામલિનસ્ય સરસ્વતીમ્, વિશુધ મંદ સદૈશ્વ વિદ્યાપિનીમ્ ;
 રસિક પ્રાકૃતજંધ કથામિમામ્, વિરચ્યામિ મહોદય હેતવે. ૪.

ખંડ ૧ લો.

દોહરા.

- શ્રી સંજેશ્વર પાસજી, નામથી વિધન પળાય;
 પ્રિયમેલક પરમેશ્વર, નમિ પદાવતિ માય. ૧.

- ઈશદેવ સમરણુ કરી, વ્રત ફળનો અધિકાર;
 હ્રમ શ્રુત સાગરે વરણુઓ, તિમ કહું પર ઉપગાર. ૨.
 કોસંળી પુરી પરિસરે, સમવસર્પા હન વીર;
 રતનગદે દીધ દેશના, ધ્વનિ જળધર ગંભીર. ૩.
 દુર્વિધ ધરમ શિવ સાધને, સર્વ વિરતિ અણુગાર;
 દેશ વિરતિ સુખ પંચ છે, આવકનાં વ્રત બાર. ૪.
 અતિથિ વિભાગ ચરમવ્રતે, દિગ્ધે આવક મુનિ દાન;
 ઉચિતાદિક બહુ બેદમાં, અભય મુખાત્ર પ્રધાન. ૫.
 આ સંસારરહિત થકે, ત્રિકસિત રોમ વદન;
 ભક્તિ વશે' મુનિ દાનથી, પરભવ મુખ સંપન્ન. ૬.
 નાયોપાર્થન ધન થકી, અશન વસન અણુગાર;
 સુર મુખ ભોગવી તે નરા, શિવ સુંદરી ભરતાર. ૭.
 શાસ્ત્રિભદ્ર આદે ધણા, તરિયા ઈશુ સંસાર;
 વળી અચરિજ ચરિતે હુઆ, ચંદ્રશેખર નૃપ સાર. ૮.
 પ્રેમે પૂછે પરખદા, તે કુણુ રાજકુમાર;
 જગતચર તવ ઉપદેશે, સુંદર તસ અધિકાર. ૯.

લાળ ૧ લી.

(રસિયાની દેશી.)

- સપ્તદ્વીપ સાગરવલ્લ આકૃતિ, પરિકર જાણું રે વિશાળ; સહુણાં
 જંશુદ્વીપ જગતિ અહિ દારસ્યું, સમવ્રત મોવન થાળ. સહુણાં ૧.
 વીર વચન અમૃત રસ પીછ્યે, રીઝીયે ગુણીને રે નામ; સહુણાં
 દ્વીપ ઝાઝ યીર નાંઘર નાંખિને, રથો ગુણી જન વિસરામ. સહુણાં વીર૦ ૨.
 જલ દ્વી લવણુ વિચારે' એ રહે, કંચન ગિરિ થંભ કુપ; સહુણાં
 ચૂલા અહિમુખ એથે' ચિત હરા, જુએ જગતનાં રે રૂપ. સહુણાં વીર૦ ૩.
 ન્યોતિપ ચક્રપતિ સમકિત ધરા, નિત પ્રદક્ષણા દેત; સહુણાં
 આશા મોહોટી એ ઉઘમ કરે, કોઇ દિન વિરતીને હેત. સહુણાં વીર૦ ૪.
 સાતે એત્ર તિહાં તણુ ધર્મનાં, અવર યુગલનાં રે દામ; સહુણાં
 ધર્મરાગ ભદ્રક નરનારિયો, સ્વર્ગ જતાં વિશરામ. સહુણાં વીર૦ ૫.

તિહાં આ દક્ષણ ભરત મનોહર, કાસી દેશનું હામ; સહુજીવો
 વારણ અગિ દો નદીય વચ્ચે વશી, વણારસીપુરિ નામ. સહુજીવો વીરો ૬.
 ધનવંતા વેહેવારી વસે ધણી, શિક્ષણીનો નહિ પાર; સહુજીવો
 દાનભોગી વિવેકી વરનારા, સુખીયા વરણ અદાર. સહુજીવો વીરો ૭.
 સ્વર્ગ વીમાન જીવું મંદીરમાં લીધે, દેવે રીસાવી રે નારી; સહુજીવો
 પુર શોભા જ્યોતિ જ્યોતે સજી, અપહરના અવતાર. સહુજીવો વીરો ૮.
 ઝાઝવટી વેપાર કરે બહુ, વાણિજ્ય અડસથ જોડિ; સહુજીવો
 દેશવિદેશી કૃપવિકૃત કરે, લાલ લહે લખ કોડિ. સહુજીવો વીરો ૯.
 વેશ્યા વિનયવતી વસતી ઘણી, સુંદર મંદિર ચિત્રામ; સહુજીવો
 ઈશ ધરે રથ હાથી રૂક્ષતા, જિન મંદિર સુર ધામ. સહુજીવો વીરો ૧૦.
 મહ બહુલા વિદ્યા અભ્યાસનાં, વળિ વસતીના રે ગામ; સહુજીવો
 શોભા કેતી કહું એ નયનની, તથ પડવા નહિ હામ. સહુજીવો વીરો ૧૧.
 પાસે દેવ નદી ગંગા વહે, માને સુરનાર સર્વ; સહુજીવો
 જિહાં મુનિવર બહુલા મુક્તિ ગયા, માતું પુણ્યની પર્વ. સહુજીવો વીરો ૧૨.
 મહસેન નામે રાજા રાજતો, હય ગય સૈન્ય સામ્રાજ્ય; સહુજીવો
 ચોર પીશુન શત્રુતિમિરે રવી, ન્યાયે પાળે રે રાજ્ય. સહુજીવો વીરો ૧૩.
 રતનવતી નામે પટરાણી છે, શિયળ સતીમાં રે ખ્યાત; સહુજીવો
 રૂપે રતિપતિ પ્રેમરસે ભરી, ખીજી રાણી રે સાત. સહુજીવો વીરો ૧૪.
 એક દિન પટરાણી રણી સમે, સુપને પુનિમનો ચંદ; સહુજીવો
 દેખી જાગી શુભ જિન ગાવતી, મૌકિક શૈલિકાનંદ. સહુજીવો વીરો ૧૫.
 ધર્મ કરંતી ગર્ભને નીરવહે, સંધ વજ્ર નિત્યમેવ; સહુજીવો
 ભક્તિભરે ગુરુ ધર પંધરાવતી, પુજંતી ગુરુદેવ. સહુજીવો વીરો ૧૬.
 જીવ અમાર પડહ વજ્રાવતી, વનજળ કીડાયે રમંત; સહુજીવો
 ઉત્તમ ગરબે માયને ઉપજે, દોહોલા રાય પુરંત. સહુજીવો વીરો ૧૭.
 અધમ માત લાહલા હીકર ભણે, ધરમાં ચોરીને ખાય; સહુજીવો
 પરનંદા કલહે રાતી રહે, પરધર રોવાને જાય. સહુજીવો વીરો ૧૮.
 નવ માસાંતર પુત્ર જનમ થયો, ધર ધર ઝોછવ થાય; સહુજીવો
 ચંદ્રશેખર અભિધાન સજ્જન ભૂઆ, સુપન પ્રમાણે દરાય. સહુજીવો વીરો ૧૯.
 જિમ ગિરિ કંદરમાં સુખભર વધે, નિરભય કેસરી પાળ; સહુજીવો

માય મનોરથ સાથે મૃત યથો, આઠ વરસ મુકુમાળ. સહુણાં વીરં ૨૦.
 ચંદ્રશેખરના રાસ રસાળની, પેહેલી હળકતી હાળ; સહુણાં
 શ્રી શુભવીર રસિક ઓતા ધરે, હોળ્યો મંગળ માળ. સહુણાં વીરં ૨૧.

દોહરા.

- | | |
|--|----|
| તિણે અવસર માતા પિતા, મિતે મિત મઝાર; | |
| રાજપપદેં એ થોગ્ય છે, લક્ષણવંત કુમાર. | ૧. |
| વિદ્યા વિધુ શોભે નહિ, શસ્ત્રવિના ભટ જનતિ; | |
| પપ વીણુ ગૌ નદિ જગ વિના, ચંદ્ર વિના જિમ રાતિ. | ૨. |
| એક નગર એક રાજવી, મુરખમાં શિરદાર; | |
| રાજ અલાવે મંત્રવી, ભૂપ કચેરી મઝાર. | ૩. |
| એક દિન રાજકચેરીમેં, આપ્યું આસન ભરાલ; | |
| ટોણુ નૃપતું નાચતું, ગાવે ગીત રસાળ. | ૪. |
| દાસી હજુરી રાયની, જેણે ભૂપતિ પાસ; | |
| જૂલ ચૂક બતલાવતી, કાંને ધરી મુખવાસ. | ૫. |
| ગગરંગ કરિ પૂજતા, ભૂપને નર્તકિ જામ; | |
| દાસી વયણે નૃપ કહે, રાગતણું તે નામ; | ૬. |
| રાગ અલાપિ પૂજના, નર્તકી નૃપને જામ; | |
| દાસિ કથિન રાગ કહે, પચમ રાગ તે તામ. | ૭. |
| કાર્યવસથે દાસી ગર્ધ, મંદિરમાં લહિ લાગ; | |
| નૃપ કહે નર્તકી પૂજતાં, એ સહિ જટમ રાગ. | ૮. |
| નામી આવી હિતાવળી, કહેં એ ગોડી રાગ; | |
| કલ તું રાય સભા વચેં, જોને મૂર્ખ પ્રવાદ. | ૯. |

ભાષા.

હે દાસી !

એહિ રાગ તો ગોડી, પણ જો તુમ ના માત દોડી;
 અંદા વીસતલક ચડતે, પણ નાંહિ પીછે વળતે.

પુનઃ દોહરા.

ઇમ સુણિ સર્વ સભા હસી, એ મુરખની રીત;

નાટકિયા નાદા સવે, જાણી મુરખની બીત.	૧૦.
તે માટે એ કુમરને, વિદ્યા બણવા હેત;	
પડિત પાસે મૂકિએ, નરને વિદ્યા નેત.	૧૧.
દિન સુદ્ધિ શશિ બળ લહી, બણવા મૂક્યો બાળ;	
શાસ્ત્રકળા બહુ છાતર્યું, શીખે એક નિશાળ.	૧૨.

ઢાળ ૨ જી.

(ચોરી વ્યસન નિવારીએ-એ દેશી)

એણે નગરે વેહેવારિયો, ધનસાગર રે નામે ધનવંત કે;
 પ્રીતિવતી નારી સતી, દોષ નંદન રે તસ છે ગુણવંત કે;
 સુગુણ સનેહી સાંભળો. એ આંકણી. ૧.

તે ઉપર એક ધમ્મજતાં, થઇ પુત્રી રે રૂપ લાવણ્ય ધામ કે;
 સાત વરસની સા થઇ, ગુણવંતી રે ગુણમુંદરી નામ કે. સુગુણ ૨.

ચંદ્રશેખર બણતો જિહાં તિહાં મુકી રે બણવા સા બાળ કે;
 છુદ્ધિ ઉદ્ધમ ગુર યોગથી, દોષ શીખે રે કળા શાસ્ત્ર વિશાળ કે. સુગુણ ૩.

આર વરસ બણતાં ગયાં, એક દિવસે રે મધ્યાનની વેળા કે;
 છાત્ર સરવ પેહેલાં ગયાં, કુંઆર કુંઆરી રે થયાં મહામાં બેળાં કે. સુગુણ ૪.

શાસ્ત્ર વિનોદ કથા રસે, રસ લાગો રે બહુ જાણે ત્યાંહિ કે;
 છે કુમરી કુમરને, તસ ઉત્તર રે આપેં ઉજાંહિ કે. સુગુણ ૫.

મસ્તક ગંગા દેખીને, શિવ ઉપર રે ગૌરી ધરી ખેદ કે;
 પિય કંઠે ચુબન કરે, રમે કારણ રે કહો તેનો બેદ કે. સુગુણ ૬.

ગૌરી સખતી દુખેં બરી, ધિયા મરણે રે વિધ ચુસે શિશ કે;
 મર પકુત્તર સા સુણી, અંતરસ્થ રે ચિત ધરતી પ્રેમ કે. સુગુણ ૭.

અતુર મળે જો ચતુરને, કુમરી રે હોય ગુણની ગોહ કે;
 રીઝ રસેં ભવ નિરવહે, કાંઈ દેહેણી રે નરી આવે હોહ કે. સુગુણ ૮.

કુંઆર વદેં પરવશ મુતા, પરશુવર પરણી જાવે પરદેશ કે;
 મનગમતા મેળા તજી, મુરખશું રે નિત્ય કરતી કલેશ કે. સુગુણ ૯.

સા કહે હું તમને વરી, વર બીજે રે વરવાનો નેમ કે;

ઢાળ ૩ જી.

(કાઈ ક્યો પરવત ધુધલો રે લો;—એ દેશી.)

- મંત્રી મૃત તિણે અવસરે રે લો, કુમરને પૂછે વાત રે; ચતુર નર
- યોગી ધુરત નિર્દય નરા રે લો, નીચર્યું શી એકાંત રે; ચતુર નર. ૧.
- નીચર્યું નેહ ન કીજીએ રે લો, ધ્રાપ્ત ન્યું જાંજૂ પાસ રે; ચતુર
- કસ્તુરીનો ગુણ ગળે રે લો, દીજો હી ગનો વાસ રે. ચતુરનીચર્યું ૨.
- વળતું કુમર કહે ધર્યું રે લો, નહિ સંગાત અમ કીધ રે; ચતુર
- પર ઉપગાર પણે કરી રે લો, વિદ્યા કરાવું સિદ્ધ રે. ચતુરનીચર્યું ૩.
- ઉપગાર કરતાં નીચને રે લો, મંત્રી વડે ધરે સાખ રે; ચતુર
- શી તે ક્યો હસે ધર્યો રે લો, ઉઠે કાપી પાખ રે. ચતુરનીચર્યું ૪.
- કુમર કહે જો વચન દિયું રે લો, પાલવું મરકરો ખેડ રે; ચતુર
- ઉંચ નીચ ધર ચંદ્રમા રે લો, કરત ઉઘાત ન ભેદ રે. ચતુરનીચર્યું ૫.
- અઉદશ દિન તે આવિયો રે લો, યોગી ખીજેજી હાથ રે; ચતુર
- ખડગ સાઈ કુમર ચત્યો રે લો, રાત્રે યોગીની સાથ રે. ચતુરનીચર્યું ૬.
- વીર વેશ નિરલખણે રે લો, પોહોત્યો નૃપ સમથાન રે; ચતુર
- યોગી એ મંડલ રચી રે લો, મેલે બદ્ધ બળિદાન રે. ચતુરનીચર્યું ૭.
- દુષ્ટ દેવી પૂજન કરી રે લો, ભાખે કુમરને તેહ રે; ચતુર
- શિખાખંધ મરનક કરે રે લો, રક્ષા દારણુ ગુજ દેહ રે. ચતુરનીચર્યું ૮.
- રાય ભણે નિરલખ રહો રે લો, તિખિ મુજ તરવાર રે; ચતુર
- શિખ્યા બંધ મુજ ખપ નહિ રે લો, સત્ય વડો સંસાર રે. ચતુરનીચર્યું ૯.
- એંચિ ખડગ નૃપ મુત ખડો રે લો, ચિતે યોગી તામ રે, ચતુર
- જળ કરીને હણું એકને રે લો, ગાફલ દેખું જામ રે. ચતુરનીચર્યું ૧૦.
- મુઠા ધ્યાન ધરી કરે રે લો, વિદ્યા સાધન મંત્ર રે; ચતુર
- મણ્ડા મૃતક પાસે હવી રે લો, તસ મુખ હવન કરંત રે. ચતુરનીચર્યું ૧૧.
- તિણે સમે વિદ્યાઅંતરી રે લો, તતુ ઉત્તન ચિકરાણ રે; ચતુર
- કડ કડ દંતે ગાજતી રે લો, વા કર દાતી કપાળ રે. ચતુરનીચર્યું ૧૨.
- દેખિ કુમર એમ જલસી રે લો, ખડગે ધુજવી તેહ રે; ચતુર
- લખ લહિ લક્ષણ માગનિ રે લો યોગી કોધાર્યુ દેહ રે. ચતુરનીચર્યું ૧૩.

ઢાળ ૩ જી.

(કાઠિ જ્યો પરવત ધુધલો રે લો;—એ દેશી.)

- મંત્રી સુત તિણે અવસરે રે લો, કુમરને પૂછે વાત રે; ચતુર નર
યોગી ધુરત નિર્દય નરા રે લો, નીચસ્થું શી એકાંત રે; ચતુર નર. ૧.
- નીચસ્થું નેહ ન કીજીએ રે લો, ધાખ બ્યું જાખ પાસ રે; ચતુર
કસ્તુરીના શુણુ ગળે રે લો, દીજે હીગનો વાસ રે. ચતુરનીચસ્થું ૨.
- વળતું કુમર કહે ધમ્યું રે લો, નહિ સર્ગાત અમ કીધ રે; ચતુર
પર ઉપગાર પછે કરી રે લો, વિદ્યા કરાવુ સિદ્ધ રે. ચતુરનીચસ્થું ૩.
- ઉપગાર કરતાં નીચને રે લો, મંત્રી વટે ધટે સાખ રે; ચતુર
શી તેં હોયો હમે ધર્યો રે લો, ઉઠે કાપી પાખ રે. ચતુરનીચસ્થું ૪.
- કુમર કહે જે વચન દિયું રે લો, પાવતું મરડગે ખેડ રે; ચતુર
ઉચ નીચ ધર ચદ્રમા રે લો, કરત ઉઘોત ન બેદ રે. ચતુરનીચસ્થું ૫.
- ચઉદ્ધરા દિન તે આવિયો રે લો, યોગી ખીજેડ હાથ રે; ચતુર
ખડગ સાઈ કુમર ચપો રે લો, રાત્રે યોગીની સાથ રે ચતુરનીચસ્થું ૬.
- વીર વેશ નિરભયપણે રે લો, પોટોએ નૃપ સમશાન રે; ચતુર
યોગી એ મંડલ રચી રે લો, મેયે બદ બગિદાન રે. ચતુરનીચસ્થું ૭.
- દુષ્ટ દેવી પૂજન કરી રે લો, ભાખે કુમરને તેહ રે; ચતુર
શિખાખધ મસ્તક કડ રે લો, રક્ષા કારણુ તુજ દેહ રે ચતુરનીચસ્થું ૮.
- રાય ભણે નિરભય રહો રે લો, તિખિ મુજ તગ્વાર રે; ચતુર
શિખ્યા બધ મુજ અપ નહિ રે લો, સત્ય વડોસ સાર રે. ચતુરનીચસ્થું ૯.
- એચિ ખડગ નૃપ સુત ખડો રે લો, ચિતે યોગી તામ રે; ચતુર
જગ કરીને હણુ એહને રે લો, ગારૂડ દેખુ જામ રે ચતુરનીચસ્થું ૧૦.
- મુદા ધ્યાન ધરી કડે રે લો, વિદ્યા સાધન મત્ર રે; ચતુર
મણ્ડઅ મૃતક પામે કવીરે લો, તસ મુખહવન કગત રે ચતુરનીચસ્થું ૧૧.
- તિણે સમે વિદ્યાત્યંતરી રે લો, તનુ ઉજન નિકરાગ રે; ચતુર
કડ કડ દંતે ગાજતી રે લો, વો કડ કાલી કપાળ રે. ચતુરનીચસ્થું ૧૨.
- દેખિ કુમર એમ જીભી રે લો, ખડે ધુજવી તેહ રે; ચતુર
ભય લહિ ભક્ષણુ માગિ રે લો, યોગી કોધરયુ દેહ રે ચતુરનીચસ્થું ૧૩.

મે ' સદ્ગુરુ પામે વિધો, પરનારીને. નમ	૧.
શક્તિ અગાધ છે દેવને, જો કડે કમ વિવાત,	૨
પરિત ડોમે વાયુથી, તડવગની શી વાત	૩
મોઢે મન માણસ તણા, મુઝાણા સસાર,	૪
વિન્ધ્યા વિધવ કખાયથી, તે ગુણ મણિ લડા	૫
કૃત્યાકૃત્ય દિતાદિતે, કામ વિવરા નરનાર	૬
ન સુખે ન જાણે દેખના, અપજસ મસિ વિન્ધા	૭
કામાધ તે સુખ ગણે, વિધવ વિપત્તિ નિધાન,	૮
ધતુરિત નર ભાદને, દેખે કનક સમાન	૯
જન્ય વિધવ વિન સર્પનુ, ગડડી મન જિનેશ,	૧૦
ગામ્યો અદનિશ હૃદયમા, સદ્ગુરુને ઉપદેશ	૧૧
નિહુ અજ્ઞાતુમ નામ છે, દેખણુ લોચન દાન દોન	૧૨
તૃતિય લોચન જુઓ, નામ સફળ તો હોય	૧૩
તુ યદ દેની કહે, તુમ વચ મત્ર બનણુ	૧૪
મોદમહા વિધ મિદ ગયો, ધર્મ લલ્યો અચિરેણુ	૧૫
તુ મુજ બાધવ ધર્મનો, તુહિ ગુરુ તુહિ દેવ,	૧૬
કામ પડે સહારજો, કરસુ નિત તુમ, મેવ	૧૭
વાત કરતા સાહાચ્યો, રાજ મધુરતા તેણુ,	૧૮
કુઅર કહે કુણુ એ લણે, અગ્નિ કહો વેણુ	૧૯
સા કહે ચદ્ર ગુણ વમે, કરતા રાજ ઉચાર,	૨૦
ઉપવામી ચક્રિમાસના, ચાગ ચતુર અણગાર	૨૧
કુમર કથનથી મેગલ્યો, વાદી બેટા જામ	૨૨
શુત ગુણતા નિશિ નિર્ગમે, દેની વીસર્જિ તામ.	૨૩

ઢાળ ૪ થી.

(જુઓ જુઓ અચરિત અતિ લક્ષ —એ દેશી)

મુનિ રાજ્ય લણે ગૃહિ દાનના, નિહા પાન દાન મુવિસેય દો
ઉત્તમ મધ્યમ મુનિ આવમ, અનુકંપા દાન અશેર દે.
જિન મનરિણુ પાત્ર ન પાળીએ એ આકાંક્ષી ૧

- નર પુછે મુખ મુનિરાજને, દાન લેખિક દેવે પ્રચુર તે ।
અભ્યા ધર આઠાણને રિએ, સકાતિ અદણુ સદી મુર તે । જિન૦ ૨
નેનુ યગ શાસ્ત્રે શુ કથુ, વર સાધુ સુણો મહિ કત તે ।
દેવ રામા કાઠાણુ શ્રીપુર, પ્રિય જિનમાત જિનમનરત હો । જિન૦ ૩
મૃત અત્યા મરિ મુઝ મુઝી, પાપ ઘટ તવ દાન ત્રિશિહ હો, ।
અકાનિ અદણુ દિન આરના જિનમનિએ નિજપનિ નિ હો । જિન૦ ૪
મા ભણે એ દુઃગનિ દાન છે એ યગુ તણો ઉપદેશ હો, ।
મિથ્યાતતી વાણી જામી આ ભન પ ભન સદેશ હો । જિન૦ ૫
નામ ગાહક દુઃગનિ વરે, તુજ ન વરે પાપનો ખેન હો ।
ઉપદેશે પણુ નવિ ભિજાઓ, જળધરથી જિમ મગમેલ હો । જિન૦ ૬.
મરિદેવ પુરે મરાય યરો, ખાય કટક લેહનો ભાગ હો, ।
પ્રિયા જૈન ધર્મ જાવે કરી, ગમાપુર માહે અનતાર હો । જિન૦ ૭
નૃપ અમર પ્રિયા મમગાતી, તસ પુત્રી સુરૂપા નામ હો, ।
સુખ ભરયોનન રથ પામતી, અહિસક કળાણુ ધામ હો । જિન૦ ૮
ગયવર મન્ય મગિયા નિહા, લક્ષ્મી પુરી ધન બુપાગ હો, ।
તે દેખી સુપા રીઝુ, તસ કહે દેવે વરમાગ હો । જિન૦ ૯
બધ લગન જનક પગ્ણાને, વોગારે દેષ બુ દામ હો, ।
વર કન્યા ચલતા સન્યસુ, ઉત્તાર્યા શ્રીપુર ગામ હો । જિન૦ ૧૦.
નિજ એન્ય સુખે ભાગે બધા ઉટ મુરજાણો તિણી વેર હો, ।
અધ ગિયો આસુ ધારથી, તે આરજો દેર ડેર હો । જિન૦ ૧૧.
તિણે વનમા જ્ઞાન ધગ મુનિ, રાય રાણી નમે ધરિ નેદ હો, ।
પુઠતા પુરન ભન મલા, દેવશર્મા જિનમનિ એહ હો । જિન૦ ૧૨.
મનિ વપણુને શ્રીપુર દેખિને, દોષ જાતિ સમરણુ લલત હો, ।
સરૂપા આતી કહે ઉટને, રહે જાનો પોદાર કરન હો । જિન૦ ૧૩.

દોહરો.

કર દામ કર કરમ્યડો, ભાર ધણો ધર દુર,
દાના હુ વારનિ, રાહુ ગલતે મુ

પૂર્વ ચાલ.

સુરપા મુખથી માંનેં જનાં, સુખી જૈન ધરમ ઉપદેશ દોઃ
 હંટ અંતે અણસણ આદરી, સૌ ધરમે થયો સુરવેશ દો. જિન૦ ૧૪.
 સુરપા પણ અંતે અણસણી, તે દેવની દેવી થાય હોઃ
 જે પુરવ રાગે રંગિઆ, તે રાગ દિશા નવિ જાય હો. જિન૦ ૧૫.
 નિહાંથી થયિ નર ભવ પામિને, લહિ ચરણ મુગનિ પદપાય દોઃ
 નગજો દાનેં નગળી મતિ, ભાખે મુનિવર મુણુ રાય દો. જિન૦ ૧૬.
 રવિ ઉદ્યેં મુનિ નમિ ચાલનાં, ગિરિ વન તરૂં શોભા દિઃ હોઃ
 એક અઘલ ધન દેખી કરી, ધરિ દરપ ઉતરિઆ દોઃ દો. જિન૦ ૧૭.
 નિશિદિ દહિ પેઠા મંદિરે, દોષ મરદેવા નંદ દોઃ
 વિધિ જોગે જિન વંદન કરી, મુણુ ગાનાં લહે આણુદ દો. જિન૦ ૧૮.
 ચંદ્રશેખર રાયના ગસની, કહિ ચોથી દાગ રસાળ દોઃ
 શુભવીર વચન મુણુનાં થઈ, નિત લહિએ મંગળ માળ દો. જિન૦ ૧૯.

હોહરા.

જિન વંદી વનમેં ગયો, સરવળ દેખી વિચાળ;
 મુખ મુચિ જગદ્ગજ આધને, જેહો સરવર પાળ. ૧.
 ભવજગ તરવા કારણે, આવી દો વર નાર;
 જગ ભરી જેદાં શિર ધરી, કરતી કસેશ અપાર. ૨.
 એક કહે હું આગળ ચલું, હું મુજ પુઠે ચાલ;
 એક કહે હું આગળ ચલું, હું મુજ પુઠે ચાલ. ૩.
 કુંઆર કહે કુણુ જાનિ હો, શે કારણુ હુંએ કસેશ;
 એક કહે નર સાંભળો, માહારી વાત વિશેષ. ૪.
 લોહકારની જાતિ હું, મુણુમંજરિ મુજ નામ;
 મુજ પતિ વિચારેં ભયોં, રાજદાર ખડુ મામ. ૫.
 વિરમય લાહિ જુષ પૂજો, નામ દિશુ દિગોલ;
 સા કહે મુજ ભરતારનું, રવિશેખર અભિધાન. ૬.
 મન્દ કરે એક લોહનો, ગળ પંજે જાય;
 જગધિ મંત્રિ મુગના ગળી, પાડો નિજ ધર આય. ૭.

તે નિમુણિ અપરા તિહાં, બેણી ગર્વ બટેલ;
 મુજ પતિ વિદ્યા આગળે, એ સર્વ બાળક બેજ.
 નૃપ પુછતાં બોલતી, આમી મુજ રચકાર;
 સુરદેવ વિદ્યાનિધિ, રનિમુદરિ ભરતાર.
 અથ ધરે તે કાટનો, બેરી ચક્ષુ આકાશ;
 જોઈ જગત આ સિવપુરે, ફરિ આવે ખટ માસ.

ઢાળ ૫ મી.

(રામચંદ્રકે બાગમેં ચ પો મોરીઃરહો રી-એ દેશી.)

સાંભળી રાજકુમાર, કહે તુમિ દોષ ભરી રી;
 તુમ પતિ દો વિજ્ઞાન, જાતાં જોડી મળી રી.
 વળગી અંશુલી દોષ, સમગતી ચાલો રમી રી;
 જાઓ દુશી નિજ ગેહ, એ અમ વાત ગમી રી.
 ઉકત રીત ચલી દોષ, પુઠે કુમર ચલે રી;
 લોકકાર ધર જાત, રવિશેખરને મળે રી.
 પામી આદર માન, પુછી વાત સહિ રી;
 તિણે પશુ લાહિ પુષ્પવંત, સાચી વાન કહી રી.
 દેખી લક્ષણવંત, રાખે તેહ ધરે રી;
 લેઈ અમુક્ષમ લોહ, મચ્છ સ્વરૂપ કરે રી.
 પૂછે અપવર કાધ, નર દો યમાં વે સડી રી;
 પવન કિલિ દિગ્ધે પુઠે, શુભ દિન વેળા લલી રી.
 બિહુ જણ પેલા માંહી, ઉડ્યા પખી પરે રી;
 જોવા નવ નવાં ગામ, ખેચર પદવી વરે રી.
 પોતા જળ નિધિ મધ્ય, માંનું ગર્ભે રહે રી;
 ગજરંદ્રે તે મીન, જળ તળ મોતી ગ્રહે રી.
 મચ્છ ગળે લધુ મચ્છ, તેણિપરે પેટ ભરે રી;
 મુકત ધનુશર તેમ, મીનસુખ આવે ધરે રી.
 નેચી કિલિકા લીધ, મોની એણિ પડી રી;
 પુછે નૃપ આ સિદ્ધ, વિદ્યા ક્યાંથી જરી રી.

- નેં કહે સિદ્ધા દેવી, 'પુછ એક મને રી;
કુંભી બે વિદ્યા સાથ, બક્ષિસ કરી અમને રી. ૧૧.
પણ નર રાવની બીત, મોહોટી માયા શરે રી;
જનબો જો બૂપાળ, મોહ્યો જમને' ધરે રી. ૧૨.
તે નિચુણી ચુપ નદ, કહે સુખ માંહે રમો રી;
જળ મુજ પ્રગટે રાગ્ય, તવ તું બધું સમો રી. ૧૩.
નૃપ સુન પાટવી જાણ, વિદ્યા તાસ દિગ્ધે રી;
'વિનય નમી કરજોડ,' સાંગોપાંગ લીએ રી. ૧૪.
'નૃપ કહે રહેજ્યો મિત્ર, ચિંતામળ કરી રી;
આ મુજ વચન પ્રમાણ, દેશુ' પ્રધાન વડી રી. ૧૫.
જર્મણુ' અમે પરદેશ, એમ કહિ પથે થયો રી;
એક મુગતા દસ ગેર, રથકાર ગેહે' ગયો રી. ૧૬.
મૃકના કવે તસ થાળ, રતિમુંદરિ તે લીએ રી;
કુંવરને' તવ સુર દેવ, બહુ સનમાન દિએ રી. ૧૭.
વિ'મેવસિ નહિ' કુચ, પુરિએ વદન અદે રી;
પિટ મુખેથી મૃદંગ, મધુરી વાણી વદે રી. ૧૮.
ઉત્તમ રાસ રસાળ, પાંચમી ઢાળ લણી રી;
પાના જગત શુભ વીર, મેઘની ચાહ ધણી રી. ૧૯.

દોહરો.

- કદો કુણુ દેશથી આવીઆ, મુજ મદિર મહારાજ;
પ્રગટયાં પૂરવ લવ કર્યા, પુન્ય અમારાં આજ. ૧.
નરદેવ કહે તે કહો, જે અમ સરશું કામ;
વગતું કુમર જણે ધમું, કાશી વણારથી કામ. ૨.
વર વિજ્ઞાન કળા મુગી, આઝ્યો છું તુમ પાસ;
લમિ લમને આવી દે, પામી નવિન નિવાસ. ૩.
એમ મુણિ કાટ તુરગ વડી, ઉપર કુમર ચઢાવ;
કુંચિ મિહું ગમ ના ગમી, રેષ કિધ વિદાય. ૪.
દેશ કરિ એક માસમાં, પંખિ પટે' આકાશ.

પાછા વળિ આવી રહે, રચકારક આવાસ.	૫.
દૈતક દેખી નૃપ સુતે, વિનયે વિદ્યા લીધ;	
મેનાપનિ પદ તુજ દિયો, ઝોણીપરે વચન જ દીધ.	૬.
નિકળિયો તસ ધરથણી, પ્રમુદિત રાજ કુમાર;	
નિશિ વિરામ તરે તળે, દેખી વડ વિસ્તાર.	૭

ઢાળ ૬ ઠી.

(કેસરપણો હો કે કાઢાદી કસુજો મારા લાવ-એ દેશી)	
સવિતા સુનો હો કે વરણ દિશાએ,	મારા લાલ;
વડતલ સુતો હો કે કુમર નિશાએ;	મારાં
ભય નિરવાણ હો કે નૃપ સુત જાગે,	મારાં
ઉદ્ધમ કરતાં હો કે દાગિદ્ર ભાગે.	મારાં ૧.
મધ્ય નિશાએ હો કે પથ ચલતા,	મારાં
એ નર આવી હો કે પાય નમતા;	મારાં
દરખ ધરીને હો કે પાસે બેઠા,	મારાં
મીત્ર પુરવના હો કે કુમરે દીધા.	મારાં ૨.
તેને પુછે હો કે કિલ્દાથી આગ્યા,	મારાં
કિયે દેશાવર હો કે દોષ સધાગ્યા;	મારાં
તવ તે બોલે હો કે નૃપ સાંભળિએ,	મારાં
દેશાવર હો કે નાવ નિકળીએ.	મારાં ૩.
પણ સધાએ હો કે તુમ વિણ આયે,	મારાં
ધરિ અસિ દાયે હો કે યોગી સાથે;	મારાં
ચલિઆ જાણિ હો કે તુમએ તાતે,	મારાં
સધળે જોયા હો કે વળિ દિન રાતે.	મારાં ૪.
સુદ્ધિ ન આવી હો કે કાંઈ તુમારી,	મારાં
રાય ને રામી હો કે બહુ દુઃખ ભારી;	મારાં
તે સુણિ ચિતે હો કે તુમચી નારી,	મારાં
સાથ સહેલી હો કે વાત વિચારી.	મારાં ૫.
શુદ્ધિ જાણિઆ હો કે દોષ વડેરા,	મારાં

મિત્ર ભવેરા હો કે મુખ પનિ કેરા;	મારા૦
જઈ દેશાચર હો કે ખગર તે જોશે,	મારા૦
મેળો કરશે હો કે જ્યાંહાં તે હોશે.	મારા૦ ૬.
એમ ધારીને હો કે બેઠું મોકલિઆ,	મારા૦
પૂર વન જોનાં હો કે રણમાં મળિઆ;	મારા૦
શત જોજનનીહો કે અટની મોહોટી,	મારા૦
તુમ મળવેથી હો કે તે ઘણં છોટી.	મારા૦ ૭.
અગોઅંગે હો કે બેટી મળિઆ,	મારા૦
પ્રેમની વાને હો કે રસમાં ભગિઆ;	મારા૦
પણ પચીને હો કે નિદ્રા બેટે,	મારા૦
નિદ્ર વિસામે હો કે શ્રમ સવિ મેટે.	મારા૦ ૮.
બિદુ જણ સંગ હો કે નૃપ જગંતા,	મારા૦
તે તર ઉપર હો કે વાન કરંતાં;	મારા૦
દેખતી વંતર હો કે પ્રેમ ગરીઠ,	મારા૦
વંતરી પૂછે હો કે કુણ એ હેંડ.	મારા૦ ૯.
તર મુર જોસે હો કે નર વધપુતા,	મારા૦
એને મળિઆ હો કે એ દોષ ધુતા;	મારા૦
વણિક ને વાહવ હો કે એ બેઠું જાતી,	મારા૦
મીત્રમણ્યાથી હો કે થામ અરાતી.	મારા૦ ૧૦.
ધાસતી અગતી હો કે વાદળ ઝાપા,	મારા૦
વેશા સંગાતે હો કે વણિકની માયા;	મારા૦
જાગ્રજ જુદી હો કે નીચતી સેવા,	મારા૦
જળ પરપોટા હો કે તુલ્ય ગણેવા.	મારા૦ ૧૧.
વણિક જાગ્રમાં હો કે ત્રણ ભવેરા,	મારા૦
ગર્ભાવાસે હો કે ચિત્ર કરેલા;	મારા૦
મરણુ થએલો હો કે ત્રીજો દહીએ,	મારા૦
અવર ભરસે હો કે કગડુ ન રહિએ.	મારા૦ ૧૨.
તિમ વર્ણિભિક્ષુક હો કે આઘણુ બૂટા,	મારા૦

દાન મૃત્યુના હો કે કેળવે દુઃખ;	મારાં ૦
ધનપતિ નરના હો કે મરણજી વંછે,	મારાં ૦
એક દિન નાપે હો કે તાસ નીવ્રંછે.	મારાં ૧૩.
એક દિન જન્મજો હો કે તિગદિન લાંબજી,	મારાં ૦
માગજી જનમાં હો કે નજાળો માગજી;	મારાં ૦
નરણથી દલકો હો કે છુરની જાની,	મારાં ૦
તેથી દલકો હો કે વિપ્ર વિજાની.	મારાં ૧૪.
પવન ન ફરસે હો કે રખે મુજ આગે,	મારાં ૦
માગજો ટેવે હો કે કંઈક માગે;	મારાં ૦
વિપ્ર મુદત હો કે વણિક નરોત્તમ,	મારાં ૦
એ દોય મીત્ર હો કે દુખનો સંક્રમ.	મારાં ૧૫.
કુમર મુણતાં હો કે તે દોય જાગે,	મારાં ૦
સવિના ઉદયે હો કે અલિઆ આગે;	મારાં ૦
રણમાં દીઠો હો કે વાધ હરામી,	મારાં ૦
મિત્ર જણ નાહો હો કે તસ ભય પામી.	મારાં ૧૬.
નૃપ એક બાજો હો કે વાપને દણ્ડો.	મારાં ૦
મીત્ર ન દીઠો હો કે રણમાં જોતો;	મારાં ૦
ફરતાં દીકું હો કે એક સરોવર,	મારાં ૦
કમળે સેવિત્ર રો કે હંસ યુગલવર.	મારાં ૧૭.
મિત્ર દિસ પાસે હો કે તરવર ઘેરા,	મારાં ૦
ઉપર માગા હો કે પખિ કેરા;	મારાં ૦
જાણુ નાદાકિમ હો કે રાપણ રંભા,	મારાં ૦
જાતમ ગમ ફળ હો કે કુલ કમુલા.	મારાં ૧૮.
કિંચુક કુમુમેં હો કે રાત્રી ધરતી,	મારાં ૦
આગે કોપલ હો કે ટલુકા કરતી;	મારાં ૦
સંદર સોલા હો કે કુમર નિદાજો;	મારાં ૦
ફળ લેછ આવે હો કે સરોવર પાજો.	મારાં ૧૯.
સ્નાન કરીને હો કે તે ફળ આવે,	મારાં ૦

વૃક્ષ દિશાએ હો કે સુરજ સધાવે;	મારાં
પૂરવ દિશાએ હો કે વનમાં સુંદર,	મારાં
કામદેવનું હો કે ઝળકે મંદિર.	મારાં ૨૦.
ધરજ ધરીને હો કે એ કુણુ જાતે,	મારાં
નિહાં જઇ બેઠા હો કે કુમર તે રાતે;	મારાં
દાળ એ જડી હો કે લીલ વિલામી,	મારાં
શ્રી શુભવીરે હો કે તેહ પ્રકાશી.	મારાં ૨૧.

હાહરા.

૧. યક્ષાસય ઉપર ચડ્યો, અપવર દેખી એક;
- રાવન યોગ્ય સમ જૂતલી, મુદ્દિન થયો અતિરેક. ૧.
- દોષ કમાડ જડી કરી, ભુંગળ સાંકળ સાજ;
- યક્ષ શરણુ સુતે થકે, ચિતે મિત્રનું કાજ. ૨.
- સત્ય વચન વ્યંતર તણું, મિત્ર ગયા દોષ રાંક;
- કર્મ જાતિ સંભાતિએ, અવર ન બીજો વાંક. ૩.
- પણ ઉત્તમ નર સંમદે, પ્રિ ન કરે તે દૂર;
- પુનઃપિ મેળો જો મળે, તો હોએ મુખ ભરપૂર. ૪.
- દોષાકર કુટિલા કૃતી, અંગ કલક ધરાય;
- અગ્ન સમય લહી મિત્રનો, નિજ મુખ ઉજ્જળ થાય. ૫.
- ચંદ્ર એરયો પણ પ્રેમથી, શિવ ધરિયો નિજ સિમ;
- નામ ન કંઈથી પરીદરે, કોઇ દિન ન કરે ગીસ. ૬.
- એમ ચિંતવતાં કુંવરને, ગત ગઇ ધડિ બાર;
- મંદિર બાહિર જો અન્યો, તે મુણ્જે અધિાર. ૭.

કાળ ૭ મી.

(૬. તે મોઢી છું તમારા રૂપને રે લોએ દેશી.)

૧. ચૈનાન્ય ત્રેણીએ ઉપની રે લો, ગોવન વય સમ રૂપની રે લો;
- કન્યાઓ વિદાધર તખી રે લો, જ્યોતે જેણી રૂપની મણી રે લો.
૨. ચોસા પ્રેમે એકના રે લો, માનું ચોસા દરીની મુના રે લો;
- નારી રૂપે નહીં માનવી રે લો, જ્યોતે અગથી રીસવી રે લો.

- વન દેવતાએ નુનરી કે લો, ટોળી આકાશથી ઉતરી કે લો,
ચાર દેવ ચોરી નવા કે લો, જાલા મુરખ મનિએ થવા કે લો ૩
- જરસાએ કર કપ સડી કે લો, સટિ નિજો મગખી નહી કે લો,
અપરાદ હરણુ મેઢી ચઢી કે લો, ચોસ' એકાતે ધડી કે લો ૪
- ગભા સગી મૃદુ તાહરી કે લો, ચિતાએ નિદ્રા ગદ્ય પરી કે લો,
ગપ રનિ પ્રીનિકા હડે કે ના, અગ નિના અગ થઇ કડે કે લો ૫
- દેવ દૃષ્ય જુણુ ધરી કે લો, રગ મગપ આતી હરી કે લો
ચપક માગા છે વડી રે ના, નાનક ડુકમ કડે ખડી કે લો ૬
- સગીન બદ્ધ હરી મુદ્દગી કે લો વીણા મૃગ તાવ જંગી કે લો,
વાજિત વાજે બડુ પડે કે લો, જુએ કુમર રવી ઉપડે કે લો ૭
- રામ સારગ રસ ગીતશુ કે લો રીઝ્યો કુમર નિજ ચિત્તમૃ કે લો,
નૃત્ય વીસર્જિ સવે રમી કે લો, જદ્દને જઇ ચડ્યો નમી કે લો ૮
- દ્વાપ જોડિ કરિ માગિયો કે લો, સુદર વગ અમને દિઓ કે લો
મડપમા આતી રહે કે લો, ચપક માગા તર કહે કે લો ૯
- વજ્ર બુલણુ અદિઆ મેનીએ કે લો, મૌનરજગજગ પ્રનિએ કે લો,
એમ સનિ એક મતે. થઇ કે લો, આન કરણ મરગી ગદ્ય કે લો ૧૦
- ચક્રોષ્ઠ મય ઉતરી કે લો, વજ્ર આજુણુ લેઇ કડી કે લો,
મદિર માદિ ધિર થઇ કે લો, દેઇ કમાડ સુનો જઇ રે લો ૧૧
- નાદિને જલ દીઝ કરી કે લો, આતી મડપ મૃદુ મુદ્દગી કે લો
એન જુલણુ નવિ દોખને કે લો, દાર જગ્યા અરનોદિને કે લો ૧૨
- ચતુરા કહુ ચિત શુ લગિ કે ના, કે પુર અમને ળી કે લો;
પણુ એ ચિરાદિક વામચો કે ના, નદિતો મજુગનિ પામચો કે લો ૧૩
- નૃપ સુત ઉત્તર ના દિએ કે લો, તામ સકળ કહે બાધિયે કે લો
પાપશુ લટકાવિયે કે લો, જલદી જલે જ પારીયે કે લો ૧૪
- કેની કહે શીઆળીયે કે લો, કાન અગ્નિ કરિ બાળીયે કે લો,
માભળી નૃપ સુત ના ગીદે કે લો ચપકમાગા તર કહે કે લો ૧૫
- ઉત્તમ પરધન ના નિએ રે લો, નિય લિએ તો ધરિ ના દિએ કે લો,
કોમને અમે નવિ ભાગ્યા કે લો, લેઇ ઉત્તમ તમે જાગ્યા કે લો ૧૬

ખાળા વચન નજાળાં સુણિ રે લો,	મનમાં નવી આણે મહાશુણી રે લો;	
કુંઝર દયા ધરી ઉચરે રે લો,	ગળે પડે તો કાંઈ ના સરે રે લો.	૧૭.
કોઈક લેઈ નાંઠા હશે રે લો,	અમને કલાથી કહો શું થશે રે લો;	
સા ભણે સિંહ નજર કરે રે લો,	શીઆગ આડાં ન ઉતરે રે લો.	૧૮.
ગોસ કિસ્માં કહિએ ઘણા રે લો,	રાત થોડિ ને વેશ છે ઘણા રે લો;	
જો રે મુખે માગો તમે રે લો,	તે વર ચીજ આપું અમે રે લો.	૧૯.
કુમર કમાડ ઉઘાડિને રે લો,	નિજ અપરાધ ખમાવિને રે લો;	
તાસ ચીજ તેહને દિએ રે લો,	કાંઈ ન મુખ માગી હિએ રે લો.	૨૦.
લાગ્યશાળી લક્ષણુ ભયોં રે લો,	ખેચરી ચિતમાં ઉતર્યોં રે લો;	
મિતે હૃદય વરણુ ગ્રહિ રે લો,	રાગ્નનો નંદન એ સહિ રે લો.	૨૧.
ખડગ રતન મણી કંચૂઓ રે લો,	દેઈ કહે મહીમા જીવો રે લો;	
ખડગે અગ્ન્ય પડવી થશે રે લો,	ચઢી સમા જન ગાવશે રે લો.	૨૨.
પટરાણી દિયો કંચૂઓ રે લો,	રંભા રૂપની રૂમ જીવો રે લો;	
અમ તુમ મેળા અવસરે રે લો,	ભાવી વાત જાની સરે રે લો.	૨૩.
એમ કહી સહુ નિજ યાનમાં રે લો,	બેસી ચલી યેમાનમાં રે લો;	
શ્રી શુભ વીર કહે સાતમી રે લો,	દાળ રસિક જનને ગમી રે લો.	૨૪

દોહરા.

રવિ ઉદયે કુંઝર ચલ્યો,	સમરતો નવકાર;	
શુન્ય નગર એક દેખિયો,	તેહિજ અટવિ મગર.	૧.
ફરતી તસ નવ વાડિયો,	નહિ માણસ સંચાર;	
કોસીસેં કરી સોહતો,	સુંદર પુર પ્રકાર.	૨.
શરણુ કરિ અરિહંતનું,	પેઠા નયર મઝાર;	
મેહેલ અનોપમ મારગે,	મુન્ય પડ્યા બેગર.	૩.
હાટની શ્રેણિ ઉઘાડિયો,	નર તિરિનું નહિ નામ;	
ધાન્ય વિવર ધન લાજને,	ભરિત નિહાળે ઠામ.	૪.
નવ નવ કરત વિચારણા,	કિમ સુનું પુર એહ;	
રાજ પથે જતાં થકાં,	દીકું જીવની ગેદ.	૫.
ધેરજ ધરિ ઉપર ચડ્યો,	પોહોલ્યો સમમે માગ;	

દેખે ચિત્ર વિચિત્રતા, સુંદર ભુમિ વિશાળ.*	૬.
કનક ઘટિત એક દોલિયો, સૂર સન્માયી અનૂપ;	
તસ ઉપર મંજરિકા, દીડી શામ સ્વરૂપ.	૭.
ઝોસીસે દોષ કાળડી, અંજન રક્ત ને સ્વેત;	
રક્તજિત નયનાં લહી, સ્વેતાંજન કરે નેત.	૮.
તવ રંભા સમ કન્યકા, યદ્ય બેડી ધરી લાજ;	
નમ્ર વદન આસન દિઝે, કહે બેસો માહારાજ.	૯.
નૃપ સૂત બેસી પૂછતો, એક કિશો ઉતપાત;	
તવ વળતી સા એમ બણે, નિસુણે મુગ અવદાત.	૧૦.

કાળ ૮ મી.

(દેખો ગતિ દેવની રે—એ દેશી.)

નગર કનકપુર એક છે રે, રાપ જિતારી નામ;	
જપમાળા રાણી સતી રે, લવણીમ લિસા પામ.	૧.
કરમ ગતિ કારમી રે, સુખ દુખ કર્મ કરંત.	કરમ.
એક અંગજ એક અંગજ રે, રતિસુંદરી નામ તાસ;	
રૂપ કળા રતી બે ભુઓ રે, આ બેડી તુમ પાસ.	કરમ. ૨.
એક દિન તાપસ તપ કરે રે, માસ માસ ઉપવાસ;	
આવી વરયો વન ખંડમાં રે, ભક્તિ કરે જન તાસ.	કરમ. ૩.
મદિપનિએ મહીમા સુણારિ, તાપસ વંદન જાત;	
અમ ધર કાસે પારણું રે, કરવું રહિ પરજાત.	કરમ. ૪.
એમ કહિ નૃપ ધર આવિયો રે, સકળ સન્નધ કીધ;	
તાપસ તેડી ઝોઝવે રે, આસન બેસણુ દીધ.	કરમ. ૫.
નાત દુકમ પરિ વેખણે રે, હું ગઇ તાપસ પાસ;	
દેખી મર્યો ચિત્ત કામથી રે, કરતો દેડે વિમાસ.	કરમ. ૬.
આ કુમરી આલિંગને રે, સકળ હોવે અવતાર;	
આ ભવ એળે ગમાવતા રે, તપસીને ધિકાર.	કરમ. ૭.
આળ રાંડ કલીવ તાપસા રે, નારિ અંતે ઉર જાણુ;	
હય મંદુરા, સાંકળાં રે, નિશ દિન મૈયુન ધ્યાન.	કરમ. ૮.

ભોજન કરી નિરલજ કહે રે, રાખે કયું બહુ માન;	
સાયું પણ તમે જો દિયો રે, અમને કન્યા દાન.	કરમ. ૬.
સાંભળી નૃપ રાવે કહે રે, રેરે અધમ પાપિષ્ઠ;	
દેશ વીરજ તપ કરી રે, જાનિ દિલ્લુમનિ દુષ્ટ.	કરમ. ૧૦.
એમ નીમઁછીને કાઢાદિયો રે, ગતવન આરત વિરોધ;	
માળિ પાસ ચીવર લહી રે, માલણ નોકરી વેશ.	કરમ. ૧૧.
કુમરીને મંદિર ગયો રે, છાગ લેછ લેરિ ધુલ;	
દાગીયે જાણખી કાઢાડીયો રે, મુખપર નાંખી ધૂળ.	કરમ. ૧૨.
તોયે નિરલજ લાગ્યો નહિ રે, છંડી નારી વેશ;	
ખાન પાન તપ છંડીને રે, ધરતો ચિત્ત કસેશ.	કરમ. ૧૩.
રાત્રે ચડ્યો મુજ મંદિરે રે, વંશે ચડે જિમ નદ;	
મુખટ પોહરીએ ઝાલિયો રે, બાંધ્યો બંધની ઘટ.	કરમ. ૧૪.
નિશિ નવિ દેખે વાવસા રે, દિવસે ન દેખે ધૂક;	
અહનિશ કામી આંધજો રે, મોટોટી કામની ચૂક.	કરમ. ૧૫.
રાય હજુરે આપીયો રે, મુલટે મુણાવિ વાત;	
નૃપ હુકમે ધર્યો મુણીયે રે, એણિ પેરે પાગ્યો ઘાત.	કરમ. ૧૬.
નિય જાતિ રાક્ષસ થયો રે, જોછ વિભંગે તેહ;	
ખિણ ખિણ જા જોતો ફરે રે, મુખપર લાગ્યો નેહ.	કરમ. ૧૭.
એણે અવસર આકાશથી રે, વિઘાધર મુનિ રાય;	
ઉતરીયા ચેત્ય સર્તિધે રે, બૂપતી વંદન જાય.	કરમ. ૧૮.
ધર્મ મુણી નૃપ પૂછતો રે, મુજ પુત્રી ભરતાર;	
કુણ હોરો કહો નાથજી રે, જાની વદે તેણિ વાર.	કરમ. ૧૯.
કારીપતિ મહસેન સુરે રે, ચંદ્રશેખર શુભવંત;	
ત્રિખંડ ભોક્તા તે થશે રે, તુજ પુત્રીના કંત.	કરમ. ૨૦.
પણ મુણિ તાપસ તે મરી રે, રાક્ષસ બંતર ચાત;	
દિન નિજે તુમ નવરિએ રે, સર્વનો કરશે ધાન.	કરમ. ૨૧.
કંથ્યા નજરથી ઉતરી રે, તુમને જણાવી વાત;	
ધર્મ લાભ કહિ મુનિવરા રે, ગગને કિયો ઉતપાત.	કરમ. ૨૨.

દેખે ચિત્ર વિચિત્રતા, સુંદર ભુમિ વિશાળ.*	૬.
કનક ધતિત એક દોલિયો, સૂર સગ્ગાથી અવરૂપ;	
તસ ઉપર મંજરિકા, દીડી શામ સ્વરૂપ.	૭.
ઓસીસે દોષ ડાળડી, અંજન રક્ત ને ગ્વેત;	
રક્તજિત નયનાં લઘી, ગ્વેતાંજન કરે નેત.	૮.
તપ રંભા સમ કન્યકા, થઇ બેડી ધરી લાગ;	
નમ્ર વદન આસન દિએ, કહે બેસો માદારાગ.	૯.
નૃપ સુત બેગી પૂછતો, એક કિશો ઉતપાત;	
તપ વળતી સા એમ બણે, નિસુણો મુગ અવદાત.	૧૦.

કાગ ૮ મી.

(દેખો ગતિ દેવની રે—એ દેસી.)

નગર કનકપુર એક છે રે, રાધ જિતારી નામ;	
જયમાળા રાણી સતી રે, લવણીમ સિંહા ધામ.	૧.
કરમ ગતિ કારમી રે, મુખ દુખ કર્મ કરંત.	કરમ.
એક અંગજ એક અંગજ રે, રતિસુંદરી નામ તાસ;	
રૂપ કળા રતી જો ભુઓ રે, આ બેડી તુમ પાસ.	કરમ. ૨.
એક દિન તાપસ તપ કરે રે, માસ માસ ઉપવાસ;	
આવી વરયો વન ખંડમાં રે, ભક્તિ કરે જન તાસ.	કરમ. ૩.
મદિપનિએ મહીમા મુણીરે, તાપસ વંદન જાત;	
આમ ધર કાયે પારલું રે, કરલું રહિ પરભાન.	કરમ. ૪.
એમ કદિ નૃપ ધર આવિયો રે, સકળ સગાઇ કીધ;	
તાપસ તેડી ઓછવે રે, આસન બેસણુ દીધ.	કરમ. ૫.
નાત હુકમ પરિ વેળણે રે, હું ગઇ તાપસ પાસ;	
દેખી ચલ્યો ચિત્ત કામથી રે, કરતો દોડે વિમાસ.	કરમ. ૬.
આ કુમરી આલિંગને રે, સકળ હોવે અવતાર;	
આ બવ એજે ગમાવતા રે, તપગીને ધિષાર.	કરમ. ૭.
આગ રાંડ કલીવ તાપસા રે, તારિ અતે ઊર જાણ;	
હવ મંદુરા સાંકળાં રે, નિરા દિન મૈથુન પ્યાન.	કરમ. ૮.

ભોજન કરી નિરલ્પ કહે રે, રાવને કર્યું બહુ માન;

સાચું પણ તમે જો દિયો રે, અમને કન્યા દાન.

કરમ. ૯.

સાંભળી નૃપ રાવે કહે રે, રેરે અધમ પાપિષ્ઠ;

દેશ વીડાંબક તપ કરી રે, જાતિ દિણ્નમનિ દુષ્ટ.

કરમ. ૧૦.

એમ નીમ્રછીને કાઢાદિયો રે, ગતવન આરત વિશેષ;

માગિ પાસ ચીવર લહી રે, માણસ નોકરી વેશ.

કરમ. ૧૧.

કુમરીને મંદિર ગયો રે, છાત્ર લેછે ભંરિ ટુંલ;

દાગીયે આજખી કાઢાડીયો રે, મુખપર નાંખી ધૂળ.

કરમ. ૧૨.

તોયે નિરલ્પ લાગ્યો નહિ રે, જાડી નારી વેશ;

ખાન પાન તપ જાડીને રે, ધરતો ચિત્ત કસેશ.

કરમ. ૧૩.

રાત્રે ચડ્યો મુજ મંદિરે રે, વંશે ચડે જિમ નદ;

મુલક પોહરીએ ઝાલિયો રે, ખાંખે જાંખની ઘટ.

કરમ. ૧૪.

નાંશ નવિ દેખે વાપસા રે, દિવસે ન દેખે ધૂક;

અહનિશ કામી આંધળો રે, મોહારી કામની ચૂક.

કરમ. ૧૫.

રાવ હજુરે આણીયો રે, મુલકે મુણ્ણવિ વાત;

નૃપ હુકમે ધર્યો મુણ્ણવે રે, એણિ પેરે પાચ્યો ધાત.

કરમ. ૧૬.

નિચ જાતિ રાક્ષસ થયો રે, જોછ વિભાગે તેહ;

ખિણુ ખિણુ જળ જોતો ફરે રે, મુજપર લાગ્યો નેહ.

કરમ. ૧૭.

એણે અવસર આકાશથી રે, વિઘાધર મુનિ રાવ;

ઉતરીયા ચૈત્ય સન્નિધિ રે, ભૂપતી વંદન જાવ.

કરમ. ૧૮.

ધર્મ મુણ્ણી નૃપ પૂજતો રે, મુજ પુત્રી ભરતાર;

કુણુ હોશે કહો નાથજી રે, રાત્રી વહે તેણિ વાર.

કરમ. ૧૯.

કારીપતિ મહસેન સુરે રે, ચંદ્રશેખર મુણ્ણવંત;

ત્રિખંડ ભોક્તા તે યશે રે, મુજ પુત્રીનો કંત.

કરમ. ૨૦.

પણ મુણ્ણિ તાપસ તે મરી રે, રાક્ષસ વ્યંતર ચાત;

દિન તિજે તુમ નપરિએ રે, સર્વનો કરશે ધાત.

કરમ. ૨૧.

કંણ્યા નજરથી ઉતરી રે, તુમને જણારી વાત;

ધર્મ લાઝ કહિ મુનિવરા રે, ગગને દિયો ઉતપાત.

કરમ. ૨૨.

ગયે કરી ઉદ્ધાપણા રે, નવિ રહેશેા દહાં કામ; .
 આજ નિશાચે નાસજે રે, રાક્ષસનો લય હોય. કરમ. ૨૩.
 જો જાશેા તો જીવશેા રે, અમે પણ જઈશ આજ;
 જીવનાં જગ જોઈશ રે, તુમ સાથે સાત્રાજ. કરમ. ૨૪.

યત ॥

અનોક્ષ મહો દયિતા સરસ્વતી, મૃત્યુગતા સા નૃપકૌતુકેના ॥
 વાળારસી પ્રાપ્ય સ ઘય યોગો, જિનચરમદ્ર શતાનિ પદયતિ ॥ ૧ ॥

પૂર્વાચાલ.

લોક સવે નાહા નિશિ રે, મુજ જનકાદિ સમેત;
 રાક્ષસે વેધ મુજને દુખી રે, ગિરિ વન ફંજ નિકેત. કરમ. ૨૫.
 ગત્ય નગર દેખી કરી રે, દિન કેતે ચલિ તેહ;
 પાણી મહણુ કરવા લણી રે, મુજને કંગી મુજ ગેહ. કરમ. ૨૬.
 આજ લગન દિન જોઈને રે, કરણુ સામગ્રી હેત;
 મુજ મંઝારી કરી ગયો રે, ચાર ધડી સદેત. કરમ. ૨૭.
 ચંદ્રશેખર પણ નાવિયા રે, દેવે દિયો રહ ધાન;
 મળ થકી માંડી દહી રે, મુજ વીતકની વાન. કરમ. ૨૮.
 ચંદ્રશેખરના રાસની રે, એ દહી આહમી દાળ;
 શ્રી શુભવીરના નામથી રે, લય જાશે પાતાળ. કરમ. ૨૯.

દોહરા.

કહે કુમરી દાખો તુમે, ઈલાં આત્યા કુણુ કામ;
 જિમ અમ જીવ મુખી હુવે, દેશ ગામ તુમ નામ. ૧.
 જાની વચન જુહું નહીં, પણ એ દેવે દુરંત;
 તનુ હાયા આલંધવા, નહિ સમરથ જાળવંત. ૨.
 વામ નયન મુજ ફરકિયું, તુમ દરશનથી જોણુ;
 હું સતિ સતીની નંદના, પુણું તમને તેણ. ૩.
 કુમર કહે તે સંધિ કશેા, મુગથી મુજ અધિકાર;
 જાની વચણુજ સત છે, જુહો દેવ દિયર. ૪.
 કુમરી દરખી તે સુણી, ગેમ રોમ વિકવંત;

સા કહે કુમ્ભાંતર રહો, અવસર નર બળવંત.
મંજરી કરિ કુમ્ભમાં, રહે અંતરગત તેણુ;
મણુ નાખી મણુ નાણીરિયું, ભજે સત સદેહ. ૬.

દાળ ૯ મી.

(ધવળ શેઠ લેઈ ભેટણું—એ દેશી.)

મંજે અવસર રાક્ષસ નિહાં, આવી ધરિ બહુ પ્યારે;
શ્વેતાંગને કુમરી કરી, પુછતો તેણિયારે. ૧.
પુણે જય કમળા વડે, નર મુખ લીલા પાવે રે;
દુષ્ટમતિનું ચિત્તયું, કદિય સકળ ન થાવે રે. પુણે. ૨.
માણસ ગંધ ટીમી હાં, સા ભણે એહ તમામોરે;
હું માણસ ગંધ માહગી, હમ્મડે કાંઈ વિમામોરે. પુણે. ૩.
ગંધ મણુઅ ન ખમી રોકા, તો મુજરયું શો રાગ રે;
કોઈ દિન કસો તો ભણો, માહારે રમાડવો નાગ રે. પુણે. ૪.
પ્રાંતિ કશી પરબતની, એક અગ્ન એક વાદ્ય રે;
પ્રીત પરાણે જે હુવે, તે નિશિદિન મન વાદ્ય રે. પુણે. ૫.
નિમુણી પલાદ તે કાપિયો, કહે જાણ્યું નર રાગી રે;
તો પ્રથમજ ભક્ષણુ કરે, રાગ દસા ગાઇ ભાગી રે. પુણે. ૬.
કુમર તદા ઉડી કહે, ગી હમ્મડા કૃત વ્યર્થે રે;
અહાયાના પાતકી, મુજ અસિધારા તિથે રે. પુણે. ૭.
નદવરાવી નિર્મળ કરે, લોકની ભાવક ભાગે રે;
પાપીને દણ્ડતાં થકાં, પુણ્ય ઉદય બહુ જાગે રે. પુણે. ૮.
રાક્ષસ મુણી કોઈ અદ્યો, તાડજ્યું રૂપ બનાવે રે;
ખેચરી દત તરવારયું, દાઝ મહી નૃપ ધાવે રે. પુણે. ૯.
મૂર્જતા દોષ દેખીને, રનિમુંદરિ ભય પાવે રે;
સમરે કુમર ત્રિવોચના, તે બહુચરી કરે આવે રે. પુણે. ૧૦.
દેવી ભટે રાક્ષસ હણ્યો, તે રાતખંડજ થાવે રે;
દેવ યોનીથી છુટીયો, નાર કિમ લે સુર ધાવે રે. પુણે. ૧૧.
રાક્ષસ નાહો ભય લહિ, તન પીડિત મન કલેશે રે;

દેની સુભટના માગ્યી, લવણોદધિનય પેમે ટે. પુણ્યે ૧૦.
 વ્યતર ભટ પાઠ વત્તા, ડુમરને દેત વધાઇ ટે,
 ત્રિલોચના નમિને કહે, મોહોની ધર્મ સગાઇ ટે. પુણ્યે ૧૩.
 ગય પ્રજાશુ તેડીઆ, નિર્ભય નગર વસાવે ટે,
 ડુમટે ત્રિસર્જ ત્રિલોચના, સ્નાગીગીચ્છે મીધાવે ટે પુણ્યે. ૧૪
 ચંદ્રશેખર નમે ગવને, નૃપ પણ હહડે ભટે ટે,
 કહે અમ પુણ્યે આવિયા, નુમ વિષ્ણુ ડુણુ દુખ મેટે ટે. પુણ્યે. ૧૫
 રતિસુદરિ દાસિ મુખે તાતને વાન જણાવે ટે,
 આજ્ય કરી અહુ પ્રેમશુ, પુત્રી નૃપ પરણાવે ટે. પુણ્યે. ૧૬
 કુઅગને રાજ્ય અગધ દીચ્છે, કરમોચનની વેળા ટે,
 સુખ વિષમે સસરા વટે, મન ગમતા મન મેળા ટે. પુણ્યે ૧૭
 ગમતા મોવન મોગટે, કાઠા ન વન જન કીડા ટે;
 ભાજ્ય દશા જસ જગતી, નહી તસ તન મન પીડા ટે. પુણ્યે ૧૮.
 ખેટ સુતા દત કંચુઓ, ગનિસુદરિને આપે ટે,
 રભા રૂપ તિલો બન્ધુ, હદાણી કડી આપે ટે. પુણ્યે ૧૯
 રાય હજુર કચેરિએ, કરતા ચાલની વાતો ટે,
 દો ગુદમ્બરની પટે, નિર્ગમના દિન રાતો ટે. પુણ્યે ૨૦.
 નવમી દાળ એ રાસની, પુગણ ખડે આખી ટે;
 દુખ ભજન જન રજની, શ્રી શુભનીટે ભાખી રે. પુણ્યે. ૨૧.
 કળાસ.

વાત વિનોદે રમના ધણી, ચંદ્રશેખરને રાસે ભણી,

ખડ પ્રથમ એ પુરણ ક્યો, શ્રી શુભનીર વચન રસ ભર્યો ૧

ક્ષતિ શ્રી તપગચ્છાધિરાજ મહારક શ્રી વિજયાસિંહ સુરિસતાનીય
 સવેગી શિષ્યરત્ન પદિત શ્રીયશવિજયગણિશિષ્યરત્ન પદિતશ્રી
 શુભવિજયગણિશિષ્યમુજિ શિષ્ય પદિત શ્રી વીરાવિજયગણી ઘિરચિતે
 ચંદ્રશેખર ચરિત્રે પ્રાણત પ્રવધે ત્રિલોચના મિનલામેતાશ્વવિદ્યાગ્રહણ
 રાક્ષસપરાજયેનરતિસુદરી પાણીગ્રહણાચ્ય ॥

ખંડ ૨ જો.

હોહરા.

જય જય તું જગદીશ્વરી, જગદયા જગન્નાથ	
અહિરીદા મુખજીવાસિની, નિદ્રામાં માત કહાય	૧
તુ ત્રિપદિ ત્રિપુરા તથા, તુ ત્રિરૂપમય દેવ	
શક્તિ સંકષે ખેનતી, નવનવ રૂપ ધરેન	૨
જે ત્રિભોવનમાં ત્રિદુષ્ટે, તે સર્વિ દુષ્ટ આકાર	
નિત્ય અનિત્ય તથા વળી, નિત્યાનિત્ય નિચાર	૩.
અભિનન આદિ શક્તિ તુ, તિલુકાળે ધિર ભાવ,	
તે સરસતિ નમિને નમુ મુજ શુક પ્રમળ પ્રભાવ	૪
પ્રથમ ખડ અખડ રસ, પૂરણુ હુચો સુપ્રમાણ	
ખીજો ખડ કહુ હવે, સુણજો ચતુર સુગણ	૫
ઓતા જાણતી આગળે, વક્તા વચન પ્રમાણ	
સ્વાતી જળ શુક્તિ મુખે, મુક્તાશળ બધાણ	૬.
છશ્ત્ર ક્ષેત્રે મધ જળ, પર્મ સાકર સંકાસ,	
ત્રણ સમા ઓળા તણી, નદી સુન પ્રમંશ	૭
તે માટે ચિત્ત સજ કરિ, સુણજો ઓતા લોખ,	
દક્ષાહરે તે રીઝરે, જિમ રવિ ઉદયે કાક	૮
એક દિન દપતી ગેડ જણા, જળ કીડા સંકેત	
દુરગ રથે ચઢી નીકળ્યા સાથે મુખડ બદ્ધ વેન	૯.
પુર પરિસર જણાંની, તન તડ એવળી વિશે	
એક તડ તમે તે ઉનર્ધા, શીતળ હામા દેખ	૧૦
રતિહરની કંચુક પમુક, બૂનણ મોટેની ત્યાંહિ	
જળ કિડા ગુ રિધ કરે, નિમ્ન પતિસ્થ ઉજાહિ	૧૧

હાળ ૧ લી.

(જુઓ અગમ ગતિ પુણ્યની રે-એ દેશી)
 રાગે રંગિત રતિસુદરીરે, કીડા કરે સદનાથ રે,
 દેવા ની જળ ખીતા રે, જિમ દનડી ગજ સાથ રે

- રાગે રંગિત રતિસુંદરી રે. (કૌ આંકળી.) ૧.
- તે હવે કોલાહલ થયો રે, સુખદ-દિશોદિશ પાપ રે;
બાણ ગગન મલતી ઝળે રે, દાર અવાગન થાય રે. રાગે ૨.
- શાખા મૃગદી કહુ કરે રે, દંપતી ચિતડે દલાય રે;
નદતટ આવી પૂજાં રે, કુમરને ભટ ઉચરાય રે. રાગે ૩.
- સાહિબ જળ દીઝવગે રે, જોતાં ભટ પરીવાર રે;
કંચુક કપિ એક લેઇ ગયો રે, પુઠ પડ્યા અસવાર રે. રાગે ૪.
- તે પણ પાછા આવિઆ રે, દીઠા કપિ નદિ કાપ રે;
વાત સુણી વળખી થઇ રે, રાણી નિહાં ધણ રાય રે. રાગે ૫.
- કુમર પ્રિયાને એમ કહે રે, જાણો તમે સવિ ગેદ રે;
કંચુક સાતે માસમાં રે, આવશું લેઇ તેહ રે. રાગે ૬.
- એમ કહિ કુમર સધાવિઆ રે, ચંદ્ર નાડિ સર જોય રે;
શબ્દે સકુન પંખિ તણા રે, તે પણ સુંદર લોખં રે. રાગે ૭.
- સિંહજી મારગ માહાસતો રે, મહ્યો એક ગિરિ મુંગ રે;
બહુ વિધ કૌતક દેખતો રે, વનજળ જળ સર સંગ રે. રાગે ૮.
- વૃક્ષ અશોક ધટા તળે રે, દીઠા સાધક એક રે;
માનપણે ઉભો રહ્યો રે, કુમર ધરિય વિવેક રે. રાગે ૯.
- જાપ પુરો કરિ તે વદે રે, ભલે પધાર્યા આજ રે;
આકૃતિએ. શુભવંત છો રે, લક્ષણથી નર રાજ રે. રાગે ૧૦.
- કુમર ભણે મુજને કહે રે, જે અમ સરખું કાજ રે;
આગે ઉત્તમ ઉપગારમે રે, દીધાં દેહ ધન રાજ રે. રાગે ૧૧.
- તે કહે હું વિદ્યા ધર્મ રે, દિયે કામિત ગર રાય રે;
મંત્ર સાધન વિધિએ કરૂં રે, કાષ્ટ સુર કરે અંતરાય રે. રાગે ૧૨.
- ઉત્તર સાધક નર વિના રે, મન રહે નહીં કામ રે;
તીણે કરૂં વ્રમ વિનતિ રે, અવધારો શુભ ધામ રે. રાગે ૧૩.
- કુમર કહે સાધા સુખે રે, ચિત્ત કરી ચિર થોભ રે;
ઉત્તર સાધક મુજ થકા રે, કૃણ કરે વ્રજ જોભ રે. રાગે ૧૪.
- કુમર પ્રજાળ પૂણે કરી રે, વિદ્યા થઇ તસ સિદ્ધ રે;

- હિતમ પુરુષ જે આદરે રે, તે હોયે નવ નીચ રે. રાગે ૧૫
 ગૌરી પત્નિ સ્વગામિની રે, ૩૫ પરાવર્તકાર રે;
 વિદ્યાધર પ્રેમે દિવ્યે રે, કુમરને વિદ્યા ચાર રે. રાગે ૧૬.
 કુમર અશ્વો ગિરિ ઉપરે રે, ખેડ ગયો નિજ દામ રે;
 પર્વત શિખરે દેખિયું રે, કાળિ દેવીનું ધામ રે. રાગે ૧૭.
 નર દોષ ગતા સાંભળી રે, મંદિરે પોહોલ્યો રાય રે;
 દીકા તિહાં નિજ મિત્રને રે, અંદન અરચિત કાચ રે. રાગે ૧૮.
 ભેગી દોષ જપિ મંત્રને રે, મિહુ શિર દવના કૂલ રે;
 અદશ રહી નૃપ ચિંતવે રે, કંઈ કરે અતિકૃળ રે. રાગે ૧૯.
 મૂંડમાળ ગળે ધારણી રે, દુષ્ટ નગર વિકાળ રે;
 મહિય ઉપર ભેગી થકી રે, કાળીકા દેવી નિહાળ રે. રાગે ૨૦.
 રંગી રૂધિરે ભૂતલા રે, આગે અગનિનો કુંડ રે;
 હવન કરેવા ઉઠિઆ રે, ધરિ અસિ યોગી પ્રચંડ રે. રાગે ૨૧.
 તે દોષ રાંકને એમ કહે રે, ધૃષ્ટ દેવનું કંગા ધ્યાન રે;
 ખડ્ગે હણી શિખીમાં ધરી રે, માતને દેઉં બુલીદાન રે. રાગે ૨૨.
 તે કહે જન ધરમ રૂચિ રે, ચંદ્રશેખર બુપાળ રે;
 તાસ ધરમ સર અમ કરે રે, સેવકની સંભાળ રે. રાગે ૨૩.
 યોગી કહે અમે આળખ્યો રે, અમ શુઝનો હણનાર રે;
 પશુ ગુરુએ ગમને ધરો રે, હજીઅન બૂ પગ ચાર રે. રાગે ૨૪.
 ભૂત ભક્ષણ વેહેવી લીયો રે, તે તુમ સી કરે સાર રે;
 સાંભળી સિંહજીવું ગાજિયો રે, જોયે રાજકુમાર રે. રાગે ૨૫.
 રેરે પાપિ ભેગદા પાપણી રે, સુરી તુજ માત રે;
 નિત નિત નિર્જળ નર અહી રે, ભક્ષ કરે કરિ ધાત રે. રાગે ૨૬.
 વળિ તુમ ગુરુએ વાટડી રે, કંઈ મેળાવો આજ રે;
 ગમન કૂરંત મેં પામીઆ રે, જિમ પળી નેં બાજ રે. રાગે ૨૭.
 ભેગી સુણી સનમુખ થયા રે, કુમરે અહી તવ દોષ રે;
 દેવી દેખતા નાખિઆ રે, ભસ્મ હુતાશને હોય રે. રાગે ૨૮.
 દોષ મિત્ર લેઇ નીકળ્યો રે, સરોવરે સ્નાન કરંત રે;

નૃપ પૂજતાં તે કહે કે, સાંભળો અમ વરતાંન કે. રાગે૦ ૨૬.
 વાધ ભયે નાહા અમ કે, ભેગી મળ્યા પાપ ભેગ કે;
 પૂજયે કહો અમે મળથી કે, તુમ અમ ભેગ વિશેષ કે. રાગે૦ ૩૦.
 તપ દાપ કહે તુમને દિયું કે, સોવન સિદ્ધિ કરાય કે;
 હોમે અમે તસ વશ પડ્યા કે, મધમાળીને ન્યાય કે. રાગે૦ ૩૧.
 દેવી જીવન ભેગા મળ્યા કે, નાથે દિધા અમ પ્રાણ કે;
 પાપીએ જે ચિત્તધુ કે, આપે લઘુ નીરવાણ કે. રાગે૦ ૩૨.
 તિહું જણુ રણુ આલધતા કે, દેખી અનોપમ ગામ કે;
 વન પરિસરે વિસારામતા કે, પદ્માવતી શુભ કામ કે. રાગે૦ ૩૩.
 ખીજે ખડે એ કદી કે, પેદેલી ઠાગ રસાળ કે;
 શ્રી શુભવીર રસિક જનો કે, મુણ્ણે થઇ ઉજમાળ કે. રાગે૦ ૩૪.

દોહરા.

ગામ લોક શ્રાદ્ધ ગ્રામી, અસન વસન નેવેદ્ય;
 લેઈ જતા નર એકને, પુછે કુમર તે બેદ. ૧.
 તે કહે કિંશુક વન વચે, દરતી તપ ઉદામ;
 રૂપવતી સતિ જોગણી, તેનું જમોમતિ નામ. ૨.
 અવધી ગાની તેદ છે, તસ વંદન જન ગોદ;
 ભક્તિ ભરે તિહાં ગાય છે, હરવા મન સદ્દેહ. ૩.
 ધ્રુમ નિમુણી નૃપ મિત્રશું, ગયા જમોમતિ પાસ;
 અરણુ નગી દરિ એમનાં, પામી મન ઉત્સાસ. ૪.
 ચોવન વય તુમ અગમગે, લક્ષણુ લક્ષિત દેહ;
 પુછે લંબુ વય કિમ તપો, ખીજે વળિ સદ્દેહ. ૫.
 એમ નિમુણી સા ઉચરે, મુગ વૈરાગનિવેશ;
 એક ઉત્તર દેતાં થશે, તુમ ચિત્તનું ગુણે કનેશ. ૬.
 કુમર બણે માતા કહો, સધળો એ અવદાત;
 કનેશ શમે તુમ વચનથી વળિલલિએ સુખસાત. ૭.

ઢાળ ૨ જી.

(સોના રૂપાકે સોગંદે સેવાં ખેલત બાજી—એ દેશી.)

- ભેગણુ કહે સણુ રાજવી, સંસાર અટારે; ૧
 મોઢે મુંઝવા માનવી, ગુણ વાણી ન ધારે. મોઢે ૧.
 ગુરુવાણીથી વેગળા, આ તુગરા કહાવે; ૨
 તપ જપ સાધન ધર્મનાં, ફળ તે નહીં પાવે. તપ ૨.
 મૌવીર નામે દેશ હે, મુલગાપુરિ વાસિ; ૩
 ચિત્રસેન રાજ બળિ, દુર કાશ હે બ્યાશી. ચિત્રસેન ૩.
 તિનકુ રાણી આઠ હે, જસોમતી અળધેરી; ૪
 વિનય કુશળ એક પુત્ર હે, દોય બેટી ભલેરી. વિનય ૪.
 નૃપ સાથે લીલા કરે, તે સાતજ રાણી; ૫
 રાયે માનિ સો રાણીયો, દૂજી ભરે પાણી. રાયે ૫.
 લધુ રાણી નિજ મંદિરે, રહેતી ભરસોગે; ૬
 માન નિહુણી લોકમે, નહીં નિંદ વિયોગે. માન ૬.
 સમજન મુક્ત વિદ્યાર્થિ, રોગી ને સરોશી; ૭
 પરદારા સંગિ લોભિયા, ચિરહી ને વિદેશી. પર ૭.
 એ એમ નિદ્રા ના લહે, મેં બિયું રહેતે; ૮
 હમ દુઃખ સમ વિભાગિએ, દોષ નયનાં ગેને. હમ ૮.
 બાળ ચોર વેદ પ્રાદુણા, નૃપ ધરત વેશા; ૯
 પર ખીડા નદ જાણુતે, હોત બદ્ધત કિંમત. પર ૯.
 નર નિજ સ્વાધીન નારિયો, પર લલના બોરે; ૧૦
 પુરણોદક મન ધડતે, કાક કુંભજ બોરે. પુરણો ૧૦.
 દૈશિક દિવસે ન દેખતે, વાયસ નિશિ વેગા; ૧૧
 નિશિ દિન કામી અંધ હે, કંદે નીચસે મેગા. નિશિ ૧૧.
 એક દિન માતંગી મળી, ગાય ગીત રસાગા; ૧૨
 હાવલાવ લટકા કરે, વળિ નયનકા ચાગા. હાવ ૧૨.
 દેખી રાજ મોહિયો, રૂપ કંઠ નિહામી; ૧૩
 જન્મ દાણુ નિર્મળ નહિ, વળિ વણે કાળી. જન્મ ૧૩.

પંકા શંકા તન ધરી, લણે લોક હજુરી;	
સૌગંધિક ગુણ દેખકે, ક્ષિયે નરે 'કસ્તુરી.	સૌગંધિક૦ ૧૪
નિશિ માતંગી ભોગવી, નૃપ નિય નિહાળા;	
દિલ વેગે બેઠિયો, મટિ માલકી ઝાળા.	દિલ૦ ૧૫.
જૈન મુનિ વનમાં સુણી, ગઈ સખિયાં સાથે;	
મેંચી વયણ સુધારમે, કરિ સિતળ નાથે.	મેંચી૦ ૧૬.
દિક્ષા દુકર જૈનકી, હમુ નડી પળાય;	
સંસાર બુગ છોરકે, મેને યોગ ધરાય.	સંસાર૦ ૧૭
સમકિત મુક્ત વ્રત પંચ એ, મેરે દિલમેં છપાય;	
જન જ્ઞાન તપ ધ્યાનથી, આહી નાથુ ઉપાય.	જૈન૦ ૧૮.
યાગીપણે વનવાસમેં, પાંચ વર્ષ તે જાતાં;	
અખ સુનહો છુમ રાજની, પ્રીયા કંચુક જાતાં.	અખ૦ ૧૯.
એક દિન રાજ કચેરીમેં, પરદેશી આયા;	
બુપ લણે અચરીજ દહો, કોઇ ગામે દેખાયા.	બુપ૦ ૨૦.
સો કહે કનકપુત્રી ધણી, જીતારિ કહાવે;	
તસ જેટી રનિયુંદ્રી, ડપ રંભા ગાવે.	તસ૦ ૨૧.
દેને દિયો એક કંચુઓ, કહું શોભા કેતિ;	
મહમંડળ મગને રહી, જોવે તસ જોતી.	મહ૦ ૨૨.
રાય સુણી સુર મિત્રકું, બળિદાને જોલાયા;	
કંચુક હરણકી જાતમેં, ઉનકું સમગયા.	કંચુક૦ ૨૩.
સુર કપિ રૂપ બનાવકે, નઈ તરૂપર ગોજ;	
હરિ કંચુક દેખ ગયા, કીયા રામકું રાજ.	હરિ૦ ૨૪.
કંચુક દેખી જુપાત, દિલમેં યું . યાવે;	
કંચુકધર કાન્તા કરી, પુનવંત પાવે.	કંચુકધર૦ ૨૫.
મુજ લાગે એ ભામની, જો દૈવ મિલાવે;	
તવ હમ જન્મ સફળ હુવે, જોડિ જુગતિ યાવે.	તવ૦ ૨૬.
મિત્ર દેવ જોલાયકે, ફેર કામ લળાયા;	
નૃપનેં તીર જર યું લણે, કયા ફોગટ માયા.	નૃપનેં૦ ૨૭.

શુભિપ્રસાદી મણીકા ગ્રહે, સતિ સીલન ભાજે;
 હિસમેં કાઈ નફા નહી, સનિ સુરસેન ગજે. હિસમેં ૦ ૨૮.
 રાય ભણે એક બેર તું, ઈનકું ઈહાં લાણા;
 હોનાર હોય સો હોયગા, ખુશી વા પછતાણા. હોનાર ૦ ૨૯.
 તવ તે સુર રતિસુંદરી, સુતિ સળ્યા લેવે;
 નિરભાગીકું સેવધી, યું ભુપકું દેવે. નિરભાગી ૦ ૩૦
 શિવજી અખડે સા રહે, ધર પાસે પનોતિ;
 તુમ રૂપ પટે આ લેખકે, કરે બોજન જોતી. તુમ ૦ ૩૧.
 શ્રી શુભવીર કુંઝર સુણિ, યોગજી પદ પુંજ;
 ક્ષણિત પદે ભણી ઢાળ એ, ખડ દુજે દુજ. ક્ષણિત ૦ ૩૨.

ઢાહર.

યોગજી વયજી સુણિ ઇસાં, હરખિત દુઆ વિશેષ;
 પજી કાન્તા હરણે કરી, પામ્યો ચિત્ત કલેસ. ૧.
 તસ ઉપાય વિચારિને, કેહે યોગજીને તામ;
 વિદ્યા વિધિ તુમ નજરથી, સિજે વંજિત કામ. ૨.
 જોગજી અનુમનિ પામિને, જ્યમંડળ બ્રહ્મદાન;
 એટલે ચિત્ત વિધિ સાચવી, જોડા કરિ એક ધ્યાન. ૩.
 ઉત્તર સાધક ગિફ રહ્યા, યોગજીની આસીસ;
 પૂન્ય બળે સિદ્ધિ થઈ, સાધત દિન એકવીસ. ૪.
 રચિત વિમાનેં બેસિને, પરજીમિ યશોમતી પાય;
 સુભગાપુરી વન ખંડમાં, મિત્ર સહિત તે જાય. ૫.
 હવે રતિસુંદરી દેખીને, ચિત્રસેન ભુપાય;
 રૂપે માયો એણિ પેરે; વચન વદે સુકુમાર. ૬.
 તુમ હમ મેળા મેળાયા, દેવે સરખી જોડિ;
 પ્રેમે અમ સાથે રમો, પુરવજિત કોડિ. ૭.
 સા કહે તું કુણ રંક છે, મુજ પતિ સિંહ સમાન;
 સિંહની નારી સિંહ વિણ, ન ભજે ઝોર કુદામ. ૮.
 સાબળી એમ એક મંદિરે, રાખી તાસ નરિય;
 નિય પ્રયે આજંધ કરે, નવ નવ વચન વિશેષ. ૯.

ઢાળ ૩ જી.

(કેરણાની દેશી.)

પ્રેમે પનોની પધારિયાં, દિલ હરનેવાળી; કપૂરે રંગીલી નહુ માનતી. દિલ્લો
 સુશુદ્ધો રાગદી બેટી, તુમ હમ પુન્યે બેટી, આનાકાની અગ કપૂં કરે; દિલ્લો
 સાત રાણીને સિંગે, મેં તુજે રાખું ઘરે, દુનિયાં સખી તુજ પાઉં પડે, દિલ્લો
 દાસ દાગી હજુરા, એ સખી મેવક તેરા, હુકમ તુમાગ ન લોપે તે; દિલ્લો
 સગલિ રાણી હમેરી, ભક્તિ કંગેરી તેરી, તુમ આણા શિર ગાપતે. દિલ્લો ૨.
 રાજ એ તુમ સંગી, મેના એ ચતુરંગી, આણા ફેરાણું સવિ દેશમાં; દિલ્લો
 મેં બી કરત મેરા, ખ.આ મિલાઈ મેરા, તેજ સુગંધિ ધરે ફેરામેં. દિલ્લો ૩.
 હમકું એક સુટે દિઆ, કચુક તુમ કિયો, રત્ન બૂપણ સવીલાસમે; દિલ્લો
 તુંહિ વિદેશી વરી, તે તુજ પરીહરી, ભટકત દેશ વિદેશમેં. દિલ્લો ૪.
 ચિત ખુલામે રહો, કેહના હોવે મો કહો નિચિ નજર કરી કયું રહો; દિલ્લો
 સુંદરી ગોવે ઇયું, લોક વિરૂદ્ધ કિયું, ઉત્તમ કમલુ નયું કહે. દિલ્લો ૫.
 હોવે દારીકા જાયા, આર ધનર ખાયા, દીવાનો પજા યું ના કહે; દિલ્લો
 ધિગ ધિગ તેરી જાત, કાનિ ના માન તાત, તેરા વચન સતિ ના સહે. દિલ્લો ૬.
 અપજાસ જગ કિયો, કુમળે કલંકે દીયો, મશી કુરંચક પુરવજા મુખો; દિલ્લો
 સનિહી લાજ લેવે, તે નર જીવ ખોવે, આ ભવ તે ન રહે સુખે. દિલ્લો ૭.
 કિયા મનોરથ મનકા, અબ્રહમચારી નરકા, કમલુ સફળ હોવે નહી; દિલ્લો
 તેં મુજ અપદરી, લૂચત ફેરા હરી, માહાલત નહીં જગમાં રહી. દિલ્લો ૮.
 મેરે પ્રિતમકે આગે, સિંહ નજરમેં લાગે, હાગ સરખે તુમ બૂપતિ; દિલ્લો
 કંચુક પિયુ દિયા, ચોરી એ તુને કિયા, ચોરીકા માલ દૂવા જી. દિલ્લો ૯.
 સુરગિરી પવનેં મુજે, જીવ અભચ ખૂજે, લોક અયોકમેં જાવતિ; દિલ્લો
 રવિ શશી ચાર ચૂકે, જલધિ મરગદા મૂકે, હું તુજ હાથ ન આવતી. દિલ્લો ૧૦.
 એમ મુણી રાખ ધાવે, એ અમ કહાં જાવે, ચિટ્ટી ધાગા કરી વરા કરે; દિલ્લો
 ખાનપાન દિયું, ઘડિ ઘડિ ખજર કિયું, ગિયું નિયું કરે મન પાંસડ. દિલ્લો ૧૧.
 ચિત્રપટે આલેખી, રૂપ પતિનું દેખી, પંચ કલત્ર પતિનું દિયે; દિલ્લો
 માણિકી પ્યાવો ધરે, પિછે ભોજન કરે, માગીનર હેતહિદાશિએ. દિલ્લો ૧૨.

મિત્ર દોનું વનવાસે, ચંદ્રશેખર' પાસે, પુરીજન તાકું પૂછને; દિલ
વાત સદગ જડી, નિહું એકમન ધડી, વિદ્યાખળે નિશિ જવતે. દિલ ૧૩.
મેહેલ સતમ માળે, આપ પ્રિયા નિહાળે, પટ ઉર સુતિ બેહાલમે; દિલ
ખિલુ ખિલુ વિરહે તપે, નામ પ્રભુકાજપે, મિત્ર જુએ એક તાલમે. દિલ ૧૪
મિત્રકું બાન કહી, આપ અદસ રહી, તે દોષ ઓરીત બોલતા; દિલ
સુણહો રાગકી સન, શેણવંત અદભુત, અમ દોષ તુમ પદ દૂકતા. દિલ ૧૫
અમ દો એવક કહું, તુમ પતિ સંગ રહું, દેવ સાનિધ ઈહાં આપિએ; દિલ
દૂકમ દિયાં હે નાથે, અયો હમેરી સાથે, તુમ ભાર્તતાતે મીલાવિએ. દિલ ૧૬.
કિસકાએ ૩૫ પટે, સનીકું નાહે ધટે, અન્ય પુરૂષ કાપેગણા; દિલ
બોલે સની પૂંવાયા, જો તુમે નિહું સાચા, પટમે કંઠો ૩૫ કુણુ તણા. દિલ ૧૭.
હમ દિય સાખિ ભરે, તુમ સવિ વાન ફરે, નહીતેર મુખ નહી દેખણા; દિલ
તવ દોષ પટ જોવે, કહે અમ રવામિ હોવે, સા મુણિ હર્ષ લહે ધણા. દિલ ૧૮.
કુંઆર પ્રગટ લએ, વિયોગ પિંડ ગએ, આર અતુર નયનાં ફરે; દિલ
બીજે ખડે ઉઠાહે, ત્રીજ એ દાળ માહે, શ્રી શુભવીર મેળા કરે. દિલ ૧૯.

દાહરો.

- કુંઆર ભણે સુંદરી સુણા, દુખ વેળા ગઈ દૂર,
થોડા દિન આ મંદિર, કેહેળો આનંદ પૂર. ૧.
- એ દોષ મિત્રજ તુમ કને, મળને અવસર દેખ,
તુમ અમ મનસુયા તપ્પી, કેહેશે વાન વિરોધ. ૨.
- એમ કદિ તિહું જણુ વન ગયા, મુખભર પીની રાગ;
ઉદમભર તે ઉઠિયા, લડી નિરમજ પરભાન. ૩.
- જળ ભાંજન ભરિ સિર ધરી, દેખી આવતિ નાર;
પથ સગે તે આલિખા, દીકું સગેવર પાળ. ૪.
- તસ તટે એક વડ ટકા છે, નિપુન સિતળ લહી ઠાપ;
વેસ કરી ચોળી તણા, બેઠા ખાન ધરાય. ૫

દાળ ૪ થી.

(સહીવર પાણી સંચર્યા યમુના કે તીરે હાંહારે યમુના—એ દેસી.)

નૃપ અખંધુન હુઆ મુગ, દોષ ચોયા પામે; હાંહારિ દોષ

- માનપણે ગ્રહધ્યાનમાં, રહી વયણ ન ભાસે. હાંહારિ રહીં ૧.
 મોહોટી જટા વડ ફાળસે, બાંધિ જપ કરતી; હાંહારિ બાંધીં
 કુંડ અગને એલા ગિદ્દ રે, હુત દ્રવ્યજ ધરતા. હાંહારિ હુતં ૨.
 વાત નગર નારી કરે, પ્રભુ આપ પધાર્યા; હાંહારિ પ્રભું
 નરનારી આવી નમે, તસ કામ સધાર્યા. હાંહારિ તસં ૩.
 કોષ પતિ વસ કરવા ભણી, નિજ શોકને સાલે; હાંહારિ નિજં
 કોષ અંગજ અરથી યદ્ય રે, તસ ચરણ પખાળે. હાંહારિ તસં ૪.
 કોષ મૃતવચ્છા દોષથી, કોષ રોગી આવે; હાંહારિ કોષં
 મન ગમતા ભોજન કરી, કોષ પ્રેમે લાવે. હાંહારિ કોષં ૫.
 શિવ ધર્મી કેષ સ્ત્રી નરા, લેષ દૂષ વધાવે; હાંહારિ લેષં
 હવન વિભુતિ શીર ધરી, કામ કરિ ગુણુ ગાવે. હાંહારિ કામં ૬.
 વેશા વૃધા તિણે સમે, દરબારથી આવે; હાંહારિ દરબારં
 શિર દરસંતા ગ્રહ પગે, નવ યોવન યાવે. હાંહારિ નવં ૭.
 રમઝમ કરતિ પ્રેમશું, દરબારમે આવે; હાંહારિ દરબાર.
 વાત કહિ નૃપ પૂછતાં, યોગી ગુણુ ગાવે. હાંહારિ યોગીં ૮.
 તે દેખી નૃપ આવિયો, નમી શીખને ભામે; હાંહારિ નમીં
 તુમે યોગીશર કીહાં યદી, આઘ્યા એણે વારી. હાંહારિ આઘ્યાં ૯.
 શીખ્ય કહે અમે, શુરગિરી, ઉપર વન ફરતે; હાંહારિ ઉપરં
 બાર વરસ ભોજન વિના, ગ્રહ તપ કરતે. હાંહારિ ગ્રહં ૧૦.
 દેવ દેવિ રવિ ચંદ્રમા, ગ્રહ હાજર રહેવે; હાંહારિ ગ્રહં
 નૃપ કંસુક ધરનારિનિ, સવિ વાનજ કહેવે. હાંહારિ સવિં ૧૧.
 તુમ ગ્રહ પાસે, મોહની, હોય તો કોહો અમને; હાંહારિ હોયં
 જે જે માગો તે દીએ, ગ્રહ જાનું તમને. હાંહારિ ગ્રહં ૧૨.
 વસ કરવિ એક નારિ છે, નહિ કારણ દુણું; હાંહારિ નવિં
 નજર કરે ગ્રહ મુજ પરી, રંધણે પગ પુણું. હાંહારિ રંધણેં ૧૩.
 શીખ્ય ભણે શુણુ રાજવી, અમ ગ્રહ નિર્લોભી; હાંહારિ અમં
 તુમ ભાગ્યે ગ્રહ. જે કરે, રંભા રહે યોગી. હાંહારિ રંભાં ૧૪.
 વસ્તુ અધિક ગ્રહથી નહી, હમ કયા તુમ દેવે; હાંહારિ હમં

એમ કહી * વિનવે થકે, ગુરુ વચન કરેવે. હાંહરિ શુરં ૧૫.
 હમ હુમ મંદિર આષકે, કરં કામ સવેરા; હાંહરિ, કરં ૦
 હમ વચને જો ધીર રહે, તો હોય ભવેરા. હાંહરિ હોય ૦ ૧૬
 નૃપ મંદિર જઈ ગોપમેં, ખટ મંડળ કીધાં; હાંહરિ ખટ ૦
 હુપ નૈવેદ્ય કુસુમ - જારે, બગિચાન પ્રસીધાં. હાંહરિ બધી ૦ ૧૭.
 હોંહોં પુટ સ્વાહા જપે, પદ્માસન બેઠે; હાંહરિ પદ્મા ૦
 આડંબર બહુલા કરી, દીન ચોચે ઉઠે. હાંહરિ દીન ૦ ૧૮.
 મુ કથ એક દેહ કહે, માદગિએ રખના; હાંહરિ માદગિ ૦
 નારી સવિ વશ હોયગી, મિટ ગઈ હુમ જંખના. હાંહરિ મિટ ૦ ૧૯.
 પથુ એ નારી જે કહે આએ રીતે ચઢનાં; હાંહરિ આ ૦
 જ્યાંહાં જાવે ઉઠાં જાનદે, નવિ કરની ખસના. હાંહરિ નવિ ૦ ૨૦.
 નિત નિત રાગ વધન હુવે, એમ દિન એકવીશે; હાંહરિ એમ ૦
 કર જોડી રહેગી સદા, મુથુ વિશ્વાવીશે. હાંહરિ મુથુ ૦ ૨૧.
 યોગીકે ધર હે બડે, મત શંકા લાવે; હાંહરિ મત ૦
 હમ તો રમતો રામ હે, ફેર વનમેં જાવે. હાંહરિ ફેર ૦ ૨૨.
 રાય કહે દિન દસ લગે, હમ દરસન દેના; હાંહરિ હમ ૦
 યોગિ કહે અમે વશ નહી, તેરિ ખાતર રહેના. હાંહરિ તેરી ૦ ૨૩.
 એમ કહેતાં ગગને ચઢ્યા, નૃપ ઉંચું જોતાં; હાંહરિ નૃપ ૦
 માહા વિદ્યા બંડાર એ, એમ સહુને કહેતાં. હાંહરિ એમ ૦ ૨૪.
 રાતે રતિસુંદરી કણે, દોષ મિત્ર તે જાવે, હાંહરિ દોષ ૦
 વાન બની તે સગી કહી, પછી એમ સુમજાવે હાંહરિ પછી ૦ ૨૫.
 રાયશુ' મીઠી વારતા, કરજો જેમ રીઝે; હાંહરિ કરજો ૦
 મુજ બાધા મુકથે થકે, હુમ કારજ સીજે. હાંહરિ હુમ ૦ ૨૬.
 ઇત્યાદિક સાવિ શીખવી, ગયા કુંવરની પાસે; હાંહરિ ગયા ૦
 જીજે દિન સુંદરી તણે. ગયો નૃપ આવાસે. હાંહરિ ગયો ૦ ૨૭.
 ઉગી સા આદર દિએ, કરે વાન તે મીઠી; હાંહરિ કરે ૦
 નૃપ જણે યોગી સ્વરે, કરી સાચી ચીઠી. હાંહરિ કરી ૦ ૨૮.
 રાય જણે તમે જે કહો, મંછા કરં - પુરી; હાંહરિ મંછા.

સા કહે સુરગિરી જતરા, બાધા છે અધૂરી. હાંહારિ બાધાં ૨૯.
 જ્ઞે ધ્રુવ પૂરી કરે, તો રહેશું હજૂરી; હાંહારિ તો
 રચિતે નૃપ યોગી વિના, એ વાત ન પૂરી. હાંહારે એ ૩૦.
 નૃપ જઈ યોગીને નમિ, કહે યાત્રા કરાવે; હાંહારિ કહે
 યોગી કહે ધડી દોષમે. યાત્રા કરી આવે. હાંહારિ યાત્રા ૩૧.
 રચિ વૈમાન નરશને, કહે સા જઈ બેસા, હાંહારે કહે
 સુંદરીને નૃપ કહે કરે, વૈમાને વાસા. હાંહારિ વૈમાને ૩૨.
 સા ભણે હું નવી એકલી, જઈ યોગી સાથે; હાંહારિ જઈ ૩૩.
 રત્નપુષ્પ પુત્રી મિહું, દિયો જ્ઞે સંગાયે. હાંહારિ દિયો ૩૪.
 મુજ કંચુક દેષ પગ નમી, તુમ સાથ ચડીજે; હાંહારિ તુમ
 તો ચલું યાત્રા નહીં તપા, અસનાદિ તજજે. હાંહારે અસ ૩૫.
 કંચુક આદે દેષ નમી, નૃપ સજ્જા જાવે; હાંહારે નૃપ
 શીખ કહે ફોકટ હમું, નરિ સાથ ચલાવે. હાંહારે નરિ ૩૬.
 દાદી મુલ દોષ હાર નૃપ, તસાદીએ કામાધિ; હાંહારે તસ
 વૈમાને સહુને કપી, નિજ કારજ સાધી. હાંહારિ નિજ ૩૭.
 નૃપ આખ્યા પેહેલાં ચડી, ગગને એમ બોલે; હાંહારે ગગને
 રાગદિ સુણજે સહુ, મન બૂલો બોલે. હાંહારિ મન ૩૮.
 નૃપ કન્યા દોષ અપહરી, જઈયું પૂર બાહારે; હાંહારિ જઈયું
 રણ સંગ્રામે આવજે, ક્ષત્રીનટ ચારે. હાંહારિ ક્ષત્રીવટ ૩૯.
 સાંભળી કોલાહલ થયે, નૃપ સુભટજ આવે; હાંહારે નૃપ
 અંદરોખર વિદ્યા બજે, સહુને ચંભાવે. હાંહારિ સહુને ૪૦.
 કનકપુરે જઈ સાસરે, કન્યા દોષ દાવે; હાંહારે કન્યા
 સગન વેઈ મિહું મિત્રને, કન્યા પરણાવે. હાંહારે કન્યા ૪૧.
 બીજે ખટે એણિ પેટે, કહો ચોથી દાળે; હાંહારિ કટો
 ત્રી શુભવીર કહે સુણા, ઓતા ઉજમાળે. હાંહારિ ઓતા ૪૨.

દાહરા.

કુંવર કહે નિજ મિત્રને, જાણો તમે નિજ રથ;
 પીતર અમારા અમ ધરે, કરતાં હોશે કલેશ.

ખગર ઝંભારી કાઢવા, મોકલીયા તુમ દોય;	
જઈ પાછા ઝમ વારતા, કરત સુખી સહુ કોય.	૨.
દેશાંતર દેખ કરી, સાધિ વાંછત કામ;	
ગમ રિદ્ધ લેઈ આનશુ, માત પિતાને ગામ.	૩.
ઝમ કહિ ધન દેઇ બહુ, કુંવર નિસરજે જામ;	
હાર દોય દોય રમણિને, જૂઠાણુ શ્રીએ તામ.	૪.
પરિકરશું વૈમાનમાં, જેસારી લાલિ ભાત;	
કાશીપુરી ગંગાતટે, મુકિ વળ્યા પ્રભાત.	૫.
પગ પાળે પાછા વળ્યા, જોતાં વનગિરિ કામ;	
સિંહ તણિ પડે મક્ષપતો, પામ્યા સુંદર ગામ.	૬.
એક વને યજ્ઞાલયે, હૃદય ધરી અરિહંત;	
નિશિથ સમય સૂતાં સુણે, નારી રૂદન કરંત.	૭.
મન ચિતે દુખ ભર થકે, રોની કુણુ એ નાર;	
દુખિઆતું દુખ ભાગવું, એ કાઠી આચાર.	૮.
ધમ મિનિને ઉઠિયો, શબ્દ તણે અનુસાર;	
પિત્રવને ઉભો જઈ, દેખી સુંદર નાગ.	૯.

કાળ ૫ મી.

(કુંવર ગંભારો નવરે દેખતા જીએ દેશી) .

- સાહસિઃ વત મિત્રમણિજી, બુદ્ધિ ધીરજ બળ બુર રે;
 ઉદમ માકમ જસ હુવે જી, દૈવ રહે તસ દુર રે. સાહસિકં ૧.
 ચંદ્રશેખર કંઠા નિધિ જી, દેખી ઝપની રેખં રે,
 દિવ્ય બૂવણુ શુર સાદિકા જી, ભાલ તિલક સવિશેષ રે. સાહસિકં ૨.
 કુંવર કહે સુણુ સુંદરી જી, રૂદન કરે શે કાજ રે;
 વનમાં રહિ કિમ એકલી જી, નિજ કુળ વટ તજી લાજ રે. સાહસિકં ૩.
 સા ભરે સુણુ લઘુ બાગકા જી, તુજને કહે શું થાય રે;
 તનની વાત બાંહર પડે જી, દુખ કશું નીવે જામ. રે. સાહસિકં ૪.
 જોયે કુંવર લધુ શુર તણું જી, જોલણું એ અસરાગ રે;
 શંકા રતન અંતર જુઓ જી, ગાય વાગે તે ગોવાગ રે. સાહસિકં ૫.

બાજે કુલિસગિગી મોટકા જી, અકુંસ ગજ વશીકાર રે; .
 તજે અધિક તે ગુરુ કહો જી, દીપક હરે અધંકાર રે. સાહસિકં ૬.
 સા કહે તુમ વચને કરી જી, યમ પરનિજ મુજ સાર રે;
 પાદે સીધ ચાંપી લીયો જી, જાણિ એ ભટ આકાર રે. સાહસિકં ૭.
 વાત સુણો એક માદારી જી, આ નગરે અમ વાસ રે;
 મુજ પતિ નૃપ સેવા કરે જી, નિસ દિન રહેતો પાત્ર રે. સાહસિકં ૮.
 શાસ્ત્ર રમણીને બૂપતિ જી, ધિરપણે કદી નવ હોય રે;
 વાત પિયુન મુખ સાંભળી જી, રીઝે ચડ્યો નૃપ મોય રે. સાહસિકં ૯.
 હુકમ કરી કોટવાળને જી, સુગી ધરો મુજ નાહ રે;
 અસન કરાવા નિસિ સમે જી, આવી ઇલાં ઉછાહ રે. સાહસિકં ૧૦.
 ઉમી સુગી પોહોતી નહી જી, હું અજળા બળ રોય રે;
 મુખ દેખી ભોજન કંઈ જી, ખંધ ચઢાવે કોય રે. સાહસિકં ૧૧.
 મંદિજા પુરણ મુજ શિર ચઢી જી, ધિર ધર્મ કરો કહે રાય રે;
 ખંધ ચઢી તવ સા તિહાં જી, કાતીએ કાપી મંશ ખાખરે. સાહસિકં ૧૨.
 મંશ તણો ખંડ એક પડ્યો જી, કાપંતા નિજ ખંધ રે;
 કુંઅર તે લેધ નાસા ધરે જી, મંશ મૃતક દુરગંધ રે. સાહસિકં ૧૩.
 તવ ઉચું જોધ ચિંતવે જી; હે હે વંતરી કોય રે;
 જમ કરીને મુજ મારવા જી, ફંદ રચ્યો એ સોય રે. સાહસિકં ૧૪.
 કુંઅર વદે રે પાપણી જી, જાણ્યું તુજ ચરિત્ર રે;
 અધંધી નાખી જીતજે જી, હિંસક અસુરિ અપવિત્ર રે. સાહસિકં ૧૫.
 ખડગ મઢી જળ ધા દિએ જી, નાહિ લેઈ શરિર રે;
 ગગને જતાં કુંઅરે મહિ જી, ખિચિ લિપું તસ ચીર રે. સાહસિકં ૧૬.
 સૂર મંદિર સૂતો જમ જી, ચાલ્યો ઉડી પરભાન રે;
 જરણા પરણા ઉતરી જી, ચિત્રકૂટગિરિ જન રે. સાહસિકં ૧૭.
 તિહાં એક વનની કુંજમાં જી, દીઠો જૈન આસાદ રે;
 કલ્પતરે મરે જીમીએ જી, દેખી લહે આહ્વાદ રે. સાહસિકં ૧૮.
 શાંતિનાથ પ્રભુ દેખિને જી, વૃંદા ધરિય વિવેક રે;
 રંગ મંડપ જળ આવિઆ જી, તંબ દીઠો નર એક રે. સાહસિકં ૧૯.

કુંઅર પૂજાતાં તે કહે જી, મલિયુંડાં ખેટ નરેશ જે;
તસ સુન હું શખચૂડ હું જી, ગુડ સુણી ઉપદેશ જે. સાહસિકં ૨૦.
નન્યા નતા ઈહાં આપિયો જી, ચેત ચોવધો અમલું જે;
આકાશથી હું બૂધ પડ્યો જી, વિઘાની થઈ હાણ્ય જે. સાહસિકં ૨૧.
કુંઅર કહે શખચૂડને જી, વિઘા સિયો મુજ પાસ જે;
સાધો કહીને સધાવતાં જી, વિઘાં ફરી જેઠ તાસ જે. સાહસિકં ૨૨.
ખેટ વિમાન રચિ કરી જી, કુંઅરનો વડી ઉપગાર જે;
વિઘા વિધીં બહુ રૂપણિ જી, દેઠ ગયો ગિરનાર જે. સાહસિકં ૨૩.
ખિજે ખડે રાસની જી, એ કહી પંચમી ઢાળ જે;
શ્રી શુભરીર કુંઅર નિહાં જી, સાંચી વિઘા વિશાળ જે. સાહસિકં ૨૪.

દાહરા.

સિંહ અને વળી પાંખોં, તિમ લડી વિઘા સેાર;	
મલપતો મારગ ચધો, એકજી પીંડ કુમાર.	૧.
સાથ લેછ પરિકર ધણે, વરીયો એક સથવાહ;	
પરવત નીકટ સંગેવરે, ઉતયો દેખી સુજાંહ.	૨.
સારથપતિ ચિંતાવુટે, બેઠા તંબૂ ગેહ;	
પૂજાંતાં કહે કુમરને, છે અમ ચિંતા એહ.	૩.
ભિલ્વની પાવિ ગિરિ વચે, વસતા સખર અનેક;	
ભીમ નામને પશ્ચિમની, હુંડતો અતિરેક.	૪.
ખખર વિના આવી ચઢ્યા, હવે કુલ્ય કરવું હાજ;	
તે ચિંતા ચિતમાં વશી, ઈહાં કિમ રહેશે હાજ.	૫.
કિહાં જાઉં કુંઅર ભણે, જવું કરજાટક દેશ;	
નૃપ કેહે નિર્ભય થઈ રહો, માં ધરો ભવ ભિલ્વેસ.	૬.
ઠેસરીસિંહની આગળે, સખરા હરણુ સમાન;	
શેઠ વટે તુમ નજરથી, જિમ રવિ તિમિર ચિતાન.	૭.
શેઠ વસુદત્ત ચિંતવે, ધૈર્ય બળી નર એહ;	
નમિ તેડિ સહ ભોજને, રાતિ વસ્યા ધરિ નેહ.	૮.

ઢાળ ૬ ઠી.

(મુણ મેરી સજની રજની ન જયે રે-એ દેશી.)

- લોક સકળ નિંદ્રા અનુસરતા રે, શેઠ સુલટથં ચોડી ફરતા રે; ૧.
 ભિલ ધણા ગિરિયા ઉતરતા રે, વાનરપરે કિકિઆટો કરતા રે.
 એક પોહોર રાત્રિ જળ જાવે રે, મેઘ નિરજ્યું નિર વરસાવે રે; ૨.
 સગર તિમિરભર ચિહુ દિશ ધાવે રે, ધૂઆડજ્યું ધૂધવાટા કરિ આવે રે.
 દેખિકાર દિલ કંપાવે રે, બળિઆ સુલટ તિહાં જુઝાવે રે;
 બદ્ધસી બળતી મશાવો કરતા રે, ભટ જૂઝતાં પગ નરિ કરતા રે. ૩.
 કાળા બીલ ને કાળી રાતે રે, આવળ બદ્ધરી કંટક જાતે રે;
 તે સાથે રણુ કરિ ભટ જૂઝે રે, દેખી શેઠ તે ઉભા ધુજે રે. ૪.
 પલ્લિપતિ બીમસેન તે આવે રે, સગર ધણાને રણુમાં લાવે રે;
 શેઠના સુખટ રણેથી તુટે રે, ભિલ હકાપાં સાથને લટે રે. ૫.
 ચંદ્રશેખરને શેઠ જણાવે રે, તવ તે રણુ મેઘને આવે રે;
 કુંઆર ઉપર બીમ બાણુ તે સાંધે રે, નાગપાસથી નૃપ તસ બાંધે રે. ૬.
 બહુ રૂપણી વિઘા ફેરવતા રે, રૂપ કપી જળ લાખ તે કરતા રે;
 એક એક ભિલને આંચમે લેતા રે, ગગને ઉડી તે સવિ જાતાં રે. ૭.
 જૂતગ બીવ રથો નહિં કામ્રિ રે, સાથપતિ હરખ્યો તે જોઇ રે;
 ધિર કરિ લોકને રાતિ ગમાવે રે, પલ્લિપતિ સહ પથે જાવે રે. ૮.
 સધળા પંખિને સંહારિઆ રે, ભિલ દશેદશ જાંખરે પડિઆ રે;
 ખડિન દેડે નીજ ધર પામે રે, પૂંખી દેખી ધૂજતા ધામે રે. ૯.
 ત્રીજે દિન કાંતિપૂર આવ્યા રે, સાથ સહ વનમાં ઉતરાવ્યા રે;
 વિમગસેનપૂર સ્વામી આવે રે, મુક્તાકળે કુંઆરને વધાવે રે. ૧૦.
 જાવે બાંધવ અચરીજ કીધું રે, પુનતણું રણ પરીધત લીધું રે;
 કીધા બહુ જનને ઉપગાર રે, મારગ વેહેતો થયો સુખકાર રે. ૧૧.
 એમ કહિ તુરંગ ચઢાવી તેડ રે, બહુ આજવજ્યું લાગ્યો રોહ રે;
 નેહ ધરી કેતા દિન - રાખે રે, પલ્લિપતિને કુંઆર તે ભાખે રે. ૧૨.
 જ્ઞે ઇવીતની આશા રાખો રે, તો તરકરપણું દુરે નાંખો રે;
 આપો પાકા તાસ - જમાન રે, ફરિ ન કરવું એ તોફાન રે. ૧૩.

દેઈ જમાનં તે નિજ ધર જાવે રે, શેઠ રમ્ય લેછ પંથ સધાવે રે;
રામ કુંઞરની ભક્તિ કરતા રે, દિન દિન તેહજ અધીકા ધરતા રે. ૧૪.
શ્રી શુભધીર કુંઞરયું મેળા રે, કરતા નવ નવ ભોજન ભેળા રે;
ચંદ્રશેખરનો રાસ રસાળ રે, ખીજે ખડે છટી હાળ રે. ૧૫.

દોહરા.

એક દિન રાજકચેરીએ, કુંઞરને નૃપ પૂછંત;
વિદ્યા રત્નનિધિ તમે, દેસ વિદેશ ફરંત. ૧.
મુજ માતુલ સુભગાપુરે, ચિત્તસેન છે રાય;
તસ કન્યા દો અપહરા, યોવન વય જળ આપ. ૨.
એક યોગી દોષ શિષ્યશું, આવી કિયો વનવાસ;
ત્રણે પુર્ત શરિભણી, રાયે કીયો વિશ્વાસ. ૩.
વેશ્યા તરકર અગનિ જળ, દગ દગર સોનાર;
એતાં નવિ હુવે આપણાં, મંકડ બહું બિલાડ. ૪.
વિશ્વામે તે યોગિયા, લેછ ગયા નિગ નાર;
ગામ ગામ ગિરિ જોવતાં, ન પડિ ખજાર લગાર. ૫.
જો જણો વિદ્યામજે, ભાખો અમને તેહ,
કન્યા લેછ ધર આવિએ, જામ હૃદય સદેહ. ૬.
તય વળતુ કુંઞર કહે, અપહરિ કન્યા દોષ;
વરચિંતા ટાળી અમે, પરણ્યા બાધવ દોષ. ૭.
રાય ભણે એ ક્ષત્રિનો, નહિ કોય આચાર;
પરનારી પગ્ધન ભણી, અપહરતું નિરધાર. ૮.
કુંઞર કહે કન્યા તણા, સદમ ગમે ભરથાર;
જીજીવતી રૂપમણિ હરી, કૃત્તને ક્ષત્રિ વિચાર. ૯.
પણુ તુમ માતુલ વર પ્રિયા, હગતાં ગઈ તસ જાન;
મેં શકશું શકતા કરી, સાભળજો તે વાન. ૧૦.

દાળ ૭ મી.

(સુતાદિના બેઠા હ'ને વીનકુ' રે લો, મારે મરણે માંદગર લાવજો-એ દેગી.)
વપરિનું વચન નવિ વિસરે રે લો, અરિ કંટકની ગતિ દોષ જો;

ઢાળ ૬ ઠી.

(સુષુ મેરી સજની રજની ન જયે રે—એ દેશી.)

- લોક સકળ નિંદ્રા અનુસરતા રે, શેઠ સુલટશં ચોકી ફરતા રે; ૧.
 બિલ ધણી ગિરિથી ઉતરતા રે, વાનરપરે કિકિઆટા કરતા રે. ૧.
 એક પોહોર રાત્રિ જળ જળે રે, મેઘ નિરજ્યું તિર વરસાવે રે;
 સખર તિમિરભર ચિહુ દિશ ધાવે રે, ધૂઆડજ્યુ ધૂવવાટા કરિ આવે રે. ૨.
 દેખિકાર દિલ ક'પાવે રે, બળિઆ સૂમટ તિહાં જુઝાવે રે;
 બદ્ધસી બળતી મશાએ કરતા રે, ભટ જૂઝતાં પમ નરિ ફરતા રે. ૩.
 કાળા બીરલ ને કાળી રાતે રે, બાવળ બદરી કંટક જતે રે;
 તે સાથે રણુ કરિ ભટ જૂઝે રે, દેખી શેઠ તે ઉભા ધુજે રે. ૪.
 પદ્મિપતિ બીમસેન તે આવે રે, સખર ધણને રણમાં લાવે રે;
 શેઠના સૂમટ રણેથી તુટે રે, બિલ્લ હકાયાં સાધને લટે રે. ૫.
 અંદ્રશેખરને શેઠ જણાવે રે, તવ તે રણુ મેઘને આવે રે;
 કુંબર ઉપર બીમ બાણુ તે સાંધે રે, નાગપાસથી નૃપ તસ બાંધે રે. ૬.
 બહુ રૂપણી વિદ્યા ફેરવતા રે, રૂપ કપી જળ લાખ તે કરતા રે;
 એક એક ભિંસને આંચમે લેતા રે, ગગને ઉડી તે સવિ જાતાં રે. ૭.
 જૂતળ બીલ રહો નહિં કામ્ર રે, સાથપતિ હરખ્યો તે જોઇ રે;
 ધિર કરિ લોકને રાતિ ગમાવે રે, પદ્મિપતિ સહ પથે જાવે રે. ૮.
 સધળા પંખિને સંહારિઆ રે, બિલ્લ દશેદશ આંખરે પડિઆ રે;
 ખંડિન દેડે નીજ ઘર પામે રે, પંખી દેખી ધૂજતા ધામે રે. ૯.
 ત્રીજે દિન કાંનિપૂર આગ્યા રે, સાથ સા વનમાં ઉતરાઆ રે;
 વિમળસેનપૂર સ્વામી આવે રે, મુકતાફળે કુંબરને વધાવે રે. ૧૦.
 જાયે બાંધ અચરીજ કીધુ રે, પુન્યતણુ ફળ પરીધન લીધુ રે;
 કીધા બહુ જનને ઉપગાર રે, મારગ વેહેતો થયો મુખકાર રે. ૧૧.
 એમ કહિ તુરંગ ચઢાવી તેહ રે, બહુ આજવશ લાગ્યો ગેહ રે,
 નેહ ધરી કેના દિન રાખે રે, પદ્મિપતિને કુંબર તે લાખે રે. ૧૨.
 જો છનીતની આશા રાખો રે, તો તરકરપણુ દુરે નાજો રે;
 આપો પાકા તાસ જમાન રે, પ્રિ ન કરવું એ તોફાન રે. ૧૩.

દેઈ જમાન તે નિજ ઘર જાવે રે, રોક રગ્ન લેછ પંથ સધાવે રે;
રાગ્ન કુંઆરની બકિત કરતા રે, દિન દિન તેહજ અધીકા ધરતા રે. ૧૪.
શ્રી શુભવીર કુંઆરશું મેળા રે, કરતા નવ નવ બોજન બેળા રે;
ચંદ્રશેખરનો રાસ રસાળ રે, બીજે ખડે છટી દાળ રે. ૧૫.

દોહરા.

એક દિન રાજકચેરીએ, કુંઆરને નૃપ પૂછંત;
વિદ્યા રત્નનિધિ તમે, દેશ વિદેશ શરંત. ૧.
મુજ માતૃક સુભગાપુરે, ચિત્રસેન છે રાવ;
તસ કન્યા દો અપહર, યોવન વય જળ આપ. ૨.
એક યોગી દોષ શિષ્યશું, આવી કિયો વનવાસ;
ત્રણે ધુર્ત શરેભણી, રાયે કાપો વિશ્વાસ. ૩.
વેશ્યા તરકર અગનિ જળ, દગ દગર સોનાર;
એતાં નવિ હુવે આપણાં, મંકડ બહુ બિલાડ. ૪.
વિશ્વાસે તે યોગિયા, લેછ ગયા નિગ નાર;
ગામ ગામ ગિરિ જોવતાં, ન પડિ ખખર લગાર. ૫.
જો મજો વિદ્યામજો, ભાષો અમને તેહ;
કન્યા લેછ ઘર આવિએ, જાવ હૃદય સદેહ. ૬.
તવ વળતું કુંઆર કહે, અપદરિ કન્યા દોષ;
વરચિંતા દાળી અમે, પરખ્યા બાંધવ રોષ. ૭.
રાય બજો એ કાગિનો, નહિ ડોર આચાર;
ખરનારી પરધન ભણી, અપદરતું નિરધાર. ૮.
કુંઆર કહે કન્યા તણા, સદમ ગમે ભરધાર;
જંજુવની ડખમણિ દગી, કૃને કાનિ વિચાર. ૯.
પણુ તુમ માતૃક વર ગિયા, દરતાં ગઈ તમ જન;
મેં શકશું શકતા કરી, સાંભળજો તે વાન. ૧૦.

દાળ ૭ મી.

(સુતારિના બેસ તુને વીનકું રે લો, મારે ગરબે માંદગર લાવજો—એ રેલી.)
વપરિનું વચન નવિ વિસરે રે લો, અરિ કંટકની ગનિ દોષ જો;

- બ્રજપાદ ત્રાણે મુખ ભાગીએ રે લો, નહિતો દૂર તજ્યે ગોષ્ઠ જે. વધરી૦ ૧.
 સદમીપુર અશન નરેશ રે લો, શેઠ ધનદ કરે નૃપ કામ જે;
- દયાધરમ તિથે ધન વાવરે રે લો, ગુરુદેવ ગુણે વિશરામ જે. વધરી૦ ૨.
 શ્રીમતિ વેશ્યા નૃપ સંસદી રે લો, કરે એક દિન નૃત્ય ઉદાર જે;
 દાન માન નૃપતિ મંત્રિ દીએ રે લો, પણ શેઠ ન આપે લગાર જે. વધરી૦ ૩.
 લોક જોસે તું સર્વને રંજની રે લો, પણ ધનદત રંજ્યો જાપ જે.
 મુણિ ચિતે અતુર દૂ તો ખરિ રે લો, લેઉં ધન કરિ કાટિ ઉપાપ જે. વધરી૦ ૪.
 વણિ નૃપે રીજ્યો નૃપ એમ કહે રે લો, મુખ માગે તે આપું તુજ જે;
 ભણે સા નિશિ સુપને શેઠ કલો રે લો, લાખ દ્રવ્ય અપાવો મૂજ જે. વધરી૦ ૫.
 ભૂપ જોસે શેઠ ધન આપિએ રે લો, ભણે શેઠ દીએ મહારાજ જે;
 ધર જમને શોકાતુર ચિંતવે રે લો, કિમ રેશે ક્યેરિએ લાજ જે. વધરી૦ ૬.
 શક પૂછે શેઠ મુખથી સુણી રે લો, મુખદક્ષ મતિ દીએ તાસ જે;
 લાખ મુક્તનું રતન લેઇ કરિ રે લો, ગયા શેઠ નરેશ પાસ જે. વધરી૦ ૭.
 આદર્શ મુખે મણિ ધારીને રે લો, ભણે શેઠ વેશ્યાને એમ જે;
 પ્રતિબિંબ રતન કરે સિન્ધિએ રે લો, વદે વેશ્યા લેવાએ કેમ જે. વધરી૦ ૮.
 ભણે મંત્રિ સુપન પ્રાનિબિંબમાં રે લો, નહીં ફેર ઇહાં લવલેશ જે;
 ગઇ વળખિ ધરે જનથી સુણ્યો રે લો, શુકરાજનો એ ઉપદેશ જે. વધરી૦ ૯.
 અન્યદા વેશ્યા નૃપ રીઝવી રે લો, કહે શેઠનો શુક દિયો મૂજ જે;
 શેઠ પાસેથી રાધે અપાવિઓ રે લો, લેઇ નિજ ધરગઇ અજુજ જે. વધરી૦ ૧૦.
 લાખ દ્રવ્ય ગયો તુજ શુદ્ધિએ રે લો, રૂળ દેખાકું તુજ પ્રત્યક્ષ જે;
 ાંખ છેદિને દાસીને કહે રે લો, કરો શાકપાકમાં ભક્ષ જે. વધરી૦ ૧૧.
 કહિ વેશ્યા ગર્ધ સખિને ધરે રે લો, ગઇ દાસી કામવશ ખાર જે;
 શક દરખ્યો ભયે જાનો ચલી રે લો, એક પાંખે રહો ખાળદાર જે. વધરી૦ ૧૨.
 આત્રિ દાસી જેતાં નવિ દેખિઓ રે લો, મંસ લાવી પકાવે શાક જે;
 આત્રિ વેશ્યા ભોજન કરતી વદે રે લો, શુક પાપિનો એ ભયો પાક જે. વધરી૦ ૧૩.
 મુણિ સૂડો ભયે મન ચિંતવે રે લો, જે જાણે તો હજુશે એહ જે;
 ખાળ મધ્યે અન્નાદિક ખાવતાં રે લો, સજ પાંખ સહિત યમ દેહ જે. વધરી૦ ૧૪.
 શક ચિતે વધર વાળું સહિ રે લો, કરિ શુદ્ધિ પ્રપંચ વિચાર જે;

જિમ સિંહને કૃપમાં પાડિયો રે લો, શયકે કરી બુદ્ધિ ઉદાર જો. વયરી૦ ૧૫.
 ચિત ધારિને શકે ઉડિ ગયો રે લો, જમ વિસ્તુમંદિર કરે વાસ જો;
 નિત વેશ્યા તિહાં મળ્યો કરે રે લો, પછે જાપ નૃપતિઆવાસ જો. વયરી૦ ૧૬.
 એક દિન વેશ્યા હરિ મંદિરે રે લો, કરી નાટક માત્રે એમ જો;
 મુજ વૈકુંઠનાં મુખ દિગ્ગિએ રે લો, મને વૈકુંઠે ઉપર પ્રેમ જો. વયરી૦ ૧૭.
 હરિ પુઠે રહી શકે ઉચરે રે લો, મુજ વાક્યનો જો વિશ્વાસ જો;
 છતાં દેવ દેવિ સેવા કરે રે લો, તે વૈકુંઠે તુજ કરે વાસ જો. વયરી૦ ૧૮.
 જલે વેશ્યા હરિથી ન વેગળી રે લો, શિર મુંડાવિ હરિ કહે આવ જો;
 પછે મંત્ર દીપ્ત તે જપો ધરે રે લો, રૂંડમાળા ગળે એક રાત જો. વયરી૦ ૧૯.
 પછી નાચ કરી નૃપ આગળે રે લો, કહો જમથું અમે વૈકુંઠે જો;
 પછે નાચ કરત રાજમારગે રે લો, ગિત ગાતાં મનોહર કંઠે જો. વયરી૦ ૨૦.
 બહુ લોકે વરિ છતાં આવજો રે લો, તુજ હવું વૈકુંઠે નિવાસ જો;
 મંત્ર આપો વદે સા સહુ કરે રે લો, મુણી મંત્ર દીપ્તે શકે તાસ જો. વયરી૦ ૨૧.
 આં રૂંડમુંડમુંડ ગડગડ ગોટી થાઓ મોહોટી નારાયણાવનમઃ પુટપુટ સ્વાહા.
 લેધ મંત્ર ધરે મુંડાવિને રે લો, કરિ કિરિયા હરી ધર આવ જો;
 નમી વદિ કરી હરી પૂજતાં રે લો, કહે વૈકુંઠે ચલો હરિ રાખ જો. વયરી૦ ૨૨.
 ગઠ વૃક્ષે ચઢી તવ યોગિઓ રે લો, જિમ સાંભળે બાળગોપાળ જો;
 રેરે મુંડા વૈકુંઠે રથું વેગળું રે લો, ગયા વાગ ને યમ વિકરાળ જો. વયરી૦ ૨૩.
 શકે સાથે અમે શકના કરે રે લો, દેઉ સયજીને માન વિશેષ જો;
 મુજ પાંખો વિછેદત તેં કરિ રે લો, તો મેં તુજ મસ્તક કેશ જો. વયરી૦ ૨૪.
 શકે ઉડિ ગયો એટિ ધરે રે લો, કરી ધર્મે ગયા દોષ સર્ગ જો;
 પિતા પુત્ર યમ નર જાવ લલિ રે લો, હણિ કર્મ ગયા અપવર્ગ જો. વયરી૦ ૨૫.
 કહે ચંદ્રશેખર સુણિ બૂપતિ રે લો, સુણિ વાત ન રાખશે રોષ જો,
 ખંડ જિગતી દાળ એ સાનખી રે લો, શુભવીરનો નહીં કાંઈ દોષ જો. વયરી૦ ૨૬.

દોહરા.

કુંઘર કયા કહી ચિંતવે, છતાં રેહેવું નહીં સાર;
 એ નૃપ માતુલ કનકા, સમરે રિપુ હરનાર.
 જિમ દિજ સુખ સમરણ કરે, પૂંછ છેદ અદિ શેષ;

ભાગે મનસી પ્રીતડી, તિણે જાવું પરદેશ.	૨.
ધમ ચિંતિ દક્ષણ દિશે, કુંઝર ચડ્યા પરછન્ન;	
ગિરિ પુર જોતાં પામિઆ, વિધ્યાયળ ઉપવન.	૩.
ઉજ્યુકાળ જૂતળ તપે, તપતો રવિ આકાશ;	
કુંઝર તૃપાકુળ વન ગદન, પેટા ધરી ઉત્લાસ,	૪.
મુક્તાકુળ જળકણ્ણતતી, પંકજ ભ્રમર ઉછાંદ;	
ક્ષિર જળધી લધુ બધું સમ, સરોવર દીહું ત્યાં.	૫.
અમ તપતાપિત પચીને, તરત ન પીવું નીર;	
હર પદ મુખ નવિ ધોષ્યે, કરવું નસ્નાન શરીર.	૬.
એમ ચિંતિ વિસમો ધડી, રનાન કરે જળપાન;	
વૃક્ષ લતામાં જક્ષ ધર, પેટા કરિ બહુ માન.	૭.
જક્ષ શિરે મુક્તામયી, અરિહંત પડિમા દેખ;	
ઉદક પખાલ કુસુમદીપ્તે, પૂજા કરત વિશેષ.	૮.
સર સન્મુખ દ્રષ્ટી ગણ, ચૈત્યધિ વળતાં તાસ;	
જળધી અંગે વિજળી, પ્રમટ્યો જાસ ઉજાસ.	૯.
કુંઝર વિસોઠિ ચિંતવે, કાષ્ઠક કૌતક એક;	
યક્ષાસપ પાછળ રહી, જોવે પરછન્ન દેહ.	૧૦.

દાળ ૮ મી.

(શરણદિના સાથું હો કે ઉપર યોધપૂરીની દાળ છે-એ દેશ.)

સરોવર જળધિ હો કે નારિ નિસરી,	
રૂપ અનોપમ હો કે તેજે ઉદ્ધોત કરી;	
ભૂયણ ચિવર હો કે અભક્ત અંગ ધરી,	
કુંઝર તે દેખિ હો કે ચિંતે ચિન દરી.	૧.
સાગરપુત્રી હો કે વા વિદ્યાધરી,	
સિદ્ધ વનિતા હો કે ઇન્દ્રની અપહરી;	
નાગ કુમારી હો કે અથવા અંતરી,	
વનની દેવી હો કે ત્રિલક્ષણુ ભરી.	૨.
નયન કટાક્ષ હો કે નૃપ ચિંતા ઉતરી,	

- તેહની પૂઠે હો કે વળી એક નિસરી;
 દેવપુત્રપો હો કે દોષ 'કરમાં' ધરી,
 યક્ષને ચૈત્યે હો કે ગર્ભ અવનત કરી. ૩.
- દેખી પુત્ર હો કે કમળે આચરી,
 સખિને પૂછે હો કે કિણે પૂગ કરી;
 સા કહે પૂછત હો કે સખરાને સખરી,
 સા ભણે બીલની હો કે નહીં પૂગ ખરી. ૪.
- તિણે કેાઈ ઉતમ હો કે નર મન સંવરી,
 પુત્ર કાધી' હો કે જિન હૃદયે ધરી;
 મુતળ રજમાં હો કે પગ ઈણી પરી,
 સ'ખકમ'કુશ" હો કે લક્ષણ રેખ હરી. ૫.
- વાત કરંતી હો કે પૂગ પરહરિ,
 કનકને કળશે હો કે સુરબી જળ ભરી;
 જિન નવરાખી હો કે પૂજે પ્રેમ ધરી,
 કર ધરિ વીણા હો કે ગીત સુકંઠે વરિ. ૬.
- નાદે રીઝ્યો હો કે કુ'અર પ્રગટ થયો,
 હડી કુ'અરિય્ય હો કે તસ આદર હીયો;
 સૂરિ સાધરમિક હો કે લહિ નૃપ નતી કરે,
 તવ લજવાણી હો કે તસ આસન ધરે. ૭.
- ખેસી પૂછે હો કે તુમે કુણુ જાતિ છો,
 એ સરોવરમાં હો કે વા વનમાં વસો;
 યક્ષ દેવ યમ હો કે કિમ જિન શિર ધરે,
 મુણિ તે નારિ હો કે કુ'અરને ઉચરે. ૮.
- જગનદત દ્વિજ હો કે માકંદી પુરે,
 દાગિદ્ર રાજ હો કે નિવસે તાસ ધરે;
 પ્રિયમનિનારિ હો કે દુષ્ણમાં કાળ ગમે,
 તસ મુખ આગે હો કે નંદન તેર રમે. ૯.
- મોમ લધુ સુત હો કે જ્યારે જન્મ થયો,

- દાદશ વરથી હો કે તામ દુકાળ થયો;
 દાનની શુદ્ધિ હો કે લોકમે દૂર ગઈ,
 સ્ત્રી સુત વચ્ચે હો કે ખાવ એકાંત જઈ. ૧૦.
- ધાન તે અમરું હો કે મીઠું તેહ કરે,
 બાળક નારી હો કે વેચી પેટ ભરે;
 ઘર ને ધરાણું હો કે ધાન ને તુલ્ય દિયે,
 પેટની વેઠ્યા હો કે કરિ દિન નિગમિયે. ૧૧.
- ધર તજિ લાગે હો કે જઈ પરદેશ કરે,
 વિખ ફાંસી હો કે નર ને નારિ ભરે;
 નર તિરિ અંશજ હો કે ખાતાં ત્રાસ નહિ,
 વિમ્ર વણિક જન હો કે અસુરના દાસ સહિ. ૧૨.
- મિત્ર વિછોડી હો કે જાયે બૂખ સરે,
 માહા મૂળાળા હો કે દીનપણું ધરે;
 માતપિતા સુન હો કે અઢિદે મરણ કરે,
 સોમ લઘુપર હો કે કરૂણા લોક ધરે. ૧૩.
- બિદ્યા જાયે હો કે કાળ તે દૂર હરે,
 યોવન વેળા હો કે દૂજે પેટ ભરે;
 જૂગટિઆને હો કે ટોળે નિત્ય રમે,
 સમશાન મોદક હો કે લાવિ નિત્ય જમે. ૧૪.
- સૂરી આશાપૂરી હો કે દેહરે રાતિ કરે,
 હેડી નાંખી હો કે સૂરિનિ પૂઠપરે;
 આટો મદન હો કે દીપક ધૂત લેઈ,
 ભોજન કરતો હો કે સુરિ સિર પગ દેઈ. ૧૫.
- સોમની ઉપર હો કે એક દિન કોષ ભરી,
 રસના કાઢાડી હો કે દીર્ઘ ભયંકરી;
 સોમ તે ઉપર હો કે ચૂથૂકાર કરે,
 પાછિ રસના હો કે સુરિ નવિ સંહરે. ૧૬.
- લોક પ્રજાતે હો કે દેખી ભાવ ધરતા,

- ચિતે નગરે હો કે અપ મંગળ કરતાં;
લોક મળીને હો કે તસ નૈવેદ કરે,
તો હે દેવી હો કે જીભ ન સંહરે. ૧૭.
- સોમ લોકને હો કે કહે 'મુજ' નો આલો,
શત સોનમયાં હો કે તો હરજી ચાલો;
સત એક પરડી હો કે તિહારહે નિશિ બરે,
કહે દેવીને હો કે રાંડ 'એ શુ' કરે. ૧૮.
- પાખંડ છંડી હો કે જીભ તે સમવર,
આ મુસળશં હો કે નહિતો ચૂરણ કરે;
દેવી બીહીની હો કે રસના સંહરે,
દેઈ સોનૈયા હો કે પુરજન હર્ષ વરે. ૧૯.
- પાખી ઉપાય હો કે એક દિન દેવિ ધરે,
પથર મોહોટો હો કે લેઈ એમ ઉચરે;
ચૂણું કરીશું હો કે તુજ મુર્તિ તથ્યં,
નહિતર મુજને હો કે આપો દ્રવ્ય ધણું. ૨૦.
- ભય પામિને હો કે દેવિએ હાર દિયો,
હવે નો માંગીય હો કે જાણુને પ્રાણુ લિયો;
હાર લેઈને હો કે જતો હર્ષવડે,
હાર સોનૈયા હો કે હાર્યો જૂગટડે. ૨૧.
- ચાલ્યો વિદેશે હો કે ધન આસા બાવે,
કે તે કાળે હો કે વધ્યાટવિ પાવે;
બિદ્યાવૃત્તે હો કે ચિતે ભવ ગયો,
મુખનો દાહાયો હો કે હજીઅન કાંઈ થયો. ૨૨.
- ભુખ તરસમાં હો કે ઉષ્ણ ત્રસુ કાળે,
અટવિ ભમતાં હો કે સર એક નીહાલે;
જળ ગળી ચીને હો કે વનકૂળ આવતો,
લવંગલતા ધર હો કે દેખી જાવતો. ૨૩.
- તિહાં લધુ પડિમા હો કે રતનની ન્યોતિ હશી,

પ્રથમ જિજ્ઞાસુની હો કે દેખી ચિત્ત વશી,
બીજો ખડે હો કે આક્રમી ઢાળ અશી,
ત્રી શુભવીરની હો કે વાણી અત્રતશી.

૨૪.

હોહરો.

- સોમદેવ મન ચિંતવે, માકંદી પુરી માંહી;
દીડી હતિ પડિમાં ધરી, આજ વશી દિલ માંહી. ૧.
એકવા દેવ ન સેવીઆ, પરભવમાં એક ચિત્ત;
બીજાંતાં આ ભવ ગમે, વ્યસને ન પામ્યો વિત્ત. ૨.
કાઈ સખા ધન મુજ થયો, એકજુ પીંડ ભમંત;
કંઈ કરી પરમેશ્વરે, દરશન દીધ એકાંત. ૩.
તાપસપરે આ વન રહી, કરું સેવા દિલ ધાર;
ભક્તિ વશે ભગવાન છે, ભીતારે દુખપાર. ૪.
નામ ગોત્ર નથિ જાણતો, પણ એ પ્રભુ નિરધાર;
જળ કુસુમે પૂજ્યા પછે, કરશું ફળ આહાર. ૫.
ધમ ચિંતિ પ્રભુને કહે, સાહીજ હું છું અગણ્ય;
સર વનદ્રણીત સુધાનકે, છે તુમચુ રેહ્યાણ્ય. ૬.
તો મુજને તુમ સેવના, ફળશે નિશ્ચય એક;
એમ કહિ પ્રભુ ઉંચાસને, બેસારી ધરી નેહ. ૭.
નિત્ય પુજને એમ ભણે, ચિંતામણિસમ દેવ;
તુમ પુજન ફળ જો હુવે, તે મુજ ફળજ્યો સેવ. ૮.

ઢાળ હ મી.

- (માહારી અંગના હેઠ, ભર્યા રે સરોવરે દેવો લે છે રે—એ દેશી.)
સોમદેવ કરે જિન સેવ, પણ અરિદાને ન આજખે રે;
ભદ્રક પછે ભક્તિ કરેવ, વનદ્રણ માધુરતા ભખે રે;
નિશિદિન પ્રભુ ધરતો ધ્યાન, વન વસતો તપશી પરે રે;
જાણે પામ્યો પરમ નિધાન, મારા પ્રભુ રખે કો દુરે રે. ૧.
એમ ફેટલો કાળ ગમાય, વિવધવેળા ગઈ વિસરી રે;
એક દિન અતિઆદાર કરાય, મીઠાં વૃક્ષફળ સમવરી રે;

- થઈ પેટ પીડ માઢા થજી, પણ મનથી પ્રભુ ન વિસરે રે;
તિણે 'મરણુ થયું' અનુકૂળ, ધ્યાન સમાધિ અંતે વરે રે. ૨.
- થયો પ્રથમ નિકાએ યજ્ઞ, બ્યંતરની રાજધાનિએ રે;
લહે અવધિ નાણુ પ્રત્યક્ષ, રત્નશેખર નામે જાણિએ રે;
તિણે આવી ઇલાં નિજ દેહ, અગન દહી સોય તનુ કરે રે;
જિન આગળ વંદી તેહ, કર જોડી એમ ઉચરે રે. ૩.
- દુનીયાએ કીધો દૂર, થાનક હાસ્યનાં લોકમાં રે;
ભટકતો દેશ વિદેશ, હું રહેતો બહુ શોકમાં રે;
પાપો ચૂરની દકરાઈ, તે ઉપગાર પ્રભુ તુમ તણા રે;
એમ કહિ પૂજી જગનાથ, ચૈત્ય કરાવે સોહામણા રે. ૪.
- નિજ પડિમા કરી ચાપંત, ઉપગારિ, પ્રભુ સિર ધરે રે;
જિનશેખર ખીણું નામ, લોક માંહે તે ખ્યાતિ કરે રે;
હું કર્મ કરી છું તાસ, કનકપ્રભા નામ માહરં રે;
કહું છે મુજ પૂજણે નાથ, સુંદર કામ એ તાહરં રે. ૫.
- રત્નશેખરને આ દેશ, જિન ભગતિ ઇલાં આવતી રે;
લેછ પુજપો કરી સેવ, દાસીરમું ધર જવતિ રે;
વળી હું બહુલે પરિવાર, આણું જીજળી પાંચમે રે;
કરં આજીવ પૂજી નાથ, જીતેલા દોષ આક્રમે રે. ૬.
- રત્નશેખર બહુ પરિવાર, આવે દરશન કરણે રે;
નીજ મુર્તિ મુગટપર નાથ, દેખે ધ્યાનની ધારણે રે;
પ્રભુ ભક્તિ કરતાં મૂજ, કેતા વાસર વહિ ગયા રે;
ચંદ્રશેખર સાંભળી વાત, મન માંહે દરખિત થયા રે. ૭.
- કહે કુંબર મહા અચરિજ, મોહોટા નાથ નીલાગિઆ રે;
તુમ મુખ સુશુતાં આ વાત, નયન કાન સરજા થયા રે;
માગો ઇચ્છા અનુસાર, જોલે સુરી તે તુમને દીધું રે;
ભણે સો જિનમેળા પ્રાંત, કાંઈ નથી જે માગી લિયું રે. ૮.
- સા વદે તુમ જાણું દૂર, અટવિ પંથ વિખમો અછે રે;
કહિ કરમિ ઉતારી દીધ, વિધનદરા જડિ એક છે રે;

- લેખ દક્ષણ દિશા ઉદેશ, જોતો ચલે તરવન ગિરી રે; ૯.
 મુક્તા ફળ જળ કલ્લોલ, રેવા નદી વચે ઉતરી રે.
 ચાલંત નદી ઉપકાં, બીની રેત સુકોમલી રે;
 વાતાચૂ વિમળ પદ શ્રેણ, મધ્યે નારીપદ એક છે રે;
 દેખી મન ચિતે રાવ, દિસે કૌતક આગળે રે;
 પગલાં અનુસારે જાય, શીઘ્રપણે જઈ ભેગો મળે રે. ૧૦.
 સસલાં દરણાં કપિ જંદ, ટાણું દીડું જતું મોજશું રે;
 મધ્યે નવ યોવન નરિ, રૂપવંતી ચલે રીઝશું રે;
 ને તાપસણિને વેશ, વલકસ પેદરીને ચાલતી રે;
 એણીકા નામ ઠરાય, અંગ સુકોમળ માલતી રે. ૧૧.
 તસ આગળ સ્કોડો એક, ચાલે શાસ્ત્ર બહુયો ઠપો રે;
 શુક સારીકા પરિવાર, જિમ શુર શીખશું પરવર્યો રે;
 ચિત ચિતે દેખિ કુમાર, કૌતક આ નવિ વિસરે રે;
 ઉપસમ પામી પશુ જાતિ, તાપસણીની સેવા કરે રે. ૧૨.
 તર હેઠે લતા ધર પાસ, તે સરવે મળી ખેશીયાં રે;
 જઈ ભૂપ બણે હે નારિ, તે પશુઆં કીમ ઈચ્છ્યાં રે;
 માણસ બધે અંચળ નેત્ર, નાસતાં શુક ઉચરે રે;
 નહીં સ્વાપદ એ નરજાતિ, છે મનમાં બપશું ધરે રે. ૧૩.
 પંચ શ્રીત સમાગત તેણ, આગત સ્વાગત કિંજલે રે;
 તવ લાજ ધરી પૂછંત, પણ બપથી તતુ ધૂજલે રે;
 કપાથી આવ્યા કિંચ દેશ, જાઓં દક્ષણ ઉપવેસિએ રે;
 તર પલ્લવ ખેરા કુમાર, કહે અમે દૂરથી આવિએ રે. ૧૪.
 જવું દક્ષણ ઉતર પંચ, સુણિ શુક વાક્યે સા જાવતી રે;
 વનમાં મીઠા ફળ સાર, જળ સાથે લેખ આવતી રે;
 આઈ પીવિ સમંત કુમાર, એણિકા શુકશં તિલાં રે;
 ખીજે ખંડે નવમી ઢાળ, શ્રી શુભવારે બાખી ઇલાં રે. ૧૫.

દોહરા.

કુંઅર કહે તમે કુણુ છે, કિમ રહો પશુઆં પાસ;

- લઘુ*વય તાપસ પ્રત ધરો, વૈરાગે વન વાસ. ૧.
તવ સનમુખ સા નવિ જીવે, ન દ્વિએ ઉત્તર જામ;
રાજકીર તવ કુંચરને, ઉત્તર દેવે તામ. ૨.
સુષ્ટિ ઉત્તમ અમ સ્વામિની, તુમથી બહુ લજવાય,
વળિ સંગતિ પણ પદ્મિની, તિરે નરથી શંકાય. ૩.
પણ અચરિજ સુણવા ભણી, પૂજ્યા પ્રાર્થન રંગ;
તસ ઉત્તર જે નવિ મળે, તો હોય પ્રાર્થન ભંગ. ૪.
તિરે તુમને માંડી કહું, મૂળ થકી અધિકાર;
ગુણિના ગુણ સુણવા ભણી, સજ્જનને બહુ પ્યાર. ૫.

ઢાળ ૧૦ મી.

(સાબરમતિએ આવ્યાં છે જળ પૂર જે, ચારેને કાંડે માતા રમિ વળ્યાં—એ દેશી.)

- નદી નર્મદા દક્ષણ તટે વિભાગે રે,
દેવાદવી નામે મદ્દા અટવી વચે;
એક વડનો તર શાખ પ્રશાખ વિશાળ જે,
તે વડમાં બહુલા શુક માળા રચે;
તેહમાં એક મોટા શુકરાજ મચે. ૧.
ગાનીના મેળા મળવા દોહીલા,
મૂરખના મેળા પગ પગ સોહીલા. એ આંકણી
તે શુક સુડીને સુત જન્મ્યો રૂડો રે,
સુડો રે ચોતન વય મોહોટો ભયો,
હિંચુ રતુને કાળે જળ અન પામે રે,
તાણુ કંક સોમે તિમ તરસ્યો થયો;
તરતળ શિત છાયા દેખિ તિહાં ગયો. ગાની. ૨.
આહોડી શુક આલીને લેઈ આણ્યો રે,
પદ્મિપતિને જઘ તેણે બેટ જ કર્યો;
રૂપે રૂડો સૂડો નીલ નિહાળી રે,
રાજકિર નામ કરિ પંજર ધર્યો;
તેણે ભરૂંઅય ભૂય નૃપને ઘર મોકલ્યો. ગાની. ૩.

રાજકિર તે હું શુક અહીંયાં બેઠા રે,
 રાજસુતા મદનમંજરી એક છે;
 તેદને રમવા કારણ મુજને આપ્યો રે,
 તેણીએ શીખાવ્યો મુજ વિવેક છે;
 થોડે દિન શાસ્ત્ર મતિ અતિરેક છે.
 થાવર જંગમ વિષે વિચિકિત્સા શીખ્યો જો,
 દ્વય હસ્તિ પુરૂષ ભિ લક્ષણ ભર્યો;
 નીતિ શાસ્ત્ર ભણાવી ક્યો ઉપગાર જો,
 જૈન ધરમ પામી હું ભવજળ તર્યો;
 એક દિન દેવ વૃંદ તે વનમાં ઉતર્યો.
 મુનિ કેવળ પામ્યા તસ આનંદ કરતા રે,
 વનપાળક રાધને વાત જણાવતો;
 કેવળ પામ્યા સ્વામી તુમારા તાત જો,
 સાંભળીને રાગ વંદન જાવતો;
 મુજ સાથે પુત્રીને પણ લાવતો.
 તણે સમે આવી નમિ વિદાધર દોષ જો,
 પૃછતાં ભગવન સા કા એણિ પરે;
 ભૂચ નૃપ વિચરે એટલે કહે સા કુણ જો,
 તે કહે જીવવંદી સમેતશિખર ગિરે;
 વળતાં ને જતાં શત્રુજય ગિરિવરે.
 રેવા નદિ દક્ષણ કુળ મૃગ ટોળામાં જો,
 નારી એક દિઠિ ચોવન મદલરી;
 રે બાળા એકાકી રણુ કિમ લટકે જો,
 મંકાશે બોલાવિ રણુમાં ઉતરી;
 પણ અમને ન જોયા નાવ કાંઈ બિચરી.
 ભયથી પશુઆંશુ નાડી જાવ જો,
 અમને રે જોતાં અદશ યદ વળી;
 લહી વિરમય આકાશ અમ આલંકરે જો,

જાની. ૪.

જાની. ૫.

જાની. ૬.

જાની. ૭.

જાની. ૮.

સંસયભર આ વન દીક્ષા કેવળી;
 સા કા એમ પુછ્યું માનીને મળી.
 એક સમયમાં જાણે તિકાલિક ભાવ જો,
 તે વળિ સૂન જાણે પંડિત બાળના;
 તે આગે શો વાત તણો વિસ્તાર જો,
 મા આગે મુસાળ તણિ શી આસના;
 સા કા એમ પૂછી સંસય ટાળના.
 કેવળિ ભણે ખેટ સુણો તે વાત જો,
 ઉજેણીપૂરી વચ્છાભિધ રાજિઆ;
 વર્ધમાન સુત શ્રીમતિ પુત્રિ તાસ જો,
 જયપુર રાજસુત સિંહ કુંવર તે પરણિયો;
 વ્યસની જાણિ જનકે દેશવટો દિયો.
 સિંહ ને શ્રીમતિ વશિષ્ઠા જમ્મ એક ગામ જો,
 પ્રેમભર્યાં દંપતિ કાળ ગમાવિએ;
 શ્રીમતિ બાંધવ લહિ વૈરાગ વિસાળ જો,
 જય બ્રૂપણ મુનિ પાસે દિક્ષા લિએ;
 ગીતારથ થે વિચરે એકાકિ એ.
 માસખમણુને પારણે તે વીચરંત જો,
 શ્રીમતિને ગેહે ગયા મુનિ ગોચરી;
 દુરથી દેખિ સા મન ચિતે એમ જો,
 મુગ બાંધવ રાજ્ય તણ દિક્ષા વરી;
 ધૂતારે ધુત્યો પાખડે કરી.
 ચિર દરશન ઉતકંઠીત મન દરખતી જો,
 ધરે તન બીડિ વગગી સા નેહે ભરી;
 તસ પતિ આવત ચિતે એટા દેખિ જો,
 ગભી કોષ નરતું આલિંગન કરી;
 નારી જાત રાખિ ન રહે પાંસરી.
 કોધે ભેર્યાં કરે મુનિનો ખડો પાત જો,

શાની ૯.

શાની. ૧૦.

શાની. ૧૧.

શાની. ૧૨.

શાની. ૧૩.

શાની. ૧૪.

સા દેખી નિજ બાંધવને મારિયો;
 મુસળ દેધ કપાળે કંતને માયો જો,
 સિંહ નારિ મારિ ખડ્ગે ધા દિયો;
 સાધુ સમાધિ પામિ મરિ સરગે ગયો.
 સૌ ધરમે સાગર આયુ ભવ છંડી જો,
 ભરખ્ય જૂષ થઈને તે હું કેવળી,
 સિંહ મરીને પેહેલી નરકે પહિતો જો,
 ક્રોધ ભરી ગઈ નરકે નારિ વળી;
 રત્નપ્રભાએ સાગર આયુ ત્રિહુ મળી.
 દસ વિધ વેદન છેદન ભેદ ન પામે જો,
 પામે રે રિખિ હતા પાપ જ કરી;
 બીજે ખડે દસમી હાળ રસાળ જો,
 અંતે ક્રોધ કરતાં શ્રીમતિ દુઃખ વરી;
 શ્રી શુભવીર વયણું જો નવ ચિત ધરી.

જાની. ૧૫.

જાની. ૧૬.

જાની. ૧૭.

દોહરો.

જો મુનિની નિંદા કરે, હેલે બહુ મુતવંત;
 મુનિ હતા પાપે કરી, પામે મરણ અનંત.
 તિમ અંતે ક્રોધ જ કરે, જાપ સમાધી દૂર,
 પરમાધામી વશ પડે, પામે કલેશ પડર.
 સિંહકુમર હતા ચક્રી, શ્રીમતિ ક્રોધ ભરાય;
 એકજ નરકવાસમાં, સાગર આપ અપાવ.
 જાની વિણ કુણુ વાત એ, જાણે કરે ઉપમાર;
 ચંદ્રશેખર શુકને જાણે, કહો આગળ અધિકાર.

૧.

૨

૩

૪

હાળ ૧૧ મી.

(૭'વા મેહેલ ચણાવો કરખે માળિઆ, માદારા લાલ—એ દેરા.)
 કેવળી કહે મુણુ ખેચર નરકથી નીસરી, માદારા લાલ.
 સિંહકુંભર નંદિપુર પ્રાહણુ ભવ કરી; માદારા ભાલ.
 તપસિ ત્રિદંડિ અદ્યા યૂં મરણે ગયો, માદારા લાલ.

જોતિય. ચક્રે કોધ લયોં નિરજર થયો.	માહારા લાલ. ૧.
કોધકં ક્રેવળી-પાસે નિજ પરભવ સુણ્યો,	માહારા લાલ.
કોધે લયોં મન ચિતે પ્રિયાએ મુજ દુણ્યો;	માહારા લાલ.
દુરાચારણિ નારિ એ કિહા જઈ ઉપની,	માહારા લાલ.
હવે તે સુશુભે વાત શ્રીમનિ નારી તણી.	માહારા લાલ. ૨.
કોઈ ભવાંતર પુન્ય ઉદયધિ તિએ મળી,	માહારા લાલ.
પાપતણા ફળ ભોમવિ નરકથી નીકળી;	માહારા લાલ.
બાધવ મુનિ દરશનથી નરગતિમાં ગઈ,	માહારા લાલ.
પદ્મપુરે નૃપ પદ્મતણી કન્યા ચઈ.	માહારા લાલ. ૩.
દેખિ વિભંગે સિંહદેવ જનમી જિહા,	માહારા લાલ.
લેઈ નાંખિ વંધ્યાગિરિ વન બાળિકા;	માહારા લાલ.
નિદ્રિય પાપીને નહિ કરણા એક ધડી.	માહારા લાલ.
કિસલપ કોમળ પત્રે પુન્યપટ્ટી પડી.	માહારા લાલ. ૪.
શીતળ પવનનિ લેહેરે સજક એ હળી,	માહારા લાલ.
દુરમન ચિંતુ' ન થાય રતિ જસ જગતી;	માહારા લાલ.
એક સગભાં હરણિ તિહાં તવ આવતી,	માહારા લાલ.
કન્યા પાસે પ્રસવ થયો પેટ વેદનવતી.	માહારા લાલ. ૫.
જણે જણુયાં દોષ બાળ મેં સા આજર્જવતી,	માહારા લાલ.
જેહુને ધરી સ્તન નિચિ પડી ધવરાવતી;	માહારા લાલ.
મોહોટાં કયાં દોષ બાળ તિણે થાનક રહી,	માહારા લાલ.
કન્યા પુન્ય પસાય થયો ભય કે નહીં.	માહારા લાલ. ૬.
હરણાં વાનર બાળકશુ' બેળી રમે,	માહારા લાલ.
વનફેળ ખાતી ચોવન પામી નિમ ભમે;	માહારા લાલ.
વન કુંજે ધર શયન વિચાળ સિંગા તળે,	માહારા લાલ.
દેખી સંબરી અંગ ધરી પ્રે વલકલે.	માહારા લાલ. ૭.
પંખિ પશુ સંગે રહે મણુમથી નાસતી.	માહારા લાલ.
તે વ્રમે દિલિ રૂમગ ટોળામે' જાવતી;	માહારા લાલ.
કેવળી દેહે અમ પરભવની એ સહોદરી,	માહારા લાલ.

વિદ્યાધર દોષ કેવળીને પૂછે શ્રી.	માહારા'લાલ. ૮.
સ્વામિ કહેા એ સમકિત પામશે કે નહીં,	માહારા લાલ.
જ્ઞાની વદે આ ભવ સમકિત લેશે સહી;	માહારા લાલ.
ખેટ ભણે કુણ એહનો ધર્મશુર યશે,	માહારા લાલ.
મુનિ કહે મુખથી કીર એ શુકથી પામશે.	માહારા લાલ. ૯.
ચંદ્રશેખર નૃપ નદ એણિ નામ ટાળશે,	માહારા લાલ.
મદનમંજરી મૃગ સુંદરી દોષને પરણશે;	માહારા લાલ.
મદનમંજરી કેવળી એમ મુખથી સાંભળે,	માહારા લાલ.
સત્ય વચન દાદાતું કરણ મુજ મોકલે.	માહારા લાલ. ૧૦.
તવ સુણ ઉત્તમ રાજકીર હું નીકળ્યો,	માહારા લાલ.
વન ગિરિ ભમતાં રેવાતટ તસ જઈ મળ્યો;	માહારા લાલ.
મૃગટોળે ભમતી આ દિહિ એણિકા,	માહારા લાલ.
શુક જણિ મુજશું ધરે પ્રેમ એ બાળિકા.	માહારા લાલ. ૧૧.
ભક્ષાભક્ષ વિવેક મણ્ય બવહારમાં,	માહારા લાલ.
જૈન ધરમ સમજાવી સમકિત સારમાં;	માહારા લાલ.
પુરવ ભવની વાત સુણાવી અદ્ભૂતા,	માહારા લાલ.
પદ્મરાય પુત્રિ હું નહીં હરણી સુતા.	માહારા લાલ. ૧૨.
પુરવ ભવ પતિ વધરિએ વનમાં તથ,	માહારા લાલ.
ભટકે કિશું વનવાસ પથ ભેળાં ભથ;	માહારા લાલ.
યોવન વય વહિ જાય અરણ્ય જિમ માલતી,	માહારા લાલ.
આ વનવાસ તથ નર વાસ કંગે રતી.	માહારા લાલ. ૧૩.
મદનમંજરિના મેળા કરાવું મોજમાં,	માહારા લાલ.
ગીત વિનોદ તથ શું રહેવું રોજમાં;	માહારા લાલ.
ચંદ્રશેખર પણ મળશે પુન્ય દિશા બળે,	માહારા લાલ.
કેવળી વધણ ન જુહું જો મેર	માહારા લાલ. ૧૪.
રાગની ચઇ રાણિ સુખે વિલા	માહારા લાલ.
શુરમુખ ધર્મ સુણિ પરભવ સફળો,	લાલ.
એમ સુણિ સા કહે મુજને આ વન	લાલ.

કાસુ મુગ ફળ પત્ર પડ્યાં લક્ષણ કરું.	માહારા લાલ. ૧૫.
ચંપળ વિપવ ખળ સંગતિ રહેવું શોકમાં,	માહારા લાલ.
વળી સંયોગ વિયોગે વસવું શોકમાં;	માહારા લાલ.
એમ કહેતિ રહે છે પશુમેં નત જે મશું,	માહારા લાલ.
શુક વદે નર તમે પૃથ્વું તે મેં સવિ કહ્યું.	માહારા લાલ. ૧૬.
નૃપ કહે ઉડ્યું તુમ સાધર્મિક વંદિને,	માહારા લાલ.
એણીકા બલે રાજ ન જાવો છંડિને;	માહારા લાલ.
વન તપ કરતાં સમકિતધર આવક મળ્યા,	માહારા લાલ.
જિન પુજન વનવાસ મનોરથ મૂજ ફળ્યા.	માહારા લાલ. ૧૭.
થઈ મધ્યાનની વેળા જળમંજન કરો,	માહારા લાલ.
વન ચાલે આદિશર પૂજા અનુસંગે;	માહારા લાલ.
અમે પણ જિન પૂજા કરશું વિધિએ ખરે,	માહારા લાલ.
એમ કહિને બિહુ જણ જે જિન પૂજા કરે.	માહારા લાલ. ૧૮.
નિશિદ્ધ પ્રમુખ ત્રિક સાયજિને નીસરે,	માહારા લાલ.
રાજ્ય કીર દરશિત તર ધરમાં સંચરે;	માહારા લાલ.
એણીકા જળ ફળ લાવીને બેટ જ ભરે,	માહારા લાલ.
ખાનપાન ખિણ વિસર્ગી એણી બચરે.	માહારા લાલ. ૧૯.
સામુદ્રિક બણિ તુમ લક્ષણ શુભ દેખીયાં	માહારા લાલ.
લોહ્યમકપરે મુજ ચિતડાં સંહરિ લિયાં;	માહારા લાલ.
એમ કહિ બાપા કળા નીતિ શાસ્ત્ર કથાવતી,	માહારા લાલ.
એણીકા નિહાં કીર કુંઝર મન રજતી.	માહારા લાલ. ૨૦.
એણિ કહે તુમ દેશ જાતિ કુળ વંશ રથો.	માહારા લાલ.
સાધર્મિક આગે કહેતાં અંતર કિશો;	માહારા લાલ.
કુંઝર બલે કાશીપતિ પુત્ર પિછાણજો,	માહારા લાલ.
દેવળી વપણધિ નામ અમારું જણજો.	માહારા લાલ. ૨૧.
સુણિ વિસમિત શુક એણીકા આનંદિયાં,	માહારા લાલ.
સમરિ કુંઝરે ત્રિજોત્સના દેવિ આવીયાં;	માહારા લાલ.
વાત સુણિ વર બૂણણ વજ્ર મંગાવતી,	માહારા લાલ.
મૃગસુંદરી ધરિ નામ એણીને પેહેરાવતી.	માહારા લાલ. ૨૨.
વિરચી વિમાન સરવને લાલે પદમપુરે,	માહારા લાલ.
આગળ જઈ નૃપ પગને શુક વાત જ કરે;	માહારા લાલ.

વિદ્યાધર દોષ કેવળીને પૂછે શ્રી.	માહારા'લાલ. ૮.
સ્વામિ કહો એ સમક્ષિત પામશે કે નહીં,	માહારા લાલ.
જ્ઞાની વદે આ ભવ સમક્ષિત લેશે સહી;	માહારા લાલ.
ખેટ ભણે કુણુ એહનો ધર્મગુરુ યશે,	માહારા લાલ.
મુનિ કહે મુજથી કીર એ શુકથી પામશે.	માહારા લાલ. ૯.
ચંદ્રશેખર નૃપ નદ એણિ નામ ટાળશે,	માહારા લાલ.
મદનમંજરી મૃગ સુંદરી દોષને પરણશે;	માહારા લાલ.
મદનમંજરી કેવળી એમ મુખથી સાંભળે,	માહારા લાલ.
સત્ય વચન દાદાતું કરણુ મુજ મોકલે.	માહારા લાલ. ૧૦.
તવ સુણુ હિતમ રાજકીર હું નીકળ્યો,	માહારા લાલ.
વન ગિરિ ભમતાં રેવાતટ તસ જઈ મળ્યો;	માહારા લાલ.
મૃગટોળે ભમતી આ દિદિ એણિકા,	માહારા લાલ.
શુક જાણિ મુજશું ધરે પ્રેમ. એ જાણિકા.	માહારા લાલ. ૧૧.
લક્ષ્મણલક્ષ વિવેક મણુઅ વ્યવહારમાં,	માહારા લાલ.
જૈન ધરમ સમગ્રવી સમક્ષિત સારમાં;	માહારા લાલ.
પૂરવ ભવની વાત સુણાવી અદ્ભૂતા,	માહારા લાલ.
પદ્મરાય પુત્રિ છું નહીં દરણી સુતા.	માહારા લાલ. ૧૨.
પૂરવ ભવ પતિ વધરિએ વનમાં તથ,	માહારા લાલ.
ભટકે કિશું વનવાસ પશુ બેળાં ભણ;	માહારા લાલ.
યોવન વય વહિ જાય અરણ્ય જિમ માલતી,	માહારા લાલ.
આ વનવાસ તથ નર વાસ કરો રતી.	માહારા લાલ. ૧૩.
મદનમંજરિના મેળા કરાવું મોજમાં,	માહારા લાલ.
ગીત ત્રિનોદ તથ શું ગેહેવું રોઝમાં;	માહારા લાલ.
ચંદ્રશેખર પણ મગશે પુન્ય દિશા બળે,	માહારા લાલ.
કેવળી વચણુ ન જુઠું જો મેરૂ યજે.	માહારા લાલ. ૧૪.
રાજાની ચપ રાણિ સુખે લિલા કરો,	માહારા લાલ.
શુરમુખ ધર્મ સુણિ પરભવ સફળો કરો;	માહારા લાલ.
એમ સુણિ સા કહે મુજને આ વન સુંદર,	માહારા લાલ.

રાગ રાણી સજ્જન સુમુખ આવીયાં,	માદારા લાલ.
નયનાશ્રુ પીતરે પુત્રી નવરાવીયાં.	માદારા લાલ. ૨૩
બોલે બેસારી માથ લદ્દય બેટી મળે,	માદારા લાલ.
જનમ વિશેગના મેળા ખિલુયાં ના વળે;	માદારા લાલ.
માત મના જનકાદિક બહુ પરે,	માદારા લાલ.
ત્રિલોચના સમગ્રવિ લાવે તસ ધરે.	માદારા લાલ. ૨૪
દિગ્ધે બહુ માન કુંઆરને નૃપ બેળા જમે,	માદારા લાલ.
ધૂપ દીપ નૈવેદ્ય સુરીને મન ગમે;	માદારા લાલ.
જનમોચ્છવ કરે ધરધર તોરણ બેટણાં,	માદારા લાલ.
બંધિખાનાં છોડી દિગ્ધે દાન જ ધણાં.	માદારા લાલ. ૨૫
રાજકિર ભરઅચ બ્રહ્મરાયને જઈ કહે,	માદારા લાલ.
વાન સુણી શુક મુખથી દરખ ધણો લહે;	માદારા લાલ.
રાય સુના લેઈ સાથ પદમપુર આવતા,	માદારા લાલ.
પરમોચ્છવ કરી વરકન્યા ત્રિદ્ધ પરણાવતા.	માદારા લાલ. ૨૬
કુંઆરને હુમ ગય કંચન ગામ બદ્ધ દિવાં,	માદારા લાલ.
દેવિ ત્રિલોચના કુંઆરે વિરુદ્ધજન કિયાં;	માદારા લાલ.
છગ કરતાં સુરીયું ત્રિઉં ચિર તે મોકલે,	માદારા લાલ.
ત્રિલોચના રતિસુંદરીને આપી ચણે.	માદારા લાલ. ૨૭
હામદેવ રતિમીતિયું જિમ સુખ વડે,	માદારા લાલ.
કુંઆર ભુગલ વિશાળ નિહાં લાલા કરે;	માદારા લાલ.
પૂરણ બીને ખંડ એ ઢાળ અગીઆરગી,	માદારા લાલ.
શ્રી શુભવીરની વાણિ ચતુરને ત્યન ગમી.	માદારા લાલ. ૨૮

ચોપાઈ.

ખંડ ખંડ જિમ ધણુ ખંડ, ચંદ્રશેખરનું ચરિત્ર અખંડ;
શ્રી શુભવિજય સુરયા લેલા, બીને ખંડ તસ શીખે લેલા. ૧

હતિ શ્રી તપાગચ્છાધિરાજ મટારક શ્રી વિજયાસિંહ સૂરિ
સંતાનય પંડિત શ્રી ગુભાવિજય ગણિશિષ્ય મૂજિય પંડિત વીરવિજય
ગણિમિધિરચિત્તે ચંદ્રશેખર ચરિત્રે પ્રાકૃત પ્રયંધે કંચુક સહપ્રિયા
ઘાલન કન્યાહરણ વિદ્યાગ્રહણ મદનમંજરી મૃગસુંદરી પાણિપ્રહણ
વર્ણનો નામ દ્વિતીય સંદઃ ॥

ખંડ ૩ જો.

દોહરા.

- શ્રી શુભવિજયણ મુજ શુર, સુરશુર સમ વિખ્યાત;
સમરંતા સુખ સંપન્ને, જપતાં અક્ષર સાન. ૧.
- ભીન્ને ખંડ અખંડ રસ, પૂરણ દુવો મન રંગ;
ત્રીન્ને ખંડ કદં હવે, સુંદર શ્રીતા સંગ. ૨.
- જો શ્રીતાજન મંડળી, વક્તા સનમુખ દત્ત;
ચંદ્ર યકી અમૃત ઝરે, કૈરવ વન પરત્યક્ષ. ૩.
- મૂરખ શ્રીતા આગળે, વક્તાનો ઉપદેશ;
પાઠક વયલુ સુલિ કહે, મથા ચિત્ત કલેશ. ૪.
- વિપ્ર ભણે મથા તમે, સમજી રવો છો કેલુ,
મુજ પાકુ આરડિ મુઠિ, રમે તુમ પ્રગટે તેલુ. ૫.
- પડિકમણે કાઠિ દેવશી, હું પણ ખીમસિ કાઠિ;
ઝપડે પડિકમણા વિના, બિડુ કહે નિજ ધર જાઠિ. ૬.
- અંધા આગે આરશી, કંરણ બધિર પુરગાન;
મૂરખ આગળ રસ કથા, એ ત્રણે એકજ તાન. ૭.
- નિણે નિદ્રાદિક પરિહરિ, મુણજો શ્રીતા દક્ષ;
જાણુ હશે તસ રીઝવું, બાણી ન ભૂવે લક્ષ. ૮.
- એક દિન ભૂય નૃપ કુંઆરને, ભણે ભરખ્ય મહાગજ;
આવો તો વંછિત રજો, પુન્ય અમારાં આજ. ૯.
- તે સુણી મૃગમુદરિ કહે, રેહેજ્યા પિતરનિ પાસ;
જનમ વિયોગ મટયા પછે, સાસરે કરજો વાસ. ૧૦.
- એમ દહિને સવિ સૈનયું, ભૂય નૃપ કુંઆર ચતંત;
નાન્યકીર પંજર ધરી, ભરખ્ય પુર આવંત. ૧૧.
- મદનમંજરી વર દેખવા, યોક ધણા દુસિઆર;
નિણે નગરી શણગારિને, આજ્યા રાગદાર. ૧૨.
- વાસ જીવન સુરભવનસમ, દીધું રેહેવા તાસ;

દેવેતિ તિર્થા મુખજાર રહે, કરતા લીલા નિવાસ.	૧૩.
એક દિન કુસુમોદ્યાનમાં, વિજયસેન સુરિરાય;	
સમવસર્થા મુનિમંડળે, પૂરવધર કેહેવાય.	૧૪.
વનપાળક મુખથી મુણિ, કુંઝર નૃપાદિક જાય;	
સુરિ વંદિ દેશના સુણે, ખેતી યથોચિત દાય.	૧૫.

ઢાળ ૧ લી.

(ઇડર આંગા આંગણી રે—એ દેશી.)

ધરમ પરમ ગુરુ ભાખિયો રે, તત્વ રતનવળી સાર;	
દુરગતિ પડતાં પ્રાણીને રે, ધરમ પરમ આધાર.	
મુગ્ધુ નર સમજો હૃદય મળાર.	૧.
ધરમાવના પશુ પ્રાણિઆ રે, રોજે આ સંસાર;	
સર્જુ વિઠ્ઠલા પરભવે રે, દુખિઆ દિન નિગતાર.	મુગ્ધુ ૦ ૨.
દાનશિષ્યતપ ભાવના રે, સમકિત મુગ્ધ પ્રત બાર;	
મનવચકાએ સેવતાં રે, સ્વર્ગગતિ અવતાર.	મુગ્ધુ ૦ ૩.
દાનાદિક ગુરુ ભક્તિથી રે, સુખસંપદ શુ વિચાર;	
ચિત્રસેન પદાવતી રે, વરિ શિવ વદ વરમાળ.	મુગ્ધુ ૦ ૪.
ચંદ્રશેખર વિનયે કરિ રે, પુછે પરણુમિ પાય;	
તે પુન્યશાળી કુણુ યથો રે, કહિએ કરિ સુપસાય.	મુગ્ધુ ૦ ૫.
સુરિ ભણે આ ભત્રમાં રે, નામે દક્ષિણ દેશ;	
વસંતપુર પાટણુ ધણી રે, છે વિરસેન નરેશ.	મુગ્ધુ ૦ ૬.
રતનમાળ રાણી સતી રે રૂપવંતી ગુણુ માળ;	
ચિત્રસેન તસ પુત્ર છે રે, દાતા વીર દયાળ.	મુગ્ધુ ૦ ૭.
હુદ્દિસાર મંત્રિસર રે, વિનયી ન્યાય મતિવંત;	
રાજકાજ ધૂરધર રે, શુભમાળાનો કંત.	મુગ્ધુ ૦ ૮.
રતનસાર સુત તેહને રે, ગાયક શાસ્ત્ર અનેક;	
મુશિલ સત્ય શુણે જ્યો રે, ધરતો નિનમ નિવેક.	મુગ્ધુ ૦ ૯.
રાય સચિવ દોષ પુત્રને રે, પ્રીતિ રાગ વિરોધ;	
નિરંકુશ નૃપ ગુન ભમે રે, નગરે ઉદભટ વેશ.	મુગ્ધુ ૦ ૧૦.

- રૂપાંતી પૂર નારિયો રે, રંજન કરતો તાસં; મુગ્યશુ ૧૧.
 ધન આપી કીડા કરે રે, લેધ જાવ વનવાસ.
 પ્રભ લોહ બેગા મળી રે, વિનવતા જઈ રાવ; મુગ્યશુ ૧૨.
 ચિત્રમેન ચિત્રકં જિસો રે, દુનિયાને દુખદાય.
 પુત્રપરે પાળિ પ્રભ રે, સાહિબ તુમે ધરિ નેહ; મુગ્યશુ ૧૩.
 તુમ મુન જગ હિનમાદથી રે, રહિયે કિણિપરે એહ.
 મુણિ નૃપ વચન મુધારસે રે, સિંચિ વિસજ્યાં તેહ; મુગ્યશુ ૧૪.
 ચિંતે નૃપકુળ બેઝળે રે, મશિ કુર્ચકે મુન એહ.
 રહિપત ઉદવેગે કરી રે, જાવ ત્રિદેસ નિદાન; મુગ્યશુ ૧૫.
 કંચનને શું કિજિયે રે, જોડથી દૂટે કાન.
 આળ્યો કુંઆર નૃપ આગળે રે, ખેડો કરિય પ્રજ્ઞામ; મુગ્યશુ ૧૬.
 બીડાં તણુ અવળે મુખે રે, રાગ આપે તામ.
 ચિત્રસેન વિરમય લહે રે, એહ કિસ્યો ઉતપાત; મુગ્યશુ ૧૭.
 યિંતા ચિતમાં વ્યાપતી રે, જાણે વજરનો ધાત.
 રાવ કૃતાંત સમે કલો રે, રહ્યો કરત વિનાય; મુગ્યશુ ૧૮.
 એમ ચિતિ બીડાં મહીરે, પોહોતો જનની પાસ.
 બીડાં તણુ તાતે દીર્ઘા રે, શું કરણું હવે કાજ; મુગ્યશુ ૧૯.
 મા કહે દૂરે દળો રે, તુમથી ગઈ અમ લાજ.
 એમ કહિ અમજ મોહથી રે, રત્ન દિયે તસ સાત; મુગ્યશુ ૨૦.
 સંખળ દેઈ માતા કહે રે, રહેશે નહિ પરભાત.
 ખડગ દાસ લેઈ નિકળ્યો રે, ચરણ નમી નિજ માત; મુગ્યશુ ૨૧.
 મિત્રને મળવા કારણે રે, રત્નસાર ધર જાત.
 ઉત્તરે ખડે એ કહી રે, દાગ પ્રથમ રસ લેસ; મુગ્યશુ ૨૨.
 શી શુભવીર કુંઆર તણો રે, પુન્ય ઉદય પ્રદેશ.

દોહરા.

પાત મુણાવિ મિત્રને, કહે જાણું પરદેશ;
 બુજામગથી લક્ષ્મી લરી, કરશું સકળ વિશેષ.
 મુજ અવગુણ દેખી કરી, તાતે ન રાખ્યો દગ્ગર;

વ્યાધી બસની વિપદરા, માગણી સવિ દૂર.	૨.
આજ નિશાએ ચાલશું, સુખભર રહેજો આહિ;	
મૃગ માતાની મેવના, કરજો નિત લિહાંદિ.	૩.
રતનસાર એમ સાંભળી, જાણે થઈ ઉગ્રમાળ;	
મિત્ર વિશેજે દેહ એ, ધરિએ કેતો કાળ.	૪.
સુખ દુખ મોહિ સખાઈ ને, તેજગ મિત્ર કહાય;	
તુમ સાથે અમે આવશું, દેહ જિહાં તિહાં છાય.	૫.
કાર્યાકાર્ય વિચારણા, કરવી મિત્રને કામ;	
પ્રીત કરીને જલાજલી, દેશું રનેહને નામ.	૬.
બિહુ જણ એક મંતો કરી, નિશિએ નિકળિયા દોષ;	
શાબ્દ શુકુન શાએ કહ્યાં, તે પશુ સુંદર હોય.	૭

- ઢાળ ૨ છ.

(તમે વસુદેવ દેવકીના નયાછ લાલછ લાડડા—એ દેરી.)

જાણો શાએ શુકુન વિચાર છ,	ચતુરો ચિત એતો.	
સુણો લેશ થઈ અધિકાર છ;	ચતુરો ચિત એતો.	
પ્રાપય પીસર્જય ગરજ છ,	ચતુરો	
સુખે જાઓ નિમુચ નિમચ છ.	ચતુરો	૧.
કરો સિદ્ધિ શબ્દ એ રૂડા છ,	ચતુરો	
વદે વિપરિત સાતએ ભુંડા છ;	ચતુરો	
તેલ મદન વમન મુંડાવે છ,	ચતુરો	
કરી મૈયુન રાતો જાવે છ.	ચતુરો	૨.
મજ પય મધ તક ને દારૂ છ,	ચતુરો	
તેલ ખાઈ ગામ ન મારૂ છ;	ચતુરો	
પન્નગ દેખી મંજર છ,	ચતુરો	
કરિ કલહ રણુસ્ત્રાળા નારિ છ.	ચતુરો	૩.
ધર બળતે વૃદ્ધી અકાળ છ,	ચતુરો	
શય સુતક છિ પેટ બાળ છ;	ચતુરો	
કરિ આન રીસ મન ધારિ છ,	ચતુરો	

હરિ આકાસનારિને મારી જી.	ચતુરો ૪.
કહે કાષ્ઠજશો દિહા ખાસ્યો જી,	ચતુરો
વળગે વજ્રે નવિ જશો જી.	ચતુરો
કંટક ભાગે પમ ઠેસ જી,	ચતુરો
મળે સનમુખ વિરજે વેશ જી.	ચતુરો ૫.
જાપ અન્ન તજી થઈ સુરો જી,	ચતુરો
ધર ઓગળ્ય મેહેલી અધૂરોજી,	ચતુરો
કેશ છૂટે નગન ને ચોગી જી,	ચતુરો
છંધણુ બૂખ્યો ને રોગી જી.	ચતુરો ૬.
અંધ દુઃખગં વધ્યા કાણો જી,	ચતુરો
દ્વિજ ધોખિ ને કુળ દિણોજી,	ચતુરો
સનમુખ આવતાં શુંડા જી,	ચતુરો
હવે શુકન કહીશું રડા જી.	ચતુરો ૭.
કુંભ કન્યા દધિ ફળ ફલ જી,	ચતુરો
કટીસૂત નારી અનુકળ જી,	ચતુરો
વગ્ન સંયુત ગા મઘ ચંસ જી,	ચતુરો
કરિ દુરગનો રથ પરસંસ જી.	ચતુરો ૮.
નિર્ધૂમ અગનિ સિદ્ધ અન્નજી,	ચતુરો
દેવજ મહા યુગલ અવિષ્ણ જી,	ચતુરો
વેશ્યા માટી ગુરુ જીવ જી,	ચતુરો
નાપિત કર અરિમો અનુપ જી.	ચતુરો ૯.
કર દંડ જીન મુનિ વેશ જી,	ચતુરો
પંચ પરમેશ્વી નિવેશ જી,	ચતુરો
ખરચામ ચડી વામ જોયે જી,	ચતુરો
દોશિક વાયસ સિયાળે જી.	ચતુરો ૧૦.
પરભાતે તેજ વામ જી,	ચતુરો
અપરાધને દશણુ હામ જી.	ચતુરો
ચીમડી દપિદશણુ વાચા જી,	ચતુરો

નિમનીલયાસ પણ સાચા શ.	ચતુરો ૧૧.
મૃગ દક્ષણ શુભ પ્રભાતે શ,	ચતુરો
સંધ્યાએ ડામાં જાતે શ;	ચતુરો
એક છીંકા કુતર કાન શ,	ચતુરો
ગામ જાતાં ન મળે ધાન શ.	ચતુરો ૧૨.
શુદ્ધ ઇગ દોષ વેશ્યા નાર શ,	ચતુરો
નવ નારી ને ક્ષત્રિ ચાર શ;	ચતુરો
ત્રણ પ્લાહણ બેમા જાવે શ,	ચતુરો
ફરિ નિજ ઘર વાસ ન આવે શ.	ચતુરો ૧૩.
દોષ મિત્ર શુકુન શુભ દેખિ શ,	ચતુરો
આત્મા વર પંથ ગવેખિ શ;	ચતુરો
દિન કેતે અટવી પોહોતા શ,	ચતુરો
સંધ્યાએ તરતજ સુતાં શ.	ચતુરો ૧૪.
નૃપ સુન શ્રમ નિદ્રા લાગે શ,	ચતુરો
નિશિ રાતસાર તિહાં જાગે શ;	ચતુરો
દેવગીત મુણી મન જાવે શ,	ચતુરો
પછે કુંઆરને તેહ જમાવે શ.	ચતુરો ૧૫.
કહે કુંઆર રહો મિત્ર ઈહાં શ,	ચતુરો
દેવ ગાય જશું અમે તિહાં શ;	ચતુરો
મંત્રિ જાગે જમ નિશિ વેળા શ.	ચતુરો
આપણુ બિહુ જમથી બેળા શ.	ચતુરો ૧૬.
નદીં જામ ક્ષત્રિની જાતે શ,	ચતુરો
કહી કુંઆર ચલ્યા દોષ રાને શ;	ચતુરો
આદીશ્વર ચૈત્યે આવે શ,	ચતુરો
જાહ્નવી મિનર મુગિત ગાવે શ.	ચતુરો ૧૭.
અહાહ આજીવ મન સાચે શ,	ચતુરો
મુર મુરી સંગિતજદ નાચે શ;	ચતુરો
ત્રિધિકૃત પ્રભુને નમિને શ,	ચતુરો

સાધર્મિક વિનય કરિને જી.	ચતુરો ૧૮.
દોષ બેઠા દેવ વિચારે જી,	ચતુરો
મંડપે એક પુતળી ભાલે જી;	ચતુરો
રૂપે રંભા અવતાર જી,	ચતુરો
મોઢ પામ્યો રાજકુમાર જી.	ચતુરો ૧૯.
ગયા દેવ તે પાછલી રાતે જી,	ચતુરો
કુંઘર ન ચાલે પ્રભાતે જી;	ચતુરો
જેતા તૃપ્તિ નવિ હોવે જી,	ચતુરો
ભણે મિત્ર કિશું રૂપ જોવે જી.	ચતુરો ૨૦.
કહેશો કુણુ રંભા નારિ જી,	ચતુરો
ધડી પુતળી જસ ૩૫ ધારી જી;	ચતુરો
તે કન્યા મુજ પરણાવો જી,	ચતુરો
નહિનો ચપ દાષ્ટ રચાવો જી.	ચતુરો ૨૧.
મિત્રજાંપે કિશું આ જોસો જી.	ચતુરો
ચીતર્મા કંઈ વાત ન તોસો જી;	ચતુરો
ભરો નભકજ લેવા ખાય જી,	ચતુરો
મેરૂં સિખર પસાર્યો હાથ જી.	ચતુરો ૨૨.
ચંદ્રશેખર રાસ રસાળ જી,	ચતુરો
ખંડ ત્રિજો બીજી દાળ જી;	ચતુરો
મળે પુન્ય હિંદવની વેળા જી,	ચતુરો
શુભગીરને વંછિત મેળા જી.	ચતુરો ૨૩.

દોહરા.

છણે અવસર વનખંડર્મા, ચઢિ નાણિ મુનિરાય;	૧.
રયાણિ રલા જાણી કરી, બિહુ જઈ વંદે પાપ.	
ધર્મ સુણી નમિ વિનયથી, પૂછે મંત્રિ તામ;	૨.
કુણુ કન્યા અનુમાનથી, એ પુતળીકું કામ.	
મુનિ જાંપે કંચન પુરે, વિશ્વ કરમ અવતાર;	
ગુણસિરિ નારીશું રહે, ગુણદત્ત એક મુનધાર.	૩.

તસ લઘુ નંદન પાંચમો, ગુણવંત સાગર નામ;
જૈન ધરમ રાતો સદા, સકળ કળાનું ધામ. ૪.
પતિ ચિંતાનુગામિની, કામિનિ છે તસ એક;
પતિવ્રતા વ્રત ધારણી, સત્યવતી સુવિવેક. ૫.

ઢાળ ૩ છ.

(હારે હું તો જળ ભરવાને ગઈ તી યમુના તીર જો—એ દેશી)

હરિ હવે રતનપુરે પદ્મરથ રાજ નામ જો,
તસ પદ્માવતી બેટી પેટી ગુણ તણિ રે લો;
હરિ ચોસઠ કળાગમ વરસની સરસતી કામ જો,
ચરણ તણિ ચંચળતા ગઈ નયણાં લણિ રે લો. ૧.
હરિ નિજ હિર અલધુતા ગઈ કુચ દોષ છિતંગ જો,
રમત ખેલ વિરમી રમર કિડા મન વશી રે લો;
હરિ લઘુ બાળ કાજ હરિ કાજ ધરી ઉછરંગ જો,
વિનિમય યોવન વય વિકસી વલ્લિજિસિ રે લો. ૨.
હરિ એક દિવસે રાજકચેરી માંહી તેહ જો,
ધરિ શણગાર જનક અકે જાપવેશતી રે લો;
હરિ નવ યોવન દેવી રાપ ધરી ગદ્ગદ નેહ જો,
ચિતે મુજ પુત્રી સમ કુચ હોશે પતિ રે લો. ૩.
હરિ કુળ ક્ષીણ રૂપ વય વિઘા દેહ સનાથ જો,
સાત ગુણે વર-જોઈ નિજ દેહ સતા રે લો;
હરિ પરદેશી નિરધન ગામી મૂરખ સાથ જો,
મોક્ષાર્થ સુરને ન દીધું એ અદ્ભુતા રે લો. ૪.
હરિ પુત્રી ગુણ રંજિત નૃપસુત રૂપ અનેક જો,
ચિત્રપટ મંગાવી સખિયોશ સુચે રે લો.
હરિ તે કુંભરી દેખી માને સદૃ અવિવેક જો,
રિનગ્ધ ધટે નવિ બેદે જળ તિમ નવિ રૂચે રે લો. ૫.
હરિ એમ રૂપ નિભૂંચી બહુ નર-કેરાં તેહ જો;
પુરૂષ દ્રેપણી ધઈ તેહથી પદ્માવતી રે લો;

હરિ તવ રાણી દુખભર રોતી નંદની નેહ, જો,
 સળંગન સાથે દુખ ધરતો વળિ બૂપતિ રે લો. ૬.
 હરિ કંચનપુરથી સાગર નામે સુનાર જો,
 નિજ નારિયું યાત્રા કારણ આવતો રે લો;
 હરિ શ્રી શાંતિનાથની પૂજા કરિ વિસ્તાર જો,
 વંદન કરિ કાલિસગને ભાવન ભાવતો રે લો. ૭.
 હરિ તિણિ વેળા પદ્માવતી કન્યા સવિ સાથ જો,
 આગળ ભટ નર વેપ ધરી નારી તણા રે લો,
 હરિ હક હકારવ કરતા નરને અસિ હાથ જો,
 ભય પામિ દિશિ ચારે નર નાહા ધણા રે લો. ૮.
 હરિ તવ સૂત્રધાર અધારી મધ્ય પદ્મ જો,
 સા દેખી વ્યામોઘો ને ચિંતા કરે રે લો,
 હરિ સુરનાથ ખેચર કન્યાથી અધિક એ દીહ જો,
 વિધિએ રૂપ ખનાવ્યું પણ દુપણ ધરે રે લો. ૯.
 હરિ યમ પુરુષ દ્રેપણી તિણે નિર્ધક અવતાર જો,
 પુત્ર વિના કુળ દિપક વિણ મહિર યથા રે લો;
 હરિ વિણ રાજ નગરી શશી વિણ નિસિ અધાર જો,
 કંત વિના શિ રૂપવંતિ શોભે તથા રે લો. ૧૦.
 હરિ પદ્માવતિ જિન વદિને ગદ્ય નિજ ગેહ જો,
 સાગર પણ યાત્રા કરિ નિજ નગરે ગયો રે લો;
 હરિ તિણે પૂતળી કાધી પદ્માવતિ સમ એહ જો,
 યાની વપણ સુણિ ચિત્રમન દરખત યયો રે લો. ૧૧.
 હરિ તવ મંત્રિ મુનિને પુછે એ મુજ મિત્ર જો,
 વિણ દિંદે એ હિપર રાજ દીશા ધરે રે લો,
 હરિ જયે મુનિ સુણિએ પૂરવ ભવ વિચિત્ર જો,
 ભવ પદ્મટાએ રાજ દીશા નવિ જોશરે રે લો. ૧૨.
 હરિ આ ભરતે ચંપાપુરિ-છે દ્રવિડ દેશ જો,
 તિહાં ચંપા વન તરૂ શળ પત્રે અઘંકરૂ રે લો,

- હારે તિહાં રમતા ચક્રવા સારસ હંસ વિશેષ જો,
કમળે શોભિત સરોવર નિર્મળ જળ ભર્યું રે લો. ૧૨.
- હારે એક દિવસે તિહાં કાષ્ઠક સારથવાહ જો,
સરતીરે મધ્યાને સાથરયું ગતરે રે લો;
હારે કરિ રનાન સરોવર જિન પુશ્ત જિગ્જાહ જો,
ભોજન વેળાએ અતિથિ મન સાંભરે રે લો. ૧૪.
- હારે જોતાં ગોચરિએ માસ તપે અણુગાર જો,
વિનય કરિ તેડિ ભક્તિ પડિલાભતાં રે લો;
હારે તરે જીપર જોડાં હંસી હંસ તે વાર જો,
દેખિ અનુભોદન શુભ પુન્ય જીપાવતાં રે લો. ૧૫.
- હારે તે હંસી આસન પ્રસવા ગણિ હંસ જો,
તે વનમાં વડ ઉપર કદિ માળો રહે રે લો;
હારે ધંડાં હવિ એવિ બાળ થયા દોષ હંસ જો,
ચુચુ લાવિ પોખંતાં રાગ ધણો વહે રે લો. ૧૬.
- હારે તેહવે દાવાનળ ઝાસે વન દાહંત જો,
તાપાકુળ થઇ હંસ તે હંસાંજીને કહે રે લો;
હારે જળ કારણ જાણું હું બાળક રાખંત જો,
હંસિ ભણે માતા વિષુ બાળક નહિ રહે રે લો. ૧૭.
- હારે હું રાખુંજી જળ લાવો એમ સુચિ તેહ જો,
સર જઇ અંસુ ભરિને હે આરગે વહે રે લો;
હારે તાપાકુળ હંસિ ચિતે નર નિસ નહ જો,
મૂઝ મુકિ નાઠો કાપર તે કિમ રહે રે લો. ૧૮.
- હારે નિર્દય પાપી જગ પુરુષની જાનિ અશેષ જો,
મુખ નવિ જોવું પડશે આ ભવ પરભવે રે લો,
હારે ચિંતવતાં લાગિ અગનનિ જાળ વિશેષ જો,
માળો બળતાં તપ્પ તણાં મરણ જ દુવે રે લો. ૧૯.
- હારે કરિ દાન પ્રશંસા મુનિ દર્શનપર ભાવ જો,
રતનપુરે નૃપ પુત્રી થઇ પદાવતી રે લો;

દરિ પછી આબો હંસ તે દેખી બળીયાં દાવ બે,
 સુત નારિ અતિ રાગે છાતી ફાટતી ર લો. ૨૦.
 હારે મુનિ દર્શન દાન પ્રસન્નથી મરી તેહ બે,
 રાજકુંવર છું ચિત્તસેન નામે યથો ર લો;
 દરિ છ ત્રીજી દાળ તે ત્રીજે ખડે એહ બે,
 શ્રી શુભવીર મુનિ જ્ઞાનિ જગમાં જયો રે લો. ૨૧.

દોહરો.

મુનિ મુખ પૂરવ મુણિ, જાતિ રમરણુ લહંત;
 હરખિત યદ્યદિ નાણુને, પુનરપિ એમ પ્રજંત. ૧.
 કિમ મળશે પદ્માવતી, મુનિ કહે પટરૂપ દેખ;
 કરત છંદાપો પામશે, જાતિ રમરણુ વિશેષ. ૨.
 તવ મળશે પદ્માવતી, જૂળશે વંછિત કામ;
 મુનિ વાણિ અમૃત સમી, સાંભળી ઉઠ્યા તામ. ૩.
 ચિત્તસેન કહે સચિવને, પરણુવું કિણિપરે થાય;
 તે વદે રતનપુરે જઇ, કરશું સર્વ ઉપાય. ૪.
 એમ નિશ્ચય કરિ આશિયા, જોતા કોતક સાર;
 દિન કેતે બિહુ આશિયા, રતનપુરીને બાર. ૫.
 વાપિ ફપ તકામ વર, દેવાસય નરનાર;
 વન તરે વાડિ વિલોકતા, પોહોતા નપર દૂવાર. ૬.
 સધ્યા સમયે બારણે, સૂરધન જય આસાદ,
 એકતિ સૂતા બિહુ, પામિ ચિત્ત આલ્લાદ. ૭.

દાળ ૪ થી.

(સત્તરમું પાનનું થાન—એ દેલી).

ધનંજય ચૈત્ય વિસાળ, ફરણું વનખંડ રસાળ;
 શુકકેકી રમે સહ બાળ હો લાલ. ૧.
 પુન્ય ઉદય ફળ જોજો, એ આંકણી. પુન્ય. ૨.
 કાળી ચાદશની રાતે, દોષ મિત્ર કરતાં વાતે;
 રજનિ દોષ પ્રહર તે જાતે હો લાલ. પુન્ય. ૨.

- શ્રુત વ્યંતર ને 'વેતાળા, યક્ષ દેવી કિંનર બૌંજા; ' .
 માસ માસે મળે તિહાં મેળા હો લાલ. પુન્ય. ૩.
 તે રાત્રે નાટક થાવે, વિષ્ણુનાદ મૃદંગ જગાવે;
 ગિત ગાન મનોહર ગાવે હો લાલ. પુન્ય. ૪.
 દેખિ દાતકને કુમાર, ધરિ ધીરજ કર કરવાસ;
 જઈ જોઠો દેવ વિચાસ હો લાલ. પુન્ય. ૫.
 લલિ વિરમય સૂર પરિવાર, કુશુ અદ્ભુત રૂપ કુમાર;
 માહો માહિ પુછે તે વાર હો લાલ. પુન્ય. ૬.
 ધનંજય કરે પ્રકાશ, અતિથિપણે અમ ધર વાસ;
 પદ્મજાગત કરવી તાસ હો લાલ. પુન્ય. ૭.
 પાણી વાણી મધુરાસન, વળિ આદર સાથે અન;
 એ દિગ્ધે ચાર રતન હો લાલ. પુન્ય. ૮.
 ભક્તિ માણસ ધર ભાખિ, નહિ દેવને એ કાંઈ દાખિ;
 પશુ શક્તિ ધમારથ આપિ હો લાલ. પુન્ય. ૯.
 ચર્ચગુપ્ત ધનંજય જોસે, સુણો કુંઅર નહીં ગુમ તોસે;
 પશુ માગો ઇચ્છા અમુલે હો લાલ. પુન્ય. ૧૦.
 એમ યક્ષનું વયથ સુણિને, થઈ જોબો કુંઅર નમિને;
 નિહાં જોસે મધુ રસ લીને. હો લાલ. પુન્ય. ૧૧.
 આજજન્મ સફળથયો મારો, આજનોદિન સફલોસારો;
 દોઢો દેદાર તમારો હો લાલ. પુન્ય. ૧૨.
 તેથી અધિકું શું મારું, ગુમ ચરણે મુજ ચીત લાગ્યું;
 ગુમ દરશનયિ દુઃખ 'લાગ્યું' હો લાલ. પુન્ય. ૧૩.
 સૂર તુકો કહે વર લેજો, મુજ વયથ પસાએ જોજો;
 સંભામે વિજય ગુજ હોજો હો લાલ. પુન્ય. ૧૪.
 વર પામી કુમર તે આવે, નિજ મિત્રને તરત જગાવે;
 પછે સઘળી વાત સૂચાવે હો લાલ. પુન્ય. ૧૫.
 દેવ દેવી નિજ ધર જાત, રજનિ ગઈ ઇચ્છો પ્રભાત;
 ચંદ્રે દોષ મિત્ર પ્રવાત હો લાલ. પુન્ય. ૧૬.

- મુખ નગરે પડહ વળવે, નર ને કાઢ દક્ષ દેહાવે;
 મુખ નંદનને સમેળવે હો લાલ. પુન્ય. ૧૭.
 મંત્ર મંત્ર ને તંત્ર બનાવે, નર દેવીપણું છંડાવે;
 તસ રાયમુતા પરણાવે હો લાલ. પુન્ય. ૧૮.
 વળિ રાજ અરધ તસ દેશે, જગ માહે સુમશ વસર્યે;
 મંત્ર વંજિત મેળા લેશે હો લાલ. પુન્ય. ૧૯.
 કાઢ પડહ હમે નહી ભોક, નિત્ય પડહ વળવે શોક;
 રાગ મન ધારતો શોક હો લાલ. પુન્ય. ૨૦.
 ચિત્રમેન તે પડહ સુણિને, નિજ મીનરુપ વાત કરીને;
 વળિ જાની વયલુ સમરીને હો લાલ. પુન્ય. ૨૧.
 ચિત્રકારને ધર દોષ જાવે, એક પદે રૂપ કરાવે;
 વન સરવર પખિ મેળાવે હો લાલ. પુન્ય. ૨૨.
 વડ ઉપર પંખિ માળા, હંસ હંસથી બાળક આળા;
 ફરતી લગી દીવની આળા હો લાલ. પુન્ય. ૨૩.
 રહી હંસી બાળની પાસે, ગયો હંસ ઉદકની આસે;
 પડિ સા દવમાં ચિથ્ઠ ત્રાસે હો લાલ. પુન્ય. ૨૪.
 હંસચાચ બરીજળ આવ્યો, પ્રિયામરણે મોહે મુખાવ્યો;
 જાતિ ફાટિ શિખિ જપાવ્યો હો લાલ. પુન્ય. ૨૫.
 ચિત્રપટે સવિ આલેષી, દેખાવે ભોક વિશેષી;
 કરે વાત સકળ જન દેખી હો લાલ. પુન્ય. ૨૬.
 કુંભારિની સખિયો આવે, જોઇને તસ વાત મુણાવે,
 પદ્માવતિ શીશ ધુણાવે હો લાલ. પુન્ય. ૨૭.
 દાસીને કહે છદા લાવો, નર દોષ મુપદ દેખાવો;
 મુખને જોવા મન લાવો હો લાલ. પુન્ય. ૨૮.
 સુણિને સખિયો તિકાં જાગે, બરે રામિની ગુમને તેડાવે;
 કહે મો બધમાં કુણ આવે હો લાલ. પુન્ય. ૨૯.
 વદે દાસી ભય નવિ ધરશે, ચિત્રસેન સુણિ મન દરશે;
 ગયો કુંપની પાસે તરશે હો લાલ. પુન્ય. ૩૦.

પદ્માવતિ પાસે આવે, સખિ હરને પદ દેખાવે;	
જેતાં મનમાં લય લાવે હો લલ. પુન્ય.	૨૧.
ચિત્રસેન શું નજર વહાવે, ચિતે નર ખેડે એ ખેલે;	
પરભવને રાગે જોવે હો લાલ. પુન્ય.	૨૨.
પણ ચિત હર્યું પદ સાથે, હંસ હંસલી ગાળ સગાયે;	
વન દાવ જુએ ધરિ હાથે હો લાલ. પુન્ય.	૨૩.
ચિતે આથે કિહાં દીકું, જોઈએ તિમ લાગે મીઠું,	
હંસ હંસી ચરીત ઉઠિહું હો લાલ. પુન્ય.	૨૪.
લહી મુઝાં નયણાં મીચે, દોષ ભયથી નાહાહા નીચે;	
સખિયો શીતળ જળ સિંચે હો લાલ. પુન્ય.	૨૫.
મુઝાં વળિ સખિયો ટોળે, લહિ જળ શરણ એમ જોલે;	
જગ નહિં કામ પુરૂષને તોસે હો લાલ. પુન્ય.	૨૬.
જે દેખી મનહું હોસે, પદધર નર તે નવિ દોસે;	
કંઠાં લાવો વિસવાવિશે હો લાલ. પુન્ય.	૨૭.
જોઈ સધળે કેહેણી દાસી, પદ આપી ગયો તે નાસી;	
મુણિ સા રહે ચિત વિમાશી હો લાલ. પુન્ય.	૨૮.
ખંડ ત્રીજે નર ખેડે જાવે, ઠાળ ચોથી સરસ કલાવે;	
શુભવીર વચન રસ આવે હો લાલ. પુન્ય.	૨૯.

દોહરા.

કુમરી વિમાસે ચિતમાં, અહો જગ પુરૂષ દવાળ;	
ચાંચ ભરી જગ લાવીયો, જવાડણ મુજ બાળ.	૧.
તણ મૂતક દેખી કયો, પાવક જંપાપાત;	
હું નર ખેડ કરી મુઝ, પણ નર જગ વિખ્યાત.	૨.
હંસ જીવપદ ધર હશે, જાણું છું મતિ સાર;	
નહિતો પરભવ ચિત્ર એ, કાણુ દેવ ચિત્રકાર.	૩.
મુજ ચિત ચેગ એ કિહાં ગયો, મુજ મનમાં ન સહંસ,	
સખિઓ લાવો એકને, પુછો તસ કુળ વંશ.	૪.
પરદેશીશ નીતરી, કહે સખિ તુમ ન કરીશ;	

- આળ્યો તિમ્બે જાશે વળી, જીતી હાથ ધસીય. ૫.
 એવા ધૂર્ત જગત દરે, કરતા નવ નવો વેશ;
 તુમ સમ આજીવ પામિને, જૂઠું દિયે ઉપદેશ. ૬.
 ધૂર્તનું મૃતક ન વિસરશે, તે જીવર એક વાત;
 સાંભળતાં મતિ ઊઠશે, હોય ન કબાહિ વિષાત. ૭.

હાળ પે મી.

(વાહાલોજી વાચ છે વાંસળી રે—એ દેશ.)

- જૂઠો મીઠો સંસારમાં રે, સાચો જગમાં ન સુહાવ;
 માન પરીક્ષક સાચને રે, જૂઠો જૂઠાને ગાય. જૂઠો. ૧.
 વ્યવહાર પથે સમોચરે રે, ન કરે તે જૂઠનો સંગ;
 ધૂરતે પાપે પેટ જ ભરે રે, તસ જૂઠા સાથે રંગ. જૂઠો. ૨.
 વેશ્યા ચોર ને વાણિયા રે, પરદારક ને છૂતકાર;
 સ્વાર્થી ધૂર્ત નિદ્રાળુઓ રે, એ જૂઠ તણા બંડાર. જૂઠો. ૩.
 ધૂરત વાત મીઠી કરે રે, પાડે પેહેલો વિશ્વાસ;
 હાહા મહિ પેશો કરી રે, જાપ દેષ પછે ગજ પાસ. જૂઠો. ૪.
 ખારાદકે તપિ નહી રે, જૂઠ ધૂરતની વાત;
 સુણતાં ધર્મ દૂરે કરે રે, વળિ ધન જીવિતનો ધાત. જૂઠો. ૫.
 બાળક ચોર ને પારધિ રે, ગાંધી નૃપે નાગ ને તીક;
 વેશ્યા વેશ ધૂતાંતિયિ રે, નવિ જાણે પરની પીક. જૂઠો. ૬.
 સુર્યપૂરે રતનાગર રે, નામ શેઠ અતિ ધનવંત;
 અંગજાએક વિમલાભિષ રે, એક દિન દોષ વાત કરંત. જૂઠો. ૭.
 શેઠ વઢે બહુ ધન આપણે રે, જો જાણે ચોર ને રાખ;
 વળિ પિત્રાઈ ચાડી કરે રે, એક દિવસે સમુજું જાપ. જૂઠો. ૮.
 તે માટે એકતિ જઈ રે, ધન ગોપવણું ઘટમાન;
 દ્રવ્ય વિના રામચંદ્રને રે, વસિષ્ઠ દિયે અપમાન. જૂઠો. ૯.
 એમ ચિંતી પુત્ર પિતા મળી રે, ધન લેછ ગળા સમયાન;
 ધન ગાડતાં કહે પૂતને રે, કરે નજર યદ્ય સાવધાન. જૂઠો. ૧૦.
 મધ્ય નિશીની વેળા ગઈ રે, નવિ કરશે શોર બહાર;

- પરધન લેવા ફરતા ધણા રે, જગ ધૂર્ત ઘૂત ને ચોર. જૂઠો. ૧૧.
- તવ સુત ચારે દિસિ જોવતો રે, નર સુતો દીઠા એક;
બાલાઓ પશુ બોલ્યો નહીં રે, પગ આથી તારણો છેક જૂઠો. ૧૨.
- પશુ તે સાસ ધૂંટી રહ્યો રે, તવ જાણ્યું મૃતક નીદાન;
શેઠ કલાથી ખૂંચે કરી રે, કાખ્યાં તસ નાક ને કાન. જૂઠો. ૧૩.
- પુત્ર પિતા ધન દાટતાં રે, બહી નાણુ કરીસ વિશેષ;
મંદિર જમને સુતા બિહુ રે, ન રહિ ચંકા લવલેસ. જૂઠો. ૧૪.
- પાછળ ધૂતે ધન કાઢાડિયું રે, ચિંતે ગયા નાક ને કાન;
પશુ જો દ્રવ્ય ધરમાં હશે રે, તો કરશે જગત બદ્ધ માન. જૂઠો. ૧૫.
- કાળો કાણો ને કુબડો રે, જે નર અલંકરિયો આય;
જગ કહે બાહસોદામણ રે, પગ પગ નર આલે હાથ. જૂઠો. ૧૬.
- ધન સવિ લેછ નિજ ધર ગયો રે, વિલસ્યે વેશ્યાદિક સાય;
મેળા ખેળા કરતો ફરે રે, ધણા મિત્ર તે વલખા હાથ. જૂઠો. ૧૭.
- એક દિન શેઠ ધન કાઢાડ્યા રે, ગયા સુતશું લેવા રોક;
ખાલી ખાડો દેખી કરિ રે, દોષ મૂકે મોહોદ્રી પોક. જૂઠો. ૧૮.
- સહિ મૂર્છા વળી રોષ કરી રે, આત્મા નિજ ગેહે રાત;
વાહાલી નિદ્રા ગર્ભ વેગળી રે, ચિંતાએ યયો પરભાત. જૂઠો. ૧૯.
- બિહુ જાણુ ધારી નિરજીય કિયો રે, નાક કાન ગયાં તે ચોર;
એક નિશાનીએ જાલવો રે, નવિ કરવું અવશું જોર. જૂઠો. ૨૦.
- નગરે જોતાં ગણીકા ધરે રે, દીઠા વિલસંતો તેહ;
મહિપતિ માણસે આલિઓ રે, મળી કીધી નિશાનીજેહ. જૂઠો. ૨૧.
- જુપ લણે ધન કિમ લિયું રે, હસિ બોલે રાય હજૂર;
શેઠની પાસે મેં ધન લિયું રે, આખી કિંગત લરપૂર. જૂઠો. ૨૨.
- રાય કહે તેં શું આપિયું રે, કહે મેં દિયાં નાક ને કાન;
તેજે પાછા મુજને દીએ રે, કરિ દેવે હનાં તે સમાન. જૂઠો. ૨૩.
- તો શેઠને ધન પાછું દિયું રે, નથી બીજી કાંઈ બૃથ;
વાત સુણી નૃપ બોલિઆ રે, હુઆ ધૂર્ત તમે દોષ તુલ્ય. જૂઠો. ૨૪.
- શેઠ ગયા નિજ મંદિરે રે, ગયો ધૂર્ત વેશ્યા ગેહ;

- ધૂર્ત વાત સુધિરવામિનીઝે, પટધરસ્યુ ન ધરશે નેહ. જૂદો. ૨૫.
 વાત વીનેદ અચરિજ ભયોં રે, ચંદ્રશેખર રાસરસાળ;
 ત્રિજે ખ ડે એ પાંચમી રે, શુભવીર વખાણી ઢાળ. જૂદો. ૨૬.

દોહરા.

- કુંઅરી કહે સખિ સાલિળો, વાત કહી તેં સાર;
 પશુ જાણાવિણુ શું કરે, મુજ મન કેરા વિચાર. ૧.
 ધૂરત તો ફરતા ધણા, ધૂતે બાલિયા લોક;
 સજનન રવિદર્શન વિના, મુજ ન હશે ચિત ઠોક. ૨.
 નારિ ચરિત્રની આગળે, ધૂર્ત કળા અપ્રમાણ;
 મહિલાએ મહિતળ વચે, રોળ્યા જાણુ અજાણ. ૩.
 તેમાં પશુ સુચિતા સતિ, શુદ્ધિવતી જે નાર;
 કનક કસોટીશે ધસે, વરણવતી સંસાર. ૪.
 જિમ જમ રૂપવતિ સતિ, ધૂર્તાદિક સયોગ;
 યોગિ કયાં જણુ આરને, આપ વરી મુખભોગ. ૫.
 કહે સખીયો અમને કહો, શુદ્ધિ પ્રપંચ વિચાર;
 પદ્માવતિ વગણું કહે, તેહ તણુ અધિકાર. ૬.

ઢાળ ૬ હી.

(સખરેમે સખરી કુણ જગતથી મોહની—એ દેશી.)

- સુણ હો સખિ સખી વાત પુરાણી અંધમે,
 સતિ કુમતિ બેદ વિનેદ બડા શુણ પંથમે; હાં હાં બડા શુણ પંથમે,
 મેરી જાન બડા શુણ પંથમે.
 કુડ કપટથી બાતમે દૂષણુ રોક્ષતે;
 નિધિ આર નિવેષ રાગદંત એકાંત ન બોલતે. હાંહાં એકાંત. મેરી. ૧.
 વિશ્વપૂરે શુણસાગર નામે ઓષિ સુના,
 શુણવતિ શુણવલીનામ સતીવત અદ્ભુતના; હાં હાં સતી.
 રૂપ અનૂપ નિહાળત લઘૂતા ભઈ,
 મેના આર રંભા ઉરવશી બિધ્વ મતિ ગઈ. હાં હાં ઉધ્વ. મેરી. ૨.
 રાગપૂરે ધનવંત ગેહ ધર સાસરા,

- જયવંત કુમારકે સાથે ગમે સુખ વાસરા; હાં હાં ગમે; ,
 એક દીન સારથવાહ' ધનાભિધ આવંતે,
 તસ ગેહ ઉતારા કીધ રહે ખટ માસ તે. હાં હાં રહે. મેરી. ૩.
 ગુણાવળી રૂપવંત નધાસે' દેખતે,
 ભગિ કામ નરેન્દ્રી ચોટ ઊસેપર મોહતે; હાં હાં ઉમે.
 માળણુ દૂતી કે સાથ સદેવે કહાવતે,
 સા નધાસે ન જોવે તાસ તથાપિ છઠાવતે હાં હાં તથાપિ. મેરી. ૪.
 આપકે દેશ જવાકી તૈયારી જખ રહે,
 સોય તામ કહાવે તાસ અણે તું કયા કહે; હાં હાં અણે.
 આજ મુકામ કરી તુજપર મરણો કીયો,
 નહીતો અમ સાથ ચલો ધન માલ તુજે દીયો. હાં હાં ધન. મેરી. ૫.
 દૂતીકા વપણુ સુણિ કરી સા ચિતે વસાં,
 કામી નર અધ ન દેખે વાસર ને નિશા; હાં હાં વાસર.
 દ્રવ્ય હરં મેં તાસ ઇચ્છા ફેર ના કરે,
 યું ધારિ વિચારી વાત દુતિકું ઉચરે. હાં હાં દુતી. મેરી. ૬.
 જાય ઊસે કહો એમ આવુંગી નિશા સમે,
 હુઆ શેઠ પુશી સુણિ વાતં ચલ્યોસેધ્યા સમે; હાં હાં ચાલ્યો.
 માળણુ સાથ ગુણાવલી યક્ષ નમન ગઇ,
 દૂતીને વિસરજી ગેહ ઉમે બેળી બાઇ. હાં હાં ઉમે. મેરી. ૭.
 સાંઠિ ચઢિ બણે શેઠકું મોય વિસ્મૃત હુઇ,
 ચલનેકી સતાળીસે ઝાંઝર એક મેં શુલ ગઇ; હાં હાં એક.
 આ નેજર મિન ન ચલુંગી તુમ લાઆ જઇ,
 હક દેખી ગણુ તસ ગેહ પિછેસે કયા હુઇ. હાં હાં પિછેસે. મેરી. ૮.
 વન મધ્યે એક તસકર સા દેખી કરી,
 રૂપ કેરે બાણે વિધાણો રાગ દીશા ધરી; હાં હાં રાગ.
 સાંઠિ ઉપર ચઢિ હલકારિ મારગ સર,
 સો ફેહે ઝાલિ લગામ જોર મિલિ તું સુંદર. હાં હાં મીલી. મેરી. ૯.
 બોલે સતી મન વચ્છિત ભાગ્ય દિશા ફૂળી,

- હિરા મોહક મોતી ભયાં વ્રમસેં પ્રીતિ મળી; હાં હાં વ્રમ.
 એક પૂર પરિસરે વન તર હેઠ વિસામતી,
 દેધ વિસવાસ ને બોગન કારણ બેજતી. હાં હાં કારણ. મેરી. ૧૦.
 વનગાળક તે દેખી વદે નૃપ આગળે,
 સુવતી રૂપવંતી ભરી ધન એકલી ભાગળે; હાં હાં એકલી.
 ભપટી સાંઠી સહ દ્રવ્ય તારી અણાવહી;
 કરલિ સહ ભૂપસે યોસે હસત ખડી રહી. હાં હાં હસત. મેરી. ૧૧.
 વ્રમકું સ્વયંવરનેકું હમુ છઠાં આવિયા,
 વ્રમે કાહેકું સેવક સાથે હમકું યોલાવિયા; હાં હાં હમકું.
 મંદીર દેધ જિતારી ખાનપાન મોકલે,
 મન મેલણુ બેલણુ તાકું યોલાવનસે ચલે. હાં હાં યોલા. મેરી. ૧૨.
 યોસે સતી રહેા દૂર મેરી યાત્રાં સંચો,
 કામદેવક મંદિર યાત્રા કરણકું જાવચો; હાં હાં કરણ.
 વ્રમ મુખ દરશન મુખભર મેં પાયા સહી,
 જઈ રાજપુરે સોય મંદિર પુણું ખડી રહી. હાં હાં પુણું. મેરી. ૧૩.
 કોટી મુલ વ્રમ ભૂપણુ પેહેરી જાવણાં,
 કરિ પૂજું અભિમક સિદ્ધ પિછે છઠાં આવણાં; હાં હાં પીછે.
 માલ સહીત કરનીકું ઉઠાં કરણી ખડી,
 કામદેવ અરણુ રજ તિલક કર પાચે ખડી. હાં હાં કર. મેરી. ૧૪.
 રાય સુણી નીજ સિન્યક સાથે મોકલે,
 કરલિ કરિ અમ મુખાસન યેસી ચલે; હાં હાં મુખાસન.
 રાજપુરિ નગરી વન સેના જિતરે,
 કરલિ ભૂપણુ મુગલાવળી ગઈ નિજ સાસરે. હાં હાં ગઈ. મેરી. ૧૫.
 સેન્ય વિલક્ષ જઈ નૃપને કહેતા વળી,
 વ્રમે સાસરવાસો કરીને તસ ખર મોકલી; હાં હાં તસ.
 રાન્ય તજી તસ મોલે નૃપ યોગિ થયો,
 રાખ યોળી પરિ કર ઝોળી વનેસરમે ગયો. હાં હાં વને. મેરી. ૧૬.
 બોગન લાવત ચોર ન દેખી સા વને,

તત્ત રાગે વાલો તે પશુ વન યોગિ બને; હાં હાં વન.
 સાયપતિ લેછ ઝાંઝર દ્વિતિ હાયસે,
 વન મધ્ય નિહાળી શેકે બયો તે અનાયમે હાં હાં બયો મેરી. ૧૭.
 દ્વિતીકું દેષ ઝાંઝર તે ગતે ગએ,
 નિજ અંગ વિભૂતી લગાય દુએ યોગિ બયે; હાં હાં દુએ.
 નારી ગઇ સુણિ તસ ધન વૈરાગ્યે બળ્યો,
 સગડી ધરી હાથ જયંત યોગીધર યદ્ય ચત્યો. હાં હાં યોગી, મેરી. ૧૮.
 આર યોગી ધઈ ગામ વને ફરતે ફરે,
 એક દિન વન સરોવર પાળે તે ભેગા મળે; હાં હાં. પાળે.
 પાઉ પરી એક એકકું અલ્લક જોલતે,
 યોગિઃકુળ કેરા મંત્ર વિભૂતીકા જોલતે. હાં હાં વિભૂતી, મેરી. ૧૯.
 ધુણિ લગાઇ સખાઇસે રોટિ પકાવતે,
 કેળ પત્ર સકોરે દાળસે ભોગ લગાવતે; હાં હાં ભોગ.
 હોકા પાણી લે કર ગાંઘ ચડાવતે,
 ભંગોઠો રંગ કાઢાડિ કરિ એક એકકું પાવતે. હાં હાં એક, મેરી. ૨૦.
 બાત કરંતા બાઇ યોગ વુમે કિજી સિયા,
 કુંહુ શુક મિલિએ સાંઇ નામ વુમારા કયા દિધો; હાં હાં વુમારા.
 સાયપતિ કહે બાઇ મળી એક બાલિકા,
 હિરા માણુક માતિ લે ગઇ તત્ત ધરિ ઝોળીકા. હાં હાં તત્ત, મેરી. ૨૧.
 ધરકા નખોધ વાળ કર ભરમ લગાવતે,
 નીચે નામ નખોધપુરી કહિ દુનિયાં ગતતે; હાં હાં દુનિયા.
 નારીસે ત્રાસત નાસત ધર ધર જવતે,
 માઇ માઇ કહિ કરિ બિક્ષા લે કર ખાવતે; હાં હાં લેકર. મેરી. ૨૨.
 ચોર કહે મેં સોર કરં કેઇ નારમેં,
 મિજે મેલ લગાઈ ખરાગ કિયા સંસારમેં; હાં હાં કીયા.
 કરમિ કે ઉપર પેસા બરેલા લે ગઇ,
 વિશ્વાસે લખાડી યોગિપણ અમ દે ગઇ. હાં હાં અમ, મેરી. ૨૩.
 રાય બણે સુણુ બાપ અમેા તો રાજિયા,

એક નારી ગઈ લઈ કોડ હમ્ તો લાગ્યા; હાં હાં હમ્
 સેન્ય સુમટ જોતાં ગઈ સાસરે મોજમે,
 હમે યોગી હુવા તસ મોલે રહું રથ રોજમે. હાં હાં રહું. મેરી ૨૪.
 ચોથો વિચારે નારી મળી મુજ મહાસતી,
 બરો સોય સુરો હમ્ યોગી હુવા નારી વતી, હાં હાં હુવા.
 એમ કહિ ઉઠી જપંત નિજ ધર જાવતે,
 સહી નારી શુશ્રુવણી સાય કે પ્રેમ મિત્તાવને; હાં હાં પ્રેમ મેરી ૨૫.
 સદશુર પામે ધર્મ સુણિ મત પાવતે,
 દોય દેપતિ શુર શુભકિતએ સ્વર્ગ સધાવતે, હાં હાં સ્વર્ગ.
 ત્રીજે ખડે ઢાળ એ છટી સંવરી,
 શ્રી શુભવીર વિનોદ વચન રસમજરી. હાં હાં વચન મેરી. ૨૬.

કોહરો.

- પદાવનિ કહે સુણ સખી, નહિ પટધર એ ધત,
 કરિય પરીક્ષા પરણ્યું, મન વંછિન વરજૂત. ૧.
- દાસી મુખે નરપતિ સુણિ, હર્ષ લહે સવિશેષ;
 સ્વયંવરા મહાપ રચે, કરી સામગ્રી અશેષ. ૨.
- ગામ નગરના જૂપને, તેડે કરિ બહુ માન;
 રાજસુતાને સ્વયંવરે, આવો સપુત્ર સમાન. ૩.
- શક્તિ સહીત આઆ સવે, રત્નપુરિ ઉદાન,
 ગોરવ તસ જૂપતિ કરે, તુણ અઘનાદિ વિતાન. ૪.
- થંબ ફટિકમય હગમગે, પૂતળી નાટારભ;
 મંચવરણ ચિત્રામણે, સ્વર્ગ વિમાન અચભ. ૫.
- પકિત સિંહાસન ચોભતિ, ચંદ્રઆ ચોસાળ;
 ધૂપગટા ગજને ચઢી, દારે કુસુમતી માળ. ૬.
- દેખી નૃપસવિ હરખિયા, મહાપ રચના સાર;
 મહારત સર તિહાં આવિને, બેઠા સદુ પરિવાર. ૭.

દાળ ૭ મી.

(સોગડાં તે માંડ્યાં સોળ રે—એ દેશી.)

મળી મંડપ માહે કચેરી રે, છુટા તાંખ્યાં કુલ તે વેરી રે;	
સોભા સ્વર્ગની રે.	
કહે પદ્મરથ તે વેળા રે, નીભાઈ સર્વ મળ્યા ધ્રુવા બેળા રે.	શોભા૦૧.
મુજ ધર એક આપ હિંદાર રે, નામ છે તસ વાળર સાર રે,	શોભા૦
તૂફ પશુછ ચઢી ન વિસાડી રે, તે જીપર દેવની ચોડી રે.	શોભા૦૨.
કરિ પૂજા થાપ્યું કચેરી રે, જે ચઢાવે નર એક ફેરી રે;	શોભા૦
પદમાવતિ પુત્રિ બાળા રે, તસ કંઠે ઠવે વરમાળા રે.	શોભા૦૩.
સુષ્ણિ બોલે ગર્વબરેલા રે, એ કામ માહે શી વેળા રે;	શોભા૦
ધરિ પદમાવતિ શશુમાર રે, સાથે સખિના પરિવાર રે.	શોભા૦૪.
પાસખિએ બેસી ચલતી રે, જાણે ધ્રુવની પુત્રિ જ્યોતી રે;	શોભા૦
હેમ કંબાકર ઝળકાર રે, અયે આગળ દાસી ચ્યાર રે.	શોભા૦૫.
દોષ પંખાએ પવન કરેવે રે, દોષ તાંજૂલ બીડાં દેવે રે;	શોભા૦
મંડપ છાયો અધાર રે, તિહાં વિજળીનો ઝળકાર રે.	શોભા૦૬.
વળિ સાથે સુભટ હગર રે, મંડપ આવી તિથિ વાર રે;	શોભા૦
પશુ મનમાં ચિંતા એક રે, પદધરની રેહેન્યો ટેક રે.	શોભા૦૭.
એક બોલ્યો મંગળ પાક રે, સાંચકુનિ બાધે ગાંઠ રે;	શોભા૦
જીતરી સખિયોને વિચાલે રે, પૂરવ ભવ કંઠ નિહાળે રે.	શોભા૦૮.
એક દિશ દોષ મિત્ર તે બેઠા રે, રાજપુત્રિએ નયણે દીકા રે;	શોભા૦
દાસી વચને નૃપનાંદ રે, ધરિ ધીરજ જીઠે આનંદ રે.	શોભા૦૯.
લાટદેશનો રામ અંગધ રે, આપ ફેખી ચયો તે અંધ રે;	શોભા૦
લજવાણો ગયો અંબુ બાળી રે, સભા લોક દસે દેહ તાળા રે.	શોભા૦૧૦.
આંચો રાગ કરણાટ રે, નાગરુણિએ પડ્યો ચત્તાપાટ રે;	શોભા૦
જે જે નૃપ સુત હિજમાળ રે, દેવ રૂપા સિખી કરે કાળ રે.	શોભા૦૧૧.
નિયુ જોઈ સવિ નૃપ બેઠા રે, મુનિરાજ્ય આનમાં પેઠા રે;	શોભા૦
દુઝ્યા નૃપ ચિંતાવર જામ રે, ચિતસેન હોયો થક તામ રે.	શોભા૦૧૨.
વરે મિત્રને ધેર્યાં અચડ રે, વૃમ સાદજ ધરંજો કડ રે;	શોભા૦

અસિ કર ધરી મિત્રને, ભયતો રે, ચિત્રસેન ધનુષને નમુતો રે. શોભા૦૧૩.
 ધનુ વેદ કૃણાએ દક્ષ રે, સમરતો ધનંજય યક્ષ રે; શોભા૦
 તે શિશુ સાન્ય કરાવે રે, હીવાએ ધનુષ ચઢાવે રે. શોભા૦૧૪.
 કુંવરી હરખિ તિથિ વેળા રે, તસ કંઠ હવે વરમાળા રે, શોભા૦
 અપ્તાનકુળે નૃપ રૂઠ્યા રે, સાયુધે રણ કરવા બિઠ્યા રે. શોભા૦૧૫.
 રે રાંક છું નહિ નૃપ બાળ રે, તન્ય કંઠ ચક્ર વરમાળ રે; શોભા૦
 ભણે કુંવર તમે શિયાળ રે, હું કેસરીસીંહનો બાળ રે. શોભા૦૧૬.
 કન્યાની પાચના સારી રે, નવી માગી આવે નારી રે; શોભા૦
 પરનારી તણા અભિલાખી રે, પાપ પકિલ દુરગતિ દાખી રે. શોભા૦૧૭.
 મુજ કર અસિ ધારા ગગરે, કરે સ્નાને નિર્મળ અંગ રે; શોભા૦
 એણે બોલે મર્યો સંગ્રામ રે, સુર સાન્વધી નાહા તામ રે. શોભા૦૧૮.
 વીરસેન વસંત પૂરિંદ રે, ચિત્રસેન ન્યો તસ નદ રે; શોભા૦
 અણચિંતી અમૃત તોલે રે, મિરદાવળી માગધ બોલે રે. શોભા૦૧૯.
 સુણિ નૃપ સહુ વિરમ્ય પાંખે રે, બળવંત લહી શિર નામે રે. શોભા૦
 વિસ્તારી વિવાહ કીધો રે, પદમરંધ કરંજ સીધો રે. શોભા૦૨૦
 ગજ વાજિ રથાદિક દીધાં રે, ચિત્રસેન કુમારે લીધાં રે; શોભા૦
 વળી ભયકને બહુ દાન રે, રાધ રાણને બહુ માન રે. શોભા૦૨૧.
 વિકસે આવાસ ઉતંગ રે, રૂસબર પદાવતિ સંગ રે; શોભા૦
 પરભવની વાત સબારે રે, રાગ પૂરવનો ન વિસારે રે. શોભા૦૨૨.
 ગીત ને નાટક જોતાં રે, સુખભર પિત્તા દિન કેતા રે; શોભા૦
 ખંડ ત્રિજે સાતમી ઢાળ રે, શુભવીર વચન રસાળ રે. શોભા૦૨૩.

દોહરો.

એક દિન મિત્રને ધમકહે, જદ્યથ હવે નિજ રેય,
 વ્યસન તન્યા સુખ સપળ્યા, સદ્યુરને ઉપદેશ. ૧.
 માતા મન આશિસથી, પામ્યો રૂદિ વિશાળ,
 મનિજ સુમરણ માત્રથી, જળમાં હવે બાળ. ૨.
 નાગિણ આલિંગન કરે, પલંગ હુએ અદ્યુન;
 કુર્મિ આયોગન કરે, તિણે જળ હવે પૂત. ૩.

- વડ એક મોટો વિસ્તર શાખ, ચિહ્ન દિશ સૈન્ય વસાયજી;
દેવતિ મિત્ર રહ્યા વડ હેઠે, પામિ સિતળ હાંવજી. પુન્ય ૮.
- સૈન્ય સુલટ સૂતા સધ્યાએ, શ્રમ દૂર ગધ મધ્ય રાતિજી,
દેવતિ સૂતાં ભર નિદ્રાએ, બોલે બાંતર જાતિજી. પુન્ય ૯.
- મિત્ર ખરૂં કર ચોકી ભરતાં, સંભળતો, તે વાતજી;
ગોમૂખ યક્ષ એકસરી દેવિ, જુદો વસે દિન રાતિજી. પુન્ય ૧૦.
- દેશે રાજ્ય કિંવા નહીં દેવે, આ નરને નીજ તાતજી,
દેવિ પુછે તે યક્ષ જાણે એમ, એ છે વિખામી વાતજી. પુન્ય ૧૧.
- આપણે એ સાધર્મિક જાણિ, વાત કદ ઉપગારજી,
કુંવર અધ્યા પછી માતા એકની, મરણ ગધ નિરધારજી. પુન્ય ૧૨.
- માત સપત્ની વિમળા નામે, વશ થયો તસ રાવજી,
ગૂણમેન નિજ સુત રાજ્ય ધાપવા, કરતી ખલ્લ ઉપાવજી. પુન્ય ૧૩.
- ચિત્રસેનને હજીવા કારણ, શીખ્યો તુપને એમજી,
આવે કુંવર તદા એ ઘોડો, બેસણ દેખ્યો પ્રેમજી. પુન્ય ૧૪.
- દુરગથી ન મરે તો દરવાજો, યંત્ર પ્રયોગે કીધજી;
હેઠળ જાતાં પડશે ઉપર, ઘાશે મનોરથ સિધજી. પુન્ય ૧૫.
- તેમિ ન મરે તો વિશ્વમોહક, એ વણ આ વળી જસજી,
નારી પ્રેયો શુવંશ રવેયો, કરે દધીની હાથજી. પુન્ય ૧૬.
- ચોથી આવળી સળ્યા સૂતાં, જાય છે ભૂજગનો દેહજી,
જે મૂકશે મત્રિ મતિથી, તો ઘાશે રાજ એકજી. પુન્ય ૧૭.
- કરી ઉપગાર વાત જો હેઠે, તો નિજ પથર રૂપજી,
રત્નસાર સુર વાત સુશીને, ધારી ઠવે મન કૂપજી. પુન્ય ૧૮.
- પરભાતે સવિ સૈન્યશું ચીંધ્યા, કરત અખડ પ્રયાણજી,
આગ્યા નિજ પુર સંભળી સનમુખ, આવે સન્મન રાણજી. પુન્ય ૧૯.
- અશ્વથી હિતરી તાતને નમતાં, દીપે આલિંગન રાવજી,
કૃતિમ રનેહે કુશળ તે પૂછી, દુષ્ટ દુરગ ધરાવજી. પુન્ય ૨૦.
- મિત્રે શુદ્ધિ બળે કરી દૂર, બીજે અશ્વે ચડાવજી,
આગ્રહ્ય પોણ હેઠે આવત, હવમુખ દીએ મિત્ર ધાવજી. પુન્ય ૨૧.

- પાછે પગે હપ દૂરે જાતે, તતખિણુ પોણ પ્રતાપછુ; .
 મહુરત વેળા પડ્યો દરવાજો, સોકતણો યયો ખાતછુ. પુન્યં ૨૨.
 પાપ પ્રગટ થઈ નર મુખ બોલે, રાયે ક્રીધ હિપાયછુ;
 ચિત્રસેન જીઆ તે સુદર, સ્નેહી મિત્ર પસાયછુ. પુન્યં ૨૩.
 નિજ ધર આવી તાતને વિનયે, રંગે સખ નિરાસછુ;
 નિર્મળ જળ ખારે વજ્રાદિક, જાય ન ગળિનો પાસછુ. પુન્યં ૨૪.
 વિમળા માત નમી મુખ પૂછી, દેવતિ નિજ ધર જાયછુ;
 તે દિન વિમળા નિજ ધર જમવા, તેડે કપટ ધરાયછુ. પુન્યં ૨૫.
 રાય સ્વજન કુવરાદિક બેઠા, જમવા ધરી હિલાસછુ;
 રત્નસાહાર દોષ મોદક લાવી, ઝાના રાખે પાસછુ. પુન્યં ૨૬.
 પીરસવા રાણુ લેઈ માળ, મોદક બરીયા સારછુ;
 રાજા લપુ સૂત બેગા બેઠા, પીરસતી તિણી વારછુ. પુન્યં ૨૭.
 દોષ મિત્ર બેગા દેખીને, વિખ મોદક દિયે દોષછુ;
 મિત્ર દુર તજિ સાહાર તે ખાવે, જેરહ ધરિઆ સોયછુ. પુન્યં ૨૮.
 ખટરસ પાક જમીને બેઠા, તાંબૂળ બીડા ખાયછુ;
 વજ્રાબરણ લહી સનમાને, નિજ મંદિરિયે સધાયછુ. પુન્યં ૨૯.
 પદ્માવતી સનમાની સાસુ, કરતી ગેહ વદાયછુ;
 શ્રી શુભવીરે ત્રીજે ખડે, આઠમી ઢાળ કહાયછુ. પુન્યં ૩૦.

દોહરા.

- એક દિન નિશી નૃપ ચિતવે, અહો મુજ શુદ્ધિ પળાય;
 કલ અવતરસ સુતો પરિ, ક્રીધા મરણુ હિપાય. ૧.
 મિત્ર મિત્ર મુજ પૈરપણુ, મિત્ર મિત્ર રાન્યત્રિલાસ;
 ઓ વસ પુત્ર રતનતણો, ચિતવ્યો ચિત વિનાસ. ૨.
 એમ વૈરાગ્ય રસે બાપો, રવિ કદ્યે જપાસ;
 સમવસયો વનમે તદા, શીર જીવે દયાળ. ૩.
 દેવે સમવસરણુ રચ્યું, તખત ગિરાજે નાય;
 વનપાલક મુખ સાંભળી, આવે નૃપ સહ સાય. ૪.
 વંદિ દેઈ પરદાશુ, બેઠા થયો ચિત કામ;

- પ્રભુ પાણી અમૃત સમી, સુધિ પામ્યા વિસરામં. ૫.
 હઠી વેરાગ્ય ધરે જઈ, મેળની મંત્રી સાધ;
 ચિત્રસેન પદ થાપિને, ત્રિએ દિક્ષા પ્રભુ હાથ. ૬.
 વિમેળો પંથુ સયમ લીએ, ગણિ સસારે અસાર;
 મહાશુ આ સેવને શીખતાં, બૂનળ કરતે વિહાર. ૭.
 ચિત્રસેન રાગ થયો, પાળે રાજ્ય મહાંત,
 પંચ સયાં મંત્રીશરે, રત્નસાહાર થાપતં. ૮.
 દિન કેતે તિલે થકે, રત્નસાહાર કરે ચિત્ત;
 આવળી ત્રણ વળી ગઈ, પશુ નહિ હુવા નચિંત. ૯.
 કહે નૃપને પુન્ય જ કરો, પુન્યથી પાપ પગાય,
 દુઃખ શિર કષ્ટ હે મોટકું, ટળશે તવ સુખ થાય. ૧૦.
 તવ રાગ ગુરૂદેવની, ભક્તિ કંઈ એક ચિત,
 જીવ અમાર પસારતા, દાને દિએ બહુ વિત. ૧૧.
 પશુ મંત્રી નૃપ પાસથી, ન રહે ક્ષણ એક દૂર,
 ભોજન પશુ ભેગા કરે, રાત્રે ચોડી હજાર. ૧૨.

ઠાળ હે મી.

(મનના વાવાની વિનતી રે—એ દેશી.)

અન્ય દીને મધ્ય નિશા સમે રે, સુતા નિદ્રાએ રાપા લાલ;
 મંત્રી ચોડી ભરતે થકે રે, દીડી ચંચળ ડાપા લાલ.

અમરની વાણિ અમોઘ છે રે.

૧.

- ઉદ્ધ નજર કરી જીવતા રે, દીડા પનખં કાળો લાલ;
 ખડોખડ મંત્રી કરી રે, ગ્રંથ કયો લેખ થાળો લાલ. અમરની ૨.
 રાણી અંધા ઉપર પડ્યો રે, રૂધિરનો મિંદુ એક દીડા લાલ;
 વજ્રે મંત્રી લૂહતાં ચક્રાં રે, જગત દેખે નૃપ રૂઠ્યો લાલ. અમરની ૩.
 મંત્રીને કહે શું કરો રે, મંત્રી વિચારે ભય ભતિ લાલ,
 ઉતરે શો દીકર શંકા પડી રે, વધન દીને દ્રણતે લાલ. અમરની ૪.
 પથ્થર થાઈ સાચું વદે રે, જુઠું રાગ નવિ માને લાલ;
 કૃત ઉપગાર દુરે કરી રે, દુર કરે કરિ અપમાને લાલ. અમરની ૫.

પાવેને નાંધ પાનો ચઢે રે, શોં શોં બાળક રેવે લાલ;
જન્મ લગે ને સેવા કરે રે, રાજા મિત્ર ન હોવે લાલ. અમરનીં ૬.

ચતઃ

કાકેદોષં છત્તકારેણ સત્યં ॥ વલ્લીયે ધૈર્ય મશુપે તત્ત્વચિંતા ॥
સર્પે ક્ષાંતિઃ સ્ત્રીણુ કામોપશાંતિઃ ॥ રાજા મિત્રં કેન દૃષ્ટં થતં વા ॥

પૂર્વ આલ.

સનનો બેસી છે સાહિબો રે, જૂઠાનો જમરાય લાલ;
સાચું બોલવુંં ઝુજ ઘટે રે, દીકું ગાનીવુંં થાય લાલ. અમરનીં ૭.
મંત્રી કહે સાચું બાણ્યા ચક્રી રે, ચાપચક્રં પથ્થર રૂપો લાલ;
રાય વદે જૂઠું એ વારતા રે, ખાક ખણે નહીં કુપો લાલ. અમરનીં ૮.
સત્ત ધરી તવ મંત્રો કાણે રે, પદ્માવતીશ્ચં આવંતા લાલ;
વડ હેઠે તુમે નિદ્રા વરી રે, દેવી દેવ બોલંતા લાલ. અમરનીં ૯.
આવળી છવિત થાતની રે, આર સૂણી તુમ ફેરી લાલ;
જનનિ જર્તા તાતરીપૂ થયો રે, વિમળાએ ચિત ફેરી લાલ. અમરનીં ૧૦.
સધળી વાત માંડી કહી રે, તેહમાં અશ્વની વાતે લાલ;
જાતુ સમાણો પથ્થર થયો, રે, કટિસમ પોળ નિપાને લાલ. અમરનીં ૧૧.
નૃપ દેખે પણ હઠથી કહે રે, બોલે આગળ ચૂંપે લાલ;
વિખમોદક ત્રિજી બણે રે; કંઠલગે પથ્થર રૂપે લાલ. અમરનીં ૧૨.
તોપણ નૃપ બોલે ચોથી કહો રે, જળ અદિત્રિંદુ કહેવાણો લાલ;
પથ્થરની પડિમા થયો રે, દેખી બૂપ મુરજાણો લાલ. અમરનીં ૧૩.
મૂર્છા વળીંતવ રેતો ધણુ રે, મિત્ર તણા શુચ સંભારી લાલ;
એ વિષુ રાજને શ્ચં કહં રે, વાત પુરી ન વિચ્ચારી લાલ. અમરનીં ૧૪.
મરણુ શરણુ હવે માહરે રે, વચન સૂણીને પટરાણી લાલ;
ચિતે હાર્યાજ સકળ ગથું રે, લોકમેં હાંસી ને હાણી લાલ. અમરનીં ૧૫.
કરિએ કાળ જિતંધના રે, નૃપને કહે શું વિમાસો લાલ;
રાંકપરે શું રૂદન કરો રે, અવળો નાંખીને પાસો લાલ. અમરનીં ૧૬.
કરિ ઉપાય સજ કીજીએ રે, મંડાવો દાનસાગા લાલ;
દેશી વિદેશી મત્રે લખાં રે, કાનકટા જોગી જટા લાલ. અમરનીં ૧૭.

અમરશે કષ્ટ આવશે રે, કરશે તે ઉપગારો લાલ;
 તતખિણુ દાનશાળા કરી રે, આવે લોક હજારો લાલ. અમરનીં ૧૮.
 ખાખી યોગી જે જે કહે રે, તે તે કીધ ઉપાયો લાલ;
 પણ એક લેશ ગુણ નવિ થયોરે, તવ નૃપ શેકે ભરાયો લાલ. અમરનીં ૧૯.
 જેસે ન રાગ્ય કચેરીએ રે, ગીત ને નૃત્ય ન સુકાવે લાલ,
 દુઃખતિ દોષ ચિંતા ભરે રે, દિવસ નીચા નવિ જાવે લાલ. અમરનીં ૨૦.
 એક દિન ચિંતે એ દેવની રે, માયા દેવ સમાવે લાલ;
 જન્મ વડ હેઠે કરી વિનતિ રે, કશ્ચાએ કર્ષિએ જતાવે લાલ. અમરનીં ૨૧.
 ઇમ ધારિ શુભ વેળા લહી રે, આશ્યો રાય એકાકી લાલ;
 દિન કેતે વડ પામિયો રે, રાત્રે સૂતો તે પાંકી લાલ. અમરનીં ૨૨.
 અતિ ચિંતાએ નિદ્રા નહી રે, દેવી યક્ષને ભાખે લાલ;
 કુણું દુખિયો નર એકસો રે, તવ સૂર ઉત્તર દાખે લાલ. અમરનીં ૨૩.
 મિત્ર વિયોગે એ દુઃખ ભયો રે, સા ભણે કીમ વિયોગી લાલ;
 સ્ત્રી કહે પૂર્વે આળ્યા હતા રે, પત્નિ મિત્રશું બોગી લાલ. અમરનીં ૨૪.
 તે દીન મેં તુજને કહી રે, એહને આવળી આરે લાલ;
 મિત્રે ટાળી તે આવળી રે, પણ મેં ના કહી તે વારે લાલ. અમરનીં ૨૫.
 તે લોપી નૃપ આગળે રે, વાત કરી તિણે તે હો લાલ;
 દેવતું વાક્ય ન અન્યથા રે, પથ્થરમય યદ દેહ હો લાલ. અમરનીં ૨૬.
 તાસ વિયોગે સૂતો ઇહા રે, સુષ્ટિ દેવી તવ પુછે લાલ;
 જિમ પાછો નર રૂપે હુવે રે, તે પ્રતિકાર કીર્યો છે લાલ. અમરનીં ૨૭.
 જક્ષ કહે જે શિષ્યો સતિ રે, સૂત ઉછગે કર કરસે લાલ;
 તામ મંત્રી નર રૂપે હુવે રે, સુષ્ટિ રાજ મન હરશે લાલ. અમરનીં ૨૮.
 છંદી પ્રભાતે માર્ગે આશ્યો રે, પોહોતો વસંતપૂર ગેહે લાલ;
 હર્ષ લોક પદાવતિ રે, દેખી રાયને નેહે લાલ. અમરનીં ૨૯.
 ગર્ભવતી સ્ત્રી વાતજ સૂણી રે, દિન દો આર હર્ષે ભરાવે લાલ;
 શુભ વેળાએ સૂત જન્મ્યો તદા રે, દિન દસ આશ્વિય આવે લાલ. અમરનીં ૩૦.
 ધર્મસનાભિધ થાપતા રે, ધર્મપસાએ સુખ પાવે લાલ,
 સગજન સાથે દીન બારમે રે, દાનશાળાએ નૃપ આવે લાલ. અમરનીં ૩૧.

- એમ ચિંતિ નિજે ધર જાઈ રે, વાત કરિ વિચિત્રપાસ; •
 કરવા ગવેખણા એણી નરે, 'જઈરૂં' ઝાંનિને પાસ. વિરૂપં ૯.
- ગજને ગયા ધડી એકેમાં રે, યશોમતિ યોગણી પાસ;
 વંદિ નમિ પૂજત સા કહે રે, 'મ કરો ચિત્ત હિંદાસ. વિરૂપં ૧૦.
- મનોવેગ વિઘાધર રે, વિઘા સાધન હેત;
 નારી પદ્મણી ખોળતો રે, હામ હામ ધરિ નેહ. વિરૂપં ૧૧
- તુજ નારી લહી પદ્મણી રે, હરીને ગયો હીમવંત
 અદ્રિમાં શુદ્ધમાહી જાઈ ઠવી રે, કહે તસ નિજ વૃતાંત. વિરૂપં ૧૨
- સાંભળ નારી નિર્ભય થઈ રે, સાધવિ વિઘા દોષ;
 નગન થઈ સન્મુખ રહેા રે, જીમ અમ સિદ્ધિ હોય. વિરૂપં ૧૩
- અમોઘ બાણુને મોહની રે, સિદ્ધ થશે દિન બાર;
 પટરાણી તુજને કરી રે, વિલસીશું 'સંસાર. વિરૂપં ૧૪.
- સુણી 'મૃગસુદરી મંદા સતિ રે, પાંખી ચિત્ત કુતેશ;
 ખેટને સા 'એમ ઉચરે રે, ધેરજ ધરીય' વિશેષ. વિરૂપં ૧૫
- લાવિ માત સહોદરી રે, નગન કરી એણે હાથ;
 'વિઘા સાધિ કરો રાણીઓ રે, સદ્ગજ મેળાવા થાય. વિરૂપં ૧૬
- દુષ્ટિધરની મણી કુણુ સિંચે રે, વન્દીમે ધાલે હાથ;
 કેસરી કેસરા કુણુ મહે રે, દૂં રે સતી છું સનાય. વિરૂપં ૧૭
- વાલ્હેા વિદેશે નહી વેગળો રે, હરિ સમ મૂજ ભરતોર;
 તુજ સરિખાં હરણાં 'કરે રે, લંપટીને ધિકાર. વિરૂપં ૧૮.
- પરમેષ્ટી મંત્ર મંદા બળી રે, પાઠ સિદ્ધ મુજ પાસ;
 યાની શરણ પાસે લીયો રે જીવન. વિરૂપં ૧૯.

કુંવર કહે રે માતકી રે, પરનારી હરનાર;
 રંગે, દેવ યુગ વિપરે રે, કુણુ ધર્મા રાખણુદાર. વિરધં ૨૩.
 સાંભળી ખેચર છાંધો રે, લાગ્યો મુદ્દ, ખૂંચડ;
 કુમર અગ્યે ખૂંચે કરી રે, કીધા ખડાખડ. વિરધં ૨૪.
 વિદ્યાપણે એક રથ કરી રે, બેઠી દંપતિ દોષ;
 કાતક બેતાં ગળે ચસે રે, પોહોતાં પ્રગપુર સોવ. વિરધં ૨૫.
 રાગ રાણી સજન સહુ રે, ભેટે સુતા જામાત;
 ધર લાખ્યા બદ આગળે રે, પુછો સકળ કહી જાત. વિરધં ૨૬.
 રંગરસે તિહા લીલા કરે રે, મુખભર દંપતિ તેહ;
 કાષ્ઠ દિન સોવન સોગટે રે, રમતાં ધરિ બદ નેહ. વિરધં ૨૭.
 શાસ્ત્ર કથા ગીત ગાનમે રે, કાષ્ઠ દિન નાટકયાળ;
 દેવદુ શુદ્ધકની પરે રે, ભોગવે સુખ રસાળ. વિરધં ૨૮.
 ચંદ્રશેખરતણા રાસનો રે, ત્રિભુજ ખડ રસાળ;
 શ્રી શુભવીરની વાણીએ રે, તેની દક્ષમી દાળ. વિરધં ૨૯.

હોદ્દરા.

એક દિન દંપતિ પ્રરિકરે, પરીવરીયાં વન મહિ;
 કેળ કરતાં ભોગય, શીતળ વન તર ઝયિ. ૧.
 મયુર કનકમર્ધ તિલે સમે, રમનો દેખી દર;
 મૃગમુદરિ મન મોહિયુ, બોલિ આનંદપૂર. ૨.
 મનમોહન મુજને દિયો, આણી એક જ મોર;
 રમવા દારણુ દિલ લથુ, એ મુજ ચિતનો ચોર. ૩.
 ચંદ્રશેખર તવ આજિયો, મયુરને લેવા દામ;
 નાઠો મોર વનાતરે, તૃપ પથ પૂઠે તામ. ૪.
 આનરિયો તવ ઉડતાં આપ્યો મોર મહંત;

- એમ ચિંતિ નિજે ધર જઈ રે, વાત કરિ વિચિત્રાસ; •
 કરવા ગવેખણા એણી નરે, જઈરૂપું જાનિને પાસ. વિરધં ૯.
- ગગને ગયા ધડી એકંભાં રે, યશોમતિ યોગણી પાસ;
 વંદિ નમિ પૂજત સા કહે રે, 'મ કરો ચિત્ત હિદાસ. વિરધં ૧૦.
- મનોવેગ વિદ્યાધર રે, વિદ્યા સાધન હેત;
 નારી પદ્મણી ખોળતો રે, હામ હામ ધરિ નેહ. વિરધં ૧૧.
- તુજ નારી લહી પદ્મણી રે, દરીને ગયો હીમવંત
 અદ્રિમાં યુક્ષામાહી જઈઠવી રે, કહે તસ નિજ વર્તત. વિરધં ૧૨.
- સાંભળ નારી નિર્ભય થઇ રે, સાધવિ વિદ્યા હોય;
 નગન થઇ સન્મુખ રહો રે, હ્રમ અમ સિદ્ધિ હોય. વિરધં ૧૩.
- અમોઘ બાણને મોહની રે, સિદ્ધ યશે દિન બાર;
 પટરાણી તુજને કરી રે, વિલસીશું 'સંસાર. વિરધં ૧૪.
- સુણી 'મૃગસુદરી મહા સતિ રે, પાખી ચિત્ત કલેશ;
 ખેટને સા 'એમ 'હિચરે રે, ધેરજ ધરીય વિશેષ. વિરધં ૧૫.
- લાવિ માત સહોદરી રે, નગન કરી એણે હાથ;
 વિદ્યા સાધિ કરો રાંધણીએ રે, સહજ મેળાના થાય. વિરધં ૧૬.
- કૃષ્ણધરની મેણી કુણુ વિચિત્રે રે, વન્દીમે ધાસે હાથ;
 કેસરી કેસરા કુણુ મંહે રે, દુ' રે સતી છું સનાથ. વિરધં ૧૭.
- વાલ્હો વિદેશે નહી વેગજો રે, હરિ સમ મૂળ ભરતાર;
 તુજ સરિખાં હરણાં 'હરે રે, લંબડીને ધિકાર. વિરધં ૧૮.
- પરમેષ્ઠી મંત્ર મહા બળી રે, પાઠ સિદ્ધ મુજ પાસ;
 જાની અરજ પાસે લીયો રે, જેથી 'શત્રુ વિનાસ. વિરધં ૧૯.
- જો મુજ સાથે તું બળ કરે રે, તો સનિ કરે શરાપ;
 ખાળી ભરમ ક્ષણમાં હરે રે, રોશે પિયા મા આપ. વિરધં ૨૦.
- ખેટ સંજીવને કેષે ચઢી છું રે, બલી દીશોવે બીત;
 પણ સા નિશ્ચય થઇ રહી રે, રાખી કુળવટ રીત. વિરધં ૨૧.
- યોગણીનાં વપણાં સુણિ રે, ચાલ્યો ચક્રમાર;
 મલક મહિ અશમાં પોચિયો રે, તવ દોડી નિજ નાર. વિરધં ૨૨.

કુવર કહે રે પાતકો રે, પરનારી હરનાર, ,
 રકયો દેવ યુગ છિપરે રે, કુણ મહા રાખણહાર વિરધં ૨૩.
 સાબળી ખેચર ઉઠિયો રે, લાગ્યો મુદ્ધ પ્રયત્ન;
 કુમર અગ્ન્ય ખૂંચે કરી રે, કીધો ખડાખડ વિરધં ૨૪.
 વિદ્યાબળે એક રથ કરી રે, બેસી દેવપતિ દોષ,
 કૌતક ભેતા મગને ચલે રે, પોહોતા પદ્મપુર મોય વિરધં ૨૫.
 રાગ રાણી સજન સહુ રે, ભેઠે સુતા જમાત,
 ધર-લાલ્યા બહુ આગ્રહવે રે, પુઝે સકળ કહી વાત વિરધં ૨૬.
 રગરમે તિહાં લીધા કરે રે, સુખભર દેવપતિ તેહ,
 કોઈ દિન મોવન કોઈગરે રે, રમતાં ધરિ બદ્ધ નેહ વિરધં ૨૭.
 શાસ્ત્ર કથા ગીત ગાનમે રે, કોઈ દિન નાટકસાળ,
 દેવદુ સુદહની પરે રે, ભોગવે સુખ રસાળ વિરધં ૨૮.
 ચંદ્રશેખરતણા રાસનો રે, ત્રિજો ખડ રસાળ,
 શ્રી શુભવીરની વાણીએ રે, તેની દસમી ઢાળ વિરધં ૨૯.

કોહરા,

એક દિન દેવપતિ પરિકરે, પરીવરીયા વન મહિ,
 કેળ કરતા મોગગ, શીતળ વન તરે જયિ. ૧.
 મયુર કનકમર્ધ તિણે સમે, રમતો દેખી ફર,
 મૃગસુદરિ મન મોહિયુ, બોલિ આનંદપૂર. ૨.
 મનમોહન મુગને દિયો, આણી એહ જ મોર,
 રમના કાળ્ય દિલ લધુ, એ મુગ ચિતનો ચોર. ૩.
 ચંદ્રશેખર તવ આર્તિયો, મયુરને લેવા કામ,
 નાઠો મોર વનાતરે, નૃપ પથ પૂઠે તામ. ૪.
 આર્તિયો તવ ઉડતા, જાત્યો મોર મદત,
 ઉપગ અગ્વારિ કરી, તવ મગને ઉડત ૫.
 કુવર ત્રિચારે ચિતમાં, એહ પ્રિયો ઉતપાત,
 ભેઠે કિહા એ જાપ છે, એ પક્ષી કુણ જાત ૬.
 વન ચિરિ ગામ આગચિર્ધા, કણ્ઠમાં કોસ દગ્ગર,

યમુના નાંઈ જળધિ લહી, નાંખે તાસ મજર. ૭.
 કુંવર તરી કઠિ જઈ, કરતો ચિત્ત વિચાર;
 ખિણુ સંયોગ વિયોગ મધ, સુતધર કહે સંસાર. ૮.
 મથુરાંપુરિ દેખણુ ગયા, તિહાં જિન ચૈત્ય નિહાણ;
 પંચ અભિગમ સાચવી, વંદા જગત દયાળ. ૯.
 એક ગ્રાવક મુખથી સુણિ, તિહુ નાણી અણુગાર;
 મનોરમ વનમાં આવિયા, વંદન જાત કુમાર. ૧૦.
 વંદિ નમી મુનિને સ્તવી, બેઠા ધર્મ સચ્ચુંત;
 અવસર ખામી વિનયથી, એણિ પરે પ્રશ્ન કરંત. ૧૧.

ઢાળ ૧૧ મી.

(ધાંપર વારિ માક સાહીબા કાળેલ મત નલે—એ દેસી.)

પૂછે કુંવર મુનિરાજને, દૃષ્ટ મોર રૂપાળો;
 કનકમર્ધ પીછાં ઝગે, ગતિએ લટકાળો. ૧.
 વિસમય વાત ન વિસરે, જો ચતુર નિહાળે;
 મધુર રસિક રૂળ ઓપધિ, મુખમાં ઓગાળે. વિસમય ૨.
 દેખિ વને હં શિર ચઢ્યો, ધડિ દોષ ખેલાવ્યો;
 નભ ચઢિ નાંઈ જળ નાંખિયો, ફરિ નજર ન આવ્યો. વિસમય ૩.
 શાનિ કહે ભવ તેરમે, છું સુરપુર વાસી;
 વસ્ત્રહત નામે શેડિયો, પ્રિયા આર વિલાસી. વિસમય ૪.
 તેહમાં એક અણુમાનિતિ, નવિ નજરે જોવે;
 દુખભર રેહેતી વેગળી, દિન રાતે રોવે. વિસમય ૫.
 તપ જપ કષ્ટે ભવ ભમિ, થઈ વ્યંતર દેવી;
 ભવ ભવ તે મુજને નડિ, ધણી વાત શું કહેવી. વિસમય ૬.
 મૃગસુંદરિશ્ચ દેખિને, આકાશે જાતિ,
 પૂરવ વેર સંભારતાં, ભરિ ખેદે છાતિ. વિસમય ૭.
 મોર રૂપ કરી મુજ હરિ, સરિતામાં ધરિયો;
 ખેદ ધણો હણવા તણો, મુજ પુન્યે સરિયો. વિસમય ૮.
 કલેશ ન ધરવો નારિશું, ધરમાં દોષ વેળા;

જો .વછે સુખ સંતતી, લક્ષ્મિના મેળા.	વિસમય૦ ૯.
સલના લક્ષ્મીરૂપ છે, નરને ધર માહે;	
રીસવતાં રીસાખો, જાણ અંતર દાહે.	વિસમય૦ ૧૦.
નારિને ધરથી કાઢાડતાં, લક્ષ્મિને કાણાડી;	
સુખ નવિ પામે તે કદા, વાવિ વિખની ઝાડી.	વિસમય૦ ૧૧.
સંસાર દાહે ત્રણ છે, વિચારામની હાયા;	
પુત્ર કલત્ર ને યુજીભયાં, સજ્જનની માયા,	વિસમય૦ ૧૨.
વળિ નિશિદિન નારી વડે, નહિં ધરની ચિંતા;	
આકર સત સેવા કરે, પણ નિજ નવા કુતા.	વિસમય૦ ૧૩.
જગમાં દુર્લભ નારિયો, યુજી ત્રણે વખાણી;	
સહસ દૂષણ દૂરે તણે, એ પડિત વાણી.	વિસમય૦ ૧૪.
સુત ઉપતિ નારિયી, ધર ભાર ઉઠાવે;	
પતિમરણે ભેગી બળે, તસ કિમ દૂહવાવે.	વિસમય૦ ૧૫.
સરસ અશન દિએ કંતને, લુપ્ત પોતે ખાવે;	
કુખની વેળા સખાષ છે, પણ દૂર ન જાવે.	વિસમય૦ ૧૬.
તે સ્ત્રિ જો બળતી રહે, નહિ પુત્રના મેળા;	
વેપારે લાભ ન નીપજે, રહે દળદર વેળા.	વિસમય૦ ૧૭.
વેર હવે અતિ આકરં, બદ્ધ જાવ કુખ પાવે;	
વીર પ્રજૂને વ્યંતરી, સિતળ જળ છંટકાવે.	વિસમય૦ ૧૮.
જે નર ધરનારી તણ, કરે પરધર મેળા;	
ધન હાણી મિયા સવી, તસ વંદી વેળા.	વિસમય૦ ૧૯.
એક ગામે એક રાજવી, તસ પુત્ર ભયેરો;	
અચ્ચર ઘોડી જનમિયો, ધર મોહોટો વછેરો.	વિસમય૦ ૨૦.
નામ જીભગરો તેહનું, ધરે બાંધો ખાવે,	
મધુભટ વિપ્ર તે ગામમાં, પરીકરશું રેહવે.	વિસમય૦ ૨૧.
ઊધ નામે મહાપિ ધરે, મણુ દૂધ કરંતી,	
તસ ધૃત વિક્રપતા વરો, આજીવી ચલંતી.	વિસમય૦ ૨૨.
ધૃત વેચણ દરબારમાં, એક દિવસે જાવે;	

ધૂત દેઇ નાથું માગતો, તે દૂર રહાવે.	વિસમય૦ ૨૩.
નાખ્યા રૂકમ ઉચી માળથી, અથ લાદિમાં પડિયા;	વિસમય૦ ૨૪.
વેણી લેઇને આપતા, દિન નજરે ચઢિયા.	વિસમય૦ ૨૫.
પૂછતાં કુંવર ભણે ધનુ, લાદિ રૂકમ મઇ છે;	વિસમય૦ ૨૬.
અંદા વહેરા ભાગ્યથી, અમ લક્ષ્મી ભઇ છે.	વિસમય૦ ૨૭.
તે કહે બ્રાહ્મણને ત્રિયા, તુમ પૂન્ય જ હોવે;	વિસમય૦ ૨૮.
નૃપસુત કહે મદીવિ દીયો, અમે તુમ હરિ દેવે.	વિસમય૦ ૨૯.
વિમ્બ લોભ વસ શેરભી, દેઇ કિચ્છે વહેરા;	વિસમય૦ ૩૦.
ધર જઇ સેવા કરે, દાણો દેઇ ધણે.	વિસમય૦ ૩૧.
આગિવિકા મૂળથી ગઇ, ધર દુર્બળ કીધા;	વિસમય૦ ૩૨.
મંદમતિ ઉંધ વેચીને, ઉજગરો લીધા.	વિસમય૦ ૩૩.
નારીશ્વર રસ પ્રેમથી, જગ શોભા વાધ;	વિસમય૦ ૩૪.
ધિર ચિતે ગુરુ સેવતા, શ્વેત ધર્મ તે સાધે.	વિસમય૦ ૩૫.
અમ જાનિ વધણું સુધિ, ઉડી કુંવરે સધાવે;	વિસમય૦ ૩૬.
નઇ ઉપકંઠ તરે ધટા, વન જોતો જવે.	વિસમય૦ ૩૭.
દૂર વનાતર આવતા, દ્રાખે રાયણ મીરી;	વિસમય૦ ૩૮.
અંક તરે ગળે મૂલતી, તરવાર તે દીધો.	વિસમય૦ ૩૯.
કનક મૂક રતન જડી, લખી અંદી નારી;	વિસમય૦ ૪૦.
ચિતે કુંવર કાંઇ ખેચે, વનમાં વિસારી.	વિસમય૦ ૪૧.
અથવા ખડગ, આ વન ધરી, કાંઇ સંભટ પડી;	વિસમય૦ ૪૨.
અમ ચિંતી વનમાં રહ્યો, પશુ કાંઇ ન દીડા.	વિસમય૦ ૪૩.
આવિ ખડગ લેઇ જોવતો, જાણે મોતિનો દાર;	વિસમય૦ ૪૪.
મેન રહિત કરી જગમગે, શ્વેત તેલની ધાર.	વિસમય૦ ૪૫.
અજણી કુસુમસમ છે પ્રભા, વિજળી દૂર પેખ;	વિસમય૦ ૪૬.
દેખી અચભો, પામિયો, લેઇ ખડગ વિશેષ.	વિસમય૦ ૪૭.
જોવા પરિક્ષા, તે ગયો, વાંકા વસ છે થૂળ.	વિસમય૦ ૪૮.
ગુલમ નિટાણા, પરસ્પરે, ધન વસનાં મૂળ.	વિસમય૦ ૪૯.
વૈશાખ દાણુ કુંવર રહી, છેદે બળ સાર;	

પામી, અવલ ખડા જૂએ, દીઠિ રૂધિરની ધાર.	વિસમય૦ ૩૭
વશ જાળ જોવે ફરી, ધુપ કુડે વૃત પૂરે,	
નર એક કર માળા રહી, પડ્યું મસ્તક દૂરે.	વિસમય૦ ૩૮
રૂધિર ઝરતૂ દેખીને, કરે પશ્ચાતાપ,	
વિશ્વ અપરાધી મારીયો, કરતો મત્ર જાપ	વિસમય૦ ૩૯
હાહાકાર કરતો ગયો, વન ખડ વિચાલ,	
હિમી દીડી યૌવના, વળગી તર ડાળ	વિસમય૦ ૪૦.
સરોવર તીરે દેખિને, ચિત્ત ચિતે કુમાર,	
વન રખવાળી દેવતા, વા વ્યતર નાર	વિસમય૦ ૪૧
અથવા જોવા ઉત્તરી, વિદ્યાધર બાળ,	
અદ્રવન કાંતિ ઝમે, હોઠ લાલ પરવાળ	વિસમય૦ ૪૨
વા યમૂના જળ દેવતા, સરોવરમાં નાહી,	
લીલ વિદાસે ખડી રહી, તર સાખા સાહી.	વિસમય૦ ૪૩
શ્યમ ચિતી ધેરજ ધરી, ગયો તેહની પાસે,	
સા તસ દેખી મોહી રહી, ચિત્ત ગ્રેમ વિવાસે,	વિસમય૦ ૪૪
વળિ ચિત્ત ચોરી ચિતવે, નર રૂપે રૂડે,	
પણ સતિ નારી ચિત્તમાં, એ બાંધથી જૂડે	વિસમય૦ ૪૫
રાજકુવર જૂએ પડ્યો, આગ્યો એણે દામ.	
ન ધટે મુજ તસ પૂછવું, કુણ દેશ ને મામ.	વિસમય૦ ૪૬.
પુછે પકુતર આપશું, તે પણ ન વિશેષ,	
મુણિ જન પૂછ્યા બોલતા, સતિ દોષ ન દોષ	વિસમય૦ ૪૭
ચિતી મૌનપણે રહી, નિંચિ નયનની વાસ,	
ચંદ્રશેખર તિહાં અગ્નિને, બોતાવે તાસ.	વિસમય૦ ૪૮.
ઉત્તમ રાસ રસાળનો, ખડ ત્રિજ્ઞે વિચાળ,	
શ્રી મુખવીર તસ બાણિ, અગીઆરમી દાગ	વિસમય૦ ૪૯

ટોહર.

કુવર રહે સજ્જ સુદરી, વૃ કુણ ઉત્તમ જાત,
ગામ નગરા કિહાં વાસ વ્રુમ, કુણ વળી માત ને તાત.

- રહેવે તે સરોવર તટે, વન તર કુંજ નિવેશ; •
 નિર્ભય જામી ઐકલો, યોવન બાળે વેશ. ૨.
 મેં ઘુંજને વન દેવતા, જાણી આબો પાસ,
 ભૂપગ દગ ચળ જોવતાં, મણુચ્ચ જાતિ વિશ્વાસ. ૩.
 વળાતું તવ સા ઐમ બણે, મુણુ ઉત્તમ ગુણુવંત;
 મૂળ યજી વિવરી ઠહું, સધળો અમ વિરતત. ૪.

ઢાળ ૧૨ મી.

(સાદીબા મોતીડા અમારો-એ દેરી.)

- મધુરસ બાલે અમૃત વયણે, વૈતાદવે છે દક્ષણ ઐણે;
 વિજયાપૂરિનો હરિભૂજ રાજ, જાતિ કુળે જસ બિડ પખ તાજ;
 સાદીબા મન ગમતા મેળા, દોહિલા મળવા ઐણિ વેળા;
 બાચ્ચને વસ્ય મેળા. સાં ૧.
 રાણી ગુણાવળી ગુણની પેટી, દોય સુત ઉપર આઠ છે બેટી;
 અડશીધી જસ વેંહચી દીધી, સટ્ટી વિધાતે ઐકતિ કીધી. સાં ૨.
 વિકસિત વયણે પુલ ખરંતાં, લોચન જોહના અભિય ઝરંતાં;
 પૂર્વ દિશા સમ ચંપકમાળા, સાત દિશા સમ સાત વિશાળા. સાં ૩.
 ખેટ ચતુર નૃપ ચોવિસ જાણી, કન્યા મોહ તણી રાજધાની;
 ચોવિસ કન્યા શ્રીપૂરરાય, ગગન ગતિ નૃપની કેહેવાય. સાં ૪.
 કન્યા આઠ સહોદરી માહરી, તાત અમારો રાય જિતારી,
 ચંદ્રાવળી હું આઠે વડેરી, ચોસઠ જણની ઐક કચેરી. સાં ૫.
 ઐક દિન ચંપકમાળા બોલી, આપણુ ચોસઠ જણની ટોળી;
 બાળપણનાં પ્રેમ વિણુધાં, ઠામ ઠામ વરને જો દીધાં. સાં ૬.
 તોપછે મળણુ ન હોય ઠદાપિ, તિણે ઉઠ્યો ઐક વાત જ થાપી;
 વર વરવો સર્વેને ઐક, જૈનમતી પૂન્યવંત વિવેક. સાં ૭.
 શરવિર બહુ શુદ્ધિ બળિયો સોહેજો જાય ન અટકળિયો;
 હવે તિહાં લગે પ્રેમ નીવાહે, તે વર વરવો સહુને જીજાહે. સાં ૮.
 ઐકમતો કરિ બેળાજમિએ, વનજળ ક્રિડાએ નિત્ય રમીએ;
 ઐક દિન ચંપકપુરિનો રાય, મણિયુલનો તિહાં દૂત તે આપ સાં ૯.

- હરિખજને કહે દેઈ તાપો, તુમ આઠ કન્યા અમને આપો; /
 ને ન દિજો તોયજે રણ કરવા, સજ્જ અમે રણ કરવા હરવા. સાં ૧૦.
 સુણ હરિખજ કહે માયુ' ન મળશે, અમ પુત્રિ ઇચ્છાવર વરશે; /
 દત મુખે સુણિ મણિયુલ આવે, સૈન્ય શું સુદ કરી જય પાવે. સાં ૧૧.
 હરિખજ પ્રહી નિજ પૂર જાવે, કરાગારમે નિત્ય વસાવે;
 એક દિન વિજયાપૂરિને ખાર, આવ્યા ચૌ નાણિ અણગાર. સાં ૧૨.
 રાણિ સુણાવળી વદન જાવે, દુઃખ જરી સુરને મન કરાવે;
 મુજ પુત્રિ આઠે જરતાર, ફણ ચારો ભાગ્યવંત કુમાર. સાં ૧૨.
 વણિ અમ પુન્ય ઉદય કીમ ચારો, મુજ પતિ સન્નથી કિમ મુકારો;
 વળતું તસ જાએ ચૌ નાણિ, રાણિ સુણે ચિત ધૈરજ આણી. સાં ૧૪.
 વિદ્યા વિદ્યા તુમ સુત દોષ, ચંદ્રોદય વિણ રજની જોય;
 તે દોષ બાધવો હણનાર, જો નર તે હોશે જરતાર. સાં ૧૫.
 તુજ પતિને મુકાવશે તેહ, તુમ સહુનો કરશે ઉદ;
 નિજ તનુ છાયા લધે જોહ, જાવિ જાવ મટાવે તેહ. સાં ૧૬.
 સાંજળીને ખેદ હરખ જરાણિ, મુની વંદી ધર આવી રાણિ;
 એક સમે અમે ચોસઠ જાળ, કામદેવ ધર કરિ નૃત્યસાળ. સાં ૧૭.
 સરોવર નાહી ચૈત્યે પેઠાં, તવ જીવણ વચ્ચાદિ ન દીઠાં;
 ગુમ રહો નર ક્ષત્રી જાતે, વચ્ચાદિક તેણે લીધાં રાતે. સાં ૧૮.
 પાછાં આપ્યાં તે અમે લેઈ, ખડગ રતનમણી કંચુક દેઈ;
 કિંધિ પરિક્ષા સાહસિક દેખી, ધાર્યું અમે કદં એહવો ગવેખી. સાં ૧૯.
 અનુસારે લહુ તુમ જ એહ, કુવર કહે અમે નહિં છું તેહ;
 વળતું જણે સા સુણ ચિન લાઈ, ચંપકમાળાના દોષ લાઈ. સાં ૨૦.
 સન્ન હાવન વળી ઉનમતે, વિદ્યા સાધન કરે નીમિત્તે,
 યમુના કિનારે મેહેલ જનાવી, રાખી નિજ જોહેનો છઠાં લાવી. સાં ૨૧.
 પદ્મણિ લાવિ ગિરિ દરી માહિ, વિદ્યા મનોવેગ સાધે ઉજાહિ;
 સાધે વાયુ વેગ છઠાં વંચ જાળે, ચંદ્રાદ્ય વિદ્યા ઉજમાળે. સાં ૨૨.
 તે ખટ માસે સિદ્ધજ ચારો, તવ સન્નને જીતણ જાશે;
 મોકલી મુજને ખજાર જ લેવા, તુમ શું ઉભી વાત કરેવા. સાં ૨૩.

અદ્રશ્યર સુષ્ટિ ચિતે મનમાં, તે નર માર્યો મેં દરી વનમાં, .
 ધૈર્ય ધરિ નિજ ચિત વિમારી, તેઆગળ દોષ વાત પ્રકાશી સાં ૨૪.
 અદ્રાવણી સુષ્ટિ દુષ્કરે મોહુ, ચિતે હૃદય મુનીવચન ન ખોલુ,
 શ્રી સુકાવીર વચન રસાળ, ત્રીજે ખડે બારમી ઢાળ. સાં ૨૫
 દોહરા.

ખિણુબર ખેદ ભરી યહી, સા ચિતે તિણિ વાર,	૧
વિખમી કમ તણી ગતિ, વિખમો આ સસાર	
કુવર વદે સુષ્ટુ સુદરી, મ ધરો મનમા ખેદ,	૨
ચાનીતુ દોહુ કુવે, તિહાં નહિ કાંઈ વિમેદ	
સા કહે ઉત્તમ નર પુમે, રહેજ્યો ધંદાં ખિણુમત,	૩
અપકમાળાને જઈ, સભળા યુ વીગતત	
જો પુમપર રાગિ હશે, તો વેજે ધન રક્ત,	૪.
મદિર ઉદ્ધ હનાવશ, પિત્ત ધનએ વિરક્ત	
રહેજ્યો રક્તે યીર યઈ, પિત્તે જાજો દૂર,	૫
એમ સંકેત કરી ગઈ, અપકમાળા હજૂર	
તસં સંકેતે દોષ ધડી, તદગત ચિત કુમ્ભાર	૬.
ઉપશમ સુષ્ટુ ઠાણે યહી ચોવશરે અધુગાર	
પિલિ તાંમ પતોકિકા, હાલતી દીડી લાંહિ,	૭
જાણી વિરક્તા નારિયો, શીઘ્ર ચર્ચ્યો વન માહિ	
કેસરી સિંહ જ્યુ મલપતો, વન કૂળ કરત અહાર	૮
કેતે દિવસે પામિયા, દેવ અરણ્ય મગર	
શીતળ જળ નિરમળ બધું, સરોવર દેખી તાંમ,	૯.
જળ પીને નિદ્રા લીએ, તિલકે તરે તથ હામ	
પૂર્વ મિત્ર બળ જાગતે ન કહે અમર્ય કોષ	
વનરથ ગિરિ અરિ જળધિએ, પશુ મનવ મિછત હોય	
દાળ ૧૩ મી.	

(૧) એ દેશના સુષ્ટિ રૂ લાપચે—એ દેશી)

છરે/જાગ્યો કુવર જિસ્થે તદા, છરે દોષે રિદિ વિસાળ,

- ૭૨ દડ જલ દુષ્ટ મન્ના ધણુ, ૭૨ ચોલે વચન સ્તોત્ર. ૧.
- ૭૨ પુન્ય કરો બરે પ્રસિદ્ધા ૭૨ પૂન્યે દાનિ દરે.
- ૭૨ મનવંતિ મેઝા મરે ૭૨ પૂન્યે સુખ ભરૂં. ૭૨ પૂ. ૨.
- ૭૨ કરત પદાવન વિનવી, ૭૨ વૈયાદ્યે રહેલુ;
- ૭૨ કુમ્ભપુરી વિમળાપુરી, ૭૨ વલ્લભપુરી સમઃભલુ. ૭૨ પૂ. ૩.
- ૭૨ રતન રતક ચૂલ ગ્રાધવા, ૭૨ રાજ્ય કરે વર નિમ્ન
- ૭૨ સીમતિ ધીમતિ પટ પ્રિયા, ૭૨ અવરાપ્રિયા ધણી પ્રીત. ૭૨ પૂ. ૪.
- ૭૨ પ્રીતિ પરસ્પર છે ધણી, ૭૨ જીવન મન્ન સરીસ;
- ૭૨ કન્યા પિદ્ધ જલ્પની મળી, ૭૨ ખટ ચત ને છવીસ. ૭૨ પૂ. ૫.
- ૭૨ ચામાસા દિન વિતલે, ૭૨ રાજકચેરી માલિ
- ૭૨ શીતળજિન પધરાલીને, ૭૨ આજીવ આઠ દિન તોઢિ. ૭૨ પૂ. ૬.
- ૭૨ કાર્તિક વદ પચમે દીને, ૭૨ વિદ્યાધર મુનિરાય;
- ૭૨ મગન મારગથી ઉતરો, ૭૨ વદે સદ્ગ તસ પાપ. ૭૨ પૂ. ૭.
- ૭૨ દેવચિત સિંહાસને, ૭૨ પ્રભુ વહી બેસંત;
- ૭૨ રાય પ્રમુખ પ્રખદ બણી, ૭૨ દેશના ધર્મ દિવંત. ૭૨ પૂ. ૮.
- ૭૨ રતનચૂસ અવસર સહી, ૭૨ મુનિને એમ પૂજંત;
- ૭૨ અમ દાય બાંધવની સુંતા, ૭૨ કોણ હોશે તસ કંત. ૭૨ પૂ. ૯.
- ૭૨ કિમ મળશે કિમ જલજા, ૭૨ કુલુ ધાનક મહારાજ;
- ૭૨ બૂચર ખેચર બૂપતી, ૭૨ તવ બાબે મુનિરાજ. ૭૨ પૂ. ૧૦.
- ૭૨ દેવાદવિર્મા સર તટે, ૭૨ મુતો તિલક તરે હેઠ;
- ૭૨ બનિસ સક્ષણ કર પદે, ૭૨ જાયા અચ તનુ ઠેઠ ૭૨ પૂ. ૧૧.
- ૭૨ ખટ સંત બનિસનો મરો, ૭૨ બૂચર એકે વરતાર;
- ૭૨ ક્ષત્રિ ત્રિભંડો રાજવી, ૭૨ વિદ્યા બદ્ધ વાંડાર. ૭૨ પૂ. ૧૨.
- ૭૨ માંવ ઉજળ 'પચમી,' ૭૨ સગન દિવસ ઉગ્ગાદિ;
- ૭૨ દસ ધડો દિન ચલે થકે, ૭૨ જઇ જોળ્યો વન ગાદિ ૭૨ પૂ. ૧૩.
- ૭૨ પૂરવધર 'કહી છતપત્યા, ૭૨ વિચંપા પંથ વિદાર;
- ૭૨ ખેટ 'કેન્યા' ગંડળી, ૭૨ સંધ પદા નિવસાય ૭૨ પૂ. ૧૪.
- ૭૨ આર્જ વાત તેસવિ મંળી, ૭૨ યાંચા પ્રજા અસંધાર;

શ્રે કહિ એમ અમ્ય રતન ધર્યો, શ્રે કુંવર ચત્પા તિથિ વાર. શ્રે પૂં ૧૫.
 શ્રે આગળ જાતી વધામણી, શ્રે આઘ્યા સનમુખ રાય;
 શ્રે જંગલમાં મંગળ લયો, શ્રે મેહેલ રમ્યા તિહાં જાય. શ્રે પૂં ૧૬.
 શ્રે ચોરી ચિહ્ન પખ ચીતરી, શ્રે તેહજ રયણી માંદિ;
 શ્રે કરિ ઓઝવ પરણાવતા, શ્રે સધળી કન્યા ત્યાંદિ. શ્રે પૂં ૧૭.
 શ્રે રસમંજરી મુખમંજરી, શ્રે તેહમાં વડેરી દેવ;
 શ્રે વૈતાલ્યે સહ તે ગયા, શ્રે બિજે દીન સહુ કાપ. શ્રે પૂં ૧૮.
 શ્રે ખેચર બહુ જોવા મળે, શ્રે ખેચરી ગાવે ગીત;
 શ્રે નાદકશાળા નિત દવે, શ્રે રાગ રંગ રસ રીત. શ્રે પૂં ૧૯.
 શ્રે સાસય ચૈત્ય જીહારતા, શ્રે કરતા નવનવા ખેલ;
 શ્રે કુસુમ કુદળી ધર સ્ત્રી ગણે, શ્રે રમતાં જળ વન દેળ. શ્રે પૂં ૨૦.
 શ્રે નંદીસર દ્વિપે જતા, શ્રે સાથે રમણીના ઘુંદ;
 શ્રે સાય પડીમા વંદતાં શ્રે પામે અતિ આશુંદ. શ્રે પૂં ૨૧.
 શ્રે મેર પમુદ સાસય જિના, શ્રે જાત્રા કરિ ધર જાય;
 શ્રે બિહુ સસરા પાસે થકી, શ્રે વિદ્યા બહુલ મહાય. શ્રે પૂં ૨૨.
 શ્રે પશુઆનિ નર ભવ કરે, શ્રે નરને પશુ અવતાર;
 શ્રે પર વિદ્યા છેદન તણી, શ્રે એમ સવિ એકદળાર. શ્રે પૂં ૨૩.
 શ્રે નારીગણ તિહાં સંઠવી, શ્રે સુંદર નર પરિવાર;
 શ્રે પંચ તિરથ યાત્રા લણી, શ્રે આઘ્યા વિષત કુમાર. શ્રે પૂં ૨૪.
 શ્રે સમત શિખર જમ્બ ઊતપા, શ્રે વંદી વીસ ગિચુંદ;
 શ્રે શિતા નાગ નિહાળીને, શ્રે મધુવન જાત નરિંદ. શ્રે પૂં ૨૫.
 શ્રે નંદન વન સમ મધુવને, શ્રે મંડપ દ્રાખ રસાળ;
 શ્રે રીતાદળ દાડીમ તર, શ્રે જાંબુ ફળ દિતાળ. શ્રે પૂં ૨૬.
 શ્રે ફણસાં જિંભુ હરીતકી, શ્રે રાયણુ ને સહકાર;
 શ્રે કદળી કુસુમ સુરભિ તર, શ્રે રામ જમદળ સાર. શ્રે પૂં ૨૭.
 શ્રે અંજર નારંગ કર્મદા, શ્રે કિંસુક ચપેક પુલ;
 શ્રે કેતકી માલતી નિકસિયાં, શ્રે પામિ તીર્થ અમૂલ. શ્રે પૂં ૨૮.
 શ્રે વડતર મોહોટા એક છે, શ્રે સાખા પ્રસાખા વિશાળ;
 શ્રે હંસ મોર શુક સારિઠા, શ્રે મુગલ વસે કરિ માળ. શ્રે પૂં ૨૯.

છરે જાગતા હૈરવ દેવનું, - છરે સુંદર ચૈત નિરાજ;
છરે માનત માને તેહને, છરે દિવ્યે વાંછિત તનકાજ. છરે પૂ૦ ૩૦.
છરે યાત્રિક પરદેશી જના, - છરે રેહવાના બહુ કાણ;
છરે કુંવર નિહાળી નિશ્ચિ વસ્યા, છરે કરતા તિર્યં વખાણ. છરે પૂ૦ ૩૧.
છરે સરોવર કૃપક વાવડી, છરે પીધાં નિર્મળ નિર;
છરે ત્રિજે ખડે તેરમી, છરે હાળ કહે શુભવીર. છરે પૂ૦ ૩૨.

દોહરા.

- વડ તર હેઠે મુનિવરા, આર રણા છે રાત;
હધુ વય યોવન તપ કરે, ઉત્તમ ક્ષત્રિ જાત. ૧.
- ચાનાણી શર પાસથી, બાણિયા સવિ સિદ્ધાંત;
કામ વિડંબણ ચૂકિયા, બિપસમ. ચાંત પ્રસાંત. ૨.
- ચંદ્ર કીરણ અમૃત ઝરે, ઉજળી પૂનમ રાત;
દેખી આવક આવિકા, આવે તજ પરતાત. ૩.
- મુનિ વંદી હોળી મળી, કરતાં આજીવ ત્યાહિ;
ચંદ્રશીખર તે સાંભળી, આવી નમત ઉછાંહિ. ૪.
- મુનિ મુખ અમૃતની છટા, પામી પૂછે ક્ષેમ;
હધુ વય તુમ વૈરાગનું, કારણ પ્રમટયું કેમ. ૫.
- મુનિ કહે આ સંસારમાં, વિરઆ વિષય કખાય;
રાગ વિવશ જગ જીવડા, ચિહુ મતિમાં રોજાય. ૬.
- કુંજર ફરશેંદ્રિય વરો, બંધન પામે દીન;
ગજ પણ અજ સરિખા હુવે, મરે રસનાએ મીન. ૭.
- ભમર મુગધિ કમળથી, નયને જળત પતંગ;
હરણ મરણ અવણેંદ્રિએ, ક્યેક ક્યેક છંદિ પ્રસંગ. ૮.
- પાંચે છંદિ વસ પડ્યા, તેહની શી ગનિ હોપ;
કામ વિવશથી વેગળા, સુખિયા જગમાં સોપ. ૯.
- નવિ પક્ષટાએ રાસિથી, માર્ગિ કલ્પ ન હોય;
અગ્નિનંદ કામગ્રહ કલ્પે, સહુને દિવ્ય દુખ સોય. ૧૦.
- શિયગવતી શિયળે સતી, સુજાનાં તસ દ્રષ્ટાંત;
બંવ તજ સંયમ શ્રી વરી, આવશે અમ મર્તાંત. ૧૧.

ઢાળ ૧૪ મી.

(મન મળવા મુજ અલભ્યો—એ દેશી)

- નંદનપુર વર રાજિયો, અરિમર્દન ગુણુ ધામ રે;
તિહાં રત્નાકર શેઠ છે, શ્રીદેવી પ્રિયા નામ રે. ૧.
- રશિયા રસબર સાંભળો, સતિય તણા ગુણુ સાર રે;
શત્રુપણું અમરયુ કર્યું, પણુ અમ તસ ઉપગાર રે. રશિયા૦ ૨.
- શેઠ શક્તિ મુરી બહુ, તિણોગ્રગટ્યો મુન એક રે;
વિદ્યા શાસ્ત્ર કળા બાણ્યો, વિનયવત સવિવેક રે. રશિયા૦ ૩.
- અગ્નિતસેન નામે થયો, પામ્યો યોવન વેશ રે;
પણુ કન્યા નહીં એ સમી, જ્ઞેષ્ઠ દેશ વિદેશ રે. રશિયા૦ ૪.
- એક દિન દેશાવર ચક્રી, વણોતર ધર આત રે;
એકતિ કહે શેઠને, કન્યા કરી વાત રે. રશિયા૦ ૫.
- હું આલ્યો મંગળાપૂરી, દત્ત શેઠ વસે તિહાંધર રે;
ભોજન કારણુ તેડિયો, તિણે મુજને 'ધર' 'મોહિ' રે. રશિયા૦ ૬.
- દેખી મેં તસ અંગન, કન્યા 'કુણુ' તણી એક રે;
પુછંતાં મુજને કહે, અમ 'પુત્રી' ગુણુ 'ગેહ' રે. રશિયા૦ ૭.
- શિવળવતી અભિધાન છે, ચોસક કળા નિધાન રે;
ચળચર પંખી જીવની, 'વાયાનું' જસ જ્ઞાન રે. રશિયા૦ ૮.
- પણુ એ સરિયો વર નહીં, વરતે 'ચિત' 'કલેશ' રે;
સુણી મેં 'મિત્રપણે' કહ્યું, મ કહો ચિંતાં લેશ' રે. રશિયા૦ ૯.
- અમ એટી સુત એ સમો, અગ્નિતસેન તસ નામ રે;
મુજ સાથે નર મોકલો, જો કરણું હોય કામ રે. રશિયા૦ ૧૦.
- સાંભળિ નિજ સુત મોકલ્યો, મુજ સાથે ધરિ પ્રેમ રે;
શેઠ સુણિને આદર દિયે, તે કરે તિલક તે કામ રે. રશિયા૦ ૧૧.
- પરિકરરયું સુત મોકલે, તે જિનશેખર સાથ રે;
વરઘોડે ચડી ચોરિયે, ઝાલ્યો 'કન્યા' હાથ રે. રશિયા૦ ૧૨.
- શિવલવતિયું નિજ ધરે, આલ્યા પરણી તેહ રે;
સુખમાં કાળ ગમે સદા, સસરા સાસુને નેહ રે. રશિયા૦ ૧૩.

ભાગતિ રેરેને 'અન્નદા', શિવો સજ્જ સંજ્ઞાંત રે;
 'પતિ' નિદ્રાભરં મેલોને, જંગમદે હાથ વિયતં રે. રસિયાં ૧૪.
 શિયળવતિ ધરેથી ગદ્ય, એકલી પુર બહારે રે;
 સંસરે દીડી જંગમતાં, વળિ આવી ધણી વેરે રે. રસિયાં ૧૫.
 શેઠ કહે નિજ નારિને, સાંભળો વહુનું ચરિત્ર રે;
 આજ ગદ્ય મધ્ય રાત્રિએ, પરધર રમવા વિચિત્ર રે. રસિયાં ૧૬.
 કુળ મયાદા ગણે નેહી, 'તુ' નેહી નંજો કમિ રે;
 'મે' નંજરે દીડી સહી, પરનર ભોગ પલાયે રે. રસિયાં ૧૭.
 નારિ કહે કહેશે નહીં, કાઈ આગળ એ વાત રે;
 'ધરતુ' છિં પ્રકાશતાં, યાશે કાઈની ધાત રે. રસિયાં ૧૮.
 આયુ ધન ધર છિંને, ઐવધ મૈથુનવંત રે;
 હાન માન અપમાન એ, નેવ નર દક્ષ ગોષંત રે. રસિયાં ૧૯.
 રવિ ઉદયે સુતને કહે, સાંભળતુજ વંધુ વાંત રે;
 જળ ભરવા મસકું કરી, આજ ગદ્ય મધ્ય રાત રે. રસિયાં ૨૦.
 એક પ્રહર પરધર રહી, આવી પાછી ગેહ રે;
 'મે' દીક્રી નંજરે સહી, મુ' ધરો એક શું નેહ રે. રસિયાં ૨૧.
 પુત્ર વીનીતે માનીયું, તાતનું વચન પ્રમાણ રે;
 એમ કહિ તાત ચરણે નમી, પોહોતો તે નિજ હાથ રે. રસિયાં ૨૨.
 મનમોહા કરિ શેઠ તે, વહુને કહે પુત્ર માત રે;
 રાગે મહી મરવા પડી, આવી ખજર આજ રાત રે. રસિયાં ૨૩.
 ચાલો તુમ સાથે ચલું, તેડાવે તુમ માય રે;
 વયલુ મેલિ સસરાતણ, માણ મિશન મન ધાય રે. રસિયાં ૨૪.
 રથ બેસી દોય નીકળ્યા, મારગ ચાલ્યા જાય રે;
 જળ તેહેતી નદિ દેખીને, રથથી બિદ્ધિ હિતરાય રે. રસિયાં ૨૫.
 શેઠ ભણે વળ સાંભળો, મોજડી જળ વિલુસેધ રે;
 પગ પાણે નદી હિતરો, મોજડીયો કર લેષ રે. રસિયાં ૨૬.
 સાંભળી સારથથી મહી, મોજડી પગ દોય પેહેરી રે;
 વાળી ખમ નદી હિતરી, જળ મોજડીનું વહેરી રે. રસિયાં ૨૭.

- બેઠા શેઠ તર તળે રે, સા દૂર અસન કરેત રે. રાગ ૧૩.
 કરિ તર મૂળ સોંવતી રે, શેઠ લિંબતળ આતઃ
 વાયસ એક સતિ આગળે રે, વાણી મધૂર વદંત રે. રાગ ૧૪.
 વાયસ વાણી સાંભળી રે, શિયળવતી બણે એમ;
 છાનો રહે છું મૈકુલી રે, પશુ વયણે નહીં ગ્રેમ રે. રાગ ૧૫.
 સા કહે એકને વયણ યથો રે, કંતની સાથે વિયોગ;
 વળિ તુજ વયણ ચિત ધરં રે, તો મળે પૂરણ ભોગ રે. રાગ ૧૬.
 પુછે શેઠ વચ્છ શું કહે રે, એ વાયસની જાત;
 સા કહે સસરાઈ સુણો રે, સત્ય વચન દુઃખ દાત રે. રાગ ૧૭.
 કુડકપટ છગા ભેદિયા રે, તેદને જુઠ સદાય;
 ગગાજળસમ સગનાં રે, સત્ય વચન સુખદાય રે. રાગ ૧૮.
 કંટક તર કરહા રૂચે રે, કરતા છંડી દ્રાખ;
 મૈકુલિ કુળ પિચૂ મંદશં રે, તજ આંખા ફળ સાખ રે. રાગ ૧૯.
 શેઠ વદે સન્ય બોલિએ રે, બૂલ ચૂક કરિ દૂર;
 સઠ કહે લધુ વય નિનમથી રે, રહિ ગર ચરણ હજૂર રે. રાગ ૨૦.
 ખાંધવ સાથે હું બણી રે, કાકરતમુહ મંથ;
 સુગર પસાએ મેં લલા રે, પશુ પંખિ વચ પંથ રે. રાગ ૨૧.
 કાક કહે મુજને દિયો રે, ખાત્રા કર્યો બક્ષ;
 તો તુજને આપું સહી રે, કંચન વર દસ લક્ષ રે. રાગ ૨૨.
 શેઠ વચને તસ સા દિએ રે, કાક બખી બણે વાચ;
 કરિ તર તળ છે ચર રે, કંચન કેશ સાચ રે. રાગ ૨૩.
 શિયળવંતિ વચને સુણિ રે, શેઠ બણે શું સત્ય;
 સા કહે શાસ્ત્ર ગીરા નહિ રે, હોયે કદાપિ અસત્ય રે. રાગ ૨૪.
 શેઠ ખણાવી જુમિકા રે, લીધા ગણિ દસ લક્ષ;
 શેઠ પ્રભાદ બણો ધરે રે, દોષ કનક પરતક્ષ રે. રાગ ૨૫.
 રમમાં ઠરિ રથ વાળિયો રે, તવ સા બણે સુણો તાત;
 મુજ પીહર છે હુંકરું રે, પાછા વળિ કિમ જાન રે. રાગ ૨૬.
 તે કહે બેટા સાંભળો રે, વાંક બણો મુજ મોહિ;

મારી કરી ધર આવીએ રે; વાત કહિય પછે ત્યાંહિ રે. રાજા ૦ ૨૭.
 તેં અમને સુખિયાં કર્યા રે, પું; ધર લક્ષ્મી રૂપ;
 પું વૃદ્ધી થકી જે દિયે રે; તે ન દિયે વર ભૂપ રે. રાજા ૦ ૨૮. ૪
 નિજ અપરાધ ખમાવિને રે, રથે એસારી તેહ;
 કુળ દેવીપરે પૂજતાં રે, સુખભર આગ્યા ગેહ રે. રાજા ૦ ૨૯.
 ચંદ્રશેખરના રાસનો રે, ત્રિજે ખંડ રસાળ;
 શ્રી શુભવીરની વાણીએ રે, પંચરમી કહી દાળ રે. રાજા ૦ ૩૦.

દોહરા.

નિજ પત્ની સુત આગળે, શેઠે કહિ સવિ વાત;
 હરખ્યાં વળિ સુખિયાં થયાં, સતિવપણે કરિ ધાત. ૧.
 અવસર પામી પૂછતા, નિશિથ સમય કિહાં જાત;
 જળામાં પેહેરી મોજડી, નગરને ઉજડ ખ્યાત. ૨.
 ગામને નગર તેં કિમ કહ્યું, એને મગ નહીં થાય;
 સુભટને કાપર કિમ કહ્યો, સિતળ છંડી જાય. ૩.
 રોતી હસી કિમ કહી, નરને કિમ કહી નાર;
 ચક્રવા ચક્રવી રોવતાં, તર તલ તજત અહાર. ૪.
 એ એકાદશી પ્રશ્નનો, ઉત્તર આપો સાર;
 પડિતને પૂછ્યા વિના, પામે ન તત્વ વિચાર. ૫.
 એમ નિસુણ્ણ સનિ સાસુને, સસરો કંત સુણુંત;
 મળ થકી વિવગે કરી, કેહેતી હર્ષ ધરંત. ૬.

દાળ ૧૬ મી.

(માશ વાલાજી હો હુરે ન ભલું મહી વેચવા રે લો-એ દેસી.)
 મોરી સાસુજી હો સસરો ન સમજે સાનમાં રે લો. એ આંકણી.
 દિપર દેરાણી દિવાનિયો રે લો, તુમને કાં નવિ સાન; મોરી ૦ સસરો.
 જે કુળવંતી માહા સતિ રે લો, રાત્રે ન જાયે રાત્ર. મોરી ૦ ૧.
 રથણીએ રથુમાં એકલી રે, જાય જે સહસની સાય; મોરી ૦
 સતિને ટાણુ લોપી શકે રે લો, જો દિલ ધાવે હાય. મોરી ૦ ૨.

- વ્યવહારથી શોભે નહીં રે લો, નિશ્ચય દ્વાર્ધક વાર; મોરી૦
 વિધિ નિષેધ નવિ બોલતા રે, એકાંત જિન ગણધાર. મોરી૦ ૩.
 દ્રુમ ધર સુખ કરવા બાંધુ રે લો, શિવાનો સખદ સુચંત; મોરી૦
 મધ્ય નિશાએ હું ગઈ રે લો, ઘટ એક હાથ ધરંત. મોરી૦ ૪.
 કુંભવડે સરિતા તરી રે લો, જળાધિ મૃતક ચળ કિધ; મોરી૦
 કટિએ ભુવણ દીરે જડ્યા રે લો, તે સરિ ઘટમાં લીધ. મોરી૦ ૫.
 મૃતક શિખાળ લેઈ ગયાં રે લો, હું રે આવી નિજ ગેહ; મોરી૦
 શ્રમ છુપણ દાટ્યાં હતાં રે લો, સાસુને દીધાં તેહ. મોરી૦ ૬.
 શોક ખુશી થઈ બોલિયા રે લો, વહુએ કયો ઉદાર; મોરી૦
 આગ દીધી મેં પાપીએ રે લો, ધરજન સર્વ ગમાર. મોરી૦ ૭.
 વહુ કહે નહ જળ ઝાંખરાં રે લો, કંટક વેષ પાપ; મોરી૦
 પછે મોજડી શા કામની રે લો, પથ વિપમમે રખાપ. મોરી૦ ૮.
 મોટે નગર નહિ, સજના રે લો, જણુ જણુ પૂછે કુણુ; મોરી૦
 ઉજડ આપણા ચિત્તશું રે લો, માચું મળે નહિ હુણુ. મોરી૦ ૯.
 ગામડે પણુ મુજ માઉલે રે લો, કીધાં સુખિ એક રાત; મોરી૦
 ગામ એ નગરથી મોટકું રે લો, પામ્યાં જિહાં સુખ સાત. મોરી૦ ૧૦.
 દોમજસંખ્યા લેઈ ગયાં રે લો, જંદુ પડ્યા પ્રતિકુળ; મોરી૦
 મૂરખ માલધણી મળ્યો રે લો, તિણે કહી ધાનની ધૂળ. મોરી૦ ૧૧.
 મુબટ તે સનમુખ ધા સિએ રે લો, કાપર પૂઠે ધાપ; મોરી૦
 તીણે રાંક નર મેં કલો રે લો, નાઠો કુટાયો જાપ. મોરી૦ ૧૨.
 વિદ્યા કરે ભિ મસ્તકે રે લો, વડપરે વાપસ હોપ; મોરી૦
 ભર્તા મરે ખટ માસમાં રે લો, તાપે ચલત તિણે જોપ. મોરી૦ ૧૩.
 હંસ વિયોગે હંસલી રે લો, રોતી વચનભર શોગ; મોરી૦
 વપણાં સુણી મેં બાખિયું રે લો, જગતમે છુડો વિયોગ. મોરી૦ ૧૪.
 ટાઇ કારણુ વશ નારિએ રે લો, લીધાં છે નરનો વેશ; મોરી૦
 વામ ભિ પગ આગળ ચલે રે લો, જાણિ મેં ગુર ઉપદેશ. મોરી૦ ૧૫.
 મુગતાહાર તારા ઝઘે રે લો, ભિમુખ અંદ વિલોક; મોરી૦
 રાત્રિં ફરિ ભમણા બાળ રે લો, ચકવી રૂએ ધરિ શોક. મોરી૦ ૧૬.

કાક સકુની લિખે રહે રે લો, વિટ ઝડી ગરલ નિપાત; મોરી૦
 તર તળે અસન ન કીજીએ રે લો, એક દીન જીવિતો પાત. મોરી૦ ૧૭.
 શિખળવતી મુખ સાંભળી રે લો, હરખ્યા સહુ અતિરેક; મોરી૦
 વિદ્યાનિધિ પદવી વરે રે લો, સ્વામિની કાધી છેક. મોરી૦ ૧૮.
 માતપિતા સ્વર્ગે ગયા રે લો, અજિતસેન પદ કાલ; મોરી૦
 સરમે હુકમ સતિનો વહે રે લો, માન ઝિએ નરસાવ. મોરી૦ ૧૯.
 પાંચસે મંત્રિ નૃપે કિષા રે લો, આછો છે મંત્રિ એક; મોરી૦
 એક દિન રાજકચરિએ રે લો, પ્રમ કરે નૃપ છેક. મોરી૦ ૨૦.
 રાપને જે પગથી હણે રે લો, કીજે કિશો તસ દંડ; મોરી૦
 ઉત્તર કાધ્યે ન આપિએ રે લો, વાત થઈ પરચંડ. મોરી૦ ૨૧.
 શેક પૂછે નિજ નારિને રે લો, ઉત્તર સ્યો શ્રીકાર; મોરી૦
 સા કહે તેહને દિગિએ રે લો, રતનજો અક્ષકાર. મોરી૦ ૨૨.
 અજિતસેન નૃપને કલો રે લો, ભૂપતિ તુડ્યો અપાર; મોરી૦
 મંત્રિમાં મુખ્ય મંત્રિ ક્યો રે લો, મુખ્યા સકળ અધિકાર. મોરી૦ ૨૩.
 સિદ્ધસામંતને ઝીતવા રે લો, રાખ વચ્ચા બળ લેત; મોરી૦
 મુખ્ય સચીવ સાથે લિએ રે લો, શેક પ્રિયાને વદેત. મોરી૦ ૨૪.
 એકલી ધરં પુ કધું રહે રે લો, મુખકને ભવ્ય મંજર; મોરી૦
 વિદ્યા નૃપની નારી તિહું રે લો, યિર ન રહે નિરધાર. મોરી૦ ૨૫.
 સા કહે કલિ ન લોપિએ રે લો, રાખ હુકમ અહનિય; મોરી૦
 હું રે સતિ સતિએ શિરે રે લો, જાણુને વિશ્વાવિય. મોરી૦ ૨૬.
 હરિ સમર્થ નહીં કદા રે લો, મુજ સિંગ કરે વિસરાજ; મોરી૦
 વ્રમને પ્રતિત જે ના હુવે રે લો, તો દેઈ કુસની માજ. મોરી૦ ૨૭.
 કમ્ભાએ પુસ માળા તણા રે લો, તવ જાણુને પડી ચૂક; મોરી૦
 કંઠ માળા ધરી નીકળ્યો રે લો, સૈન્યમાં પોહોને નિસક. મોરી૦ ૨૮.
 ખંડ ત્રિજે કહી માળખી રે લો, દાળ રસાળ શું રીત; મોરી૦
 શ્રી શુભવીર સતિતણી રે લો, સાનિધ ચર કરે નિત્ય. મોરી૦ ૨૯.

દોહરો.

સૈન્ય પડયું કુસુમાટવી, અરિય જાઓ સંગ્રામ;

મંત્રિ ગણે માળા લહી, પૂછે જૂપતિ તામ.	૧-
કુસુમમાળ નિત નવનવી, કંઠ ઠવે શે કાજ;	.
સો ભણે એ વાત જ ક્યેં, આવે મુજને લાજ.	૨-
જૂપ ભણે મુજ અંતરે, રાખવો ન ધટે દુઃખ;	.
પ્રિત પદંતરે જ્યાં હુવે, ત્યાંહાં નવિ કહિએ મુજ.	૩-
અખિતસેન વળણું કહે, મુજ સતિ નારી પ્રભાવ;	.
પુલમાળ વિક્ષી રહે, સરસ સદા સદલાવ.	૪-
સાલજી રાજ ચિંતવે, આ શી અદ્ભુત વાન;	.
ત્રિ પુસ્તક ચોખાં નહી, તો કિમ સતિની ખ્યાત.	૫-
કરીય પરિક્ષા તેહની, કરશું પછે તે વાત;	.
સોએ જગત વશી હુવે, તો પ્રેમદા કુણ માત.	૬-
ચિંતવિ એમ એક મંત્રવી, નામે અશોક કુમાર;	.
શિવજીવતીના શિવાળને, ભંચ કરી એક વાર.	૭-
આવો એમ કહિ મોકલ્યો, દેખ કનક એક લક્ષ;	.
તે પોહોતો સતિ ધરસમિપ, ગ્રામ રહ્યો લહિ લક્ષ.	૮.

ઢાળ ૧૭ મી.

લાલ લાલ નૈસી તેરી અખિયાં રે, નૈસી જલતી મસાલ-એ દેરી.)

ઉદભટ વેશે જોવતો રે, ખીણખીણ કેઇ વાર;
સતિયાં ઉપર નજરાં કરે, તે અશોક ગમાર.

ધિગધિગ વિષથી લોકને.

૧-

તબાળ ખીડાં દાસિકું રે, દેખ જોગત સોપ;
સાપિં ન લેવે પ્રેમસે, ફેર નજરે ન જોય.

ધિગ ૦ ૨.

ચિતે સતિ સિંહ કેસરા રે, લેણ આહત એહ;
નામ અશોક પશુ શોકસે, એહિ ધરતા હે નેહ.

ધિગ ૦ ૩.

મેં બિ નધા ઉનમે કરું રે, જાને સાચોહિ પ્રેમ;
બુદ્ધિઝા જળ કેતો કરે, ધંદો લેતા હે કેમ.

ધિગ ૦ ૪-

મૂઠકું કુડસે દેખતી રે, બહિરાગસે નેત;
તવ સો દુતિકું પાહવે, સા એકતિ વદેત.

ધિગ ૦ ૫.

- ભદ્રેષતિ ગામાતરે રે, ગચ્છ કાનો વિયોગ;
જાતી ચોવન વચનિ કુળી, પિછે કયા સુખ ભોગ. ધિગ૦ ૬.
- મંત્રિ અશોક ગુપ્ત જીપરે રે, રાગ ધરતા હે ખાસ;
અવસર વેળા ન જૂવણાં, કરો ભોગ વિલાસ. ધિગ૦ ૭.
- સા ભણે કુળંવતિ નારિકું રે, નહીં પરતરં સગ;
લક્ષ તથાપિ ધન જો દિયે, તવ કરિયે ખીરંગ. ધિગ૦ ૮.
- કુતિ અશોકકું જા કહે રે, મેને કષ્ટે મનાઈ;
લાખ સોવન સતામિસે, દેન હોત સગાઈ. ધિગ૦ ૯.
- લાખ દિવા લેછ કુતિકા રે, દેછ પાઠીં લગીસ;
સા કહે પંચમ વાસરે, નિશિ આચા પુરીસ. ધિગ૦ ૧૦.
- ધરમે અવટ ખોદિ કિયો રે, ઉપર સન્યા મિછાય;
શિખળવતી દીન પાંચમે, નિશિ જીનકું ખોલાય. ધિગ૦ ૧૧.
- તાલુક દેછ જીવેશિયો રે, પડ્યો કૃપ મહાર;
ખાનપાન ચોથે દિને, રહે ચોટી તે આર; ધિગ૦ ૧૨.
- કેતે દિને નૃપ ચિંતવે રે, હજી ન આઝ્યા અશોક;
નિજ ધર મોઝમે જા રહે, હરામખોર હે લોક. ધિગ૦ ૧૩.
- લાખ દેછ રતિકેલિને રે, શેર મોકલે રાય;
આ ખી બડે કૃપમે પડે, લાખ દ્રવ્ય જમાય. ધિગ૦ ૧૪.
- સુમતિ હરિદત આ રીતે રે, કૃપે મેળા મિલાય;
જય કરિ રાજા આવિયા, પશુ સંકા ન જાય. ધિગ૦ ૧૫.
- કુપે પડ્યાં રાંકાં કહે રે, હમ કાટો હિ બાર;
સા ભણે હમ કલા જો કરો, હોવે છૂટક બાર. ધિગ૦ ૧૬.
- અમે અથવા નૃપ પૂછતે રે, એવમસ્ત વદેત;
એમ શિખાઈ પિછે કંતને, સવિ વાંત કહેત. ધિગ૦ ૧૭.
- ગુપ્ત ભોજન કરિ રાયને રે, તેડે જમવાને તેહ;
જૂથ અશન નહ દેખતે, લાયા દિલમે સદેહ. ધિગ૦ ૧૮.
- બહુ પરિકરસે જૂપતિ રે, બેઠે ભોજન હેત;
અવટે જઇ સતિ માગતી, બહુ ભોજન દેત. ધિગ૦ ૧૯.

આર ભણે એવમસ્તુતે રે, રાજ વર્ગ સર્ણત;	ધિગં ૨૦.
રસવતિ ધરમેસિ લાય કર, સખિ ભણે કવંત.	
ભોજન મન ગમતાં કરિ રે, નૃપ બેઠા સચિંત;	ધિગં ૨૧.
મંત્રિ તણે ધર દેવતા, જાણું ભોજ્ય દિયંત.	
વસ્ત્ર અલંકાર રાખું રે, લિયા જે લખ આર;	ધિગં ૨૨.
દેહ ત્રિસરજે જૂપકું, તવ પુછે વિચાર.	
સા ભણે અમ ધરમા રહે રે, યક્ષ દેવ તે આર;	ધિગં ૨૩.
અસન વસન માઝ્યાં દિએ, કરં પૂજા ઉદાર.	
લક્ષ પસાય સતિકું દિયો રે, ગણિ જેહેન સમાન;	ધિગં ૨૪.
રાય ભણે હમ દિજીએ, આર યક્ષનું દાન;	
બોલે સતિ તુમં આધિને રે, અમ જિવીત, પ્રાણ.	ધિગં ૨૫.
યક્ષ તણી, શી વારતા, કરં બેટ વિદાણ.	
જૂપ ગણે નિજ, મદિરે રે, હુઆ જામ પ્રલાત;	ધિગં ૨૬.
અરિ નિકાલ્યા કૃપાએ, જળ સ્નાન કરાવ.	
ચદન કેસર લેપિને રે, પુલ પૂજા વિશેષ;	ધિગં ૨૭.
વશ કરંડ બધીએ, રથ મધ્યે નિવેશ.	
વાજિત્ર ગીત મહોચ્છવે રે, રાજદારે અસત;	ધિગં ૨૮.
સનમુખ આણે શુપતિ, નિજ ધરમેં યાપંત.	
નૃપ કહે રસવતિ ના કરો રે, ભોજ્ય દેવેગા યક્ષ.	ધિગં ૨૯.
વેળાએ પૂજા માગતે, દિયો ખટરસ ભક્ષ.	
બોલત તે એવમસ્તુતે રે, કણુ દિયા ન દાન;	ધિગં ૩૦.
ભોજન વેળા વહિ ગ્રાહ, હુઆ જૂએ હેરાન.	
બોલી કરંડમે દેખિવા રે, મુખ ફાટાં કૃષ્ણાંગ;	ધિગં ૩૧.
નૃપ વદે એ ચઉ રાક્ષસા, નહીં યક્ષનું અગ.	
તે ભણે યક્ષ અમે નહીં રે, અમે તુમચા તિવાન;	ધિગં ૩૨.
શિપળવતીએ, બનામ્યા, રાકા વિષ્ણુ દાન.	
દપતિને નૃપ તેડિને રે, કરે બહુત પ્રયસ;	ધિગં ૩૩.
સતકાર કરિ મર મોકલે, લહે ધર્મ નરેસ.	

- ચોનાણી મુનિ તિહાં આવિઆ રે, જપવદે નુગેશ,
 ચો પશુ મએ, લગ્ન બરે, સુણિ-શુર ઉપદેશ. ધિગ૦ ૩૪.
 સતી પતી દિકા લહી રે, મએ પયમ સ્વર્ગ;
 નરભવ નૃપકુળ રાજવી, થઇ લહે અપવર્ગ. ધિગ૦ ૩૫.
 વૈરાગ રગે રગીઆ રે, દિએ સયમ ચ્યાર;
 બહુચુત હુમ આએ છદાં, અમો સૌ અર્જુનાર. ધિગ૦ ૩૬.
 કુવર સુણી મુનિને સ્તવી રે, કરે ભક્તિ ઉદાર.
 સસારે સમર્તિ સાધુની, લહે પુન્ય વિચાર. ધિગ૦ ૩૭.
 પૂરણ ત્રીગ ખડની રે, કહી સતરમિ દાગ;
 પીર કહે ઓતાં ધરે, દળ્યો મંગળ માળ. ધિગ૦ ૩૮.

ચોપાઇ.

ખડ અખડે મધુરતા બરી, ત્રીજે ખડ પુરણતા કરી,
 શ્રી શુભચિન્ત્ય શુર મુખકરી, સાકરે પ્રાપ્ત મુખારસે જરી. ૧.

દયાચાર્ય શ્રી સિંહસૂરિ સંતાનીય સવેગો શિરસ્તે પડીત શ્રી
 શુભાવિજય ગણીશિષ્ય, મુજિષ્ય પંચ વીરવિજયગણિભિર્ધરચિતે
 ચંદ્રશેખર ચરિત્રે પ્રાહિત પ્રવચે વિગ્રસેન પશ્ચાદ્યતિ કથા કથન
 મૃગસુકરીહરણે ચેટમોરણે દ્વિતીય ચેટધાતેન ચેદ્રહાસ્યજ્ઞપ્રાપ્ત
 ચંદ્રાચલિ મુક્તાત્ ચેટંગજાં ચતુર્થી ચાર્તી શ્રવણે ૬૩૬ ચેટસુતાપા-
 નીપ્રહણ શાશ્વત જિનયાત્રાકરણ સહસ્રધિયાપ્રદર્શન સમેત દ્વૌચતુ-
 મુનિ ચરિત્રે શિયલયતી પ્રથમગર્ભનોનામ તૃતીયલહ ॥

ખડ. ૪, ચો.

દાહર.

- સરસ વચન રસ વરસતી, મુખ તબાજ રસાળ,
 નયન યુગત કળજળ કળા, કંઠ મુગ્ધામાળ. ૧.
 કાશમિર આર્યા બાપમે, કટિ તટ કવિ ધરાય.
 હસાસન કકણ વલય, તિલક નૃપુર પાસ. ૨.

પુસ્તક વીણા પારણી, પરણુમિ સરસતિ માય;	૩.
શ્રી શુભવિજય સુગર તણા, ગ્રેમે પ્રણમી પાપ.	૪.
ત્રીજે ખંડ અખંડ રસ, પુરણ થયો સુપ્રમાણ;	૫.
ચોથો ખંડ કદ્દં દવે, સણુજે ઓતા જાણુ	૬.
જાણુજ ઓતા આગળે, વડના સફળ પ્રપાસ;	૭.
મુખ સભામે કવિ કળા, કુસુમ કુટંબી આસ.	૮.
હુલક કર્યો ટોપરી, પડી સુણિ ચબ્દ અગાઠ;	૯.
નિદ્રાએ ભરી દોકરી, કરે સદસિ હાડ હાડ.	૧૦.
હુધે તે સુધે મહી, સુધે નહીં રસ ધુંટ;	૧૧.
સાકર દ્રાખને પરિહરી, કંટક રાતો ઉટ.	૧૨.
વિકસિત નયન વદન કરી, પડિત શુણુ પરખત;	૧૩.
ભક્તિ રૂપી નિંદા તણુ, ઓતા વિનય કરંત.	૧૪.
તે માટે સજ થઇ સુણો, આગળ વાત રસાળ;	૧૫.
મુનિ નમિ ચંદ્રશેખર સુએ, સુદરહાણુ નિદાગ.	૧૬.
રવિ ઉદયે અલતા સર્વે, ગમને બેસિ વિમાન;	૧૭.
જિનવર ચૈત્ય નિદાગને, ઉતપા રણુ ઉઘાન.	૧૮.
વિમળ જિનેશ્વર વંદિને, કુંવર નિકળિયા ગાહાર;	૧૯.
પાસે પથ વિલાસમે, દિઠા એક અણુમાર.	૨૦.
કાઉસગ ધ્યાન દિક્ષા રહ્યા વંદિ બેઠા જામ;	૨૧.
જપપુર રાગ એકલો, આવી પ્રણમે તામ.	૨૨.
તે દેખી મુનિ પારિને, કાઉસગ ધ્રમ બોસંત;	૨૩.
આબ્યા વડત રવેહયા, તેવ તે નૃપ પૂજંત.	૨૪.

કાળ ૧ લી.

(મધુબિંદુ સમેા સંસાર, મુખાણા માહાવતા-એ દેશી.)

ભર્યે વન વેળા સંજમ મેળા કિમ થયા,
હયો અશ્વે હું જાણ્યા કેમ કહીએ કરી દયા;
મુનિ ભાષે તુમારે નીમિત્તે અમે સંજમ લિયો,
હયા અશ્વ તે જાણું એમ પુછે ઓહી થયો.
મધુબિંદુ વિષય રસ લેશ ભવકૃપે પડે,

સદગુરો સુણી ઉપદેશ વિમાને નવી ચઢે. એ આકાશી. ૧.

જિન વણિકની નારી નણદિ ઉદુર મગ્ગર ભરી,
ઉદવેગ લહી તે નંદ વોળાવે સહોદરી,
કપટે ચકટે બેસારી સ્વસુર ગેહે ધરી,
જાણી વાત લહી મૂળ ધાત રોની સુંદરી.

મધ. ૨.

‘ચતઃ

ધકુનું ગાહુનું ને - ગોળની ગોળી,
મુંજડી ગાય ને વાઝડી ગોરી;
આધજિને ચિંતનુ તે આધજિને ચયુ,
સાસ્લા સાટે મુગચું મયું.

પૂર્વ આલ.

ગોહે મૂઝાણી સંસારિક ફરી ચેતના,
પચિ નિષવાસ લીન નરકની વેદના;
ચોવન મદ મગ્ગર મદીરા છાકને મેં લખ્યો,
ધરવાસ થકી વનવાસ લધૂ વયમેં લખ્યો.
ચંદ્રશેખર પુછે સ્વામિ કુણુ એ ભૂપતિ,
થયો કિમ તુમ નિમિત એહ ચરણ મહાવતી;
તવ બોલે મુનિવર એમ સુણો એચરપતિ,
મહીલાશું મુઝાણા મૂઠ વાત કહું છતી.

મધ. ૩.

મધ. ૪.

જયપુર નગરે જયરથ રાજા ત્યાં વસે,
હત મત્રિ વડો છે તાસ મતિગુણુ બિલસે;
તસ પૂત્રિ અતિ રૂપવંતી શણુગારમંજરી,
આતતાતનો બહુધ રનેહ રાજમદે ભરી
વય પામિ જવાનિ દિવાનિ બની ધર એલતી,
છે કુમારી પણુ નર પથ જતાં વેધતી;
મરકટને મદિરા પીધ ને વૃશ્ચિક કંશીયો,
શીશી ચેણા ન કરે એહ વળી ભૂત વળગિયો.
અસતિ જુએ પુંઠ ને કેડ હલાવત આસતી,

મધ. ૫.

મધ. ૬.

- શબ્દગારી રહે 'દિન' રતિ' પુરુષ' હસાવતી; .
 નામ પરધર, નિસિ અધારિયો પુરુષ ધર્માવતી,
 એકલી ચહુટે ખડી પથ પાન મંગીવતી. મધ ૭.
- નરને રાખે ગદિ વચ્ચ ને દારે ઊભી રહે;
 ખેંચિ બાંધે કુચ ઘેર ઘેર વળી હાથે ગહે;
 મારી કાંકરી નટવિટ નર સજ્જિત જણાવતી,
 ઉચે હાથે આગસ દેત તાળી વળવતી. મધ ૮.
- મોચણ કંદોષ કુંભારણ નાઇ સોનારણી,
 સખીયો કરી નિત ધર જાત નર ખુખારણી;
 ઘણું રહેતી પિઠર નિજ તનુ નરને દેખાવતી,
 કર ઉંચા કરી ધરખાર, બાળ, ખેલાવતી. મધ ૯.
- સુખ મચકોડી- કર કંકણ આઝોટન કરે,
 કસે હોઠ બળવે દંત અંચળે- વા ધરે;
 ધર દેખ બારણે સુતી ઝાંઝર ઝમકાવતી,
 દેખ ચૂટી જગાવે કંત અંગ ધુળવતી. મધ ૧૦.
- બાળ સુખો લગાવે કંઠ અધર શિરે ઢાંકતી,
 કરે કોગળા, ઉભી ગોખ નરને ઝાંટતી;
 એક દિન નિજ ગોખે ઉભી નજર ચિહ્ન દિસ, જડી,
 રમવાડિયે વળિયો રામ તસ નજરે પડી મધ ૧૧.
- રાગ લાગ્યો સચિવશું માયું કરી નૃપ પરથતો,
 સાત ભૂમિ આઝ્યા શેઠવંત, નૃપ નિત જાવતો;
 પટરાણીને કરી દૂર રમે તેહશું અતિ,
 તસ અવશ્ય નવિ દેખંત જણે મહાસતિ. મધ ૧૨.
- શેઠ પુત્ર ધનજય નામ, મેહેલ અધ જાળવતી,
 દાય નયને નવન, મિલંત-પત્ર સા નાખતી;
 ચિહ્નિ વાંચિ કામાતુર તેહ ધર જાઇ ચિંતવી,
 કરિ વનચિ, સુરંગા એક ત્રસ મેહેલે. કરી. મધ ૧૩.
- જુમિ અધ્ય ગતાગત કરતી રમતી, તેહશું,

- સુખ માને ધનંજય નારિ મળિ, મુજ મેહરસુ;
રવવાડિ ગ્રેષે તપ દેખે સેહરસુ ખેલતી,
સા તતપિણ્ય નિગ ધર જાય ગ્રેષે ખેલતી. મધં ૧૪.
- તપ સંકાએ, ધર જાત તથાવિધ દેખતાં,
મન હરખ્યો વાળ દિન એક નાટક નાચતાં;
તિહાં પણ સા પરનર સંગે ભૂપતિ જોવતાં,
શકિત ધર દેખે તામ સભ્યાએ ઉધનાં મધં ૧૫.
- તપ સંકા ટાળણ્યુ ગ્રેષે વહે વ્યાસુ બરી,
એકલાં નવિ મુજ રહેવાય તુમે જળ જાળ્યા ધરિ;
ધનુરક લક્ષ્મી નરપરે તપ સાચું મણી,
એક દિવસે દપતિ જાત વન કીડા બણી. મધં ૧૬.
- નિશિ વેલડી મડપ સુતાં સા સરપે ડસી,
કીધા ઉપચાર અનેક મુર્જા નાર ખસી;
જનતા મળે સા સહ કાષ્ટ લક્ષણ્યુ ભૂપતિ કરે,
જતો જાત્રા ખેચર એક દેખી ઉતરે મધં ૧૭.
- કશ્યાએ નિષેધી ભૂપને તસ જળી છાંટીયો,
મંત્રજળથી કરિ સા સજ સજ્જિત હરખિયો;
સાકાર કરી ખેચરને વિસર્જે નમિ કરી,
ખિદ્ર સુતાં નિશિ વન માંદિ તપ નિદ્રા પરી. મધં ૧૮.
- તિહાં વ્યાખ્યો ધનંજય દેખિ સા એમ વિનવે,
તપ ઉધર્તા સુખ હેત ચસો દેશ પુર નવે;
સો બલે સુણ્ય મોળિ નારિ નરેચર ઇવતાં,
નવિ રહિ શકિએ પરદેશ પત્રેર કાઢતાં. મધં ૧૯.
- સુણિ સા કર ધરિ તરવાર બુપાળને મારતી,
તવ હેત પડાવિ શેઠ ઉગાવો ભૂપતિ;
ચિત ચિતે ધનંજય પાવકર્મા ગ્રેષે વસે,
કરિ પટરાણી હલે તાસ માહારી કિમ મરો. મધં ૨૦.
- વૈરાગ સહી જમ દુર અમે પ્રતધર મથ,

શબ્દગારમંજરિરત્નું રાય પ્રભાતે ધર ગયા;	
વઢેલી સાથ વિલાસે વર્ષ કેતાં રલો,	
અમે સદગુરુ સગે ધ્યાન જ્ઞાન ઝોલી લલો.	મધ૦ ૨૧.
અરિ બેટ કરી વક્ષાચ્ચે, દુર્યો ઝે આલિયો,	
સંધમતું નિમિત્ત ઝે રાય મુજને લાલિયો;	
ચંદ્રશેખર પૂછે નારી મરી ઝે કિંદા જશે,	
મુનિ બોલે નરક મઝાર ભવ બદલા થશે.	મધ૦ ૨૨.
નૃપ પૂછતો મુજ આગળ ભવ હોરયે કર્યો,	
જપે મુનિ આ ભવ માંદિ તમે મુગતિ જશે;	
ખંડ ચોથે પેહેલિ દાળ મુણી ચિત્ત ધારિયે,	
મુખવીર વિવેકી લોક વિષય નિવારિયે.	મધ૦ ૨૩.

દોહરા.

જ્યરથ કહે ભવ નાટકે, વિષયિને ધિક્કાર;	
ગુરુ ઉપદેશ લલા વિના, ગેળે આ સંસાર.	૧.
નારી અસારી રાગથી, મેં ભવની રૂગ કીધ;	
તુ મે મુજને જીવિત દિયો, સાધુવંચિત સિદ્ધ.	૨.
વિષય તરસમ સંસાર ઝે, તજવો મુજ નિરધાર;	
આપ સવારથ સાધશું, લેઈ સંજમ સાર.	૩.
પણ પટરાણી એક છે, વનમાળા અભિધાન;	
મુણવંતી દૂરે તજી, પામી કાચ નિધાન.	૪.
પણ તસ કન્યા દોય છે, રમ પીછાં સુંદરિ નામ;	
રૂપકળા ગુણ આગળી, લવણિમ લીલા ધામ.	૫.
પ્રાકૃત સંસ્કૃત શાસ્ત્રમાં, ચન્ધવેધ અનેકાંત;	
નિપુણ યર્ષ, પણ નિપુણ વર, મળતાં સુખ અત્યંત.	૬.
ચતુરાને મૂરખ મળે, વિષય પરખ્યો ભરતાર;	
જામ જન્મારો જૂરતાં, તોડળ રાગ વિચાર.	૭.
ચતુરા ચતુર મિલાવડો, અહનિશ કરતાં ગોઠ;	
પપ્પ મહિ સાકર બળી, કથનિ નાવે હોઠ.	૮.

- તે માટે મુજ પુત્રિએ, કીધી પ્રતિજ્ઞા એમ;
 પ્રત્નોત્તર દિએ તસ વર, બીજો વરવા નેમ. ૬.
 તે પરણ્યા ત્રિણે ત્રિઈ, એ હું સંજમ ભાર;
 તો સંસારે દેણણા, કરતા અધમ મમાર. ૧૦.
 દયા કરિ મુજને કહો, કુણ હોશે તસ કંત;
 મુનિ કહે એ બેઠા રાણી, ચંદ્રશેખર મનિવંત. ૧૧.
 આનંદુ સૈન્ય તિણે સમે, પગદાને અનુસાર;
 છીડી રાગ કુંવરને, વિનવે કરિય જીવદાર. ૧૨.
 દયા કરિ મુજ ધર ચલો, મ કરો પાપના ભંગ;
 કુંવર વિવદે મોકલે, ખેટ હતા જે સંગ. ૧૩.

ઢાળા ૨ જી.

(સાક્ષી ૩ છં સર્જની મારી જનનિ કિંઈ રમિ આવિજ રે—એ દેશી.)

- નિજ પરિવાર વિદાય કરીને, નૃપશું કુંવર સધાવેજ રે;
 બેસિ સુખાસન સૈન્યશું ચલતાં, જયપુર નગરે આવે. ૧.
 જગજયવંતાજ રે, પુન્યતણા ફળ જ્ઞેય. એ આંકણી.
 રાજદારે હિતારો કરતાં, એક દિન રાજ સભાએજ રે; ૧.
 મંત્રિ સેનાપતિ શેઠ પ્રમુખ સર્વિ, સજ્જન બેઠાં યાવે. જગ ૨.
 રાગ રાણી તખત ખિરાજે, ગાવન નર ગીત ગાવેજ રે;
 સોળ શબ્દગાર સજી ગતિ પ્રીતિ, સખિયો સંયુત આવે. જગ ૩.
 જ્ઞેશી પંડિત શાસ્ત્ર વિચારદ, સખળી સભા પુરાણિજ રે;
 પંચપચોલી તેર તિલગ, આત્મા ઉલટ આણી. જગ ૪.
 કન્યાએ પ્રત્નો જે પૂછ્યા, હિતર કો નવિ યાવેજ રે;
 સૌ બોલે પરમન દ્રઢ મોહોટો, તાગ કલો કુણ પાવે. જગ ૫.
 તેજ જળામળ બાણ સરીખો, કુંવર સભામાં બેઠાજ રે;
 તે દેખી દોષ કન્યા અંગે કામ, અનંગી પેઠા. જગ ૬.
 કુંવરને પૂછે નગર દસતે, સૌને અંતર પાડીજ રે;
 ધરડો બાહણુ ચાલે, બાણેડો, કરતો ખેનર વાડી. જગ ૭.
 જમના નામે મંથ બાણેડો, પુન્ય તિલુણી નારીજ રે;

ધરધરથી મહલી નિકળતી, અજ ગણતી નવિ દાલે.	જગ૦ ૨૨.
એમ પદ અર્થ સુણી દોષ કન્યા, કુંવર મળે વરમાળાજી રે;	
હવતાં પુલની વૃષ્ટિ ગગનથી, દેવ કરે ઉજમાળા.	જગ૦ ૨૩.
દેવી દેવતા પરગટ આવી, સોવન ચોરી બનાવીજી રે;	
અનુપમ ઝીણવમોજવ કરિને, બેઉ કન્યા પરણાવી	જગ૦ ૨૪.
દેવદુધ ચિવર ને ભૂપણ, રતનગડિત દિગ્ધે દેવાજી રે;	
ભૂપતિ હય ગય રથ ભટ દેવે, દાસી દાસ કરે સેવા.	જગ૦ ૨૫.
વાસ ભૂવનમાં સુખ વિલસતાં, દોગ્રદુક સુર જેમજી રે;	
દેવ ગયા અદ્રશ યજ ગગને, જીએ કૈાતક જન જોમાં.	જગ૦ ૨૬.
ચોથે ખડે બીજી દાળે, સુદર રાસ રસાળજી રે;	
શ્રી શુભવીર વિવેકી દેવા. અવસર સમય નિહાળે.	જગ૦ ૨૭.

દોહરા.

શણુગારમંજરીને હવે, નૃપે તેડાવી હજુર;	
કહે વ્રમ ચરિત સૂણી યથો, વૈગગ અમ ભરપર.	૧.
માતપિતા ધર જઇ રહો, સુખભર કુળવટ રીત;	
એમ કહી એકલી મોકલી, શુભ વાત દોષ ચિત	૨.
ચંદ્રશેખર રાગ મિહ, નવ નવ ગોઠ કરંત;	
વાત વિનોદ છે શાસ્ત્રની, રસભર કાળ ગમંત.	૩.
ગીત ને શાસ્ત્ર વિનોદથી, સજ્જન કાળ ગમંત;	
મૂરખ નિદ્રા કલહથી, વ્યસને નિન નિગમંત.	૪.
દોષ આર પડિત મળે, ધર્મ વાત, શુભ વાત;	
દોષ આર મદા મળે, વિકયા લાતોલાત.	૫.

ઢાળ ૩ જી.

(ચાપાઈની દેસી.)

એક દિન રાય ને ચંદ્રકુમાર, કેલ કરંત ચલ્યા પુર બહાર;	
શિતળ જળ નદિ આંચું પૂર, લોક જૂએ બદલા રહી દૂર.	૧.
તાર લોકની ન ચલે દામ, ઉછળે જળ કંડેલ ઉદામ;	
જાણે વસંતિ:દુષાવશે, શ્રીકળ લેષ પૂજન જન ધસે.	૨.

ધરધરથી ખાલી નિકળતી, અજ ગણતી નવિ હાલે.	જગ૦ ૨૨.
એમ પદ અર્થ સુણી દોય કન્યા, કુંવર ગણે વરમાળાજી રે;	
ઠવતાં પુલતી. વૃષ્ટિ ગગનથી, દેવ કરે ઉજમાળા.	જગ૦ ૨૩.
દેવી દેવતા પરગટ આવી, ઝોવન ચોરી બનાવીજી રે;	
અનુપમ આજીવમોજીવ કરિને, બેઠી કન્યા પરણાવી.	જગ૦ ૨૪.
દેવદુષ્ય ચિવર ને ભૂપણ, રતનગડિત દિગ્ધે દેવાજી રે;	
ભૂપતિ દુય ગય રથ ભટ દેવે, દાસી દાસ કરે સેવા.	જગ૦ ૨૫.
વાસ ભૂવનમાં સુખ વિશ્વસતાં, દોગુદુક સુર જેમજી રે;	
દેવ ગયા અદ્રશ થઇ ગગને, જીએ કાંતક જન ઝોમા.	જગ૦ ૨૬.
ચોથે ખડે બીજી હાળે, સુદર રાસ રસાળજી રે;	
શ્રી શુભવીર વિવેકી દેવા. આવસર સમય નિહાળે	જગ૦ ૨૭.

દોહરા.

શણુગારમજરીને હવે, નૃપે તેડાવી હજુર;	
કહે તુમ ચરિત સૂણી થયો, વૈનાગ અમ ભરપૂર	૧.
માતપિતા ધર જઇ રહો, સુખભર કુળવટ રીત,	
એમ કહી એકલી મોહલી, શ્રુત વાત દોય ચિત	૨.
ચંદ્રશેખર રાગ ગિહ, નવ નવ ગોઠ કરંત;	
વાત નિનોદ છે શાસ્ત્રની, રસભર કાળ ગમત.	૩.
ગીત ને શાસ્ત્ર વિનોદથી, સજ્જન કાળ ગમત;	
મૂરખ નિદ્રા કલહથી, વ્યસને નિન નિગમત.	૪.
દોય આર પડિત મળે, ધર્મ વાત શુભ વાત;	
દોય આર ગદા મળે, વિકથા લાતોલાત.	૫.

હાળ ૩ જી.

(ચોપાઈની દેસી.)

એક દિન રાય ને ચંદ્રકુમાર, કેલ કરંત ચલ્યા પુર બહાર;	
શિતળ જળ નદિ આબુ પૂર, લોક જૂએ બહવા રહી દૂર.	૧.
તાર લોકની ન ચલે હામ, ઉછળે જળ કલોલ ઉદામ;	
જાશે વસમતિઃહવાવશે, શ્રીફળ લેઇ પૂજન જન ધસે.	૨.

- સાધુ કહે સુણ જયરથ રાય, એ સુર તુજ સુર બધિવ ધાય,
દેશવિરતિ લહિ દેવ એ હુઆ, આવકં ધર્મનો મહિમા જુઓ, ૧૭.
- અવધિ નાણે તુજને દીઠ, વિષય પ્રમાદે રકત વિશીઠ,
રખે સહોદર નરકે જાય, પ્રતિબોધન સાચો અમ પાય. ૧૮.
- ધણા દિવસ તુમ ગેહે રહી, દોય સુતા પરણાવી સહી,
કન્યાદાન વિશેષે દિયો, બાધિવ જાણી નચિ તો કિયો. ૧૯.
- દેવ કહે સજ્જમ સાધરો, તો અમથી પણ સુખિઆ યશો,
સાભળી એમનૃપ દિક્ષા નિએ, વેશ જીપાધિ સધળી સુર દીએ ૨૦.
- ચુક્રકુળવાસે બહુશ્રુત થયા, કામ વિહંગજી ચૂપી ગયા
કેવળ પામી વિચારો બહુ, સાદિ અનત વર્ષાં શિર વદ્ધ ૨૧
- જયપુર આવિ દેવ કુમાર, રાજ્યે નૃપસુત થાપ્યો સાર,
દેવ અદ્રશ થયો તિથિવાર, કુવર ગયા નિજ મેહલ મગર ૨૨.
- ૩૫ કુવરનુ દેખી વિશાળ, કવિ ઉપમા દેવે તતકાળ
મહાધ્વજ રહે સર્ગ મગર, તેહને છે રતિ પ્રીતિ નાર ૨૩
- કામદેવ વહ્યો જગ ભમે, દેવ નરાતિરી ધર ધર રમે
અગ વિદ્યુજો પડિત કહે, એ સાથે ધર કિમ નીરવહે ૨૪.
- રાત્રિ પ્રીતિ પતિ કલેશે કરી, ગેશભરી ધરથી નીસરી,
ખીર સમુદ્રે ઝપા કરી, જયરથ રાજકુળે અવતરી ૨૫.
- અનગ તાસ વિયોગે ભયો, નદનવન જઇ બહુ તપ કર્યો,
કાથી નિર્થ સહો અવતાર, કામદેવ ૩૫ ચંદ્રકુમાર ૨૬.
- ચંદ્રશેખરન રાસ રસાળ, એથે ખડે ત્રીજી ઢાળ,
શ્રી શુભરીર વચન રસભર્ષા, શ્રોતા લોખ સુષ્ટિ ચિત ઠપાં ૨૭.

દેહરો.

- સુખ વિલસતા કુવરને, આગ્યો વર્ષા ઢાળ
ચાલજી ગર્ભસ્થ કરે, વીજળિએ અગ્રકર ૧.
- ચામ ધટા ગગને ચઢી, વરસતો જળ ધાર,
વસુંધા નવપલ્લવ થઇ, મોર કરે ટટકાર ૨.
- પપિ માળા તરવરે, પથિ નિજ ધર જાય,

કાળ ૪ થી.

(પોતી તો આઘ યારા દેસમાં આરજી ॥ પરણી દે પાછી વાલ હો નણદીરા વીરા ॥

ચાસયુ નહીં બોલું આરજી—એ દેશી.)

ચંદ્રશેખર પ્રે સાયુધે રાગજી, વાણી હુએ આકાશ હો;

ચર લોપાને વંછિત નહીં પ્રણે રાગજી,

જીતેશ રાત્રિ સમે રાગજી, જિજ્ઞાસ અટકીયો દાસ હો. ગ્રં ૧.

હિતર સાધકને બખું રાગજી, અથવા સાધક બક્ષ હો; ગ્રં ૨.

કુંવર કહે પથર બખો રાગજી, પગ પગ પડીયા લક્ષ હો. ગ્રં ૩.

મૃગ સિંહને ન બખે કદા રાગજી, મુજપર ધ્વં નિરાશ હો; ગ્રં ૪.

તુજ જીતવાની શી કથા રાગજી, પ્રિય વર્ધવાણિ આકાશ હો. ગ્રં ૫.

પર હોતે મુરખ મરે રાગજી, દેવ ન જીત્યા જય હો; ગ્રં ૬.

તજિય રહે તું વેગળો રાગજી, અપરાધ વિષુ કોણુ ખાવ હો. ગ્રં ૭.

મુજગિરિ ઓપધી ચોર હો રાગજી, નિયંત્ર હણુરયું તાસ હો; ગ્રં ૮.

કુંવર સુણી હસિને કહે રાગજી, ફેગટ બળ પરકાશ હો. ગ્રં ૯.

અદશ યજ્ઞ ગગને લવો રાગજી, વીરપણું જીત્યો મુજ હો; ગ્રં ૧૦.

યુદ્ધ કરો ઈર્હા જીતરી રાગજી, દેખું દેવપણું તુજ હો. ગ્રં ૧૧.

કોડ રૂપ પ્રી જીતયો રાગજી, કુંવર મુખર રૂપ કૂદ હો; ગ્રં ૧૨.

ધૂર ધુરાવે ગાજતા રાગજી, બિહુનું બન્યું બહુ મુદ્દ હો. ગ્રં ૧૩.

દતિ નખે હણુતા બિહુ રાગજી, જીડે પડે ગિરી કંપ હો; ગ્રં ૧૪.

દતિ હણ્યો સુર ભાગતા રાગજી, ગજરૂપ ધરતો અજરૂ હો. ગ્રં ૧૫.

કુંવર કરી રૂપે જીજ્ઞાસો રાગજી, નાઠો સુર થયો સિંહ હો; ગ્રં ૧૬.

નૃપ સિંહરૂપે હારવ્યો રાગજી, રૂપ પિશાચ ધરેહ હો. ગ્રં ૧૭.

જીત્યો તાડ યુદ્ધ જંધ હો રાગજી, પેટ ગ્રંથ કશ ખંધ હો; ગ્રં ૧૮.

કુદાલરદ નયનાગિજા રાગજી, વટ ચાખ્યા જીજ્ઞાસ હો. ગ્રં ૧૯.

રૂપિ મણિધર કંઠે ધર્મા રાગજી, મોગર કરકર વાલ હો; ગ્રં ૨૦.

જંધે મુદ્ધ કામુધા મરે રાગજી, નહિ જસ મુજ હણ્યો જીલ હો. ગ્રં ૨૧.

નૃપ બણે લધુ ગ્રંથ રૂપે કરે રાગજી, ગજ અંકુશને ન્યાય હો; ગ્રં ૨૨.

સુણિ સુર કોપારણ્ય યજ્ઞ રાગજી, કરિ કિરિયાટો ધાય હો. ગ્રં ૨૩.

અહનિશિ ગુરને સેકણુ રાગજી,	પૂરવ ભવને પાપ હો,	ગુરં
ગુર તર્જિરવેચ્છાએ નીકલ્યો રાગજી,	ગુરને મટ્યો સતાપ હો	ગુરં ૨૪
બિદ્યા ભમે ચોરી કરે રાગજી,	ધૂતી હરે પરવિત્ત હો,	ગુરં
ધર કરી રાખી બીલડી રાગજી,	તસ ધર હરતો નિત્ય હો	ગુરં ૨૫
ગુર સોપી મહા પાપિયો રાગજી,	પડિત એમ ઉપરાન હે,	ગુરં
તુચ વચને મે ઓપધી રાગજી,	દીધી પશુ ન ફળાય હો	ગુરં ૨૬
ચોથે ખડે દાળ એ રાગજી,	ચોથી ચતુરને ચિખ હો,	ગુરં
શુભ ગુર વચનથી વેગળા રાગજી,	ધરધરથી માંમે બીખ હો	ગુરં ૨૭

હોહારી.

ગુર દેધી અતિ સોબીઆ,	ધર મિથ્યા મુનિ વેશ,	
ગુરએ અયોગ્ય કરી તબ્યો,	ચોગ્ય નહિ ઉપદેશ	૧
કપટે સોઠના ધન હરી,	સમરી ધર સતાપ,	
કરશે સા પુરણુ ધને,	વેગે એહને ધાત	૨.
જીમ અતિયોભે શ્રગદત,	પડિયો જલધિ મળાર,	
ધરમ વિદ્યો દુર્ગતિ,	પામ્યો બહુ અવતાર	૩
રાજકુવર કહે તે કહો,	કુણુ એ દુરગતિ શેઠ,	
દેવ વદે સુણો મૂનથી,	કહુ દર્શાત જ ઠંઠ	૪

દાળ પ મી

(એણે અવસર તિહા શ બનુ રે—એ દેશી)

રોહણપુર નગરે વસે રે,	શ્રગદત એક શેઠ રે,	
ચતુર નર, બત્રીસ કોડ સોવન ધણી હો	સત,	
તોહે વણીજ કરે બહુ રે,	કરે પરાઈ વેઠ રે,	
ચતુર નર, ધાસે ન કોપને ખાપણી હો	લાન	૧
નદન મ્યાર છિ તેહને રે,	તાસ વધુ છે મ્યાર રે,	
ચતુર નર, શેઠ કુપણુ અતિશે ધણો હો	લાલ,	
રાત્ર દિવસ નિદ્રા નહિ રે,	મોભ તણો નહી પાર રે,	
ચતુર નર, ધરમની વાત ન ચિત્ત રચે હો	લાવ	૨
જેન મુનિ ધર નહિ કદા રે,	દાન માન સનમાન રે,	

અહનિસિ ચરને સેકણું રાગજી, પૂરવ બવને માપ હો; ચર૦
 ચર તર્જિ રવેરજાએ નીકલ્યો રાગજી, ચરને મટયો સંતાપ હો. ચર૦ ૨૪.
 બિહા બમે ચોરી કરે રાગજી, ધૂતી હરે પરવિત હો; ચર૦
 ધર કરી રાખી બીલડી રાગજી, તસ ધર ભરતો નિત્ય હો. ચર૦ ૨૫.
 ચર લોપી મહા પાપિયો રાગજી, પંડિત એમ ઉપરાવ હો; ચર૦
 તુચ વચને મેં ઓલધી રાગજી, દીધી પણ ન ફળાય હો. ચર૦ ૨૬.
 ચોથે ખડે હાળ એ રાગજી, ચોથી ચતુરને શિખ હો; ચર૦
 શુભ ચર વચનથી વેગજા રાગજી, ધરધરથી માગે બીખ હો. ચર૦ ૨૭.

દોહરા.

ચર દેખી અતિ લોબીઆ, ધરે મિથ્યા મુનિ વેશ;
 ચરએ અયોગ્ય કરી તજ્યો, યોગ્ય નહિ ઉપદેશ. ૧.
 કપટે લોકના ધન હરી, સતરી ધર સંતાપ;
 કરશે સા પૂરણુ ધને, વેગે એકનો ધાત. ૨.
 જીમ અતિલોભે અંગદત, પડિયો જલધિ મળાર;
 ધરમ નિહણો દુર્ગતિ, પામ્યો બહુ અવતાર. ૩.
 રાજકુંવર કહે તે કહો, કુણુ એ દુરગતિ શોક;
 દેવ વદે સુણો મૂલથી, કહું દ્રષ્ટાંત જ ઠોક. ૪.

હાળ પં મી.

(જિણે અવસર વિહાં શું બનું રે—એ દુશી.)

રોહણપુર નગરે વસે રે, અંગદત એક શોક રે,
 ચતુર નર, ખત્રીસ કોડ સારન ધણી હો લાસ;
 તોહે વણીજ કરે બહુ રે, કરે પરાધ વેઠ રે,
 ચતુર નર, ધાસે ન કોયને ખાપણી હો લાસ. ૧.
 નંદન આર, છ તેહને રે, તાસ વધુ જી આર રે,
 ચતુર નર, શોક કૃપણુ અતિશે ધણો હો લાસ;
 રાત દિવસ નિદ્રા નહિ રે, લોભ તણો નહી પાર રે,
 ચતુર નર, ધરમની વાત ન મિત રચે હો લાસ. ૨.
 જેન મુનિ ધર નહિ કદા રે, દાન માન સનમાન રે,

અહનિયિ ગરને સેકધુ રાગજી, પૂરવ ભવને પાપ હો; ગ્રં ૩૦
 ગર તર્જિરવેગજી નીકલ્યો રાગજી, ગરને મટયો સતાપ હો. ગ્રં ૨૪.
 બિદ્યા ભમે ચોરી કરે રાગજી, -ધૂતી દરે પરવિત હો; ગ્રં ૩૦
 ધર કરી રાખી બીલડી રાગજી, તસ ધર ભરતો નિત્ય હો. ગ્રં ૨૫.
 ગર લોપી મહા પાપિમે રાગજી, પડિત એમ ઉપરાય હો; ગ્રં ૩૦
 તુચ વચને મેં ઓપધી રાગજી, દીધી પણ ન ફળાય હો. ગ્રં ૨૬.
 ચોચે ખડે દાળ એ રાગજી, ચોથી ચતુરને ચિખ હો; ગ્રં ૩૦
 શુભ ગર વચનથી વેગગા રાગજી, ધરધરથી માગે બીખ હો. ગ્રં ૨૭.

દોહરા.

ગર દેખી અતિ લોભીઆ, ધરે મિથ્યા મુનિ વેશ;
 ગરમે અપોગ્ય કરી તજ્યો, ચોગ્ય નહિ ઉપદેશ. ૧.
 કપટે લોકના ધન દરી, સગરી ધર સંતાપ;
 કરશે સા પૂરણ ધને, વેગે એહનો ધાત. ૨.
 જીમ અતિલોભે અંગદત, પડિયો જલધિ મળર;
 ધરમ વિદુષો દુર્ગતિ, પામ્યો બહુ અવતાર. ૩.
 રાગકુંવર કહે તે કહો, કુણ એ દુરગતિ શેઠ;
 દેવ વદે સુણો મૂલથી, કહું દર્શત જ ઠે. ૪.

દાળ પ મી.

(બેલે અવસર તિહાં શંખડું રે—એ દેશી.)

રાહણપુર નગરે વમે રે, અંગદત એક શેઠ રે,
 ચતુર નર, જત્રીસ કોડ સોવન ધણી હો લાલ;
 તોહે વણીજ કરે બહુ રે, કરે પરાધ વેઠ રે,
 ચતુર નર, ધાસે ન કોપને આપણી હો લાલ. ૧.
 નંદન આર છે તેહને રે, તાસ વધુ છે આર રે,
 ચતુર નર, શેઠ કુપણ અતિશે ધણો હો લાલ;
 રાત્ર દિવસ નિદ્રા નહિ રે, લોભ તણો નહી પાર રે,
 ચતુર નર, ધરમની વાત ન ચિત રૂચે હો લાલ. ૨.
 જોન મુનિ ધર નહિ. કદા રે, દાન માન સનમાન રે,

અહનિશિ ગુરને સેકણ રાગજી, પૂરવ જાવને પાપ હો, ગુર૦
 ગુર તજિ રવેઝાએ નીકલ્યો રાગજી, ગુરને મટ્યો સતાપ હો ગુર૦ ૨૪
 બિક્ષા જામે ચોરી કરે રાગજી, ધૂતી હરે પરવિત્ત હો, ગુર૦
 ધર કરી રાખી બીવડી રાગજી, તસ ધર જારતો નિત્ય હો ગુર૦ ૨૫
 ગુર લોપી મહા પાપિયો રાગજી, પડિત એમ ઉપરાય હો, ગુર૦
 તુચ વચને મે ઓપધી રાગજી, દીધી પણ ન ફળાય હો, ગુર૦ ૨૬
 ચોથે ખડે દાળ એ રાગજી, ચોથી ચતુરને સિખ હો, ગુર૦
 શુભ ગુર વચનથી વેગળા રાગજી, ધરધરથી માગે બીખ હો ગુર૦ ૨૭

દોહરા.

ગુર દેધી અતિ લોભીઓ ધરે મિથ્યા મુનિ વેશ,
 ગુરએ અગોચ્ર કરી તજ્યો, ચોચ્ર નહિ ઉપદેશ ૧
 કપડે લોકના ધન હરી, સગરી ધર સતાપ
 કરશે સા પૂરણ ધને, વેગે એહનો ધાત ૨
 જીમ અતિનોભે અગદત, પડિયો જલધિ મળર,
 ધરમ નિહણો દુર્ગતિ પામ્યો બદ્ધ અવતાર ૩
 રાજકુવર કહે તે મ્હો, કુણ એ દુરગતિ શેઠ,
 દેવ વદે સુણો મૂનથી, કહુ દ્રષ્ટાંત જ ઠેઠ ૪

દાળ ૫ મી

(એણે અવસર તિહા શુ બનુ રે—એ દેશી)

રાહણપુર નગરે વસે રે, અગદત એક શેઠ રે,
 ચતુર નર, જત્રીસ કોડ સોનન ધણી હો લાન,
 તોહે વણીજ કરે બહુ રે, કરે પરાઈ વેઠ રે,
 ચતુર નર ધામિ ન કોપને આપણી હો લાન ૧
 નદન આર હો તેહને રે, તાસ વધુ છે આર રે,
 ચતુર નર, શેઠ કૃપણ અતિશે ધણો હો લાસ,
 રાત દિવસ નિદા નહિ રે, મોભ તણો નહી પાર રે,
 ચતુર નર, ધરમની વાત ન ચિત્ત રચે હો લાન ૨
 જેન મુનિ ધર નહિ કદા રે, દાન માન સનમાન રે,

- ચતુર નર, જૂપણ દેધ વિનયે મહિ હો લાલ,
યોગંજી ગગને ઉતપતી ઝે, એક મતો નિશિ કીધ રે,
ચતુર નર, કાષ્ટે ચઢી ચઢિએ વહી હો લાલ ૧૦.
દિન ખેદે નિશિ શ્રમ ભરે ઝે, નિદ્રા ભરપતિ જાણુ રે,
ચતુર નર, રચણ દીવ જમ ખેતતી હો લાલ,
શેષ નીશા ધર આવિને ઝે, સૂતી નીજ નીજ ઠાણુ રે,
ચતુર નર એણિપેરે દિન કેતા ગયા હો લાલ. ૧૧.
કાષ્ટ ઠાણુ ભરા દેખીને રે, જે ધરનો મુખ્ય દાસ રે,
ચતુર નર, જાગતો રાત્રિ વિચાગતો હો લાલ,
કાષ્ટ કોટરે એક દિન રહ્યો રે, વહુ સાથે આકાસ રે,
ચતુર નર, સોવન દીપે જમ ઠવે હો લાલ ૧૨.
આર જણી રમવા ગઈ ઝે, નવનવ ખેલ તે કીધ રે,
ચતુર નર, દાસ વિરમય લઈ નિકળ્યો હો લાલ,
તિણે પાછા વળતાં થકા રે, દોષ સોવન ધટ લીધ રે,
ચતુર નર, ધર આવી સૂતો સુખે હો લાલ ૧૩.
નિર્ધન ધન થોડે મળે ઝે, માને જગત તણુભૂતરે,
ચતુર નર, તિણે તે ગર્વરસે ભર્યો હો લાલ,
કામવશે ત્રેયો થકો રે, બોલે ચર્ધ ઉનમત રે,
ચતુર નર, શેઠની આથા નાંવિ ધરે હો લાલ ૧૪.
શેઠ ધર્યુ મન ચિતવે રે દાસ્ની પાસે વિત રે,
ચતુર નર, દ્રવ્ય છાક મહિરા જીર્યો હો લાલ,
ઉત્તર ન દિશા પાસરો ઝે, ફરતો ફરે ચલ ચિત ઝે,
ચતુર નર, મીઠો વમણે તસ પશુ કરે હો લાલ ૧૫.
અવસર પામી પૂછતો રે, વચ્છ સુણો એક વાત રે,
ચતુર નર જામ ન કિમ પશુ ચાલવા હો લાલ,
તે કહે હું પણ દુમ સમો રે, થોડે દિન વિખ્યાત રે,
ચતુર નર, ચારે પશુ ગોનાગિયા હો લાલ ૧૬.
ચાર સેહેર સોવન અછે રે, નહિ કાઢની આશિયાળ રે,

ચતુર નર, કાષ્ટ સમુદ્રે ન નાંખશે હો લાલ,
 ધુમ, ઓઝપણ કારણે રે, હું આળ્યો છું આજ રે,
 ચતુર નર, બહુ કનકે કાંટર ભર્યું હો લાલ ૨૪
 ચાંદે વિભાવે ચિત્તમાં રે, દીઠા આપણો ખેલ રે,
 ચતુર નર, છેડ્યો સાપ ન છેડિએ હો લાલ,
 કેશ સમારણ મસ્તકે રે, નાપે ગીપૂ તેલ રે
 ચતુર નર, નવિન ઝૂપણ આસા કિચી હો લાલ ૨૫-
 રાણુ કુટણુ નવિ પડે રે, ખારે જલે ખસ જાય રે,
 ચતુર નર, ચિતિ જળધિ તજિ ધર ગઈ હો લાલ,
 શ્રુ ગદત અતિ લોભથી રે, મરણ સમુદ્રે થાય રે,
 ચતુર નર, લિમ પરિભ્રમકની ગતિ હો લાલ ૨૬
 દેવ વચન સુણીને બિદ્ધ રે, પોતા સાધક પાસ રે,
 ચતુર નર, ત્રાપસને સુર એમ કહે હો લાલ,
 ચંદ્રશેખર સુપસાધથી રે, ઓપધિ નિચ્છા સુવિધાસ રે,
 ચતુર નર, ફળશે સુર ભક્તિ જિશી હો લાલ ૨૭
 અવસરે મુજને સહારજ્યો રે, કુવરને કહિ ખેતપાન રે,
 ચતુર નર, ચાર ઓપધિ આપી ગયો હો લાલ,
 ચોથે ખડે પાયમી રે, જોત્તી દાળ રસાળ રે,
 ચતુર નર, શ્રી શુભવીર વિનોદથી હો લાલ ૨૮-

કોહરો.

ઓપધી આપી સરપદે, અમરે કુવરને જોડ,
 તાસ અભાવ સુણો હવે, બાપુ વિવરી તેડ ૧.
 જગમ થાવર વિષ હરે, જાય જનમના રામ,
 ઓપધિ નામ વિરોધની, પામે વચ્છિત ભોગ ૨
 અશુ જનમની જસ ગઈ, દિવ્ય નયન હોય તાસ,
 રસ જરી ચાટો બાધતા, બીજી શુદ્ધિ પ્રકાશ ૩
 જીવ અજીવને શિવ વડે, વચ્છિત જોસ દિવ્ય,
 સજીવા શુદ્ધિ અજીવને, વન તર ફળ વિકસત ૪-

દુરિય પશુ તિરજંચને, સુંધ મણુ અઘરંત;
 પુનરપિ મણુઅને સુંધતા, તિરજંચ રૂપ ધરંત. ૫.
 ચારે ઓષધિ લેખને, ઉતરિયા ગિરિ હેઠ;
 જૂતલ ચલતાં પામિયા, જુત અટવી વન ટેહ.

ઢાળ ૬ ઠી.

(મનમંજરી મુખ મોહિ રહ્યો—એ દેશી)

- તિહાં તરે ચાખા અવલંબને, એક બાધી હી ચોળા ખાટ;
 લીચતી દીડી અપજરા, નૃપ ચિતે કિરયો એ ધાટ;
 મોહની મુખરસ મોહી રહ્યો. એ આંકણી. ૧.
- અનોપમ કુંવરી અમરી સમી, ચંદ્રવદની નયન વિસાગ;
 ચંપક સમ તનુ વર્ણુ છે, વળી અધર અરણ્ય પરવાળ. મોહની ૨.
- ગજ કુલ અંકુશ કુડળ જ્વળ, મેરે છત્ર કમલ ચક્ર જ્યેષ્ઠ;
 દસમેા દુરંગ જસ કરતજો, તે સિંહ નૃપ રાણી હોય. મોહની ૩.
- હોય લક્ષણ હોય કરપદ તજો, થયો નિર્દન ધર અવનાટ;
 પશુ પટરાણી નૃપ ધરે, હોય તોરણ ગદ આઠાર. મોહની ૪.
- મોર છત્ર રેખા હોય હાથમાં, સુર પુત્ર પ્રથમ જણે નાર;
 મૃગ મીન નયનોદરણ્ય, મૃદુ ધનવંત કુચે ભરતાર. મોહની ૫.
- શિર રામ સુંઆળા પાતળા, નામિ દક્ષણ વસથે જસ;
 સુગોળ લાંબી કરાંચુલી, રૂપવંત પતિ ચિરવાસ. મોહની ૬.
- હરતા નિલવટ સાધિયો, પતિ ધર ગજ ઘોડાશાળ;
 મસ તિલ બદ્ર ડાભે ગજે, સુત પ્રથમ જણે સા બાળ. મોહની ૭.
- ઉર કેલ અરોમ પગ હાથ છે, સ્વેદ ગેમ ને નિદ્રા અદાર;
 અદ્ય વિનયી કટી પાતળી, ભાલ છે અર્ધચંદ્રકાર. મોહની ૮.
- ઉર ઉચું, પછિમ ભાગ પૂટતાં, પ્રિયા લક્ષ્મી ભરે ધરઆર;
 અધમ લક્ષણ હવે જોલીએ, પ્રતિપક્ષે ગુણનો પ્યાર. મોહની ૯.
- પ્રિયા સાયળ હોઠ પયોધરે, રામ રાજ બહુલિ દૂત;
 જસ મુખ પદ્મિએ પંકુરું, વિધવાપણું સિધ લદંત. મોહની ૧૦.
- પગ જધા જાડી જોહની, તે વિધવા અથવા દાસી;
 રૂ દુખણી દારિદ્રણી, રામા હૃદયે વિમાસી. મોહની ૧૧.

ચોપાઈ.

- જેહને પુઠે હોય આવર્ત, તે મારે ભરતાર મહંત;
- નાહિ તણા આવર્તે વિચાર, માને દેવ સંમે ભરતાર. ૧.
- કદિ આવર્તે હુવે જેહને, તે છદે ચાલે આપણે;
- લખ લલાટ બિહર ભગ જાંઘ, સસરો દિયર કંત વિનાશ. ૨.
- લખ હોહ જીભ કાળો છરો, પીળિ આંખ ને સાદ ઘોઘરો;
- અંતિ ગોરી અંતિ કાલી નાર, નિશ્ચે વરજવી તે ધરબાર. ૩.
- હસ્તાં માલે ખાડા પડે, રામા રંગે પરનર ચડે;
- ચાકંતા જુકંપ અપાર, કામણુ બિચાટ ન કરનાર. ૪.
- પાય તણી વિચકી અંશુલી, દુઠ્ઠી જૂ સાથે નાંવ મળી;
- તે દેહ ભાગણુ જાણો સહી, અસતિ નારી શિરોમણી કહી. ૫.
- અનામિકા પગની અંશુલિ, જામ કનિષ્ઠા પાસે મળી,
- તે દુઠ્ઠી ને ઉન્નત રહે, કંત હણીને અનંગે લહે. ૬.
- અંશુકાને પાસે અડી, કે દુઠ્ઠી કે ઉચ્ચા ચડી;
- તે અંશુલિને એક વિચાર, નારી નાંવ માને ભરતાર ૭.
- કદિ કનિષ્ઠા ચિંટાંશુલી, ઉન્નત જુમિ ન દરસે વળી;
- જરનિ સાથે રમતી તેહ, મનમાં નાંવ આણે સંદેહ. ૮.
- અંતિ ઉંચિ ને નિચિ વળિ, અંતિ જાડિ ને અંતિ પાતળિ;
- અંતિ રોગી અંતિ વક્ર નાર, તે નારી તજિએ ધરબાર. ૯.
- વાપસ જાંઘા નારી મ રાખ, ઘોઘર સ્વર ને પીળિ આંખ;
- પરણી ધર લાવે જીઆલિ, પતિ મારે દસ માસ જ માલિ. ૧૦.
- અંગ અઘોર નાક વાંકડું, જાણે રામ રાયનું ચકું;
- ઉભિ રાખી જીસીત્રા જુએ, એ વનિતા ધર વેરણુ હુએ. ૧૧.
- પીળું વદન ને દેહ જૂતડું, જાપર પગ ને મુખ સાંકડું;
- રાય તણે ધર જામ હોય, પણુ દાસીપણુ પામે સોય. ૧૨.
- લાંબિ દંતિ લાડી મળી, કાક સ્વર ને ઉર્જાજળી;
- હાથ પગે દુઠ્ઠી પાંગળી, મુજાલો રડે વેહેલી. ૧૩.
- ચોપર પાસ અંતે ચોખડી, જાગડ બોલી ને બોખડી;

બાડી કાણી અધર મોડણી, બેઠે નાક મ પરણો વળી. ૧૪.
હડ હડ હસે જૂડણી જુડે જાસે, દરગંધી પરસેવા જસે;
સુખ પામી જે દૂરે રહ્યા, નિરભાગી સ્ત્રિ લક્ષણ દર્શા. ૧૫.

પૂર્વ ચાલ.

જીતમ લક્ષણવતિ હોયની, ધર્મા વલક્ષણ થોવન વેશે;
કુસુમ દડે રમતી થકી, થઇ કુંવરને ચિત્ત પ્રવેશ. મોહની ૧૨.
ચતુરાચે ચતુર ચિત્ત ચોરીયું, ચોરની પરે નાડી તામ;
કુંવર બોલાવણ આવતો, કુંવરીની પાસે જામ. મોહની ૧૩.
વન તર ઘેરે અદશ થઇ, તસે પગસે ચડ્યો કુમાર;
તાપસણી ફલ ચુંટતી, કુંવરી સદે દીડી ચ્યાર. મોહની ૧૪.
પ્રણમી પૂછે આ બાલિકા, લધુ વય તપ સાધે કેમ;
સા બણે કુલપતિને જઇ, પૂછે અમ કહેવા નેમ. મોહની ૧૫.
તવ વૃક્ષ અનેક નિહાળતો, દીડી તપસી વસ્તી ત્યાંહી;
પાંચસે તાપસ આશ્રમા, તિહાં પોહતો ચિંત જીહાંદિ. મોહની ૧૬.
બેઠો સુઅર એક - ટોળીએ, કરે સેવા - તાપસ વૃદ્ધ;
વિરમય પામી તિહાં ગયો, દેખી તાપસ લહે આનંદ. મોહની ૧૭.
આવો આવો કુંવર સુત રાજવી, તુમ દરસેને અમૃત નેત;
એમ કહિ સંપ્રમે જીડીયા, તપસી આલિંગન દેત. મોહની ૧૮.
ધરિ પ્રીતિ બેસાયા આસને, તવ પુછે કુંવર કરિ પ્રેમ;
થઇ તપસી ઠોડ સેવના, ક્યા શું તમે છે નેમ. મોહની ૧૯.
વળી સુઅર તમને નવિંદણે, કિમ પ્રતિજ્ઞાઓ છે એક;
અયવા મંત્રજળે કરી, વચ કરિ રાખ્યો ધરી નેહ. મોહની ૨૦.
એ વાત સકલ અમને કહો, વળી આવતાં દીડી એક;
બાલ કુંવરી તાપસી, કિમ પ્રગટ્યો તાસ વિવેક. મોહની ૨૧.
તવ તપસી કહે એ વાતનો, છે મોટો અતિ વિસ્તાર;
બોજન કરિ ચિર થઇ સુણો, અમે કહિશું સકળ અધિકાર. મોહની ૨૨.
એમ કહિ ગૌરવ બહુધા કરી, જાળ રનાન કરાવે સાર;
બોજન મીઠા ફળ વળી, કદળી શ્રદ્ધ દ્રોષ રસાળ. મોહની ૨૩.

રથ ગેા બાંધી પપ પાચતી, પરમાન તાપસશ્ચિ દેત;
જમતાં અવર ખંખે કરે, દિગ્ધે જલ કુસુમે વાસિત. મોહની ૨૪.
પછે બેસાર વર આસને, તપસી વીરસેન જીવાન;
કહે પૂછી વાત સવે કહે, સૂચુબ્યો મૂલચૂલ વિધાન. મોહની ૨૫.
ચંદ્રશેખરના રાક્ષસાં, ખંડ' ચોથો છઠી ઢાળ;
શ્રી શુંખવીર કહે હબ્યો આતા ધર મગજ માળ. મોહની ૨૬.

દોહરો.

વીરસેન કહે કુંવરને, કરમ ગતિ એસરાળ;
ચિતિત ચિત મનોરથા, કરમ કહે વિસરાળ. ૧.
એક વનમાં તરૂં છીપરે, માળો કરિ વિલસંત;
પખિ કપોત કપોતિકા, બાલક દો પ્રસવંત. ૨.
કંતને કેહેતિ કપોતિકા, આવ્યો તુમ કુળ અંત;
બાધ્યાપ સર સધિ અધ, સકરો છીધ્ધે ભમંત. ૩.
આહેડી સાપે કશો, છુટયું ધનુષ્યધિ બાણ;
લાગ્યું સ્કરને તદા, નિહુ પામ્યા નીરવાણ. ૪.
રવિ ઉદયે નિશિ નિરમમે, જાણ્યું કળ વિકસંત;
ભમર મનોરથ કોશગત, ગળ કળ આહાર કરંત. ૫.
તિમ અમ પ્રગટી વાત જગ, કેહેતાં આવે લાજ;
પણ સજ્જન પૂછે થકે, કેહેવું કરવા કાજ. ૬.

ઢાળ ૭ મી.

(સુંદર પાપ માન તમે સોલ્યું—એ દેશી)

સુંદર રાજપુરીનો રાજ્યો, સૂર્યકાંત અભિધાન હો;
સુંદર રૂપ ધીરજ બળ વેશવે, શોભે થક સમાન હો; ૧.
સુંદર વાત વિવેકી સાંભળો. એ આકર્ષી.
ત્રીશિખરો મણી તેહને, વીરસેન પ્રધાન હો.
સુંદર રાયને રનેહ અતિ ધણો, જ્ઞાનને જિમ જ્ઞાન હો. સુંદર વાત ૨.
મંત્રી નૃપ આણા લહી, જાના ગયા ગિરનાર હો;
સુંદર તિરય સકલ પ્રજાની કરી, ખરથી દ્રવ્ય અપાર હો. સુંદર વાત ૩.

બોજન ઇંડી સુધ રહે, ન સહે બિડી જામ હો;
 સુંદર જયમતિ કહે જામાતને, રહેસ્યો કેના દિન આમ હો. સુંદર વાત૦ ૧૮.
 સાતા થયે અમે કદાવશું, તેડી જાને તિથિ વાર હો;
 સુંદર વીરસેન સજિ સૈન્યથં, કરતાં પથ તિહાર હો. સુંદર વાત૦ ૧૯.
 દૂર ગયા જામ જાણિયા, તવ થઈ સાજી તેહ હો,
 સુંદર નિજ ધરના ગોવાળથ, લાગ્યો પૂરવ નેહ હો. સુંદર વાત૦ ૨૦.
 કામ ક્રીડા રસ રંગથ, રમતી તેહની સાથ હો;
 સુંદર ખડરસ બોજન તસ દિયે, બોલાવે કહી નાથ હો. સુંદર વાત૦ ૨૧.
 ધાત મુજે સ્ત્રી ચરિતમાં, અવર સ્યું જાણો વાત હો;
 સુંદર દોષ વિષય આસક્તમાં, સુખ માને દિન રાત હો. સુંદર વાત૦ ૨૨.
 તસ તાતે જામાતને, તેડાવ્યા તિથિ વાર હો;
 સુંદર રૂપે મોઘો આવીયો, વીરસેન પરિવાર હો. સુંદર વાત૦ ૨૩.
 જયમતિ આદર બહુ દિયે, સા પથ પ્રજુમે પાપ હો;
 સુંદર કહે સ્વામી કાના થઈ, તે સદુત્તમ પસાય હો. સુંદર વાત૦ ૨૪.
 પૂછે સ્વામમુખી થઈ, ચિતે આબ્યો પિસાય હો;
 સુંદર કનક સુમો મોપાલ છે, કંતને માને કાચ હો. સુંદર વાત૦ ૨૫.
 બાલથી નેહ દેખાવતી, કામ ક્રીડા રસ રંગ હો;
 સુંદર પતિરંજન બહુધા કરે, જિમન લહે કાંઈ વ્યંગ હો. સુંદર વાત૦ ૨૬.
 સિધું મહુરત જાવા તથું, તવ થઈ ઘેહેલી તેહ હો;
 સુંદર સુખ લવરી બહુવી કરે, જરમ લગાવે દેહ હો. સુંદર વાત૦ ૨૭.
 હાસ્ય કરે શિર ધૂણતી, નયણે બિહાવે લોક હો;
 સુંદર ભાજન ભાગતી ફેડતી, ધરતિ ખિણમાં શોક હો. સુંદર વાત૦ ૨૮.
 ગુરુ લધુને ગાળો દિયે, વસ્ત્રે ન દાંકે અંગ હો;
 સુંદર વિષુ હેતુ રોવે હસે, ગાય ગીત નૃત્ય રંગ હો. સુંદર વાત૦ ૨૯.
 દાણમાં દક્ષ થઈ કહે, શું થયું મુજને એક હો;
 સુંદર સ્નાન કરી બોજન કરે, ખિણમે ચાળા તેહ હો. સુંદર વાત૦ ૩૦.
 જનક ખેલાર ચિંતવે, કામજી વા વળગ્યા હો;
 સુંદર મંત્રિ વિદ્યાધર તેડિયા, જોવે કરિ આજા હો. સુંદર વાત૦ ૩૧.

વળતા વિજયપુરે ગયા, ઉતરિયા ઉઘાન હો; • •
 સુંદર તસપુર બળ રાગ તણો, જયમતિ નામે-પ્રધાન હો. સુંદર વાત૦ ૪.
 મલણા કરી ધર તેડિયા, જમવા કારણ તેહ હો;
 સુંદર વાત વિનોદે બેસતાં બેઠુને બન્યો અતિ નેહ હો. સુંદર વાત૦ ૫.
 અતિ આગ્રહ કરિ રાખ્યા, પક્ષ લગે નિજ ધામ હો;
 સુંદર નિજ ધર કન્યા એક છે. રૂપાળી તસ નામ હો સુંદર વાત૦ ૬.
 યોવન વયતનુ જગજગે, વર ચિતા દિન રાત હો;
 સુંદર વીરસેન દેખી કરી, ધારી મનમા વાત હો સુંદર વાત૦ ૭.
 પુત્રી દેહ સગપણ કરે, વધશે પ્રીત અત્યંત હો;
 સુંદર જયમતિ અવસર પાળીને, મંત્રિશ્વરને વદંત હો. સુંદર વાત૦ ૮.
 અમ પુત્રી પરજો તમે, જાચના કરી ભંગ હો;
 સુંદર એમ કહિ તિલક વધાવતી, લગ્ન લઈ મન રંગ હો. સુંદર વાત૦ ૯.
 આજીવ કરી પરણાવતાં, ગજ રથ ધન બદ્ધ તામ હો;
 સુંદર કર મોચન વેલા દિગ્ધે, રાગ પણ પૂર ગામ હો. સુંદર વાત૦ ૧૦.
 દેતા દિન તસ ધર રતા, રૂપાળી બર નેહ હો;
 સુંદર મંત્રિ કહે સસરા પ્રતે, જમ્યું અમે દુવે ગેહ હો. સુંદર વાત૦ ૧૧.
 જયમતિ મદૂરત લેછને, કરત સગાઈ જામ હો;
 સુંદર રૂપાળી માંદી પડી, રાગ ગેગ કરિ તામ હો. સુંદર વાત૦ ૧૨.
 માત પિતા આપધ કરે, તિમ તિમ પીડા વિશેષ હો;
 સુંદર શૂન અભવ્યને શુણ નહી, અરિદાનો બિપદેશ હો. સુંદર વાત૦ ૧૩.
 કપટ સ્વભાવિક નારીનું, કાલિદ કળિય ન જાય હો;
 સુંદર તારા ગણુ ગણુનિકરા, નારિ ચરિત્રે મુંબાય હો. સુંદર વાત૦ ૧૪.
 વીરસેનને એમ કહે, દલ ધરી મન માંદી હો;
 સુંદર મુજ ભાગ્યે બિતમ તમે, મળતાં વાધો બિછાઈ હો. સુંદર વાત૦ ૧૫.
 પણ માંદી પડિ આ સમે, ઉપચાર લાગ્યો ન કાંઈ હો;
 સુંદર સસરા સાસુને જઈ નમું, જે મુજ સાતા ચાપ હો. સુંદર વાત૦ ૧૬.
 મન છંજા મનમાં રહી, એમ કહિ રહન કરંત હો;
 સુંદર મંત્રિ સાચું સદહે, રૂપે મોહા અલંત હો. સુંદર વાત૦ ૧૭.

બોજન છંડી સુધ રહે, ન સકે ઊડી જામ હો;
 સુંદર જયમતિ કહે જામાતને, રહેસ્યો કેના દિન આમ હો. સુંદર વાત૦ ૧૮.
 સાતા થયે અમે કહાવશું, તેડી જાનો તિલિ વાર હો;
 સુંદર વીરસેન સજિ સૈન્યથં, કરતાં પથ ચિહાર હો. સુંદર વાત૦ ૧૯.
 દૂર ગયા જમ જાણિયા, તવ થઈ સાજી તેહ હો;
 સુંદર નિજ ધરના ગોવાળથં, લાગ્યો પૂરવ નેહ હો. સુંદર વાત૦ ૨૦.
 કામ ક્રીડા રસ રંગથં, રમતી તેહની સાથ હો;
 સુંદર ખટરસ બોજન તસ દિયે, બોલાવે કહી નાથ હો. સુંદર વાત૦ ૨૧.
 ધાત મુજે સ્ત્રી ચરિતમાં, અવર રચું જાણે વાત હો;
 સુંદર દોષ વિષય આસક્તમાં, સુખ માને દિન રાત હો. સુંદર વાત૦ ૨૨.
 તસ તાતે જામાતને, તેડાવ્યા તિલિ વાર હો;
 સુંદર રૂપે મોઘો આવિયો, વીરસેન પરિવાર હો. સુંદર વાત૦ ૨૩.
 જયમતિ આદર બહુ દિયે, સા પશુ પ્રથમે પાલ હો;
 સુંદર કહે સ્વામી લાના થઈ, તે સહુ ગ્રમ પસાય હો. સુંદર વાત૦ ૨૪.
 પૂછે શ્યામમુખા થઈ, ચિતે આગ્યો પિરાય હો;
 સુંદર કનક સમી ગોપાલ છે, કતને માને કામ્ય હો. સુંદર વાત૦ ૨૫.
 બાલધી નેહ દેખાવતી, કામ ક્રીડા રસ રંગ હો;
 સુંદર પતિરંજન બહુધા કરે, જિમન લહે કાંઈ વ્યંગ હો. સુંદર વાત૦ ૨૬.
 સિંધુ મહુરત જાવા તણું, તવ થઈ ઘેહેલી તેહ હો;
 સુંદર મુખ લવરી બહુવી કરે, લસમ લગાવે દેહ હો. સુંદર વાત૦ ૨૭.
 હાસ્ય કરે ચિર ધૂણતી, નપણે જિદાવે લોક હો;
 સુંદર લાજન લાગતી ફાડતી, ધરતિ ખિજમાં શોક હો. સુંદર વાત૦ ૨૮.
 ગરુ લણુને ગાળો દિયે, વચ્ચે ન દાંકે અંગ હો;
 સુંદર નિજ હેતુ રોવે દસે, ગાથ ગીત નૃત્ય રંગ હો. સુંદર વાત૦ ૨૯.
 લણુમાં દક્ષ થઈ કહે, શું થયું મુજને જ્યેહ હો;
 સુંદર સ્નાન કરી બોજન કરે, ખિજમે ચાળા તેહ હો. સુંદર વાત૦ ૩૦.
 જનક ખેદભર ચિંતવે, લમણ વા વળગાડ હો;
 સુંદર મંત્રિ વિદ્યાધર તેડિયા, જોવે ઠરિ આજાડ હો. સુંદર વાત૦ ૩૧.

દોષ દેવી દેવ જુનામાં, સાકિણી ત્રેત લગત હોઃ
 સુંદર હોમ દવન કરતા ઘણા, જ્યોતિષી મદ ચારંત હો. સુંદર વાન૦ ૨૨.
 દેવ દેવી બહુ માનીયાં, પણ ન થયો ગુણ તાસ હોઃ
 સુંદર દિન કેતે મંત્રિ ધરે, લાજ સ્વસુર મૃગ વાસ હો. સુંદર વાન૦ ૩૩.
 ચોથે ખડે સાનગી, નારી ચરીત્રની દાગ હોઃ
 સુંદર થી શુભચીર વચન સૂણી, છડે એ જંગલ હો. સુંદર વાન૦ ૩૪.

દોહરો.

- | | |
|---|-----|
| પાર ન આવ્યો રાગનો, સાસરિયે રહેદાણુ; | |
| રાયની આણા પાળવી, એક હાંસી ને દાણુ. | ૧. |
| વહુ પિયર નર સાસરે, સજમિયાં સદવાસ; | |
| એતાં હોય અળખામણાં, જો મડે ધિર વાસ. | ૨. |
| રૂપવતી ને મહાસતી, પ્રિય વચ રાગ ધરાય; | |
| તસ મહા કષ્ટ દશા પડી, દેખી મુજ ન સકાય. | ૩. |
| જામશું પાછા નિજ ધરે, મુખ દેખાડીશ કેમ; | |
| મિત્રાદિક હાંસી કરે, આવ્યા એમના એમ. | ૪. |
| એકે દિશિ સૂજે નહીં, પણ જાણું નિરધાર; | |
| દેવ નચાવે તિથિ પરે, નાચણું આ સંસાર. | ૫. |
| સસરાને કહે જામશું, જામ ખરી સાતા થાય; | |
| તવ કાલાંતર આવશું, એમ કહિ પથ ચઢાય. | ૬. |
| દિન કેતે નિજ પુર જામ, રૂપે મોલો તેહ; | |
| કુળ દેવાદિક માનતા, પૂજા કરે સતિ નેહ. | ૭. |
| સકુનિક જોશી લોકને, પછી કરાવે જાંપ; | |
| મુખ માગ્યું તસ ધન દિયે, દષ્ટિ ગગનો વ્યાપ. | ૮. |
| પગપગ પૂછતો ફરે, કામગ્રાંહે પીડેલ; | |
| કુકડવેલેને નરગદિલ, માને મોહન વેલ. | ૯. |
| મિત્ર સંવિદ્ય વણિકને, પૂછે નારી નિચાર; | |
| તે ભણે પરનર લંપટી, નારિ ઉપર શો ખ્યાર. | ૧૦. |
| ગુમ દેખત માંદી પડે, વળેતાં હોવે સજા; | |

રક્ત થઇ રહેશે નહિ, એ અસતી નિર્લજ્જ. ૧૧.

નારી ભમાડ્યા જે ભમ્યા, તે દુખિયા સંસાર;

અમતી ચરિત કંઠે ધણા, વેશ સુણો અધિકાર. ૧૨.

ઢાળ ૮ મી.

(ગોવાળીયા રમેા મારખડો મેલડીને—એ શત)

મુથ સજ્જન રીખામણ કહું, અનિ સરલપણું નહિ સાર;
રસીલા રમેા રમણી રસ મેલેલીને. એ આંકણી.
તર સરલ સજ્જન જન હેદતા, તો કિમ કરિ માને નાર; રસીલા રમેા ૧.
કવિ વાંચે કથા જી ધે સલા, તે સવિ વક્તાને વાંક; રસીલા
કિમ દેવે નારી પતિવ્રતા, જેહને હે માટી રાંક. રસીલા રમેા ૨.
શુભ દેખી પરીક્ષા કીજીએ, મું કરિએ કુળ રૂપ ભાતિ; રસીલા
એહાથીસ સંભમ દષ્ટીએ, વળિ એવી જનમની રાતિ. રસીલા રમેા ૩.
હિનમાર્ગી જનિ દિજ મૂખો, આગરાજ ને કપટી ચિત, રસીલા
નારી ભરજોવન અન્યરતી, નરને નવિ 'ધરવા ચિત. રસીલા રમેા ૪.
એક તિલકપુરે વાંચ વસે, 'નારાયણ નામે સાર; રસીલા
તસ કુવટા કોટિ કપટભરી, હે પદા નામે નાર. રસીલા રમેા ૫.

ચંદ્રકાં

અથવ્યનું માધવગર્જિત ચ ॥ હ્રીણાં ચરિત્રં મહિત્યતા ચ ॥

અથર્પણસ્વાતિદિવર્પણવા ॥ દેવો ન જાનાતિ કુલો મનુષ્યા. ॥૧॥

एते धारिकणान् किरति पुरुषान् कर्पति नामोधराः ॥

शैलाशाङ्खलमुद्गमन्ति न मृजंत्येप्नरानायकान् ॥

त्रैलोक्येतरयः फलानि सुवेतेनैवारममेजनात् ॥

धात. कातरमाल पापी कुलटा हेनोस्त्वयाકે દ્રુતં ॥ ૨ ॥

પૂર્વ આલ.

એક દિન પરદેએ દિજ ચલ્યો, રહિ નારી ધર નિયંક; રસીલા

એક નરશું રગરસે રમી, અમતી નિશિ થયન પથ્થંક. રસીલા રમેા ૬.

તસ પાડાસણ લાલી નામે, નિન ચિખામણ દિએ નાસ; રસીલા

મું અવગા એવે ખ્યાવ ધણા, કાઈ દિન હોય તુજ વિનાચ. રસીલા રમેા ૭.

- પણુ શિખ ન માને કાઇ તણી, જે વ્યસની થયાં નરનાર; રસીલા૦
 ઝોાં છું પયપાનથી ઝોાસરે, શિર લાગે ડંડ પ્રદાર; રસીલા રમે૦ ૮.
 દોષવરસે પનિ ધર આવિયો, સ્નાન બોજન ભક્તિ ત્રિધાય; રસીલા૦
 કટિ બાળ નિશિ વેળાં ચલી, નામ પિપર સુરાલય જાય. રસીલા રમે૦ ૯.
 પૂર્વે સંકલિત જર તિહાં, મળિયા આવી એકાંત; રસીલા૦
 મૃત જુમિ હવિ તેહની સાથે, રંગભોગ વિલાસ કરંત. રસીલા રમે૦ ૧૦.
 સા કામાંધી પાછી વળતાં, રમે બાલક પડિમા સાથ; રસીલા૦
 તથા પુત્રને પડિમા કર મહી, ધર આવિ જુએ નિજ દાય. રસીલા રમે૦ ૧૧.
 તવ પૂછે પતિ પ્રતિમા કીસિ, સા બોલી વિચારી એમ; રસીલા૦
 તમે દેશાવર જળ ચાલિયા, તવ મેં કરિ માનતિ પ્રેમ. રસીલા રમે૦ ૧૨.
 સુરદેવ પક્ષને એમ કહ્યું, આવશે જ્યારે પ્રાણનાથ; રસીલા૦
 સુરતિ મેળો કરશું જ્યારે, પૂજા કરશું પતિ સાથ; રસીલા રમે૦ ૧૩.
 પણુ અસુર થયું તમે શ્રમ બધો, તિણે મેં જઇ પૂજા કીધ; રસીલા૦
 પૂજારે ધરાણે સુત કિયો, તુમ પૂજન પડિમા દીધ. રસીલા રમે૦ ૧૪.
 તુમે પડિમાની પૂજા કરો, પછે જઇ સુત લાવું ગેહ; રસીલા૦
 પાછી પડિમા તસ આપીએ, કરી ત્રિમે પૂજા નેહ. રસીલા રમે૦ ૧૫.
 હવિ પડિમા પુત્રને લાવતી, જુએ નારી ચરિત્ર અથાહ; રસીલા૦
 દિજ જણે રાગી મહાસતિ, મુજ ઉપર થી છે ચાહ. રસીલા રમે૦ ૧૬.
 વઠેલીશું સુખ માનતો, ગયો એક દિન વનફળ કાજ; રસીલા૦
 તિહાં થંભ પડ્યો એક કાષ્ઠનો, દીઠો લીધો શિર સાજ. રસીલા રમે૦ ૧૭.
 વળિયુઅ ફળ લેઇ ધર આવિયો, રમે ધરમાં જરશું નાર; રસીલા૦
 બોલાવી આવી તતખીણે, ધર મધ્ય છુપાડી જર. રસીલા રમે૦ ૧૮.
 દિજ બેઠો ધરને બારણે, ચિંતાતુર ગઇ સખી પાસ; રસીલા૦
 લાલીની શિક્ષા ચિત ધરી, થઇ ગેહલો રચિયો પાસ. રસીલા રમે૦ ૧૯.
 મસ્તક ઉઘાડે નાચતી, વળી હસતી દેતી ગાળ; રસીલા૦
 જિમ તિમ મુખથી લવરી કરે, ફરે ગથા કહે દેઇ તાલ. રસીલા રમે૦ ૨૦.
 કાંઇ લાલી કહેતી બાપડી, છું અવળા ખ્યાલ મ ખેલ; રસીલા૦
 અમ્મા બપાંદાંધી લાગ્યો લાકડું, તિહાં તિહાં જઇ મેલ. રસીલા રમે૦ ૨૧.

દિવસ ચિંતાહર વિસ્મય થયો, લકડાં જૂન વળગ્યું હરમ; રસીલાં
 લોક વચ્ચે કાજ હિપાડીને, ગયો મુકવા તે વન ઠામ. રસીલાં રમોં ૨૨.
 પદમાએ જાર નસાડીઓ, લાટજી આંખા નિજ ગેહ; રસીલાં
 દિન ખીજે આમૃડા ચેત્તે, સા પૂજી કુસુમે તેહ. રસીલાં રમોં ૨૩.
 કર જોડીને એમ માગતી, મુજ કંતને કરજો અંધ; રસીલાં
 નિત નિત પૂજે જમ એમ કહે, દિવસ ચિંતે સ્થો પ્રતિજ્ઞ. રસીલાં રમોં ૨૪.
 આમૃડા પૂઠે જમ રેલા, દિવસ ગુપ્તપણે દેખાંત; રસીલાં
 સા આવી કુસુમે પૂજતી, તવ રવર બેઠે સ વઢાંત. રસીલાં રમોં ૨૫.
 હે પદ્મા નિત મુજ ભક્તિ કરે, હું તુડી તું વર માગ; રસીલાં
 ભણે સા મુજ પતિ અંધ કરો, મુજ જારનો ફાવે લાગ. રસીલાં રમોં ૨૬.
 કહે દેવી પુત્રી સાંભળો, પતિને દેજો ધૂત શુદ્ધ; રસીલાં
 જમ જમ ધૂત આવે બહુ બહુ, તિમ તિમ ધારો તે અંધ. રસીલાં રમોં ૨૭.
 સુશિ ધરજમ નિત બહુ ધૂત દિવસે, બોળન માંહી ધરી પ્રેમ; રસીલાં
 નિમ દિન પ્રતે દિવસ કહે નારિને, નમને નવિ સુજે કેમ. રસીલાં રમોં ૨૮.
 ધરિ હૃદય આમૃડા નિત પૂજે, દિવસ પણ ધૂતથી બળ સાર; રસીલાં
 એક દિન કહે અંધ થયા અમે, નવિ દેખાયે ધરનાર. રસીલાં રમોં ૨૯.
 સા જરથું રમે નિત રંગથું, નિશિ દિન આવે ને જાવ; રસીલાં
 નિદ્રાભર નિશિ બહુ એકદા, દિવસ કંડ લેધને ધાવ. રસીલાં રમોં ૩૦.
 કંડે કંડે કરીને હણ્યો, સજ નાખ્યું ગોખને હેડ; રસીલાં
 બણે નારિને એમ કર્યો પ્રી, તુમને પણ કરથું ઢેક. રસીલાં રમોં ૩૧.
 એક દિવસે ભિક્ષા કારણે, આંખો યોગીસર એક; રસીલાં
 સા ભિક્ષા દેતાં મોહ રૂહી, દેખી રૂપે અતિરેક. રસીલાં રમોં ૩૨.
 યોગી જતાં સા સાતમે, માળે ચઢી જાવે તાસ; રસીલાં
 પૂર બાહીર ટેકરી બપરે, દાઢા યોગી રહેવાસ. રસીલાં રમોં ૩૩.
 નિશિ કંતને નિદ્રાવશ કરી, ગણ રત્ને સા તસ પાસ; રસીલાં
 પ્રાર્થન કરતાં યોગી બણે, આવી પણ જાઓ નિરાશ. રસીલાં રમોં ૩૪.
 સા કહે સામાટે એમ વદો, બણે યોગી તું પરનાર; રસીલાં
 અમે ધરનારીથી વેગળા, વશિ તપ કરિએ સંચાર. રસીલાં રમોં ૩૫.

સા પાછી ધર આવી કરી, તરવારે કંત હણુંત; રસીલા ૦
 યોગી પાસે જઈ એમ વહે, હું પર શિ નહિ તમે કંત. રસીલા રમે ૦ ૩૬.
 બહો યોગી કીણી રીતે કહો, મેં માર્યો વહે ભરતાર; રસીલા ૦
 મો બહો તુજ મુખ જોવું ન ઘટે, જગમાં છું પાપણી નાર. રસીલા રમે ૦ ૩૭.
 વલખી પછી ધર આવીને, કરે રોતી શૌર ખડાર. રસીલા ૦
 બહુ લોક મળ્યા તવ જોત્રતી, પિઉ મારી નાઠો ચોર. રસીલા રમે ૦ ૩૮.
 પરભાતે સતિ થઈ નીકળિ, સુતને કંપા પીયરવાસ; રસીલા ૦
 ચેહમાં પતિયું ભેગી બળી, જુઓ નારીચરિત નર પાસ. રસીલા રમે ૦ ૩૯.
 ચોથે ખડે કહી આઠમી, એ દાળનો લહિ આરગદ; રસીલા ૦
 શુભવીર વિવેકી પ્રાણીયા, ધરજ્યો ફેલવટ મર્યાદ. રસીલા રમે ૦ ૪૦.

દોહરા.

- | | |
|--|----|
| મિત્ર વચન દિત શિખનાં, ન રૂચ્યાં ચિત મન; | |
| દ્રષ્ટી રાગ વસ પ્રાણીયા, માને નહિ સંસાર. | ૧. |
| વિજયપુરે રૂપાળીના, કહું સુશ્રુણ્યો અધિકાર; | |
| વીરસેન ગયા પછે, આપે થઈ હું શિઆર. | ૨. |
| માતપિતા હરખિત થયાં, પણ પકડે બહુ કાળ; | |
| જબ દ્રઢ નિરજન થાય રથે, તેડવશું તતકાળ. | ૩ |
| એણે અવસર એક યોગણી, આવી બીક્ષા હેત; | |
| રૂપાળી અતિ ભક્તિયું, સુંદર ભોજન- દેત. | ૪. |
| એમ નિત નિત ધર તેડતિ, રીજવીને પૂછંત; | |
| માય પસાય કરી દિયો, જિમ હુએ દુશ્મન અંત | ૫. |
| સુણી યોગણુ રાગે કરી, લોકહનું વલયું કીધ; | |
| અરક મધા યોગે ધડી, મનિને તસ દીધ. | ૬. |
| એ વલયું નરનારિને, કંઠ ધરે કપિ હોપ; | |
| રૂપાળી લેછ હરખશું, ગ્રામપણે રહે સૌમ. | ૭. |
| દિન રૂતે જયમતિ હવે, તેડવે જામાત; | |
| આબ્યા આદર બહુ દિએ, સહુને હરખ ન માત. | ૮. |

~ ઢાળ ૯ મી.

(કરમ ન છોટે રે પ્રાણીયા—એ દેશી.)

- રૂપાળીશું રે મોહિયો, વીરસેન પ્રધાન;
 પીતલ સોવન સમ ગણી, કાચ તે હીરા સમાન. ૧-
- ધિગધિગ ત્રિપથી રે જીવને, રાગ રમાડવો નાગ;
 નારી નાગજી, જોડે ડર્યા, ગાર્હડિ મંત્ર ન લાગ. ધિગ ૦ ૨-
- કામ કીડા સમે કલને, રીજવતી બણે એમ,
 વાહાડીને કરી વેગળી, દિવસ ગયા બહુ કેમ. ધિગ ૦ ૩-
- સ્વામી વિયોગ અમિ બળી, અંતર દુખ બરપૂર;
 વિરહ વ્યથાએ રે દૂમળી, અન્ન ઊંઠક ચર્પા દૂર. ધિગ ૦ ૪-
- તુમ સરિખો પતિ પામીને, મુગ મન મોહ બરાધ,
 લોક બણે એ ઘોઢેલી યર્ષ, ખિજી કાખીણી આન્ય. ધિગ ૦ ૫-
- મંત્રી સાચું તે સદહે, વસિયો વશ યર્ષ તાસ;
 ચાલો ધર કેહે અન્યદા, જોઇ મદૂરત ખાસ. ધિગ ૦ ૬-
- પણ પ્રતિમ એક સાંભળો, અમ ધર દક્ષ ગોપાલ;
 માંગી લેજ્યો છે કામનો, સવિ કામે ઉજમાળ. ધિગ ૦ ૭-
- પંથે મારગ ભૂમિયો, શીઘ્ર પમાડશે ગામ;
 ભક્તિવંત સાહેબ તણો, ગોવિંદ એકલું નામ. ધિગ ૦ ૮-
- નીકળાતાં મુગ તાતની, પાસે માગજો એક;
 લેઇ સાથે તે ચાલશું, માન્યું મિત્ર એ તેહ. ધિગ ૦ ૯-
- મદૂરત સિર, સસરાંદકે, કીધો બહુ સતકાર;
 વઢાબૂવણ હય ગજે, દાસિ દાસ પરિવાર. ધિગ ૦ ૧૦-
- તિથિ વેળા કહે મનિજી, અનુચર અમ દિવ્યો એક;
 ગોવિંદ ગોવાળ છે તુમતણો, અમ કામે થું વિવેક. ધિગ ૦ ૧૧-
- સાંભળી તેડિને તસ કહે, જા રે જમાણની સાથ;
 નિશિ દિન સેના મ બૂલજો, આજથી એ તુજ નાથ. ધિગ ૦ ૧૨-
- નિસુણી તે પણ હરખિયો, કહે તુમ વચન પ્રમાણ;
 વેદે મન ગમતું કહ્યું, કરતો સાથે પ્રવાણ. ધિગ ૦ ૧૩-

- રૂપાળીને રે ચાલતાં, વસ્ત્રાદિકાં અલંકાર; .
 આપી માતા પિતા દિગ્ધે, હેતુ ચિખામણ સાર. ધિગં ૧૪.
 પતિવ્રતા વ્રત પાળજ્યો, ભર્તા રેવ સમાન;
 સસરા સાસુની સેવના, નણુંદ દિવર બહુ માન. ધિગં ૧૫.
 જમજ્યો જમાડીને સર્વને, શોક્ય સહોદરી જન્ય;
 એમ અમ કુળ અણુઆળજ્યો, સિનેલજ્જા મડાણ. ધિગં ૧૬.
 પુત્રી રવેરિણી જન્યતાં, પણ ચિક્ષા હીત આણ્ય.
 વરરથે ધન અતિજળ ભયો, ન જુએ કાણ કુકાણ. ધિગં ૧૭.
 જોડી હાથ રૂપાળીકા, મીખ ધરે નમી માત;
 વચે જગતને જે વચા, તેહને કુણ માત તાન. ધિગં ૧૮.
 મલણા લેતાં તે ચાલતાં, પંથ સિરે હુશીઆર;
 વૌક્ષાવીને પાછા વળ્યા, સસરાદિક પરીવાર. ધિગં ૧૯.
 બહુ અસવારે રે પરિવયો, મંત્રી સાથ સામંત;
 રૂપાળી રથ બેસતી, વેગે ગોપ દાકિંત. ધિગં ૨૦.
 ત્રીજો દિન નિશિ ઉતપાં, શુભવપૂરણક ગામ;
 વન તરે સુંદર જોધને, સેન્યે કીયો વિરામ. ધિગં ૨૧.
 અંદ્ર કિરણ રજની જગે, ફરતાં જ પતી જામ;
 તરતજ જતાં પન્નગ ડર્યો, નારી પડી તેહ હામ. ધિગં ૨૨.
 હાહાકાર મંત્રી તણે, સુભટ સવે તિહાં આવ;
 રાગે મંત્રી મુઝાં લહે, શીતળ જળે સજ ચાપ. ધિગં ૨૩.
 જોયે મંત્રી રેહા પ્રિયે, મેહુલી મુજ રણ માંદિ;
 પ્રાણ આધારી છું કિહાં ગમ, મરણુ નિશ્ચય આંદિ. ધિગં ૨૪.
 રોતા સુભટ સકળ તિહાં, રૂઝ કરતા ઉપચાર;
 મંત્ર મણી જડી ઓપધે, ન પડ્યો ફેર લગાર. ધિગં ૨૫.
 એહ ખડકી લેખ નારિને, મંત્રી જળવાને ધાપ;
 એણે સમે વનમાં સાધુ રહ્યા, કરતા સુન સગપ. ધિગં ૨૬.
 સાર સુણી મુન આંવિયા, જોયે મ કળે રે દાહ;
 અરે લોવવાઈ સુન જાણે, આંવિયો ગરડ ઉચ્છાપ. ધિગં ૨૭.

- દેવે નાગ બોલાવિયો, યુશી લિધું વિખ તાસ;
સજ થેષ સદ્ધૂચિતથું, મત્રિ પામ્યો ઉલાસ. ધિગ૦ ૨૮.
- મુનિ ચરણે નખી ન પતી, રાતિ વસ્યા વન માહિ;
રવિ ઉદયે સદ્ધૂચિતથું, નારી ગણે ધરિ ખાહિ. ધિગ૦ ૨૯.
- અરધે મારગ આવિયાં, દીકાં નિરમળ નીર;
નમ્ર જળ વેહેતા પ્રવાહથી, તડ ગદ્ગદ સુસમીર. ધિગ૦ ૩૦.
- બોજન વેલા રે દેખિને, સૈન્યે દેરા તે દીધ;
બોજન સામગ્રી સદ્ધૂ કરે, દપતિ બોજન કીધ. ધિગ૦ ૩૧.
- શ્પાલી કહે કંતને, ચાલો નમ્ર તરે જલ;
દીકા કારણે એકલા, કરશું ગેળા આનંદ. ધિગ૦ ૩૨.
- સૂગી મંત્રી રથ ભેડીને, સારથી સાથે ગોવાળ;
ખીજા ભટ નમ્રતર રથા, લજ્જા ભય લહી તાલ. ધિગ૦ ૩૩.
- દપતિ નમ્રજળ - ખેલતાં, રથ ગોવિંદને હાય;
જળ ખેલી વન કંદેરે, પેદા કાઈ ન સાથ. ધિગ૦ ૩૪.
- રથ ચઢિદિશિ ગોપ દેરવે, જ પતી ખેડે એકાંત;
એક પહોર જળ વહિ ગયો, ચિંતા સુખદ કરત. ધિગ૦ ૩૫.
- દગ્ધિય લગે નવિ નીકળ્યા, આ અટવિ ભયકાર;
રમતા મુગ્ધરસે ભયાં, ખમિએ કતી તે વાર. ધિગ૦ ૩૬.
- સંકિત ચિત મુકાદ થઈ, ગોપને કરત પોકાર;
તિક્કુ જાણી માહિ એક જણે, કીતર નાખ્યો ભગાર. ધિગ૦ ૩૭.
- સુખદ સવે વન પેસીને, પાદપ નમ્ર જળ નેય,
દપતિ હય રથ સારથી, દીકાં સુખદે ન કેય. ધિગ૦ ૩૮.
- મંત્રિ ખડગ પડી ભૂનળે, લીધી સંકિત ચીત;
ગોપ ગવેખ્યો ન દેખિયો, જાણ્યું નમ્રજીવ ચરિત. ધિગ૦ ૩૯.
- કરત વિકલ્પ સૂઝાટ મળી, ભેટા પગલા તે માહિ;
દખિ પગજીવ ન દેખિયા, સૈન્યત નિશિરજા તાહિ. ધિગ૦ ૪૦.
- ત્રીપામાં ચાલ પામજીવ, વીતિ પ્રગટયો વિખાત;
સૈન્ય શોકાતુર ચાલતાં, રાજપુરે સદ્ધૂ જાત. ધિગ૦ ૪૧.

વાત બનિ કહી જૂપતે, કરતા નૃપ બદ્ધ બેદ;	
ગામ કામ ભટ મોકલ્યા, પશુ ન જડ્યો કાંઈ બેદ.	ધિગ૦ ૪૨.
બાળ રનેહી વિયોગથી, કરતો રાપ વિલાપ;	
મંત્રી કુટુંબ રદન કરે, પ્રગટ્યા પૂરવ પાપ.	ધિગ૦ ૪૩.
દિન કેતે હવે જૂપાત, યાપિ અવર પ્રધાન;	
રાત્ર્ય કાજ સહુ ચાલવે, ગાવે મંગળ ગાન.	ધિગ૦ ૪૪.
ચોથે ખડે દેખાડ્યો, નવગી દાળો અનંગ;	
શ્રી શુભવીર વચન સુણી, છડો કુલદાનો સંગ.	ધિગ૦ ૪૫.

દોહરો

વીરસેનને જૂપતિ, સંભારે દિન રાત;	
સમરંતાં ઉપગાર તસ, વીત્યાં વરસ તે સાત.	૧.
બાહુગર એક અન્યદા, ગીત કળા નૃત્યકાર;	
વાનર ટોળું લેખને, આખો નર્વાર મજાર.	૨.
રાજ કચેરીએ માડિજો, નાટક કપિનું સાર;	
વાનર વાનરી નાયતાં, અંતરે હું હુંકાર.	૩.
વાગ વળવે કપિ મળિ, મિલજ્યાં મુઠ્ઠ કરંત;	
સુંબન આસિંગન કરે, નવ નવ વેશ ધરંત.	૪.
રાજસભા રંજિત યર્ષ, દિવ્યે નૃપ વંજિત દાન;	
મુખ્ય કપિ વિકસિત નયન, રામને કરે ના માન.	૫.
આંસુ ધારા વરસતે, જૂપને ચરણ નમત;	
વાર વાર પપ વળગતો, વિરમય રાપ લહંત	૬.
નર વાચા નવ દિસકે, ધિક પશુનો અવતાર;	
દયા દૌતકે વિક્રમ લિધું, ટોળું નિજ દરબાર.	૭.
શિક્ષા રક્ષા કારણે, અધિકારી ધર દીધ;	
અવસરે નાય નયાવિને, આસ અધિક તસ દીધ.	૮.
નવ નવ જૂપણુ કપિ તણા, નિજ ધર કરિ સોનાર;	
બેટ કરી જઈ રામને, નૃપ કરે તસ સતકાર.	૯.
નિજ હસ્તે કપિ મુખ્યને, અંગ ધરે અધકાર;	

લોહ વલય તવ દેખિયું, કંઠ ધરંત જળ હાર.	૧૦.
નૃપ વચને તે સોનિયે, ભાગી કાઢ્યું જમ;	
વિરસેન પ્રગટ્યા તદો, કરે નૃપને પરજામ.	૧૧.
વીરમય સર્વ સભા ચઇ, તાસ કુટુંબ મતંત;	
મંત્રિ રેતો નવિ રહે, નૃપ તસ કંઠ લગંત.	૧૨.
ધિર કરિ આસન થાપિયો, વાજે મંજળ તૂર;	
નૃપ કહે આ અચરિત કિર્યો, તે ભણે રાધ હજૂર.	૧૩.

ઠાળ ૧૦ મી.

(તોરણથી રથ ફેરવી હો લાલ—એ દેસી.)

રસેન કહે રાધને હો રાજ, કરમ ગતિ અસરાળ મેરે સાહિયા;	
રિયપણું કરમે લયું હો રાજ, કીધા તમે ઉદાર. મેરેં તિરિયં	૧.
ના કૃપણને ધનપતિ હો રાજ, નીચ ભીચ નરનાર; મેરેં	
ત્રે વશિક દિગ નૃપ પુત્રે હો રાજ, હું કરમે નૃપહાર. મેરેં તિરિયં	૨.
ગોચર સન મનોરથે હો, કવિ વયણે નારંત; મેરેં	
વિ સ્વપનમાં કોઇ દિને હો, ખિણમાં દેવી કરંત. મેરેં તિરિયં	૩
ક સગ વિદોગા વચે હો, વળગે જિમ વછ માય; મેરેં	
મ પૂરવકૃત કર્મજો હો, કરતાને વસગાવ. મેરેં તિરિયં	૪
મ ગતિ મુજ સાંભળો હો, સુખદ મુખે સુશિ વાત; મેરેં	
અંતર વનગત લગે હો, કહું આગમ જો થાત મેરેં તિરિયં	૫.
કન વને નોતન મિત્રા હો, જાણી સનિ રનેહાળ; મેરેં	
ક વયણે માદિયો હો, મલયાનીલ સુખકાર. મેરેં તિરિયં	૬.
પદસવ વર વેલડી હો, સુરખિ સુમન નવરંગ, મેરેં	
કેલા દહુકા કરે હો, મુજ મન વ્યાપ્યો અનંગ. મેરેં તિરિયં	૭.
ક વયણે તવ સા કહે હો, ખિણગર રમિયે સ્વામ; મેરેં	
વો દ્રાખને મંડપે હો, દુમ અમ મન વિસરામ. મેરેં તિરિયં	૮.
સ વયણે મિહુ તિહાં ગયાં હો, અંધાર પ્રસિદ્ધ અંધાર, મેરેં	
રત કિડા સુખ ભણ હો, બેઠિ ચિત સવિચાર. મેરેં તિરિયં	૯.
હવે તિહાં કપિ દેખિને હો, બાળે મુંજને એમ; મેરેં	

માંદી તથા તમે જન્મ ગયા હો, બીજી વાર ધરિ પ્રેમ. મેરેં તિરિયં. ૧૦.
 સજ યજી તુમ વિરહથી હો, ખેદ ભરે રહું જામ; મેરેં
 મુજ ધર બિક્ષા કારણે હો, આવી યોગણિ તામ. મેરેં તિરિયં. ૧૧.
 ગઠિ ઔપધી બહુવિધા હો, દીડી તેહની પાસ; મેરેં
 વિદ્યા વિધિ લહિ મે દિયો હો, ભોજન ભક્તિ વિલાસ મેરેં તિરિયં. ૧૨.
 આદરથી નિત આરતી હો, પ્રીતિ જની તે સાથ; મેરેં
 પૂજતા મેં ભાખિયુ હો, છે મુજ નેહી નાથ મેરેં તિરિયં. ૧૩.
 મેળો કિમ દિન સપજે હો, રાગ કરે અંતરાય; મેરેં
 અહવું કાંઈ દિલ ધરી હો, દખની સુખભર કાય મેરેં તિરિયં. ૧૪.
 વણિ મુજ પિઉને કોઇના હો, ઉપદ્રવ નવિ યાય; મેરેં
 તવ સા પૂરણ પ્રીતિયે હો, વયણે એમ ઉચરાય. મેરેં તિરિયં. ૧૫.
 સરવ કામ હું કરિ ચકું હો, મુજ ચિર કાય ધરંત, મેરેં
 કહે તુજ ગેગ ન કન્દિ હુવે હો, વળી તુજ સુખિયો કંત મેરેં તિરિયં. ૧૬.
 પણ વન રણ અરિ સંકટે હો, વાધ આદિ ભવનાથ; મેરેં
 હેતે વક્ષય દેઈ એમ કહે હો, તુજ પતિ કંઈ વિનાથ મેરેં તિરિયં. ૧૭.
 મંત્રશું ગર્જિત ઔપધિ હો, છે અવધવ લધુ ખાસ; મેરેં
 શિવવંદનું તુમને સદા હો, બીજી નહિ મુજ આસ. મેરેં તિરિયં. ૧૮.
 શીતળ વન નિદ્રા કરો હો, હું બેડી તુમ પાસ; મેરેં
 વિધન હરણ વલ્લુ કવો હો, આસીસે સખાતમ. મેરેં તિરિયં. ૧૯.
 પ્રેમ વચન રાગે જડ્યો હો, સાચું માની તામ; મેરેં
 સ્મરત અમ સુતો તદા હો, પાગ્યો નિદ્રા જામ મેરેં તિરિયં. ૨૦.
 હવતી સા મુજ કહમે હો, સોહવું વલ્લુ તેહ; મેરેં
 સર્વધાતી પયડી કહી હો, પૈરણી નિદ્રા અહ. મેરેં તિરિયં. ૨૧.
 જાગ્યો કપિ રૂપે યયો હો, દીડી કપિની, દેહ; મેરેં
 જે દવ લખ્યો ચિહું દિગે હો, જોતાં ન દિહી તેહ. મેરેં તિરિયં. ૨૨.
 મેં જાણ્યું ગણ છેતરી હો, કીધો કપિ તિરિ પક્ષ; મેરેં
 મિત્રની સિખ ન સિર ધરી હો, રૂલ પાગ્યો પરતક્ષ. મેરેં
 તમ પત્રમે ધાઈ મળ્યો હો, સહજોપ; મેરેં

દેખી દીન જીવુ જોઈ રહ્યો હો, તવ સા બણે ધરિ કાપ મેરેં તિરિયં ૨૪.
 ઝે મુઠ કપિ યધ શુ જીએ હો, એકપખો શો નહ; મેરેં
 પિયાય યઈ કેડે પડ્યો હો, પાખો તસ કૂજ અહ. મેરેં તિરિયં ૨૫.
 જનમથી એ મુજ સાહિબો હો, તનમન સુખા સનાથ; મેરેં
 ચોરપરે ચઠીરી વિચે હો, તે એક ઝાલો હાથ મેરેં તિરિયં ૨૬.
 રવેઝાચારણી હુ સદા હો, નહિ તુજ ચરા જેહેનાર, મેરેં
 વિશ્વાસ દેવા કુટુંબને હો, તુજશું નહ ઉપચાર. મેરેં તિરિયં ૨૭.
 શેગટ મદ મથીસ યધ હો, કાઠ્યો તને દોષ વાર; મેરેં
 જોગણિ દત મને કરિ હો, કીધો વિરિ અવતાર. મેરેં તિરિયં ૨૮.
 શીખામણુ સાગી હવે હો, બટકો વાનર માહિ, મેરેં
 અમે ધન લેષ તાતણું હો, બેગવશું સુખ જાહિ. મેરેં તિરિયં ૨૯.
 જારે કપિ શું જોઈ રહ્યો હો, રામ ગોવીંદ તુ રાક; મેરેં
 ત્રિજી વાર શિક્ષા જડી હો, 'નથી અમારો વાક. મેરેં તિરિયં ૩૦.
 એમ કહી રથ જોડિયો હો, કોઇક દિશિ ઉદેશ, મેરેં
 રીસે શલ બરિ દોષને હો, નજે વિદ્યાં રિશેષ. મેરેં તિરિયં ૩૧.
 ગોપે શિર અમિ ધા દિયો હો, હું મુર્જિત શૂપાત, મેરેં
 શિત પવન નિશિ ઉઠ્યો હો, જાણું ન પંથની વાત. મેરેં તિરિયં ૩૨.
 મુથપતિ હણિ હું થયો હો, વાનરનો સિરદાર; મેરેં
 ખાજીગરે એક દિન મલો હો, કુટપાસ રચનાર. મેરેં તિરિયં ૩૩.
 નિત્ય શિખાવી બહુ કળા હો, નયવી ગામેગામ; મેરેં
 તુમ પાસે આવ્યે થકે હો, પાખો નર બવ કામ. મેરેં તિરિયં ૩૪.
 દસમી વીધમી એ કહી હો, ચોથે ખડે ઢાળ; મેરેં
 શ્રી શુભવીર મુખી સદા હો, ન પડે જે મોહ જાલ. મેરેં તિરિયં ૩૫.

દોહરો.

- સગીવ બચા મુણી તૃપ બણે, ખેદ ન કરવો કાપ;
 બાવિ -પદારથ આગળે, ઉલ્લસ નિષ્કળ હોય. ૧.
- મણુ છું પૂરણુ આજીએ, આખો નિર્જંઘરવાસ;
 રૂઝી નારી રાક્ષસી, જીવિતની થી આશ. ૨.

- માંદી તણ તમે જન્મ ગયા હો, બીજી વાર ધરિ મેમ. મેરેં તિરિયં. ૧૦.
 સજ ચપ્તુમ વિરહથી હો, ખેદ ભરે રહું જામ; મેરેં
 મુજ ધર ભિક્ષા કારણે હો, આવી યોગણિ તામ. મેરેં તિરિયં. ૧૧.
 ગઠિ ઔપધી બહુવિધા હો, દીડી તેહની પાસ; મેરેં
 વિદ્યા વિધિ સદ્ધિ મે દિયો હો, ભોજન ભક્તિ વિલાસ મેરેં તિરિયં. ૧૨.
 આદરથી નિત આતી હો, પ્રીતિ બની તે સાય; મેરેં
 પૂછતાં મેં ભાખિયું હો, છે મુજ નેહી નાથ મેરેં તિરિયં. ૧૩.
 મેળો કિમ દિન સંપન્ને હો, રાગ કરે અંતરાય; મેરેં
 એહવું કાષ્ઠ દિલ ધરી હો, દપતી મુખઅર કાપ મેરેં તિરિયં. ૧૪.
 વળિ મુજ પિઉને કાષ્ઠને હો, ઉપદ્રવ નવિ યાપ; મેરેં
 તવ સા પૂરણ પ્રીતિયે હો, વયણે એમ ઉચરાય મેરેં તિરિયં. ૧૫.
 સરવ કામ કુ કરિ ચકું હો, મુજ શિર દાય ધરંત, મેરેં
 કહે તુજ રાગ ન કદિ કુવે હો, વળી તુજ સુખિયો કંત. મેરેં તિરિયં. ૧૬.
 પથ વન રથ અરિ સંકટે હો, વાધ અદિ ભયનાથ; મેરેં
 હેતે વક્ષય દર્શ એમ કહે હો, તુજ પતિ કંઠ ત્રિનાથ મેરેં તિરિયં. ૧૭.
 મંત્રશું ગર્ભિત ઔપધિ હો, છે અવજન લધુ ખાસ; મેરેં
 શિવવંછું તુમને સદા હો, બીજી નહિ મુજ આસ. મેરેં તિરિયં. ૧૮.
 શીતળ વન નિદ્રા કરો હો, કું બેડી તુમ પાસ; મેરેં
 વિધન હરણ વચનું હો, આસોસી સખાયા. મેરેં તિરિયં. ૧૯.
 મેમ વચન રાગે જડ્યો હો, સાચું માની તામ; મેરેં
 સૂરત અમ સુતો તદા હો, પામ્યો નિદ્રા જામ મેરેં તિરિયં. ૨૦.
 દવતી સા મુજ કંઠમેં હો, લોહનું વલયું તેહ; મેરેં
 સર્વધાતી પવડી કહી હો, રેરથી નિદ્રા એહ. મેરેં તિરિયં. ૨૧.
 જાગ્યો કપિ રૂપે થયો હો, દીડી કપિના દેહ; મેરેં
 એ દવ લખ્યો ચિહ્નું દિગે હો, જોતાં ન દિડી તેહ. મેરેં તિરિયં. ૨૨.
 મેં જાણ્યું મઠ ઉતરી હો, કાધો કપિ તિરિ પક્ષ; મેરેં
 મિત્રની શિખ ન શિર ધરી હો, દલ પામ્યો પરતક્ષ. મેરેં તિરિયં. ૨૩.
 તમ પગમેં ધાઈ મળ્યો હો, બેડી રથ સદગોષ; મેરેં

- દેખી દીન જ્યુ જોઈ રહો હો, તવ સા બણે ધરિ કોપ મેરેં તિરિયં ૨૪.
 રે મુદ કપિ થઈ શું જુએ હો, એકપણે શી નેહ; મેરેં
 પિયાય થઈ કેડે પડ્યો હો, પાગ્યો તસ કૃગ એહ. મેરેં તિરિયં ૨૫.
 જનમથી એ મુજ સાહિબો હો, તનમન સુધા સનાય; મેરેં
 ચોરપરે ચઠરી વિચે હો, તે એક જાણ્યો હાય. મેરેં તિરિયં ૨૬.
 રવેળાચારથી હું સદા હો, નદિ તુજ વચ મહેનાર; મેરેં
 વિશ્વાસ દેવા કુડંબને હો, તુજનું નેહ હિપચાર. મેરેં તિરિયં ૨૭.
 શેગટ મદ મથીજ થઈ હો, કાઢ્યો તને દોષ પાન; મેરેં
 જોગણિ દન મત્રે કરિ હો, કાપો નિરિ અવનાર. મેરેં તિરિયં ૨૮.
 શીખામણુ લાગી હવે હો, બટકો વાનર માંહિ; મેરેં
 અમે ધન લેઈ તાતનું હો, બોગવણું મુખ જાંહિ. મેરેં તિરિયં ૨૯.
 જારે કપિ શું જોઈ રહો હો, રામ ગોવીંદ તુ રાંક; મેરેં
 ત્રિજી વાર શિક્ષા જડી હો, 'નથી અમારો વાંક. મેરેં તિરિયં ૩૦.
 એમ કહી રથ બેઠિયો હો, કોઇક દિશિ ઉદેશ; મેરેં
 રસિ શક્ત બરિ દોષને હો, નજે વિદ્યા વિશેષ. મેરેં તિરિયં ૩૧.
 ગોપે શિર અમિ ધા દિયો હો, હું મુર્જિત બૂપાત, મેરેં
 શિત પવન નિશિ ઉઠ્યો હો, જાણું ન પંથની વાત. મેરેં તિરિયં ૩૨.
 યુધપનિ હણિ હું થયો હો, વાનરનો શિરદાર; મેરેં
 બાજીરે એક દિન મલો હો, કુટપાસ રચનાર. મેરેં તિરિયં ૩૩.
 નિત્ય શિખાવી બહુ કળા હો, નયવી ગામોગામ; મેરેં
 તુમ પાસે આગ્યે થકે હો, પાગ્યો નર ભવ હામ. મેરેં તિરિયં ૩૪.
 દસમી વીપમી એ કહી હો, ચોથે ખડે દાળ; મેરેં
 શ્રી શુભવીર મુખી સદા હો, ન પડે જે મોહ જાલ. મેરેં તિરિયં ૩૫.

દોહરા.

- સગીવ બેચા મુણી નૃપ બણે, ખેદ ન કરવો કોપ;
 ભાવિ પદારથ આગળે, ઉચમ નિહૂળ હોય. ૧.
 મણુ તું પૂરણુ આઉએ, આગ્યો નિજ ધરવાસ;
 રૂડી નારી રાક્ષસી, જીવિતની શી આશ. ૨.

- જેહ રમાડે નાગને, તે અગ્નિથી ન ડરૂંત;
જે પછનાયને નિત ભખે, ધંતુર કાંચે કરંત. ૩.
પ્રીત જની જસ જેહરથુ, તે વિશુ તે ન રહંત;
રાગ ધરે તિહાં એકપખો, તે નર દુઃખ લદંત. ૪.
જેહનો મેળો જિહાં લખ્યો, નિહાં મળવું તમ જોય;
કુંવર સુદર્શનની દયા, મુશ્વતાં અચરીજ હોય. ૫.

હાજી ૧૧ મી.

(ક્રમખડાની દેસી.)

- ધનપુર નગરે નરસિંહ ગગ્ગ, પુત્ર સુદર્શન તાસ;
મનોહર મિત્ર મુચો:
દાનશાળે એ દાન દીચે નિત, તિણે થયો જગત પ્રકાશ. મનોહર ૧.
નાંદિ શેઠની નંદની પદ્મા, નામે રૂપની રેખ; મનોહર ૨.
શાસ્ત્રકળા બહુવા નિત જાવે, ઉચ્ચ જાસ વિશેષ. મનોહર ૩.
દાનશાળાએ નૃપ સુત બેઠા, જાતાં દીડી તેહ; મનોહર ૪.
દ્વિજ ઉદરથું એક એકને દેખી, નવણે લાગ્યો નેહ. મનોહર ૫.
કરપદ્મવિ કરિને સમગ્રવી, કુંવરે તેહ કુંવારી; મનોહર ૬.
દરવાજા બાહિર વડ હેઠે સંધ્યા વેળા ધારી. મનોહર ૭.
મેળા ખેળા બહુ જણ આપણુ કરથું મળગ્યો ત્યાંકિ; મનોહર ૮.
અતુરને અતુરથું વાત કરંતાં, સમગ્રે મિહું સાન માંકિ. મનોહર ૯.
એમ સંકેત કરીને પરસ્પર, મિહુ જણ નિજ ધર પેઠાં; મનોહર ૧૦.
કામનાં બાણ પરસ્પર લાગત, ધાયલ થઈને બેઠાં. મનોહર ૧૧.
શણગાર સોળ ધરી પદ્માવતિ, લેછ જલધટ વટ જાવે; મનોહર ૧૨.
નૃપસુત પણ તખ્તાન પ્રમુખ લેછ, સંકેત યાત્રે આવે. મનોહર ૧૩.
પ્રેમરસે રસ વાત વિનોદે, સુતાં વડતલ જામ; મનોહર ૧૪.
વડ તરે કાટર પત્રગ કરતો, પદ્માને કશિયો તામ. મનોહર ૧૫.
વિખ વેગે મુર્ચિત થઈ પદ્મા, અંગ સંકળ થયું શામ; મનોહર ૧૬.
મૃતક સગી દેખીને સુદર્શન, રોતા બેઠાં ભર તામ. મનોહર ૧૭.
મધ્ય નિશા દારક કરિ બેળાં, અથ કરિ માંકિ સુઆરી; મનોહર ૧૮.

- દૂર નિસોડી અમની યેવા, તીહાં ગયો દુખ ભારી. મનોહર ૧૦.
 વન્દિ પ્રજાલિત યોગી દેખી, પાવક માગ્યો જામ; મનોહર ૦
 ખનિસ લક્ષ્યરંત કુંવરને, દીઠા યોગીએ તામ. મનોહર ૧૧.
 સોનાને કર્યો કરં એહનો, એમ ચિંતી કહે. યેળી; મનોહર ૦
 એ અર્પાવત છે સમશાન અગ્નિ, નવિ લેવી સુષુ ભેળી. મનોહર ૧૨.
 બેસો ધંધાં બીજી દેહં આણી અગ્નિ પશુ સુષુ વીર; મનોહર ૦
 રાત્રે જૂતાદિક ઉપસર્ગ, રક્ષા કરં તો શરીર. મનોહર ૧૩.
 એમ કહિ દ્વરક કાળો મત્રી, તસ ગળે બાધી નિહાળે; મનોહર ૦
 નૃપ સુત સર્પ થયો તિશિ વેળા, યોગી ઘટમાં ધાવે. મનોહર ૧૪.
 જૂના ખાડ કરિ ઘટ મેહેલી, ઉપર પથ્થર દાવે; મનોહર ૦
 કર્યો કરવા હોમને કારણ, ઔપરી લેવા જાવે; મનોહર ૧૫.
 મહમાં ઔપધી ભેતાં પન્નગ, કર્યો મરણુ લહે યોગી; મનોહર ૦
 તેં હવે નગરે ઉપદ્રવ ચાલે, મરકી બાગક ભોળી. મનોહર ૧૬
 સાકિણિ નિમહ કરવા કારણ, ચિહ્ન દિસ સુમટ શરંતા; મનોહર ૦
 વળિ રાજકુંવર ગયો તસ શોધન, રાપના સુમટ ભમંતા. મનોહર ૧૭.
 એણે અવસર પધારતિ અપમા. કાષ્ઠ ધણાં નિશિ ખડકયાં; મનોહર ૦
 નગદમની જડી વેલડી પલ્લવ, સુતાં તસ તત્તુ અડકયાં. મનોહર ૧૮.
 વિખને વેગ ગયો નસ દૂરે, આનંદ પૂરે ઉઠી; મનોહર ૦
 કુંવરને ભેયો પશુ નવિ દીઠા, તવ જળ ભરવા પધડી. મનોહર ૧૯.
 જળ ઘટ સિર ધરિ પુરમાં પેસતાં, પ્રનુપ વેળા કાળી; મનોહર ૦
 સાકિણી જાણી સુમટે બાધી, બાધીખાને ધાલી. મનોહર ૨૦.
 નયન પટે કર બાધી પ્રમાતે, રાધ હજુરે આણી; મનોહર ૦
 ભટ કહે સ્વામી મરકી જાણી, પેસતિ પુરમાં જાણી. મનોહર ૨૧.
 આકૃતિ સુંદર વેશ લહો નૃપ, ચિંતે ન મરકી દુષ્ટા; મનોહર ૦
 નયન પટાદિક અધન છોડી, વચન મધુરમે પ્રણા. મનોહર ૨૨.
 સા ભણે તાતજી હું નહિ મગ્ધી, નંદિ શેકની બેટો. મનોહર ૦
 કામ વિશેષે જળ ભરવા ગર્ભ, દાર જગ્યાં થઈ છેટી. મનોહર ૨૩.
 શેપ નિશાએ જળ ભરી આવનિ, તુમ ભટે જાણી આણી; મનોહર ૦

ધદાંલગે આવત હુઈ કલંટી, લોકે સામિલિ અણી. મનોહરં ૨૪.
 વળી હુમ સંશય બેળા ટળશે, તિણે મુજ ધીરજ કરાવો; મનોહરં
 દુષ્ટર ધીજ કરે રતિ સામે, અગ્નિ જુજંગ મિલાવે. મનોહરં ૨૫.
 રાય હુકમ, બદ પન્નગ લેવા, ફરતા પુર વન આવે; મનોહરં
 કાકાતાડી ન્યાયે મહં જ્ઞેતાં, તેદ જ પન્નગ લાવે. મનોહરં ૨૬.
 હાટદેવ સમરી સા ઘટમાં, કર ધરિ નાગ નિદાળે; મનોહરં
 પુલ માળા પરે કંઠે ધરતાં, દોગે શામ નિદાળે. મનોહરં ૨૭.
 ચિન ચક્ષિતા સા સંકા બરાણી, દોરો દૂર કરંતી; મનોહરં
 નૃપસુત પ્રગટ્યો સહુ જન દેખે, અગ્ર પડણ ગતિ કાનિ. મનોહરં ૨૮.
 વિસમય પામી બૃપનિ મૂઝે, ચોક્ષિતે દોષ લાવી; મનોહરં
 પાપ જળાન્યા તર તે મિહુએ, માગી વાત મુશ્કારી. મનોહરં ૨૯.
 રાય ત્રિચારી શેઠ તેડાવી, મોકલ નિવલ વધાવી; મનોહરં
 પદાવતિ કરી ચોખવ નિજ ધર, લાવ્યા નૃપ પરચાવી. મનોહરં ૩૦.
 ચંદ્રશેખરને રાસ રસાળે, ચોથે ખંડ વિકાસી; મનોહરં
 અગીઆરમી ઢાળે શુભવીર, દેવગતિ પરકાસી. મનોહરં ૩૧.

થતઃ

સુગજ જંગ વિહંગમ ધંધને ॥ શારોદિવાકરયોઃ પ્રહૃપીડનં ।
 મતિમતાં ચ નિર્દેશ દરિદ્રતાં ॥ વિધિરહો ચલવાનતુમે માતિઃ ॥૧॥

દોહડા.

૧. વીરસેનને નૃપ કહે, નિમિલિ સુદર્શન વાત;
ચિતથી ચિંતા પરિહરો, જો વંછો સુખ સાત.
૨. નારી સુધીતા લાવશું, જોઈ જાત સુનિવાત;
સુખ વિલસો ધરમાં રહી, ન કદા હુએ છિતપાત.
૩. એણે અવસર એક આવિયો નૈમિત્તિક શિરદાર;
લોક દેવ અભિધાન તસ, જાન રતન બંડાર.
૪. પૂરવધર પરમાદથી, પડિ ગૃહી વેશ ધરંત;
રતિ નિમિત્ત બળે કરી, નહિ શ્રુત ધન વિશ્વસંત.

રાજસભામાં આવિયો, તૃપ દિએ આદરમાન,
 યાની રાજ્યથી વડો, પામે જગ જહુ માન. ૫.
 ભૂપતિ પૂછે તેદને, અમ્ મત્રીની નાર,
 ગોપની સાથે રથ ચડી, ગઇ કપિ કરી ભરતાર. ૬.
 કિણે દેશે જઇ તે રહો, સંકળ કહો તે વાત;
 જેનું પ્રભ વિદ્યા છે ખરી, દાવો સદાય વાત. ૭

કાળ ૧૨ મી.

(જનશમારણ આધ્યા આહરી રે—એ દેશી.)

યાની યાન બપયોગથી રે, મુત નજર કરી નિરધાર;
 નિમીત્તાયો ભણે સાબજો રે, કુવટા રૂપાળી નાર રે. કુવટાં ૧.
 નઇ તટ જગ ઉભી રહી રે, વન તરથી લેઇ કુલ,
 નઇ જળ દેવી વધાવીને રે, ભણે માન હજ્યો અનુકૂળ રે. ભણે ૨.
 વલગથુ મુજ પીયાચનુ રે, મેં પ્રભ સામે કયું દુર,
 ગોવિંદથું પ્રભ સાનિધિ રે, સુખ વિવસીયુ ભરપૂર રે. સુખ ૩.
 એમ કહી વાદરને તણ રે, રથ ખેડી ડાહડો લેઇ,
 ધનુષ તીર તરકસ મહિ રે, ગોવિંદ તુરગ ચલેઇ રે. ગોવિંદ ૪.
 દક્ષણ દિશિ ભણે ચાનતા રે, પથ તેદ જ અટવી મજાર;
 વડ તડ હેઠે જીનરી રે, તડ ફળ કરત આહાર રે. વન ૫.
 સધ્યા પડી સ્પષ્ટી રથા રે, રથ સૂતી રૂપાળી નાર;
 તસ ચિહ્ન દિશ ચોડી ભરે રે, ગોવિંદ લેઇ તરવાર રે. ગોવિંદ ૬.
 મધ્ય નિશિ તિહાં ભિખની રે, પડી ધાડ કરી કિકિયાદ,
 રથ ચિહ્ન દિશ વીટી વળ્યા રે, નાસવાનો નહિ કાંઇ ધાદ રે. નાસવાનો ૭.
 ગોવિંદ નાઠો એકલો રે, રથ વાળી ગયા ભીલ નેટ;
 રૂપવતી સા દેખાને રે, કરી પલ્લિપતિને ભેટ રે. કરી ૮.
 ભૂપથુ ડાહડો સહ ગયો રે, રહિ રોતી એકલી તેહ,
 પવિપતિ કહે શે રૂઆ રે, પ્રભે રાજધણી ધરો નેહ રે. પ્રભે ૯.
 પવિપતિ ધર સા રહિ રે, દિન કેતા ધરી આનંદ;
 એક દિન તસ ધર આવિયો રે, ભિક્ષાવરતે ગોવિંદ રે. ભિક્ષા ૧૦.

- બીજ દેષ સમળવિયો રે, રહો ચંડિસુરિ ધર નાથ, * .
 રવણી સમે અમે આવસ્યુ રે, લેષ પલિપાતને સાથ રે લેષ ૦ ૧૧.
 ગોપ સુણી સુરી દેહરે રે, જઈ રાત્રિ રહો એકાંત, શ્રી ૦ ૧૨.
 રૂપાળી લેહરે વ્યથા રે, શુભ ચૂકનો ગેગ વરંત રે શ્રી ૦ ૧૨.
 પોકાર કરતી બહુ પડે રે, ન શમે ક્રિયા બહત બિપાવ, દુખ ૦ ૧૩.
 પલિપતિ અતિ રાગશુ રે, દુખ ધરતો ધણુ ત્રિવખાવ રે દુખ ૦ ૧૩.
 તવ સા સદસા જાવતિ રે, સુણો ચડિ દેવી એક વાત, તવ ૦ ૧૪.
 દુખ મટશે તે દપતિ રે, કરશુ પૂજા આગ રાત રે. કરશુ ૦ ૧૪.
 અમ કહતાં પીઠા ટળી રે, લહે પલિપતિ વિશ્વાસ, અમ ૦ ૧૫.
 તેહે જ રાત્રે મિલુ જણા રે, ગયા ચડિકા આવાસ રે ગયા ૦ ૧૫.
 પૂજા કરિ નખી સા કહે રે, લાવો ખડ્ગ દીયો મુજ હાથ, પૂજા ૦ ૧૬.
 અષ્ટાંગનતિ નીર્જય કરો રે, કર રતન જતન તુમે નાથ રે. કર ૦ ૧૬.
 ખડ્ગ દેષ શિર નામતે રે, ખાપો પલિસસ દેહ અસિ ધાત; કર ૦ ૧૭.
 ગોવિંદશુ મળી ચાતતી રે, હરખે રણુમા લેષ રાત ર. હરખે ૦ ૧૭.
 ખાવા પીવા ના મળે રે, અને ધિંગાણા બહતેર, ખાવા ૦ ૧૮.
 નારી નદિ નિચ ગામતી રે, તજ બૂપ અમા સમશેર તજ ૦ ૧૮.
 માત પિતાને વચિને રે, જો લાવી હતી ધન કાડ; માત ૦ ૧૯.
 વ્યસનીથી ધન વેમળું રે, રહ્યાં રણુમાં રાંકની જોડ રે. રહ્યાં ૦ ૧૯.
 તોયે ફલક્ષણુ ના ગયું રે, કર્મહીણુ ને અવળી રે ભુલિ; તોયે ૦ ૨૦.
 નીચમતિ નિચ સંગતે રે, કાઈ કાલે ન પામે શુદ્ધિ રે. કાઈ ૦ ૨૦.
 ચોથે દિન ચિત્તરા નદી રે, જળ વેહેતાં જિહ્વા બરપૂર; ચોથે ૦ ૨૧.
 નદી તરતલ હેણે રે, દોષ વચિયાં આનદ પૂર રે. દોષ ૦ ૨૧.
 નિદ્રા વેરણી વસ થયાં રે, જળ રવણી ગઇ એક મામ; નિદ્રા ૦ ૨૨.
 નઇ તટ સાદુલ આવિયો રે, ગયો ગોવિંદને લેષ તામ રે. ગયો ૦ ૨૨.
 ચરચર ધૂજતી સા ચઢી રે, પ્રાકપ કિર'શખા ધીર; ચરચર ૦ ૨૩.
 રાતી પશુ રાવરાવતી રે, વળી રાત્રિ ઘોર અધાર રે. વળી ૦ ૨૩.
 તિરો સમે ખીજે નઈ તટે રે, સનમુખ એક ચોગી વસંત; તિરો ૦ ૨૪.
 સુખ સુદર પગે પાંગો રે, લેષ તજર ગીત ગાવત રે. લેષ ૦ ૨૪.

યન:

સુચિનિ સુચનિદાન, દુઃખિતાનાં વિનાદે;
શ્રવણહૃદયહારી, મન્મથ સામ્રાટ્તન
રણરણકંધિ ઘત્ત, વલ્લભ સામિનીનાં;
જયાતિ જગતિ નાદ: પંચમશ્રોત્રવેદ: ॥ ૧ ॥

પૂર્વ ચોલિ.

કંઠ મધુર ગીતે સાંભળી રે, રાતાં ચિત વેચ્યું રે તાસે;
હોતરી નમ્ર તરી સાંભળે રે, ધુણી જળકંત યોગી પાસે રે. ધુણી ૦ ૨૫.
દેખી યોગીને યાદી ગઈ રે, કહે મરણ્ય ગયો ભરતાર;
ચિત યાપે તુમને વરી રે, હવે આં ભવ તુ આધાર રે. હવે ૦ ૨૬.
યોગી ભણે સાચ તે કહ્યું રે, પણ હું છું પંથુગ દેહ;
કંઠ અવર કરે કામિની રે, પાંચુગ નરથ શો નેહ રે. પાંચુગ ૦ ૨૭.
લોક અશન આણિ દિયે રે, પછે તુમ દેખી ઉભગત;
સા ભણે બ્રૂણ્ય વેચીને રે, ખાઈશું ન કરો મન ચિત રે. ખાઈશું ૦ ૨૮.
તે પછે તુમને ચિર ધરી રે, ગામ નગર જામ્યું મદારાજ;
મધુર ગીતે લોક રીજશે રે, તજી લાજ ત્યાં મોહું રાજ રે. તજી ૦ ૨૯.
નયન વચન રૂપ દેખીને રે, યોગીએ જાણ્યો રે હાથ;
સા કહે મુજ બાળે કરી રે, મુજ મળિયા મોહોટા નાથ રે. મુજ ૦ ૩૦.
જળ લાવો તૂંબી ગ્રહી રે, અમલાંગી બહુત પિપાસે;
તુંબડું જળ ભરી લાવિને રે, દિયે હરખે રે પાળી તાસે રે. દિયે ૦ ૩૧.
તવ યોગી દુઃખ દિયે રે, દિને દોષનાં ડોકરે મોહિ;
ચાર નયન ભેગાં કરી રે, દોષ આંધ પિયે ઉજોહિ રે. દોષ ૦ ૩૨.
પાંચ વરસ ખરેખી ચલી રે, પછે ભરણી લાવેતે એક;
મહિ બેસાડી યોગીને રે, ચિર ધરિ આલે બહુ દેહ રે. ચિર ૦ ૩૩.
ગામ નગર ચડુટે ધરિ રે, નરમોલે આવે રે ગીત;
લોક સુણી તેહને દિયે રે, અચનાદિકે વર કરી પ્રીત રે. અચના ૦ ૩૪.
યોગી જીવમપૂરી તણી રે, મધ યોગીણી ધમ્મ નામે;
ભાગિ પિયે હોડાં ભરે રે, ફરે વને રહે ગામેગામે રે. ફરે ૦ ૩૫.
વિષધીને સુખ નહિ કદા રે, કામી નર જંગલનો દાસ;

કામી સજો નહીં દોષના રે, કરે વિશ્વાસીને નાચ રે. કરે ૩૬.
 નિમીત્તીયાના મુખ થકી રે, સુણી કુલટા ઢેરી વાત;
 નૃપ સાકાર કરી ધણો રે, વિસરળ્યો નિમીત્તીયો જાત રે. વિસરે ૩૭.
 યોથે ખડે બારમી રે, લાળ બાળે શ્રી શુભવીર;
 વિપવથી વસવા વેગળા રે, તે પામ્યા ભવજળ તીર રે. તે ૩૮.

દોહરા.

મંત્રી-નૃપ એમ સાંભળી, વિસ્મય પામ્યા ચિત્ત;
 આ ભવ કામી દુખ લહે, પરભવ નરકની ભીત. ૧.
 મંત્રી ભણે સુખ સાદીયા, પુરવે તમે કહિ વાન;
 નવિ પરશુ સુખ ભોગવો, લાવીશું છુનિવાત. ૨.
 તુમ બેઠા દુઝર નહીં, જે કરવું મુજ-હામ.
 પશુ હું ભવ પામું ધણો, નારિનું દેતા નામ. ૩.
 સર્વ રમણી દૂરે તણ, તપ કરશું વન માંદિ;
 ધહ પરભવ સુખ પામશું જ્ઞાન આનંદ જીર્ણદિ. ૪.

લાળ ૧૩ મી.

(નહિ યમુનાકે તીર લેડે દો પંખીયા—એ દેશી.)

મંત્રી વયથુ સુણી રાય તિહાં મન ચિંતવે,
 રાજ્ય તણ વનવાસ સિંચે સુખ સંભવે;
 સૈન્ય સખળ મુજ ગેહ સનેદિ એ સહી,
 અખળા કૃત દુખ બિહરવા સકિત નહિ. ૧.
 આ સંસારે શરથુ રહિત સર્વો જીવક,
 વિવિધ કરમ સંતાપે પીડ્યા બાપક;
 દેવ તિરિ અવતારને ચક્રિ નરક ભવે,
 હાકર આકર ધનવતો નિર્ધન હુવે. ૨.
 સુભગ દોભાળી નિરોગી સરોગીપણું વરે,
 રૂપવંત કદરૂપ સુખી દુખિયો કરે;
 ભવ ભવ કર્મ નચાવે તિણિ પેરે નાચવું,
 રહિએ સદા સુખમા જગ હામ ન એહવું. ૩.

- ખાતપિતાદિક સર્વથી અને અધિક ગણે,
નારી આહોડી નર હરણા રાગે હણે;
રમણિને રાગે કાલે બક્ષણ કીધો હણે,
તે પતિને કપિ ક્રોધ ખેડે વાલો તિણે. ૪.
- અક રમણીયા મંત્રી દુઃખ પામ્યો ધણ,
માહરે બહુ નારી નહિ બિગરવાપણ;
અણિ પેરે વેરાગ રાગે રાગ વાચિયો,
તિણે સમે બૂપને આવી યાવે દાસીયો. ૫.
- શિર ધરિ ભરણે યોગી યોગણી આનિયા,
ગાતા દેખી તાસ-અમે ઇલા લાવિયા;
અમ કહેતા સા આવી ટોપિયો બૂંધરે,
નરમાદા ગીત ગાન મધુર કહે કરે. ૬.
- મંત્રી કહે નૃપને નિમિત્તિયે ને કહી,
દેખો નજરે વાત અ આ સેનમુખો રહી;
અગિત આકારે કરિ મે આગળી સંદી,
કપિ ર્ષ કરિ ગણ મુજ તિણે અ આગળે નહી. ૭.
- રાય કહેણ પંચુને શિર ધરી કિમ કરે,
પંચુ તેજ બેરતાર અવર કિમ ના કરે;
સા વદે પંચની સામે જે પીતરે દિયો,
હું રે સતી તેણે દેવ કરીને માનીયો. ૮.
- પતિવ્રતા વ્રત ધર્મ ન સોપું હું કદા,
યાચના વ્રતિએ કંત જમાડી જમું સદા;
શિયલ વિભૂષણ શોભા છે મુજ જેલથી,
સુરપતિ નરપતિને ધર નારી ન અહવા. ૯.
- અહને છંડી અવરણ નજર ન હું ધરું,
અપ્રકર ધર હિનજલ કિમ મેણું કરું;
અરાન વસન ભરપૂર દેહ ભણે બૂપતી,
સકલ સભાજન દેખો યોગણી મદાસતી. ૧૦.

- પરણ્યો પ્રીતમ પૃથ્વી વાહિરો તસ કયો,
કરિ અસિધા થઇ નિર્દય રણુવગડે ધયો,
ગોવાળશુ ગઇ પતિપતિ ચૈત્યે હણ્યો,
ગોપ હણ્યો રણુ વાઘે તર તણુર સુણ્યો. ૧૧-
- પાંગળો યોગી કિયો પતિ નિશિ નઇ જળ તરી,
આર કિયા ભરતાર અવર મનમાં ધરી,
પતિવ્રતા મત ધર્મ ભલો તુ પાળતી,
નિજ કુલ અલક ધર અનુઆલણુ તુ સતી ૧૨
- મુખપર વસ્ત્ર ધરી પુર બાહિર નીકળો,
ભણ્યો વેશ ધયો તિણે દડ, ન આકરો,
સુણી ચતી, ગઇ ગામોતર લજ્જા અવહાણી,
તિણે સમે દીઁચ વન પાલક નૃપને વધામણી ૧૩-
- સ્વામી ગોવિંદ જટી તાપસ ડોળે વધો,
દુમ પૂર બાહિર જિતર વનમે સમોસર્પા
તાપસ ભક્તિ ભૂપ સુણી હરખિત ચયો,
પટરાણી વીરસેનરા તિહા વદન ગયો ; ૧૪
- નમતાં આશિષ પામી સુધામે બેસતા,
આ સસાર અસાર ગુર હિપદેસતા,
પૂર્વે વિરકત સુણિ થઇ અધિક જિદામીએ,
રાજ્યે ઠવી સુત મત્રી નૃપ દિક્ષા સિંચે ૧૫-
- પટરાણી પ્રતિબોધ લહી થઇ તાપસી,
વિધન ભયે નિજ ગર્ભ વાત ન કહિ કશી,
સોવન જટી ગુર નામ િંચે નૃપને મુદા,
મિથ્યાત ધરમે તપ કરિંચે તિહુ જણુ સદા ૧૬-
- પાંચસે તાપસ બેળા ગુર આ વન વસે,
રાણી દિનદિન ગર્ભ વધે તન જિવસે,
પૂજતાં સુણિ સાચુ તપસ્વી હરખિયો,
સમયે સુતને સચિ સમ પૂત્રી જુનમ થયો ; ૧૭-

- તાપસી ધાલતી પાનતી, પરલક્ષણ ભરી,
કનકવતી હૃદય નામ અતિ રૂપે યાકરિ, ૧૧
આઠ, પરસની, તથા મતિએ જિન, સારદા, ૧૨
તાવે સનેહે સિખાવી કળા, ચોસક, મુદા, ૧૮.
પદ્યક ત્રિદા સધાવી સોવન જટી, ચાપિવા, ૧૯.
નિજ પાટે શર મોવિદ સરગ સધાવિયા, ૨૦.
કુલપતિ સ્વર્ણ જટી પુકે તપસીને પાળતો, ૨૧.
પદ્યક બેસી, અડસક, તિરથ, ચદર્તા, ૨૨.
ચોવન પ્રય પામી નિજ પુત્રી દેખતા, ૨૩.
સમવર જોવા, પદ્યક બેસી ગવેખતા, ૨૪.
એક દિન, દોષક રાજકુમરને જોઇને, ૨૫.
આખ્યા પદ્યક બેસી સુઅર રૂપ લેઇને, ૨૬.
દેખી ભય લહિ તાપસ, નાસે દરી, દરી, ૨૭.
દત્તિએ જુમી લખીને, સરવને, વિશ્વસે, ૨૮.
દેખ 'સેરાપ' કીયો મુજ સુકર નિરજર, ૨૯.
ધર્મ તાવનો જાણુ આવે તો સજ કરે, ૩૦.
વાંચી વિચારે ધર્મજાણુ કો નહિ અમ સંમા, ૩૧.
મત્ર જત્ર અમે કિધા પણુ વિવલગર્મા, ૩૨.
સોગત સાપ્ત જીવા સવે નિષ્કૂળ થયા, ૩૩.
ખસ વને વૃધ તાપસ પાસે સવે મધા, ૩૪.
તેહ વિજગે નિહાળી કહે દિન આઠમે, ૩૫.
આવશે તાત્વિક તે એ રૂપને અપગમે, ૩૬.
જાણિએ તાપસ લોકને લાગે લાવિયા, ૩૭.
અણમ વાસર આજ તમે પણ આવિયા, ૩૮.
કુલપતિ રૂપ કરણુ જે સકિત વ્રુપ પુરે, ૩૯.
તો કરે એ સ્થિતગાર કદાપિ ન, વિસરે, ૪૦.
ચોમે, ખડે, દાળ, રસાળ એ તેરમી, ૪૧.
શ્રી સુભાવીર વિવેકી સલાને ચિત, મી, ૪૨.

દોહરો.

- વીરમેન મુખ એમ સુણી, કુંવર કહે કરં કામ;
 પશુ સવિ તોપસ જૈન મત, ધરસ્યો કહો ધરિ હામ. ૧.
- સુણિ સધળા તોપસ બણે તુમે શુર તુમહિ જે પાય;
 કુલપતિ સાથે જૈન મત, આદરશું એ સાચ ૨.
- વસ્ત્ર મિલાવે કુવર તવ, આડંબર બહુ કીધ,
 હોમ અગ્નિ મત્રાદિકે, ખેત્રપાળ બળિ દીધ ૩.
- તસ દત્ત જડી સુધાવર્તા, કુવપતી રૂપ કરત; ૪
 તોપસ દેખી હરખર્તા, નિજ શુર પાય નમત
- કુળપતિ કુવરને પ્રણમીને, >કહે કીધો હિપગાર;
 ચિતામણી સમ મુગ દિગ્યો, માણસનો અવતાર ૫.
- નૃપ સુત તોપસ પૂછતાં, કહે કુળપતિ નિજ વાત, ૬
 ગિરિપર ચલત ગગન થકી, પત્યક સહ બૂપાત
- જૈન મુનિ તિહાં ક્યાનસર, ગિરિ સુર કરતો સેવ, ૭
 મુગ શુર માથે તુ ચલે, ફળ પામે કહે દેવ
- સૂઅર રૂપ તારે હળ્યો, પત્યકમે બખસાય; ૮
 દેવ સરાયે સૂઅર બન્યો, આગ્યો હુ એણે કાવ
- પશુ તે દેવે એમ કહ્યું, જે કરસ્યે મુગ રૂપ, ૯
 કન્યા દેખ્યો તેહને, તે છે મોહોટો બૂ.
- તિણે પરણો મુગ કન્યાકા, દિયો જિનમત હિપદેશ, ૧૦
 તવ કુવરે ઓળખાવિયો, દુવિધ ધરમ સુવરોષ
- સુણી પ્રતિજ્ઞા તોપસો, અણૂત સરવ ધરત, ૧૧
 પછે સવિ તોપસણી મંજી, ગીત ધવળ ગાયત.
- ખેત્રપાળ તિહાં આવિયા, સરવ સામગ્રી મિલાય, ૧૨
 કન્યા સંજારી કરી, ઓછવશુ પરણાય
- પત્યક દિગ્ય કરમોયને, સુર કરે આવાસ; ૧૩
 કુવર પ્રિયાશુ તિહાં રહે, મુખબર મન હિલાસ.
- ખેત્રપાલ અદશ ચયા, એક દિન સમમ માગ; ૧૪
 નિશિ અંબરથી ઊતરી, કન્યા રૂપ રસાળ

પૂછે કુંવર તેહને, આલ્યાં હુંમે કિણું હેત; ૧૪.
નામ હામ હુંમે કુંજી છે, સુણી સો એમ વંદેત.
દાંળ ૧૪ મી.

(ઉલ્લેખીયા નંદના કુંવર ઉલ્લેખે—એ દેશ.)

૧. રંગ રસીલા રસિયા સુણ એક વાત ને,
દેશ વિદેશ બુઝ્યા શરતા દિન રાત ને;
પણ હિમવંત ગુફાએ જાણું કિમ પડ્યું ને.
૨. કુંવર કહે સુણ ઉલ્લેખીયા નાર ને,
કારણ વિણ પરધર નવિ જાએ ગમાર ને;
કામ વિશે હિમાચલે એમ જાણું થયું ને.
૩. જાણું થયું તો પરવત નર્મવન બાળ્યાં ને,
ચતુરપણે કરિ સુવરં એત્ય નિર્દાળ્યાં ને;
મનુવેગ વિદ્યાધર સાધક કિમ મારિયો ને.
૪. માયો તે મેં જાણી ખેટને ચાર ને,
નારિ હરિ તસ સુણિયો સાર બેઠાર ને;
મુકાવતા થયો સામે ન તેજ નારિને ને.
૫. એમ નારીયો કેઈ વિદ્યાધર લાવે ને,
ક્ષત્રિ ધણા જગ છે પણ નવિ હોડાવે ને;
સગપણુ વિણુ નરન દણિ પાપજ દિયો ને.
૬. પાપ ન હોવે દણીતને ને દણિએ ને,
મુજ પરણી તે નારિનું સગપણુ ગણિએ ને;
પથ પળી પથ નારી પરાભવ નવી ખમે ને.
૭. નવી ખમે તે જેહને એક જ નારી ને,
તમે બહુ પરણી ગમોગામ વિસારી ને;
તેહમાં ગઈ એક તે સંભારવી નવી ધટે ને.
૮. નવી ધટે તો ઈંદને ધર નહિ જોડ ને,
સતીયો આઝી જાવિસે કોડકોડ ને;
એક રીસાઈ મનાવે તસ સો કારણે ને.

- કારણુ વચિ મુનના નદિય કનાર ને,
 તમે ગયાં તાં તિહાં વન ખડ મગર ને;
 વંશ બળમાં વિદ્યા સાધક કિમ હુણ્યો ને. ૯.
 કીમ હુણ્યો પૂછે છે બેલીય વાર ને,
 પારકી વાતે રસિયા સહુ સંસાર ને;
 પરનરની વાતોઃ રે સતિયો નવિ કરે ને. ૧૦.
 નવિ કરે સતિયો પરનરનો સંગ ને,
 નગર મિલાવે મતનો થાય ભગ ને;
 લીબની વાત કરે મુખ કુચ્છા નવિ કુવે ને. ૧૧.
 હોવે તુમ અણુગમતો અમ ઉપદેશ ને,
 બાલ્ય કાંધકે સગપણુ લાગે વિશેષ ને;
 પગ તળ બળતા વિણુકા નવિ પૂછે ધાતું ને. ૧૨.
 ધાતું પોઠારે નિજ, ધર, બળતં દેખી ને,
 પરધર બળતે પથે જોય ઉવેળી ને;
 સગપણુ અંતર દાહે તુમને પ્રહિય ને. ૧૩.
 પૂછે ભલે તો ઉત્તર તમને દેશ્ય ને,
 પણુ બોલો તુમ સગપણુ શુ છે અહ્ય ને;
 જે અંતરનો ધા લાગ્યો તુમને અતિ ને. ૧૪.
 અતિગે જન્મથી, અશુ યગ ધરાય ને;
 અમહોદરિ બાથે જે બાધવ થાય ને;
 માહી બાધ બાધ કહો કિમ વિસરે ને. ૧૫.
 વિસરે નહિ પણુ પુછણુ આવિ સી વેળા ને,
 અંકલડાં ફરવું ને, એર બરેલાં ને;
 મુળવતિ નારિને કહેવત છે એ કારણે ને. ૧૬.
 કારણે આલ્યાં અગ્રે, સારી રાત ને;
 વિદ્યાચારણુ મુનિ પુણુ રાત્રે જાત ને;
 એયરી વિજળી ફરતાં ફણુ વારી શકે ને. ૧૭.
 વારી શકે એક નારિને અરતાર ને,

૧૦. વિજયી પુઠે ગર્જવ લાયકાર ને,
પુરુષ બુઆરી નારી કુમારી નૂવિ ડરે ને ૧૮
નવિ ડરે તુમ સરખા નિર્દય જાત ને,
વિશ્વ અપરાધી હણ્યો યુધ્ધ ક્ષત્રી નાન ને,
વાત કહો તો સચવધી દણિયે અમો ને ૧૯
અમો ગયા યમુના વન ખડ મઝાર ને,
ફિરી તર લટકતિ વર તરવાર ને,
મે જાણ્યુ વિદ્યાધર કોઈ વિસરી ગયો જો ૨૦
વિસરિયો તે પ્રી કિમ લેવા ત્રાવે ને,
મણિ રથણે જડિ ખડગ અમુવ, સુહાવે ને,
સ્વામિ એકાત રહેવો એમ નવિ ચિતન્યુ ને ૨૧
ચિતન્યુ જોયુ પશુ નાવ દીગ કાષ ને,
લેષ ખડગને ધાર પરીક્ષા જોઈ જો,
વશનુ મુળ કટતા સાવક શીર ગયુ જો ૨૨
ગયું અમાઝ ન ગયુ તમાર કાષ જો,
વાયુ વેગ ગયો મરી પરજવ તાંધિ જો,
પશુ તુમ ચિતમા નવિ કાષ પરિતાપતા જો ૨૩
તાપ ઊતાપ થયો મુજ પચાતાપ જો,
વિશ્વ અપરાધી મારી લોધુ પાપ જો,
ચિતા જાળ હિંદી તે જણે ફેવળી જો ૨૪
ફેવળી દીકા સર્વ પદારથ થાવે જો,
પશુ દોષ જાણ મયા તે પાછા નાવે જો,
આકસહોદરી વાત સુણો રૂદન કર્યુ જો ૨૫
કર્યુ એ નખળુ કામ યયો આસિયાજો જો,
પશુ નથી વાંક અમારો ચિત નિદાજો જો,
જૂલ સુક કરિ માશી વેર ન રાખવુ જો ૨૬
રાખવુ વેર નથી તુમશ્ચ ચિત સાજો જો,
માની ગરના સમરી વણુ વિશેજો જો.

- ભાષ થકી સીં વંછે કુશળ તે કંતને નો. ૨૭.
 કંત તુમારે કીહા છે 'કન્યા' વેરા નો,
 રાતી ચૂનો શો સુણિયો ઉપદેસ નો;
 આઠસહોદરી બાધવ કિહા રહો છો તુમે નો. ૨૮.
 તુમે જાણો છો સઘળી વાતો મનમાં નો,
 ચંદ્રાવળી મુખ સાભળી જે મળી વનમાં નો,
 નમણ કામ કરોને પુછો કૂડમાં નો. ૨૯.
 કૂડ કપટ છળ બેદ ધણી સી માંદિ નો,
 નવી દિહા કોઇ દિન તુંમને વળિ કયાંહી નો;
 જગત અજણી નારી કિમ વિસવાસિએ નો. ૩૦.
 વિસવાસી નારો છે કપટ ન લેશે નો,
 પડિા નર પરધરે જઇ કોઇ ન પેસે નો;
 અણુવિસવાસી નર લડકણ બીકણ બદ નો. ૩૧.
 બહુ મિકણ લડકણ અમને કિમ જાણો નો,
 ચોડું બોલો ન કરે તાણાતાણો નો,
 પરલિત નવિ આવે તુમ જુહા બોલડે નો. ૩૨.
 જુહા બોલ્યાનો અમને છે નેમ નો,
 ચંદ્રાવળી વધણ સુણી ધરિયો પ્રેમ નો,
 દોષ ધડિમાં નાહા કિમ નવિ ધિર રલા નો. ૩૩.
 રલા અમે સાં ગઈ દાશે દેહ દાલ નો,
 પછે ગયા તે દેખી અવળો બોલ નો,
 નર મોટા મદિલાશુ કિમ અમડો કરે નો. ૩૪.
 અગડો કરતાં વિધરે અંતર હેત નો,
 શો કીધા ચંદ્રાવળીએ સકેત નો;
 સાચ વદો તો અમે પણ અંતર બોલિએ નો. ૩૫.
 બોલી ચિત્ત કહું રાગીએ રંજત હસાનું નો,
 તો રહેવું ધન પીળે દુરે જવું નો;
 દેખી ગયા ધન હસાવ્યો પિત ચંદ્રાવળી નો. ૩૬.

ચંદ્રાવળી મુખની સુણી બાધવ ઘાત ને,	
પણ નવી ચિત્તો કાપ્યો તુમ ઉપધાન ને,	
મુઝ વયણાં સભારી ઉપસમ ધારિયો ને,	૩૭
ધાર્યુ અમે હણી બાધવ પ્રગટયા ચોર ને,	
વાત સુણી ભરખે પડિયો ઘોર ને,	
મુઝ સહેને પીળો ધજ હલાયો સહી ને	૩૮
સહિરે હરખી ચોસઠ જણની ટોળી ને	
ભાષ મુઆ સદને પતિ મેળો મળી ને,	
દખ દિવાની ચંદ્રાવળી જૂની ગઈ ને	૩૯.
જુલો ગઈ તો અમને લાભ વિશેષ ને,	
નવનવ ગામ નગર દિકા બહુ દેશ ને,	
સાસય ચૈત્ય નિહાળિ બહુ યાત્રા કરી ને	૪૦
ભાત્રા કરી તો ભલે કરી મહારાજ ને,	
અમે પણ યાત્રા કરીને આબ્યા આજ ને,	
તુમ દરશન દેખીને મન વાંછત રૂળ્યા ને.	૪૧.
ચોથે ખડે ભાખી ચંદ્રાવળી હાજ ને,	
એક એક ગાથા અતર વચન રસાળ ને,	
શ્રી શુભવીર કુવરી આદે કુવર પછે ને.	૪૨.

દોહરો.

રતિભાળને કુવર ભણે, નહિ આમ એક જ હામ,	
ખમર પડી કિમ અમતણી, આ યા. તાપસ ગામ	૧.
વળી ધમુના વન મેહલમે, ત્રેસઠ નવસે ત્યાંદિ;	
એકણુ પીડે કિમ તમે, નિકળી આબ્યા આંદિ	૨.
કામદેવ મદિર નિથિ, ચોસઠ કરી નૃત્યશાળ,	
વિનયે નમિ વર માગતી, સુદર ચંપકભાળ	૩
કચુક ખડ્ગાદિક દિવા, વળતાં વયણુ વદત,	
જાણુ અમે નિજ મદિરે, અવસરે મળશુ સત	૪.
એમ કહિને તમે ધર ગયાં, અમે ચાલ્યા પરદેશ,	
તે દિન મેળા સપજે, જે દિને લખિત વિશેષ	૫.

કાંળ ૧૫ મી

(ફતેમહની દેશી)

- ચિતહર રતિમાળા કહે તામ, સાબળો સદિન મનફળો.
ચિતહર તુમને કરી સંકેત, ચદાવળી આરિ મળી ૧.
- ચિતહર સાંભળી બાંધવ ધાત, શોકાતુર સ્નાન જ કર્યા,
ચિતહર સાચો ગુરુ ઉપદેશ, તાસ વચન ચિત સાંભર્યા ૨.
- ચિતહર બધુ ગયા નાવત, ચપકમાળા ચિતવે,
ચિતહર સાહસે કરો પતિ શોધ, કત વિના દુખિયાં દુવે ૩.
- ચિતહર કુલ્ય બધુ દલનાર, બોલીવો પ્રેમ જ ધરી,
ચિતહર ચદાવળી કહે તામ, મે રાખ્યો છે શિર કરી ૪.
- ચિતહર તેડી લાવું સમગ્રવી, દુર્જ દિવાની થઇ ચક્ષી,
ચિતહર પીળો દલાવ્યો કેત, દેખી તમે નાહા વળી. ૫
- ચિતહર વક્ર ગતિ ગ્રહ ચામ, તુરત ન રાશી તે ભજે,
ચિતહર પાછો આવે કામ, કાર્યાતર ગત તે તજે. ૬.
- ચિતહર ચદાવળી ગઇ તપાહિ, વન તરખડે જોમ વળી;
ચિતહર દીકા ન તુમને કપાહિ, પાછી આવી અમ મળી. ૭.
- ચિતહર કીધ વિચાર તે સાથ, દાથ વિષ્ટો દાધિયો;
ચિતહર સંકેતમાં કાંઇ બૂલ, દેખી દેસાવર ગયો. ૮.
- ચિતહર પૂછ્યા પછે કહિ વાત, ધજ સંકેત કર્યો હતો;
ચિતહર દરખે પડિ મુજ બૂલ, પીત ધજએ તે જતો. ૯.
- ચિતહર મુલ્કિ કહે ચપકમાળ, હાથે ખેલ બગાડિયો;
ચિતહર કુકમ દિયો મુજ એમ, છુંએ ગિરિ પુર વનવાડિયો. ૧૦.
- ચિતહર હું ફરી દેશ વિદેશ, યમુના કિનારા જોઇ વળી;
ચિતહર જાતાં એક ગિરિશૃંગ, તિહાં એચર ટોળી મળી. ૧૧.
- ચિતહર અણપદ ગિરિ જમ, અમિત ગતિ ટોળી પતી;
ચિતહર હું પલુ ગઇ તે સાથ, કરિ અરિઆને જઇ નતિ. ૧૨.
- ચિતહર ભરતે ભરાવ્યા ચેત, ચઉઆંક દશ દેસ વંદીયાં;
ચિતહર ચારિણ મુનિવર રોય, તિહાં એક દિશિ ઉપવેશ્યા. ૧૩.

- ચિતહર ત્રિવે નમી'તસ' પાય, મે' ચિત ભાવતે પૂજીયો; ૧૪.
- ચિતહર ચઢિનાણી મુનિ એક, કરણા કરી ઉપદેસીયો.
- ચિતહર મુનિ બણે સાંભળ વચ્છ, ચંદ્રશેખર તૃપ્તિત જયો; ૧૫.
- ચિતહર પીળી ધન્ય ચલ દેખે, દેવ અટનિ સરોવર ગયો.
- ચિતહર નિલક'તર તળે નિંદ, લેવે અચળ છાયા ઠગી; ૧૬.
- ચિતહર જાગ્યો દેખે તામ, ગિલા સુભટ' એટ ખેચરી.
- ચિતહર સાંભળી ત્રિનતિ તાસ, સાથે ગયા તુરંગે ચઢી; ૧૭.
- ચિતહર પૂર્વે કરી રથા એટ રણમાં મેલેલ કનક ધડી.
- ચિતહર આગ્યા કુવર દોષ રાધ, તિહાં આગ્રવ તે દિન કીયા; ૧૮.
- ચિતહર કન્યા હસે' છત્રીસ, પરણી વેતાઢપ' ઝિરિ ગયા.
- ચિતહર નદીસર વર દ્વીપ, મેર પ્રમુખ' નતિ આવરી; ૧૯.
- ચિતહર પુનરપિ તીરથ પથ, સમતચિખર' યાત્રા કરી.
- ચિતહર જમપુર જમરથ રામ, પુત્રી રતિ પ્રીતિ સુદરી; ૨૦.
- ચિતહર પરણ્યાં ધરી નેહ, સુરદેવીએ આગ્રવ કરી.
- ચિતહર તાપસવિદ્યા સિધ, કરણુ હિંતર સાધક'યયા; ૨૧.
- ચિતહર ક્ષેત્રપાળ વચ કીધ, તાપસ માર્મે પછે ગયા.
- ચિતહર કુળપતિ સૂકર રૂપ, દેખી કરણા બહુ ધરી; ૨૨.
- ચિતહર ઔપધી બળયા' તાસ, કુળપતિને રૂપે' કરી.
- ચિતહર રાગ રાણી' સાથ, વૈરાગે' તાપસ' બધો! ૨૩.
- ચિતહર રાણી સગમાં' લાહિં પુત્રી સુરપા જનમ થયો.
- ચિતહર તે કુલપતિ નિજ રૂપ, દેતા' રામ' વધ્યો ધણો; ૨૪.
- ચિતહર મેના' રંભા તુલ્ય, પૂત્રી લહી યોવન પણો.
- ચિતહર કુંવરને' દીધી' તેહ, ક્ષેત્રપાળે' પરણાવતો; ૨૫.
- ચિતહર સુંદર મંદિર દીધ, અશન' ચિરાદિક પૂરતો.
- ચિતહર કનકવતીને' નેહ, ગેહે રથા રસથ' બસી; ૨૬.
- ચિતહર મુનિ મુખ' સાંભળી વાત, આવી' ઇહાં ગિતાવળી.
- ચિતહર દેખી તુમ મુખ' ચંદ, 'કુખના' દાઝ' દૂરે દબ્યા; ૨૭.
- ચિતહર અમિએ વરસ્યા' મેધ, મુખમાગ્યા પાસા દબ્યા.

ચિતહર ચોથે ખડે દાગ, પંદરમી મુનિ સૂચ્યા, ૨
ચિતહર શ્રી શુભવીરે તાસ, મેળા વખૂટા મેળ્યા. ૨૮.

કોહુરા.

- રતિમાળા વયણી સુણી, કનકવતી કહે એમ;
નર ભમરા ફરતા ફરે ધર ધર નવ નવ પ્રેમ. ૧.
- પણુ હુ જૈન મતી થઇ, ન કરી યાત્રા એક,
સપ્તિ સિદ્ધાચળ તણી, યાત્રા કરાવો છેક. ૨.
- તવ રતિમાળા કુંવરને, કહે ન કરે અતરાય,
હુ લધુ એ ગુરુ બેઠનની, હજી સફળ કરાય ૩
- દોષ માસમા આવીને, રહેજો કુલપતિ ગામ;
વાટ જુએ સહુ માહરી, દેજો વધામણી તામ ૪.
- ભગિ સનિ દરખિત કરી, જમ્યુ જનની પાસ,
વાત દહી સમગરિને, કરશું શોક વિનાસ ૫.
- સ્વજન વરગ બેળા કરી, લાવુ યમુના પાસ;
લગન સમય રહેશે સહુ, નિજ નિજ કરિ આવાસ ૬.
- દુગભાસાતર તેડવા, આવરા ખેચર આહિ;
તેહની સાથે પધારવું, બેગી વિમાને ત્યાહિ ૭
- નિશ્ચય કર કોલજ કરો, રાતિ વશા તિણે કાય;
પરલાતે જઈ વેગશુ, બેઠનને દેત વધાય. ૮.
- સેધ કુંવર કનકાવતી, એથી નિજ પચંક;
જના કારણ આવીયા, મગને દોષ નિચંક. ૯.
- જતાં ઊગ્રાટકિ વચે, છે વટવૃક્ષ વિશાળ;
અમિ કુંડ દીઠા નિહાં, ધૂપ ધટા લગી આળ. ૧૦.
- અગડા કરતા એક દિશે, દીઠા ચેગી આઠ;
અરચિત ચિર લધુ બાલિકા, તે પણ રોતી આઠ. ૧૧.
- કૌતક દેખી બિતર્કા, કરી નારી નર રૂપ;
ચેગી સર્વ જાણાવીને પૂછતાં ધરિ ચૂચ. ૧૨.

ઢાળ ૧૬ મી.

(રાગ ખંગાલ; ઢિસકે ચલે ઢિસકે જે પૂત—એ દેશી.)

કુંવર બણે તુમે યોગી જાત, કાહેકું કલેશ કરો દિન રાત;	
શિષ્ય સાંભજો, મોટો રોગ કલહ કાચ કામલો.	ટેક.
કલેશે વાસિત હે સંસાર, કલેશ રહિત ચિત્ત ભવનિસ્તાર.	શિષ્ય. ૧.
તુમકું નહિ જગ કોષ્ટી આશ, સંસાર છોર રહોવનવાસ;	શિષ્ય.
સંસાર વિખપાએગી ભોગ, દૂર તજી ક્રિયા સુદર જોગ.	શિષ્ય. ૨.
અગડા કરતે તુમ કુણ કાજ, વેદચી લેણા હે ક્યા રાજ્ય;	શિષ્ય.
અંતર ખોલી ખોલો તેહ, કુંવારિકા કીમ લાખ્યા એહ.	શિષ્ય. ૩.
યોગી વિચારે બેશી એકાંત, ન મળ્યો બગિસ લક્ષણવત;	શિષ્ય.
ઈનકું બોળવી અંતર દેષ, સોવન શરસે હવન કરેષ	શિષ્ય. ૪.
ચિંતી કુંવરને બાળે એમ, તુમ મુખ દેખી લાગ્યો પ્રેમ;	શિષ્ય.
હમેરી પાસે વસ્તુ આઠ, ચોપડીમેં હે તસ વિધિ પાઠ.	શિષ્ય. ૫.
મંત્ર જાપ ક્રિયા તે વિધિ જોત, કળદાપક એકે નવિ હોત;	શિષ્ય.
મિલિયા હમકું કપાલી એક, તીરો જાતાયા એહ વિવેક.	શિષ્ય. ૬.
આઠ કુંવારિકા હવન કરંત, આઠ દિસાડું ભોગ દિવ ત;	શિષ્ય.
જાપ જપે આઠ વસ્તુ સિદ્ધ, પ્રથમ કહે કરો ભાગ પ્રસિદ્ધ.	શિષ્ય. ૭.
તિન કિએ માગત ભાગ શ્રીકાર, આરકું આવે ભાગ ન સાર;	શિષ્ય.
ખાત લડાઈકી બાખી એહ, ભાગ કરી દિયો અમને તેહ.	શિષ્ય. ૮.
તુમ નજરે હોય હવન પ્રયોગ, તો સતી વસ્તુકા મીજે યોગ;	શિષ્ય.
તુમ પિછે ઉત્તર સાધક જોન, સોવન શરસો તતખિણ હોત.	શિષ્ય. ૯.
તુમકું વંજીન દેષ એમ, પિછે કરણા હમ પ્રેમ;	શિષ્ય.
કુંવર બણે દેખાવો વસ્ત, તે દિએ આઠે લાવી સમસ્ત.	શિષ્ય. ૧૦.
પાવડી ક્યા પાત્ર ને ડંડ, કંબાદુદ્ધ છુટી અચલ ખંડ;	શિષ્ય.
ચુટકા લેષ ખોલાવી બાજ, સમચ્ચ વરસની છે સુકુમાજ.	શિષ્ય. ૧૧.
નામ લખી ક્રિયા યોગી દૂર, પૂછે કુંવારિયો કરિ હજૂર;	શિષ્ય.
વિમળાપુરી બણે તે હમ તાન, તાત રહે બાજણી જાન.	શિષ્ય. ૧૨.
નૃપ સુણિ યોગીને વાંદર કીધ, આઠ વરસની અવધિ દીધ;	શિષ્ય.
દુઢાદુક કરતા વન જાન, કુંવરી પત્યંક ધરી કુંવર પ્રવાત.	શિષ્ય. ૧૩.

નેપથ્ય ગતવન દીઠા એક, વૃદ્ધ યોગી રાતો અતિરેક;
 ઉતરી પૂછત બોલે વૃદ્ધ, મેં હુધેણે વન યોગી સિદ્ધ.
 અવિનિત એલા મળિયા દુષ્ટ, અડચીજ લેછ ગણુ દેછ કષ્ટ;
 કુંવરે સુંણાવી વાત અશેષ, દરખ લહે ગુરૂ રાય વિશેષ.
 સર્વ ચિજ દિએ કુંવર જ તાસ, કુંવરને દિએ ડંડ કંથા વાસ;
 કંથા દિએ સત પંચ દિનાર, ડંડ કરે શત્રુ સંહાર.
 પાઠ સિદ્ધ લેછ વંદી ચલંત, વિમળાપુરી વનમાં આવંત;
 દિએ શય્યાગારી બાળા પ્રભાત, હર્ષ પિતર ધરે સાંભળી વાત.
 તિણે સમે પડહો વાળે ત્યાંહી, પૂછે કુંવર જન બોલે ઉછાંહી;
 વસુ નૃપ પૂત્રી વિમળા નામ, અંધપણ પામી ગુણુ ધામ.
 નયન દિએ કાષ્ઠ તેજ પ્રકાશ, નૃપ દિએ કન્યા પુરસિરિ તાસ;
 પડહ હમે સુણી તામ કુમાર, રાયે તેડ્યા નિજ દરબાર.
 સજ કરી પરણી હવે ત્યાંહિ, સિદ્ધાચળ દોષ પટ્ટતાં ઉછાંહિ;
 રીખભદેવ વંદી ભગવંત, લાખીણી એક પૂજા રચંત.
 પૂછ પગલાં પંચ સ્નાત્ર, ધન ધરે હવે આમર હન;
 દેછ પ્રદક્ષણા મઠ ગિરનાર, જત્રા કરી વળિયા નરનાર;
 અનુક્રમે આબ્યા તાપસ ગામ, તેડવા આબ્યા ખેચર તામ;
 તે સાથે ગયા જમુના તીર, જળ ઝીલી પિએ શીતળ નીર.
 વધામણી ગર્ભ મેહેલ મળર, અંધકમાળા થઈ હુંશિયાર;
 સજજન સન્મુખ તેહુ કીધ, જનીવાસે ઉતારે દીધ.
 હસે છત્રીસ બેટી તાત, સાંભળી આબ્યા સદુ એક રાત;
 વરની તરપતે કરતા કામ, ચોરી ચીત્રી કન્યા ઠમ.
 વરધોડે ચઢી તોરણુ સાહી, સાસુ પુષ્પી લિએ માહિરા માંહિ;
 ચોરી એક રમે લાવો કીધ, ચોસઠ કન્યા દાનજ દીધ.
 મંગળ વાળે પરણી ત્યાંહિ, આબ્યા વિજયાપુર ઉછાંહિ;
 અથે અડે સોળમી ઢાળ, શ્રી શુભવીર રહે સુખ વિશાળ.

દોહરું.

ચંદ્રજસા જસ ઝગમગે, વસંત વિજયપુર માંહિ;
 ચોસઠ નારીશ્ચ રમે, વનજળ કીડા ત્યાંહિ.

શિષ્ય. ૧૪.
 શિષ્ય. ૧૫.
 શિષ્ય. ૧૬.
 શિષ્ય. ૧૭.
 શિષ્ય. ૧૮.
 શિષ્ય. ૧૯.
 શિષ્ય. ૨૦.
 શિષ્ય. ૨૧.
 શિષ્ય. ૨૨.
 શિષ્ય. ૨૩.
 શિષ્ય. ૨૪.
 શિષ્ય. ૨૫.
 શિષ્ય. ૨૬.

- એક દિન સા સુશુભાવળી, કુંવરને કહે ધરિ પ્રેમ;
 શત્રુ ધરે સસરો રહે, નવી છોડાવો કેમ. ૨.
 વળતું જામે કુંવર તે, મ ધરો દુઃખ લગાર;
 હરિખળ નિજ વર આવશે, મણિચુલ જમ દરબાર. ૩.
 કુંવરે શિખાવી મોકલ્યો, દૂત ગયો તેણી વાર;
 રાંખપુરે મણિચુલ વૃષ, પાસે કરત ઉચાર. ૪.
 સુરનર જસ કીરતી કરે, કિલરી જસ ગુણ ગાય;
 ભૂચર ખેચર તુમ સમા, પ્રણમે જેહના પાય. ૫.
 હરિખળની અઠ કન્યકા, છપ્પન રાજકુમારી;
 લીલાએ વરી જેહને, તેજે કિરણ હજારી. ૬.
 શીતળતાએ ચંદ્ર સમ, ચંદ્રશેખર તસ નામ;
 તિણે મુજને છઠાં મોકલ્યો, કરણ તુમારે કામ. ૭.
 હરિખળ રાખને તેડીને, તુમે ચાલો મુજ સાથ;
 ચંદ્રશેખર ચરણે નમો, તુમે પણ ચાલ્યો સનાથ. ૮.
 સાંભળી મણિચુલ કોપિયો, બોલ્યોધરી અભિમાન;
 બાક મતે તુજ મોકલ્યો, ચંદ્રશેખર નાદાન. ૯.
 નટ વિટ શં કરતો કરે, જાણું ભસે એ જ્ઞાન;
 પણ હવે હકકવા હાલિયો, આનંદ મરણ નિશાન. ૧૦.
 દૂતને હણવો નવી ઘટે, તિણે તું જા મુખમાંદિ;
 જેહતું આવે નજરમાં, તેહતું કેહલ્યો ત્યાંદિ. ૧૧.
 પાછો આવી દૂત તે, કુંવરને વાત કરત;
 કાને કુઝા તે સુણી, સંન્ય સકળ મેલત. ૧૨.
 સસરા સાળા બિહુ મળ્યા, ત્રિક અણોહિણિ સંગ;
 જન્ય ભુમી તટની તટે, જા દીએ તંણ ઉચંગ. ૧૩.

યત:

સા સેનાશોહિણી નામ, ચરણકાંઠિકર્ણજૈઃ (૨૧૮૦૦) ॥ ૬૫૪૦૦
 રથૈર્વૈભ્યો હૃયંસ્થિર્નનઃ, ૧૯૬૨૦૦ પંચમ્ભવ ૯૮૧૦૦૦ પદાંતિભિઃ ૧૪.

દાળ ૧૭ મી.

(૪૬ ખાની દેશી.)

- મુદિત મંદાર વરમાલ માલીધરા, બધેરા સીધરા રથ વિકસે:
ભટ વિકટકું કુભાણુ વસન વિગ્રહાલંકૃતિશસ્ત્ર પૂજાંત નિકસે. મું ૧.
- શંખપુર ભૂપ મણિચૂલ પ્રતિકૂલ યષ્ઠ, આર અક્ષોહિણી સંન્ય લેવે,
આવિયો નિકટ ભટવિકટ રણુમિએ, ઝકટ કરિ દોષ રણુથંભ દેવે. મું ૨.
- મણિચૂલ સંન્યે રણુજીત સેનાપતિ, ચંદ્રશેખર તણે વિજયમદ્ભો;
દોષ સેનાપતિ હુકમ ભટરણુ મયે, જીમ નયે નટ્ટવા વાદિ મદ્ભો. મું ૩.
- ભેરીકા હલ પટહ નાદે દિશિ ગાજતે, વાજતે તૂર રણુ સુર ચડતા,
ખંદી ખિરદાવળિ ખોલતે ડોહતે, અમલ આરોગતે મુલટ લદતા. મું ૪.
- હસ્તીએ હસ્તી તુરંગે તુરંગ રથ સ્થી, ખડ્ગે ખડ્ગમહી કૂત ભાક્ષા;
બાણે બાણાવળી દોષ સૈન્યે મળી, યુધ ચિરકાલ કરતા યુધાક્ષા. મું ૫.
- ક્ષણુ શસ્ત્રે ભુજા ડંડ મુષ્ટી યુધે, ચરણુ ચરણે હણે દંત કેશા,
નખ નખે મસ્તકે સુર નરકે સના, મોખરે ભજતાં રથ વિશેષા. મું ૬.
- ગિરિશિખરજ્યુગંદાધાતે ગજ નિપતતિ, અશ્વને પદગ્રહિ ખે ગિછાળે;
મુભટ મુહિત પડ્યા ગૃધ્રવ પદ્માનિલે, સજ્જ યષ્ઠ યુધ કરતાં સદાળે. મું ૭.
- પતિત પતિ કરિ અશ્વરથ ભાગતે, રણુ ભુદુશ્વર યષ્ઠ પ્રેત નાયે;
ભાગતુ સૈન્ય લહિ ચંદ્રશેખર તણો, સૈન્યપતિ વિજયમલ ધનુષ ખેહેચે. મું ૮.
- સજ્જ તસ સૈન્ય ભટ વીર વલયા ધરી, આવતાં દેખી રણુજીત ગિઠે;
દોષ સેનાપતિ યુદ્ધ કરતા લહી, ગગન બ્યંતરતણુ દેવ તૂટે. મું ૯.
- સૈન્ય નિજ ભાગતે મણિચૂલ ગિઠિયો, સ્વસુર સહ ચંદ્રશેખર સરોપે;
ધાવિયો સન્મુખે તીર તરકસ સંમહી, વદતિ મણિચૂલ ક્રોધાભિવેશે. મું ૧૦.
- અમ પ્રિયા અઃકં યમુના તટે તરકરી, તરકરા જીવ લેતા ન મુકું;
ચંદ્ર કહે મેં વરી નારિ યષ્ઠ સીંહની, જંબુકા પાપી મરણે ન મુકું. મું ૧૧.
- વદત ક્રોધે ખિહુ દુર ધરારથ ચઢી, પણુહ બાણુ વરસે ઝગંતા;
ઉભય બાણાવળી ગગને મંડપ ભયો, અપર રણુ ભટને ધ્યા તપંતા. મું ૧૨.
- ભણુત મણિચૂલ સ્વસુરદિ પરણલ તપે, વાણુ કાંકરે તપી કિયતિ વેળા;
ચંદ્ર કહે વન્દિતાપિત અયસ ગોલકીમું, ન દહે તૃણુ પુંજ ગંજ ભરેલા. મું ૧૩.
- ભટ ભૂજા સ્કેટાગજ ગર્જ હય દેખીને, તુર્ય સ્વવીર હક ગગન બેટે;

વીર ત્રિહુ ઊજળે સૈન્યપતિ મિહુ તદા, એકએક સરધુરથ જીએદે. મું ૧૪.
 રણજિત સૈન્યશું યુધ કરતો ચીર, વિજયમલ સૈન્ય પલુ નવિય થાકે;
 યોગી દત કંડ સ્થ થાપી મુઝ્યોતદા, શત્રુ સૈન્યાદિ ભટ ધૂળ ફાકે. મું ૧૫.
 સુભટ નાઠા પડ્યા દેખિ મણિચૂલ સત, રૂપ કરિ કુંવરને વેટી લેવે;
 કુંવર પલુ લક્ષ રૂપે બની શત ધણા, ખંડ ભરિ બૂત બળિદાન દેવે. મું ૧૬.
 ચંદ્રશેખર તણો જગ જગ વિસ્તયો, ફૂલની વૃષ્ટિ કરિ સુર વધાવે;
 વિજય મંગળ રવે શંખપુરિ સંચરી, સ્વસુર ચરણે જમ શિર નમાવે. મું ૧૭.
 તાતજી ચાલિએ ધર જઈ મહાસિએ, એમ કહી હસ્તિસિર તાસ યાપે;
 હરિબળ રાખની આણુ વર્તાની તિહાં, પુનરપિ રાજ્ય તસ સુતને આપે. મું ૧૮.
 વિજયડંકા કરિ વિજયપુર આવિયા સામુએ મોતી થાજે વધાવ્યા;
 ખેટ બહુ કન્યકા લાપી પરણાવતા, દક્ષણ એણી હુકમે જમાવ્યા. મું ૧૯.
 અન્યદા આપી કહે દેવીત્રીલોચના, સમતરીખર જતાં કાશી પોહતી;
 નિશિ વરે દુખભરે સાંભળી મંદિરે, માત તુમ નારી મેં જાણી રાતી. મું ૨૦.
 તે પાસે જમ ચિર કરી પ્રીતિયું, તવ તુમ વિરહનું દુખ પ્રકાસ્યું;
 મેં કહ્યું માસ એકમાંહે લાગુ ધર્માં, દુખ મધરસ્યો અમે ત્યાંદિ નાઈસ્યું. મું ૨૧.
 નામે ત્રીલોચના હું તુમ નુત તણી, દેશ પરદેશ સનિધકારી;
 એમ કહી આવતાં રાતી મૃગમુંદરી, દેખી બોલાવી આસ્યાએ દારી. મું ૨૨.
 વિરહ વશભ તણો નારીને દુખ ધણો, રજની દિનવન્દિવિણુ દાહ પડતો;
 શંકરે સમર દહો વૈર ટિપસેં રહો, બ્રાંતિએ રમણીને કામ નડતો. મું ૨૩.

ચદુકિત:

જટાનેય વેળી કુસુમશિરસિનો હાશિફલા,
 ગલે કસ્તૂરીય ન ચ જલાધિ જાત ચ ગરલં;
 રૂપનાંગે મૂતિ પ્રિયવિરહજાતા ઘવાલિ માં,
 પુરાણતી શ્રાંત્યા કુસુમશર માં કિં વ્યથસિ. ૧.
 ચંદ્રશ્ચંદ્ર કિરાયતે મૃદુગતિર્વાતાપિ વા જાયતે,
 માલ્યઃ શ્વચિ ફુલાયતે મલયજો લેપસ્ફુલિગાયતે;
 રાત્રિઃ કલ્પ શતાયતે વિધિ ઘશાદેહોપિ મારાયતે;
 હાહં મે પ્રમદાવિયોગસમયે કિં કિં ન દુઃસ્થાયતે. ૨.

પૂર્વ ચાલ

આવિ તુમને કહું આપ મુખમાં પાયા, માનનેતાન મેટ્યાં વિસારી;
 શિશુ વેગે ચલો પિત્રને જઈ મળો, રત્ન રતે પિત્રને સાખ્યકારી; મુ. ૨૪.
 સત્તરમી ઢાળ એ ખંડ ચોથે લણી, દેશી કડખા તણી રાગ વિશમી;
 ગ્રી શુભવીર ગુણી ચિત્ત ઉત્ક્રિયો, નવિવિસરે જનનીને જન્મભૂમી. મુ. ૨૫.

દોહરા.

સાંભળી નયનાશ્રુભયો, ચિતે ચિત કુમાર;
 હું આવિ નિન માળાપને, દુખદાયક પિછાર. ૧
 હરિખળ આદે સ્વમુર ઘણા, મેળવી પૂછે એમ;
 મુગ્ધને વેળાવો તાકિદે, પિતરને મળિએ જેમ. ૨.
 માતપિતાની રજા વિના, નીકળિયો પરદેશ;
 પૂત્ર વિયોગે પિતરને, અહનિશ હોવે કલેશ. ૩.
 તે માટે અમે ચાલરયું, મ કરો ધણિય વિલંબ;
 એમ કહી વર મહુરત સિયું, મળવાને નિજ અંબ. ૪.

ઢાળ ૧૮ મી.

(સાહેલાં હે-એ દેશી.)

સાહેલાં હે સામુદ્રવે વડી તીન, ખીજી પણ સાચ મળિ હો લાલ; સાહેલાં.
 દીકરિયોને એમ, શીખામણ દેતી વળી હો લાલ. સાહેલાં. ૧.
 સામુ સસરા સેવ, પતિવ્રતા વ્રત પાળજે હો લાલ; સાહેલાં.
 ખેટ સુતા તજી ગર્વ, તાતનું કુળ અભુઆળજે હો લાલ. સાહેલાં. ૨.
 સોક્ય સહોદરી તુલ્ય, જાણી રહો પ્રીતિ ધણે હો લાલ; સાહેલાં.
 ચંદ્રશેખરને એમ, સસરા મળી એમે લણે હો લાલ. સાહેલાં. ૩.
 પુત્રી હુવિત પ્રાય, તુમ હાથે ચાપણુ દેવી હો લાલ; સાહેલાં.
 સર્વરયું ધન્યો પ્રેમ, જે પણ પરણો નવી નવી હો લાલ. સાહેલાં. ૪.
 એમ કહી જૂઠણુ રત્ન, વસ્ત્રાદિક દ્રિએ દાનમાં હો લાલ; સાહેલાં.
 કુંવર સકળ સ્ત્રી સાથ, જેસે જી વૈમાનમાં હો લાલ; સાહેલાં. ૫.
 નવશત ઉપર સોળ, ખેચરી પરણી સવી મળી હો લાલ; સાહેલાં.

- અક્ષોદ્ધિષ્ટિ એક સૈન્ય, દાસી દાસ પરિકર વળી હો લાલ. સાહેલાં. ૬.
 મોકલે દામો કામ, ખેચર એકદસ દાસીયો હો લાલ; સાહેલાં.
 મૃગસુંદરીને ગામ, મેલજ્યો જૂચર નારિયો હો લાલ. સાહેલાં. ૭.
 વેગે કુંવર ચલંત, બહુલ વિમાને પરિવર્યો હો લાલ; સાહેલાં.
 પદ્મપુરે આવંત, મૃગસુંદરી મેળો કર્યો હો લાલ; સાહેલાં. ૮.
 નિજ સૈન્યે મળંત, રતિસુંદરી આદે બહુ હો લાલ. સાહેલાં.
 બીજી પછી તિહાં રામ. બેટજ્યાં કરિ નમતાં સહુ હો લાલ; સાહેલાં. ૯
 દેવિ વિસરજી ત્યાંહિ, ત્રિલોચના કાશી ધરે હો લાલ; સાહેલાં.
 ભરખય રામ સમેત, ચાલંતા સવિ અંબરે હો લાલ. સાહેલાં. ૧૦.
 કાશી વન પામંત, વધાયણી નૃપને ગર્ભ હો લાલ; સાહેલાં.
 મહસેન મુદિત નરેશ, આવ્યા સહુ હિમ્મતક યર્ધ હો લાલ. સાહેલાં. ૧૧.
 જનકના નમતા પાપ, જૂતલ કુંવર બિતરી હો લાલ; સાહેલાં.
 નયરી વાણારશી તામ, શણુગારી કરી સુરપુરી હો લાલ. સાહેલાં. ૧૨.
 રત્નવતી નિજ માય, પ્રથમ પ્રિયા શુભસુંદરી હો લાલ; સાહેલાં.
 ત્રિલોચના દિગ્ધે તાસ, રત્ન જુષણુ પેટી ભરી હો લાલ. સાહેલાં. ૧૩.
 દિવ્ય ખનાવી મેહેલ, ત્રિલોચના ગદ્દ નિજ ધરે હો લાલ; સાહેલાં.
 શણુગારી ગજ રત્ન, બેસી પુરમાં સંચરે હો લાલ. સાહેલાં. ૧૪.
 નૃત્ય મહોત્સવ સાથ, રાજ કચેરીએ બિતરે હો લાલ; સાહેલાં.
 વિદ્યાધર સહુ સાથ, જન્મવાને ધર નૃત્યમાં હો લાલ. સાહેલાં. ૧૫.
 જનની ચરણ સરોજ, નમતા કુંવર દરખામ્યાં હો લાલ; સાહેલાં.
 પુત્રને દેઇ આશિશ, માતા શિર ચુંબન કરે હો લાલ. સાહેલાં. ૧૬.
 વહુરો પાપ પડંત, સાસુને પ્રથમ પ્રિયા તણે હો લાલ; સાહેલાં.
 નવ નવ બેટ કરંત, પંચની વાત સકળ ભણે હો લાલ. સાહેલાં. ૧૭.
 સાસુ વહુને દેઇ મેહેલ, સસરાદિકને વિસર્જતા હો લાલ; સાહેલાં.
 ધન સાગર નિજ ગેહ, સર્વ વધૂને તેડતાં હો લાલ. સાહેલાં. ૧૮.
 ગણિ નિજ પુત્રી સમ્મલ, ખટરસ મારે જન્માદિયે હો લાલ; સાહેલાં.
 પત્નાદિક બહુ માન, સાસરપાંસો બહુ દિગ્ધે હો લાલ. સાહેલાં. ૧૯.
 સુરપરે સુખ વિલસંત, કેતો કાળ ગમાવતા હો લાલ; સાહેલાં.

થાપી કુંવરને રાજ્ય, મહસેન સ્વર્ગ સધાવતાં હો લાલ. સાહેલાં. ૨૦.
 પૂર્વ વચન સંકેત, રવિશેખરને તેજવતા હો લાલ. સાહેલાં.
 કરી તસ મંત્રી સર, દેવ સેનાપતિ થાપતાં હો લાલ. સાહેલાં. ૨૧.
 મંત્રી સેનાપતિ સૈન્ય, સાથે કંડ રતન ગ્રહી હો લાલ; સાહેલાં.
 ત્રણ ખંડના રાય, સાધી ધર આઘ્યા સહી હો લાલ. સાહેલાં. ૨૨.
 થાપી સોલપટ નારી, જૂયરી અઠ અઠ ખેચરી હો લાલ; સાહેલાં.
 સાસુને વશિ ચિત્ત, ચરિત મુણી મૃગમુંદરી હો લાલ. સાહેલાં. ૨૩.
 ખિલુ એક ન રહે દૂર, લાગ્યો રાગ અતિ તેહર્યું હો લાલ; સાહેલાં;
 નિજ હાથે શણગાર, સાસુ ધરાવે નેહર્યું હો લાલ. સાહેલાં. ૨૪.
 બેળાં જામે કરે વાન, રત્નવતી મૃગમુંદરી હો લાલ, સાહેલાં.
 માત મુતાપી અધિક, રાગ દિશા ખની આકરી હો લાલ. સાહેલાં. ૨૫.
 ચોથે ખડે એહ, ભાખી દાળ અદારમી હો લાલ; સાહેલાં.
 શ્રી શુભવીર વિનોદ, ગુણ સંગત ગુણીને ગમી હો લાલ. સાહેલાં. ૨૬.

દોહરા.

રાજ્ય નિકંટક પાળતા, બહુલાં વર્ષ ગમંત;	
એક દિન માળી સલાંતરે, આવી વધાઈ દિધંત.	૧.
વિમળનાથ સંતાનિય, વિમળમતી અણુગાર;	
કેવળ નાણી ગુમ વને, આઘ્યા મુનિ પરિવાર.	૨.
સાંભળી રાય વધામણી, દેહ સંજી તિણિ વાર;	
હયગય રથર્યું નીકળ્યા, નમત જાન ભંડાર.	૩.
સરવ વધુર્યું રત્નવતિ, સાગિયું સજી જાય;	
કેવળી ચરણ નમી કરી, ખેસે યથોચિત કાપ.	૪.
મુણવા વંછે ધર્મ નૃપ, ગુરુ સન્મુખ મુવિનીત;	
સુરિ પણ તેહને દેશના, દિએ નથ સમય વદિત.	૫.

દાસ ૧૯ મી.

(ચિત્ર ચેતો રે-એ દેશી)

પ્રાણી જિનવાણી મુણી ચિત ચેતો રે,
 જ્ઞાન દિશા દિલધાર; ચતુર ચિત ચેતો રે ;

મોહુની•છોકે જે છકયા, ચિત્તં તે રઝળે સંસાર.	ચતુર. ૧.
સંસાર ચરમ જલધિ સમો, ચિત્તં ચોતા વસ્ત વિભેદ;	ચતુર.
જૂજલ જલણ અનિલ તર, ચિત્તં એ જલ રસના છેદ.	ચતુર. ૨.
નિષ્કામ નિર્જરા જોગથી, ચિત્તં વિગલ પણુ જાત;	ચતુર.
નાસા નયન શ્રુતિવિણુ લખ્યો, ચિત્તં લહિ અગ્નિનો ધાત.	ચતુર. ૩.
પંચેન્દ્રિય તિરિ નારકી, ચિત્તં પરજવ દુખિયા દીન;	ચતુર.
વિરાત હોન ગતી દેવની, ચિત્તં લોભ વિષય આધીન.	ચતુર. ૪.
દસ ધર્મોતે ઝેડીલો, ચિત્તં લહિ માનવ અવતાર;	ચતુર.
ગાર ઝાંઝી દુપલના ન્યાયથી, ચિત્તં ચરમોદધિનો કરનાર.	ચતુર. ૫.
તેર મોહાદિક તરકરા, ચિત્તં સંગે વળિ ફરિ જાય;	ચતુર.
મુગ્ધ ગિરા નૌ લોકતાં ચિત્તં કેતા નયન ઠરાય.	ચતુર. ૬.
લક્ષિતએ શર વયણાં મુણી ચિત્તં તત્ત્વ રમણતા થાય;	ચતુર.
મિથ્યાત ખંધ સિધિલ હુવે, ચિત્તં મોહનો છાક તે જાય.	ચતુર. ૭.
સમકિત લક્ષણ દિલ ધરી, ચિત્તં તત્ત્વ ત્રયી ફરસંત.	ચતુર.
દેશ સરવ મત પોતામાં, ચિત્તં નિરતિ ચારે ચંદંત.	ચતુર. ૮.
જ્ઞાન દિશાએ જોવતાં, ચિત્તં દેખે દોષ તે પંથ;	ચતુર.
હુય જેય જીપાદેયથી, ચિત્તં આવકેને નિમ્મય.	ચતુર. ૯.
જ્ઞાન ક્રિયા શિવ સાધને, ચિત્તં પણુ ક્રિયા નિર્દોષ;	ચતુર.
દગ્ધ શ્રુતીય અવીધિ તજે, ચિત્તં અનિ પરવૃત્તિ પોખ.	ચતુર. ૧૦.
નિશ્ચય નગર હૃદય ધરી, ચિત્તં પામે જે વ્યવહાર;	ચતુર.
સ્વર્ગાદિક સુખ અનુભવી, ચિત્તં પામે જવનો પાર.	ચતુર. ૧૧.
દાન શિયળ તપ ભાવના, ચિત્તં ધર્મના ચ્યાર પ્રકાર;	ચતુર.
તેહમાં મુખ્ય તે દાન છે, ચિત્તં જ્ઞાન દાન અણુગાર.	ચતુર. ૧૨.
જ્ઞાનોપયોગે કેવળી, ચિત્તં શિવ સમયે સાકાર;	ચતુર.
કર્મનો ક્ષય જ્ઞાને હુવે, ચિત્તં જ્ઞાની વડો સંસાર.	ચતુર. ૧૩.
નવવિધ પૂન્ય ગૃહસ્થને, ચિત્તં જીજ્ઞે અંગ વિચાર;	ચતુર.
અશન વસન આદે કલાં, ચિત્તં સંજોધી અણુગાર.	ચતુર. ૧૪.
જિમ હરિ નંદન રાગની, ચિત્તં દાન સુપાત્રે દીધ;	ચતુર.

વ્રત ધરી મુર મુખ અનુભવી, ચિતં પરભવ રીદ્ધિ લીધ.
 પૂછે નૃપ તુમ મુખ ચદ્યો, ચિતં કુણ હરિનંદ નરેશ;
 ચગિવિદ વાણી એ કેવળી, ચિતં દેતા તવ બપદેશ.
 હરી નંદરાય તિલક પૂરે, ચિતં રાણી છે તસ સાત;
 સુભદ્રા ને ધારણી, ચિતં લક્ષ્મી શિલાવતી ખ્યાત.
 વિજયા જ્યા ને સુલોચના, ચિતં રાયને સદુસ્થું રનેહ;
 સાતે રાણીસ્થું એકદા, ચિતં વન દીડાગત તેહ.
 તિણે સમે વનમાં સમોસયાં, ચિતં ધર્મગોખ મુરિરાય;
 પંચ સયાં પરીવારસ્થું, ચિતં નૃપ જોસે નમી પાપ.
 ધર્મ સુણી નૃપ રીત્રીયો, ચિતં સમકિતસ્થું વ્રત બાર;
 રાણીયો સાથે બાયરી, ચિતં પૂછતો તિણિ વાર.
 હેતુ કિસ્યે સ્થા તપ કરે, ચિતં સુરિ બણેઅરિદા ધ્યાન;
 મોહરાયને મારવા, ચિતં કરતા મંત્ર વિધાન.
 મમતા માયા નિવારીને, ચિતં તપ તપતા ધરી હામ;
 મણિ મોતિ કનકનાં જૂથણાં, ચિતં સમથાપન તપ ગ્રામ.
 કનકાવળી રતનાવળી, ચિતં મુક્તાવળી દોપ મોય;
 ચક્રવાલ એકાવળી, ચિતં સીંદ નિકળિયા દોપ.
 પડિમાધર આદે ધણા, ચિતં જંગમ તીરથ એહ;
 સાંભળી નૃપ ભકિત કરી, ચિતં સુરિ પધરાવ્યા ગેહ.
 લક્ષ કનક ચરણે ધરે, ચિતં રાણીયો પણ લખ સાત;
 પડિલાભ્યા મુની પાંચસે, ચિતં અશન વસન બહુ જાત.
 પુણ્ય અનંતું બાંધિયું, ચિતં સાધારણ સદુ સાથ;
 વનમાં વિસરજ્યા ઓછવે, ચિતં વળિયા નામિ મુરનાય.
 શ્રાવકનાં વ્રત પાળતાં, ચિતં જીવદયા ધરી ચિત;
 અતિથિ વ્રતે સુપાત્રને, ચિતં દાન દીએ બહુ નીત.
 જીવ અપાર સ્વદેશમાં, ચિતં વીત્યા કેટલા કાળ;
 આગિએ સહુ બિપના, ચિતં સોહમ સર્ગ વિશાળ.
 સુલોચના ચવી સ્વર્ગથી, ચિતં ચંપાપુરી નૃપ ગેહ;

• ચતુર. ૧૫.
 ચતુર.
 ચતુર. ૧૬.
 ચતુર.
 ચતુર. ૧૭.
 ચતુર.
 ચતુર. ૧૮.
 ચતુર.
 ચતુર. ૧૯.
 ચતુર.
 ચતુર. ૨૦.
 ચતુર.
 ચતુર. ૨૧.
 ચતુર.
 ચતુર. ૨૨.
 ચતુર.
 ચતુર. ૨૩.
 ચતુર.
 ચતુર. ૨૪.
 ચતુર.
 ચતુર. ૨૫.
 ચતુર.
 ચતુર. ૨૬.
 ચતુર.
 ચતુર. ૨૭.
 ચતુર.
 ચતુર. ૨૮.
 ચતુર.

પુત્રી યજ્ઞ મુનિ સદિષે, ચિત્તં લિખે દિક્ષા ધરી નેહ.	ચતુર. ૨૯.
દેવી ત્રીસોયના તે યજ્ઞ, ચિત્તં ચરણ વિરાધક જોણ;	ચતુર.
કાલાંતર રાગ ચની, ચિત્તં ચંદ્રશેખર તમે તેણ.	ચતુર. ૩૦.
ગુણસુંદરી રતીસુંદરી, ચિત્તં સુભદ્રા ધારણી જીવ;	ચતુર.
ચંપકમાળા ખેચરી, ચિત્તં લીલાવતીનો જીવ.	ચતુર. ૩૧.
લખમી ને જયમુંદરી, ચિત્તં બેહેનો રતિ પ્રીતિ હોય;	ચતુર.
પનર પ્રત્નોત્તર કરી, ચિત્તં જે તુમે પરણ્યા હોય.	ચતુર. ૩૨.
કનકાવતી તપમી સુતા, ચિત્તં યજ્ઞ વિજયનો જીવ;	ચતુર.
દેખી તમે વન હિંચતી, ચિત્તં લાગ્યો રાગ અતીવ.	ચતુર. ૩૩.
પરલવ દાનાદિક થકી, ચિત્તં વિદ્યા રીઠિ જનાવ,	ચતુર.
ગુરુમુખ મુણી સાતે લલા, ચિત્તં જાતીસમગ્ણ ભાવ.	ચતુર. ૩૪.
ગોધે ખડે દાળ એહ, ચિત્તં ગોગણીસમી કહી ખાસ;	ચતુર.
શ્રી શુભવીર નરંદને, ચિત્તં પ્રગટ્યો જ્ઞાનપ્રકાશ.	ચતુર. ૩૫.

કોહરો.

એણીપેરે દર્શ દેશના, જામ રલા મુનિરાય;	
તામ નરેસર વિનવે, વિનયે પ્રણમી પાવ.	૧.
ચરણ ધરણ શક્તિ નહીં, મુજને મુણે મહારાજ;	
ઉચિત કરણ તિણે ઉપદેશો, જિમ સર્વી સીજે કાજ.	૨.
જાની કહે સુણ રાજવી, આંભવ ચરણ ન હંત;	
દ્વાદશવિધ વ્રત પાળતાં, વળી મુનિ દાન દિયંત.	૩.
દેવલોક દશમેં જસ્યો, સકળ ધરમ સહકાર;	
તિણે પનર પટરાણીયો, તે પણ ત્યાંહાં અવતાર.	૪.
નર શુર અંતર ભવ કરી, સાતમે ભવ શિવવાસ;	
એણે સમે ગુરુમુંદરી ભણે, જૂપને ધરી ઉલાસ.	૫.
આ સંસાર દવાનજે, નહિ મુખનો ભવલેશ;	
મુનિ મુખિયા સંસારમેં, ચિત્ત વસ્યો ઉપદેશ.	૬.
હું નહિ રહું સંસારમેં, આપો રબ એણે, દાસ;	
સાસુ રત્નવતિ તદા, આવી એમ ઉચરાય.	૭.

કાળ ૨૦ મી.

(સાહેલડિયાની દેશી.)

વચ્ચ સુકોમળ લઘુ વયે, સુણો સુંદરી, સંયમ કીમ લેવાય; ગુણ મંજરી.

- વદન મદન દશને કરી, સુણો લોહ ચણા ન ચવાય. ગુણ. ૧.
 કાચી પાંખે ઉડવું, સુણો ધરવો મેરૂ ભાર; ગુણ.
 તરવો અંતીમ જળનીધિ, સુણો તેહવા મહાનત ચાર. ગુણ. ૨.
 સંયમ અવસર જવ ચરયે, સુણો પુત્રાદિક પરિવાર; ગુણ.
 તમે અમે તવ લેખરચુ, સુણો સાથે સંયમ ભાર. ગુણ. ૩.
 મૃગસુંદરી કહે સાસુને, સુણો કાળ ભમે તનુ છાય. ગુણ.
 કાલ અણી જળ બિંદુઓ, સુણો ચંચળ નરનું આય. ગુણ. ૪.
 મુખમાં વિધન કરે નહીં, સુણો સાચા સજ્જન નેહ; ગુણ.
 પખી પણ વરપા સમે, સુણો મુંદર તરૂં કરે ગેહ. ગુણ. ૫.
 સંખર વિણ નવિ સંચરે, સુણો પથે પથી ગમાર; ગુણ.
 નિશિ તરૂં મેળો પખીનો, સુણો પ્રાત દશો દીશ ચાર. ગુણ. ૬.
 જેમ તીરથ મેળો મળે, સુણો જન વાણિજની ચાહ; ગુણ.
 કેઈ ટોટા કેઈ લાલને, સુણો લેધ લેધ નિજ ધર જાહ. ગુણ. ૭.
 પંથ શિરે પથી મળે, સુણો કરે પરસ્પર પ્રેમ; ગુણ.
 રાતી વસે ગ્રહ ઉદ ચલે, સુણો નેહ નિવાહે કેમ. ગુણ. ૮.
 માત પિતા સુત બાંધવા, સુણો મેળો સ્ત્રી ભરતાર; ગુણ.
 નહિ કેઈ કાઈનો સગપણે, સુણો સ્વારથિયો સંસાર. ગુણ. ૯.
 ધન ધરે નારી વિસામણે, સુણો સજ્જન દરે સમસાન; ગુણ.
 અપતનુ આખર એકલો, સુણો પરલવ જાય નિદાન. ગુણ. ૧૦.
 સંસાર માયા કારમી, સુણો વિરૂઆ વિષય વિકાર; ગુણ.
 જનમ જરા મરણાદિકે, સુણો શરણ નકા સંસાર. ગુણ. ૧૧.
 ભવ ભયથી હું ઉભગી, સુણો લેરચુ સંયમ સાર; ગુણ.
 બળિયાને અવલંબતાં, સુણો બિતારે ભવ પાર. ગુણ. ૧૨.
 નિશ્ચય લહી નૃપ સજ્જના, સુણો ગુરૂ વંદી ધરજાય; ગુણ.

તિરથોદ્ધ જળ લાવીને, સુણો દિક્ષાલિપેક કરાવ.	ગુણ. ૧૩.
મૃગસુંદરી માત પિતા, સુણો તેડાવે તિણીવાર:	ગુણ.
નિશિદિન વેગે ચાલતા, સુણો સયણ વરગ પરિવાર.	ગુણ. ૧૪.
સૈન્ય સહિત તે ઉતર્યા, સુણો ગંગા નદ ઉપકંઠ;	ગુણ.
પુત્રીસ્થં માતા મળી, સુણો રેતી મોકળે કંઠ.	ગુણ. ૧૫.
મૃગસુંદરી કહે માયને, સુણો આ ભવ કેરી સગાઈ;	ગુણ.
ભવ ભવ સગપણ બહુ કર્યા, સુણો માતા મતા થી નવાઈ.	ગુણ. ૧૬.
માત પિતા સમજાવીને, સુણો આવી સાસુ પાસ;	ગુણ.
અદાઈ મહોચ્છવ છનધરે, સુણો નાચ પુન શુભવાસ.	ગુણ. ૧૭.
શિખિકા મુંદર રચી, સુણો લગ્ન દિવસ શ્રીકાર;	ગુણ.
સામંત શેઠ પટાવતની, સુણો તણસેં છત્રીસ નાર.	ગુણ. ૧૮.
ધર ધરથી ઐચ્છવ કરી, સુણો આવી રાજકુવાર;	ગુણ.
અંપકમાલાદિક ધરે, સુણો મૃગસુંદરી શણગાર.	ગુણ. ૧૯.
શાસનદેવી અપછરા, સુણો ગાવે ગીત ઉછાહિ;	ગુણ.
સાસુ રાતી કર ધરી, સુણો ખેસારે શિખિકા મોહિ.	ગુણ. ૨૦.
બહુ શિખિકાએ પરવરી, સુણો જંગમ મેહનવેલ;	ગુણ.
અષ્ટ મંગળ આગલ ચલે, સુણો લોક ભુએ રંગરેલ.	ગુણ. ૨૧.
છાપ ભરી ઉપગરણની, સુણો મહિ રહે લેખ નાર;	ગુણ.
ખેચરી દો ચામર કરે, સુણો એક ચરીસા ધાર.	ગુણ. ૨૨.
પૂર્ણ કળશ જળ ઝરીયો, સુણો જાંચી કરી વિજયંત;	ગુણ.
ઈંદ્ર ધન્ય પાવડી ધરા, સુણો દાસી દાસ ચત્રંત.	ગુણ. ૨૩.
લટ્ટિ કુંત ખડ્ગધરા, સુણો ચામર ચાપ ને પાસ;	ગુણ.
પુંગી કૂળ તાંબુળ મહા, સુણો લાગન તૈલ સુવાસ.	ગુણ. ૨૪.
ચિત્ર ફલક હાસી કરા, સુણો મોર પીંછ વેહ નાર;	ગુણ.
વીણા વાજિંત્ર ગાયના, સુણો ચોગી જટા ધરનાર.	ગુણ. ૨૫.
ક્રોતકિ ચારણ દ્રશ્યા, સુણો જળ જળ સખ્દ કરંત;	ગુણ.
કુંતિલ હય ગવ રચચલે, સુણો ધન્ય સય અસવિ તંત.	ગુણ. ૨૬.
ધંટ ધન્ય તોરણ ધરા, સુણો વાજે બહુ વાજિંત્ર:	ગુણ.

પગ પગ ગૃહી હિજળે, મુજોં બીરૂં પદતે છાત્ર.	ગુણ. ૨૭.
રાજેશ્વર ઈશ્વર તત્ત્વવરા, મુજોં શેઠ સેનાપતિ દૂત;	ગુણ.
સહસ ગમે રથ મોકયના, મુજોં આલે ભટ રજપૂત.	ગુણ. ૨૮.
કેતા નર કર વીંજણા, મુજોં પાત્ર નાચે રહી પાટ;	ગુણ.
મુખ મંગળિક નરા ભણે, મુજોં મૃગમુંદરી ગુણધાટ.	ગુણ. ૨૯.
વાચક દાન અતુલ લિએ, મુજોં ધુપ ઘટા મહકંત;	ગુણ.
કંસ તાલ મહી ધૂમતાં, મુજોં આગે નિશાન ઝગંત.	ગુણ. ૩૦.
દાશી માંદી ચાલતાં, મુજોં જોતાં મુણતાં લોક;	ગુણ.
કર જોડીને પ્રણમતાં, મુજોં નરનારીના થોક.	ગુણ. ૩૧.
સામુતે અંધકમાળા, મુજોં દાળે ચામર દોષ;	ગુણ.
મેથર જણ મુગતા ફળે, મુજોં વધાવતા મુખ જોય.	ગુણ. ૩૨.
દેવ દેવી ગગને જુએ, મુજોં પગ ધરવા નહિ દામ;	ગુણ.
ચરધોડો જાઈ જાતરો, મુજોં જિહાં મુનિ વન વિશરામ.	ગુણ. ૩૩.
રાયશાખિયા જિતારીને, મુજોં કેવળીને વંદંત;	ગુણ.
રત્નવતી ગદ ગદ સ્વરે, મુજોં કેવળીને ભાખંત;	ગુણ. ૩૪.
રાજ્યધાની ત્રણ ખંડની, મુજોં મધ્યે રત્ન એ નાર.	ગુણ.
તુમ દાથે થાપણુ ઠવી, મુજોં લેવા ચરણુ દુશિયાર.	ગુણ. ૩૬.
નિજ દાથે જિતરતી, મુજોં ભૂયણુ વસ્ત્ર અરોપ;	ગુણ.
મહતરિકા સવી તે લિએ, મુજોં દેતી શુભ ગપદેશ.	ગુણ. ૩૭.
વેશ દિએ શાસન સુરી, મુજોં ઉચરે મહાત્મન ચ્યાર;	ગુણ.
વાસખેપ કરે કેવળી, મુજોં સામુ આંસુ ધાર.	ગુણ. ૩૮.
કેવળીને એમ વિનવે, મુજોં ઈહાં રહો પંચ રાત;	ગુણ.
પક્ષક ફરી નથી વેગળી, મુજોં વિરહ ખમ્યો નાવિ જાત.	ગુણ. ૩૯.
મૃગમુંદરી ચરણે નમે, મુજોં ચંદ્રશેખર નૃપ સાય;	ગુણ.
કેઈ દીન દર્શન આપજ્યો, મુજોં નૃપ બદે જોડી દાય.	ગુણ. ૪૦.
સામુ કહે વચ્ચ સાંભળો, મુજોં તું દેહે સુકમાળ;	ગુણ.
પ્રહલો ભાર ન શિર ધરે, મુજોં કિમ વહો મેરૂ ભાર.	ગુણ. ૪૧.
પણુ તું ત્રિહુ પખ જિજ્ઞાસી, મુજોં ચોથોગરુડળ વાસ;	ગુણ.

દિક્ષા તુજ દુક્કર નહીં, સુણોઁ ઘણુ મુજ કીધ નિરાશ.	ગુણ. ૪૧.
તું નિસનેહી થઈ ચલી, સુણોઁ મુજ તરછોડી હાથ;	ગુણ.
જામણ ધર કેમ એકલી, સુણોઁ ભોજન કંઈ કિણી સાથ.	ગુણ. ૪૨.
નિરાગી થઈ નીકળ્યાં, સુણોઁ પણ વરસે એક વાર;	ગુણ.
રતનવતી મુજ સાસુ છે, સુણોઁ સંભારજ્યો ધરી પ્યાર.	ગુણ. ૪૩.
આ વનમાં નથી આવતું, સુણોઁ શત્રુ સમ વન એહ;	ગુણ.
જોતી ને રોતી વળી, સુણોઁ વહુરો શું ગઈ ગેહ.	ગુણ. ૪૪.
પણ રતિ ન લહે એક ધરી, સુણોઁ જઈ સમગનવે નરેંદ;	ગુણ.
તોપણ ભોજન નવિ કરે, સુણોઁ નાડી નયણે નીદ.	ગુણ. ૪૫.
રતિ સમે ચિત ચીતવે, સુણોઁ ગઈ મૃગલી વનવાસ;	ગુણ.
જુમિ શયન શીત ભોજને, સુણોઁ નહિ કોઈ સેવક પાસ.	ગુણ. ૪૬.
બાલપણે એ ગુણવતી, સુણોઁ દુક્કર સાધન કીધ;	ગુણ.
વૃદ્ધપણે હું ધર રહી, સુણોઁ અવસર ચરણ ન લીધ.	ગુણ. ૪૭.
લીલા જવ અજ લક્ષણે, સુણોઁ સૂકા ગાયને ધાસ;	ગુણ.
ગાય સવચ્છા મુખ બળે, સુણોઁ પામ્યો છાગ વિનાસ.	ગુણ. ૪૮.
ગાય સુખી મૃગસુંદરી, સુણોઁ કાસું ખારો ધાન;	ગુણ.
સ્વર્ગ તણાં મુખ પામસ્યે, સુણોઁ હું અજપરે દુખ ખાણ.	ગુણ. ૪૯.
રાગ કરી અતે તજી, સુણોઁ મુજને પડે ધિકાર;	ગુણ.
રવી ઉદયે ભેગી મળું, સુણોઁ લેઈ સંજમ સાર.	ગુણ. ૫૦.
ચિંતવી રાયને તેડીયા, મુણોઁ કહે મુણો મુજ વાત;	ગુણ.
કરો સજાઈ ચરણની, મુણોઁ અમે ઈહાં આજ રાત.	ગુણ. ૫૧.
એક અમ દુકમ ન ફેરવો, મુણોઁ જો છો પુત્ર મુજાત;	ગુણ.
ગામ વડુ સહુ જાગીયા, મુણોઁ પસરી સધળે વાત.	ગુણ. ૫૨.
પરભાતે એવજ કરી, મુણોઁ માતાએ દિક્ષા લીધ;	ગુણ.
પૂર્વ દિક્ષિત સાહુ પરિકરે, મુણોઁ ગુરૂએ વડેરી કીધ.	ગુણ. ૫૩.
ગુરુકુળ વાસે વિચરતા, મુણોઁ તપ જપ જ્ઞાનને ધ્યાન;	ગુણ.
ખિડજણુ સમ સંયમ દ્વિયા, મુણોઁ એક મુરત દોષ દાન.	ગુણ. ૫૪.
ઉપશમ શ્રેણીએ ખિડુ ચઢ્યાં, મુણોઁ કાવાંતર કરી કાળ;	ગુણ.

સર્વારથ સિધ્ધે ગયા, મુણાં પામ્યા સુખ વિશાળ.	ગુણ. ૫૧.
નૃપ પણ પૂરણુ આહિષે, મુણાં પામ્યા પ્રાણુત સર્ગ;	ગુણ.
કેવળી વચને પામયે, મુણાં ચરણ ધરી અપવર્ગ.	ગુણ. ૫૬.
ચોથે ખડે પૂરણ થયે, મુણાં વિસમી દાળ રસાળ;	ગુણ
શ્રી શુભવીર વચને હજ્યો, મુણાં ઘર ઘર મંગળ માળ.	ગુણ. ૫૭.

દોહરા.

ચંદ્રશેખર નૃપની કથા, ભાખી શ્રી હનવીર,	
હવ ભવિક મુણી વ્રત ધરી, પામ્યા ભવજળ તીર.	૧.
સભા વિસરણ લોક સહ, પોહતા નિજ નિજઠાણ;	
પ્રભુ પણ વિચર્યા ભૂતજે, ભવિકજ વિકસન ભાણ.	૨.

કલશ.

(દોઠો દોઠો રે મુજ સાહિબ જગનો દોઠો—એ દેશી.)

મેવો મેવો રે સંખેશ્વર સાહિબ મેવો,	
પુરિસાદાણિ પાસ કહાવે; દુનિયામાં દેવ ન એવો,	
મુરસેના છતી લધુ વયમાં; માય કહે ચિરંતવો રે.	સંખેશ્વર. ૧.
યાદવ લોકની જરા નિવારી, જળ પ્રગટ્યો જગદીવો;	
રેગ વિધન હરવા મુખ કરવા, નામ મુધારસ પીવો રે.	સંખેશ્વર. ૨.
સિદ્ધસેન સુરી વિક્રમ બોધન, અવર પ્રભૂ સ્તવન ખેવો;	
શિવખીંડી ફાટી સ્તવન કરતાં, પાર્શ્વ પ્રભુ પ્રગટેવો રે.	સંખેશ્વર. ૩.
જળનિધિ સુરવૈભાનિક પૂછ, કેતા કાલ નાગદેવો;	
કાલ અસંખ્ય થયો પડિમાને, પણ મહિમા છે તેહવો રે.	સંખેશ્વર. ૪.
ગિન ગુરજનની સરસતિ સમરી, પાસછ પંચમ લેવો;	
એ પાંચે પરમેષ્ઠી પસાયે, ઉઘમ કૃત સફળેવો રે.	સંખેશ્વર. ૫.
રમણ કથા કાસે જ્ઞાનસાગર, મુરી રચનાએ ભરેવો;	
અદ્ય લધુત ચરિત મનોહર, દેખી ચિત ઉલસેવો રે.	સંખેશ્વર. ૬.
ચરમ રતન ચક્રિ કર કરસે, દાદસ જોજન આવો;	
હય ગય રથ ભટ સુખમાં માહલે, હોવે સૈન્ય જમાવો રે.	સંખેશ્વર. ૭.
એણિ વિધિ શ્રુતપદ ઉક્તિયું શુક્તિ, ફરસને વિસ્તર્યેવો;	

અવજ્ઞ રસિક શ્રોતા મન હીસે, તો અમ સફળ મળેવો રે. સંખેશ્વર ૮.
એક શ્રુતપદનો અર્થ, અનંતો, લાખે ગણધર દેવો;
પંચાંગી પરમાણે સાચો, લવ બીર મન લાવેરે, સંખેશ્વર. ૯.
મંદમતી એ ખૂરખ ટાળો, બોલે કનક લખી જેવો,
ત્રિપદિચીક્રિમ ગણધર રચીયાં, આગમ અમરત મેવેરે. સંખેશ્વર ૧૦.
ટીકા ચૂરણ લાખ્ય નિર્ભૂતિ, અર્થ ચરીત બનાવો;
કરતા સુરિ પંડિતને લોપે, તાસ નિગોઠ વસાવેરે. સંખેશ્વર ૧૧.
પંડિત રચના બાણી સહેલે, અઘાન ગર્વ ભરેવો;
કંચુકી કારણે નિંદે ફાંચી, જાણે ન ગર્વ ધરેવો. સંખેશ્વર ૧૨.
જિમ કપિગૂંજ પુંજ કરીને, અમિજ્યુ શીત મટેવો;
પણ નર દક્ષ કેપિ કુળ સજે, શીતાતે ન ગમેવો. સંખેશ્વર. ૧૩.
અથે ન કુશળ મુશળ મતિ બોલે, માણુક મૂલ નહાવો;
બહુશ્રુત મુવિહિત નયણે જોખે, તવ અમ અમ સફળેવો. સંખેશ્વર. ૧૪.
પંડિત આગે શ્રોતા રાગે, સુંદર શાસ્ત્ર સુણે રે.
વિસ્તરસ્થે વટ શાખા પુષ્પની, લેશો શિવજી મેવો. સંખેશ્વર. ૧૫.
પુષ્પમારગ શ્રુત સુણતાં જાણે, જાણે પાપ ફળેવો;
જાણે ઉભય સદગુરુ મુખથી તિહાં, શુભ ફળદાયક સેવો રે. સંખેશ્વર. ૧૬.

પ્રસરિત.

(શામળનાથી)

તપનજી નંદન દેવ તરૂપમ, વિજયદેવ સુરિ રાખાજી;
નામ ડિંગે.દિશ જેદનું આવું. ગુણિજન વંદે ગાયાજી.
વિજયસિંહ સુરિ તસ પદધર, કુમતિ મતંગજી સિંહોજી;
તાશિય સુરિ પદવી લાયક, લક્ષણ લક્ષિત દેહોજી. ૧.
સંધ ચતુર્વિધ દેવવિદ્યી, મળિયા તીર્થ સંકેતજી;
વિવિધ મહોંચલ કરતાં દેખી, નિજ સુરિપદને દેતેજી.
પ્રાપશિયિય મૂનિ બાદ દેખી, મન વરાગે વાળીજી;
સુરિવર આગે વિનય વિરાગે, ચિત્તની વાત પ્રકાશીજી. ૨.